

Videha
e-Learning

Gajendra Thakur

ঐ পোথীক মরীখিকার মরীক্ষিত ঞ্চি। কাপীরাগট (©) ধারকক লিখিত ঞ্শুমতীক বিনা পোথীক কোনা ঞ্শনক জায়া প্রতি ঐর বিকটিগ যাহিত গনেব্ঠানীক ঞ্খরা য়াত্ৰিক, কোনা মাধ্ঠময়, ঞ্খরা জানক মগ্ঠহণ রা পূ প্ৰযোয়ক প্ৰণালী দ্বারা কোনা রূপমে পুনৰ্ণপাদন ঞ্খরা মচাৰন-প্ৰযাৰণ নে কএনে জা য়াকৈত ঞ্চি।

(c) ২০০০- ২০২২. মরীখিকার মরীক্ষিত। ভানেমরীক গাছ জে মন ২০০০ মঁ য়াযুটিজপৰ চনে http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html , <http://www.geocities.com/ggajendra> ঞ্খদি লিকপৰ ঞ্খা ঞ্খনো ৯ জুনগ ২০০৪ ক পোমট <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> কেৰ রূপমে গনট্ৰনেটপৰ মেখিলীক প্ৰাঠীনতম ঔপস্থিতক রূপমে বিদ্ঠমান ঞ্চি (কিচু দিন নেনে <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> লিকপৰ, জোত wayback machine of https://web.archive.org/web/*videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> ভানেমরীক গাছ-প্ৰথম মেখিলী বঁচায় / মেখিলী বঁচায়ক ঐগীগেটব)।

গ্ৰ মেখিলীক পহিনে গট্ৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম বঁদমে ১ জনবরী ২০০৫ মঁ 'বিদেহ' পড়লো। ংট্ৰনেটপৰ মেখিলীক প্ৰথম ঔপস্থিতিক য়াত্রা বিদেহ- প্ৰথম মেখিলী পাঞ্চিক গ্ৰ পত্ৰিকা ধৰি পৰ্টনে ঞ্চি, জে <http://www.videha.co.in/> পৰ গ্ৰ প্ৰকাশিত হোয়গত ঞ্চি। ঞ্খর 'ভানেমরীক গাছ' জানবৃত্ত 'বিদেহ' গ্ৰ-পত্ৰিকাক প্ৰজাক মগ্ঠ মেখিলী ভাষাক জানবৃত্তক ঐগীগেটবক রূপমে প্ৰযুক্ত ভই বহনে চি।

(c)২০০০- ২০২২. বিদেহ: প্ৰথম মেখিলী পাঞ্চিক গ্ৰ-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). য়মাদক: গজেন্ঠ ঠাঞ্চর। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. বচনাকার/ মগ্ঠহকৰ্ত্তা ঞ্খন মোলিক ঞ্খা ঞ্খপ্ৰকাশিত বচনা/ মগ্ঠ (মপূর্ণ ঔত্ত্ববদায়িত্ব বচনাকার/ মগ্ঠহকৰ্ত্তা মখ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কে মনে ঞ্খট্ঠেমেপ্তক রূপমে প্যা য়াকৈত চ্ঠি, মগ্ঠমে ঔ ঞ্খন মক্ষিগ্ত পৰিষে ঞ্খা ঞ্খন জেনে কএনে গেলে ফোটাে য়েহো পচরখি। ঐতই প্ৰকাশিত বচনা/ মগ্ঠহ মভক কাপীরাগট বচনাকার/ মগ্ঠহকৰ্ত্তাক লগমে চ্ঠি ঞ্খা জতই বচনাকা / মগ্ঠহকৰ্ত্তাক নাম নে ঞ্চি ততই গ্ৰ মপাদকাঞ্খন ঞ্চি। য়মাদক: বিদেহ গ্ৰ-প্ৰকাশিত বচনাক রেবঁ-ঞ্খাকাগর/ ঞ্খীম-ঞ্খাধাবিত রেবঁ-ঞ্খাকাগরক নিম্মাণক ঞ্খিকার, ঐ মভ ঞ্খাকাগরক ঞ্খনুবাদ ঞ্খা লিপ্যতবণ ঞ্খা তকবো রেবঁ-ঞ্খাকাগরক নিম্মাণক ঞ্খিকার ঞ্খা ঐ মভ ঞ্খাকাগরক গ্ৰ-প্ৰকাশন/ প্ৰিট-প্ৰকাশনক ঞ্খিকার বয়েত চ্ঠি। ঐ মভ নেনে কোনা বায়নেট্ঠী/ পাৰিঞ্খমিকক প্ৰারধান নে চ্ঠি, মে বায়নেট্ঠী/ পাৰিঞ্খমিকক গজুক বচনাকার/ মগ্ঠহকৰ্ত্তা বিদেহমঁ নে জুড়খি। বিদেহ গ্ৰ পত্ৰিকাক ময়মে দু ঠা ঞ্খক নিকনেত ঞ্চি জে ময়মক ০১ ঞ্খা ১৯ তিখিকে www.videha.co.in পৰ গ্ৰ প্ৰকাশিত কএনে জাগত ঞ্চি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: <https://fonts.google.com/> , <https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> , <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Videha e-Journal: Issue No. 374 at www.videha.co.in

মমানান্তৰ পৰম্বৰাক বিদ্বাপতি- ঠিত্ৰ বিদেহ মম্মানম্যঁ মম্মানিত ্ৰী পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা

মৌখিলী ভাষা জগজ্জননী যীতযাঃ ভাষা শ্ৰায়ীন্। হৃদমন্তঃ ঔজৱান- মাণ্ডয়ীমিহ মংকৃতাম।

ঋষৰ খন্ডা (শ্ৰাখৰ খাম্ভ)

তি ন্মশ্ৰন খেভ্ৰহি কাশ্ৰি তম্ কিষ্কিৱলি পমৰেগ। ঋষৰ খন্ডাৰম্ভ জট মশ্ৰো ি ন দেগ। (কীৰ্তিতা
প্ৰথমঃ পলৈৰঃ পহিলে দোহা।)

মানে শ্ৰাখৰ ৰূপী খাম্ভ নিৰ্মাণ কই ওগপৰ (গছ-পছ ৰূপী) মট জঁ নে রাঁহন জায তঁ ঐ
ত্ৰিস্তৱনৰূপী ক্ষেত্ৰমে ওকৰ কীৰ্তিৰূপী নকী কেনা পমৰত।

শ্ৰু ৰ যজ্ৰেদ (২৩.২)-যথেমাঁ ৰাঠ কন্যাপীমাৱদানি জনেভ্ৰঃ। ব্ৰহ্মৰাজশ্ৰাভাঁ শূদ্ৰায় চাৰ্যায় চ স্নায়
চাৰণায় চ। হম মভ গোঠেৰ্কে গ্ৰ পৱিত্ৰ ৰাণী (বেদৰাণী) মনৱী। ব্ৰাহ্মণকে, ক্ষত্ৰিয়কে, শূদ্ৰকে শ্ৰা
শ্ৰাৰ্কে; ঋপন নোকৰ্কে শ্ৰা ঋপৰিঠিতকে যোহো (মানে মভকে)। মদা ঐ বেদৰাক্যক ৰিপৰীত
মল্লমুতি বেদৰাণীক ঋধ্যয়ন/ শ্ৰৱণকে মমাজক কিছু গোঠে লেন নিষেধ কৰই চাহনক, মদা মুতি
যোহো বেদৰাক্যকে প্ৰমাণ মানৈত ঋচি (শৰ্দ্ধ প্ৰমাণ) তেঁ তকৰ ৰিক্ৰম্ দেন ও ৰ নিৰ্দেশ স্বয়ং ঋম্মাশ্ৰ
ভই জাগত ঋচি।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant.
-Robert Louis Stevenson

Videha: Maithili Literature Movement

८

ॐ द्दो: शक्तिरत्तविष्क गुरंग शक्ति:

ॐ द्दो: शक्तिरत्तविष्क W शक्ति:

अनुक्रम

ॐ अंकमे अछि:-

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक मन्नादकीय

१.२.अंक ३१३ पर टिप्पणी

२.गद्य खण्ड

२.१.डा दीपेश कुमार ठाकुर- मिथिलाक गतिहासक रैजा िक
अध्ययन एरं ओकर ममीक्षात्मक विश्लेषण

२.२.परमानन्द लाल कर्ण- गीता माहात्म्य (अगाँ)

২.৩.কুম্ভাৰ মনোজ কষ্ণপ-সম্মত কে

২.৪.আচাৰ্য বামানন্দ মণ্ডন-গোলঠ/ বামেশ্বৰম লিংগ স থাপনা

২.৬.উমেশ মণ্ডন- মৃদা সূধাৰ নহিযেঁ

২.৩.নানদেৰ কামত-ডা উমেশ মণ্ডন: এক মৈথিলী অভিযানী /
জতৰা: সূভাষ চন্দ্র যাদৱ/ শম্ভু বাঁৰুক আত্মকথা/ মিথিলাক
স্বতন্ত্ৰতা যেনানী : যনহৈতা - গৰামৈত/ নেঘুকথা- হেঁথৰ

২.৭.নিৰ্মনা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-২৩)

২.৮.নন্দ বিনায় বায়-মোষ্টৰমাগকিত

২.৯.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন- সৃষ্টিতা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)

২.১০.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন-চোৰনী পিলী (নেঘুকথা)

২.১১.বৰীন্দ নাৰায়ণ মিশ্ৰ-ৰঁদনি বহন অচি মভকিছু
(উপন্যাস)- ধাৰাৰাহিক

২.১২.সাঁতোষ কুমাৰ ৰায় 'সাঁপোহী'-মুংগৰৌনা (ধাৰাৱাহ ক
উপন্যাস)- (তেৰহম খেপ)

৩.পদ্য খণ্ড

৩.১.ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী - একটা নদী ছন্দ/ এহি নদী
মে

৩.২.ডা স্মৃগনা মা- মল কই

৩.৩.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-আমেৰঁল

৪. অনুল্লক

১.বিদেহ গ্ৰ-পত্ৰিকাক মভঠা পুৰান ঞ্ৰক Videha e journal's all old
issues

২.মৌখিনী পোখী ডাউনলোড Maithili Books Download

৩. মৌখিনী আডিযো-ৱীডিযোক সঁকনন Maithili Audios-Videos

৪.মৌখিনী শিশু, ৰাঁল আ কিশোৰ মাহিগ Maithili Children Literature

৯.বিদেহ স্ত্রী কোনা

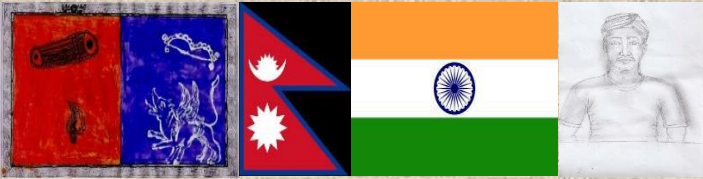
১০. বিদেহ ঔ-নর্বিজ

১১.বিদেহ সূচনা মংপক ঞ্বেষণ

12.Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

১৩.বিদেহ মিথিনাক খোজ

১৪.বিদেহ মিথিনা বঙ্ক

ॐ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षं ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्तिं वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः
शान्तिर्ब्रह्म

ॐ द्यौः शान्तिर्विश्वे W शान्तिः पृथ्वी शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्तिं
वनस्पतयः शान्तिर्विश्वे देवाः शान्तिर्ब्रह्म

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्यूलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे,
वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आपः-
जल, विश्वदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्यूलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे,
औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति
हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच,
आपः-जल, विश्वदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

८

ॐ, सहस्रंशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्।

 (White Florette- innocence and purity)

 (Wheel of Dharma)

 (Swastik)

 (सिद्धिरस्तु, सिद्धम षिञ्चिबुषु, षिञ्चुम Devanagari Anji)

 (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

१.१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्रादकीय

१.२.अंक ३१३ पर टिप्पणी

১.১.গজেন্দ্র ঠাণ্ডা- নূতন ঞ্ৰক সন্নাদকীয়

AI4BHARAT (MAITHILI)

AI4BHARAT [Maithili Version 2 translation IndicTrans2 launched on May 26,2023; Nilekani Centre at AI4Bharat launched on July 28, 2022]

<https://ai4bharat.iitm.ac.in/> (AI4BHARAT IIT MADRAS)

<https://models.ai4bharat.org/#/nmt/v2> (Maithili Translation Version 2)

<https://github.com/AI4Bharat/IndicTrans2>

<https://arxiv.org/abs/2305.16307>

<https://github.com/AI4Bharat> (GitHub AI4Bharat)

<https://ai4bharat.iitm.ac.in/models> (AI4Bharat Models)

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfEOOrD_R4SxFbzFD9CSR1sccrEUMdbsg7wsbZ6Vfxn6FQoq8A/viewform?pli=1 Audio Transcriber Maithili Apply)

विदेह ३७४ म अंक १५ जुलाई २०२३ (वर्ष १६ मास १८७ अंक ३७४) || 3

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

अपन मंतर्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाई।

১.২. অংক ৩৭৩ পৰ ষ্টিল্পনী

আশীষ অনঠিহাৰ

মাহাত্ম্য নীক মিথিনাফ্ৰমে পৰমানন্দ নান কৰ্ণ জীক গীতা
জকাঁ আগাঁ রঁঠি বহনে অছি। বিদেহ পেঠাৰ(আৰ্কাগৰ) ক মংকনন
অহুৰে অছি। দীপেশ কুম্বাৰ ঠাফ্ৰ জীক স্নাগত অছি।

অপন মংতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.৫৮ খণ্ড

২.১.ডা দীপেশ ফুমার ঠাণ্ডা- মিথিনাক গতিহ্যক রেজা িক
ঋধ্যন এৰু ওকৰ সমীক্ষামেক বিশেষণ

২.২.পৰমানন্দ লাল কৰ্ণ- গীতা মাহামে (ঋগা)

২.৩.ফুমার মনোজ কৰ্ণ-সম্মত কে

২.৪.ঋচাৰ্য বানন্দ মণ্ডন-গোনট/ বানেশ্বৰম নিং ম থাপনা

২.৫.ঋশ মণ্ডন- মূদা সূধাৰ নহিয়ে

২.৬.লালদেৰ কামত-ডা ঋশ মণ্ডন: এক মেথিনী ঋভিয়ানী /
জতৰা: সূভাষ চন্দ্র যাদব/ শম্ভু রাঁক ঋমেকথা/ মিথিনাক
স্বতন্ত্ৰতা যেনানী : মনহৈতা - একমেত/ লঘুকথা- হোঁথৰ

২.৭.নিৰ্মনা কৰ্ণ- ঋগ্নি শিখা (খেপ-২৩)

২.৮.নন্দ বিনায় বায়-মোষ্টৰমাগকিন

২.৯.জগদীশ প্রমাদ মণ্ডল- স্মৃতিতা (ধাৰাৰাহিক ঔপন যায)

২.১০.জগদীশ প্রমাদ মণ্ডল-চোৰনী পিলৌ (নেঘুকথা)

২.১১.বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্র-ৰঁদনি বহন খ্ৰিষ্টি মণ্ডকিচ্ছ (পন্যাম)-
ধাৰাৰাহিক

২.১২.মঁতোষ গুম্বাৰ বায় 'ৰঁশৌহী'-মঁগৰৌনা (ধাৰাৰাহিক
ঔপন্যাম)- (তেবহম খেপ)

২.১.ডা দীপেশ কুমার চাকুৰ- মিথিনাক গতিহ্যমক ৰেজা িক
ঋধ্যন এৰং ওকৰ মমীক্ষামেক ৰিশেষণ

ডা দীপেশ কুমার চাকুৰ
মিথিনাক গতিহ্যমক ৰেজানিক ঋধ্যন এৰং ওকৰ মমীক্ষামেক
ৰিশেষণ

শোধ-পত্ৰক শীৰ্ষক:

ঋধ্যন এৰং ওকৰ মিথিনাক গতিহ্যমক ৰেজানিক
মমীক্ষামেক ৰিশেষণ

লেখকক নাম ঋ মৰ্শ্বতা: ডা দীপেশ কুমার চাকুৰ,

শিক্ষাৰিদ, প্ৰাধ্যাপক (ঋংৰেজী) মানৰিকী

ৰিশ্বৰিছানয় ডী-ঋা.ঋঠী, মমূৰী ৰোড, দেহবাদুন, ভাৰত

শোধ মাৰাংশ:

নাময়ঁ য়েহো জানন মিথিনা জকৰা তিব্ৰত আ তিব্ৰভুক্তি কই
জাগত খ্ৰিষ্টি, ভাৰতক বিঁহাৰ আ নেপালক দক্ষিণপূৰ্বী ভাগমে
খ্ৰবস্থিত এক ভৌগোলিক আ মাংস্কৃতিক ক্ষেত্ৰ ছী। গ্ৰা ক্ষেত্ৰ পূৰ্বমে
মহানন্দা নদী, দক্ষিণমে গংগা নদী, পশ্চিমমে গণ্ডকী নদী আ
উত্তৰমে হিমালয়ক তনয়ঁ ঘেৰন খ্ৰিষ্টি। মিথিনা ক্ষেত্ৰক মুখ্য
ভাষা মৌথিনী ছী আ গ্ৰা ভাষা বাঁজনহাৰ নোকমভকৈ মৌথিন
কহন জাগত খ্ৰিষ্টি। মিথিনা নাম যামান্য়তয়া বিদেহ যাম্ৰাজকৈ
উল্লেখ কৰৰাক নেন প্ৰয়োগ কএন জাগত খ্ৰিষ্টি আ যং
আধুনিক-কালক ক্ষেত্ৰমভ য়েহো বিদহক প্ৰাঠিন য়ীমায়ভক
ভীতৰ খ্ৰবৈত খ্ৰিষ্টি। হম শতাব্দীমে, জখন মিথিনা ক্ষেত্ৰকৈ
দড়িভংগা ৰাজদ্বাৰা শাসিত কএন গেন ছন, ব্ৰিটিশ ৰাজ একৰা
পহচান নৈ দই গ্ৰা ক্ষেত্ৰমে কঙ্কা এক বিয়ামত ৰাজ্যক ৰপমে
কই নেনএ ছন। হিন্দু ধাৰ্মিক গ্ৰন্থমভমে য়ৰঁয়ঁ পহিনে একৰ
উল্লেখ ৰামায়ণমে ভেটৈত খ্ৰিষ্টি। মিথিনাক উল্লেখ
মহাভাৰত, ৰামায়ণ, পুৰাণ তথা জৈন আ বৌদ্ধ গ্ৰন্থমভমে
য়েহো খ্ৰিষ্টি। মান্য়তা খ্ৰিষ্টি জে মিথিনা নাম পৌৰাণিক
ৰাজা 'মিথি' কই নাময়ঁ কএন গেন। ও খ্ৰপন পিতা ৰাজা নিয়ী
কই শৰীৰয়ঁ বঁনায়ন গেন মানন জাগত খ্ৰিষ্টি। কিয়এ তই
দনকৰ উল্পতি খ্ৰপন পিতাক দেহয়ঁ মন্থন উপৰান্ত ভেন

ছন, এহি কাৰণ য়ঁ ও মিথি কহাএনে। পৌৰাণিক পৰম্বৰামে
ৰাজাক শ্যামকীয় ক্ষেত্ৰক নাম ৰাজাক নামপৰ ৰাখন জাগত
ছন। তাহি নেন মিথি কই নামপৰ গ্ৰা ক্ষেত্ৰক নাম মিথিনা
পড়ন। মিথিনা জনকপুৰীক ৰাজধানী ছন আ ৰাজা মিথি জনকয়ঁ
উলপন্ন ভেন ছন তাহি কাৰণয়ঁ স্নয়ঁ মিথি আ জনক ৰাঁদক
শ্যামক য়েহো জনক কহাএনে। একৰ ৰাঁদ মিথিনাক ৰাজ্যমভৰেঁ
জনক কহন জাএ নাগন। যীতাক পিতা যীৰঞ্জ জনক ছথি জে
ৱানম্বীকি ৰামায়ণক হিমায়ঁ জনকপুৰীক পঠিমম ৰাজা ভেন
ছন। দেৱী ভাগৱতয়ঁ জাত হোগত অছি জে নিমিক উল্লিমম
পীঠীমে ৰাজৰ্ষি জনক যীৰঞ্জ ভেন ছনোহ। হিনক ৱিদ্ধতাক
ঠঠ দেৱী ভাগৱত, শ্ৰীমদ্ভগৱতীতা, ৱিষ্ণু পুৰাণ, বৃহদ্ ৱিষ্ণুপুৰাণ আ
অন্য পৌৰাণিক গ্ৰন্থমে ভেট্টৈত অছি।

কৌশিকী, গংগা আ গণ্ডকীধৰি একৰ যীমা ছন তাহি কাৰণয়ঁ গ্ৰা
ক্ষেত্ৰ তীৰন্তুজি কহাওনে।

শাস্ত্ৰকী, সূৰ্য্য এৰঁ তপোৱনয়ঁ স্তুজমান হোয়ঁক কাৰণ গ্ৰা
তীৰন্তুজি কহাওনে।

কুক, ৰঁনা ব্ৰাহ্মণক নিৰায় যজ্ঞ আ যাম তীনয়ঁ ৱেদয়ঁ আদতি দে
ছন তাহি নেন গ্ৰা তীৰন্তুজি কহাওনে।

গফ্ৰাণ্ডতনয় নিমিক অধিনায়কৰূমে, ৰঁহাৰ্ষি গৌতমক
মাৰ্গদৰ্শনমে এৰঁ যোগেশ্বী অগ্নি-ৱৈজ্ঞানিক ৱৈশ্বানৰক মিস্তাক
প্ৰতিফলমে আৰ্য মন্ত্ৰতাক এক প্ৰভাগ মিস্তুক কছেৰয়ঁ স্তানাতৰিত

ভই স্মৃষ্ৰ পূৰ্ৱমে খ্ৰাৰিঁ একষ্টা ভৌগৌনিক, ৰাজনৈতিক খ্ৰা
মাংস্ৰতিক একাগ্ৰা কেঁ ৰপমে প্ৰত্নত্ব স্ৰাপিত কএনেক, জকৰ
নামকৰণ “ৰিদেহ” ভেনৈক। কানাতৰমে জখন জনক-
ৰাজৰংশকে ঔত্বৰাধিকাৰী জনক কৰান ভেনা, ও স্প্ৰতিধিষ্টত
মাম্মাজিক মান্ৰতা খ্ৰা পৰম্ৰৰাক খ্ৰতিগ্ৰম্ৰণ কএনেষ্টি। তখন
কৰান জনক কে জনতা দ্বাৰা হত্যা কই দেন গেন খ্ৰা মিথিনা
মে একষ্টা মৰ্থা ন্বতন শামন-প্ৰণালী (গণতন্ত্ৰ প্ৰণালী) খ্ৰস্ৰিষ্টমে
খ্ৰএন। ৰিদেহ গণতন্ত্ৰ ৰঁনন খ্ৰা এৰম প্ৰকাৰে ৰিদেহ বৃজ্জিক মংগ
গণতন্ত্ৰ প্ৰণালীক প্ৰণেতা ৰঁনন। এক মময় জখন তুৰ্ক খ্ৰফগান
যুগমে ভাৰতক ঔত্বৰী ত্ৰ-ভাগ পৰ মগনক খ্ৰাগ্ৰম্ৰণ ভই ৰহন
চন ওহি মময় মিথিনা হিন্দু প্ৰশামকক খ্ৰধীন খ্ৰপন স্নতন্ত্ৰ
খ্ৰস্ৰিষ্টকে স্মৰ্ফিত ৰখৰামে মফন ৰহন। এহি ত্ৰ-কৰ্নাষ্ট খশু পৰ
ৰাজৰংশক শামন 1097 গ্ৰা০ মে প্ৰাৰম্ভ ভেন তদুপৰাত ওগনৰাৰ
ৰংশক শামন খ্ৰএন। পহিনৰেঁৰ মন 1324 গ্ৰাফীমে
তিৰদাত/মিথিনা, ত্ৰগনক মাম্মাজ্যক খ্ৰধীন ভেন খ্ৰা দৰিভংগাক
নাম ত্ৰগনকপুৰ কই দেন গেন। ৰঁগান ৰিজয় খ্ৰভিযানকে
দৌৰান ফিৰোজ ত্ৰগনক জখন তিৰদাত পৰ্ণচন, ও কামেশ্বৰ
ঠাণুৰক খ্ৰলুজ ভোগীশ্বৰ কে শামক নিযুক্ত কএনেক, মদা এহি
মময়ক শামন ৰ্যৰস্ৰা স্ৰিৰ নহি চন।

মগন শামন খ্ৰা মহেশ ঠাণুৰ:

মগন শহঁশাহ জনাব্দুদীন খ্ৰকৰঁৰ দ্বাৰা মহেশ ঠাণুৰ কেঁ
মিথিনাক ৰাজ যৌঁপন গেন, তখনে মঁ প্ৰাৰম্ভ

ভেনে খঁচৰাঁন ৰাজৱংশ। এতয় একষ্টা ঐতিহাসিক দৃষ্টিকোণে
খঁচি জে খকৰঁৰে খপন কৃষ্টনীতি য়ঁ মিথিনাক জে পূৰ্হিঁয়ঁ খপন
ৰাজনৈতিক ও ভৌগোলিক খঞ্ফুলতা ৱঁনাকই ৰখনে ছনে, তকৰা
বিন্ধষ্ট কই দেনক। দৰভঁগামে শাহী হৌজদাৰক নিযুক্তি
ভেনে, খাৱঁ তিৰ্হাতকঁ স্মৰাঁ ৱঁহাৰক ভাগ ঘোষিত কই দেন
গেনে। এহিঁয়ঁ পূৰ্ মিথিনা খা ৱঁহাৰ ভিন্ন ছনে। খকৰঁৰক
কৃষ্টনীতিয়ঁ মিথিনাক স্ৰমি জকৰে খপন প্ৰকৃতিক, ভৌগোলিক খা
ৰাজনৈতিক স্মত্ৰ স্মৰূপ ছনে তকৰা গ্ৰাহি নেনে গেনে একৰ
প্ৰতিকৰে কোনো ৰূপে নহি দেখয়মে খায়নে। খছাৰধি মিথিনা
ৱঁহাৰক খঁশমাত্ৰ ৱঁনি কই ৰহি গেনে। এত্ৰহিঁয়ঁ মিথিনাক
খঞ্ধোগতি প্ৰাৰ্ভ ভই গেনে, তথাপি মিথিনা এখনাঁ খপনা কঁ
কে ৰূপমে জীৱঁত ৰখনে খঁচি। জখন একষ্টা য়াঁস্কৃতিক একাঙ্ৰ
শহঁশাহ খকৰঁৰ কানমে এক নাখ মানদহে খামক গাছ নগাওনে
গেনে জকৰে নাম দেনে গেনে নঙ্কা জে কানাতৰমে লৌকহা নামমে
পৰিৱৰ্তিত ভই গেনে, তহিনা এক নাখ ৱঁশ্ৰ্গ খামক গাছক
ৱঁগীচা নঙ্কী নগাওনে গেনে জকৰে নাম কানাতৰমে লৌকহী পড়নে।

মিথিনা পৰে খঁগ্ৰেজী শায়নক প্ৰভাৱ:

যন 1764 গ্ৰন্থীক ৱঁকৰ যুক্ষক পছাতি ৱঁগানে প্ৰাঁতক য়ঁগহি-য়ঁগ
মিথিনা, খ্ৰিষ্টিশ গ্ৰাম্শ্ৰ গাঁতিয়া কল্পনীক খধীন খাৱিঁ গেনে, মূদা
জে খ্ম্ৰ প্ৰশায়নক খধিনন্ততামে মিথিনা খপন য়াঁস্কৃতিক ধ্যাতৱ্য

ক্ষমতা কেঁ অক্ষুণ্ণ ৰখাৰোমৈ যফল ৰহন। 1815 গ্ৰন্থীক আঁপ-
নেপাল যুদ্ধক উপৰাঁত ভেন সুগৌনী_মুঁধি জাহিৰাঁ মিথিনাক
ৰাজনৈতিক নকশাকে ভাৰত ও নেপাল কে ৰীচ ৰিভাজিত কই
দেন গেন, মহাৰাজা লক্ষ্মীশ্বৰ মিঁহক ভাৰতীয় ৰাষ্ট্ৰীয় কাংগ্ৰেয আ
স্বতঁত্ৰতা আঁদোননমে যোগদান, ৰিনুপ্ত
হোগত মিথিনাক্ষৰ_নিপিক মহত্তা আ মিথিনাক দযনীয স্থিতি
মংগি ৰিকায়ক নৰ-কহৈত দিশা মেহো দেখোনছি আছি। নেখক
ছথি জে কোনদা ক্ষেত্ৰক স্বতঁত্ৰ অস্থিৰক হেত্ৰ ওভ্ৰুকা ভাষা আ
মংক্ৰতি জীৱিত ৰাখৰঁ পৰম আৱশ্যক আছি। জঁ গ জীৱিত আছি
তই জনতা কেঁ জাগ্ৰত হোগতেঁ ও অখন আৰ্থিক আ ৰাজনীতিক
অস্থিৰ পুনঃ প্ৰাপ্ত কই নেত, মুদা ম্যাক্ৰতিক উপনক্ৰি শ্ৰুঁখনা ষ্ট্ৰিট
জএৰাঁক উপৰাঁত একৰা পুনঃ হামিন নহি কএন জা মকৈত
আছি। ৰতঁমানমে মিথিনা ভৌগোনিক ৰূপেঁ ৰিখাঁচিত আছি, আৰ্থিক
ৰূপেঁ জৰ্জৰ আছি আ ৰাজনৈতিক দৃষ্টিপ্ৰেঁ অস্ব-ব্যস্ত আছি, মুদা এতয
মৰস্বতী কেঁ উপায়ক নিৰায় ৰহন ছথি, এভ্ৰুকা ধৰতী উৰঁৰা
ময়ল্ল আছি, এহি ক্ষেত্ৰমে জনক প্ৰচুৰতা আছি জাহিৰাঁ প্ৰাৰ্থিত
উছোগকেঁ নেন এতয অপাৰ মঁভাৰনা ৰিছমান কৈক। মিথিনাক
স্বৰ্ণিম ভৱিষ্যক প্ৰতি নেখক আশান্বিত ছথি জে গতিহ্যম
অপনাকে দেহৰাৰেঁত কৈক আ একৰে অল্পপাতনমে মিথিনামে
নৰযুগক নিৰ্মাণ হোয়ত আ মহাকৰি কোকিনক পঁচম পুনঃ
গঁজায়মান হোয়ত।

মাদ্ৰক পহিন খোৰাক মগনিয়া শ্যামন মঁ শ্ৰু ভেন, নেখক
মানৈত ছথি জে মিথিনা প্ৰশামন পৰ খঁডৰাঁন ৰাজ্যৰোহণ
মিথিনাক সূৰ্যাস্ত থিক, প্ৰণয়ঁ অকৰঁৰ মিথিনাকে সূৰাঁ এহি-এ-

বিহাৰক হিমা ঘোষিত কই দেনক। মান্ধৰক খ্ৰিগিনা খুৰাক পাশ্চাত্ৰ প্ৰণালীক ম্যামন্ত্ৰাদী গতিহ্যমকাৰক খ্ৰানেখক মাধ্যমে মিথিনাকে দেন গেন। খ্ৰংৰেজ গতিহ্যমকাৰ বী. স্মিথ নিখি দেননি জে প্ৰজাতন্ত্ৰক জনন-স্বন বৈশালী খ্ৰিচ্চি মৃদা ঐতিহাসিক ৰূপে গ্ৰা খ্ৰনৰ্গন আ মিথ্যা চ্ৰেক, লেখক কহিত চ্ৰথি জে উত্তৰ বৈদিক কালীন মংক্ৰতি, পাণিণীক গ্ৰংথ খ্ৰষ্টাধ্যায়ী, কৌটিল্যক খ্ৰথশাস্ত্ৰ আ খ্ৰশ্বঘোষক বৃষ্ণচৰিত আদি বৌদ্ধ্যাহিৰুমে একৰ স্নগষ্ট উল্লেখ খ্ৰিচ্চি জে প্ৰথম_গণতন্ত্ৰ_বিদেহ_খ্ৰিচ্চি। মান্ধৰক খ্ৰিগিনা খুৰাক মিথিনা কে খ্ৰাংল-নেপাল যুদ্ধক পশ্চাত মৃগৌনী মংধিক মাধ্যম্যম দেন গেন। মিথিনাক খ্ৰস্মিতাকে নগষ্ট কৰৈক প্ৰযায় এক বৈৰ ফেৰ ভেন, মিথিনাকে মান্ধৰক খ্ৰিগিনা খুৰাক ভেঠন আ গ খোৰাক চ্ৰন খঁডৰাঁন ৰাজপ্ৰশ্যামনক বৰ্নাণনৰ ভাষা নীতি মংৰীধী মৰ্কুনৰ জাহিমে মৌথিনী ভাষাকে স্বান পৰ হিঁদী ভাষাকে স্বান দেন গেন। একৰ গুপৰিণাম গ ভেন জে স্বাধীনতা প্ৰাপ্তিক পছাতি কিছু ৰহিত্য় জখন ৰাজ্য পুনৰ্গঠন খ্ৰায়োগ বঁনন তই ময় মিথিনা প্ৰান্ত নহি বঁনি মকন, জকৰ মূল কাৰণ ৰহৈক ভাষাগ্ৰা খ্ৰাধাৰ। মিথিনা গুৰিপ্ৰধান ক্ষেত্ৰ চ্ৰন, মৃদা স্বাধীনতা প্ৰাপ্তিকে বঁাদ খ্ৰপন প্ৰথম প্ৰহাৰ মিথিনাক গুৰিৰ্গ পৰ ভাৰত মৰকাৰ কএনক। জৰ্মাঁদাৰী উস্মুনন খ্ৰধিনিয়ম কে নাম পৰ প্ৰথম পাঁতিক গুৰক বৰ্গক ডাঢ়হ তোড়ি দেন গেন। জখন মন 1951 মৰৌচ্য ন্যায়নয় মৌথিনক পক্ষমে গ্ৰানীমে (মহাৰাজা কামেশ্বৰ সিংহ) নিৰ্ণয় দৈত এই খ্ৰধিনিয়ম কে গৈৰমঁবৈধানিক ঘোষিত কৰৈত একৰা নিৰস্ত কৰৈক খ্ৰাদেশ পাৰিত কএনক। তখন দিলৌক কাৰ্যপালিকা খ্ৰপন বঁাত পৰ খ্ৰডিগ ৰহৈক

নেত সঁঁধিধানে প্ৰথম সঁঁধিধান তক কই দেলক।

ডা গ্ৰিঘৰ্মন আ মৌথিনী ভাষা:

ভাষাকে অ্ৰপন ঝিষদ অ্ৰধ্যযন সঁঁ ডা. গ্ৰিঘৰ্মন অ্ৰপন নিংগ্ৰিম্শ্ঠিক মৰে অ্ৰাফ গণ্ডিয়ামে ঞ্চাপিত কই চুকল চ্চথি আ জাহি ভাষা কে সঁঁধিধানিক অ্ৰশ্ঠম অ্ৰন্যমূঠমে জগহ দেল গেল চ্চেক, জে নেপালক দ্বিতীয় ৰাজভাষা অ্ৰছি, জে মাৰখঁডক দ্বিতীয় ৰাজভাষা অ্ৰছি তকৰ জন্মস্চনকে হিঁদী ভাষী ক্ষেত্ৰ মানল জাগত অ্ৰছি, কাৰণ ৰিঁহাৰকে হিঁদী ভাষী ক্ষেত্ৰ মানল জাগত অ্ৰছি। এত্ৰকা সঁঁধিধানিক মাতৃভাষা হিঁদী নহি থিকৈক পৰঁচ গণনা হিন্দী ক্ষেত্ৰমে কএল জাগচ। মৰঁকিয়ো জানেত চ্চী জে ৰিঁহাৰক ভাষী জনমমুদায়কে মাতৃভাষা অ্ৰছি মৌথিনী, ভোজপূৰী আ মগহী। হিঁদী চ্চেক। এত্ৰকা ৰাজকীয় ভাষা হোয় গ এক ৰাজনেতিক হৈমনা নেখক কহেত চ্চথি জে “নম্হেঁ নে খতা কী মদিযোঁ নে মজা পা.গ্ৰা” মৌথিনী ভাষাক সঁঁগ গ্ৰা যথার্থ অ্ৰছি, শতাব্দী নাগি গেল মৌথিনী কে অ্ৰশ্ঠম অ্ৰন্যমূঠমে ঞ্চান পাৰেঁমে। মাহিগকাৰ নোকনি মাহিগ অ্ৰকাদমীক পুৰস্কাৰেমে নশ্ঠপঠাএল চ্চথি। মৌথিনী, কাৰ্যালয়ক ভাষা নহিঁ ৰঁনি মকল অ্ৰছি জাহি সঁঁ অ্ৰামজনকে মৰোকাক চ্চেক, সঁঁধিধানিক প্ৰাৰধান ৰহিত সঁঁ হম মৰঁ এহি দিশামে গুন্সু চৌম কদম এখনধৰি নহি উঠা মকল সঁঁ অ্ৰছি। নেখক, কহেত চ্চথি জে ৰতঁমানমে গ্ৰাম পঁচায়ত, ৰাজনীতিক মত্ৰাক প্ৰমুখ কেন্দ্ৰ ৰঁনি কই উত্তেৰ ৰহল অ্ৰছি। অ্ৰতঃ এতয কাৰ্যালয়মে মৌথিনীক উপযোগ অ্ৰধিক সঁঁ অ্ৰধিক হোয়ৰাঁক

চাৰী। জনতা কে অপন জনভাষামে অভিৰ্যাজি কে অধিকাৰ কৈক। একটা কহৰী কৈক জে প্ৰলোক চাৰি কোমক দুৰী পৰ ভাষামে নঘুখ্ৰাংশিক পৰিৱৰ্তন হোগত কৈক, জাৰ্জ গ্ৰিয়ার্মন য়েহো এহি মঁদৰ্ভ কে জিঞ কএনে ছথি, ৰাজনীতি ভই বহন মুদা মৌথিনীকে মঁগ অছি, মৌথিনীকে ৰাঁশন জা বহন অছি থা ওকৰ অস্থিত্তকে কমজোৰ কএন জা বহন অছি। বৰ্তমানমে মৌথিনীকে পশ্চিমী মিথিনামে ৰজ্জিকা, পূৰী মিথিনামে খ্ৰাংগিকা থা দক্ষিণ ভাগমে খোৰচা কে নাম মঁ দৃষপচাৰিত কএন জা বহন অছি। মুদা গ্ৰ জে গ মৰঁ মৌথিনী ভাষাক স্বৰূপ পৰম মল অছি/খ্ৰাং অছি থা একৰ ক্ষেত্ৰীয় ৰৌনী অছি। লেখক এহি বিষয়মে একটা ব্যাপক দৃষ্টিকোণ ৰখনাহ অছি, হিনক কহৰঁ কৈছ জে এহি ক্ষেত্ৰকে মাহিগকে মৌথিনী মাহিগমে ছান ভেঠৰাঁক চাৰী। এত্ৰকা প্ৰকাশিত বচনা পৰ মাহিগ অকাদমী পুৰস্কাৰ, যাত্ৰী পুৰস্কাৰ, চেতনা পুৰস্কাৰ কএন জাএ। নিঃসঁদেশ এহি মঁ এহি দিশা মে অদি নেন বিচাৰ প্ৰতিযোগিতা কাঠিন ভই জায়ত, মুদা এহি মঁ মৌথিনী ভাষাক ম্যামৰ্থ ৰঁহত, শক্তি বৃষ্টি হোয়ত। লেখক, মিথিনা ক্ষেত্ৰক ৰিঁগৰেঁত পৰ্যায়ৰণকে ছিতি মঁ য়েহো নিৰাশ ছথি, মিথিনা পক্ষীক ব্যাপক ম্যামনামে ধনী বহন অছি। পক্ষী বিশেষজ্ঞ চাৰ্ন্স গঁগনিশ চাৰি দক্ষকধৰি এহি ক্ষেত্ৰমে বহিকই বিশিষ্ট অধ্যয়ন কএনেছি থা অপন অধ্যয়নক ম্যাব “জনৰন অফ ৰঁৰঁগক নেচুবন হিমপ্ৰী” প্ৰকাশিত কৰৌননি জাহিমে ও কমমঁ কম তীন মৌ তেৰামী প্ৰজাতিক চিড়গক উপস্থিতি দৰ্শোনে ছথি। মুদা বৰ্তমানমে কতেকো প্ৰজাতী বিন্ৰুগ ভই চুকন অছি ৰা ভই বহন অছি। লেখক এহি দিশামে ভৰতপুৰ পক্ষী অন্ত্ৰাৰণ্য জকাঁ মিথিনা

ক্ষেত্ৰে অস্বাভাৱিক বিকসিত কৰিব লাগিব কই বহনোৱাৰ ক্ষমতা আছে।

মিথিনাৰ বৈশিষ্ট্য পৰ্যায়:

ভাষাকে মহত্ব, হিনক নিজ ভাষাকে প্ৰতি ভাৱ-উদগাৰ দেখি মৌখিক আৰু মিথিনা হিনক ধৰ্মনীয়ে যদিখন নগৈত আছে জে প্ৰবাহিত বহৈত আছে। নেথক মহোদয়, আৰক্ষণ/মন্ডল কমিশ্বনক বিত্তীয়ক কে লাগ কএনহি আছে। নেথক, একৰা মিথিনাৰ বৈশিষ্ট্য পৰ্যায় কে কাৰণ মানিত আছে। নেথক কহৈত আছে জে এহি আৰক্ষণ নীতিৰ মৌখিক ব্ৰাহ্মণ যুৱা কে ভুল পৃষ্ঠনে আ ও শহৰ দিয়া পৰ্যায় কএনক আ অৰ্থন যোগ্যতাক অৰ্থৰূপ ৰাজগাৰ কই বহন আছে মূদা মিথিনা পৰ একৰ কৃপাৰ জৰ্বেদন্ত ভেন চৈক, অধিকাংশ যুৱা মিথিনাৰ কাষ্ট জেৰাপৰ আত্মৰ আছে। নেথক কহৈত আছে জে মাতৃভাষা মৌখিক মাধ্যমে এহি দিশামে সংগঠিত হোৱাক প্ৰয়াস কএন জা যকৈত আছে।

মানৱ-সংগঠনক সৰ্বমুঠ পৈৰ নিৰ্যাতক মিথিনা আছে। এতহিৰ মৌখিক, অধিক্ষিত, শিক্ষিত, মুক্ষিত আ প্ৰক্ষিত মৌখিক সৰ্ব ভাৰত নহি সৰ্বমুঠ বিশ্বমে পৰ্যায় আছে। নেথক আশাৱাদী আছে, তাই বিশ্বাম চৈহ জে এক-নে-এক দিন মিথিনাক দিন যোহো ঘূৰত।

স্বতন্ত্ৰতা আন্দোলনে মিথিনাক যোগদান:

স্বতন্ত্রতা আন্দোলন মে মিথিনাক স্ৰমিকা পৰ চঠা কৰেত, স্বতন্ত্রতা আন্দোলনমে মহাৰাজা লক্ষ্মীশ্বৰ সিংহক যোগদান অধিষ্কাৰণীয় আছিল। এক সময় চন জে মহাৰাজ কাংগ্ৰেয় কে মৱঁয় পৈঘ বিন্ধ কেঁ জিঞ প্ৰদাতা বহখি। এহি মঁদৰ্ভমে নেথক একটা ঘটনা কএনেহি আছিল জে জখন গণ্ডিয়ন নেশনল কাংগ্ৰেয়ক চতুৰ্থ অধিবেশন 1888 গ্ৰন্থীক 26 মঁ 29 দিম্বুৰঁৰ ধৰি গনোহাৰাঁদমে হোএৰাঁক নিৰ্ণয় ভেনৈক, অংগ্ৰেজ মৰকাৰ মঁ খুমৰো ৰাঁগমে অধিবেশন অনুমতি মাংগল গেল চন, মূদা অঁত সময়মে অংগ্ৰেজ মৰকাৰ মকৰি গেল। অধিবেশনক মাৰ্গমে গ্ৰা একটা বিচিত্ৰ বহৈক। কাংগ্ৰেয়ক দৃষ্টা পদাধিকাৰী এহি সময়্যা ১৬-পল্ল ভই গেল সময়্যাকে নই কই #মহাৰাজা লক্ষ্মীশ্বৰ সিংহ নগ এনেখিহ। মহাৰাজ ত্ৰবঁত একৰা মঁজ্ঞান নৈত ভৰোয় দেনখিহ জে কাংগ্ৰেয়ক অধিবেশন পূৰনিধাৰিত সময়্যমঁ হোয়ত আ এহিকে নেন ত্ৰবঁত গনোহাৰাঁদকে নৱাৰঁমঁ ৰাঁত কই “নাদৰ কেঁয়ল” নীজ পৰ নই অধিবেশনক নেন উপলক্ষ কৰা দেনখিন। ওহি সময়্যকে তকোণীন অখৰাঁৰ হিন্দু পৈষ্টিয়াষ্ট অখন 31 দিম্বুৰঁৰ 1888 কে মঁপাদকীয়মে মহাৰাজা লক্ষ্মীশ্বৰ সিংহক স্ৰবি-স্ৰবি প্ৰশঁয়া কএনক। মিথিনাক গায়, জীৱনক সামাজিক আ মাঁস্কৃতিক জাহি মানৱ আয়াম পৰ নজৰি ফেৰৰৈক ওতহি অহাঁকে অখন মিথিনা-মঁস্কৃতিক বিশিষ্টতা স্বতন্ত্ৰ ৰূপেঁ পৰিলক্ষিত হোএত। মিথিনাক গায় কে মঁৰঁধ মে অতি মহত্বপূৰ্ণ, ঐতিহাসিক আ তৰ্কমঁগত আছিল, জে মঁস্কৃতক ৰমে শৰ্দ্ধক মৌখিনীমে তদ্ভৱ শৰ্দ্ধ ৰঁনল চৈক ৰাঁজা, জখন মৰকাৰ-এ-একগোষ্ট তিব্ৰাতক গঠন ভেনৈক তঁ পৰগনাক নাম দেন গেনৈক “ৰঁছৌৰ” মঁভৱতঃ পহিনৱেঁৰ গ্ৰ

বিশেষ নাম ওহি ক্ষেত্ৰমে বহুই বঁনা পশু জাতিক নম্নীয় নামপৰ ভেন বহুইক, এহি ওৰ আকাৰ্ষিত ভেন দিনী মনতনক ধৰিক ধ্যান ছন। বৰ্তমান মে গ্ৰা ক্ষেত্ৰ মীতামটী জিনোক পুপৰী অল্পমঁডনক কোগনী-নানপৰ আ একৰ পাৰ্শ্ববৰ্তী গাম মৰঁ অছি, জে গ বয়াহ নানপৰ থিক জকৰা কৰ্ণাষ্ট বঁশক বাজা নান্যদেৰ, মিথিনাক বাজধানী বঁনৌনে ছন। গ্ৰা বৈজ্ঞানিক তথ্য ছৈক জে মানৰ হেতু জে এক জে কোনো খাছ পদাৰ্থ অছি তাহিমে মাত্ৰ গোদুগ্ধ অছি পূৰ্ণ আ মঁত্ৰনিত ভোজন থিক। নন্দনী মঁত্ৰিত গায়ক দুধমে মনুষ্যক শৰীৰক নেন মৰঁ আৰম্ভক তল্প ভেষ্ট জাগত অছি। এতয় গায় কেঁ মায়ক দৰ্জা দেন গেন অছি। 1857 গ্ৰামীক গদৰক পছাতি অঁগ্ৰেজী শায়ন প্ৰকৃষ্ণ ৰূপ মঁ স্থাপিত ভই গেন। এত্ৰকা গায়কে উপযোগিতা কেঁ দেখেত মন্ 1858 মঁ 1906 গ্ৰামীক বীঠ ভাৰত মঁ 266 মঁঠ আ 22 গোট গায় মঁযুজ বাজ্য অম্বেৰিকা ভেজনে গেন ছন আ এহি মঁ গায়ক একটা উত্তম প্ৰজাতি বিক্ৰিত কএনে গেন জকৰা নাম “ব্ৰাহ্মণ গায়” বাখনে গেন। দ্বিতীয় মঁযুজ বাষ্টি মঁঘক প্ৰাদৰ্ভাৰ ভেন আ একৰ একটা বিশ্বযুগ্ধ কে বঁদ শাখা স্থাপিত কএনে গেন জকৰা নাম অছি “ফুড এণ্ড এগ্ৰিকল্চৰন আৰ্গেনাগেছন”, জে অখন পহিন বৈয়াৰমে ভাৰতীয় ধেনু-বঁশক অল্পবঁশিক গ্ৰণক মৰ্বেক্ষণ আ অধ্যয়নক ফৈমনা নেনক। 1953 গ্ৰামীমে প্ৰকাশিত উবঁলু. ফিনিগ্ৰ আ এন. আৰ. জোশীক পোখীমে পৃষ্ঠ মঁখ্যা 256-276 পৰ বঁছৌৰ প্ৰজাতিক পূৰ্ণ বঁৰবণ ভেষ্টেত অছি। ভাৰত মৰকাৰক “এনিমেল হমবঁউ বঁভাক কেৰেক্টিম এণ্ড পৰফাৰ্মেয়াজ আফ বঁছৌৰ কেষ্টন” প্ৰকাশিত কএনক অছি জাহিমে স্লষ্ট নিখন অছি জে গ প্ৰজাতি

মাত্র মিথিলে মে পাওন জাগত আছিল। নেথক কহিত ছথি জে গ কেহেন রিঁতস্বনা আছিল জে, জখন মস্মূর্ণ বিশ্ব মিথিনাক গায়ক অধ্যয়ন আ শোধ কই গায়ক নম্নীয় স্ধাৰমে নাগন প্রজাতি পর ছন তখন হম মরঁ অনভিজ্ঞ ভই রেঁয়ী দৃক্ষকে ৩৫-পাদনক মোহরশ জর্মী আ ফ্রিজিয়ন নম্নীয় গায় আনি বহন ছনহাঁ। যোনা কেঁ গিলেষ্ট মঁ প্রতিস্থাপিত কৰৈক প্রযায় মে নাগন ছনহাঁ।

দহেজ প্রথা: দহেজ প্রয়ংগ মমাজক রঁদনৈত পরিবেশ আ ফানম-গগোগজুম কে কারণ দহেজ রঁতন আছিল। মণ্ডনাৰাষণ ভগরানক পূজাক মহল্পূর্ণ রাঁত, জে পৃথ্বীক দৃগ গোষ্ট গতি ছৈক, রার্ষিক আ দৈনিক। মণ্ডনাৰাষণ ভগরান পূজাকানমে প্রদক্ষিণাক মময় দৃশ্ গতিক প্রয়োগ হোগত বহন আছিল, মুদা আৰঁ গ রিশিষ্ট প্রথা নৃপ্ত ভই তুকন আছিল। মংগি মিথিনাক মহিনা দ্বাৰা ত্তনমীমে জন দেৱাঁক পরিপাঠী যেহো নৃপ্তপ্রায় ভেন জা বহন আছিল। নেথক অতীত কেঁ ম্ৰষণ কৰৈত কহিত ছথি জে দেৱোথোন একাদশী দিন রাঁনক কেঁ রিছাৰঁভ কৰাওন জাগত ছন, তহিনা রাঁনিকা কেঁ আঁগনমে বংগ মিথিনাক চিত্রকনাক পহিন পাঠ এহি দিন-রিঁবংগক অবিপন কে মাধ্যম মঁ হোগত ছন। ছাঁচি পূজাক মাদে নেথক কহিত ছথি জে গ পূজা মাত্র হিঁদ ঠা নহি মনরৈত ছন মৌথিন পূজামে মস্মিনিত হোগত ছন। মহিষ্কৃত মস্মিম মমদায় যেহো এহি কে গ পরাকাষ্ঠা আৰঁ ভেষ্টরঁ দর্নভ।

মিথিনাক রিশিষ্ট রঁজন মাছ: জখন আঁধ-নেপাল যুদ্ধ কেঁ

ভেন তখন নেপালমে জে মিথিনাক ক্ষেত্ৰ উপৰাঁত সৃগৌনী মাঁধি
ঠনি গেন ওত্ৰকা মৌথিন নোকনি ভাৰতক মৌথিন কেঁ ‘মোগনান
মৌথিন’ কহৈত চনোহ। মৌথিনক মঘ্যে প্ৰেম, জে মঘ্যে-
মাঁয়, আহাৰক ৰূপমে কশ্মীৰী ব্ৰাহ্মণ, বঁগালী ব্ৰাহ্মণ আ মৌথিন
ব্ৰাহ্মণক বীঠ মদৈৰ প্ৰমুখ বহন খ্ৰিছি। হাঁ, এতয় প্যাজ আ নহস্বন
ৰজিত চন। মৌথিনক মাছক ৰেয়ীপী কনে বিশিষ্ট খ্ৰিছি এতয়
যৰিযো আ আমিনক প্ৰয়োগ ময়ানা জকাঁ কএন জাগছ, হাঁগক
ছৌক আ তাহি পৰ জমীৰী নেৰৌক মেজন, বেঁজোড় খ্ৰিছি।

মৌথিনী ভাষাক বিনক্ষণ মৌনিকতা - মঁস্বাৰণামেক
উলেখ, জখন, ডা. উমেশ মিশ্ৰ, মিথিনা বিমঠ গন্ম্ঠীচ্যুঠক
প্ৰথম নিদেশক নিযুক্ত ভই প্ৰয়াগমঁ দৰভঁগা খহনোহ। এতয় দনক
পহিন ছাত্ৰ চনথিন খনভনান ঠাণ্ৰ। ঠাণ্ৰ জী ত্ৰেকানীন পূৰী
পাকিস্তানমঁ বিন্ধাপিত ভই মিথিনা আএন চনোহ। শ্ৰী মিশ্ৰ জীক
মাহিৰ মঁগ্ৰহমে 300 মঁ অধিক মঁস্কৃত ভাষাক গ্ৰঁথ চন জকৰ নিপি
মিথিনাফ্ৰ চনৌক। ঠাণ্ৰ জী এহি পৰ একঠা পোথী ‘কৈঠনাগ
আফ মঁস্কৃত মৌন্যম্ফ্ৰিপ্ঠ গন মিথিনা’ লিখনৌছি, এহিগ্ৰম মে ও
গম্ঠীচ্যুঠ মে উপনক্ষ মনুম্ভুতি আ মিশ্ৰজী নগ উপনক্ষ পৌনোহ জে
মনুম্ভুতিকে ম্ফ্ৰিপ্ঠ জে মিথিনাফ্ৰমে লিখন বহৈন ওহি মে ও
বঁাত নহি লিখন চন জে ‘জঁ শাস্ত্ৰক ৰচন বা শ্ৰুদক কানমে
প্ৰণাৰাফ্ৰ পড়ি জায় তঁ ওকৰ কানমে শীশা পিঘনাকই দেন
জায়’। এহি মঁদৰ্ভমে ঠাণ্ৰ জী কহনে বহথিন জে অঁগ্ৰেজী-
শায়ন, খপন মত্তা স্ৰবক্ষিত বখৈক নেন খপন এজঁঠকে
মাধ্যমমঁ পঁডিত নোকনি মঁ মম্বৰ্ক কই মৌন্যম্ফ্ৰিপ্ঠ একঠা

কৰেত ছন আ ওকৰা অখন স্মৰিধানুমাৰ দৰুপযোগ কৰেত ছন। মনুষুতিকে ও পুৰান স্মৃতিপুঠ একৰ প্ৰলক্ষ প্ৰমাণ ছন। গ কহেমে কোনো অতিশোভাৰিমে নহিঁ জে অখন শায়ন অক্ষুণ্ণ বৰ্যেক কেঁ নশুঠ কই একৰ কোশিৰিমে অংগ্ৰেজ নোকনি মনুষুতিকে মূন জানী প্ৰতি জাৰী কএনে হোয়া। লেখক কহেত ছখি জে স্মৰ্ত্তত্ৰতা প্ৰাপ্তিকে রাঁদ মনুষুৰ্ণ দেশমে অকাৰণ ব্ৰাহ্মণ কেঁ দশ্মন ঘোষিত কই দেন গেন আ একৰ নাম দেন গেন মনুৱাদ, মূদা একৰ অঘনী কাৰণ ছন জে স্মৃতিতা, কৰ্ত্তব্যপৰাষণতা, ভাগ, মনোৱঁন এহি আ ৰৌক্ষিক মাৰ্গ পৰ ব্ৰাহ্মণ্য মূকাৱঁনা কৰৱাঁক ক্ষমতা ৱৰ্গকে নহি বহৈক। ৱঁম খানী পাঁঠ হজাৰ ৱৰ্ষক কপোন কল্পিত অশ্ৰায়ক নাম পৰ এক অংগ্ৰেজক গঢ়ন অঘল কে আধাৰ ৱঁনা ৱঁক্ষিক স্মোত কে কতিয়া দেন মনুৱাদ কহি ব্ৰাহ্মণ অৰ্থাত ৱিৰিগুঠ গেন।

লখমাণ মঁৱত -মধ্যকালীন যুগমে জখন মনুষুৰ্ণ ভাৰতৱৰ্ষ পৰ মূমনমানী অধিপল ছন ওহি যুগমে মিথিনা, তিৰহাতক নামে ৰাজনৈতিক আ মাস্কৃতিক অস্তিত্ব স্মৰক্ষিত ৰখৱাঁমে মহল ৰহন, মিথিনামে মস্কৃত ভাষামে ৱিভিন্ন ৱিষয়মে প্ৰচুৰ লেখন ভেন আ এহি লেখ মভমে যত্ন-তত্ন লখমাণ মঁৱতক প্ৰয়োগ দৃষ্টিগোচৰ হোগত অছি। মহাকৱি ৱিছাপতি মেহো অখন লেখনীমে ৱাঁৰ-ৱাঁৰ একৰ প্ৰয়োগ কএনহি অছি। এহি মঁদৰ্ভমে ঐতিহাসিক তথ্য ৱঁদত মঁ ৰখনাহ অছি। মূদা লখমাণ মঁৱত ৱেঁমী মমযধৰি ৱাঁৰিকী প্ৰচনে নহি ৰহন, কাৰণ মিথিনা পৰ মূগনিয়া অধিপল কে ৱাঁদ ৱৰ মঁৱত প্ৰচনেমে অঘন। ভাৰতমে শক মঁৱে, ৱিগ্ৰম মঁৱে আ গ্ৰামী মনক চনেমাৰি তঁ অছিএ মূদা ৱিশান ভাৰত দেশমে

নৱৱৰ্ষক নেন ভিল্ল-ভিল্ল তিথি খ্ৰিষ্টি। মিথিনাক পঁচাঁগক খলুয়াৰ মানক প্ৰথম দিন খ্ৰিষ্টি যাওন মামক গুৰু পঞ্চক প্ৰতিপদা। একৰ কাৰণ খ্ৰিষ্টি মৃগন মনতনত তেমাৰ ৱাঁদশাহ খকৰঁৰ দ্বাৰা মহেশ চাণুৰ কে মিথিনাক কৰ-প্ৰভাৰ যাওন মামমে দেন গেন বহৈহ। একৰ ঐতিহাসিকতা কেঁ দৰ্শাৱৈত নেখক কহৈত ছথি জে ভনহি খনজানহিমে, মিথিনা-পঁচাঁগক মঁৱঁধ পেঁগঁৰৰ মোহম্মদক মক্কায়াঁ মদীনা জএৱাঁক মান খা খকৰঁৰ কে ৰাজ্যৰোহণক মান মাঁ জড়ন খ্ৰিষ্টি।

মৈথিলী ভাষা আৰু মিথিনাফৰ:

ৱঁচপন মাঁ জনে খা খ্ৰিষ্টিজনে দু পৃথক ৰস্ব বৃমেত খয়নাঁ খ্ৰিষ্টি। গা মিথিনা খা মিথিনাক মঁস্কৃতি কেঁ ৱিশিষ্টতা খ্ৰিষ্টি। তহিনা নেখক মিথিনাফৰক ৱিশিষ্টতাক ৱাঁত কএনাহ খ্ৰিষ্টি। নেখক কহৈত ছথি জে ভাষা ওকৰ নিপি মঁস্কৃতিক একষ্টা ৱিশিষ্ট খঁগ হোগছ। মূদা মামক মাথ মিথিনাফৰ কমজোৰ হোগত গেন। নেখক কহৈত ছথি জে স্নতঁৱতা প্ৰান্তিকে পছাতি ধৰি মিথিনাফৰক প্ৰয়োগ স্নজনকে নিমঁৱণ-খামঁৱণ পত্ৰমে হোগত ছন, ৱাঁৱাঁ নোকনিক কানমে খাপমী পত্ৰাচাৰ মিথিনাফৰমে হোগত ছন, জে শনেঃ শনেঃ ৱিনুশু ভই গেন। নেখক কহৈত ছথি জখন ও ৱিছাৰ্থী ছনাহ তখন স্নাতকক পাঠ্যক্ৰমমে 50 নস্বৰ কে প্ৰশ্নপত্ৰ মিথিনাফৰ মাঁ মঁৱঁধিত বহৈত ছন। নেখক মিথিনাফৰ মিথিনা মিহিৰক খন্তিম পৃষ্ঠ পৰ দেন গেন মিথিনাফৰ ৱৰ্ণমালা মাঁ মীখনাহ। দানক মিথিনাফৰ মীখনঁ ৱাৰ্থ নহিঁ গেনহি, মিথিনাফৰ

জ্ঞান হোৱাৰ কাৰণে ৱাঁম্বা মাহিৰ পট্টেমে কোনো দিক্কত নহি ভেনেহ। মৌখিনীক স্মতন্ত্ৰ অস্তিত্বক বক্ষার্থ পৰম আৱশ্যক জে একৰ বিশিষ্টতা কে মৰ্ণক্ষণ কৰী। লেখক কহিত চ্ৰুথি জে আঁজীক প্ৰয়োগ মৌখিনী আ মিতিনাক্ষৰ কে অন্য় ভাষা-নিপিয়াঁ বিশিষ্ট ৱঁনৱৈত অছি।

নিধকৰ্ষ:

মিতিনাক গতিহ্যক নেন মৌখিনী মাধনক হেত্ৰ খোজ কৰএ পড়ত কাৰণ একৰ একটা অৱিচ্ছিন্ন প্ৰৱাহ ৱৈদিক কানয়ঁ অদ্বাৰধি ৱঁনন অছি। মিতিনাক গতিহ্যক নিৰ্মাণক হেত্ৰ উপৰোক্ত মভ মাধনক ৱৈজ্ঞানিক অধ্যয়ন এৰঁ ওকৰ মমীক্ষাম্কেক বিশেষণ অপেক্ষিত অছি। এই স্ৰুমি হেত্ৰ প্ৰযুক্ত ৱিদেহ তথা মিতিনা নামক উল্পত্তি ৱিশ্বক্ৰত: পৌৰাণিক অছি। জুনিয়ম এম্বিগক অন্য়মাৰ প্ৰাচীনকান মেঁ গ্ৰা স্ৰু-ভাগ আৰ্থলোকনিক নিৰাম্বনন অতিপূৰ্ মেঁ চন। কহন জাগ্ৰত অছি মৰস্বতী তীৰমঁ আগত ৰাজা ৱিদেঘ জে উজ প্ৰদেশ অখন নাম মাথৰ অথৰা ৱিদেহ মাধৰ মঁ পওনক। শতপথ ৱাঁছাণক অন্য়মাৰ ৱিদেঘ মাথৰ অখন পুৰোহিত গৌতম ৰদগণক মঁগ মৰস্বতীক তষ্টমঁ মদানীৰাক (গণ্ডকীক) তষ্টপৰ আৰিঁ মৰ্ণপ্ৰথম অগ্নিকৈঁ প্ৰস্বনিত ক' এই স্ৰুমিকৈঁ পৱিত্ৰ কখনি। গ্ৰা মন্ড জে মাথৰক আগমনক পশ্চাত অনেক ৱাঁছাণ এতয় অখনাহ। ফনত: এই স্ৰুমি পৰ পৃষি প্ৰাৰ্ভ ভেন তথা যজ্ঞ দ্বাৰা অগ্নিকৈঁ মন্ত্ৰুণ কখন গেন। মহাকাৰ্য তথা পুৰাণমভক ৱঁশাৱনীমে দ্বিতীয় ৰাজাক

ৰূপমে পৰিগণিত মিথি বৈদেহ মাথৰ বিন্দেঘক পৰিতক্ষক থিক। পৌৰাণিক বংশাৱলীক খনুমাৰ খযোধ্যাধিপতি মনুক পুত্ৰ নিমি এহি যজ্ঞ-ত্ৰিমিমে খযনাহ। দানকৰ পুত্ৰ মিথি খপন নামপৰ নামক ৰাজ্যক স্থাপনা কযননি। নগৰ নিৰ্মাণক ক্ষমতা মিথিনা বখৰাঁক কাৰণেঁ ও জনক নাম য়ঁ প্ৰখ্যাত ভেনাহ। গ্ৰাহে কহন জাগছে জে মন্থনক বঁদ ৩৬পল্ল হোযৰাঁক ফলস্বৰূপ দানক নাম মিথি ৰাখন গেননি। খয়ামান্য জন্মক কাৰণেঁ ও জনক কহওননি তথা পিতা খশ্বৰীৰী বহৰাঁক কাৰণেঁ বিন্দেহ। এহি তৰহেঁ দানক নামক খাধাৰপৰ এহি প্ৰদেশক নাম মিথিনা পড়ন।

সঁদৰ্ভ:

1. Jha, M. (1997). "Hindu Kingdoms at contextual level". Anthropology of Ancient Hindu Kingdoms: A Study in Civilizational Perspective. New Delhi: M.D. Publications Pvt. Ltd. pp. 27-42.
2. Mishra, V. (1979). Cultural Heritage of Mithila. Allahabad: Mithila Prakasana. pp. 13. খন্তিম পৰাঁচ তিথি: 28 December 2016.
3. shii, H. (১৯৯৩), "Seasons, Rituals and Society: the culture and society of Mithila, the Parbate

Hindus and the Newars as seen through a comparison of their annual rites", Senri Ethnological Studies 36: 35-84।

4. Radhakrishna Choudhary, "A Survey of Maithili Literature", अन्तिम पन्नाँ २२ दिसम्बर २०१७।
5. "Cultural Heritage of Mithila", पृ: 13, अन्तिम पन्नाँ २८ दिसम्बर २०१७।
6. Jha, Arun Kumar (2005) (enअ). Some Aspects of the Cultural History of Mithila: The Janaka Dynasty, the Karnaatas & the Oinwaaras. University Department of History and A.I.H.C. & Archaeology, T.M. Bhagalpur University.
7. Thakur, Upendra (1956) (enअ). History of Mithila: (circa 3000 B.C.-1556 A.D.). Mithila Institute.
8. Jha, Pankaj Kumar (2010). Sushasan Ke Aaine Mein Naya Bihar. Bihar (India): Prabhat Prakashan. मूल
मे 28 माँ 2019 को पुबानेखित. अन्तिगमन तिथि 4
फुबरी 2019.
9. मिथिला का गतिहास, रामप्रकाश शर्मा डाे, कामेश्वर
मिंह मंङ्गत रि.रि.दरुङ्गा, तृतीय मंङ्कषण-2016, पृ०-9.
10. Cust, R.N. (1901). "The Indian Hero". Linguistic and oriental essays: written

from the year 1840 to 1903. London: Trubner & Co. pp. 144-158. শ্ৰুতিম পৰিচিতি: 12 January 2017.

শ্ৰুতিম

ডা দীপেশ কুমাৰ ঠাণ্ডা,

শিক্ষাৰিদ্, প্ৰাধ্যাপক (শ্ৰুতিম) মানৰিকী

ডীশ্ৰুতিম ঠাণ্ডা, মমুৰী বোড, দেহবাৰু, ভাৰত

deepesh1november@gmail.com +91-8527740419

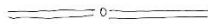
শ্ৰুতিম মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পঠাৰি পৰ

প্ৰসন্নতা প্ৰকট কৰেও নগৰ সঁকাহৰ গেনাহ। সৰ সঁকাহে
 স্ৰজিদায়িনী কাঙ্ক্ষীপ্ৰবীৰক যাত্ৰা কেনেখি জাহি ঠাম জগলক
 স্ৰাশী ভগবান বিশ্বনাথ সৰ নোকখি কেঁ উপাদেহ দৈত ছনখিন।
 অকৰ বাদও গযাফেত পঙ্কচনখি জাহি ঠাম প্ৰমত্ত শেবয়জগলক
 ন্ গদাপ্ৰব সমস্তু নোকক উদ্ধাৰ কৰবাক নেন নিয়াম কৰেও চখি
 তদনন্তৰ কতেকো তীৰ্থ সুনক প্ৰমাণ কৰেও ও পাখনাখিনী
 মথুৰাপ্ৰবী গেনাহ জে ভগবান ধ্ৰীধিক্ৰু আদি স্মান অচি আ জে
 পৰন মহান্ ব মোক্ষ প্ৰদাতা অচি। বেদ আ ধ্ৰাসু মেও তীৰ্থ
 শিত্ৰবনপতি ভগবান গৌৰিন্দক অৱতাৰ স্মানক নাম সঁ
 প্ৰসিদ্ধ অচি। কতেকো দেবতা আ ট্ৰফিৰি নোকখি ক্ৰনকৰ
 সৈৱন কৰেও চখিন মথুৰা নগৰ কানিন্দীক তত্ৰ পৰজোতা
 যমান অচি। ওকৰ আচুতি অধ্ৰুচন্দ্ৰ সন প্ৰতীত জেয়ত অচি।
 ও সৰ তীৰ্থক নিয়াম সঁ পৰিস্ফুৰ্ণ অচি। গৌৰৰ্ধন পৰিত্তেতা
 সঁ মথুৰা মন্ডলক জোতা বৈসি বহি গেন অচি। ও পৰিত্ত গাচ-চুধ
 আ নতা সঁ আচুত অচি। জাহি মে হাঁৰহ থাঁ বন অচি। ও পৰম
 প্ৰশ্যমখ আ সৰকৈ বিশ্বামদাতা ধ্ৰুতীক সাৰ ন্ৰত ভগবান
 ধ্ৰী চক্ৰক আশ্বাৰ হ্মি অচি।

অপেক্ষাও মথুৰা সঁ পশ্চিম আ উত্তৰ দিশ খোকে দূৰ
 গেনা পৰ সাৰথী কেঁ কাঙ্ক্ষীৰ নাম সঁ এক নগৰ দেখি পতন
 জাহি ঠাম ক্ৰম সন উজ্জৰ গনচুখী মনক পঁতি ভগবান ক্ৰনক
 ক অশ্ৰুতাম সন জোভাযমান ছন। জাহি ঠাম ট্ৰাফাৰক ধ্ৰাসুী
 গনক ধ্ৰন স্মি মুক মানস সোথে নীক বাশী আ পদক
 উচাৰণ কৰেও দেবতা সন ভ্ৰ জায়ত অচি। জাহি ঠাম নিক
 ন্ৰ বত্ৰক প্ৰস্ৰাঁ চোপ্ত বনক বাদক্ৰ আকাঙ্ক্ষ মন্ডল মেঘ সঁ
 ধ্ৰোৱেও বহনা পৰ অখন কানিমা নহি ছোতে অচি। জাহি ঠাম
 অধ্যাপক নগ প্ৰাৰি ছাত্ৰ জন্মকাৰীশ অশ্ৰাস সঁ সৰ কন্যা
 সূতঃ পহি নেত চখি। জাহি ঠাম মাপিক্ৰেধ্ৰৰ নাম সঁ প্ৰসিদ্ধগল
 চন্দ্ৰধেৰ দেহধাৰী নোকখি কেঁ বহনান দেবক নেন নিল নিয়াম
 কৰেও চখিন। কাঙ্ক্ষীৰক বাঙ্গা মাপিক্ৰেধ্ৰা দিগ্বিজয় মে সমস্তু
 বাজা কেঁ স্তীত কঃ ভগবান ধ্ৰিৰক পূজন কেনে চনাহ তখনহি
 সঁ ক্ৰনকৰ নাম মাপিক্ৰেধ্ৰৰ ভ্ৰ গেন ছন। ক্ৰনকহি মন্দিৰক
 দৰবাতা পৰ মহামো বৈকু একৰ্থা চোৰ্ণ গাণী পৰ বৈসন অখন
 অগ কেঁ অজনাৰেও গাচক চাঁকক সৈৱন কৰেও চনাহ। ওহি অৰু
 মে সাৰথী ক্ৰনকা দেহনখিন। বাজা সঁ ৰতঃগন গেন চিন্হাটি
 সঁ ও ওতহি বৈকু কেঁ পহচানি নেনখিন আ ক্ৰনকৰ চৰণ উপৰ্ণ
 কৰেও কহনখিন - চুফণা-অৰ্ণ কোন ঠাম ৰহেও ছি ? অৰ্ণক
 পূৰানাম কী অচি ? অৰ্ণ তঃ সদিখন স্ৰচন্দ্ৰ বিচৰণ কৰঃবান
 ছি যেবি অৰ্ণ এহি ঠাম কিওক ঠেবন ছি ? অৰ্ণে অৰ্ণে
 কী কৰবাক বিচাৰ অচি ? সাৰথীক জা ৰচন স্মি পৰমখান
 ন্দ মে বমন মহামো বৈকু কিছু সোচি ক্ৰনকা সঁ কহনখিন -
 'যচ্চি হ্ম পূৰ্ণ ছি। হ্মবা কোনে রসুক অৰৰক্ৰেততা নহি ঋচি
 তথাপি হ্মৰ মনোচুতিক অশ্ৰসাব কেও পৰিচৰ্য কঃ সকেত ছি
 বৈকু ক তাদিক অশ্ৰিপ্রায় কেঁ আদৰপূৰ্বক গ্ৰহণা কঃ সাৰথী
 বাজা নগ চনি গেনাহ। ওহি ঠাম পঙ্কটি বাজা কেঁ প্ৰদাম কঃ
 কৰ জোতি সমস্তু সমাচাৰ কহনখিন। তখন স্মাশীক দৰ্ধন সঁ
 ক্ৰনকা মন মে ৰঃ প্ৰসন্নতা ননকি ৰহন ছন। সাৰথীক ৰচন
 স্মি ৰাজা আৰ্ছৰ্য চকিত ভ্ৰ গেনাহ। ক্ৰনকা হৃদয় মে বৈকু
 সকেৰ কৰবাক ধ্ৰুফা জাগ্ৰন ভ্ৰেননি। ও হৃ থাঁ আচ ৰ সঁ
 অতন একৰ্থা গাণী নঃ কে যত্না প্ৰবল কেনখিন। সঁ গ
 মে মোৰ্তীক জাৰ, নীক রসু আ এক হজাৰগো সোথে নেনখি।

কাম্বোজীৰ মন্দিৰ মে জাহি ঠাম মহামো বেঁকু ৰহৈত ছনাতজি ঠাম পৰ্ৱতিৰাজ্য সমস্তু ৰস্তু ৰুৰকা-আগ্নী ৰাশি বিৰেদনকঃ সাক্ষীগ প্ৰশ্নাম কেনখিন। মহামো বেঁকু ভজি সঁ চৰণাগত ভেল ৰাজ্য জনহুতি পৰ ল্পিত ভঃ কহনখিন-যৌ ধ্বদু অহাঁ হুৰ্ব ৰাজ্য ছি। অহাঁ হমৰ চৃষ্ণু নহি জানেত ছি কী ? জা খচৰ সঁ জতন অপন গাৰী নঃ জাঃ। জা ৰস্তু মোতীক হৰ আ ছুপ্ৰাক গণ মেহো অহাঁ নঃ জাঃ। বেঁকু কেঁ এখন্য কহন্যপৰ ৰাজ্যক মন মে ভয় উপেয় ভঃ গেন। তহন ৰাজ্য ধ্যাপক ভয় সঁ মহামো বেঁকুক চৰণ পকতি তেতখিন আ ভজি পূৰ্বিক কহনি ক্ৰুফ্ণ হমৰা পৰ প্ৰসন্ন হোঃ। ভগবন অহাঁ মে জা অদ্বুত মহা-মে কৌন্য প্ৰায়ন ? প্ৰসন্ন ভঃ কে হমৰা ৰজাঃ। বেঁকুকহনখিন ৰাজন! হম সৰ দিন গীতাক চৰ্মে অধ্যায়ক পৰ্ণ কৰেত ছি জাহি সঁ হমৰ তেজ দেৱতাক তেন মেহো হঃ সন্তু অচি।

তদন পুৰ পৰম চুক্ষিমান ৰাজ্য জনহুতি যেনেপূৰ্বক মহামো বেঁকু সঁ গীতাক চৰ্মে অধ্যায়ক অন্ত্যস কেননি জাহি সঁ ৰুৰকা মোথক প্ৰাপ্তি তেননি। ওহৰ বেঁকু মেহো ভগবান মানিকোপ্ৰ ৰ গগ মোহনয়ক গীতাক চৰ্মে অধ্যায়ক জৰ কৰেত অম সঁ ৰঃ নগনাত। হঁস ৰূপৰাৰী ৰবদান দেবক তেন প্ৰায়ন দেৱতা নোকনি বিস্মিত ভঃ স্বেচ্ছানুসার চৰি তেনহে জে কেঃ সন্দিখন এহি একহি অধ্যায়ক জৰ কৰেত ছখি ও মেহো ভগবান বিহুক স্ৰুপ পাবি নেত ছখি। জাহি মে কোশো সঁদেহ নহি।

৫

সাতম অধ্যায়

ভগবান শিৱ কহনখিন- পাবৰ্তী, অগ হম সাতম অধ্যায়ক মহামো ৰজাৰেত ছি। জেকৰা স্ননি কান মে অমৃত ৰাশি ভবি জায়ত অচি। পাৰ্শনিপ্ৰত নাম সঁ একৰ্থ হগৰ্ম নগৰ অচি জেকৰ হাৰ ৱেসী উচ অচি। ওহি নগৰ মে ধ্ৰানকৰ্ম নাম সঁ একৰ্থ ক্ৰাফ্ণ ৰহেত ছনাত। ও ৰেখ্য চুটিক আঙ্কু নঃ কে প্ৰনাৰ্জন কেরাখি মুদা ও নহি ওঃ স্নিতৰক কমনক্ তপৰ্ম কেরাখি আগৰ নহি দেৱতাক পূজন। ও ধ্ৰনোপ্ৰা-ৰ্জন মে তপেৰ ভঃ ৰাজ্য নোকনি কে ভোজ জাত দেত ছনখিন। এক সময়ক বাত অচি জে ও ক্ৰাফ্ণ অখন চাবীম ৰিবাহ কৰৰাক তেন প্ৰত আ ৰঁদু-ৰাঁদুয় সগ বাসা ৰেনবি ৰাস্তা মে স্ৰুৰ্বাশী মে জখন সৰ স্তন ছন একৰ্থ সাধকৰ্ত্ত সঁ আবি কে ৰুৰকা ৰাঁহি মে কাৰ্থি তেনকনি। ওকৰা কাৰ্থেতাপ ষহন অৱস্থা ভঃ গেননি মে মশিমবু আ ঔষধিক কোনে প্ৰভাৰ নহি পচন আগৰ ৰুৰকাৰ ধ্ৰাৰীৰক ৰয়া অসাগ্ৰ ভঃ গেন। তপেচ্চাচা কিছু ফ্ণ মে ৰুৰক প্ৰাপ পাম্ৰেৰ উহি গেন। কিছু সমযোপবানু ওপ্ৰেত সৰ্গ যোনি মে জন্ম ৰেন-

।শ।ঈশ্বৰকৰ ১৮ত প্ৰশংকৰাসমূহাৰ শ্ৰেণীত ৱৰ্ত্তন ।ওপৰ অক্ষয়কালত
নু কৈ স্মৰণ কৰেত সোচোত ছন্দেত - 'হুম ঘৰক বাহৰ কৰোকা
কৰোত অধৰন ধন গাতি কৈ বন্ধনে চী তেৰৰণ সঁ শ্বৰ কৈ গাঁচি
কঃ সূৰ্য্য ওকৰ বৰণ কৰা'ওক দিন স্যাপক যোনি সঁ গাঁচি
ভাঃ পিতা সপনা মে সপন পম কৈ সোমা মে আৰি অধৰন
মশোভাৰ হতেমথিন। তহন ঈশ্বৰকৰ নিৰ্বন্দনা শ্বৰ সৰাধে
গাৰি বিসম্ব সঁ ওক দোসৰ কৈ সপনক বাত কহনথিন ।
মানিন পম হাথ মে সোনাৰি নঃ ঘৰ সঁ নিকননা-পা জাহি
গাম ঈশ্বৰকৰ পিতা সৰ্গ যোনি প্ৰাৰণা কঃ হতেত ছনথিন ওহি
গাম নৈনথিন । যদ্যপি ঈশ্বৰকৰ ধনক সূনক ঠিক ঠিক পতন
নহি ছননে তেযো ও সপনা মে বতগত গেন চিন্ধ সঁ সূপন
নিক্ৰয় কঃ নোভাঃ হি সঁ ওহি গাম পৰ্শ্চি কাৰী মোদম্যগ
ধ্বক কেননি । তহন ওহি গাঁচী সঁ অকৰ্শা ভয়ানক স্যাপক
ভেন আ ঈশ্বৰকৰ কহনথিন - সূৰ মাভৰ অহাঁ কে চী পহি
গাম কিণ অসনক অচি । অহাঁ বিল কিণ মোদি হন চী ।
অহাঁ কৈ কে ভেতনক অচি । গ্ৰ সৰ স্নাত হমৰা বতগত ।

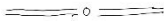
শ্ব কহনথিন - হুম অধৰনক শ্বৰ চী । হুমৰ নাম শ্বিৰ
অচি । হুম বাতি মে সপনা দেহনক অচি জাহি সঁ সিমিত
ভঃ অহি গামক সোমা নৈৰক তেন সোহে হে সঁ অমাৰ চী ।

শ্বকলোকনিমিত্ত বাত স্মনি ও স্যাপ হুঁসোত ওচ সূৰ মে
ঈশ্বৰক কহনথিন - কৌ অহাঁ হুমৰ পঃ চী ও হুমৰ অহি নৈন
সঁ হুজ কৰ । পূৰ্বজন্মক গাঁচন প্ৰশক তেন সৰ্গ যোনি মে
হুমৰ জন্ম ভেন অচি । পূৰ্ব পছনথিন - পিতাৰ্জী অধৰনক
স্মি কোনা হোয়ত তকৰ ওপায় হুমৰা বতগ কিংক তঃ
ওতক বাতি মে সৰ লোকনি কৈ চোড়ি অহাঁ নন অধৰনক অচি ।

পিতা কহনথিন - পুত্ৰ গাঁচক অমৃত ময় সাতম
অশ্বচাৰ কৈ চোড়ি দোসৰ কোমো জীৰ্ধ, দান, তপ আ যত
হমৰা হুজ কৰা মে সমৰ্থ নহি অচি । কেৱন গাঁচক সাতম
অশ্বচাৰ প্ৰাণীক হুতপা আ মূল্য অদি হাঃ কৈ হৰ কৰ ঃ
স্বাৰ্য্য অচি । পৰ্ব হুমৰা প্ৰাণীক দিন সাতম অশ্বচাৰক পাৰ্শ
কৰহাৰা চাফা কৈ সোজন কৰায়ৰ জাহি সঁ শি: সন্দে
হুমৰ স্মি ভঃ জায়ত । পুত্ৰ অহাঁ যথাঃ জি পূৰ্ণ হুতঃ সঁ
হেদ বিদ্যা মে পুৰীণা দোসৰ চাফা কৈ সোজন সোহো কৰায়ৰ

সৰ্গ যোনি মে পচন পিতাক ভা বচন স্মনি সৰ পুত্ৰ ঈশ্বৰ
প্ৰাতঃ স্মাৰ আ ওহু সঁ বেসী কাম কেনথিন । তহন ঈশ্বৰকৰ
অধৰন সৰ্গ ঈশ্বৰকৰ ত্যগি দিছ দেঃ প্ৰাৰণা কেননি আ সৰ
প্ৰন পুত্ৰ অধীন কঃ দেনথিন । পিতাৰ্জী কে প্ৰন গাঁচিক
দেনথিন জাহি সঁ ও সদাচাৰী পুত্ৰ হু পুত্ৰ তেনাহে । ঈশ্বৰক
হু কি ধৰ্ম মে নাগৰ হতেত ছননি স্তে ও বাৰনী, গন্যৰ, পোখৰি
যত্ৰাণাৰ আ দেৱ মন্দিৰ মে ওহি প্ৰনক ওপযোগ কেননি ।
সগতি সৰ্গ অশ্বজানা সোহো বস্মেথি । অপ্ৰেচ্যক সাতম
অশ্বচাৰক সাদিন কৰ কৰেত মোক্ষ প্ৰাপ্ত কেনাহে ।

পাৰ্বতী ভা অহাঁ কে সাতম অশ্বচাৰক শাহাঃ হে
নক অচি তেৰা স্মনতা মাত্ৰ সঁ সন্ধ্য সৰ পাপ সঁ
হুজ ভঃ জায়ত অচি ।

ওৱমণন্দা গল্প কৰ্দ

২.৩. গুম্বাৰ মনোজ কষ্ণপ-মম্মত কে

গুম্বাৰ মনোজ কষ্ণপ

নঘুকথা

মম্মত কে

গাম এন বহী। ভোৰ মে ঠহনৈত-ঠহনৈত রাঁধ দিম চনি গেনাঁ।
দুঃখ ভেন জজাতি মভ কে দশা দেখি ঞ্বেক্ৰুখা
জকাঁ..... কিছু খেত তস ওহিনা পৰতী পড়ন..... বীৰান! ঘূৰতী
কান দনান পৰ দাতমনি কs কs গুৰুড় কৰৈত কৰিয়া কক্কা
ভেঠনো। গোর নগনিযনি হান-চান পুচনা। গাম-ঘৰ, খেতী-
রাঁড়ী কে দশা পৰ হম ঞ্বেপন ঠিতা প্রকষ্ট কেনাঁ ঞ্বে তকৰ রাঁদ
জে কক্কা কে প্ররচন শ্ৰু ভেন মে ঞ্বেতৰ্বাষ্ণ্টীয়, বাষ্ণ্টীয় মম্মচা কে
মম্মাহিত কৰৈত পাৰিরাৰিক স্থিতি পৰ ঞ্বেৰিঁ গেন। মম্মাজক
পতনোন্মুখ দশা ঞ্বে দিশা মs খিল্ল বুঁমেনা কৰিয়া কক্কা। খাম
কs গাম-পৰিরাৰ মs লুগ্ত হোণ্ডত ঞ্বেষ্টিমযতা, মহযোগ, মেৰা মভ
মs। কহৈত বহনাহ - পহিনে গাম মে কেবৰো ওতs কোনো
কাজ-প্রযোজন হোণ্ড তs পূৰা গাম ওকৰা ঞ্বেপন কাজ বুঁমি

শাৰীৰিক, আৰ্থিক মন্ত ৰূপেঁ কৰে-কমান। ককৰো
 ওতঃ কোনো পান-পৰখ আৰিঁ জাগ্ৰ তঃ মন্ত অ্পন-অ্পন ঘৰ
 মঃ ততেক নে ৰাহনে তীম্ন-তৰকাৰী মন্ত ৰিঁশু মাঁগনে দঃ জাগ্ৰ
 জে ঘৰৰেঁয়া কে কোনো তৰদদূতে নহিঁ। খাগ্ৰ নেঁ ৰেঁমহ তঃ মন্ত
 ঘৰ মঃ এহিনা তীম্ন-তৰকাৰী আৰিঁ জাগ্ৰ। জনথে-ভোজন কে
 ৰেঁৰ হোগ্ৰ তঃ জকৰে ওতঃ ছী য়েহ আগ্ৰহ কঃ কঃ খোখা
 দৌ কে অ্পন কে আন চিহ্নেঁ মোশ্ৰ্ফিনে! আৰিঁ ঠীক তকৰ
 ঠন্থা ঙ্ৰে.....ককৰো ককৰো মঃ মতনেঁ নহিঁ। মন্ত আন.. মন্ত
 অ্পনচিহ্নাৰ! কোনো কাজ-তিহাৰ মে ৰাঁহৰ
 মঃ ভনমিয়া, পৰমেরঁনা মন্ত কে ভাড়া পৰ আনি s' ভোজ কৰহ।
 আৰ তঃ আৰ ভোজো খাগ্ৰ নে অৰেঁ নে কেযো তেয়াৰ নহিঁ। নাজে-
 পঙ্কে ফী ঘৰ এক জন মূঁহ-ছুরেঁয়নে নে আৰিঁ জেতহ য়ে
 ৰেঁমী! কঙ্কা ৰঁজেত ৰহনাহ; হম ৰিঁচ-ৰিঁচ মে মহমতি মে ম ডী
 ডোনৰেঁত 'হঁ হুঁ' কৰেঁত ৰহনেঁ। এহি ৰীচ কৈক-ৰেঁৰ মিম্ৰুড কান
 আৰিঁ গেন। মদা কঙ্কা কে ধ্যান ভংগ ভেননি তখন জখন ভিপ্ৰীৱানী
 আৰিঁ ঠিকড়ি কঃ ৰাঁজন - 'আঁগনে জগযৌ নে ৰৌখা। গিৰহথনী
 কখনী মঃ ৰোঁনৰেঁত হখিন জনথে খাতিৰ।'

কৰিয়া কঙ্কা ঘড়ী দেখেঁত হড়ৰেঁড়েনা - 'হে দেখহক প্লে-গপ্ৰ মে
 কখন দম মঃ ভূপৰ ঘড়ী কে কাঁঠা চনি গেলে ৰুঁমৰৌ নে
 কেনিযৌ। জাহ তোঁহু জড়-জনপান কৰহ গঃ; হমহুঁ জাগ্ৰ ছী স্নান-
 পূজা নেন। আগ্ৰ তোঁ ভেট গেনঃ তঃ এতে ৰঁতিয়া নেনেঁ; নহিঁ
 তঃ ককৰা মঃ দু শঙ্ক ৰঁতিযেঁৰ! মোনক ৰাঁত মোনে মে
 ঔনাগত ৰহি জাগ্ৰত অ্ৰি। আগ্ৰ মোনক ৰাঁত তোৰা
 মঃ কহি মঃন প্ৰমন্ন ভেন আ হলেঁকো। পনখতি

দাঁখল তল খৰিহল ফেৰ।' হম 'হঁ' কহি ক' খপন খাংগন বিঁদা ভেনাঁ।

মায় কোনঠা স'গ ঠাটু রাঁঠ তকৈত ছন - 'এহ খাধা পহৰ বীতি গেনে; এখন তক একো ঠোপ জনো নে পীনহ খিছি। গাম খৰিঁতে তোঁ মভ কিছু বিঁমৰা জাগ্ৰত ছহ। ভেঁয়া কে গল্প মে কী ওমড়া গেলহ। ও খাৰঁ নৰভম্যা গেল ছখিন। এহিনা রাঁঠ চলৈত নোক মভ কে পকড়ি-পকড়ি কস মনৰেঁত বহৈত ছখিন খেড়হা। নোক তল এহি তলৰে খাৰঁ গ্ৰা রাঁঠো ঝাগি দেনে ছৈ।'

হম প্ৰকষ্টতঃ কিছু বাঁজি তল নহিঁ মকলাঁ; মূদা মোচ ত বহলাঁ জে মতত ক্ষয় হোগত মানৰীয় মূল্য, তুহৈত মংকাৰ, ছিড়িয়াগ্ৰত পৰম্বৰা খা গলৈত মঁৰেদনা পৰ খপন বেঁৰাঁক বিচাৰ প্ৰকষ্ট কৰৰঁ খা ঠাঁহিঁপঠাঁহিঁ বাঁজৰঁ যদি মানমিক বিকাৰক ছোতক ছে; তখন খাগ্ৰ মম্মত কে?

-গুম্বাৰ মনোজ কশ্যপ, মম্প্ৰতি: ভাৰত মৰকাৰ কে ঔপ-মচিৰ, মঁপৰ্ক: মী-11, ঠাৰৰ-4, ঠাগপ-5, কিদৰগ্ৰা নগৰ পূৰ্ণ (দিল্লী হাষ্ট কে মামনে), নগ্ৰ দিল্লী-110023 মো. 9810811850 / 8178216239 গ্ৰ-মেল : writetokmanoj@gmail.com

খপন মঁতৰ্য editorial.২ taff.videha@gmail.com পৰ পঠাড।

২.৪. স্বাচার্য বামানন্দ মণ্ডল-গোলট/ বামেশ্বরম নিংগ ম থাপনা

স্বাচার্য বামানন্দ মণ্ডল- গোলট/ বামেশ্বরম নিংগ স্থাপনা

১

গোলট

প্রতাপগড় কে মল্ল কিস্যান বামনাৰাষণ কে বঁড় নডকা মল্লেন্দ

নাৰাৰণ যীতামঠী কে এন কে কানেজ ঙেঁ রীএ ৰাজনীতি খানৰ্ম কে ছাত্ৰ ৰহে।ৰহী কানেজ ঙেঁ ৰাযপৰ কে মল্লৰ কিমান শিৰ প্ৰতাপ কে রঁডকী নডকী ম্ৰজাতা ভী রীএ ৰাজনীতি খানৰ্ম ঙেঁ পঠৈত ৰহে।মঁযোগ যে দূনু একে যেক্শন ঙেঁ ৰহে। পৰীক্ষা কে তৈয়াৰী ঙেঁ নোঠ্ৰম কে তেন দেন ঙেঁ দূনু কে প্ৰেম ভী রঁঠৈত চন গেন।দূনু গোৰে কানেজ কে রাঁচনানয় ঙেঁ ৰাজনীতি পৰ চঠা ভী কৰে। কানেজ কে ৰাদ ৰিৰাদ ঙেঁ ভাগ ভী নেৰে। মলেন্দ্ৰ জহা পক্ষ ঙেঁ রৌনে ৰহাঁ ম্ৰজাতা ৰিপক্ষ ঙেঁ রৌনে। কোগ্ৰ জীতে হাৰে ৰোগযে ৰোকৰা প্ৰেম পৰ কোগ্ৰ প্ৰভাৰ ন পৰে।আ দিনানুদিন প্ৰেম রঁঠতে জাগত ৰহেঁ। ফাগনন পৰীক্ষা ঙেঁ দূনু ফৰ্ম্ঠ ক্ৰায় ঙেঁ ায় কৈনক।

ম্ৰজাতা আ মলেন্দ্ৰ খৰঁ রীপীএময়ী কে তৈয়াৰী কৰে নাগনা।দো যান রাঁদ মলেন্দ্ৰ রীপীএময়ী কিনিয়ৰ কেঁ কে এমডীও পদ পৰ রেঁগমৰায় খন্মঁডন ঙেঁ শ্ৰাণন কেঁ নৈনক। ম্ৰজাতা ভী রঁড়া খুশ ৰহেঁ। মলেন্দ্ৰ কে রঁধাগ্ৰ আ শ্ৰুভকামনা দেনক।ৰোকৰা খপনা ৰিজন্ঠ পৰ কোগ্ৰ পছতারা ন ৰহেঁ।

খৰঁ ম্ৰজাতা কে রাঁবুঁ শিৰপ্ৰতাপ কে ম্ৰজাতা কে শাদী কে তেন ঠিতা মতारे নাগনা। খৰঁ নডকা কে তেন পতা নগারেঁ নাগনা।শিৰ প্ৰতাপ কে দানকৰ দোম্ব শাস্ত্ৰী জী রঁতনৌয়ন-শ ৰপ্ৰতাপ রাঁবুঁ। খপনা জাতি ঙেঁ প্ৰতাপগঢ় কে ৰামনাৰাৰণ রাঁবুঁ কে রঁড় নডক মলেন্দ্ৰ প্ৰতাপ রীপীএময়ী কল্পীষ্ট ক কে রেঁগমৰায় খন্মঁড ঙেঁ এমডীও পদ শ্ৰাণন কৈনক।তৰঁ শিৰপ্ৰতাপ কহনন-শাস্ত্ৰী জী কনহ প্ৰতাপ গঢ় চনুঁ। শাস্ত্ৰী জী কহনন-হাঁ। নেক কাজ েঁ দেৰী ন হোয কে চাহী।মৰিঁমরানা নডকা কে তেন খগ্ৰআ মভ তুৰঁধন ৰহেঁ

হৈয়া কহীঁ দোয়ৰ ন বাঁজী মাৰ নো।ঞগনে হম মভ পহিনে পহুঁচ।
কনহ মৱেঁৰে মাত বাঁজে ঞ্কাৰ্পিযো যে ঞ্শিৰপ্ৰতাপ, ঞ্শাস্ত্ৰী জী, মজাতা
কে ঞ্চোষ্ট ভাণ্ডা ঞ্খমবেন্দ্ৰ প্ৰতাপ,, ঞ্চাচা ধ্ৰুঞ্চ প্ৰতাপ ড্ৰাগৰৰ কে
মাথ প্ৰতাপগঢ় কে নেন চননেন।দো ঘাঁশ্ঠে মঁ প্ৰতাপগঢ় পহুঁচ
গেনেন।মঁযোগ যে মগ্লেন্দ্ৰ ভী ঘৰ পৰ হী বহত।

বামনাৰাযণ বাঁৰুঁ, ঞ্শিৰ প্ৰতাপ বাঁৰুঁ মাথে মভ নোগ কে খুৰঁ
ঞ্খাৰভগত কেঁনেন। ঞ্খাৰভগত যে ঞ্শিৰ প্ৰতাপ খুৰ খুশ বহেঁ।ঞ্খাপম
মঁ বাঁতঠীত হোয় নাগন।ঞ্গ বাঁচ মঁ মগ্লেন্দ্ৰ ভী ঞ্খায়ন মভ যে
পৰনামা পাতী ভেন। বাঁতঠীত মঁ ঞ্শিৰ প্ৰতাপ কে মান্ৰুম ভেন কী
মজাতা ঞ্খা মগ্লেন্দ্ৰ কানেজ মঁ বাঁচমেষ্ট বহে। ঞ্শিৰপ্ৰতাপ ঞ্খা
বামনাৰাযণ প্ৰতাপ ঞ্খা বাঁত জান কে ঞ্খাশ্চৰ্যচকিত ঞ্খা খুশ ভেন।
বামনাৰাযণ বাঁৰুঁ কহনেন-শ্শিৰপ্ৰতাপ বাঁৰুঁ শাদী কী তেয়াৰী কৰ।
মগ্লেন্দ্ৰ কে মাঁ হমৰা মভ বাঁত মজাতা ঞ্খা মগ্লেন্দ্ৰ কে বাঁ ে মঁ
বাঁতা দেনন হৈয়া।

তয মময় পৰ মজাতা ঞ্খা মগ্লেন্দ্ৰ কে শাদী মম্বন ভে েন।
মজাতা কে ঞ্চোষ্ট ভাণ্ডা ঞ্খমবেন্দ্ৰ প্ৰতাপ কে ঞ্খানা জানা বাঁগমৰায
ঞ্খা প্ৰতাপগঢ় হোয় নাগন। প্ৰতাপগঢ় মঁ মগ্লেন্দ্ৰ কে ঞ্চোষ্টকী বাঁহন
ঞ্খনিতা যে ঞ্খমবেন্দ্ৰ কে ঞ্খাঁখি চাৰ ভেন।ঞ্খা পতা নাগন কি
ঞ্খনিতা মীতামঠী কে গোয়নকা কানেজ মঁ বাঁএ মনোৰিজ্ঞান
ঞ্খানৰ্য মঁ পঠেত হৈয়া। মঁযোগ যে ঞ্খমবেন্দ্ৰ বহী কানেজ মঁ
গতিহ্যম ঞ্খানৰ্য কে ঞ্চাত্ৰ বহে। ঞ্খৰঁ ত দনু বাঁচনাতয মঁ মিনে
নাগন।প্ৰেম পৰৱান ঞ্চঠে নাগন।

দনু গোৰে বাঁএ ঞ্খানৰ্য ফৰ্ম্শ্ঠ ঞ্কায মঁ ঞ্খায়ন।দো বাঁৰ্ষ বাঁদ ঞ্খমবেন্দ্ৰ
বাঁপীএময়ী কম্বীষ্ট ক কে ডীএমপী পোম্শ্ঠ পৰ মক্ষৰঁনী ঞ্খনুমঁডন

মেঁ স্নাগন কৈনক। ঞ্খনিতা ভী খুশ বহেঁ। ঞ্খপনা নেন কোগ্ৰ মনান
ন বহে। ঞ্খমবেন্দ্র কে রঁধাগ্ৰ ঞ্খা শ্ৰুভকামনা দেনক।

ঞ্খরঁ বামনাৰাযণ রাঁহুঁ কে ঞ্খনিতা কে শাদী কে ঞ্খিতা হোয নাগন।
রো ঞ্খপনা দোষ্ত বাহান রাঁহুঁ কে রঁতৈনন। বাহান রাঁহুঁ কহনন-
ঠীক হম পতা নগরৈঁ ঞ্খী। নেকিন গ মভ ম্ৰজাতা কে ভাগ্ৰ
ঞ্খমবেন্দ্র পৰ কোগ্ৰ রিচাৰ ন কৰৈত বহে। ঞ্খৰ নড়কা কে পতা
ন চনৈ।

ৰামনাৰাযণ রাঁহুঁ ঞ্খিতীত বহেঁ। ঞ্খনিতা গ মভ রাঁত ধীৰে ধীৰে
জানে নাগন কি ঞ্খমবেন্দ্র পৰ কোনো রিচাৰ ন হো বহন ঞ্খৈয
জরঁকি রো ডীএমপী হৈয। নেকিন বিশ্ৰতা কে জঁজান মেঁ ফমন
হৈয। কাৰণ কি রো হমৰা ভাভী কে ভাগ্ৰ ঞ্খা হমৰা ভৈযা কে
যানা হৈয।পৰঁচ হম ত ঞ্খমবেন্দ্র যে প্ৰেম কৰৈ ঞ্খী। ঞ্খমবেন্দ্র ভী
হমৰা ম প্ৰেম কৰৈ ঞ্খী।

। ঞ্খনিতা পহিনে মোরাঁগন ঞ্খমবেন্দ্র কে মোরাঁগন বিংগ কৈনক।
ঞ্খমবেন্দ্র কহনন-হেনো! ঞ্খনিতা।কী রাঁত হৈয।

ঞ্খনিতা রৌনন-হেনো। রাঁহুঁ জী হমৰ শাদী কৰে চাহৈত হৈয।পৰঁচ
তোৰা পৰ কোগ্ৰ রিচাৰ ন কৰত হৈয।জৌকি হু ডীএমপী জাহু
হমৰা ভাগ্ৰ কে যানা ঞ্খা তৈ নেন রিচাৰ ন কৰৈ হৈয।কি এহন
রিখ্ৰাহ কেনা হোতো।পৰঁচ হম ত তোৰা যে প্ৰেম কৰৈ ঞ্খী।হু হু
হমৰা যে প্ৰেম কৰৈ ঞ্খা।

ঞ্খমবেন্দ্র রৌনন-হেনো। ঞ্খনিতা হম তোৰা যে রঁড়া প্ৰেম কৰৈ ঞ্খী।
নেকিন হমৰা তোৰা পৰিৰাৰ কে বিশ্ৰতা জুড়ন হৈ। য়াৰধানী ঞ্খৈ
ডীন কৰা।দেখা হম গতিহায় মেঁ ঞ্খৈ পড় নেঁ ঞ্খী কি ৰাজা মহাৰাজা
কে এক দোযৰ কে রঁহিন যে শাদী হোযত বহ নৈ হৈয।রোকৰা

গোনশ শাদী কহেঁ জৈয়া।রোগমে দেহা দেহী নাতা বহেঁ জৈয়া।হম রোগ
রাত হৈ রাহুয় এপ ক দেয় জিয়ো।গ মভ রাত মায কে রঁতারাঁ।রো
রাঁরুঁ জী কে রঁতেথুনা।

ঋগ ম্যাম মেঁ ঋনিতা,ঋপনা মায কে মভ রাত রঁতেনক।ৰাত মেঁ
ঋনিতা বামনাৰাযণ রাঁরুঁ য কহনেন-দেখু। ঋনিতা ঋপন ভাভী
কে ভাগ্র ঋমবেন্দ্র জী যে প্ৰেম কৰেঁত হৈয়া। ঋমবেন্দ্র জী ডীএমপী
ছথিন যে ঋহা জনরৌঁ কৰেঁ জী। ঋনিতা রঁতেনক কি ৰাজা
মহাৰাজা কে শাদী এক দোমৰ কে রঁহিন যে হোগত বহনৌঁ হৈয়া।
ৰিঁঋহ হোয় মেঁ কোগ্র দিক্কত ন হোয়ত।

ৰামনাৰাযণ রাঁরুঁ রৌনেন-রাত ত ঠীক হৈয়া।গ মভ ৰাজা
মহাৰাজা মেঁ এহন ৰিঁঋহ হোগ হৈয়া। নেকিন হম ত ঔৰকিয়ান
জী।

ঋনিতা কে মায রৌনেন-ত হম মভ কোন কম জী।হমৰা
পৰিৱাৰ মেঁ এমডীও হৈয় ত মমধী কে পৰিৱাৰ মেঁ ডীএমপী
হৈয়া।ঋগ মময মেঁ এমডীও ঋ ডীএমপী ৰাজা মহাৰাজা হোগ জৈয়া।
ৰামনাৰাযণ রাঁরুঁ কহনেন-ঠীক হৈয় কনহ ৰাঢ়ন রাঁরুঁ য রাত
কৰরাঁ।

কনহ হোকে ৰাঢ়ন রাঁরুঁ যে ৰামনাৰাযণ রাঁরুঁ যে ৰিস্তাৰ য রাত
কৈনেন। ৰাঢ়ন রাঁরুঁ কহনেন কী ঠীকে রাতকহেঁ জী।কনহ ৰাযপৰ
চনৌঁ।

কনহ মরৌঁৰে ঋৰ্পিয়ো যে ৰামনাৰাযণ রাঁরুঁ, ৰাঢ়ন রাঁরুঁ,দু গো দযাদ
মেঁ কে ভতীজা ঋ ডাগৰৰ কে মাথ ৰাযপৰ পহুচনেন। ঋিৰপতাপ
রাঁরুঁ খুঁৰুঁ ঋৰভগত কৈনেন।

মভ রাত ৰিস্তাৰ যে ৰামনাৰাযণ রাঁরুঁ ঋিৰপতাপ রাঁরুঁ কে রঁতেনেন।

শিরপ্ৰতাপ রাঁচুঁ কহনেন-ঠীক হৈয়া। জোঁ অম্বেন্দু আ অন্নিত এক
দোমৰ কে প্ৰেম কৰিত হৈয়া। আ জৰঁ বাজা মহাৰাজা এক দোমৰ
কে রঁহিন যে রঁখাহ কৰিত বহন হৈয়া।

জেকৰা গোনষ্ট রিখাহ কহৈ হৈয়া ত অম্বেন্দু আ অন্নিতা কে গোনষ্ট
রিখাহ হোতে। অঁহা তেয়াৰী কৰা।

তয় মময় পৰ মীতামঠী কে গোশালা পাৰ্ঠী জোন মেঁ অন্নিতা
অম্বেন্দু কে গোনষ্ট রিখাহ মমাজ কে উপস্থিতি মেঁ মম্বল ভে
গেন। দূনু পৰিৱাৰ খুৰঁ খুশ বহেঁ।

২

বামেশ্বৰম নিংগ স্বাপনা

ৱাঁনমীকি বামাযণ মেঁ শিৱ নিংগ স্বাপনা আ বামচৰি মানম মে
নিংগ স্বাপনা ৱৰ্ণন মে মতভিন্নতা হয়।

ৱাঁনমীকি বামাযণ মেঁ বাৱণ ৱঁধ কে ৱাঁদ অযোধ্যা নৌঠতে ৱজ
শ্ৰী বাম পুঞ্চক ৱিমান মেঁ মীতা কো নিংগ স্বাপনা ে স্বান কে
দিখৱেঁত ৱৰ্ণন কেঁনে হতন -

এতল্ গুণ্ণৌ মম্ভদ্য স্ফাৱাৰনিৱেশনম্॥ ১.১।

অত্ৰ পূৰ্ৱ মহাদেৱ:প্ৰমাদামকৰোদ্ ৱিস্তু;॥

যহ মম্ভদ কে উদৰ মেঁ হী ৱিশাল ঠাপূ হৈ, জহাঁ ম ংনে যেনা কা
পড়ার ডানা থা। যহীঁ পূৰ্ৱ কাল মেঁ ভগৱান মহাদেৱ নে মম পৰ
কৃপা কী থী-যেত্ৰ ৱাঁধনে যে পহনে মেৰে দ্বাৰা স্ব পিত হোকৰ ৱে

যহাঁ ঝিৰাজমান নঐ থে।

ঐতত ত্ৰু দৃশ্ণতে তীৰ্থ য়াগৰয়্য মহাত্ৰুমন:॥২০॥

যেত্ৰেৰঁধ গতি খ্যাতং ত্ৰিনোক্যেচন চ পূজিতম ॥

গয় পূণ্যস্চন ঙ্গে ঝিৰ্শানকায যমুদ্র কা তীৰ্থ দিখাগ্ৰ দেতা ঐ,জো
যেত্ৰে নিৰ্মাণ কা মূন প্ৰদেশ হোনে কে কাৰণ যেত্ৰে রঁধ নাম য়ে
ঝিখ্যাত তথা তীনোঁ নোকোঁ দ্বাৰা পূজিত হোগা।

ৰামচৰিতমানয় কে ঐখাধাৰ পৰ যমুদ্র পৰ যেত্ৰে রঁধ নিৰ্মাণ কে
ৰাঁদ শ্ৰী ৰাম শিৰ নিংগ স্চাপনা ক কে যেত্ৰে রঁধ পৰ চনকে যমুদ্র ব
পাৰ কৰেত হতন।

দেখি যেত্ৰে ঐতি স্মন্দৰ বচনা।ঝিহয়ি গুপানিধি ঝোনে রঁচনা॥

যেত্ৰে কী ঐগুঁত স্মন্দৰ বচনা দেখকৰ গুপা ঝিষ্কু শ্ৰী ৰাম জী
হঁমকৰ রঁচন ঝোনে -

পৰম বম্ম ঐভ্ৰম যহ ধৰনী। মহিমা ঐমিত জাগ নহিঁ রঁবনী॥
কৰিহঁচঁ গহাঁ যঁস্তু থাপনা।মোৰে হৃদয় পৰম কনপনা॥

যহ (যহাঁকী) স্ৰুতি পৰম বমণীয় ঐৰ ঐভ্ৰম হৈ।গয়কী ঐয়ীম
মহিমা বৰ্ণন নহিঁ কী জা যকতী হৈ। ঙ্গে যহাঁ শিৰজী কী ঐ্থাপনা
কৰ্কাগা।মোৰে হৃদয় ঙ্গে যহ মহান যঁকল্প হৈ।

মুনি কপীম রঁদ দূত পঠাএ।মুনিৰঁৰ মকল রৌলি লৈ খাএ॥
নিংগ থাপি বিধিৰে কৰি পূজা।মিৰ মমান প্ৰিয় মোহি ন ূজা॥

শ্ৰী বাম জী কে রচন মনকৰ বানৰবাজ মগ্ৰীৰ নে রঁদত যে দূত
ভেজে,জো মৰঁ শ্ৰেষ্ঠ মুনিযোঁ কো বুঁলাকৰ নে খায়ে। শিৱনিংগ ী
ছাপনা কৰকে বিধিপূৰ্বক ঠমকা পূজন কিয়া। ফিৰ ভগৱান
ৰৌনে- শিৱজী কে মমান মমকো দুমৰা কোগ্ৰ প্ৰিয় নহী হৈ।

জে বামেশ্বৰ দৰমন্ কৰিহিঁ ।যে তন্ তজি মম লোক মিধৰিহিঁ।
জো গঁগাজনে খানি চটাগিঁ।হো মখাজঠজ্য মজি নৰ পাগিঁ॥

জো মনুষ্য (মেৰে ছাপিত কিযে দাএ গন) বামেশ্বৰ জী কা দৰ্শন
কৰেঁগে, রে শৰীৰ ছোড়কৰ মেৰে নোক কো জায়েঁগে। ঠুৰ জো
গঁগাজনে নাকৰ গন পৰ চটাৱেগা,ৰহ মনুষ্য মায়ুজ্য ম্বক তি
পাৱেগা (অৰ্থাত মেৰে মাথ এক হো জায়েগা)।

নান দায় কৃত মিথিনা বামাযণ মে য়েত্ৰ রঁধ খা শিৱ নিংগ ছাপনা
কে ৱিস্তাৰ যে ৱৰ্ণন কৈল গেল হয়।

কথা কে ঞ্চন্যৰ ৰাজা মগৰ ম্যগৰ খনৈত কান মেঁ জ্যোতি নিংগ
কে খন কে গিৰা দেনে ৰহখিন।কহনে গেল হয় কি ভৱিষ্য মেঁ
হিনকৰ ৱঁশজ শিৱ নিংগ কে ছাপনা কৰখিন।

কখন প্ৰতিষ্ঠা বিধিযোঁ বাম। বামেশ্বৰ নিংগক ভেন নামা॥

জে গঁগাজনে দেত চতায়। ঞ্বাৰাগমন ছুশত যমুদায়।।

নান দায় ঝাঁলুঁকি বামাযণ, বামচৰিতমানয় ঞ্বা ঞ্বন্য গ্ৰঁথ কে ঞ্বাধাৰ পৰ ৰণে কৈনে ছতন।

ঞ্বন্য গ্ৰঁথ মে নঁকা ৰিজয় কে ঝাঁদ ঞ্বযোধ্যা নৌশনে যে হিনে শিৰ ঞ্বাপনা কে চঠা কৈনে গেন হয়।

-ঞ্বাচাৰ্য বামানন্দ মঁডন যামাজিক ঠিতক মহ যাহিৰকাৰ যীতামটী।

-ঞ্বাচাৰ্য বামানন্দ মঁডন যামাজিক ঠিতক যীতামটী,যোৰানিবৃত্ত
প্ৰধানাধ্যাপক, মাতা-চন্দ্ৰ দেৱী, পিতা-স্ব০ৰাজেশ্বৰ মঁডন, পত্নী-
প্ৰমিলা দেৱী, জন্ম তিথি-০১ জনৱৰী ১৯৩০ যোগ্যতা- এম-এমসী
(ৰযায়ন শাস্ত্ৰ), এম এ (হিন্দী)। কঠি- যাহিৰিক, ঞ্বৌথিলী-হিন্দী
কৰিতা -কহানী নেখন ঞ্বা ঞ্বানেখ। প্ৰকাশিত পোথী - ঞ্বৌ ঠিলী
কৰিতা মঁগ্ৰহ ভায়ো কে ন ঝাঁটিযো। ২০২২ প্ৰকাশি ৰচনা -
যামিয়া কৰিতা মঁগ্ৰহ পোথী - জনক নাঁদিনী জানকী ঞ্বা শৌৰ য
গান। ২০২২ পত্ৰিকা -মিথিলো যমাজ, ঘৰ -ঝাঁহৰ ঞ্বা ঞ্বপূৰী
(ঞ্বৌমাম)। ঞ্বখৰাঁৰ -দৈনিক ঞ্বৌথিলে পুনৰ্জাগৰণ প্ৰকাশ।
যামাজিক-যামাজিক ঠিতন, দায়িল্ল- পূৰ্ব জিলা প্ৰতিনিধি, প্ৰাথমিক

শিক্ষক ঘংঘ, তুম্বা, যীতামতী। স্থায়ী পতা- গ্রাম-পিপৰা ব্ৰিশনপুৰ
থানা-পৰিহাৰ জিলা-যীতামতী। বৰ্তমান পতা-পিপৰা
ঘদন,মুৰনিযাচক ৱাৰ্ড-04 যীতামতী পোষ্ট-ঠকমহিলা জিলা-
যীতামতী ৰাজ্য-ৰিহাৰ পিন-843302 মো নং-
9973641075 গ্ৰামেন-ramanandmandal001@gmail.com

ঐ বচনাপৰ ঞ্ৰপন
মতৱ্য editorial.staff.videha@gmail.com পৰ পঠাত।

২.৯.উল্লেখ মণ্ডন- মৃদা স্ৰধাৰ নহিয়েঁ

উদ্দেশ্য মন্তন

মুদা সৃষ্টিৰ নহিহেঁ ভেন

গণপতৰ্গজৰ্ম আএনে বহী। গৰমী কেহেন ঞ্চি যে তঁ ঝুমিতে চিহ্নে, মৰ্হক ঞ্চুভৰমে ঞ্চিএ। কহাঁদন যেঁতানীম ডিগ্ৰী যেনমিয়ম তাপমান ঞ্চাগযো চন। মুদা গ্ৰ লোকক ম্হক রাঁজন রাঁত কহনোঁ। ওনা, ঞ্চাগ পনবহ-রীম দিনমঁ গৰমী তঁ ঞ্চিএ ভীষণ। মভ ঞ্চপন-ঞপন মোৰাঁগন দেখি-দেখি রঁজৈএ। কিযো 47 ডিগ্ৰী, কিযো 44 ডিগ্ৰী, কিযো 45 ডিগ্ৰী রঁজৈএ। ঞ্চপন মো ঞ্চাগনিক হিমারঁ রাঁত জঁ কৰী তঁ যে 42 ডিগ্ৰী তক হমৰ ঞ্চাখিক দেখন ঞ্চি। এনা ঞ্চন্তৰ কিএক? গ্ৰ মরান ঞ্চপনো মনমে চনিয়ে বহন ঞ্চি। মুদা একৰ জরারঁক পাচু ঞ্চনেৰে কথানে পড়ন। ঞ্চাগু রঁহু। ঘামে-পয়ীনে নহাএন বহৰেঁ কৰী। যে বহী জখন ভুতহা চৌকমঁ ঘৰ দিম বিদা ভেনোঁ, তেৰৰ রাঁদমঁ। মানে ঞ্চুম্ৰমঁ নহ কহ জেতেকান পেদন চননোঁ, মাত্ৰ তেতৰেঁ কানমে। রঁমমে তঁ ঞ্চীএ জকাঁ বহগ।

এক তঁ গৰমীক পভাৰ ভিলে চন ঞ্চা তেপৰ পেদন চনরঁক গৰমী যেহো চহনে, মন ব্যাকুন কেনা নে হোগত। ঘৰমে পৰেশ কৰিতে পল্লীকেঁ দেখনযৈন মোৰাঁগনমে ব্যস্ত। ঞ্চাএৰ তগনে নহি কোনো রাঁত, মুদা পহিনে জকাঁ এক গিনাম্য পানিক তঁ রাঁত চ্চোচু জে নগমে ঞ্চাৰিঁ হানো-চান নে পুচনেন, গ্ৰ থোড়েক ঞ্চঠকন। না, রেঁৰ-রেঁৰ ঞ্চঠকৈত বহন নহি, কিএক তঁ নীক জকাঁ ঝুমি বহন চ্চী জে মোৰাঁগন ঞ্চাৰিঁ লোককেঁ ব্যস্ত কেনক। জহিযামঁ হিনকা হাথমে মোৰাঁগন এনেন তহিযামঁ গ্ৰহো ওহিনা ব্যস্ত হএ নগনী

থছি। মময় তঁ মভকেঁ প্ৰভাৱিত কৰিতে থছি। ঐয়ঁ ৱেঁয়ী দানকা-
দে কিছু নহি কহৰঁ। আ যে জঁ কিছু কহৌ চাহৰঁ, তঁ পষ্ট-দে থহী
কহৰঁ জে এহেন মোচমে স্মধাৰ কৰি নিথ্ৰ, কিএক তঁ মৱহক
থপন-থপন জীৱন চৈন, থপনা মনে কিযো ৱিচৰণ কৰৱেঁ
কৰতেথ কিনে। ভায়, মৱহক হাথমে মোৱাঁগন থছি, মভকেঁ নে
দুনিয়াঁ দেখেক অধিকাৰ ছগা। ঠীক ৱাত, মৃদা গ্ৰহো তঁ ৱিচাৰএ
পড়ত কিনে জে এক দিয় এঙ্কেমম মদীমে থপনাৰেঁ বুমি ঘৰ-
ৱেঁমত দুনিয়াঁমে ৱিচৰণ কৰে ছী আ দোমৰ দিয় স্তৃত-পৰেত মেহো
ঘৰ কগাযে বহন থছি।!

পৰিৱৰ্তিত স্মৰূপপৰ ৱিচাৰ কৰএ পড়ত। আ জঁ যে নহি কৰৰঁ
তখন পএন জাএৰঁ। হঁ, গ্ৰহো ৱাত মৱ থছি জে জেকৰা হম হনৌম
কই থপনা বহন ছী, মানে ষিৰোধাৰ্য কৰি বহন ছী, ও ব নীক-
ৱেঁজাএ থপনহি ভোগএ পড়ত। মানি নিথ্ৰ থহাঁ দৃ ঘন্টা
মোৱাঁগনমে মময় নগৱেঁ ছী, গ্ৰ কোনো ৱেঁজাএ নহি, চাৰি ন্টা
নগাও। মৃদা ওগ দৃ-ঘন্টা আকি চাৰি-ঘন্টাক উপযো ময়ঙ্কিত
নীক-ৱেঁজাএ কেৰ ৱিচাৰ তঁ কৰহি পড়ত কিনে। আ যে জখনে
কৰৰঁ তখনে প্ৰশ্ন উঠৱেঁ কৰত জে ওগ দৃ ঘন্টামে থহাঁ কৰে কী
ছী? কিছু কাজ কৰে ছী আকি ৱৌথাগ ছী? খাএৰ তহুমঁ কোন
মতনৱঁ থপনা নহি থছি। কিযো কৰএ থাপ নে মাএ নে নে ৱাঁপ
নে।

ঘৰ আৱিঁ কপড়া ৱঁদৈন, পেৰ-হাথ ধোগকই জখন ৱেঁমনৌঁ কি
নগমে আৱিঁ পত্নী পুছনৌন- 'কিছু খাএৰঁ আকি চাহেটা পীৱঁ?'
ৱঁজনৌঁ- 'কনী-মনী খেৱৌ কৰৰঁ আ চাহো পীৱঁ।'

মএহ ভেন। জনখে কএ চাহক মঁগ জখন মোৱাঁগন হাথমে নেনৌঁ

তঁ নোকল নৃজৰঁনা গ্ৰুপক ওগ ঙ্ৰৈমৌজপৰ নজৈৰ চনি েন, জগমে মমাচাৰ ছল জে ডা. দিনৰঁক্ষু ঞ্ৰপন জীৰন যাত্ৰাকৈ পূৰ্ণ কেলৈন, ঞ্ৰখনে দ্য মিনষ্ট পূৰঁ।

দিনৰঁক্ষু কঙ্কাক মমাচাৰমঁ স্ত্ৰঁ ভেলৌ। মৃদা নগ ে মন কহলেক জে কোনো মাধাৰণ যাত্ৰা থোড়ে কেলৈন দিনৰঁক্ষু কাকা। নগভগ মাএ র্ষ তঁ ভগয়ে গেল হেলৈন। ঞ্ৰপনা ঐঠামক তঁ মভমঁ মিনিযৰ ডাক্ঠৰ রএহ বহৈথা। ঞ্ৰপন মস্ত্ৰঁ দানকা মঁগ নিগ ভেঁ -ঘাষ্টক মঁগ ধন্ঠা-দৃ-ঘন্ঠাক রাঁত-ঠিতক বহল ঞ্ৰছি। এমহৰ ঞ্ৰাৰিঁ কই থোড়েক পতৰা জকাঁ গেল ঞ্ৰছি। তেকৰ ঞ্ৰান কোনো কাৰণ নহি, কাৰণ রঁম এতৰেঁ জে গনাজক দৃ-ঞ্ৰাৰে ও রঁমী কাল রাঁহৰে বহএ নগনা। ওনা, দানকৰ দনু রঁঠা মেহো ডাক্ঠৰে ছথিন। মৃদা নগমে একোঠা নে বহৈ ছেলৈন। জেঠকা নালন্দামে ঞ্ৰা ছোষ্টকা ঞ্ৰমিয়াঁনমে নীক ঘৰ-দৃ-ঞ্ৰাৰ রঁনাকই বহৈ ছেথা হঁ, গ্ৰ ঞ্ৰাত মগ ঞ্ৰছিএ জে ঞ্ৰপনো স্থিতি পহিনে জকাঁ নহি বহল, কাজক ধম্মাঠী পহিনেয়ঁ রঁদাত রাঁঠি গেল ঞ্ৰপনৌ এমহৰ ঞ্ৰাৰিঁ কই কিছু র্যস্ত বহএ নাগল ছী।

থাএৰ জে কিছু, মৃদা ঞ্ৰপনে মনমে পুন: ঙ্ৰিঠি গেল জে ঞ্ৰন্তিম মম্মমে দিনৰঁক্ষু কাকায়ঁ ভেঁষ্ট নহি কই মকনহৈন..! মৃদা তেঁৰীঠ নৃজক ঐগনা পাড়ারপৰ নজৈৰ চনি গেল। 'ডা. দিনৰঁক্ষু ঞ্ৰপন ঞ্ৰন্তিম মাঁম ভেলৌৰ ঞ্ৰন্ততানমে নেলৈন'।

ঙ্ৰজ মমাচাৰমঁ মন থোড়েক হলেুক ভেল। মন হলেুক হোগতে দানক ঞ্ৰনেকো রাঁত মোন পড়এ নগল, দানক স্ত্ৰভাৰ মভ জেনা ঞ্ৰাংখিক মোমমে ঞ্ৰাৰঁএ নগল। প্ৰতিপ্ৰিযাৰাদী নোকমঁ দানকা রঁড় ঠিঠ বহৈন।

ওহন নোকক, মানে বিএকমনৰী নোকক খিমা স্ননৰেঁত দিনৰঁকু কাকা রঁজৈথ- "তগ দিনমে ঞ্পনা ঐঠাম জঁগনে-জঁগনে বহগ। পানি-মাড়ক গনাকা বহনে ঐঠাম মঁপকষ্টী রঁয়ী হোগ। স্তিতিকেঁ দেখি-স্মনি বাজা ঞ্পনা বাজমে কানুন রঁন ঘোষণা কেনক, 'ৰাতিমে জে কিযো নিকনে ও হাথমে নানশেন নই কই নিকনে।'

রঁড়রঁঠিয়া.., নোক মাননক, মাননক নহি মাননক। এহেন মাহৌন রঁনি গেন। ওহন নোক নানশেন নই কই তঁ নিকনে মৃদা রঁড়ৈত নানশেন নহি, মৃমাএন নানশেন নই কই!.

বাজাকেঁ পতা নগনৌন জে এহেন কিৰদানী চনি বহন ঞ্চি। রঁড়ৈত নানশেন নহি, মৃমাএন নানশেন নই কই নিকনে।! তখন কানুনমে স্মধাৰ কএ পুন: ঘোষণা ভেন, 'ৰাতিমে জে কিয কেতৌ নিকনে তঁ ও রঁড়ৈত নানশেনক মঁগ নিকনেত।'

পুন: ওহন নোক মভ একটা বাস্তু নিকানি কানুনকেঁ জী উড়েরাঁক রাতাৰৰণ তৈয়াৰ কএ নেনক জগমে নোক ঞ্পন-ঞ্পন হাথমে নানশেন তঁ রঁড়ৈত নই কই নিকনে মৃদা নানশেন ওতরেঁ রঁড়ৈত বহি জগমঁ গজোত নহি হোগ।

বাজাকেঁ ফেৰ পতা নগনৌন জে এনা ভই বহন ঞ্চি। তখন জা কই ফেৰ কানুনমে স্মধাৰ কৰৈত বাজমে ঘোষণা ভেন, 'ৰাগ্ৰিমে ফুল ভৌনুমমে জৰৈত নানশেনক মঁগ নোক রাঁহৰ নিকনে।'

মঁশোধিত কানুনকেঁ নোক নাগু তঁ কেনক, মানে ফুল ভ নুমমে জৰৈত নানশেন তঁ হাথমে বখনক, মৃদা শিলাপৰ কাগজ নগাকই ঘৰমঁ নিকনে।

এরম্ প্ৰকাৰেণ 22 রেঁৰ কানুন রঁনা-রঁনা নাগু কৰেৰাঁক প্ৰযাম

ভেন, মৃদা মৃধাৰ নহিয়েঁ ভেন।"

শ্বপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.৩.নানদের কামত-ডা উল্লেখ মঁডন: এক মৌখিনী শ্বভিয়ানী /
জতৰা: মৃভাষ চন্দ্র যাদৱ/ শম্ভু বাঁৰুক শ্বামেকথা/ মৌখিনাক
ম্বতঁৱতা মেনানী : মনহৈতা - গ্ৰামৌত/ নঘুকথা- হৌঁথৰ

নানদের কামত- ডা উমেশ মন্ডল: এক মৌখিকী ঞ্চিয়ানী / তৰা:
মুভাষ চন্দ্র যাদৱ/ শম্ভু রাঁৱঁক ঞ্চামেকথা/ মিথিনাক স্নত্ৰতা
যেনানী : মনহৈতা - গৰুমেত/ লঘুকথা- হেঁথৰ

১

ডা উমেশ মন্ডল: এক মৌখিকী ঞ্চিয়ানী

বিহাৰ 'ক মুঞ্চৱনী জিনা ঞ্চত্ৰ্গত লখনৌৰ প্ৰথঁড কে ৱেঁৰমা গামমে
শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ মন্ডল ঞ্চা শ্ৰীমতী বামযথী দেৱীক ঘৰ এক
ৱানককে ৩১ দিৱঁৱৰ ১৯৮০ কেঁ জন্ম ভেনৈক। ও ক্ৰমাগ্ৰ বুদ্ধিক
ৱানক কিযো ঞ্চান নে - ঞ্চৈথ ডা ০ উমেশ মন্ডল জী। উমেশ জী
মিথিনা মৌখিকী নেন এক ঞ্চিয়ানী ঞ্চিথি। হিনক ঞ্চাৰম্বিক শিঞ্চা
গ্ৰামীণ মাহৌনমে ভেন ঞ্চিঠি। মন্ ২০০১ গ্ৰা০ মে ল০ না০ জনতা
মহাৱিছানয সঁমাৰপৰ মঁ স্নাতক (প্ৰতিষ্ঠা) ঞ্চা ২০১২ মেঁ এ
এ০ কেননি। ২০১৯ মে বাঞ্চ্ৰীয পাত্ৰতা পৰীঞ্চ শিঞ্চক ৱঁনয
নেন নেষ্ট উত্তীৰ্ণ কযনাহ। ২০২১ মেঁ ঞ্চাৰিকয মুজফ্ফৰপৰ
ঞ্চেল্লৈডকৰ য়নিৱঁৱিঠী মঁ পীএচডী. কযনাহ, শোঞ্চক িষয বহয -
: মৌখিকী মাহিৰমে জগদীশ প্ৰমাদ মন্ডলক বচনামে পৰি তঁনক
স্নৰ। ডাক্ঠৰ মন্ডল জী'ক মৌখিকী মাহিৰ ঞ্চান্দোন মেঁ পনোঁ
কম যোগদান নে ঞ্চৈ। হিনক পদ বচনা নিশ্চত্ৰেকী মৌখিকী ভাষা
মেঁ পোথী -২০০১, ঞ্চা ৱিদেহ মৌখিকী পদ মগ্ৰহ - ০২২ ৱঁহৰাএন
ঞ্চিঠি। মঁস্নাৰ গীত (মঁকনন) - ২০১০ গ্ৰা০মে পোথী ঞ্চপন ঞ্চৈন।
মিথিনা 'ক জীৱ-জঁত্ৰ, মিথিনা 'ক ৱনস্নতি ঞ্চা মিথিনা 'ক জিনগী
(ডিজিষ্টন মঠিত্ৰ ঞ্চাননাগ্ৰন মঁস্নৰণ - ২০২১) প্ৰকাশিত ঞ্চৈক।

বিদেহ মৌখিনী নঘুকথা সংগ্রহ, বিদেহ মৌখিনী বীহনী খা সংগ্রহ, বিদেহ মৌখিনী প্ৰবন্ধ নিৰ্বন্ধ সম্মানোচনা আৰু বিদেহ মৌখিনী নাট্য উৎসৱ এৰু বিদেহ মৌখিনী উৎসৱ (সংগ সম্বাদন কাৰ্য - ০২২) যেনে প্ৰকাশিত ভেদে হৈ। ষ্টুট্টৈত মনক জুড়ার (কথা সংগ্ৰহ -২০১৫), পঁচদেৰ - ১০০ খঁড গ্ৰন্থ - শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ মঁডনে িক বীচনে কথাক মঁকনে -২০১৫ মেঁ চুপনে চৈনে। ভাৰতীয় মৃগনেমান আৰু ভাৰতীয়তা (হিন্দী মঁ মৌখিনী ঞ্ৰনুৱাদ - ২০১৫ ,মুন নেখক - শ্ৰী গীতেশ শৰ্মা), দুধ পানি ফৰাক - ফৰাক (কথা পাণ্ডুনিপি - চায়া, মঁক্ৰণ - ২০১৫), দেৱাশ্ৰম (৩৬ খঁড -গ্ৰন্থ , ৰিচ ৰোভেজক পল্লেটে মঁকনে - ২০১৯), মজ পৰুষ (শোধ আনেখক মঁগ্ৰহ - ২০২১), হৈশু বুক মঁ ফেম বুক ধৰি - ২০২১), সমম্যা ং সমাধান ধৰি - ২০২২, নিৰ্বিকল্প - ২০২২, ঞ্ৰভযন্তৰ -২০২২, জেতয নে জাএ কৰি - ওতএ জাএ ঞ্ৰভযন্তৰী (২০২২) আৰু পনেৰী প্ৰকাশন নিৰ্মনী মঁ মাদ্ৰপ্ৰকাশিত ' কিযো কৰয আৰু নে - ম এ নে নে ৰাঁপ নে' _২০২৩ ৰিচাৰোভেজক গাঢ়াংশ মঁকনে ঞ্ৰছি। ঞ্ৰন্তৰণনি (কথা মঁচনে - ২০২৩), জগদীশ প্ৰমাদ মঁডনেক কাৰ্য মঁ দেয়া (ঞ্ৰনুসঁধান ৰিচেষণ - ২০২২) প্ৰমুখ ৰূপেঁ হিনক পহিচানে চাৰি চান নাগনে দেখা গ্ৰছি। ডা. উমেশ জী পনেৰী প্ৰকাশনক মঁচাপক চ্ৰুথি, গ্ৰ হিনক যোগদানে প্ৰমিষ্ক মাহিৰকাৰ শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ মঁডনেক নড্ৰ দৰ্জনে মঁ ঞ্ৰধিক পোথীক মূদ্ৰণ এৰু প্ৰকাশনক ঞ্ৰতিৰিজ ঞ্ৰানো মাত দৰ্জনে পোথী মৌখিনী মাহিৰকাৰকে ঞ্ৰফৰ মঁযোজনে ঞ্ৰৰৈতনিক ৰূপেঁ কৰেত ৰহনেহ ঞ্ৰছি। মগৰ ৰাতি দীপ জৰয'ক ৫০ম্ , ৫৫ ম্ , ১০০ম্ আৰু ১০১ম্ গোষ্ঠীক মঁযোজনে আৰু দৰ্জনে পৰিচঠা - মঁগোষ্ঠীক ঞ্ৰযোজনে ও ঠাম- ঠ ম দৰ্জনে

মৌখিনী পোথী প্ৰদৰ্শনী আয়োজনক কাজ দেখি হিনকা নামে দাত
পুৰস্কাৰ অৰ্জিত যা। যথা:- বিদেহ যুৱা সন্মান - ০১৩ গ্ৰা০ মে
নিশ্ৰুত্ৰকী পদ্ম মংগ্ৰহ নেত ভেটন চৈন। মহযোগ সন্মান - ২০২১
গ্ৰা০মে শৰ্গুঁতনা স্তুৱনেশ্বৰী মৌখিনী মংকৃত মস্বৰ্ধন ন্যাম হৈদবাৰাঁদ
মঁ আ নোকচিন্তন বিশিষ্ট সন্মান - ২০২২ প্ৰাপ্ত ভেত চননি।
আৰঁ আৰ্দ্ৰ আকৰ্ষক কভৰমে ১০৭ পৃষ্ঠক এহি পোথীমে পচ্চিনা
গভা পৰ শ্ৰী উমেশ মঁচন জীক বঁগীত ছৰি আ প্ৰকাশনক নোগো
ছপন চৈক,জকৰ দাম ১৯৯ ঠাকা ধৰি ৰখনে চৈ। আৰ্চ গোষ্ট
পল্লামে স্তমিকা নিখেত ডা. উমেশ মঁচন জী " কিযো কৰ আপ
নে - মাএ নে নে ৰাঁপ নে " পোথীক প্ৰায়োগিকতা ৰঁতাৰেঁত আপন
দাদী মঁহক স্ননত দেহাতী নোকোজি মাদে ৰিস্তাৰ মঁ ৰাঁতধৰি
ৰখৰাঁমে স্মৰ্থ ভেনাহ আছি। ওনা ৰঁদত ৰাম পোথী চনৈন ে
অন্যমাৰে ৰিঁশ স্তমিকা কে যেহো ৰহয় যা। আওৰ অতিমত ৰা
প্ৰাক্কখন পোথীক আখৰিমে নাগয় তঁ পোথীক মঁগ পাঠককে জুৰাউ
সমীঠীন হোএত। পোথীক ৰহয় ৰাদেমে ৰুঁমৰাঁকে চাহী ; এহি মঁ
পঠনীযতা নিশ্ৰল হোএছ আ পোথীক মঁগ পাঠকক গন্যমাফ
যেহো হোয় চৈক । আপনে দেখৰঁ ঐ পোথীমে আৰ্চগোষ্ট পোথী মঁ
মৰঁ পাঠ মঁ মূখ্য অংশ গণ্ঠো ৰূপেঁ দেন গেন আছি , যথা -:

" পৰিৱাৰোক নে গজ্জত আছি, ৰৌআ।

ভূনয়ীফুল চাউৰক ভাত আ আমিন দেন

ৰাহড়িক দানিক জে গজ্জত ৰহনে আছি

ও মৰুআ ৰোঠী পুৰৌত ।"

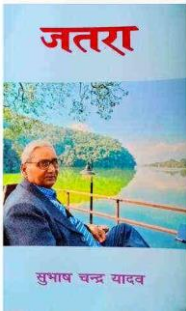
গযহ ৰাক্য দৃ পৃষ্ঠ পঢ়না পৰ অভৰেঁত পাঠককে পাঠকে মাৰাঁশ
জানৰাঁক ফৰীছ ভেগ হোএছ। যে উমেশ মঁচন জী ঐ তৰহেঁ নৱ

পাঠক বৰ্গ লৈ যোহো মাতৃভাষা ক' প্ৰতি ঞ্ৰতিৰ্ৰুটি জগাৰেঁত পকঠোয় বঁনাৰেঁত ছগ্ৰা।

২

জতৰা : স্ৰভাষ ঠন্দ্ৰ যাদৰ

যম্মীক্ষক - নান দেৰ কামত

প্ৰকাশক - কিস্মন যঁকল্প নোক - স্ৰপৌন বৰ্ষ ২০২৩মে

১১ পৃষ্ঠক যাত্ৰা বৃত্তান্ত মৌখিনী ভাষা লৈ নিকালক,জকৰ দাম যয ঠাকা নিৰ্ধাৰিত কযন গেল ঙ্ৰেক। যদ্ৰপ্ৰকাশিত এহি মৌখিনী যাহিৰু পোথী " জতৰা" লৈ গুল যাত পাঠকে যম্মাৰেশ কযনে ঙ্ৰেক। লেখক প্ৰোফেযৰ (ডা.) স্ৰভাষ ঠন্দ্ৰ যাদৰ জী ঞ্ৰপন যাত্ৰাক দৌৰান জে ঞ্ৰনুভৰ ভেননি , তাহিকে কনমৰধ্ৰদ কবৰাঁমে নিগ্ৰাত প্ৰবীণ ভেনাহ ঞ্ৰছি । তাহি মধৰ স্ৰুতিকে স্ৰান্ৰুতি বঁমি যম্ময - যম্ময পৰ বিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকামে যোহো প্ৰকাশিত দেখ ঙ্ৰুকনা হন্।

স্ৰভাষ ঠন্দ্ৰ যাদৰ কথাকাৰ ছথি, যম্মীক্ষক ঞ্ৰা ঞ্ৰনুৰ দক যোহো ছথি। হিনক জন্ম ৯ মাঠ ১৯৪১ কেঁ ভেননি।মাতৃক ঙ্ৰেন - দীৰানগঁজ ঞ্ৰা পেতৃক স্ৰান - বঁনৰাঁ মেনাহী দূন্ গাম যি ৌন জিনান্তগঁত পঠেঁত ঞ্ৰছি। হিনক ঞ্ৰাৰম্মিক শিগ্ৰা দ বানগঁজ ঞ্ৰা

স্বপোনমে ভেননি। রীএ. পঠনা কানেজ য়ঁ আ এম এ. আওব
 পীএচডী. জেএনযু নরদিলৌ য়ঁ যম্বল ভেননি। যন্ ১৯৮২ য়ঁ
 অধ্যাপন কৰেত প্ৰোফেয়ৰ রঁনি যেরা নিবৃত্ত ভেন চ্ৰুথি। যাহি
 অকাদমী পৰামৰ্শ মঁডন, মৌথিনী অকাদমী কাৰ্য যমিতি, রঁহাৰ
 যবকাৰক য়াঁঙ্কৃতিক নীতি-নিৰ্ধাৰণ যমিতি আ জী আ.গ্ৰ এ.
 ভাৰতীয় ভাষা য়ঁম্বান মৌযুৰকে যদয্য বহি চুকনাহ হন্। মৌথিনী
 ভাষা মঁ নগধক ৮০ গোট কথা লিখ চুকন চ্ৰুথি। ৩৯ ঠা যমীক্ষা
 আ হিন্দী, অঁগ্ৰেজী, রঁঁয়াকে অন্ৱাদ য়েহো কৰনে ৌথি। প্ৰোধ
 যাহি যম্মান - ২০১২ য়ঁ যম্মাদৃত চ্ৰুথি। গ্ৰ য়াঁঙ্কৃত, উর্দু আ স্লেনিশ
 এৰম্ ফ্ৰেঁচ ভাষাক য়েহো জানকৰ চ্ৰুথি। হিনক বচনা য়ঁমা য়ঁ
 পাঠক ৱাকিফ হৌথি -: ঘৰ দেখিয়া (কথা য়ঁগ্ৰহ) মৌথিনী অকাদমী
 পঠনা য়ঁ ১৯৮৩, হানী (অঁগ্ৰেজী) মৌথিনী অন্ৱাদ যাহি অকাদমী
 নর দিলৌ - ১৯৮৮ মঁ , রীচন কথা (হৰিমোহন মা) ভুমিকা
 যাহিত; যাহি অকাদমী ন.গ্ৰ দিলৌ ১৯৯৯ আ রঁহাড়ি আ.ভ্ৰ (ৰঁগনা)
 অন্ৱাদ ১৯৯৯ , ভাৰত ৱিভাজন ঔব হিন্দী উপন্যাস (আনোচনা)-
 রঁহাৰ ৰাজভাষা পৰিষদ - পঠনা ২০০১, ৰাজকমল চৌধৰী কা
 যফৰ (হিন্দী জীৱনী) য়াৰাংশ প্ৰকাশন - নর দিলৌ ০০১, ৱঁনেত
 - ৱঁগৰেত (মৌথিনী কথা য়ঁগ্ৰহ) শ্ৰুতি প্ৰকাশন দিল নী ২০০৯
 আ ৱঁচঠিচি উপন্যাস ' গ্নো ' ৱৰ্ষ ২০১৯ কিম্বন য়ঁক প
 নোক - কিম্বন গুপ্টীৰ স্বপোন য়ঁ প্ৰকাশিত ভেন চ্ৰুথি। ডা০ য়ভাষ
 চন্দ্ৰ ৱাঁৰুক ভাষা চযন ম্মানক আধাৰ গ্ৰামীণ ৱৌনচান োন
 বহেত চ্ৰেক জে মৌথিনী ৱিমৰ্শক আগযো একটা ৱঁহযকে হিম্বা
 থীক। হিনক মৌথিনী লেখনমে নাগ- নপেঠ নহঁ বহেত চ্ৰেন।
 মিথিনা 'ক বহৱায়ী অনেকে নোকক ৱাঁজৰঁকে শ্ৰুফ উঠাৰণ কেঁ

ও দু-ৰাঁ-দু নিখিত বহনোহ আ তকৰা ব্যাকৰণিক মান্যতা দ্বাৰা
নগনৈক অৰ্ছি; তাহিকে মিশাল ছী - শ্ৰী জগদীশ প্ৰমাদ ম ডন
জীকে উপন্যাস "পংগু" জে ওহি শব্দ বিন্যাস আ বাক্যৰ্ণীমে
নেখন কাজ কেঁ মাহিৰ অকাদমী ধৰি মান্যতা কেনক হন।

সমুদ্ৰক' কৰেৰ পৰ দু দিন "শিৰ্ষক" মন ১৯৭৫ মে মিথিলা
মিহিৰমে বপষ্ট ছপন বহনি। স্নান আ স্মৃতি ' শিৰ্ষক ' অতিকামে
২০০০কেঁ ছপননি। সিংগাপুৰ ' শিৰ্ষক ' কোনূমে ছপৰা মঁদৰ্ত
নাৰ্হি দেন কৈক। মুদা যাত্ৰাক চাৰি গোট ওত্ৰকা দানক ছরি
আকৰ্ষক ঠংগে ছপন কৈ। পূৰ্বোত্তৰ ভ্ৰমণ 'শিৰ্ষক' মিথিলা দৰ্শন -
২০২১ মেঁ ছপন কৈন। নোনানানা 'শিৰ্ষক' নহৰি - ২০ ১ মেঁ
ছপননি।ভাৰত ভ্ৰমণ 'শিৰ্ষক' দেয়িন রযনা (তেবহম অঘ) ০২২
মেঁ ছপন বহনি। নেপাল ডায়ৰী ' শিৰ্ষক' আখৰী পাঠ ছী। সমূৰ্ণ
পোখী পৰ্যষ্টক আ পাঠককে ধিয়ানমে বাখি ছরি ছাপয়ৰানা নীক
মোঠা কাগতমে তৈয়াৰ কখন গেন কৈক। এহিমে সুল্লৰ ছরি
জানকা মঁদিৰ - জনকপুৰ,অনুষ্ঠা নাগষ্ট সেন , পো বা, ফীরা
নেক- পোখৰা, মাউষ্ট এৰৰেমষ্ট - নগৰ কোষ্ট কাঠমাউ, ফীরা
নীল- পোখৰা, রৌক্ষ মঠ - পোখৰা, বুঁটা নীলকঁঠ- ক ঠমাউ ,
বুঁটানীল কঁঠ - কাঠমাউ (পনঃ) ,ৰংগীল ছপন কৈক, জে বঁঠ জীৰন্ত
বুঁমাএত। এহি ছরিক মঁগ স্মভাষ বাঁবু ক' স্নেহিন স্মৰণীয় ক্ষণ কেৰ
অন্দৰনী জ্বাৰ কৈন।আ এহি প্ৰতিবৃদ্ধি কেঁ বিন্ধাৰ মঁ যাত্ৰাক
উলেখ কখননি অৰ্ছি। পাঠককে পঢ়এত কান হোএত স্নয়
নেপালক মহযাত্ৰী বঁনা গেন হোয়া। প্ৰস্তুত পোখীমে প্ৰাযঃ হৰ াঠ
কেৰ বাদ ওহিঠামক মনোৰম ছঁটা কে দৃশ্য তস্মীৰ মঁনগ্ন কেনে
ছথি। জেনাকি বােক গাৰ্ডেন - দাজিনিং, জাকৰী ােন-

গেঁগশোক, এলিন - গেঁগশোক, দাজিনিং -১, দাৰ জিনিং -২, হায়েৰ্ণ বাগিচা - মানৰোড দাজিনিং, চায় বঁগান - দাজিনিং , মিগশোমে বিজাশে - দাজিনিং, চিড়িয়া ঘৰ - দাজিনিং, বাৰেক গাৰ্ডেন - দাজিনিং, নাগশেঁগন পাৰ্ক - দাজিনিং, জাকৰী ফােন- গেঁগশোক , জীএমৰোড - গেঁগশোক, নোনা রানা - মহাৰাষ্ট্ৰ, নোনারানা মহাৰাষ্ট্ৰ -২, খামী হিন্ম- মেঘানয়, নিভিং ৰুশ্ট ব্ৰিজ - মেঘানয়, ত্ৰিপুৰা কেয়ন - শিলাংগ , কোমী বঁৰাজ - ভীম্নগৰ, আফিমৰ্ম বঁৰ - চাণক্যপুৰী - নগ্ৰ দিলী ,গাঠানগৰ - অৰুণাচল প্ৰদেশ,ডােকী - বঁগনা দেশ বোঁডৰ _ মেঘানয়।

এহি পোথী মাদে ফ্ৰয় ডা০(প্ৰা০) যাদৰজী পছিনা কডৰ প অতি মাংক্ষিষ্ট ৰপেঁ বঁতৌনে ছথি:- গ্ৰ হমৰ দোয়ৰ মফৰনামা অ । পহিন ' ৰমতা জোগী ছন । ৰমতা জোগী মে বেঁমী তুঁতান্ত পৰদেশ কে বহগ্ৰ। জতৰামে দেম বেঁমী ছে। হিনক মফৰনামা কথে নহাঁতি হোগ্ৰ ছহি। মাৰ্মিক অল্পুতি জগৰেঁএ বাঁনা প্ৰাগ্ৰতিক যোঁদৰ্ আ ভাৰনামেক বিস্কক মংগ ওতযকে জগহ আ নোকক আমে মে পেয় কয় তকৰ মন্দৰতা প্ৰকষ্ট কৰে ছেথা। ঐ বাঁতক মম্বুষ্টি বৰেণ্য মাহিৰকাৰ কেদাৰ কানন জী মেহো কৰয় ছথিন। মেথিনী মাহিৰমে যাত্ৰা বৃহাঁত বঁড কম গোশ্য নিখনে ছ ি,যথা- বৈচনাথ মিশ্ৰ 'যাগ্ৰী' , ডা০

মুন্ড্র মা , মৰ্যনাৰাষণ চৌধৰী, বিলুতি আনন্দ আদি। এহি বিধামে লেখন কাৰ্য মংস্ৰণ ৰপমে ; আমে কথামে ক শৌলীমে মেহো থোড়ে গোশ্য ছিষ্টপুষ্ট নিখনে ছথি। তেয়ো গ্ৰ কহৰঁ জে মৰমঁ কম অহী বিধামে মেথিনীক কাজ ভেন অছি। চঠামে আয়ন ঐ পোথীমে ভাৰতকে মূদুৰ দক্ষিণে ছানকে নগৰীয প্ৰৰক্ষন আ ওত্ৰ া

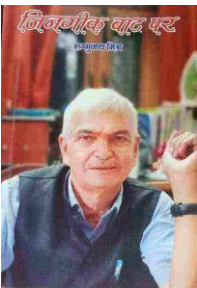
নোকক বহন - মহন , খাএন পীন , বীতি বেরাজ পৰ মমাজশাস্ত্ৰীয়
 ঞ্ধ্যযন কেঁ রঁড় মৌনিকতা 'ক মংগ জনাগ্ৰ ১৯৯৪ মেঁ নামপলৌ
 ক' হৈদবাবাঁদ যাত্ৰাক বৃভাঁত আ মদ্রায় (চেল্লগ্ৰ) কে ঞ্গস্ব ৯৯৪
 কেবনকে কোৱনম মমুদী তষ্টক ঞ্গস্ব ১৯৯৪ ওহি মময
 কন্ধ্যাণ্ণমাৰী কে বপষ্ট জেকৰ শ্ৰী ধৰমজী ২০০০গ্ৰ০মেঁ মাঁগিকয
 ঞ্ৰীতিকামে ছত্ৰাপননগ,মে রঁড় ঠিকন ঞ্ন্দাজ মে নিখন ছে। চষ্টান
 মঁ ষ্টকবাগত ২০-২৯ ফীষ্ট উঁচ রঁৰফমন পানিক রঁৰঁডৰ উঠেত
 জে ছিড়িয়া জাগছে মে ঞ্ৰাবভাষ্টা মদৃশ ছাত্ৰগণে বৰ্গ ে ঞ্ৰশ্ৰ
 পড়নে হোখি। ঞ্ৰাঁখিক দেখন মন কমেঁষ্টী বঁমাএত। ষ্টষ্টকা যাত্ৰা
 কৰেত জে নেপাল ডায়ৰী পাঠমে বৃভাঁত দেনে দেনে ছথি মে
 ম্ৰ্ণগ্ৰ মঁ পুত্ৰ মম্ৰাষ্ট আ পূতৌহ নেহাক মংগ যাত্ৰা পৰ নিকনৰাঁক
 যোজনা বঁনৰেঁত ক'ম্মীৰ 'ক বঁফঁৰাঁৰী দেখভান ছেন; ম্ৰদা ওতয
 শীত দঁশ আ ঞ্ৰাতঁকৱাদী ঘষ্টনাক মঁভাৱনা মঁ ভীতৰে ভী ব
 মহমি জাগত ছেক আ বৃধ্ধা ঞ্ৰস্ছা'ক ব্ৰ্ণগ্ণতা মেঁ জে ঞ্ানমিক
 ছিতি হোগ্ৰছে,তাহিক কাৰণেঁ শ্ৰীনঁকা ৱা মানদীৰ জেৰাঁক
 নিযাৰভাষ কৰেত ছগ্ৰ। পছাতি ত্ৰিমম্ৰয় নগিচা গেনে ওতয
 হোষ্টন খালী নে বহনে নিৰাশ হোয জাগ্ৰ ছে। তেঁ ধীবেন্দ প্ৰেমৰ্ষি
 ক' কহৰঁ মোন পড়তহি ঐ মোম্ৰক নূেফ উঠেৰাঁমে নেপালক
 যাত্ৰা ম্ৰগম হোগ্ৰ ছেন। ঞ্ৰাওৰ বঁম্ৰ্ণ মঁ ঞ্ৰহাএ ঘঁষ্টামে গাঁডি ো
 ছেঁষ্ট মঁ কাঠমাঁড় মৰঁ কিযো পূঁগেত ছে। নেপালক' পোখৰা কে
 হোষ্টন আ জীনীশ মৰঁ কাঠমাঁড়এ জেকাঁ রঁড মহগ বঁমাগত ছেন।
 ঞ্ৰানো ঠামক যাত্ৰামে শ্ৰী যাদৰ জী বঁষ্টা মঁজয আ পুত্ৰৰক্ষ জযা
 ,পোতা মোমাঁশ মংগ খৰ্ণীনা ভ্ৰমণ কৰেত ঞ্ৰাধনিকতা 'ক মংগ
 ঠৌথাপন বযগ্ৰমমে নীক জীৱন জীয়েত ছথি। ঞ্ৰানন্দ তীৰ্থ ব্ৰতমে

জতেক নহিঁ জতেক পর্যটনমে হোৱাছ।কহন গেন কৈ- জু ত কেঁ ফুৰন্ত! যে নেপানক বিমান যোৱা ৰ'দনাম ৰহিতো দু মীষ্ট বাঁনা বিমান আধ ঘণ্টা নেন জাহিমে চানক ম'গে শান্তি সূত আ শিৱ ম'ডীত ঘৰঁৰাহশ্বেমে উপৰে ম' নিহাৰিত কৈথা। এহি ৰোমাঁ ক আ ঠ'ডা হ'ৱা ম' মীলক উপৰ বিমানকে কৰতৰ' ম' কৰেজা ৰেঁময় নগনাৱা যোভাৱিক কৈ।তাহুমে হাষ্টক পেয়েন্ট কেঁ ত' এহি ম' ব' চাহিযেন। মিঁগাপুৰ যাত্ৰামে ম'ঐধজী ম'গমে ৰহিত েন। ৰেন ম' প'ষ্টনা আ হ'ৱা জহাত ম' কোনকাতা প'ৰ্টেত কৈ। ম'ধু অ'পন পিতাজী কেঁ (মহজানন্দ -মধেপুৰা) স'ঠিত কেনে কৈন জে এক গুহা নে মিঁগাপুৰ ট'ৰ পৰ মেনৰোৰ্ন ম' স'গ'ষ্ট নেৰ' আ ম'ম'খন েঁ প'ৰ্টেৰ'।অ'হুঁম'ৰ' ভীনয়ৰ ধৰি জ'মি জাএৰ'। প'ৰাক হোষ্টনে ব'ক কেনহিঁ কৈ । শ্ৰী যাদৱ জীক ৰেঁঠা যোম্ম আ পুত্ৰৰধ ম'ধন কা কেৰ ম'গ ওভুকা চ'ষ্টখ আ চমকদাৰ,খুৰ'গাঢ় ৰ'ংক ম'কান ম'ৰ' পৰ নজৈৰ নে ষ্টিক ৰহন হোৱাক!

৩

শম্ভু বাঁৰুঁক আমেকথা

মমীক্ষক - নানদেৱ কামত

প্ৰাচীনৰিন্দ্র নাৰায়ণ চৌধৰী দ্বিতীয় ক্ৰমত ঐতিহাসিক কোষ ৯০০টা া
 মূল্যক পোথীয়ে এহিৰেঁৰ ঞনেকোঁ নাম-পতামে ঞপন নাম শম্ভু
 নাথ মিশ্ৰ জীকে নহিঁ চৈন,মুদা গ্ৰ ঞপন নেখনী য়ঁ পাচু হিঁ
 চ্ৰুথি। নৱাৰম্ভ প্ৰকাশন -মধুৱনী/পঠনা য়ঁ মন্ ২০২৩ ৰব্ মেঁ
 ৭২ পৃষ্ঠক ঐতিহাসিক পোথী " জিনকীক ৱাঁঠ পৰ" ৱঁহৰাএন
 ঞ্ৰুচি,জাহিক মূল্য ২০০ ঠাকা তয ভেন চৈক। এহি ঞ্ৰামেকথা
 পুস্তিকামে ৰৰেণ্য যাহিককাৰ শ্ৰী ঞ্ৰ্ধনাৰীশ্বৰ জী, শ্ৰী শম্ভু নাথ
 মিশ্ৰ জীকে মাদে নিখেত চ্ৰুথি - গ্ৰ মিথিনাঁচনে কোয়ী ৰিকায়
 য়মিতিক মাধ্যম য়ঁ এখনো হঠনী এৰঁ ক্ষেত্ৰক ৰিকায় নেন
 পৰিযায়ৰত চ্ৰুথি। য়েহ কাৰণ ঞ্ৰুচি জে হঠনীয়ে ম্যৰ্জনিক
 পুস্তকানয়'ক নিৰ্মাণ য়ঁগহি মমুল্লত ঔপ স্নান্য কেন্ ৰ্ৰক নিৰ্মাণ
 ভ' য়কন ঞ্ৰুচি। মদুপ্ৰকাশিত এহি ঐতিহাসিক ভাষা পোথীয়ে শৰ্দক
 কিচু ৱৰ্তনীয়ে য়ঁশোধনক ঞ্ৰাৰম্ভকতা ৱুঁমেত ঞপন ঞ্ৰলুভৰক
 দিগ্ৰ্শন কৰাৱেঁত কহেঁত চ্ৰুথি, পেঘ য়ঁ পেঘ নেখক পন পহিন
 শৌকিয়ে (মখ) কৰেঁত চ্ৰুথি। হমৰো পঠেত- পঠেত নেখনক য়ৌখ
 ভেন ৰহয। নিখৱাঁক গযহ নৌন ৱঁঠেত - ৱঁঠেত হমৰা য়ঁ জখন
 জে ,যে নিখাএ নেনক ! তেঁ ঞ্ৰাশ কৰেঁত চ্ৰী জে শম্ভু ৱাঁৱঁক নিখন
 গ্ৰ নৌন ঞ্ৰাওৰ ৱঁঠনি ঞ্ৰা ও ঞপন জীৱনালুভৰ কেঁ ঞধিক
 শৰ্দকৰধু কৰথি। হিনক এক মাত্ৰ য়মাঁগ নেখন ক্ষেত্ৰমে শ্ৰী
 ঞ্ৰজীত ঞ্ৰাজাদ ঐতিহাসিক মেঁ নিখেত ঞ্ৰাৱিঁ ৰহন চ্ৰুথি। ওনা ডা ০
 ৱঁঠএশ্বৰ মা মেহো মাতৃভাষামে 'কৱিতা নিগুঁজ'পোথী নিখনে চ্ৰুথি।
 কোয়ী য়ঁদেশ ঐতিহাসিক ত্ৰৈমাসিক পত্ৰিকা'ক প্ৰৱন ধ য়ম্মাদক শ্ৰী
 শম্ভু নাথ মিশ্ৰ পাঁতি গঠেত ৰহনোহ ঞ্ৰুচি। শৰ্দকপ শক্তি চ্ৰুহি তেঁ
 ঞপন ঞ্ৰামেকথা তঁ নিখিএ য়কৈত চ্ৰুথি। হৰেক ৰ্যজিয়ে এক

অন্ত:কথা ছুপন বহৈত ঠেক জে ঠজাগৰ তঁ তখনে হোযত, জেঁ ওহিকে ম্যার্কজনিক কবৰাঁক জীৰষ্টপন হোয। শঁত্ৰনাথ জী রাঁনপন মঁ আৰম্বিক পঢ়ায়- লিখায় আ ম্নাতক (প্ৰতিষ্ঠা) ধৰিক ঠ ্ঠা এৰঁ অ্পন বিয়াহক প্ৰকৰণ মেহো রঁতৌননি অ্ৰিছ। ষ্টেমী দগনী পাৰনি মৰণ মমাজমে (ব্ৰাহ্মণ জাতি) পৰম্বৰা মঁ হোগত আৰিঁ বহনৈক আ ও এহি রিঁধ মঁ পল্ণীকে পৰিস্থিতিরশ ম্জ বাখননি। মধ্শ্ৰাৰণী আ কোজগৰা পাৰেঁন মিখিনামে কিছ বিশেষ জাতি র্গমে হোগ্ৰছ,তকৰ নিমহতামে অ্পনা রৈভৰঁ অ্ৰন্যমাৰে এক তৰহক প্ৰতিযোগিতা মখানা ভাৰ রাঁরত মমাজমে দেখ পড়ৈছ। এহি পুস্তিকা কেঁ পঠি পাঠককে গ্ৰ জনতৰঁ হোগ্ৰছ জে কোমী তষ্টৰঁধক ভীতৰ রঁমন গাম ঘৰক বহৰাঁমিক দেশ অ্ৰাজাদী মময়কানমে পৰিৰেশ আ স্থিতি কেহন বহৈক। এত্তকা ভুগোন মামাজশাস্ৰীয় অ্ৰধ্যয়ন নেত শোধ প্ৰৰন্ধকে বিদ্যার্থী কেঁ ম র০ কমনাদত্ত মিশ্ৰ'ক (অ্ৰাদি নিরামী কঁমী- মিমৰী) রাৰি ক অ্ৰধ্যয়ন মঁ পুস্তা থাহ হেতনি। কমনাদত রাঁবুঁ দুভায় মহোদৰ আও এক ভায় রৈঁমাতৰে চনাহ। কমনাদত রাঁবুঁ কেৰ রাঁনক ভেনাহ রাঁবুঁনান মিশ্ৰ জিনকা ছহ পুত্ৰ গ্ৰম্মশঃ শ্ৰীকৃষ্ণ মিশ্ৰ , জয়কৃষ্ণ মিশ্ৰ, নানদেৰ মিশ্ৰ, রাঁনকৃষ্ণ মিশ্ৰ, অ্ৰভয়কাঁত িশ্ৰ আ বাধাকাঁত মিশ্ৰ তথা দু রৈঁঠী বহৈন জে এক বাঁঠী-মংগৰৌনী আ দোমৰ ঠঠুৰিঁষ্টিয়া বিয়াহন গেনীহ। অ্ৰভয় কান্ত মিশ্ৰ কে এক রৈঁঠা-তপেনন্দ মিশ্ৰ আ এক পুত্ৰী দেৰতাৰণী দেৰী বহখিন। অ্ৰভয় রাঁবুঁ জ্বৰা বয়গ্ৰমমে অ্ৰমময় নিধন ভেনামস্তা ধৰ্মপল্ণী পঁচমুখী দে ী তীন রঁখক নেনা তপেনন জীকে মমোমাতি পৰিস্থিতিমে ভৰণ - পোষণ কৰৈত অ্পৰ প্ৰাগমৰী স্কুল ধৰি শিক্ষা দিযেনখিন। কেখী

অক্ষৰক জানকাৰ তপেনন রাঁৱঁকে মৰকাৰী নাহ ভেটনৈনি, যুৱা
 অৱস্থামে নাৱিকক কাজ (খ্ৰীষ্টকালিক) কৰেত পত্নী কৰ্পূৰ দেৱী
 (নৈহৰ - কচুৱী) আ তীন পত্নী ও দৃ ৰেঁঠাকে নীক শিক্ষা-দীক্ষা
 দিএৱামে মমৰ্থ ভেনাহ। অৱন খেতী - পশুপাতন মেহো ক েত
 পূৰ্বজক দেন জমীন জে ৱেনমোহন - মফনিয়া, হড়ৰী ৌজামে
 বহৈন,তকৰ নিমৰজনা মেহো কৰয় পড়ৈত ছনৈন । অৱাজ
 বৃত্তাতক গয়হ মহায়ক আ চৰখা মৃত কতাগ্ৰ মঁ আমদনী হোগত
 বহনৈন। ভয়ঁকৰ কোমী ৱাটিক চপেটমে আয়ন এহি গামক ৱঁফতো
 নোক মোৰঁগ আ কনকত্তা খটি গুজৰ কৰেত বহখি,পৰঁচ পেনন্দ
 মিশ্ৰ গামক ডীহে পৰ বহনোহ। এখন চাৰুৱিঁঠা পক্কা মকান
 ৱাঁড়ী ফুনেৱাঁৰী আনন্দ পূৰ্বক মৱঁ কিছু ছহি। দানক পুত্ৰ শম্ভু নাথ
 মিশ্ৰ অৱন জীৱনক মহৰনামা পূৰ্ণ মনোযোগ মঁ নিখনন অছি।
 এহি আত্মকথামে ও গামক স্ব০ মখস্বদন ৱাঁৱঁ আ মনমোহন ৱাঁৱঁ
 দুনু ভায়ক ৱিকদাৱনী ধৰি নিখয় মঁ পাছু নহিঁ বহনোহ অছি। ওনা
 গামক দুখন কাকা, নখমীকান্ত জ্যোতখি জী,প্ৰো ৱিশম্বৰ
 মা,স্বধীৰ, কালিকান্ত আদিক মঁগ- মঁগ হশনীকে চৌহদী ে জে
 গাম মৱঁ চৈক ,ততয় কেৰ মহপাঠী ছাত্ৰগণক চঠা মেহো ৱঁড়
 মিশ্ৰদত মঁ কখনে চৈক। অৱন পড়াগ্ৰ নিখাগ্ৰ মমাস্তিক ৱাদ
 কোনকাতা ৱায়া ৰাধাস্বামী স্বান (পঁজাৱঁ) আ দিলী স্বিত স্ততপূৰ্ব
 মাঁমদ গুণানন্দ চাণুৰ জীক মানিধ্যক চঠা ৱিস্তাৰ মঁ কখনে ছখি।
 স্ততপূৰ্ব প্ৰধানমন্ত্ৰী স্ব০ গন্দিৰা গাঁধী জীক কাৰ্যকালমে স্বপৰ
 ৱঁজাৰক কোপৰেঁঠিৰ মোমায়ঠী মেঁ কাজ কৰেত,অনেকো কেঁ কাজ
 ধৰাৱেঁত মফন জীৱন জীৱিত মেৱা নিবৃত্ত ভেনা। দিলীমে ৱ্যৱস্থিত
 ভ' গেন ছখি আ পুৰান মিথিলা মঁঘ তথা ৱিছাপতি মহকাৰী

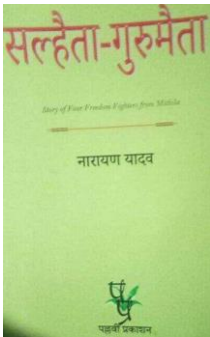
খ্ৰিপ্ৰষ্ট এণ্ড ক্ৰেডিট য়োমায়ণী য়ঁ ময়ন্থদ বহন ছথি। মন্থখকে জীৱনক ঞ্মনী বহয় ঞ্মন ৱিতন য়ময়কে ত্তনন কৰেতকান ৱঁমাগছ। য়ে শঁত্ৰীকে য়েহো ঞ্মন জিনগীকে জখন পাছ দেখেত য তঁ ৱঁত এহন ৱাঁত য়ভ ম্মন পড়ৈত জৈন জকৰ উনেখ কোন ৱেঁজাএ নহিঁ কখনে জৈক। পৰঁচ গ্ৰামীণক কিছ উখপাতি কেৰ উছন্নৰ য়ঁ ৱঁততো গোশ্য উপাঠি ঞ্মন্য জা ৱঁম্নেীক, যথা- য়ৱ০ ৱৌঞ্মা ৱাঁৱুক ৱঁড়ভায় কমন নাৰায়ণ মা- মিনৌগুড়ী,কমনমা পেয়ৰ খেনান্দ - মংগামিহৌন, ৰামচন্দ্ৰ মিশ্ৰ; জগদীশ মিশ্ৰকে ভায় - মনছাম, হৰিশ্চন্দ্ৰ মিশ্ৰ- কৰ্ণপুৰ, জান মা - য়োঘৰভীহা ৱঁজাৰ, হেমকৰ মাক ভায় পঁডিত জী- ৰাজনগৰ, হৰিশ্চন্দ্ৰ মা- ডেৱঠ ঞ্মা ৰামচন্দ্ৰ মা দৰিভঁগা য়ৱিধা কাৰণেঁ, শম্ভু মিস্তৰী কেৰ কাকা ৱঁনী মা - গোৰধনপুৰ, য়ফন মিশ্ৰকে ভায় কপনুজী- জনমৌন , মহাৱীৰ ঠাণুৰ - য়ৰায়গড় (ৱঁনেনিয়াঁ) , মনেৰ কামতি - য়হোৰৱাঁ, ৰামচন্দ্ৰ কামতি কনকভা, পৰমেশ্বৰী কামতি - মৌনহী, ৰাজেন্দ্ৰ কামত- য়ুড়িয়াহী,কনেৰ কামত- ৱঁম্নৌ,ৰামকিস্মন কাঠৌত- ভীমনগৰ,ৰামস্মন্নৰ কামত - ৰুদ্ৰপুৰ, জগৰনাথী কামত- দেৱনাথপঠী,ঞ্মগহনু য়াহ- নৌঞ্মাৱাঁখৰ,উম্মেশ ঠাণুৰ - জনপায়গৌৰী ,য়ুঠ কামত- ৱাঁগডোগৰা ঞ্মা দিনচন কামত- জোগৱঁনী ঞ্মাদি তাহি প্ৰয়ংগ ঞ্মাঁকড়া লিখৱঁ চুকি গেনাহ ঞ্মছি। পূৱমৌ এক ঞ্মানেখক দ্বাৰা হঠনীকে ৱঁচম্বৱাদী য়ঁম্ ৃত্তি পৰ হিনক মনতৰ কোয়িকনহা য়হিত ম্মখ্যতঃ দুৰ- দুৰ ককে নোক জাননে ছথিয়ে। ১২ ৱঁৰ্ষীয ঞ্মান্দেতনকাৰী পুৰুষ শম্ভু ৱাঁৱু ৱ্যৱহাৰিক এৱম্ মূদুভাষী ছথি। ঞ্মন ঠিহাৰকেঁ য়তৌ যথাশজি ভৰি য়হযোগ কৰেত ছথীন। এক ঞ্মাদমী ড্ৰাগ্ৰৱৰ ৰণধীৰ -

ৰাজস্বানী) হিনকা মঁ মদৈত লৈত ১০ হজাৰ ঠাকামে কিনল
এল্লেমডৰ গাড়ী পাৰ কৰ দেনকৈক। গায়ৰঁ কযল ঘণ্টনাক কচোষ্ট
বহিতো ফেৰ রঁদতো রঁৰ ঠগীক ওমবাহশঁমে পড়নোহ। জীনগিক
রঁদত ৰায় দু:খ আ মখ'ক বৃত্তান্ত "জীনগিক রঁষ্ট পৰ " ঐ মৌথিনী
পোথীমে মগ্গচাগত কেননি খ্ৰিষ্টি। হিনকা বিষয়মে মঁগ বহৈত রঁদত
রঁত মনোৰৈজ্ঞানিক ৰূপেঁ নহিঁ বঁমল বহয়,যে এহি ৃষিকাকে
পঠি হিনক ৰগ্গতা আ মফুৰ্ত পক্ষ বঁমরঁক খ্ৰয়ব েষ্টন।
পোথী রঁৰ- রঁৰ পাঠককে পঠরঁক ডকেৰ্শা হোয়ত। শ্ৰী মিশ্ৰ
জী মাহিছ মেৰামে খ্ৰাৰঁ মল্লক্ষ ছথি।

৪

মিথিনাক স্তন্ত্ৰতা মেনানী : মনহৈতা - গ্ৰক্ৰমৈতা

পোথীক মমীক্ষক -: নান দেৰ কামত

মৌথিনী ভাষা মেঁ "মনহৈতা - গ্ৰক্ৰমৈতা " পোথী পল্লেরী
প্ৰকাশন নিৰ্মলী মঁ রঁহৰাএন হন্। এহিমে পৃৰ্ধ ষাঁ০- ৫১, এহিক
মূল্য ২০০ ঠাকা নিৰ্ধাৰিত কযল গেন য। ঠাৰিগোষ্ট স্নাধীনতা
মেনানীক ৰ্যজিঙ্ক এৰম্ প্ৰতিঙ্ক পৰ লিখল গেল পাঠ খ্ৰতি

মহান্নপূর্ণা ঋষি। পহিল পাঠ মনুহিতা পৃষ্ঠ ১০-১৭ ম ৪১ কেব
 রীচ আ দোমৰ পাঠ গ্ৰন্থমেতা পৃষ্ঠ ৯০ - ৭১ পৰ মন্দ ্য ঠেক।
 তেমৰ পাঠ স্ব০ বামফল মন্ডল ৭২ ম ৭৭ আওৰ আখৰী পাঠ. স্ব০
 শ্বনন্ত নান কামত পৃষ্ঠ ৭১ - ১২ ধৰি প্ৰমুখতাক ম'গ ছপন
 ঠেক। এহি পোথীকে মাদে গজনকাৰ ননন মনুহিতা (নহৰী) আ
 ডাে০ ধনাকৰ ঠাণ্ডৰ জী মন্ ১৯২০ - ৩০ কেব দেশক গ্ৰনা ী
 কে জীমিৰ তোড়য় মেঁ মহাত্মা গান্ধীকে নেতৃত্ব মেঁ স্বতন্ত্ৰতা
 ম'গ্ৰামকে গ'ভীৰ ম'ঘৰ্ষমে ম'গ পুৰিত ঔজ চাৰু মহানায়ককে
 যোগদানক চঠা পোথী রাঁৱত কয়লনি ঋষি। প্ৰমিষ্ণ ম হিৰুকাৰ
 আ মেৰা নিবৃত্ত ডিৰিজনন কমান্ঠেট তেজ নাৰায়ণ খেড়ৰাৰ
 লিখলেন ঋষি " নৱ মোচ ম' ভাৰতকে গাম জাগি গেল য। কোমী
 কমতা কেব ফেত্ৰ ম' শ্বনেকোঁ লোক দেশক আজাদী নে খ ৰঁ
 নড়ন চলাহ। স্বয়' শ্বপন রাঁতমে জীৱনী লেখক শ্ৰী যাদৱ জী
 কহলনি ঋষি মিথিলাঁচল মধ্য স্বাধীনতা যেনানীক চঠামে
 শ্বনেকোঁ লেখক ৰাঁঠ - ঠেঠ কs লিখলনি, ম্বদা এহি চাৰু
 মহানায়ককে যোগদানক চঠা পোথী মেঁ নহিঁ কে ৰঁৰোৰীৰ কয়ন
 গেল ঠেক। তেঁ নৱ পিঠিক লোক হিনকা মভক কীৰ্তি ম' শ্বনভিজ
 ৰহি গেল ঠেক। মছপ্ৰকাশিত ঐ পোথীমে গ্ৰন্থিকাকাৰী চাৰু োষ্ণ
 কেব ৰিষয়মে গ'ভীৰতা পূৰ্বক কনম চনৌলনি ঋষি। আজাদীক
 পচহত্ৰৰম শ্বমৃত মহাত্মেৰ ৰৰ্ষক মমাণ্ডি পৰ গ্ৰমনাম স্বাধীনতা
 যেনানীক ম'দৰ্ড ম' খোজ কৰিত ৰৰেণ্য মাহিৰুকাৰ শ্ৰী নাৰায়ণ
 যাদৱ জী শ্বদৃত লেখন কাৰ্য কয়লনি ঋষি। শ্বপনে পাঠক কেঁ
 ৰঁতামী ম'ৰপ্ৰথম শ্ৰী নাৰায়ণ যাদৱ জীক ম'ৰঁধমে। গ্ৰ কৰি লেখক
 ৰূপমে কৰিতা ম'গ্ৰহ - নাতী দ্যমতক নানাকৈ, কথা পোথী - ৰাঁৱা

নাম কেৱলম, মমমৌতা, নৱকী পুতৌহ আ 'খালী ঘৰ' কেৰ
 ৰচনা কৰনে ছেথি। মৌথিলী বিষয় ম' এম.এ. পায় কেনা পছাতি
 হিনক হাগ্ৰা স্কুলমে শিক্ষকক পদ পৰ নিযুক্তি ভেননি। উচ্চ
 বিদ্যালয় জয়নগৰ কে প্ৰধানাধ্যাপক পদ ম' মেৰা িবৃত্তি পাৰি
 কনেক অল্প বহৈত ছেথি। এহনো পৰিস্থিতিমে গ্ৰা মৌথিলী অন্ভিয়ানী
 বহি অন্তৰবাঞ্ছনীয় মৌথিলী পৰিষদক মহাঘাটৰ ছেথি। শ্ৰী নাৰ যণ
 যাদৱ জীক মাতা মৱ মহেশ্বৰী দেৱী স্বাধীনতা মেনানী স্ব
 বামনখন মনহৈতাজী কে পুত্ৰী বহথিন। পিতা স্ব ৰাজেশ্বৰ যাদৱ
 আ দাদাক নাম স্ব ভোনা যাদৱ বহনি । শ্ৰী যাদৱ জ ক জন্ম
 স্থান ছেন ডুমৰা, প্ৰখ'ত অ'ধৰাঠাঠী আ মাতৃক নহৰী অ' ন খুশৌনা
 জে আৰ' মধুৰ'নী জিনাত'ৰ্গত অ'ছি। হিনক মাৰগ'ৰ্ভিত আনেখ
 বিভিন্ন পত্ৰ-পত্ৰিকামে বিবিধ তিথিকে প্ৰকাশিত ভেন ছহি। পাঠক
 কে ' মনহৈতা - গ্ৰন্থমেতা ' পোথীক ৰম্যাদন এহন বিনক্ষণ
 নগতেন,জে এক ৰে'ৰ হাথ আয়ন পোথীকে ৰি'ল্প পঢ়নে ছ ৰন
 পাৰ নহি নগতেন। ৰ'ঢ় মনোযোগ ম' ঐ ৰীৰ স্বাধীনতা মেনানীক
 ব্যক্তিক কে জান'ক আৰম্ভকতা হোয়ত। এহি পোথীমে যাদৱকে
 অনেক শাখা, যথা - : ঘোষিন,কল্লোজমিয়া,গড়েৰী,
 মমৰোঠ,মমৰৌঠ, দহিয়াৰ,ৰ'ড়গ্ৰাৰ আ দেৱহৰি আদি(কুশৌঠ)
 ছেক। ঐ মমাজক গোগ্ৰা অ'গ্ৰী অনেক পদৰী বিশেষ কয় ঘোষিন
 যাদৱকে মুন ৩১১ ম'খ্যা' মে' উল্লেখ ভেন অ'ছি। জাহিমে গোগ্ৰাত
 কেৰ অন্ত্ৰ প্ৰভেদ - : ৰ'দগ্ৰনিয়া, খুৰা, বিমনপুৰিয়া, গ্ৰামাৰে,
 ছজনেত, মছড়িয়া আ মগহা থীক। মনহৈতা আ গ্ৰন্থমেতা ঠাগ্ৰাঠিন
 ঘোষিন যাদৱকে ছেন। আদৰণীয় বামনখন মনহৈতা কে পূৰ্জ
 মহৰম্মা জিনাক িতোহৰ'ৰহা গামক বহথি। আ'মে মনহৈতা আ

পৰমাত্মা মন্থিতা দুই ভাষাৰে বিমৰ্শ উপৰান্ত আৰু া মন্থিতা ১০০-১২৯ গায় চৰায় পশ্চিম দিশাৰে হাঁকলনি। জঁগল আৰু পৰ্বতী জমীন ঠুংড় পৰল বহনে জৈৱাৰ-চৰৱাহ দানকা মঁগে ৰোমো কাজ কৰয় নে চলেইক। জাহি গামক লগ মাম পড়েক,ওতয় রঁথনি া ডেবা কায়ম কৰখি। ৰাষ্ট্ৰে গাণ্ডক দুধ-দহী খাগত পিযেত ৰমে - ৰমে ১০০-১২৯ কিমী০ পশ্চিমধৰি নহৰী গাম ভীড়কয় আৰিঁ গেলাহ। এহি পিঠী মঁ খেৰহা নাৰায়ণ জী আৰম্ভ কৰেত ,এত্ৰকা ভুগোলক পূৰঁ মমতা আৰু পশ্চিম মগৰেঁ নদীক রঁহত কনকল ধাৰা মঁ পৰিষ্ঠীতি কৰাৰেঁ পাঠককে স্ন০ কমন নাৰায়ণ মন্থিতাজীক দৰৱাজা পৰ অৱস্থিত পৰৌণীক গঠী মঁ উপৰল শিৱনিংগ কেৰ দৰ্শন কৰাৰেঁত চ্ৰখি। নীক ৰিন্ধ্যাম ও ভাৱ-ভঁগিমা কেৰ মঁগ মন্থিতা পৰিৱাৰক নিজী আৰু মাৰ্জনিক জীৱন তথা দেশ আজাদ কৰয়মে মৰাহনীয স্ৰমিকাকে মঁক্ষিপ্ত গতিহায় রঁতেৱাঁক পৰিযায় অৰুনা জনেত কয়লাহ অ্ৰি।এহি রঁশ্বৰুক্ষক গুৰ্মিনামা দেনা মঁ পাঠকে পাত্ৰ নোকনিক খানদানী নাতা বুঁময়মে মেহো মগম আৰু ফৰীচ কয়ল গেত চ্ৰেক। গায় ,ৰঁঠা ,দুধ ঘী ৰেঁচনা মঁ নহৰী ক্ষেত্ৰ মেঁ খুৰঁ ধনীক হোয়ত গেলা । অহীগামমে মিত্ৰ চুকাণ্ড মৌৱ দানক ৱিৱাহো কৰৌলনি ,জাহিমে ৰঘু নামক মঁতান মথ ভেননি।গৌপানেন কাৰ্য জে পুশ্ৰ্ভেনী ৰহৈন,তকৰা আৰু ৰঁঠৰেঁত ৰঘুকে ৱিৱিহোপৰান্ত মশহৰু আৰু ফুদী দুগোষ্ট পুত্ৰ হোণ্ড চ্ৰহি জে পেঘ ভেনাপৰ খুৰঁ জগহ জমী অৰুজৈত চ্ৰখি। দৰভঁগা মহাৰাজ মঁ কেশ মোকদমা'ক ঠকুৰ কনকভা হাণ্ডকোষ্ট মে হোণ্ড চ্ৰেন। ৱাদমে দোস্তী ভ' জাণ্ড চ্ৰেন। ুমহৰু জীক তীন পুত্ৰ গ্ৰমশঃ গুদৰ,ৰঁঠা আৰু ৱাঁৰুঁলান মন্থি া ধন

মল্লিকি দেখতান আ আৰো অধিক বঁহুৱাক কাজ নিমিত্ত বিভাগ
 বাঁহুকে সন্মিতাগত পৰিৱাৰক নাম পৰোপাঠা মেঁ বঁহুৱেঁ বহনোহ।
 গুদৰ বাঁহুকে ছোষ্ট ভায়ক পুত্ৰ বামনখন মনুহৈতাজী খুৱঁ জানকাৰ
 বহথি। বামনাৰাষণ গুৰুমেতা জীক মূহু ক' ৱাদ ম গঠন'ক
 নেতৃস্থকৰ্তা বামনখন মনুহৈতাজী বঁনোহ। যে ও হিন্ ী ভাষী
 জঁকা ৱোনচান বখনি। হানকা নেতৃস্থ মেঁ দেৱনাৰাষণ গুৰুমেত
 , সূৰ্যনাৰাষণ মিহ,সুৱোধ মা, গুনাৱী যোনাৰ , যমুনা মিহ,জীনেৱী
 খৰগঢ় আ বামনখন জীক ছোষ্টভায় বামগুণ্ড মনুহৈতা , জয়গুণ্ড
 মনুহৈতা আন্দোনমে এৱঁ হানক ১০ হাথক দন্তৰা হাথী খুৱঁ
 অন্ভিয়ান চনাৱৈক।দেশ আজাদ কবাৱঁকে দৌড়মে ব্ৰিটিষ্ট মৰকাৰ
 হিনক নোহা মানৈত ছনৈক। মনু ১৯৪৪ মে দিয়াৱাঁতী মঁ এক দিন
 পূৱ বামনখন বাঁহুৱক দৰৱাঁজা পৰ ৰাত্ৰিকে ১০ স্ততঁৱতা যেনানী
 ভোজন কযকে সতন বহৈক , ৯০০ মীষ্টৰ দুৰে মঁ অংগ্ৰেজ
 সিপাহীক ঠাঠক ৰোশনী মঁ গজোত মনকলৈ । পহৰা পৰ গুৰুমেতা
 জী মুস্তেজ বহি সিপাহীকে ডাঁপনে বহৈক। ৱিস্তাৰ মঁ জ নৱাঁক নেন
 ঙপৰোজ পোথী অৱশ্য পঠি।এহিমে পূৰ্ণ জনতৰঁ গুৰুমেতা ক'
 ৱংশাৱঁনীক মংগহি বামফন মঁডন আ অন্ভ নান কামত জীক
 মংঘৰ্ষ আ জীৱন গাথাক ৱিকদাৱনী দেন গেন অছি। ৱি াৰী
 গুৰুমেতা কে ৯০ ঙৌজেমে কামত ছননি আ নেপানমে যেহো
 দিঘৰা আ বামপুৰামে কামেত বহনি। হিনকা দুগ্ৰ ৱেঁঠা :-
 বামনাৰাষণ আ দেৱনাৰাষণ বহথিন । কনকভা মঁ মিথি া'ক
 পথম ৱা দোমৰ স্নাতক ভেন বহথি বামনাৰাষণ বাঁহু ,জে নেতাজী
 স্তভাষ চন্দ্ৰ ৱোঁম কে মংগ নীক পৰিচয় বঁনাৱৈঁমে সফন ছনোহ।
 ৱাদমে মহাভোমা গাঁধী আ ৰাজেন্দ্র প্ৰমাদজী মঁ নীক ম ৱঁধ বঁনন

বহননি। ১০০০ৰ্ষীয় তুৱনেশ্বৰ গুৰুমেতা কেৰ দানামপত্ৰী মধ্য
বিদ্যালয় যাঁ নাম কঠনো পৰ মজ্জফৰপুৰমে নাম ৰঁড কাঠিনতা যাঁ
নিখাওন গেল বহয় । এক ৰেঁকমে ওতয় ঙ্গেনেজৰ পদ পৰ দানক
কাকা বহখিন। এক মংগামে নাম নে নিখন গেলেক তুঁ দোমৰ
বিদ্যালয়মে এম০ এ০ পাম এচ এম মাহেৰেঁ ১০০ খঁকক মৰেঁ ন
দৈত পৰীক্ষা নেননি , শত-প্ৰতিশত জাঁচ পৰীক্ষা মেঁ খ া
ভুতনাহ। ওতয় ও মংগ শাখামে খাৰ এম এম কে প্ৰচাৰ-প্ৰমাৰমে
নাগন বহনাহ। দেশক খাজাদী নেন খপন মৰম্ব ঙ্গোচ্চাৰৰ বহমে
জে যোগদান দানকা নোকনিক ভেন খ্ৰি, তাহিকে ভাৰতকে নৱ
পিঠিক ৰঁঠা - ৰঁঠা এহি পোখীক উপযোগিতা বুমতাহম
শুভকামনা দৈত ছীয়েন জে দানক পোখীক নৱ মংগৰণ শিষ
হোয়।

৩

নঘুকথা- হোঁথৰী

হমৰ গনোৰেঁ খপনা জনৈত খুৰেঁ নীক যাঁ মনখেপ নেন খেতমে
খেৰহী ৰাঁডগ কেনে বহয়। গাচ্ছ জহন চাৰি পতিয়া ভেন তুঁ ঐ ৰেঁৰ
খমমযকে ৰঁৰখা যাঁ খাধা গাচ্ছ মগখ গেলেক। তেয়ো ফুন াতি
পড়িতে বমায়নিক কীঠনাশক ঔষধি খা তাগতকে দৱাএ ছিষ্টৈত
দোহৰৌনে বহয়। দনহন পৌধ মগৰ ৰাঁধমে পীযৰ পাত দেখাৰ বহৈক
খা ছিমি যোহো পিৰৌছে। তেয়ো ওগৰেঁত - মমৰেঁত মোমম নুকুন
ভেনাপৰ ফৰ জগজগাএ গেলেক। পহিন ছোহৈন খপনে দুনু প্ৰাণী
ভাৰনকা। মেনহী মীমাকাতক খেত কযনে একঠা পচতাৰাঁ

মোনমে যোহো দ্ব-খয় নগনৌ। দেখনক ঔত্তৰৱাৰি ভীতাক
কৰীহৰ ম' মাহিনা জোন ৱিন্ শ্বৰহনহে ৱিন্ - ৱিন্ বৈত।যে
গুনাক চামমে ম'ৰ'শা দ্বি গেলৈক। কহনকৈ তৰজু পৰ
তৌনকে আধা-খুধি পৰ ছিমী তোড়ৈত ছিয়ে গিৰহতকে। জখন
মমুচা কোনাক জজাতি মম'শা গেলৈক ত' ম' ম'মহৰনী শ্বপনা
চালৈন কেঁ ফৰ ম' ভৰনে শ্বা শ্বদহা ছিঠাক ফৰ কে দুঠাম কুৰী
নগৰৈত হতপ্ৰভ ক' দেনকৈক।কতৰৌ কহন গেলৈ হেঁখৰীমে
জতেক ৰখনে ছী , ম'হ দ' দি-খ শ্বা দুন্ দেৰী শ্বহী মোনহল্লী ন'
জাভ। ম'দা নে ন মাননকৈ! ৱেঁৰেঁৰী ম'কে গ'হ ঠ'ঠা।

শ্বপন ম'তৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ প'ঠাভ।

২.১.নির্মলা কৰ্ণ- অগ্নি শিখা (খেপ-২২)

নির্মলা কৰ্ণ (১৯৬০-), শিক্ষা - এম. এ., বৈহৰ- খৰাজপুৰ, দৰভাঙা, মাসুৰ- গোড়িয়াৰী (ৰঁতহা), বৰ্তমান নিৰাম- বাঁঠী, মাৰখণ্ড। মাৰখণ্ড মৰকাৰ মহিলা এৰঁ বঁচন বিকায় সামাজিক স্মৰণা বিভাগলৈ বঁচন বিকায় পৰিযোজনা পদাধিকাৰী পদমঁ য়েৰানিবৃদ্ধি ঔপৰান্ত স্তত্ৰ নেখন।

অগ্নি শিখা (ভাগ- ২২)

(মূনে হিন্দী- স্লগীয জিতেন্দ্ৰ গুম্মাৰ কৰ্ণ, মৌখিনী অন্সুৰাদ- নিৰ্মলা কৰ্ণ)

কথা অখন ধৰি:

অপ্ৰবা ঔৰ্ৰশী কে স্লগঁ মঃ পাঁচ মানে তক স্লগঁ মঁঃ নিধকাযিত কএনে জাগত অছি। গ্ৰা দশু বাজা পুৰুৰা কে প্ৰেম মঁদেশ ভেজনা কে কাৰণ গন্দ্ৰ কে দ্বাৰা দেন জাগত ছনি । একৰ ফনেস্লৰুপ ও স্লগঁ ছোড়ি বাজা পুৰুৰা কে পৃথ্বী নোক জেৰাঁক নিৰ্ণয নৈত

ছথি। দানকৰ মিত্ৰ খুৱৰা বস্তু এৰি চিত্ৰলেখা দনু একহি মনোহ দৈত
দানকা নমু আঁথি আ চোৰ পৰ মুক্ৰান বাথি পুৰুৱা মাঁস মিনন
হেতু বিদাগ্ৰ দেনি |

খাৰি খাগু:

প্ৰতিষ্ঠানপৰ কে বাজ প্ৰামাদ খত্ৰন প্ৰতাপ! ত্ৰিনোক কে বি ুন
ঐশ্বৰ্যা! আ বাজা পুৰুৱা কে গুণন ব্যক্তিৰ কে যশ ধ ৰজ! পৃথ্বী
কে ৰক্ষ পৰ পেৰ বাথি! বিস্মৃত আকাশ তক খপন মম্বক উন্নত
কএনে ৰৈভৰ কে যশোগান জপি বহন চন।মুদা ওহি মেঁ হয
ৰনো বাজা পুৰুৱা ব্ৰহ্মচৰ্য কে মহত্ৰ কে নকাৰিত উৰ্ৱশীক িৰহ
মেঁ ব্যাগুন জন ৰিন মীন মন চষ্টপষ্টাগ্ৰত চনোহ। ৰন-মানিক্য-
হীৰা-মোনা মাঁ ৰনন একষ্টা খদ্ভিতীয় পৰ্যক পৰ ও এম্হৰ s
ওম্হৰ কসৰ ৰদনৈত খপন হৃদয় মেঁ ঐকিত উৰ্ৱশীক চিত্ৰ মাঁস
প্ৰমাণাপ কৰিত আ উদ্ভগিনতা মাঁস ব্যগ্ৰ ভস মো ে মোন দানকা
মুৰণ কৰিত চনোহ।

গ্ৰাৰ্ঘ্য মাঁস জৰিত নিদ্ৰা দেৱী,গ্ৰা মোচি বাজাক আঁথি ে প্ৰৱেশ
মাঁস পৰহেজ কৰিত ঐচ্ছি,জে উৰ্ৱশী! বাজাক প্ৰেয়সী!ওহি নেত ৰ
মেঁ নিৰাম কৰিত ছথি। দানকা মমক্ষ নিদ্ৰা দেৱী কোনা কs
ঔতীহ। ও কোনা কs ওহি মে নিৰাম কৰতীহ।নিদ্ৰা দেৱী উৰ্ৱশ
কে খপন যৌতিন মানি বাজা পুৰুৱা মাঁস পৰহেজ কৰs নগনথি।
জহিয়া মs বাজা পুৰুৱা ঐম্বপৰ মাঁস ধৰা ধাম ৰাপম যন ছথি
তহিয়া মাঁস ঐমামান্ৰ ব্ৰুমাগত ছথি। বিধৰা ক ৰিন্দুহীন কপাৰ মন
ৰাজসিঁহামন আগ-কান্ছি খপন দুৰ্ভাগ্য পৰ মিয়ক ত ব্ৰুমাগত
ঐচ্ছি।পৰিৱাৰ-পুৰোহিত, পাৰ্শদ আ প্ৰজা মৰঁ কে মৰঁ বাজা
পুৰুৱা কে ৰাজ্য কাৰ্য কে প্ৰতি উদায়ীনতা পৰ ঐশ্বৰ্যচকিত

ছাথি।

ৰাজপুৰুষক বিচাৰ - ' ৰাজা পুৰুষৰা যদিখন স্বৰ্গ নোক মমেত
সুনোক কে শ্যামন ব্যৱস্থা মেঁ মংগ্ন বহৰাঁক কাৰণে থাকি গেন
ছাথি, তাহি নেন দানকা কিছু দিনক বিশ্ৰাম নেৰঁয় পড়ৈত জন ।
ঋষি-মুনি কেৰ মত ঋছি - 'ঋগ ৰাজাক মনমে বঁহুচৰ্য ঋ
ঘৰেন্‌পনক বীঠ বঁহু ঋছি'।

ফল পুৰোহিত নোকনি মোঠৈত ছাথি - ঋগ হমৰ মভক ৰাজা কে
ঋগৰুঋ নীৰম জীৱন পৰেশান কঃ বহন ঋছি' - মূদা ৰাজ
বিৱাহ কিএক নহি কৰণত ছাথি? গুৱা ৰাঁত নহি বঁমাগত জনি
কিনকো। তথাপি ও মভ মোচণত ছাথি জে ৰাজা পুৰুষৰা কে
ঋখন কিছু দিনক ঋৰাম কৰৰঁ নীক ঋছি। ৰাজ কাৰ্য ম্‌চাৰ
ৰূপ মঁঃ চনি বহন ঋছি, তখন ৰাজা কিএক ব্যৰ্থ মেঁ ঋপন ম থ
খপাৰঁথি!

মূদা প্ৰজা ৰৰ্গ মাত্ৰ একটা ৰাঁত মোঠৈত ঋছি - 'নেগৈত ঋছি জেনা
ৰাজাক ঋঁথি মে ফুনো ঋনত্ৰ মোন্দৰ্য ভৰি গেন হোয় মূদা ওকৰা
ভেঠৰঁ ৰাজাক ম্যামৰ্থ মঁ ৰাঁহৰ ঋছি; তাহি নেন দানকা নোকনিক
ৰাজা দিন-ৰাতি ৰিবহাঙ্গী মে জৰি বহন ছাথি।

মূদা পূৰা ৰাজ্য ৰাজা কে নেন ঠিতিত ঋছি, মৰঁ ক যো ঋপন
ৰাজাক দঃখ মেঁ দঃখী ঋছি, মৰঁ চাহৈত ঋছি জে ঋপন ৰাজা
স্বখী বহথি, ৰাজ্য কে স্বখ কে ঋনন্দ নেথি । জখন ৰাজা যদিখন
প্ৰজা কে প্ৰমত্ত ৰখৰাঁক প্ৰযাম কৰৈত ছাথি, তখন প্ৰজা ৰৰ্গ দানক
দঃখ মঃ দঃখী কোনা নহি হোথি!

ঋগ কতেকো দিনক ৰাঁদ ৰাজা ঋপন মিহামন ম্‌শোভিত এনে
ছাথি, কোনো ঋন মম্‌চাক ঠিন্তা মে ছী কহি মৰঁ মঁঃ ৰিবহক ৰাঁত

নুকা নেতনি। সূৰ্চ-মূৰ্চ কে স্মৃদ মূকান দানকৰ থাকন চেহৰা
মজা দেনকা।দেহ মেঁ ভৰন আনয় আ বাজ কাৰ্য মেঁ আয়ন
উদায়ীনতা কে ও নুকা নেতখি ঠদন মে কপূৰ কে অধিক অংশ
পড়ন কহি কs, এক সূৰ্চ কাল্পনিক কাৰণ রঁতা।

মুদা তখনো রেঁয়ী বিৰহ পীড়াক কাৰণেঁ দানকা মঁs অনেকেঁ রেঁৰ
কিছু গনতী ভs বহন ছন,জকৰ কাৰণেঁ ও কতৰঁদ নুকৌলখি
মুদা দানক পীড়া মোনক অশান্তি ককৰো মঁs নুকাযন নহি বহি
মকন ।

"অহাঁক মোন আ মস্তিষ্ক এখন অশ্বষ বঁমাগত অছি বাজন,তেঁ
ব্যৰ্থ কষ্ট নহি কৰ,কনিক কান বন ভ্রমণ কs নেন াও "
- প্রধান আন্মাত কহনেখি ।

গ্ৰ মনেত বাজা "বন ভ্রমণ নেন জাগত ছী" গ্ৰ কহঁত মহন
মঁs রাঁহৰ নিকনি গেনোহ।

দানকো মোনক শাঁতি নেন একাঁত স্থান পৰ জেৰাঁক আৰম্ভকতা
বঁমেননি,তেঁ ও জঁগন ঘুমরাঁক নেন নিকনি গেনোহ। অশ্ব পৰ মরাৰ
শহৰ ভ্রমণ কৰেঁত একাঁত স্থানক আনঁদ নেৰঁয় নেন শহৰক রাঁহৰ
স্থিত নিকষ্টৰ বন দিম্ব বিদা ভেনোহ।

বন মেঁ এক স্থান পৰ রেঁয়ন ও তান পত্ৰ পৰ তূনিকা মs তল্পগী
মোঁদৰ্যময়ী উৰঁশী কে ঠিত রঁনাৰঁয় নগনোহ।উৰঁশী কে ঠিত ব
ৰঁনেৰাঁ মেঁ এতেক তূৰঁি গেনোহ জে অপনা কে বিঁমৰি গেনোহ বাজা
।

ৰঁদাত কানক অথক প্ৰযায়ক রাঁদ নূত কৰেঁত উৰঁশী ান পত্ৰ
পৰ মূকুৰা বহন ছনীহ। দানক ঠিত দেখি পুৰুৰা প্ৰেমমগ্ন ভs
গেনোহ। প্ৰেমক প্ৰভাৰ মেঁ রাঁহি ভাৰ বিহন পুৰুৰা দানক এক-

এক খঁগ কেঁ চুইল নেইয় নগনাহ। ও খপন মুখি-বুঁধি বিঁমাৰি কতেকো কান ধৰি উৰ্ৰীশী কে খঁগ-প্ৰলংগ কে চুইল েঁত বহনেথি। মুদা জখন দানকা বুঁমাযন জে গ্ৰা চিত্ৰ খছি! দানকাৰ উৰ্ৰীশী নহি! দানকাৰ উৰ্ৰীশী কতয় ছেথি এতয়!তখন ফেৰ উদায ভ' গেনাহ!খাঁখি মঁ নোৰ বঁহয় নাগনে!ও ফেৰ বিবহ মে বিচনিত ভঃ গেনাহ আ ব্যথিত হৃদয় মঁ উৰ্ৰীশী কেঁ মোন মেঁ য মৰণ কৰঃ নগনাহ।

কাজৰ মন কে কাৰী-খমাৰয়া কে বাতি! কাৰী মাড়ী মে নপঠান! মাঁপ মন ধীৰে-ধীৰে ধৰতী পৰ মৰকৈত আৰিঁ বহনে ছনে! প্ৰিয়া মঁগ বহনা পৰ মানৰ কে মনোহৰ নগৈত খছি, মুদা প্ৰিয়া বিহীন মানৰ কে গ্ৰা বাতি ওহিনা নগৈত ছনে জেনা নাগিন উময় নেন জীহ নপ নপাগত বঁতনে আৰিঁ বহনে হোয় । বজনী সয়ঁ কজনে কানিমা কে ঘোৰ খঁধকাৰ ৰূপী বঁহৈত ধাৰ মে বিবাহগ্নি মে জৰি বহনে ছনীহ। দানক প্ৰিয়তম চন্দ্ৰ দানকা মঁঃ বিঁছৰি খৰ্গত দুৰ ভঃ গেনে ছনেনি,এহি নেন উঠিত-খলুঠিত, ন্যায়-খল্যায়ক দানকা কোনো জ্ঞান নহি ছনেনি। ও কোনা কঃ ধ্যান ৰখিতথি! আগ দানকাৰ প্ৰিয় চান দানকা মঁগ নহি ছনেনি। খপন চানক তনাশ মেঁ শূল্য আকাশ মেঁ খপন দুৰ্গষ্ট দহো দিয়া ফিৰা বহনে ছনীহ।খপন প্ৰিয়তম কে নহি পাৰিঁ বেদনা মঃ বিৰুদ্ধে অশুপাত কৰেঁত খপন কাৰী আঁচৰ নেহাৰেঁত,রাতাৰৰণ মে যিহবন উলপল কৰেঁত,ও মমন্ত জীৰক হৃদয় মে ভয় পমাৰি বহনে ছনীহ।

পুৰবৰা কে স্থিতি বজনী কে স্থিতি মঃ কী কুনো খ গ ছনে? ওহো

ঔপন কোঠনী মে মিয়কৈত ছন! ঔপন স্নৰ্ণ পৰ্যক পৰ ঔধনেষ্টন
মন ভেন ছত নিহাৰৈত ঔৰ্ৰশী কে ধ্যান মে নিম্ন ছনহ।ও মোন
মে কী মোটি বহন ছনহ,কিনকো জাত নহি ছন। ভনা ও ঔপন
পীড়া কহিতথি কেকৰা মঁs! দনক দুখ, হৃদয়ক পীড়া বজনী কে
ঔতিবিজ্ঞ দেখয ঔা জানয রানা দোষৰ কিযো নহি ঔছি!তখন কে
বুঁমত ! কিযো নহি ছন দনক নিকষ্ট এহেন স্নহৃদ ব্যক্তি জনিকা
মঁs ও প্ৰেম পিপায়মা মঁs ব্যাণ্ণন ঔপন হৃদয়ক গল্প s মকিতথি !

প্ৰম্মাঃ

ঔপন মঁতৰ্য editorial.২ taff.videha@gmail.com পৰ
পঠাড।

২.১.নন্দ রিনোয় বায়-মোষ্টৰমাগকিন

নন্দ রিনোয় বায় মোষ্টৰমাগকিন

হমৰ মিত্ৰ জৈথ, নাওঁ জিঞন শ্যাম ঠাণুৰ। হম মভ দানকা
শ্যামজী কহৈ জিঞন। চৰ্চা বৰ্গমঁ গ্যাবহমা বৰ্গ ধৰি হম দনু গোঠা
মঁগে পঢ়নোঁ। শ্যামজীক ঘৰ নৰহিয়া বাঁজাৰ আ হমৰ ঘৰ মখুখা।
মৌষ্টিক ভৰ্ত্তীৰ্ণ ভেনা পছাগত শ্যামজী আগাঁক পঢ়াগক নেন
পঠনা চনি গেণা কিএক তে ও অমীৰ বাঁপক বেঁঠা জৈথ আ হম
নিৰ্মনী কোনেজমে নাওঁ নিখেৰোঁ। চুকি হমৰ পিত জী একঠা
ছোষ্ট-জীন কিমান ছনা তঁএ মধুৰঁনী, দৰভঁগা, পঠনা বা ন
কোনো শহৰমে বাখি হমৰা পঢ়াএৰঁমঁ অক্ষম বহৈখা। অক্ষমক মানে
ভেন খৰ্চা দেৰোঁমে মমৰ্থ নহি হএৰঁ। নিৰ্মনী কোনেজ মৰা ঘৰমঁ
ছখ-মাত কিনোমীষ্টৰক দুবীপৰ আছি তঁএ মাগকিনমঁ বা পএৰো
ঘৰোমঁ বৰ্গ কই মকে জী।

গনুঠৰ কেনাক পছাগত শ্যামজী গঁজীনিযৰিঁগ কেৰ পঢ় াগক
নেন বঁগনৌৰ চনি গেণা। ওতএমঁ মিরিন গঁজীনিযৰিঁগমে বী.ষ্টক.
কৰি বঁহাৰ মৰকাৰমে নোকৰী পকড়না। পাগ কমা কই বঁমু

শাল নগা দেনখিন। হম নিৰ্মলী কৌনেজয়ঁ বী.এম-মী. ায় কই
মৰকাৰী নৌকৰীক নেত বঁড় প্ৰযায় কেনোঁ মূদা জেনা কহৰঁ কৈ
জে ঐ যুগমে ভগৱান ভেঠৰঁ আয়ান অছি মূদা মৰকাৰী নৌকৰী
ভেঠৰঁ মোশ্বকিন। থাকি-হাৰি খেতী-গৃহস্বী কই অখন গৃজৰ কৰএ
নগনোঁ। মাএ-বঁড়ু য়েহো দিৱংগত ভই গেন বহৈথ।

শ্যামজীক পিতাজী য়েহো পাগৰঁনা বহখিন আ ওহো মানে শ্যামোজী
তেতেক পাগ কমেতা জে পঠনা শহৰক পাঠনীপুত্ৰা কানোনীম
তীন মহনা মকান বঁনৌনেথ। মূদা হমৰায়ঁ মশ্বক বঁনে কৈন।
জহিয়া কহিয়ো গাম অৰেঁ কৈথ তঁ মমাদ পঠা কই হমৰা বঁজা নগ
কৈথ আ ভেঁঠ কৰেঁ কৈথ। অৰঁ তঁ মহজে মোৰাঁগত ভই গেন হেন
তঁএ ফোন কৰি কই বঁজা নগ কৈথ।

কান্হি শ্যামজীক পোতীক জন্ম দিন ছেনে। শ্যামজীক পুতোদ
নৰহিয়ে উঠ ৱিছানয়মে শিক্ষিকা ছখিন আ বঁঠা অমি ডেবঁড়
কৌনেজ, ঘোঘৰহীহামে নেক্চৰৰ। তঁএ ও মভ যানী শ্যামজীক
বঁঠা অমিত অখন পঞ্জীক মংগ গামেমে বহৈ কৈথ। বঁঠা-পুতোদ
গামেমে কৈথ তঁএ পোতীক জন্মদিন গামেমে মনৌনখিন।

হমৰো নৌত-হকাৰ দেনে বহৈথ। বঁয় তাম-মাময়ঁ জন্ম দি ক
আয়োজন ছেনগ। বহৰৌ কিএক নে কৰত, ভগৱান শ্যামজীকেঁ
কোন ঠিজক কমী দেনে কৈন। অখনা ৱিঁহাৰ মৰকাৰক পথ
নিৰ্মাণ ৱিভাগমে গঁজীনিযৰ, জেঠকা বঁঠা আ জেঠকী পু োদ
ডাক্ঠৰ, ছোষ্টকা বঁঠা (জিনকৰ বঁঠীক জন্ম দিন ছেনে) অংগীতৃত
মহাৱিছানয়ক নেক্চৰৰ আ ছোষ্টকী পুতোদ উঠ ৱিছানয়ক
শিক্ষিকা। পৰিৱাৰ বঁয় মখী-মশ্বক কৈন। হঁ তঁ কহৈ ছেনোঁ
শ্যামজীক পোতীক জন্ম দিন ছেন।

মাঁমক চ্ৰুত্ৰ বঁজে হম মাগকিনয়ঁ কাৰ্য্যক্ৰম স্তনপৰ পৰ্ণচনৌ। বীম-
বঁগমশা চৰিচকিয়া গাড়ী, মাএ-মবঁ-মাএ মোষ্টৰমাগকিন দম-
বঁৰহশা স্কুঠী নাগন বহগ। হমহী একশা এহেন বহ জে
মাগকিনয়ঁ গেন বহী। ঞ্য়ামজী আ এক গোশা আওৰ, জিন া
নহি চিহ্নে ছেনিএন, গেষ্টপৰ অতিথি নোকৈনকৈ স্নাগত কৰ ত
বহথিন। হম মাগকিন খড়াকই গেষ্ট দিম বঁঠনৌ কি ঞ্য়ামজীক
নজৈৰ হমৰাপৰ পড়নৈন, ও বঁজনো-

“ভাগ, আৰঁহ! আৰঁহ!! তোঁ ঘৰবাৰী ভই কই অখন এনহ হেন।“
গ্ৰ কহৈত ও ভৰিপাঁজমে পকৈড় হমৰা গনায়ঁ নগা নেনেখা। জেনা
ভগৱান শ্ৰী গৃক্ৰ স্দামাকৈ নগৌনে বহথিন। ঞ্য়ামজীক মঁগমে জে
মজ্জন চনো, ও নিঠায়ঁ ভূপৰ ধৰি হমৰা দেখেখ। কিএক তঁ হমৰ
অগে-বঁগে তেহনে মন বহএ। মাম্মনী ধোতীপৰ মাম্মনী ক বতা।
পৈৰমে পুৰান খিয়েনহা হৰাগ চপ্নন, মৰাৰীক নাওঁপৰ ুবান
মাগকিন। জখন কি ঞ্য়ামজী আ দনকা মঁগে জে মজ্জন বহৈথ,
মহগ মূষ্ট-বুঁষ্ট পহিবনে বহৈথ। ধৰমাগতী পুছ তে হমৰা নাজো
দাঅএ।

ঞামজী অখনা মঁগৰেকৈ হমৰ পৰিচয় কৰবৈত কহনখিন-

“মমৌধ, গ্ৰ হমৰ মীত ছৈথ, নঁগোশ্ৰীয়া মীত নন্দজী। চ্ৰচায়ঁ
মৌষ্টিক ধৰি হমমভ মঁগে পড়নৌ।“

নগনে হাথ হমৰা দিম তকৈত ঞ্য়ামজী পুন: বঁজনো-

“ভায়, গ্ৰ নরকা মমৌধ ভেনা, ত্ৰিনোক বাঁবু। হিনকে বাঁনকয়ঁ
বীণাক বঁখাহক বাঁত পক্কা ভেন হেন। দনহা ষাঠাম গঁজীনিয়ৰ
ছৈথ আ ত্ৰিনোক বাঁবু বাঁঠী বিশ্ববিদ্যালয়মে প্ৰোফেচৰ। মভ বাঁত-
বঁচাৰ পষ্টনেয়ঁ ভেন তঁএ তোৰা নহি বুঁমন ছহ।“

হম ৰঁজনোঁ-

“মএহ তঁ। গাময়ঁ জঁ ৰাঁত-ৰিচাৰ ভেন বহেঁত তঁ হমৰা জকৰ বঁমল
বহেঁত।“

শ্ৰামজী ৰঁজনো-

“এহনো কহীঁ নগ বঁমল বহিতহ।“

পুচনযেঁন-

“ৰীণা বঁঠীক এম.এ. ফাগনন তঁ ভই গেন হএত কিনে?”

শ্ৰামজী কহনৈন-

“হঁ-হঁ!! ৰীণা ফম্ঠ ৰাময়ঁ এম.এ. পাম কেনক হেন। ৰিঁখাহ
পঁঠমীকেঁ ৰিঁখাহক দিন তয খ্ৰিছি। গামেয়ঁ ৰিঁখাহ কবৰাঁ।“

হমৰা ম্হয়ঁ ৰঁজা গেন-

“বাহ! খ্ৰতি ভভ্ৰমা।“

ত্ৰিনোক ৰাঁবুঁ হমৰা পুচনৈখ-

“খপনেকেঁ ৰেঁঠা নহি খ্ৰিছি কী?”

হমৰা দানকৰ ৰাঁতক কোনো খ্ৰথে নগ নাগন। হম দানকা মঁহ
দিয় ৰঁকৰ-ৰঁকৰ তাকএ নগলোঁ।

শ্ৰামজী ৰঁজনো-

“যে ৰাঁত কিএক পুচনযেঁন, মমৌধা ওনা, ভায়কেঁ ৰেঁঠা নহি ছৈন
দৃষ্টা ৰেঁঠীএ ঠা ছৈনা।“

ত্ৰিনোক ৰাঁবুঁ ৰঁজনো-

“স্বখাগত খ্ৰহাঁক মীত মাগকিনপৰ চঠেঁ ছেঁখা যৌ হম খপনা
গামমে দেখেঁ ছী, জেকৰা নে ৰঁয়ই নেন ঘৰাড়া ছেঁ খা নে খাগ
নেন ঘৰমে এক মামক বঁতাত ছেঁ, য়েহো খপনা ৰেঁঠাক ৰিঁখাহম
ৰেঁঠীৰঁনায়ঁ দহেঁজমে মোষ্টৰমাগকিন নগ ছেঁ। ৰেঁঠা তে দিলৌ,

পঁজাৰঁ, কনকভা খষ্টে ঙ্গে আ রাঁপ মোষ্টবমাগকিনপৰ চঠিকই
ঠীবৰী কৰে ছগা।“

হম মোচএ নগনোঁ, হমৰো গামমে তঁ রেঁঠাৰঁনা মভ মএহ কৰেএ
মুদা রঁজনোঁ কিছু নহি, চুপ্পে বহনোঁ।

অপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.১.জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন- স্মৃতিতা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)

জগদীশ প্ৰমাদ মণ্ডন

স্মৃতিতা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)

'স্মৃতি' ধাৰাৰাহিক কাপেঁ চপৰঁ প্ৰাৰম্ভ ভেন 'মিথিলা দৰ্শন'মে, জে পহিনে প্ৰিষ্টমে চপৰঁ বঁন্দ ভেন আ মাত্ৰ পী.ডী.এফ. মে গ্ৰ-প্ৰকাশিত দ্বাৰা নাগেন আ ফেৰ যোহো বঁন্দ ভই গেন। আ তেঁ 'স্মৃতি া'ক যোহো চপৰঁ/ গ্ৰ-প্ৰকাশিত হএৰঁ বঁন্দ ভই গেন। অহী আনোকমে গ্ৰ উপন্যাস ধাৰাৰাহিক কাপেঁ গ্ৰ-প্ৰকাশিত কএল জা বহ অহি-মম্বাদক।

চতুৰ্থ পঢ়াৰ

হিম্মতনান ঐঠাময়ঁ এনাপৰ বাধাৰমণক বিচাৰ জহিনা আগু-মুহেঁ যঁচৰিত দ্বাৰ নাগনৈন তহিনা স্মৰামিনীক যোহো ভেনৈন। দনুক বিচাৰ যঁচৰিত হোগক দূ বঁগক কাৰণো ছেনৈন। ওনা, বাধাৰমণক দৃষ্টিকোণমে দূৰী যোহো ছেনৈছে। মূদা অখন য়ে নহি। স্মৰামিনী জহিনা অখন পৰিৱাৰ, দেখি বহন ছেনী তহিনা হিম্মতনানক যোহো দেখি বহন ছেনী। দনু পৰিৱাৰক যন্ত বিকাৰকেঁ হঠৰেঁত স্মৰামিনী হিম্মতনানক মম্বল পৰিৱাৰ দেখি নুভাৰনোম্মুখ যোহো ভেনী। হেৰোঁ কেনা নে কৰিতেথ..! পতি বিহীন হিম্মতনানক মাএকেঁ যোহো দেখনী আ অখন পিতা বিহীন মাএকেঁ যোহো দেখি বহন ছেনী। তেঁমংগ বঁন-বঁঠামঁ নই কই বঁঠ ধৰিক জে পৰিৱাৰক শান্তপ্ৰিয়তা হোগএ তেকৰো হিম্মতনা ক পৰিৱাৰমে দেখিয়ে চুকন ছেনী।

গম্হৰ, বাধাৰমণকেঁ বিচাৰেক অনেকো কাৰণমে একঠা কাৰণ গ্ৰহো ছেনৈন জে অখনো পৰিৱাৰক গতিহ্যম যোমহেমে অহি আ হিম্মতনানক যোহো অহিএ, মূদা গতিহ্যমক গ্ৰম এহেন যন জে জেনা দনু পৰিৱাৰ দূ ধূৰয়ঁ যাত্ৰা কৰিত দ্বাৰ। যাত্ৰা জে েতএ কৰিত দ্বাৰএ মূদা হিম্মতনানক পৰিৱাৰ দেখি বাধাৰ ণক মন

অপন পৰিৱাৰক প্ৰতি স্মৃষ্ণা জৰুৰ বহন কৰে। স্মৃষ্ণাৰো কেনা
নে কৰিটেন..! জৈঠাম হিম্মতান দনু পৰানী অখনো আ অখন
পৰিৱাৰো নে জেনা কমান বহি কৈথ তহিনা বঁঠাম বঁঠ ধৰি যোহো
তীৰ-কমান নেনে তৈয়াৰ বহিতে কৰি।

তুৱনেশ্বৰ (ভড়িয়া) এনা বাধাৰমণকৈ কৰ ম্যাম বীত চুকল
কৰে। বঁঠক আধা। কাজ কৰেক অখন জে কনা কৈন, ও
ধীৰে-ধীৰে আৰু এহেন বঁঠি গেলৈন আৰু জে ধাৰক মহাৰপৰ চটি
জেনা মানসৰোৰৰম গঁগামাগৰ তক যাত্ৰা কৰএ নাগল হোগল।
মনমে জে হোগত হোনি মূদা কৰ ম্যামক বীত কোনো শিকাগ
কিম্হৰোম, কিম্হৰোম মানে ভেল জে নে জনমানমে দিমম আ
নে প্ৰশামনে দিমম, একোদিন ভেলৈন। তঁএ মনমে গ্ৰহো বিচা
ঘৰ কেনহি কৈন জে অখন জিনগীক পহিল বঁঠানী, মানে পহিল
কদম কী জেকৰ অখন নিমঠিত মীমা কৰ। ওগ মীমাক উলংঘন
ভেনে নে কিযো অখন অৰধি (মীমা) পুৰোনহি বঁঠা এম্হৰম
ওম্হৰ মানে হেৰ-ফেৰ হোগ কৈথ, মূদা তগমে অখনাকৈ নহি দেখি
বাধাৰমণক মনক বঁঠমে দিনো-দিন বঁঠোতৰী ভেনে মনোৰঁঠ
যোহো মকতাএ নগলে কৰি।

কাৰ্যালয়মে তঁ দনু গোৰে, মানে বাধাৰমণো আ হিম্মতানান
বঁঠিকান মংগে বঁঠেবঁঠে কৈথ, তগমে কৰমীক জে দূৰী আৰু
ওগমে খিঁচাৰ ভেল। কৰ ম্যামক বীত পৰিৱাৰক মংগ বাধাৰমণো
দূ বঁঠ আৰো হিম্মতানান ঐঠাম পঁঠ চুকল কনা। তগমে ক
দিন মংগো বঁঠল আ মহিনে-জগতক বিচাৰ মৰহক বীত উঠি
গেল। জগম দনু গোৰেক পল্লীমে মানে কৰিমণী আ মূৰামিনীক
বীত বঁঠা-বঁঠী শ্বৰ ভই গেল। হিম্মতানানক পল্লী মূৰামিনীকৈ

কহি দেনে বহৈন- 'দীদী, ঞ্খন পৰিৱাৰক ৱাঁত জঁ কিযো গমান
ৰখি ৱাঁজৈথ তঁ ও মভমঁ পৰিত্ৰ গঁগা ঞ্খনান কবৰঁ ভেন।'

সুৱামিনী ঞ্খনে ৱিচাৰমে ওমৰা গেন ছেনী। ওমৰা গ্ৰ গেন ছেনী
জে জমীনপৰক গঁগা ঞ্খা ঞ্খাধ্যাট্টিক গঁগাক মানে ৰুঁমৰেঁ নে কৰৈ
ছেনী। তঁএ গঁগা কেনা পৰিত্ৰ বহৈএ ঞ্খা কেনা ওগমে ৰ্ভদৃষণ
ৰঁট্টেএ যে ৰুঁমিয়ে নে পেৰঁ বহন ছেনী।

ওনা, ৰাধাৰমণ যোহো মনে-মন ওমৰাএনে ছনা। ওমৰাএনে গ্ৰ
ছনা জে ৰুকিমণী (হিম্মতনানক পত্নী) জে ৰঁজনী জে 'গমান ৰখি
ৰঁজনীহাৰ', একৰ মানে কী ভেন? গমানকেঁ ৰাখি জখন ৱাঁজৰঁ
তখন ও গমানক ভেন ঞ্খাকি গমান নগ ভেন? এক মনমে
হোনি জে গমান মহিত একষ্টা ৱিচাৰ ভেন মূদা গমান ৰখি ৱাঁজৰঁ
গ্ৰ কী ভেন..? ফেৰ নগনে হোনি জে গমানকেঁ মূৰ্ত্তিৰূপ ঞ্খাগুমে
ৰখি ৱাঁজৰঁ। দনুমে মঁ কোনো ভাঁজেপৰ নে চঠনৈন। মূদা ছনা তঁ
মৰঁহক ৱীঠমে। জগমঁ ঞ্খাগুক কোনো চাৰা নহি দেখি মম ম
হোগত ৰঁজনী-

"মন্স্ক্যমঁ নহৈ কহৈ মমাজো ঞ্খা দেশো-দুনিয়াঁমে জেতে মজগতা
ঔত ওতে ও ঞ্খাগু ৰঁঠৰেঁ কবত।"

ওনা, ৰঁজৈক গ্ৰমমে ৰাধাৰমণ ৱাঁজি গেনা মূদা জখন ঞ্খন
ৱাঁজৰঁপৰ ঞ্খনে ৱিচাৰ কৰএ নগনা তখন মনমে ঔকচু দ্ঞ
নগনৈন। ঔকচু গ্ৰ দ্ঞ নগনৈন জে নীক কাজ কেনিহাৰ জহিনা
কৰৈকান মজগ বহৈ ছৈথ তহিনা ঞ্খধনা কাজ কেনিহাৰ যোহো
মজগ নগ বহৈ ছৈথ যোহো কেনা নগ কহন জাএ..? মূদা মঁযোগ
নীক বহনৈন জে নে কিযো হিম্মতনান পৰিৱাৰ দিমমঁ ৱাঁজন ঞ্খা
নে সুৱামিনীএ কিছু ৰঁজনী। চূপা-চূপী দেখি ৰাধাৰমণ ্ৰুভদ্রাকেঁ

কহলখিন-

"চাঠী, গোপ্তে-গোপ্তে দিন অখনো ডেৰাপৰ আঁত। পল্লিন্যো অয়গৰে বহৈ চৈথ আ অহুঁ নিচেনে বহৈ ছী। ডেৰো কোনো দূৰ নহিয়েঁ অছি। পএৰো আৰিয়ে মকে ছী। তহুমে অহাঁ ঐঠাম জেতে মজগ ছী তেতে ও নহিয়েঁ চৈথ, মানে স্মৰামিনী, তঁএ দানকা অৰঁ -জাগমে কনী ভৌন নগৰেঁ কৰতেন। তহুমে মৰকাৰক জিম্মামে মেহো ভেলোঁ, তঁএ ওতে তঁ রঁবতএ পড়ত।"

বাধাৰমণক বিচাৰমে প্ৰাহিত হোগত স্মভ্ৰা রঁজনী-

"রৌআ, হম তঁ জহিনা হিম্মতনানকেঁ রেষ্টা বুঁমে ছী তহিনা অহুঁকেঁ বুঁমে ছী। কিএ তঁ হম কিছু ভেলোঁ তেযো তঁ পাঁচঠা পোতা-পোতীক দাদী ভেরেঁ কেনোঁ কিনে। দনু পৰানী হিম্মতনান মন রেষ্টা-পুতোদ মেহো অছিএ। আ অহাঁ অখন নর-নোতাৰ ছী, ভগরান একেঠা মস্তান দেলেন অছি আৰো দেখ।"

স্মভ্ৰাক পেঠক রাত বাধাৰমণ আঁকি বহন ছনা। আঁকি গ্ৰ বহন ছনা জে জঁ কোনো তবহক মনীনতা দানকা মনমে বহিতেন তঁ দনিয়ায়ঁ নিৰাশ ভেন জকাঁ দনিয়াঁকেঁ যা তঁ গৰিয়ৰেঁত রঁজিতৈথ রা দনিয়াঁকেঁ ছোড়ৈত রঁজিতৈথ মূদা মে তঁ নহি চৈন। হমৰো পৰিরা নীক জকাঁ রঁড়হ মে তঁ মনমে চৈছে।

জহিনা ছোপ্তা-ছীন পানিক প্ৰাহকেঁ কিযো বস্তা রঁনা প্ৰ হিত কৰেঁত ধাৰা রঁনৰেঁএ তহিনা বাধাৰমণ রঁজনা-

"চাঠী, অখনে কিছু ভেলিঐ তেযো এক জিনগী তঁ ষ্টপনে ভেলিঐ, জিনগী চাহে জেহেন বহন দ-অএ মূদা জারেঁ ওগমে জীৰনাশু নহি অছি তারেঁ ও জীৰিত কেনা অছি। চাহে জীৰনক জে পহনু জেহেন বহন দ-অএ মূদা ভর পক্ষ তঁ ওহন অছিএ জে ভাৰ-ভুর মে

অখনো ওহেন অছি জেহেন হেঁচা চাহী।"

বাধাৰমণক বিচাৰকৈ কোন ৰূপেঁ মৃতদ্রা বুম্ভনী যে তঁ ও জানেখ
মৃদা মৃহমঁ নিকনতেন-

"ৰঁচা, অচুচাম (মানে অখনা ঐচাম) কি কোনো কাজ কৰে ছী,
ভৰি দিন ৰঁচা মৰহক মংগে হেৰাএন বহী ছী। ঠহলৈ-বুঁলৈক অখনো
মন হোগএ। কান্হি আএৰাঁ।"

জহিনা মৃতদ্রা দোমৰ দিনক মময় বঁনৌতেন তহিনা বঁক পহৰ মানে
তীন বঁজেক পছাগত একটা পোতা, জে মাত বঁখক অছি আ
একটা পোতা জে নঅ বঁখক অছি, দনুক মংগে পএৰে-পএৰে মৃতদ্রা
বাধাৰমণক ডেৰা নগ পঁচ ৰম্ভাপৰ ঠাট ভেনী। ম বঁগনিযোক
তঁ জুগ আৰিয়ে গেন অছি। জখনে মৃতদ্রা ঘৰমঁ নিকনতী, ৰকিমণী
হিম্মতনানকৈঁ মূঠিত কই দেনখিন। হিম্মতনান বাধাৰমণকৈঁ
কহনকৈন। বাধাৰমণ মুরামিনীকৈঁ মূঠিত কই দেনখিন। জগমঁ
বাধাৰমণক মৰকাৰী নিৰামমে পৰেশ কৰেমে মৃতদ্রাকৈঁ কিছু ন
ৰাঁধা ভেনে। ওনা, বাধাৰমণোক মনমে ঠঠি গেনে জে ভায়
দুনিয়াঁ তঁ দুনিয়াঁ ছী। কিযো চাভৰকৈঁ ভাতে ঠা বঁনা খাগএ িযো
ৰোঠিযো বঁনা নগ খাগএ যেহো কেনা নগ কহন জাএত। ভনেঁ
নোক কহএ জে গনমক ৰোঠিয়ে ঠা হোগ ছে, মৃদা নোক ভাত
বঁনা নগ খাগএ যেহো কেনা নগ কহন জাএ। তঁএ অফিমক
কাজ নিপঠা মৰেঁৰ-মকান নিকৈন জাএৰাঁ। থানা নগ নে ছিঐ জে
চৌৰীযো ঘন্থা চনত।

অফিমক কাজকৈঁ বাধাৰমণ হাঁগ-হাঁগ নিপঠাৰঁএ নগনা। হী
বীচ হিম্মতনান আৰিঁ কহনকৈন-

"মৰ, চুপ্তীক মময় যেহো লগিচাগযে গেন অছি, তগ বী কনী

পহিনে ছোড়ি দগতোঁ তঁ ঞপন কাজক ভাব দোমৰকেঁ স্মমমা ঠ ি
জগতোঁ।"

ওনা, বাধাৰমণক মনমে গ্ৰাহো বহৈন জে ঞপন কাৰ্য্যনয়ক তঁ
ঞপনে মানিক ছী, মানে বিনা কেকৰো কহনে জা মকে ছী। মৃদা
হিম্মতনান তঁ যে নহি ঞছি...। বাধাৰমণ বঁজনা-

"হিম্মত! ছুটীক মময তঁ খষ্টিয়াএনে মন ঞছি। দনূ গোৰে মংগে
চনৰাঁ।"

বাধাৰমণক বাঁত মনি হিম্মতনানক মন পূৰ্ণ মস্ত্ৰ্শ্ৰু ভেন। পূৰ্ণ
মস্ত্ৰ্শ্ৰুক মানে ভেন জে বাধাৰমণ ঞমগৰে জেৰাঁক ছুটী ২
দিতখিন তঁ ও ভেন   মস্ত্ৰ্শ্ৰু, মৃদা জখন দনূ খিয়ানমঁ ভেন, মানে
ঞফিমো ঞা ডেৰোক খিয়ানমঁ ভেন তখন পূৰ্ণ মস্ত্ৰ্শ্ৰু ভেন।

চাৰি বঁজৈমে মাত্ৰ ঞাধা ঘন্ঠা শেষ ছন কি হিম্মতনান ঞফিমমে
তানা নগা বাধাৰমণক মংগ নিকৈন গেন।

দনূ গোৰে মানে বাধাৰমণ ঞা হিম্মতনানকেঁ পৰাঁঠৈমঁ পহিন
মুৱামিনী মৃদদ্রাকেঁ কোঠৰীমে বৈমা জহিনা গপ-মপ্ল কৰএ নগনী
তহিনা হিম্মতনানক নঞ বঁখক বঁঠী- মৃতীশ্বাক মংগ মৃচিতা মেহো
গপ-মপ্ল কৰএ নগন। মৃচিতো ঞড়াগ বঁখমঁ ঠপি পৌনে তীন বঁখ
কবীৰঁক ভাগযে গেন ঞছি। ওনা, পৰিৱাৰক প্ৰভাৰ মেহো
উমৰপৰ পড়িতে ঞছি। উমৰক মানে মিম্ফ দিনে-মহিন ঠা মঁ নহি
হোগএ, পৰিৱাৰক ৱাতাৰৰণানুকূল ক্ৰিম্যো ৰূপমে ঞা ভাৱৰূপ-
ৱিচাৰৰূপমে মেহো হোগতে ঞছি। জগমঁ এক পৰিৱাৰক পাঁচ বঁখক
বঁঠা দোমৰ পৰিৱাৰক তীন বঁখক বঁঠাক বঁৰবঁৰি ভই জা এ ঞা
দোমৰ পৰিৱাৰক বঁঠা মেহো ওহিনা ভই জাগএ। ওনা, পৰিৱাৰমে
বঁঠা ৰূপমে মৃচিতা ঞমগৰে ছন তঁএ দোমৰক খগতা খনিতো

ছেলগ। স্মৃতিশাকৈঁ ম'গ নেনে নগমে আৰিঁ স্মৃতি স্মৰামিনীকৈঁ
কহনক-

"মম্মী, ৰহিঁনা নগা দা।"

স্মৃতিতাক মনমে এহেন ৰিচাৰ নহি জাগন ছেলৈ জে ৰহিঁনা নোক
অপনো নগা নগএ, জেকৰ কোনো উমেৰো-ঠেকান নিৰ্ধাৰিত
নহিঁয়ে অছি। তহী ৰীচ ৰাধাৰমণ হিম্মতনানক ম'গ ডেৰা প'চনো।
জহিঁনা ৰাধাৰমণ অখন আফিমক ৰস্তা উতাৰি ডেৰাক ৰস্তা
পহিঁৰনৈন তহিঁনা হিম্মতনান য়েহো অখনে পৰিৱাৰ জকাঁ পন
উতাৰিঁনা ৰস্তা উতাৰি ৰৈঁমন।

চাক গোৰেক ৰীচ ৰাধাৰমণ ৰিচাৰনৈন জে অখন দৃ ওহন
পৰিৱাৰজন ৰৈঁমন ছী জে দৃ ধূৰম' ম'চানিত হোগএ। ম নে গ্ৰ জে
হিম্মতনান আদিৱামী পৰিৱাৰম' অৰৈঁত। জে জ'গনী ৰূপম' কিয়ানী
ৰূপমে নীক জকাঁ পএৰ ৰোপনোঁ নে অছি, ওনা, হিম্মত ানক
পিতা য়েহো মৰকাৰী কাজম' জুড়ি গেল ছনা, মূদা ৰেতন ওহনে
পৰৈঁ ছনা জে পেট আ দেহক ৰস্তা পুৰৰৈঁত-পুৰৰৈঁত মাঠি জাগ
ছেলৈন। তেঁঠাম নীক ঘৰ ৰ'না, নীক ভোজনক ম'গ নীক জীৱন
জীৱিঁ কেনা মকৈঁ ছনা। স্মৃত্যাক ৰ'চপনক দেহ অখন ৰ'ঠাম'
ভিন্ন ছন মানে স্মদৰো আ ক'গৰো, মূদা ৰৈঁৰমায় ত' আ ে
গৰীৱিঁ ৰ'ঠা জকাঁ ছেলৈ, গাছক স্মখন নকড়ী তোড়ি অখনো
পৰিৱাৰক খ'চ পুৰৰৈঁত ছন আ কিছু ৰেঁঠিকই পৰিৱাৰক নোনো-
তেন চনৰৈঁত ৰহএ। জখন কি স্মৰামিনী, এক প্ৰোফেচৰক ৰেঁঠী
ৰহিঁ চুকন ছেখ। কৌনেজ তকক শিক্ষা য়েহো পের' চুকন ছেখ।

হিম্মতনান চপৰামীএ কিএ নে ছী, মূদা ৰী.এ. পায় ত' অছিএ।

চাৰি গোৰে জখন একঠামৱেঁ মনে স্ত্ৰী তখন ওহনে গপ-মগ্ন নে
 মমগম কৰত জগমঁ চাৰি গোৰে জড়ন হোৱা। আফিমক চৰ্চ কৰৱঁ
 তঁ খনেৰে মৰ্থীমিক আৰ্গু বীণ বঁজাএৱঁ হএত। হিম্মতনানক
 বিচাৰকঁ খখন মোনে কোন স্ত্ৰী। পিতাক মৃগুক খনুশ্ৰীয়াপৰ
 মৃভীতেমে মৰকাৰী নোকৰী পগৰ নগনে, ও কেনা বঁমত জ
 নোকৰী পাছ দৌড়নিহাৰকঁ বিচাৰক পানি উতৈৰ উমেৰো পানিমে
 চলি জাগ স্ত্ৰী। মৃদা নোকৰী মনমে মিনহোৰি খেনিতে বহি জাগএ।
 খয়ন জীৱন, মানে জগ জীৱনমঁ কিছু মীখ ভেট্টেএ ও তঁ
 হিম্মতনানক মাএমে স্ত্ৰী, দোমৰ খখন মভমঁ উমৰদাৰো স্ত্ৰীএ
 তঁএ নীক হএত জে দানকেমঁ জীৱনক ৱাঁত কিএ নে মভকিযো
 মনী। ওদনা একষ্টা ৱাঁতন জীৱনক জীৱন্ত বৃতান্ত ম হো হেৱঁ
 কৰত, জখন কি হমৰা মৱঁহক, মানে ৱাঁকী মভ কিযোক জীৱন
 খখন ভৱিম দিম ভেগ উঠেৱঁ কেনক খ্ৰী।

ওনা, বাধাৰমণক মনমে দোমৰো ৱাঁত ঘূৰিয়াগত বহৈন, মৃদা ওহন
 পৰিষ্কিত নহি দেখি পেৱঁ বহন স্ত্ৰী। ও পৰিষ্কিত তঁ মমাজক ৱাঁচ
 হোৱএ জে এক দিম জহিনা মমাজমে স্ত্ৰীপতি স্ত্ৰী তঁ দোমৰ স্ত্ৰী-
 বিহীন। তহিনা এক দিম মহাজন স্ত্ৰী তঁ দোমৰ দিম বিনি া
 যোহো স্ত্ৰীএ। এক দিম বিদ্বতজন স্ত্ৰী তঁ দোমৰ দিম খমৰখ
 যোহো স্ত্ৰীএ। মৃদা ঐঠাম তঁ মমাজ-পৰিৱাৰ গোণ খ্ৰী। মাত্ৰ দু
 পৰিৱাৰক স্ত্ৰী। তহুমে দনু পৰিৱাৰক খামদনীক স্ত্ৰী যোহো একে
 জড়িমঁ খ্ৰী, ভনেঁ ও কম-ৱেঁমী কিএ নে দখএ। ততৱঁ নহি,
 জহিনা খপনে দিন উগৈত আফিমকঁ মমৰি খপন দিনচৰ্যামে নগি
 জাগ স্ত্ৰী তহিনা নে হিম্মতনান নগি জাগত হএত। জগ ৱেঁৰম্বাক

বীচ মমাজক বৌনী-বাণি খিচি তগয়ঁ তঁ দনু গোৰেক পৰিবাৰ ফুঠকমাড় ভগয়ে গেল খিচি। ওহী ফুঠকমাড়মে নে দনু গো েক পৰিবাৰ ঠাঠ ভই বহল খিচি...।

বাধাৰমণক মন মানি গেলৈন জে এক নৱ মীমাক শ্বৰুখাত কেনে বিনা, মানে ভেল জে চাহে ৰূপ জে দখএ, মূদা ভ কিযো মনে-মন খপন জীৱনক মীমা তঁ বঁনেৰেঁ কৰে চৈথ, ভনেঁ জে দখএ, জেতে দখএ, নগ দখএ কি দখএ, গ্ৰ দীগৰ ভেল...।
বাধাৰমণ বঁজনা-

"চাঠী, খখন মমাজক বীচ থোড়ে ছী জে দয় বংক ৰাঁত-ৰিচাৰ হএত। খখন তঁ মাত্ৰ দু পৰিবাৰক নোক বৈমল ছী, তঁএ নীক হএত জে খপনে দনু পৰিবাৰক গপ-মগ্ন কিএ নে কৰী।"

বাধাৰমণক ৰাঁত মনি মূভদ্রা চাতক জকাঁ ৰিভাৰ হোগত বঁজনী-

"ৰাঁভ বাধা, কৰীবোৰাঁ কহনে চৈথ জে 'গুনৰাঁমে কোগ-কোগ জ্ঞানী..।' খহাঁ মন মূপাত্ৰ পুৰুখক জন্ময়ঁ পৰিবাৰে নহি, মমাজো বৈতৰণী পাৰ হোগএ।"

জহিয়ায়ঁ পৰিবাৰক ভাৰ বৈঠা-পুতোদপৰ মূভদ্রা মৌপ দেনী তহিয়ায়ঁ খপন মময় ভজি-ভজন দিম নগৰঁএ নগনী, জগয়ঁ গপ-মগ্ন কৰেক টং বঁদনিযে গেল চেলৈন। মূভদ্রাক ৰিচাৰক নিৰমলতায়ঁ বাধাৰমণ ৰিভাৰ ভই গেল। জগয়ঁ ধড়হা ৰিচাৰ জকাঁ ৰিচাৰ মনমে জগি গেলৈন। বঁজনা-

"চাঠী, জহিয়ায়ঁ খপন জিনগী মোন খিচি তহিয়েয়ঁ কনী কহিযৌ।"

বাধাৰমণক ৰাঁত মনি মূভদ্রাক মন পমীজ গেলৈন। বঁজনী-

"ৰাঁভ, বঁঠমে ৰিৱাহ ভেল।"

'ৰঁঠেমে ৱিৱাহ' মনিত্তে ৰাধাৰমণ ৰঁঠেমে ৰঁজনা-

"কেতে ৰঁথক খৱস্বামে?"

মুভদ্রা-

"মাত ৰঁথক খৱস্বামে, জখন মাএকেঁ জাৰেন তোড়ি কই খানি
দগ ছেনিএন জগ্যঁ ভানয় হোগ ছন।"

ওনা, ৰাধাৰমণক মন পৰিৱাৰক উলপাদিত পূঁজী দিয় ৰঁঠএ
নগলৈন, মুদা তেকৰা মমেটি ৰঁজনা-

"ৰঁঠেমে, মাতা-পিতা ৱিৱাহ কিএ কেলৈন। তাৰেঁ তঁ খানচাম
মানে মাসুৰ ৰহে-জোকৰ নহি ভেন হএৰঁ?"

ৰাধাৰমণক জিজ্ঞাস্যাকেঁ দেখি মুভদ্রা ওহিনা ৱিহন ২ গেলী
জহিনা কিযো গতিহামক পল্লামে খপন নাম মঠন দেখি হোগএ।
ৰঁজনী-

"ৰাঁউ, হমৰা মাএ-ৰাঁপ মন-মন খধিকাংশ পৰিৱাৰ মমাজমে ছনো
খা খছিযো, জকৰা দৈৱী ডাংগ্যঁ ৰেঁমী মানৱীয় ডাংগক চোষ্ট ঠেত
ৰহগ, তেঁচাম জিনগীক কোনো ঠেকান ছন, মুদা ৰাঁন-ৰঁচ চাকেঁ
চেষ্টগৰ ৰঁনেতা পছাতিযে নে ছোড়ৰঁ নীক হএত। ৰেঁঠা-ৰেঁঠীক
ৱিৱাহ-দান মেহো ওহী চেষ্টগৰ ৰঁনৰেঁক মীমাক ভীতৰ নে
খৱেঁএ।"

শঙ্কক উনষ্ট-ফেৰ খাকি ৱিচাৰক উনষ্ট-ফেৰ ভেলৈন মে তঁ
ৰাধাৰমণ ঝুমতা মুদা এতৰেঁ ৰঁজনা-

"চাঠী, কনী দোহৰা কই কহিযৌ।"

মুভদ্রা ৰঁজনী-

"ৰাঁউ, ৰাঁন-ৰঁঠাকেঁ ৱিৱাহ-দান কৰৰঁ মাতা-পিতাক ক ৰিয়মান
কৰ্ম ছী, একৰা নিমাহৰঁ মভ মাতা-পিতা খপন ধৰ্ম ঝুমে েথ,

জিনগীক অনিশ্চিততা দেখি জন্দ্ী-য়ঁ-জন্দ্ী ঐ কাজয়ঁ নিবৃত্তি
অপনাকেঁ কৰএ চাই চৈথ তঁএ রাঁন-বিবাহ হোগত আৰিঁ বহন
অছি।"

সুভদ্রাক রাঁত স্মনি বাধাৰমণক মন আৰো আগুঁ রাঁটি গেলৈন, মূদা
যে অপনা মুহঁ নহি রাঁজি সুভদ্রাকেঁ ঐতিহাসিক পৌৰুষ মানি,
নানকে মুহয়ঁ রঁজরৈঁক খিয়ানয়ঁ রঁজনা-

"আৰো কিছু মনমে, মানে মাতা-পিতাক মনমে ছেলৈন?"

ওনা, সুভদ্রা যোহো অপন জীৱনক পাছুএ ঙনৈষ্ট দেখি বহন
ছেলী, মূদা নমহৰ রাঁঠক দূৰী বহনে নীক জকাঁ নহি দেখা পড়ে
ছেলৈন, মূদা বাধাৰমণক রাঁত স্মনিতো জেনা ধক-দে মোন পড়লৈন
তহিনা ধক-ধকাগত রঁজলী-

"রাঁত, বিচাৰ তঁ অনেকো মনমে ছেলৈন, অনেকো কি জে এতেক
তঁ মনমে ছেলৈছে জে অপন যথা-যস্তান অপনায়ঁ যভ তৰ েঁ
নীক ভই অপন জিনগী দেখএ, মূদা যে তঁ মনক বিচাৰ মনেমে
যপনৌতী রাঁনি বহলৈন।"

রঁজৈত-রঁজৈত সুভদ্রা জেনা জীৱনক রৌনমে ভোতিয়াএ নগলী।
মূদা নগনে চেত গেলী জে অপন জিনগীক রাঁত নে রাঁজরঁ, অনক
তঁ নীকো অছি, অধনো অছি ওগপৰ তঁ যামূহিক ঠংয়ঁ বিচাৰ
হএত। ঐঠাম তঁ মাত্ৰ দুগয়ে পৰিৱাৰক নোক ছী, তঁএ বিৱাৰক
জে ঙপযোগী বিচাৰ অছি, তেতরৈঁ রাঁজরঁ নে ৱাজিৰঁ হএ । বিচাৰক
ধৰাতনপৰ সুভদ্রা পঁঠতে রঁজলী-

"রাঁত, বিৱাহ মিৰ্ফ স্ত্ৰী-পুৰুষক জীৱনক রাঁহুঠা ন ছী, যামাজিক
রাঁহ যোহো ছী। ও ছী জে বিৱাহক পছাগত জঁ কোনো ুৰুষ
কোনো ঔৰতকেঁ গৃহুধিষ্টয়ঁ দেখত ৱা কোনো ঔৰত পৰ-পুৰুষক

ম'গ দৰৱেঁৱহাৰ কৰত তঁ ও দনু যমাজক ৱীচ খ্ৰন্থাযী ভেন।"

মুভদ্রাক ৱাঁত মূনি ৰাধাৰমণক মন ৱৌনাএ নগনৈন। ম া
ৱৌনাপনকেঁ শাস্ত কৰেত, ৱিচাৰকেঁ দোমৰ দিম মোঙেত ৱঁ না-
"চাঠী, খপন জে খখন তকক জীৱন চন মানে খপন হাথ-পেঁৰক
ৱঁনে জে জীৱেঁ চেনোঁ, তেঁঠাম ভজি-ভজনক পাছ ৰমি গেনোঁ, খা
জেনা মাতা-পিতাক ম'গ ৱেঁঠা-পুতোদক ৱেঁৱহাৰ দেখে চী, তখন
ভজি-ভজন ৰহি পোত?"

জহিনা খদম মাহম কই কিযো কোনো কাজমে গুদেঁএ তহিন
খমীম ৱিম্ৰামক ম'গ মুভদ্রা ৱঁজনী-

"ৱাঁত, জহিনা মভ ৱেঁঠা-ৱেঁঠী মাগযো-ৱাঁপক মন্তান চী তহিনা
মাগযো-ৱাঁপ মৱঁহক মাএ-ৱাঁপ চ্ৰথিএ। মুদা জিনগীক জে ধাৰ
ৱঁহেঁএ তগমে খনেকো ধাৰ পৱাহিত ভই ৰহন খ্ৰি। তঁএ মগৰ
জকাঁ খনেৰে কিএ মমুদ ৱপছে পাছ নাগৱঁ, তগম' নীক নে খপন
জীৱনক মমুদকেঁ ৱপছৱঁ হএত।"

মুভদ্রাক ৱিচাৰ মূনি ৰাধাৰমণক ৱিচাৰ জেনা খাৰো ম্ৰুচ পানিম'ম
ধুখা গেনৈন। ধুখাগতে ৱঁজনো-

"চাঠী, দনু পৰানী হিম্মতনানপৰ কেতে ৱিম্ৰাম কৰে চী?"

মুভদ্রা ৱঁজনী- "জহিনা যোনহোখনা খপন ৱুমি হম কে িএ,
তহিনা নে ওহো কৰত। তেঁৱীচ খন্দেশা খ্ৰি জে পৰিৱেশক
খশুকন কৰত কি নহি, মুদা গ্ৰ নিৰ্ভৰ কৰেঁএ জীৱনক
ৱেঁৱহাৰিক পক্ষপৰ। যে দনু পৰানী হিম্মতনানমে গা খন্দেশা
তঁ হজাৰো খ্ৰি, মুদা গ্ৰহো তঁ খ্ৰিএ জে মভ মাতা-পিতা ৱেঁঠে-
পুতোদক খাশাপৰ জীৱেঁ চৈথ যেহো ৱাঁত নহিয়েঁ খ্ৰি, খেনাগতে-
ধুপাগত মৰণক খশুৰণ যেহো কৰিতে চৈথ।"

বাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হিম্মত, ৰাঁত মময় ভই গেল, অহিনা আৰাঁ-জাহী হোগত ৰ ত
তঁ জীৱনক অ্নেকো গৃথী অ্পনে-আপ মনমৈত জাএত।"

অ্পন মনক ৰেঁথা ৰ্যজ কৰেত হিম্মতনান ৰাঁজন-

"ভায় মাহেঁৰ, কী কহৰঁ! কেতাদিন পল্লীক অ্পুঠিত কাজ দেখি
মন তাময়ে জৰেত ৰহেএ মূদা মাগয়ক মূহয়ঁ পল্লীক প্ৰশঁয়া মূনি
অ্পন তাময়কেঁ মেঠৰঁএ পড়েএ। মেঠেঁৰো কেনা নে কৰৰঁ, জে মাএ
পৰিৱাৰক শ্ৰেষ্ঠ হোগক নাতে মভপৰ মমান নজৈৰ ৰখিতৈথ যে
তঁ অ্পনে একভগু ভই জাগ ছেথ, তখন হমৰ ৰাঁত কে মনত
আ কেকৰা কহৰেঁ।"

হিম্মতনানক ৰিচাৰ মূনি ৰাধাৰমণক মনমে ভেনেইন জে ভৰিমক
হিম্মতনান পুৰুষ-মহিনাক ৰিচাৰক মমৰূপতামে ভঁমিয়া ৰহন
অচ্চি তঁএ কিএ নে ওহন ভায়কেঁ নীক মৰ-তানমে ৰ্যক্ কএন
জাএ। ৰিঁদায়ি কই ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হিম্মত, এহনো তঁ মম্বৰ অচ্চিএ জে চাঠীকেঁ তোহৰ পল্লী অ্পনে
মাএ জকাঁ মেৰা কৰেত হোনি, জগয়ঁ তোহৰ ৰিচাৰক কাজ পছুআ
জাগত দাঅ, জেকৰ তাময় উঠেত দাঅ?"

এক তঁ ওহনা হিম্মতনান ৰাধাৰমণকেঁ অ্পন ওহন জেঠ ভায়
বুঁমৈ ছৈন জে পিতা মদৃশ হোগ ছেথ, মানিতে ছৈন, তেপৰ ৰাঁনি
জকাঁ (ৰামায়ণিক ৰাঁনি জকাঁ) অ্পন মিস্ফান্তক মঁগ অ্পন
দিনচৰ্যোক মমিশ্ৰণ কৰেত ৰাঁজন হোথি জগয়ঁ নিৰুত্তৰ জকাঁ
যেহো ভগয়ে গেল ছন, মূদা কচহৰিয়া হৰা তঁ নগনে ছ , তঁএ
অ্পন তাময়কেঁ এনোপেথী দৰাগ জকাঁ দৰেঁত, জিনগীক মমমৌতা
কৰেত হিম্মতনান ৰাঁজন-

"ভায় মাইৰেঁ, কোনো কি আগয়ে ভেন হেন আকি আদৌমঁ হোগত আৰিঁ বহন আছি জে পৰিৱাৰমে কনী-মনী মিক্কা-মীক হোগতে আছি। ও তঁ মহিনাক গজোৰিয়া-আহৰিয়া পখক দৃআৰে হোগএ, মূদা ফেৰ মভ একেচাম ৰেঁম খেৰোঁ-পীৰোঁ কৰে চলা আ হৰো-গৰেঁ তঁ কৰিতে আৰিঁ বহন চৈখ। পৰিৱাৰ ছী, গুম্হাৰক আৰা জ াঁ মাঠিক দমঠা ৰঁতন একচাম আছি, কনী-মনী তনমনেৰেঁ কৰ । মূদা একোঠা ফুঠএ নহি যে আন্তো-আন্ত ধৰি গুম্হাৰ কৰিতে আছি।"

হিম্মতনানক ৰাত মনি ৰাধাৰমণ ভৰমে-মৰম চুপে হএ নীক বুম্ননৈন। ৰিচাৰকেঁ আগু ৰঁড়ৰেঁত ৰাধাৰমণ ৰঁজনা-

"হিম্মত, পৰিৱাৰক ৰীচ নোক তেনা মঠন ৰহৈএ, মানে াজমঁ মঠন ৰহৈএ, জে ফ্ৰণ-পনক মহাৰুমেঁ কেঁ তঁ জনেএ মূদা ফ্ৰণ-পনক উপযোগোক তঁ আপন মহাৰুমে চগহে। ..হিম্মত, আহিনা ভ কিযো একচাম ৰেঁম গপ-মপ্ন কৰেঁত পৰিৱাৰকেঁ আগু মুহেঁ ৰঁড়ৰেঁত চনৰ। আপন মমযো ৰেঁমী ভই গেল, জগমঁ পৰিৱাৰক কাজো মভ একাএকী ৰঁড়ৰেঁ কৰত।"

মুভদ্রাক ৰিচাৰ ৰাধাৰমণক মনকেঁ তেনা নীড়ী-ৰীড়ী কই দেনকৈন জে আপনে আপমে ৰেঁমম্হাৰ দৃআ নগনা। ছোন পড়নৈন আপন মাসু আ মাসুৰক পৰিৱাৰ। ওগ পৰিৱাৰকেঁ চাঢ় কৰেঁমে আপনো যোগদান আছি। মুরামিনী তঁ মহজে ওহী পৰিৱাৰ চৈখ, তঁএ কিএ নে দনু পৰানী ওকৰো ময়ীক্ষা কগয়ে নী। হিম্মতনানক পৰিৱাৰকেঁ আড়িয়াগত মুরামিনী ঘুম্ননী কি ৰাধাৰমণ ঠোকৈত ৰঁজনা-

"কনে মনু। পহিনে মস্তগৰ চাহ পিআৰ্ড, পছাগত আপন পৰিৱাৰক যোহো ৰিচাৰ কৰৰঁ আছি। ঐঠাম তঁ দগয়ে গোৰে ছী, তঁএ আপনে

দুই গোৰে নে একঠামু বৈম পৰিৱাৰক আৰু-পাছক বিচাৰ কৰা।" জহিলা বাজাক মংগী মদিকাল বাজাকেঁ অৰুনা অৰুকুল ৰখএ চ হৈ চৈথ তহিলা মূৱামিনী ৰঁজলী- "অৰুনো মনমে উঠেত বহৈ চন জে জখন নেহৰে বৈমৰে গেৰোঁ তখন পৰিৱাৰজন কেতএ চৈথ যে কনী ঠিকিয়া লী।"

চাহ বঁৰবঁএ মূৱামিনী ভনম্যাঘৰ গেণী কি বৈঠমে স্মৃতিতা বাধাৰমণ নগ পঁচন। স্মৃতিতাকেঁ দেখি বাধাৰমণ মনে-মন বিচাৰ কৰএ নগনা জে অখন জগ ৰূপেঁ বৈঠক মেৰো কই বহন চী আ মনমে অৰাধনা মেহো কৰৈ চী জে অৰুনাম্য বীম পৰিৱাৰো আ বীম গুণো-ধৰ্ম হোজ, মূদা কী হএত যে কেনা কহন জাএ? তহুমে মমাজক জে পৰিৱেশ বৈনি গেত অছি তগমে তঁ বৈঠী জাতি পাগৰঁনা-হাথক খেলোনা বৈনি গেত অছি। জেকৰা চৈ, ও নাংৰো-বুহকেঁ অকাম চড়া দগএ আ জেকৰা নগ চৈ ও মাক্কা-মৰুতিযোকেঁ ৰ ৰণক খৰামিনী মেহো বঁনাগযে বহন অছি...। তহী বীচ মূৱামিনী চাহ নেনে পঁচলী।

মূৱামিনীক হাথমে চাহক কপ দেখি বাধাৰমণক মন, জহিলা নঁকাম্য গুদি হনুমান মাতো মমুদ্র ঠপি গেণো তহিলা ভুৱনেশ্বৰক নোকৰীম্য অৰুন বিছাৰ্থী জীৱনমে পঁচ গেণেন। মোন পড়লৈন গোৱিন্দ ৰাঁবুক বিচাৰোভেজক ভাষণ, জে পড়লৈক গ্ৰমক চন। মিনেমাক ৰীল জকাঁ বাধাৰমণক মনমে জিনগীক ৰীল গ্ৰমান্য়মাৰ চনএ নগলৈন। জগম্য চাহ কেনা মাঠ গেণেন যে বুমৰেঁ নে কেনাহ।

তৈৰীচ মূৱামিনীযো চাহ পীৰ স্মৃতিতাকেঁ আৰুমে বৈমৰেঁত অৰুনো গপ-মগ কৰৈক মন বঁনোঁলৈন। ওনা, বাধাৰমণক মনমে অৰুন

পেছনো জিনগীক মত খেল দৌড়-ধপ কগয়ে বহন ছেনৌন।
জিনগীক ঔক্ৰেঞ্চ কাজ জহিনা জিনগীক ঔক্ৰেঞ্চ খে কহন
জাগএ তহিনা ঞ্চাৰাশ্চকয় ঞ্চাৰাশ্চক কাজকেঁ য়েহো নোক খে নৌনা
ৰঁনা ফেকৰেঁ কৰেঁএ। ঞ্চপনা মনমে মন্ত বাধাৰমণকেঁ দেখি
সুৱামিনী ৰঁজনী-

"এক তঁ গনন-গুথন দু পৰানী ছী, ৰঁঠাক কোন হিমারঁ, তহুমে
জঁ ঞ্চপনে-ঞপনে মনে মগন বহৰঁ তখন এক-দোমৰক ৰীচক
ৰিচাৰ ৰিচৰণ কেনা কৰত?"

সুৱামিনীক ৰাঁত স্মনি বাধাৰমণ ঞ্চনচোকমে স্মনত ৰাঁত কাঁ
চৌঁকৈত ৰঁজনা- "মন কনী নীনা জকাঁ গেল ছন। ওনা, চাহো
পীৰেঁ কেনোঁ মৃদা নীক জকাঁ ভক্ক নহি খুজনা। ঞ্চাৰঁ নীক ভই
গেলোঁ।"

সুৱামিনী-

"কী গপ-মগ্ন কৰৈক ৰাঁত কহনে ছেলোঁ?"

সুৱামিনীক মৃহয়ঁ 'কী গপ-মগ্ন কৰৈক ৰাঁত' স্মনি বা াৰমণক
মন সুৱামিনীক ওগ ঘড়ীক স্মগ্ৰ দেখএ নগলৌন জগ ঘড়ীমে
সুৱামিনী পিতৃৱিহীন ভেল ছেলী। কী মন ভৰি কানি কই ওগ
খাধিকেঁ সুৱামিনী ভৰি যকেঁ ছেলী? ঐঠাম ঞ্চাৰিঁ বাধাৰমণক
ৰিচাৰ ঠমকলৌন। ৰিচাৰমে মোড় ঞ্চানৈত বাধাৰমণ ৰঁজনা-

"কনী মাতাৰামকেঁ ফোন নগা গুশন-ছেম পুছিযৌন তঁ। তগ ে
হমৰ নাম নহি কহৰৌন। জঁ পুছেথ তঁ কহৰৌন জে ও ঞ্চখন দোমৰ
কাজমে নগল ছেথা। জঁ গ্ৰ কহৰৌন জে ও নগ ছেথ ঞ্চা তগ
ৰীচমে জঁ ঔকায়ী-ভুকায়ী হএত তঁ ও পুছৰেঁ কৰতী।"

বাধাৰমণক ৰাঁত সুৱামিনী বৃমি গেলী। যএহ কৰৈক ৰিচাৰয়ঁ ফোন

নগা মাএকেঁ প্ৰুছনী-

"মাএ, হম স্ৱামিনী ৰঁজৈ ছী।"

মাএ-

"বুঁঠী স্ৱামিনী?"

স্ৱামিনী-

"মাএ, কনে মন মনে কিএ ৰঁজৈ ছে?"

মাএ-

"কী কহরৌ বুঁঠী! দেৱক ডাংগ তেহেন নাগন জে ৰিধৰা ভেলোঁ। ঘৰ ভৰি বহনিহাৰিম় ৰাঁহৰ ধৰি ৰৌএনিহাৰি, মূদা মমাজ খা ৰেঁশোক জে ছিছা-ৰিছা দেখে ছী, তগম় বুঁমি পড়েএ জে জাৰেঁ জীৰ, তাৰেঁ খহিনা পহাড়তৰ পড়ন দৰাংগতে বহৰেঁ।"

ওনা, স্ৱামিনীম় কম পড়ন-নিখন মাএ ছখিন, মূদা জ নগীক দৌড়মে এতেক মমম তঁ ৰঁনিযেঁ গেলেন জে জিনগীক তীত-মীঠ বুঁমএ নগনী। জে স্ৱামিনীমে খখন নহি খাএন ছেন। মূদা বাধাৰমণ মাসুক মভ ৰেঁথা-কথা নীক জকাঁ বুঁমি বহন ছনা তঁএ ৰঁজৈম় পৰহেজ যোহো কেনহি ছনা।

(জাৰী---)

শ্বপন মন্তৱ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাও।

२.१०.जगदीश प्रयाद मञ्जन-ढोरनी पिली (नेघुकथा)

প্ৰমাদ মণ্ডল জগদীশ

চোৰনী পিলৌ

ৰঁকু, খুঁহাঁ পূছৰঁ জে এতেটা দুনিয়াঁমে, জগমে আকাশ ঝিঁশু নাপক
খুঁছি আ ধৰতীক নাপ ভই গেল খুঁছি, তেঁঠাম খুঁহাঁকৈ কথাক
ভেঠনে জে নাওঁ দোমৰ নহি'চোৰনী পিলৌ' কথা লিখৈ চী? কী
কহৰঁ, দুনিয়াঁমে কেতে মমুদ্র খুঁছি আ কেতে ম্যাগৰ-মহাম্যাগৰ,
ভনেঁ মহামমুদ্র নগ ঝখুঁএ জে খুঁহাঁ জনৈ চী আ খুঁপনো তঁ জনিতে
চী। তহিনা দেশ কেতে খুঁছি আ দেশক জনমঁখ্যা কেতে খুঁছি,
যেহো মভ জনিতে চী, মূদা ঝোনক গাছ জকাঁ নহি খুঁছি যেহো
কেনা নহি কহনে জাএত। জগ গাছক গিনতী, ফনে-ফুনক ৰূপমে
খুঁছি, মানে জে পহচানমে খুঁহাঁ গেল খুঁছি, তেৰা গনৰঁ নে
খুঁয়ান ভই গেল, মূদা জে খুঁহাঁঠিয়া খুঁছি, জেকৰ পহচান নগ
ভনে চী, তেৰা গিনতী কেনা হএত? একৰ মানে গ্ৰ নগ ঝুমৰঁ
ধৰতীপৰ মাত খুঁহাঁৰক নগভগ মনুছ খুঁছি যে তঁ খুঁছি জে
পহচাননে, মূদা জেকৰ গিনতী নগ ভনে খুঁছি রা জেকৰ পহচান
নগ ঝননে চী, যে কেতেক খুঁছি, যে কেনা ঝুমৰঁ? খাএৰ জে
খুঁছি যে খুঁছি, মভ খুঁগনে ভাগ-তকদীৰ নেই কই জন্ম নেনে
খুঁছি খুঁপনা ভাগে-তকদীৰে জীৱন ঝিতাএত।

ওনা, খুঁপনো কেতে দিনমঁ নিখুঁহাঁৰে চেনৌঁ জে একটা কথা লিখৰঁ।
ৰাখৰঁ তগমে তীন মাম মাময় ঝিত গেল। মূদা কথাক শীৰ্ষক কী
নে কথাক শীৰ্ষক ভনে আ নে কথামে হাথ নেগেনৌঁ। মঁযোগ
ঝননে জে ভিনমুৰুকা চাহ পীৰঁ ভৰি দিনক মাময় তঁ ঝিতা নেনৌঁ
ক চাহ নে জে দুধ ৰখনে ৰহী ও পিলৌ খুঁহাঁ কই মূদা মস্কিকানে

পীৰঁ নেনক। যাঁমমে জখন চাহক তৃষ্ণা জাগল আ চাহ রঁনরঁক
 বিচাৰ ভেন আ কপয়ঁ নই কই কেতনী তক ধোগ কই আনি
 চুলিহি নগ বাখি, চাহ রঁনরঁএ রঁয়নোঁ আ দুধপৰ নজৈৰ দেনিএ
 আকি দেখনিএ জে দুধ অছিএ নহি। দুধ ভেন কাঁ, হিয়ামএ নগনোঁ।
 ঘৰস্বহরী রঁনাগ তঁ একোঠা অছি নহি জে পীনে হএত, তখন তঁ
 ভেন জে রঁিনু পোয়ন পিলী জহাঁ-তহাঁ রৌআগএ, রএহ পীনে
 হএত। তল-মত কৰৈত মন মানি গেন জে পিলীএ দুধ পীনক
 নে অছি। মূদা কেকৰো দোখ নগরঁয়ঁ পহিনে ওকৰ গতিহায়ো
 দেখরঁ, মানে পেছনা ঠবিহ।

গুত্তা তঁ মনুঙ্কক ওহন য়ংগী ছী জে অদোয়ঁ য়ংগে-য়ংগ আৰিঁ বহন
 অছি, তেঁঠাম এতে নমহৰ গতিহায়মে কেনা ওকৰা আক্ষেপ কৰরঁ
 জে রএহ চোৰা কই দুধ পীৰঁ নেনক অছি। চোৰিয়োক তঁ অনেকো
 কিস্ত অছি। এহেন তঁ জগহ-জগহক বৃষ্টি ছী। জে জগহ জেহেন
 অছি তেঁঠাম চোৰিক ৰূপ য়েহো নে তেহনে বহত। মানি নিখ,
 কেকৰো গাছক আমে কি নতামে চোৰা কই তোড়রঁ, তগনে
 মিনমাৰা আকি মীনকষ্টা ঔজাৰক খগতা কিএ হএত। মীনকষ্টা
 আকি মিনমাৰা ঔজাৰক খগতা তঁ ওগঠাম হোগএ জেঁঠাম ঘৰক
 দরানকেঁ কাষ্টি নোকপেয়া রঁনোন জাগএ, জগ দই কই পেয়ি
 নোক, নোক নগ বহি, চোৰা নোক ভই জাগএ। ওনা, নোক
 নোকো ছী আ চোৰো তঁ ছীহে।

দেখিতে ছী জে মঁহদরঁরঁৰ নীক-নীক বিছার্থীকেঁ মানে রঁঠাকেঁ
 অস্তিম পৰীক্ষাক কাপীক পল্লা নিকানি মঁহগৰহাক কাপীমে জোড়ি
 ওকৰ কেনহা অঁক অঁপনামে যোঁমিয়া কই মভ কেনহা পাৰ
 মানে গ্ৰা নগ বঁমরঁ জে হম অঁনকৰ কএন কগয়ে দগএ। একৰ

মল্লতীক নৃষ্টক ৰাঁত কহৈ চী। নোকো তঁ নোকে চী, কিযো নোকৰো কৰৈএ আ কিযো ফেঁকৰো তঁ কৰিতে খ্ৰি, কিযো খ্ৰগ্নন কই খ্ৰজনেকেঁ খ্ৰজনি দএ, মানে জানিয়োঁ কই আ খ্ৰনজানমে যোহো, নগ ফেঁকৈএ যোহো ৰাঁত নহিয়েঁ খ্ৰি, যোহো তঁ খ্ৰিএ। খাএৰ জে খ্ৰি, খ্ৰগ্নন জে যক্ষিকানক চাহক দূধ জে খ্ৰনেৰুখা গুত্তা পীতক তগ ময়্ক্ৰমে কহৈ চী।

গুত্তা ওহন পানচুও আ ঝিণ্ড পানচুও মানে খ্ৰনেৰুখা, চৌক-চৌৰাহা পৰক গুত্তা, চীহে জে নে গাএ-মহীম জকাঁ পোশ মানন জাগএ আ নে গৰদৈনেকেঁ ডোৰীম ৰাঁহি পোশা যোহো ৰঁনৌন জাগএ। তগ হিমারঁ মঁ তঁ গুত্তা গাএ-মহীমমঁ নীক খ্ৰিএ জে গৰদৈনেমে ঝিণ্ড ডোৰী নগৌনহি এতে তঁ মীকাৰিতে খ্ৰি কিনে জে -জেকৰ নুনতীমন খাগ চিএ তেকৰ মেৰিযত জৰৰ দগ চিএ। তঁএ খ্ৰগ্নন মীমাকেঁ আঁকি পহৰদাৰ বক্ষক যোহো চীহে। ওনা, কহৰঁ জে গাএ-মহীম খ্ৰমৃত পেদা কৰৈএ যে নে নীক ভেন। যে ভেৰেঁ কএন, খ্ৰগুঁ বুমৈ চী আ খ্ৰপনো বুমৈ চী জে গুত্তাক কাষ্টৰ-চাষ্টৰঁ দনু খ্ৰধনা চী। খ্ৰহাঁ-হম পনঠেতী কৰী ৰা নগ কৰী। দুনিয়াঁক খ্ৰতিৰিজো নে স্ৰমি খ্ৰি, জেকৰা ভাৰ স্ৰমি কহৈ চিএ। ওকৰো তঁ খ্ৰগ্নন দশা-দিশা চুগহে। খ্ৰহাঁ তাড়ী-দাৰমে নশা বুমৈ চিএ ম্ৰদা ও, মানে ভাৰস্ৰমি, জঁ কহৈ জে নশা তাড়ী-দাৰমে নহি, খ্ৰহাঁক ৰিচাৰমে খ্ৰি। তখন খ্ৰহীকেঁ কী তাম্য নগ ঠঠত? খ্ৰহাঁক ৰিচাৰে নে নীক-খ্ৰধনাক ৰিচাৰ কৰৈএ। জঁ যাতক খ্ৰি তঁএ যাত হোগএ, তঁএ কি ওহন ৰম্ব দুনিয়াঁমে নগ খ্ৰি, ৰঁদতো খ্ৰি, জে প্ৰাণাঘাত কৰৈএ। দোমৰ ৰাঁত গ্ৰহো জে জেকৰা খ্ৰহাঁ খ্ৰধনা বুমি বহনিএ হেন তেকৰা নীকো বুমনিহাৰ তঁ খ্ৰিএ, তঁএ

নীক বুমি নীকক ঘেরন কৰে। খাএৰ তগ মভম' অ'পনা কোন মতন'ৰ' অ'ছি, মতন'ৰ' অ'ছি অ'পন যোঁমুকা চাহক দুধম', জে গুত্তা পীলক। ওনা, অ'খনো তক ধকধকী অ'ছিএ জে জ'খন অ'পনা অ'খিয়ে নে গুত্তে অ'কি ঝিনাগযেকৈ দুধ পীৰেঁত দেখনৌ, তখন ত' জানিক'ই দোখ নগাএৰ' ভেন। মৃদা নগনে মন গ্ৰাহো কহএ জে ঝিনাগক র'দনামী ত' নগ মনে ছী জে কেকৰো ঘৰমে তৰনাহা র'দনামী মাছ কি দুধে অ'কি মিঠাগযে চোৰা ক'ই খা গেন। যে ত' গুত্তেক হোগ ছগ। অ'পনে অ'খিয়ে ভনে' নগ দেখনৌ, মৃদা নোকক মুহেঁ ত' মনেতে ছী, 'চোৰ'ী গুত্তা' অ'কি'চোৰনী পিলী'। নামোক ত' অ'পন গ'ন-ধর্মক ম'গ ধাম য়েহো ছগহে। জ' যে নগ ছে ত'বাম' কেনা'অ'হোমাবাম' ছেথ অ'অ'হোমাবাম' কেনা বাম র'নি জাগ ছেথ।

এক দিম চাহ পীৰেঁনে মন চ'ষ্টপ'ষ্টাগ ছন, দোমৰ দিম রিচাৰক ঘেৰা ঘেৰি নেনক জে চাহ র'নাএৰেঁ রি'য়েৰ গেলৌ। কোন তেহেন র'ডকা ঘ'ষ্টনা ভেন, চাহক দুধ জ' পিলী কি পিলো পীৰিয়ে গেন ত' পীৰেঁ গেন। কেতনীক পানিয়ে দুধ নগ বহনে গ্ৰীনে চাহ র'না ক'ই পীৰেঁ নেৰেঁ, তগনে এতে ম'থো-প'ষ্টীমে মময় নগাএৰেঁ, কেতোম' নীক নহিয়ে ভেন। ওনা, চাহক রিচাৰ, মানে চাহ পীৰেঁক রিচাৰ, মনমে দাৰ'মে তৰ প'ডি গেন। একাএক মনমে ঊ'ঠন মৃদা নগনে রিচাৰক ঊ'ঠন জে মনুঙ্ক অ' গুত্তাক ম'ঙ্ক অ'গযে নহি, অ'দৌম' অ'রি' বহন অ'ছি। জ' যে নগ অ'রি' বহন অ'ছি ত' গু'গু'ড'চানিক মনুঙ্ক কেনা গেন অ'ছি। কহ'ৰেঁ জে গুত্তাক অ'নুকৰণ ক'ৰেক খ'গতা র'নি মনুঙ্ককেঁ কিএ ভেন, গুত্তাম' ত' মনুঙ্ক মভ তৰহেঁ ব'ঙ্কিমানো অ'ছি অ' রিচাৰরানো অ' ক'র্মরানো ত' অ'ছিএ।

ঐঠাম গ্ৰ নগ বুম্বৰঁ জে অকৰঁৰ দৰৱাঁৰমে জে ৱীৰৱন চুনা তগ ময়্ষকমে কহন জাগএ, ঐঠাম কহৰঁক মানে ৱম্বগত অছি ভাৱগত নহি। মৰঁ জনে চী জে কোনো ৱম্ব ৱা ৱম্বক ৰূপ জখন ধাৰণ কৰেএ তখন শঙ্কক জন্ম হোগএ। অখনা ঐঠাম গুণ্ডচানিক ৰূপমে যোগে এক তৰহক গতি-ৱিধি অদৌমঁ অছিএ, তঁএ গুণ্ডচানি শঙ্কক মূজন ভেন। পহাড়ী গনোকাক ৱঁঠা ৱীৰৱন, মাএ পহাড়পৰ মখন জাৰন তোড়ি গ্ৰজৰ কৰে ছেনে, জে ৱীৰৱন মন মন্তান দুনিয়াঁকৈ দেনে।

অমমঁজ্যমে পড়ন অখনে দৰঁজ্জাক চুহি নগ ৱেঁমত ৰহী। ঐঠাম বুম্বৰঁ জে দৰঁজ্জাক চুহিক মানে মৰদনমা চুহি ভেন গ্ৰ নগ আ ঞ্গানক চুহি মোগিয়াহী ভেন। অখনা মনে ভনেঁ অখনে বুম্বি কই মানি নিঅ, গ্ৰ অহাঁক ৱিচাৰ চী, মকৈ চী অহাঁ গ্ৰহো কহি জে ঞ্গনাক চুহিমে চোৰনুকাৱাঁ ৱিন্চাম যোগে ৱনেএ, মদা দৰঁজ্জাক চুহি তঁ মে নগ ৱনৱেঁএ। দ্যদুখাৰী দৰঁজ্জা হোগএ। কোনো নীক ভোজ্য ৱিন্চাম চৌঘাৰা ঘৰমঁ ঘেৰন ঞ্গনাক চুহি নগ অয়গৰে ৱেঁম মনমাফিত ৱনা খাএৱঁ মে, আ দ্য গোৰেক ৱীচ ৱনাকই খাএৱঁ তগমে অন্তৰ ভগয়ে জাগএ। মে হোগএ ভাৱনোকমে, মৰ্ণনোকমে এক ৱিন্চাম গুপ্ত ৰূপ মে ৱনা কই খেনাপৰ, জে নগ দেখনক, তেকৰা তঁ ৱঁজেক আধাৰ ৱনিযেঁ জাগএ। খাএৰ জে হোগএ, হৰি অনন্ত হৰি কথা অনন্তা অছিএ। তহী ৱীচ গুম্মনান পাঁচ গেন। অৱিতে ও ধকমকাএন, তঁএ কিছু নে ৱাঁজন। ওনা, গুম্মনান জখন ভেটেএ তখন অমপতানক ম্ঠাফ জকাঁ'গোড় নগে চী' মে কহিতে অছি, মদা নিকনন। নগ নিকনৱোঁ ঠঠিতে মে অখন ওকৰা মূহমঁ নহি

খছি। বঁকু, খহী কহু জে জিনকা স্মৃতি-উঠি ভোবে, মানে বিচাৰক
ৰূপমে মাতা-পিতাকেঁ প্ৰণাম কৰে ছিঞন, জঁ ও মৱাৰীক
চক্কা তৰমে পড়ি জাখি চৰিচকিয়া গাড়ীক, তখন জঁ ও যামনে
পড়তা বা পড়তী, তঁ পহিনে দানকা চক্কা তৰমঁ নিকানৱঁ খাকি
পএৰ চুৱিঁ প্ৰণাম কৰৱঁ? এহনে খয়মঁজয়মে গুম্মনান পড়ি গেল।
প্ৰণামক খয়ীৰৱাদ তঁ মনক খনুকনে ভেট্টেএ, জৰনে মনক
খয়ীৰৱাদো তঁ জৰাগনে মহকৱেঁ কৰত। গুম্মনানক মনমে ভেনে
ৰস্ব জে ভৰিমক মনেমৰ ভায়কেঁ চাহ বঁনৱেঁমঁ পহিনে চাহক
চাহপত্তী-চিল্লী-দুধ গল্লাদি পৰ ধিয়ান নগ বহনেন খা জখন চুল্হি
নেগ বঁনৱেঁএ বৈমনা খছি তখন খাগুমে নেগ দেখি গুম্ম চৈখ। তঁএ
পুছনক গুম্মনান প্ৰণাম কৰৱঁ ছোড়ি-

"ভায়, জঁ চাহ-চিল্লী নেগ দাখএ তঁ কহু, খখন চাড়ে ছী দৌড়
কই দোকানমঁ নেগনে নেনে খৱেঁ ছী।"

খপ্নন-খপ্নন মনক ৰাজা কহিয়ৌ খাকি মানিক, মন্ত ছীহে। তঁএ
গুম্মনান খপ্ননা বিচাৰে ৰাঁজনে। গুম্মনানক ৰাঁত মনি মনমে
ভেনে জে বঁলু দেখনে-বুঁমন নোক খহিনা বঁজৈএ তগনে মনকেঁ
মাহুৰ বঁনাএৱঁ কেতোমঁ উঠিত নেগ হএত। খপ্নন যোগএনে মনক
বিচাৰ ৰাজ কৰেত বঁজৱেঁ-

"গুম্মনান, চাহ-চিল্লী মৱঁ খছিএ মদা দুধ কিচু পীৱঁ নেনক। জঁ
হেৰাএনে বহেত তঁ গিলায়ো ওঁঘৰাএনে বহেত খা দুধক যিৰখাৰ
মেহো বহেত।"

কেতৱৌ ঘৰমহৰী বঁলাগ কিএ নে খছি মদা ওকৰা তঁ চোৰ বা
চোৰনী নেগ কহি মকে ছিঞ। মদা গুত্তাকেঁ তঁ মে ৰাঁত নহি খছি।
তহুমে পিলো তঁ খপ্নন চানি-মান চানিয়ঁ খপ্নন-মৰ্যাদা কনী-মনী

ব'খনোঁ ঞ্চি ম্ৰদা পিলীকেঁ মভ'চোৰনী পিলী' কহিতে ছৈ।

দাৰ্শনিক জকাঁ গুম্মনান রাঁজন-

"ভায়, ঞ্ছহাঁকেঁ কি নগ বুম্নন ঞ্চি জে'দানে-পৰ নিখা হৈ দানে খানে রানোঁ কা নাম'। জেকৰা কপাৰমে দূধ নিখন ছেলৈ যে পানক তগনে ঞ্ছনেৰে কিএ মন মন্থুএনে ছী। হমগুঁ ঞ্ছাৰিয়ে গেলোঁ, যোমামে দনু ভাঁগ যাতী দূ গিনায় পানি কেতনীমে নাপিকই দিয়ৌ ঞ্ছা কনী ঞ্ছামী চাষপত্ৰী য়েহো দই দিয়ৌ, ঞ্ছংৰেজিয়া চাহ রঁনি জাএত।"

গুম্মনান মঁহক'ঞ্ছংৰেজিয়া চাহ' মনি জিজ্ঞাসা ভেন জে ঞ্ছংৰেজিয়া চাহক মানে কী ভেন? শঁকা ঐ দুঞ্ছাৰে ভেন জে জগ গঁম্বেঁচ(ৰেন্দ্ৰ, স্কাষ্টনেঁচ গঁম্বেঁচ মিনা গ্ৰেষ্ট ব্ৰিষ্টেন) মে চাহক ঔপজ নগ ঞ্ছি, তগ দেশক নোক মভমঁ রঁমী চাহ পীৰেঁএ, যে ঞ্ছনে কেতএমঁ ঞ্ছি। রঁজনোঁ-

"কী ঞ্ছংৰেজিয়া চাহ কহনহক, গুম্মনান?"

চোৰাহি মৌগী জকাঁ, জেকৰা চোৰেপৰ রঁৰী পকেএ তহিনা গুম্মনান রাঁজন-

"ভায়, ঞ্ছংৰেজ মরঁ জখন চাহ রঁগানপৰ হমনা কই ছীননক, তখন ঞ্ছপনা ঐঠাম জে নই গেন যে তঁ নগয়ে গেন, জে ঞ্ছপনা ঐঠামক মানে ঞ্ছপনা দেশক নোক জে চাহ নগ পীৰেঁ ছনা, তিনকো মভকেঁ নোভা-নোভা চাহক ঞ্ছাদেঁত নগা ঞ্ছপন রাঁজাৰ রঁতা নেনক।"

গুম্মনানক চাহক তাত্ত্বিক বিশ্লেষণ মনি ঞ্ছপনো মন মক-পকা গেন জে গুম্মনান গতিহামক রাঁত রাঁজি বহন ঞ্ছি, ওকৰা তঁএ দোমৰ দিশামে মোড়ৰঁ, মানে প্ৰশক মাধ্যমমঁ রিচাৰক ৰাস্তা মোড়ন

জাগএ, উঠিত নহি, তঁএ মহ দৈত রঁজনৌঁ-

"আরঁ কী কবী, গুম্ম?"

রিচাৰপৰ জেনা ভৰোয় জগলৈ তহিনা রাঁজন গুম্মনানকেঁ অ্পনা-
"ভায়, অ্যাম জে গেল বহী যে মোন অছি কি নহি।"

অ্পনে গাছ-ৰিঁৰীচুয়ঁ রৌমী যিনেহ অছি, তঁএ অ্যামক রঁয়রৌনী
আ নাৰিয়ন-রৌন দেখে পাছ বহি গেলৌঁ স্পাৰীক, চাহক রৌনপৰ
ধিয়ানে নে গেল। তঁএ অ্পন কমজোৰীকেঁ লুকরৈত রঁজনৌঁ-
"গুম্ম, এক তঁ উমেরো ভেল আ দোয়ৰ পৰিৱাৰমে তেহেন খঁজ-
খৌহৰি মভ অছি জে ওকৰে মম্হাবে পাছ অ্পন মোনহোঅনা
শক্তি খতম ভই জাগএ। যাত্ৰী রাঁরাঁকেঁ জহিনা মিথিনাক রিঁআহে
পক্ষতি আধা শক্তি খীঁচ নেনকৈন, মূদা ফড়িছোষ্ট কএন নহিয়েঁ
ভেলৈন, তহিনা অ্পনে ভই গেল ছী।"

গুম্মনান রাঁজন-

"অ্পনা ঐঠামক নোক রঁড় মেঠনিয়া ছৈথ যে মালৈ ছী কী নহি।
দেখিতে ছী জে অ্যামক পনখৌক মভ রৌন-মাড়মে পানক পত্তা
তোড়ি নগ ছৈথ আ গাছয়ঁ খয়ন স্পাৰীক খৌঁগচা মোহি পান
যেনে খা কই পানক বয় নগ ছৈথ কী নহি।"

গুম্মনানক রিচাৰ স্মনি মন মক্ষআ গেল। রঁজনৌঁ-

"গুম্ম, অ্পনা ঐঠামক কী মেঠনিয়া কহনহক?"

হঁমৌত গুম্মনান রাঁজন-

"ভায়, অহাঁ চৌন কৰৈ ছী। কহরী ছৈ জে'মাঁগয়ক নাম মরঁ
জালৈ মূদা হগ-হগ কৰৈ', তহিনা কৰৈ ছী। হোচ অ্পনা যজ্জক
নিম্বৰজনা কৰা। চাহ আ চাহক যজ্জমে অ্পন মময় নগা দেৰঁ যে
উঠিত নহি, একটা রিচাৰ কৰএ আএন ছী।"

জিজ্ঞাসা ভেন জে চাহ রঁনরঁকঁ গুম্মনান যজ্ঞ কহনক। রঁজনোঁ-
"কী যজ্ঞ, গুম্ম?"

গুম্মনানক মন জেনা রিচাৰমঁ ভৰন হোগ, তহিনা রঁজন-
"ভায় মাহেঁৰঁ, থহাঁ তঁ থপনে জনে ছিঐ, থনেৰে হমৰা রঁানৰ
ৰিঁয়েৰ গেন ছী কিএ রঁনরঁ ছী। হনুমান জকাঁ থপন শজি থহাঁ
তঁএ থংগদ জকাঁ মোন পাড়ি দেনোঁ হেন।"

থপনা মনমে তৃপ্তি নগ ভেন, রঁজনোঁ-

"কী যজ্ঞ কহনক, গুম্ম?"

জহিনা নহেনা পছাগত ভীজন থংগক রন্তকঁ ধোগ ওগমে মমাএন
পানিকঁ নিচোড়ি সখাএন জাগএ তহিনা গুম্মনান রিচাৰকঁ
নিচোড়িকই রঁজন- "ভায় মাহেঁৰঁ, পিনো-পিনৌক ভাঁজ ছোহু।
চাহ রঁনরঁএ রঁয়ন ছী পহিনে চাহ রঁনা দনু ভাঁগ একচাম রঁয়
পীৰঁ নিথ। জখনে চাহ পীৰঁ নেৰঁ তখনে চোৰনী পিনৌ মনমঁ হেৰা
জাএত থা থাৰিঁ জাএত জে দুনিয়াঁমে জেতে বংগক যজ্ঞ থছি ওগমে
'যজ্ঞ জ্ঞান' মভমঁ শ্ৰেষ্ঠ থছি।"

গুম্মনানক রিচাৰ মনি মনমে হৰিত গ্ৰগ্তি জকাঁ জাগি গেন।
রঁজনোঁ-

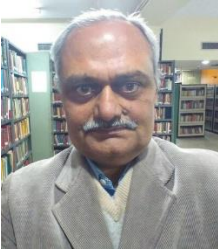
"জ্ঞান যোগ তঁ থনন্ত থছি।"

গুম্মনান রঁজন-

"ভায় মাহেঁৰঁ, কোন মমেনমে পড়ৈ ছী থনেৰে, তন্ত্ৰ-যোগকঁ
জানি নেৰঁ তহীমঁ মৰঁ নিপেষ্ট জাএত।"

থপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাভ।

२.११. बरौन्द नाबायण मिश्र-रौदनि बहन अछि सभकिछ (उपन्यास)-
धाबाराहिक

बरौन्द नाबायण मिश्र

रौदनि बहन अछि सभकिछ (उपन्यास)- धाबाराहिक

खण्ड ११-१३

रौदनि बहन अछि सभकिछ

ভোককরাঁ উগি গেল ছন । ওয়াৰাপৰ ৰেঁমনে-ৰেঁমন হুমমভ ওঁঘা
বহন ছনাঁ । ৰাঁহৰ মড়কপৰ প্ৰাতঃভ্ৰমণ কৰএৰঁনা নোকমভক
আৰাগমন প্ৰাৰ্ভ ভএ গেল ছন । নেতাজীক নিল্ল য়েহো প্ৰাযঃ
পূৰা ভএ বহন ছননি । ও কৰোষ্ট ৰঁদনেথি । কনীমনী আঁখি
খোননেথি । আঁখি খোনিতহি হুমৰামভকেঁ ওয়াৰাপৰ পড়ন
দেখনেথি । ও চোষ্টে ওছাওনপৰ মঁ উঠি জাগত ছথি । ওয়াৰাপৰ
আৰেঁত ছথি আ চিচিআ উঠেঁত ছথি-

"মঁদীপ! মঁদীপ!

কোনো জৰাঁৰি নহি আৰেঁত ছৈক । ফেৰ ও হুমৰামভক নগীচ
আৰেঁত ছথি । হুমমভ কিছু ৰুঁমি নহি পাৰিঁ বহন ছী । হুমৰামভকেঁ
এনা আপন ঘৰক ওয়াৰাপৰ পড়ন দেখি ও ঠকিত ছনেহ । কনী
কান তঁ ও চুপ্পে ৰহি গেনেহ । কিছু মোচনেহ । ফেৰ হুমৰ পেঁৰকেঁ
জোৰমঁ হিনে দনেহ । হুম হড়ৰঁড়া কএ উঠেঁত ছী ।

"হুঁ এনা, এহিঁচাম?"

হুম কিছু ৰাঁজি নহি পাৰিঁ বহন ছী । আৰাঁজ মনি শজিনাথো উঠি
জাগত আছি । হুমমভ কিছু ৰাঁজিতাঁ,কিছু কৰিতাঁ তাহিম
পহিনহি নেতাজী জোৰমঁ ঠিকৰনেহ-

"চোৰ! চোৰ!"

একাএক নেতাজীকেঁ মামনেমে দেখি ঘৰঁড়াহাষ্টমে শজিনাথ
মকানক মীঠীপৰ খয়ি পড়ন । হুম ওকৰ পাছ-পাছ ছনেহ ং ।
হুমৰো মন্ত্ৰনন ৰিঁগড়ি গেল । হুমদ ওতহি ধৰাম দএ খয়নোঁ ।
দনুগোষ্টে উনেষ্টে-পনেষ্টে মীঠীপৰ খয়েঁত-পড়েঁত নীচাঁ পঁচনোঁ

। উপৰেয় নেতাজী গ্যামাৰা কএ দেনে বহখি। যীঠী লগ ফানকৰ
খাদমীমভ হমৰামভকেঁ পকড়ি নেনক । য়োঁমে দেহমে কতেকো
ঠাম চোষ্ট নাগল ছল । হাথ-পেৰ ঠেফানমঁ খুন রঁহি বহল ছল ।
শজিনাথোক কম্মোৰেঁম মএহ হাল বহৈক । নেতাজীক মুম্ঠেঁডমভ
ওহনো হানতমে হমৰামভকেঁ থপৰিখরৈঁত নগীচমে রঁনল
নৌকৰক খাৰামমে নেনে চনি গেল। হমমভ চোষ্টমঁ ছষ্টপঠা বহল
ছলমঁ । ম্বদা তকৰ ওকৰামভকেঁ কোনো পবৰাঁহ নহি বহৈক ।
পনবহ মিনষ্টক রাঁদ নেতাজী ম্বয়ঁ ওহিঠাম খএলাহ। হমৰামভকেঁ
দেখিতে ঠিকৰএ নগলাহ-

"তোৰামভকেঁ কী ভেনহ জে নেতাজীকেঁ চকমা দএ দেৰৈঁক ।
ম্যফ-ম্যফ রাঁজহ জে তোৰামভকেঁ এহিঠাম কে খা কিএক
পঠওনক? জঁ মুঠ রঁজরঁহ তঁ পৰিণাম ভোগরাঁক হেত্ত তেঁযাৰ বহহ
।"

নেতাজী এতেক রাঁজনে ছনোহ কি মুম্ঠেঁডমভ নাঠী ভাঁজএ নাগল
। নগৈত ছল জেনা খাৰঁ নাঠী চনত তঁ তাৰঁ । হম দনুগোষ্টেঁ চূপ
বহী । কী রঁজিতমঁ?

"রঁজিত কিএক নহি ছহ?"

হমমভ তেঁও চূপ..

এতরঁহিমে নেতাজীক ফোনক ঘণ্টী রাঁজি ঠঠল ।

"খহাঁকেঁ ৰাজ্যপম্মখ নিৰামপৰ রঁজাহষ্টেঁ খছি।"

"রাঁত কী ছৈক?"

"মে কী জানে গেলিএক?"

"কিছু তঁ খঁদাজ হোএত?"

"কিছু নহি কহি মকৈঁত ছী । ৰাজ্যপম্মখজী মে মভ কিছু নহি

কহননি ঋছি । যোমে কহনোহ জে দেৱন রাঁবুঁকেঁ ৰঁজাৱঁহ ।"

ওহিকাত ৰাজ্যপ্ৰমুখজীক ঋপ্তমটিৰ ফোনপৰ ৰহথি ।

নেতাজী নৱ ৰাজ্যপ্ৰমুখজীক ওহিঠাম পৰ্ণাঠৈত ছথি । ফষ্টকিএম্য
খুফিঋামভ দানকা পছোড় কেনে ঠনি ৰহন ছন । ঋগু-পাছ
পুনিমক নোক তঁ ছনহে । ৰাজ্যপ্ৰমুখজীক ঋৰামপৰ পৰ্ণাঠতহি
দানকৰ স্নাগতমে ৰাজ্যপ্ৰমুখজী স্নয় ঋগু ঋৱৈত ছথি । দনুগোষ্টে
ঋঁদৰ জাগত ছথি । ৱাঁহৰ হঁমী-ঠঠাক ঋৱাঁজ স্ননাগ পড়ে ৰহৈত
ঋছি । কহি নহি ও মভ ঘঁঠা ভৰি কী-কী কৰৈত ৰহি গেনোহ?
ম্বদা জখন ও ৱাঁহৰ নিকননোহ তঁ দানকৰ প্ৰমল্লতা দেখএৱঁনা
ছন। মৰকাৰী কাৰম্য দানকা ৱাপম ঋপন ঘৰ পৰ্ণাঠা দেন গেননি
। নেতাজী ঋাগ কতেক দিনক ৱাঁদ ঋশ্ৰম্ব নাগি ৰহন ছনোহ ।
মঁভৱতঃ দানকানোকনিকেঁ ঋপমমে কিছু মৌদা পটিঁ গেন
ছননি । ঘৰ পৰ্ণাঠি ভৰি ছাঁক দাৰ পীনাহ ঋ ঠৈনম্য স্নতি ৰহনোহ
।

নেতাজীক গেনোক ৱাঁদ হম ঋ শজিনাথ ম্বম্ঠৈমভক কঙ্কামে
ছনাঁ । ঠোষ্ট নগনাম্য হমৰা দনুগোষ্টেক হানত গড়ৰঁড া ৰহন
ছন । হমমভ ৱেঁৰ-ৱেঁৰ গ্ৰ ৱাঁত ওকৰামভকেঁ কহিঐক । ম্বদা
ওকৰামভকেঁ কোনো ঋমৰিএ নহি হোাগক । জহন হমমভ ৱাঁত
পৰেম্যান ভএ গেনাঁ তঁ ও মভ নেতাজীকেঁ ফোন কেনক ।

"একৰমভক হানত ঠীক নহি ঠৈক । জহাঁ-তহাঁম্য খুন নিকন
ৰহন ঠৈক । ও মভ দৰ্দম্য পৰেম্যান ঋছি ।

"তঁ কী কৰৱাঁক ঠৈক?"

"একৰামভকেঁ ঋল্লতান নএ জাএৱঁ ৱাঁত জৰাৰী ঋছি ।"

"তঁ নএ কিএক নহি জাগত ছীহী?"

"ভেন জে খহাঁয় পুচি নী ।"

"হদ ভএ গেন । হম খখন জৰাৰী কাজমে নাগন স্তী । জে জেনা জৰাৰী হোগ যে কৰহ ।"

তকৰ রাঁদ ও মভ হমৰা দনুগোঠেকৈ কাৰমে রেঁমাকএ খল্লতান পঁচন । খল্লতানক গেঠেপৰ পুনিয় ঠাঢ় চন । কাৰয়ঁ উতৰনাক রাঁদ আপাতকানীন বিভাগমে পঁচৰায়ঁ পহিনহি পুনিয় হমৰামভক পছোড় কৰএ নাগন ।

খল্লতানমে মামুনী উপচাৰক রাঁদ মাম ধৰি হমৰা দনুগোঠেকৈ ছুটী দএ দেন গেন । মূদা পুনিয় পছোড় কেনহি বহন । চাষ্ট কোনা নাগন,কী ভেন ,খহাঁয়ভ নেতাজী ওহিঠাম কী কএ বহন চনাঁ? তৰহ-তৰহক প্ৰশ্নয়ঁ জান রাঁচাএৰঁ মোয়কিন ভএ গেন। শজিনাথ রাঁদত কহনকৈক,খুমামদ কেনকৈক মূদা পুনিয় কি ু মনৰাঁক হেত্ৰ তেয়াৰ নহি ভেনৈক । শজিনাথ বুমি গেনৈক জে বিনা নেনে-দেনে গ্ৰা মভ জান নহি ছোড়ত । জেরীমে হাথ দেনক খা জতেক ঠাকা বহৈক যে পুনিয়কৈ জেরীমে চূপচাপ বাখি দেনক । কাতমে জা কএ ও মভ ঠাকা গননক। ত্ৰৰঁতে ওকৰমভক খাৰ-ভাৰ রাঁদনি গেনৈক । পুনিয়ক কয় হলেুক ভএ গেনৈক ।

"ঠীক চৈক । খহাঁয়ভ খপন ডেবা চনি জাড । জৰাৰী হেতৈক তঁ হম স্বয়ঁ মঁপৰ্ক কএ নেরঁ ।"

হমৰামভক জানমে-জান খাএন । বিকমা পকড়ি খল্লতানয়ঁ বিন্দা ভেনাঁ ।

খুল্লতানয়ঁ চুঠনোক রাঁদ হুময়ভ খপন গ্রামীণক ডেৰাপৰ প'ঠন'। যঁযোগয়ঁ ও খপনে নহি চনোহ । দ'নকৰ পৰিৱাৰক নোক যোহো নহি বহএ । দ'নকৰ ভাগিন বহখিন । হুময়ভ খপন পৰিচয় দেনিখনি । ও খপন মাময়ঁ ফোনপৰ গল্প কেনোহ। হুমৰামভকেঁ গ্রামীণয়ঁ ফোনপৰ গল্প ভেন । তকবৰ'দ নিঠেনয়ঁ হুময়ভ ওতএ বাতিভৰি ৰিশ্ৰাম কেন'। চোষ্টমভমে দৰ্দ হোগত বহৈত চন । ডাক'ষ্টৰ কিছু দৰ'াগয়ভ দেনে বহএ , যো খা ত বহন'। তকবৰ'দ জে নিল্ল পড়ন' যো ভোৰে ঔঠন'।

বাতিভৰি হম খা শজিনাথ ভৱিষ্যক দিগা খা দগাপৰ ঠিতন কৰৈত বহি গেন'। নে হম স্মৃতি মকন' নে ও । জহ যঁ নএ কএ নেতাজীক শজিপুৰম স্মিত ঘৰ ধৰি ঘ'ষ্টত ঘ'ষ্টনাগ্ৰম ৰেঁৰ-ৰেঁৰ মোনমে খাৰিঁ বহন চন । ৰিঁনা কোনো গনতীকেঁ নেতাজী হমৰা জহন পঠা দেনখি । হম ওতএ কতেকো দিন ধৰি ৰ'দ বহন'। ৰ'ৱুঁ হমৰ জমানতক হেত্ৰ কী নহি কেনোহ? খেত ৰেঁঠি ও ীনক ফীম দৈত বহনোহ । তাৰীখপৰ-তাৰীখ পড়েত বহন । মূদা জমানত নহি ভেন । হম জহনয়ঁ তখনে চুটি মকন' জখন নেতাজী চাহনখি। কাৰণ,কিছু নহি ৰুঁমি মকনিওঁক। মূদা খাৰিঁ ৰুঁমা বহন খছি জে নেতাজীকেঁ হমৰাপৰ মক ভএ গেন বহনি জে হম দ'নকা ৰাৰেমে ৰ'দত কিছু জানি বহন ছী,জানি গেন ছী । চূনাওক মময়মে হমৰাম' একদ'ষ্টা ৰ'াত ৰ'হবাগত তঁ ও ৰ'ময়ঁ কম ৰিম্ফোষ্টক নহি হোগত । নেতাজীক ৰাজনীতিক ভৱিষ্য হৰামে ঔড়িখা মকৈত চন । তেঁ তবহ-তবহক ৰোঁগ'ত কএ ও হমৰা জহনমে পঠওনে হোএত ।

"মুদা আৰঁ কী কএন জাএ?"-হম গ্ৰা মৱাঁন ৱেঁৰ-ৱেঁৰ শজিনা মঁ পুচ্ছনিএক ।

"হৌ! হমৰা তোৰামঁ ৱেঁমী থোড়ৱেঁ বঁমন ঞ্চি । মুদা এতৱাঁ তঁ হমদা জনেত ছী ,ত্ৰুগুঁ জনেত ছহ জে দেশ,মমাজক হানত ঠীক নহি ঠনি বহন ঞ্চি । নেতাজী মন-মন নোক দেশক মমস্ত ৱ্যৱস্থাকেঁ ঞ্চপহৰণ কএ নেনে ঞ্চি । ৱেঁমক দেশমে কা ুনমে মভ ৱেঁৰাৱেঁৰ ঞ্চি মুদা ঞ্চমনিশ্ৰত কী ঠ্ৰেক,যে কে নহি জনেত ঞ্চি? জকৰা নে বহৱাঁক ঠেঁকান ঠ্ৰেক,নে খেৱাঁক ঔপায় ঠ্ৰেক ,যে ঞ্চপন মত কী দেত? ওকৰা তঁ কেও ঞ্চপনা হিমায়মঁ ৱেঁহকা নেত । জে চাহত যে কৰৱাঁ নেত । "

"গ্ৰা মমম্যা তঁ পুৰান ঞ্চি । কোনো ঞ্চাগ গ্ৰা মভ ভএ বহন ঞ্চি যে ৱাঁত তঁ নহি ঞ্চি । মমাধান তঁ ৱেঁতাৱেঁহ ।"

"মমাধান কোনো ভগৱান তঁ কৰখিন নহি । হমৰে-তোৰা ঞ্চা ু ঞ্চাৱেঁএ পড়ত ।"

"হম তঁ মভ তৰহেঁ তেঁয়াৰ ছী । মুদা কেমহৰ কী কৰী যে মাৰ্গদৰ্শন চাহী ।"

"যে মভ কে কৰত? জকৰা কনীকো ঞ্চকীন ঠ্ৰেক যে ঞ্চপন স্মার্থমে নাগি জাগত ঞ্চি । কে ৱিৱাদমে পড়এ? "

"দেখহক, কোনো নৱ দন ৱেঁনাএৱেঁ, ওকৰা চনাএৱেঁ ঞ্চা এহি যোগ্য ৱেঁনাএৱেঁ জে ও চূনাও নড়এ ঞ্চা জীতএ ৱেঁদত কাঁঠিন ৱাঁত ঠ্ৰেক । এহিমে ম্যানো নাগি মকেঁত ঞ্চি । তথাপি, ৱাঁত ৱেঁনএ, নহ ৱেঁনএ তকৰ কোনো ঠেঁকান নহি ঞ্চি । কাৰণ জে মন্ত্ৰামে ৱেঁমন জে নোকমভ ঞ্চি, যে কোনো চূপ তঁ বহত নহি। ওহো মভ হমৰমভক কিছু-নে কিছু কাষ্ট নিকানৱাঁক প্ৰযায় কৰত, হমৰ

আদমীমভকেঁ তৰহ-তৰহক প্ৰলোভন দএ ফোড়ৰাঁক প্ৰযায় কৰত,
জে নহি ওকৰ রাঁত মনতেক তকৰামভকেঁ কোনো-নে-কোন
তৰহেঁ ফঁঘেৰাঁক প্ৰযায় কৰত ।"

"তখন?"

"হমৰা হিমারেঁ তঁ জে বিৰোধী দন ঞ্ছি, ওকৰ মহযোগ লী। খনহি
হমমভ কিছু কএ মকৰঁ ।"

"কহক মানে জে জনপ্ৰগতি দন(জেকেডী)ক মঁগ মিনি জা ।"

"আওৰ কী? মৌকাপৰ মুকনাগ জৰৰী চৈক । জে মঁঠী জকাঁ
চাড়ে বহৈত ঞ্ছি,যে ষ্টুটি জাগত ঞ্ছি ।"

"মুদা একঠা রাঁত নীকমঁ বুমি নএহ । মমগ্ৰ বিকায় দন (এমভীডী)
ঞখন শায়নমে ঞ্ছি । ওকৰা খিনাফ কেও জন্দী মামনে নহি
আৰঁএ চাহতহ।"

"দেখহক । ডৰেনামঁ তঁ রাঁত নহি রঁনত । জকৰা জে কৰৰাঁক
হোগক যে কৰও । হমমভ তঁ ঞপন বিচাৰমে স্গষ্ট হোগ।
দুনিঞা ডৰপোক, কায়ৰক নেন নহি চৈক । জে জীৰঁএ যে খেনএ
ফাগ । নড়নাগ তঁ চৈহে । জখন মভ জানে রঁঠেৰাঁমে লাগন বহি
জাএত তঁ পৰিৱৰ্তন হোএত কেনা?"

"ঠীক চৈক, হমমভমঁ মঁপৰ্ক কৰী মএহ নে ।"

"আওৰ কী?"

হমমভ দনুগোটে গল্প কগএ বহন চনগাঁ কী মঁদীপ ওতএ পঁচন
। হমৰামভকেঁ দেখি ও কনী ঞ্চঁভিত জৰৰ ভেন মুদা জন্দীএ
মহী মূদ্রামে আৰিঁ গেল ।

"হুঁ মভ এহিঠাম?"

"মঁযোগেমঁ কান্হি এহিঠাম ঞ্চেনগাঁ । মুদা গোঁৱা নহি চ্খি।

দানকৰ ভাগিন ছাথিন । ওএহ হমৰামভকে স্নাগত কএ বহন
ছাথি।"

"হমা তঁ দানকেয়ঁ ভেঁশ কৰৱাঁক হেতু খাএন বহী ।"

হম মাদীপকেঁ দেখেত বহি জাগত ছী । ও ভীতৰমঁ কিছু পৰেমান
নাগি বহন খছি । কিছু ৱাঁজি নহি বহন খছি ।

ও ৱেঁৰ-ৱেঁৰ পাছু দিম তাকি বহন খছি । ওকৰ মানয়িক স্থিতিকেঁ
দেখেত শজিনাথ ৱাঁজি উঠেত ছাথি-

"ৱাঁত কী খছি? হুঁ ৱাঁত পৰেমান ৰুঁমা বহন ছহ? ৱেঁৰ-ৱেঁৰ পাছু
দিম কিএক দেখি বহন ছহ? "

মুদা মাদীপ কিছু নহি ৱাঁজন । চুপ্পে বহি গেন ।"

13

দেৱনক নেতাজী ৱাঁনৱাঁক খিষা ৱাঁত ৰোচক খছি । দানকৰ
ঘৰক নাম দেৱন বহনি । দেৱনক পিতা ৱাঁত গৰীৱঁ বহাথি।
ৱাঁত মোয়কিলয়ঁ জীৱন-যাপন কৰাথি । গামমে ৱাঁত কম জমীন
বহনি । কিছু জমীন ৱাঁটাগপৰ মেহো কৰাথি । খামক মায়ে
হাষ্টপৰ খাম ৱেঁটি নেথি । গুয়িখাৰক মায়ে গুয়িখাৰ পেৰি কএ
গুঁৰ ৱাঁনাৱাঁথি,মেহো ৱেঁঠাথি । জখন এহুমভমঁ কাজ নহি চননি তঁ
কহিও কান কনকড়া মেহো চনি জাথি । ওতএ ভনয়িখাক কাজ
কৰাথি । দেৱন দানকৰ একমাত্ৰ পুত্ৰ বহাথিন । যদি ন দানকা
অপনে মঁগে ৰাখাথি । জখন কখনা ও কনকড়া জাথি তঁ
দেৱনকেঁ মেহো মঁগে নেনে জাথি । নেতাজীক মাএক মূতু ৱাঁত
কম ৱেঁমেয়ে ভএ গেন বহনি । তেঁ দানকৰ পিতা মাএক কা

যেহো কৰথি । একটা বেঁঠী ছননি,জকৰ বিঁখাহ গামে লগ ঘৰিখা (মঁদীপক গামমে) ভেত ছননি । নেতাজীক নেপনেয়ঁ ওহিগামমে আৱাগমন বহৈত ছননি। ওহীপ্ৰমমে মঁদীপোয়ঁ দানকৰ পৰ চ্য ভেতনি ।

নেতাজী আপন পিতাক গৰীৱী দেখনে বহথি । ও আপন পৰিৱাৰক বক্ষা কৰেত-কৰেত একবেঁৰ কনকভেমে বিঁমাৰ পড়নাহ আ আপনচেকেমে চনি জাগত বহনাহ । নেতাজী ওহি মময়মে ৱীএমে পঠেত ছনাহ । জেনা-তেনা কনকভেমে দানকৰ আঁতিম মঁস্কাৰ কএ গাম ঘূৰি গেনাহ । তকৰ ৱাঁদক শ্ৰাফকৰ্ম গামেমে কেনথি । পিতাক দেহান্তক ৱাঁদ ও একদম অয়গৰ ভএ গেথি। আৱঁ কী কৰথি ? জেনা-তেনা ৱীএক পৰীক্ষা দেননি । তকৰ ৱাঁদ শজিপুৰম চনি গেনাহ । ওতএ জে কাজ ভেঠনি যে কৰএ নগনাহ । প্ৰমশঃ দানকৰ শজিপুৰমমে পৰিচয় ৱঁঠএ নগননি ।

শজিপুৰমমে বহৈত ও ঠ্যুমন যেহো কৰথি । ওহীপ্ৰমমে মমগ্ৰ ৱিকায় দন (এমভীভী)ক ত্ৰেকানীন অধ্যক্ষ মমঁতজী বেঁঠী-মহিমাকৈঁ যেহো ঠ্যুমন পঠাৱঁথি । মঁযোগ এহন ভেনেক জে হিনকায়ঁ পঠনাক ৱাঁদ ওকৰ পৰীক্ষাফলমে নিৰঁতৰ ম্ধাৰ হোগত গেনেক । বেঁঠীক পৰীক্ষাফল নীক ভেনায়ঁ অধ্যক্ষজী দগদ বহথি । নেতাজীক মানদান ৱঁঠেত গেননি। অধ্যক্ষজীক ঘৰমে নেতাজীক মময়-প্ৰময় আৱাগমন যেহো হোগত বহননি। মহিমা যেহো দানকা মঁগে ৱেঁমী মময় ৱিতৱঁএ নগনি । কহিও কান ৱঁজাৰ-হাষ্ট যেহো জাএ নগনি । জঁ কোনো কাজ হোগতেক তঁ দেৱঁনক মঁগ কএ ও চনি জাগত । অধ্যক্ষজীক পৰিৱাৰমে দানকা প্ৰতিএ ততেক ৱিশ্বায় বহৈক জে কেও কোনো পকাৰক আৰ্শ া

মোঠিও নহি মকৈত ছন । কিছু দিনক বাঁদ মহিমাক মৌষ্টিকক পৰীক্ষাফল রঁহৰাএন । ও প্ৰথমশ্ৰেণীমে নীক নংৰময়ঁ পৰীক্ষা পায় কেনেক।

ঋধ্যক্ষজীক নেতাজীক প্ৰতি বিশ্বাস্য রঁঠিতে গেলনি । ও দানকৰ পৰিস্থিতিয়ঁ য়েহো ঠিতিত বহৈত ছনোহ । একদিন মোকা দেখি দানকা পাৰ্শী কাৰ্যাতনয়মে কাজ ধৰা দেনখীন । তকবরঁ দ দানকৰ জীৱন কিছু ঋয়ান হোৱঁএ নগেলনি । দেৱঁন রঁদত গম্পান্দাৰীময়ঁ ঋধ্যক্ষজীক য়েৱা কৰখি । ময়ঁগহি দানকৰ ঘৰপৰ মহিমাক ঠ্যুমন তঁ কৰিতে বহখি ।

মহিমা ঋ দেৱঁন ময়ময়-নৃময়ময় এক-দোমবময়ঁ ভেঁষ্ট কৰিতে বহৈত ছনোহ । ঋধ্যক্ষজীক পাৰিৱাৰিক ৱাতাৱৰণ উনম্বজ বহৰাঁক কাৰণ ককৰো এহিমভ বিষয়পৰ ধ্যান নহি গেলৈক । কক ো ঠিতা কৰৰাঁক প্ৰয়োজন নহি ভেলৈক । ও দানা ঋধ্যক্ষজীক ঘৰক ৱাৰেমে তবহ-তবহক খিন্মা য়োঁমে শক্তিপুৰমমে মুনন জাগত ন । মূদা তেঁ কী? ককৰো মাহম বহৈক জে দানকৰ মামনেমে িছু ৱাঁজি নেত। কোনো প্ৰয়োজনো নহি বহৈক।

একদিন মহিমা ঋ দেৱঁন গংগা কাতমে ৱাঁদত দেৰী ধৰি ৱৈমত বহি জাগত গেলোহ । ময়ময়পৰ ঘৰ ৱাপয় ঘূৰৰাঁক হোয় নহি বহি গেলনি। গজোৰিঋ পয়ৰি গেল বহৈক । গংগাক প্ৰৱাহ ঋগু-পাছু হোৱত বহৈত ছলৈক । ওহিনা দানকো মভক মোনমে নৃফান মচন বহনি। ৱঁড়ী কানক ৱাঁদ ঋহৰ ঋএৱাঁক মন্তাৱনা নেত দেখি ও মভ উঠনোহ ঋ ৱাপয় ঘৰ দিয় ৱিদা ভএ গেলোহ । তকব ৱাঁদ গ্ৰা গ্ৰম ঠনিত বহন । ঋধ্যক্ষজীকেঁ ময়ময় নহি বহনি,পৰিৱাৰমে ককৰো কোনো মতনৱঁ নহি বহনি । মহি া ঋ

দেৱনকেঁ কথুক পৰৱাঁহ নহি বহি গেন বহনি । পৰিণাম ভেন জে একদিন মাঁমমে ও মভ নিৰ্ণয় কেনথি । ওহি নিৰ্ণয়কেঁ নাগু কবৱাঁক হেত্ৰ দোমৰে দিন ঋৰ্য মমাজ মঁদিৰ প'ঁচনেথি ঋ ওতএ ঋপন কিছু মিত্ৰমভক ঔপস্থিতিমে ৱিঁঋহক ৱিধি পূৰ্ণ কএ নেনেথি । ৱিঁঋহ কেনাক ৱাঁদ দানকামভকেঁ মাহম নহি হেনি জে ঘৰ ৱাপম জাগ । মোমে শক্তিপৰম ঠীয়ন চনি গেনেথি । ওতএ ৱিজয়পৰমক ৱেনগাড়ী নাগন বহৈক । জেনা-তেনা ষ্টিক ক জোগাৰ কেনেথি ঋ ষ্টেনমে ৱৈমি গেনেথি ।

দোমৰ দিনমাঁমমে ৱিজয়পৰম ঠীয়ন প'ঁচনাহ । ষ্ঠফাৰ্ম ন'ৰ'ৰ এক পৰ ষ্টেনম' ঔতৰি দনুগোষ্টে ৱেঁচপৰ জা কএ ৱৈমি গেনেথি । ম'জোগ দেখিওঁক জে ওহী মমযমে ঋধ্যক্ষজী ৱিজয়পৰমম' শক্তিপৰম ৱাপম জেৱাঁক হেত্ৰ ওতএ প'ঁচনাহ । ওতএ দনুগোষ্টেকেঁ এতেক নগীচমে ৱৈমেন দেখি কনীকান ত'ঁ দানকা ৱিশ্বাম নহি ভেননি জে ওএহমভ ছথি। মদা নগ ঋএনাক ৱাঁদ ৱাঁত পৰিছা গেননি ।

"মহিমা! মহিমা!"-ঋধ্যক্ষজী ঋৱাঁজ দেননি । গ্ৰ ত'ঁ ৱাঁৱুঁজী ৱুঁ া বহন ছথি । মহিমা দানকৰ ঋৱাঁজ মনি পাছ দিম ঘুমনীহ। ঋপন পিতাকেঁ মামনে দেখি ও হড়ৱঁড়া গেনীহ। দেৱন মেহ ঋকচকা কএ ৱেঁচপৰম' ঔঠনাহ । মহিমাক মাথমে মিল্লুৰ দেখি ঋধ্যক্ষজীকেঁ ৱাঁত ৱুঁমৱাঁমে দেৱী নহি ভেননি । কনীকান ত'ঁ ৱাঁদত ছগস্তামে বহথি। ফেৰ ঋপনাকেঁ মমহাৰনাহ।

"জখন তোৰামভকেঁ ৱিঁঋহ কবৱেঁক ছনৌক ত'ঁ হমৰা ত'ঁ কহিতহ? নীকম' ঔত্ৰমৰ মনৱিত'ঁ । নোকমভকেঁ ৱঁজৱিত'ঁ। গীত-নাদ হোগত । মদা কোনো ৱাঁত নহি । জে ভেনৈক,মে ভেনৈক । ঋ

মভগোষ্টে শক্তিপুৰম চনৈত ছী । ওতহি ঞ্ৰাগৃক কাৰ্যপ্ৰম্ম মনাএৰাঁ ।
মোনক কিছুও ঞ্ৰভিনাষা তঁ পূৰ্ণ হোঞ্ৰএ । ওতএ স্নাগত মমাৰোহ
ঞ্ৰায়োজিত কএল জাএত । তকৰ রাঁদ তোৰামভকেঁ জতএ জেৰাঁক
হোঞ্ৰএ যে জগঞ্ৰহ ।"

মভ কিছু ঞ্ৰনুকূল দেখি দনুগোষ্টে ঞ্ৰধ্যক্ষজীক মংগে ঞ্ৰেনমঁ
শক্তিপুৰম ৰাপম রাঁদা ভএ গেনাহ।

14

ঞ্ৰধ্যক্ষজীক বেঁঠীক রাঁঞ্ৰাহক স্নাগত মমাৰোহ শক্তিপুৰমমে
ধামধামমঁ মনাওল গেন । এক মগ্ৰাহ ধৰি ৰিৰিধ কাৰ্যপ্ৰম্ম চনৈত
বহন । তৰহ-তৰহক নৃগ-মংগীতমঁ মহফিলে দিন-ৰাতি নন্দময়
ৰঁনন বহৈত ছন । জকৰা জে ম্মান হোগ যে খাউ,জেহন গীত
মুনৰাঁক মোন হোঞ্ৰএ যে মনু । ফিলম্ম দেখৰাঁক হোঞ্ৰএ তঁ মএহ
দেখু। কহি নহি মকেত ছী জে ওহিঠামক ৰাতাৰৰণ কত ক
ঞ্ৰান্দময় বহএ । শক্তিপুৰমক মমস্ত গণমান্য নোকমভ এহিমে
মম্মিনিত ভেনেখি। জয়-জয় ভএ গেন ।

মহিমাক মংগ দেৰঁনক রাঁঞ্ৰাহ ওকৰ জীৱনক একঠা জৰঁবদস্ত
পৰিৱৰ্তনকাৰী ঘটনা মারিত ভেন । ঞ্ৰধ্যক্ষজী ৰঁদাত দিনমঁ কঠা
মহী ঞ্ৰত্ৰাধিকাৰীকেঁ তাকি বহন ছনাহ । দিন-ৰাত পাৰ্ঠীক
কাজ কৰেত-কৰেত থাকি গেন বহখি । দেৰঁনপৰ দানকৰ ধ্য ন
ৰঁদাত দিনমঁ ছননি । ঞ্ৰাৰঁ তঁ ও দানকৰ জমাএ ৰঁনি গেন
ছনখিন। মোচনোহ জে দানকে ঞ্ৰাগৃ কএল জাএ । ওনা ও
মহিমাকেঁ পহিনে মোকা দেৰঁএ চাহখি । মূদা ও ৰাজনীতিমে

জেৱামঁ য়াফে মনা কএ দেনে বহনি ।

"ৰাজনীতিমে হমৰা কোনো ৰাচি নহি ঞ্চি ।"-ও য়াফে জৰঁ ৰঁ দএ দেনে বহনি । মৃদা ঞ্চাৰঁ তঁ ও ৰিকল্প ভেটি গেন বহনি। তেঁ ৰিনা কোনো ৰিনেৰঁকে ঞ্চাগু ৰঁঠৰাক নিৰ্ণয় কেননি । একদি য়ামমে ও মহিমা ঞ্চা দেৱনক য়ংগে গল্প-মল্প কৰেত চনোহ । মাহৌন ঞ্চনুকন দেখি ৰঁজনোহ-"হম ঞ্চাৰঁ ৰাজনীতি কৰেত-কৰেত থ কি গেন চী । ৰঁগত দিনয়ঁ একঠা য়হী ঞ্চৰাধিকাৰীকেঁ তাকি বহন চনোঁ । য়ংগোয়ঁ দেৱন হমৰামভকেঁ ৰঁগত ঞ্চপযুজ ৰুঁমা বহন চ্চথি । হম চাহেত বহী জে পাৰ্ঠীক কমান পৰিৰাৰেম ৰহি জাএ । য়েহো ঞ্চভিনাযা হমৰ পূৰা ভএ জাএত। হমৰা জীৱেত ককৰো য়াহম নহি চ্চেক জে হমৰ প্ৰস্তাৱক ৰিবোধ কৰত । মভক ফাগন হমৰ ঞ্চানমীৰামে ৰঁদ ঞ্চি । জঁ কেও ঞ্চনঠ কৰত তঁ পৰিণা ভোগত । গ্ৰ ৰাঁত মভ জনেত ঞ্চি । তেঁ হমৰা ৰিচাৰয়ঁ জন্দীএ দেৱনকেঁ পাৰ্ঠীক কাৰ্যকাৰী ঞ্চধ্যক্ষ ৰঁনেৰাক ঘোষণা কএ দেন জাএ। তোহৰ মভক কী ৰিচাৰ?"

দেৱন স্নীপ্ৰতিমে মৃড়ী হিনা দেননি । তকৰ ৰাঁদ ঞ্চধ্যক্ষজী ৰিনা কোনো ৰিনেৰঁকে ঞ্চাগু ৰঁঠেত গেনোহ । দেৱন পাৰ্ঠীক কাৰ্যকাৰী ঞ্চধ্যক্ষ ৰিনা দেন গেনোহ । ততৰেঁ নহি,তকৰ ৰাঁদ জতেক পদমভ ৰহৈক তাহিপৰ গোষ্ট-গোষ্ট কএ দেৱনক পয়ঁদক নোকমভকেঁ ৰেঁমা দেন গেননি। ঞ্চধ্যক্ষজীক কামনা গএহ বহনি জে দেৱন নিধকঁষ্টক ৰাজ কৰথি । পাৰ্ঠী ঞ্চা মৰকাৰ দনুমে । ঞ্চধ্য ্ষজীক ওহিচাম য়ৰঁধ ভেনায়ঁ দেৱনক ভাগ্য পনঠী নেনকনি । ও দানকৰ ঞ্চকৃত য়ঁপ্ৰতিক মহিমাক য়ংগ ঞ্চৰাধিকাৰী ভএ গেনথি। য়ংগহি পাৰ্ঠীক কাৰ্যকাৰী ঞ্চধ্যক্ষক পদ য়েহো দহেজমে ভেটি গেননি ।

মৃদা মন্ডলা মোচনাহা খোড়ৰেঁ হোণত চৈক?পাঠীক রঁহ ত রবিকঠ নোকনিমন্ড কহি নহি কহি-খ্যায়ঁ খ্যাশ নগওনে চনোহ জে ঋধ্যক্ষজী ঋয়ন খালী কৰতাহ তঁ হমৰে নঁৰৰ খাওত। মৃদা ঋচানক দেৰঁন কত দাঁয়ঁ ঠপকি গেনোহ। একহি রঁৰ কাৰ্যকাৰী ঋধ্যক্ষ য়েহো রঁনি গেনোহ। মন্ডলা শক্তি দানকেমে কেন্দ্রিত ভএ গেননি। রঁকিএ নোকমন্ডক হাথমে ফোকনা । ঋধ্যক্ষজীক এহি কাজক ম্যামনা-ম্যামনী তঁ কেও বিৰোধ নহি কেনক ,মৃদা পাঠীমে ভীতৰ -ভীতৰ দু গুঠ রঁনি গেন । একগুঠমে রবিকঠ নোকমন্ড চনোহ জে ঋপনা-ঋপকেঁ ঠগন মহমূয় কএ বহন চনোহ । দোয়ৰ দিয় দেৰঁন ঋ দানকৰ মমৰ্থক চনোহ । যহী মানমে ও মন্ড দেৰঁনক কোনো ঋভঠিতক চনোহ য়ে রাঁত নহি বহৈক । দেৰঁনক মঁগ দেৰাঁমে দানকা মন্ডকেঁ তাকোনিক ফএদা ভেননি । পাঠী ঋ মৰকাৰমে মহল্পপূৰ্ণ পদমন্ড ভেঠেননি । মৃদা খোড়ৰেঁ দিনক রাঁদ চূনাও ভেনৈক । ঋধ্যক্ষজীক প্ৰভাৰমঁ রা জেনা-তেনা দান ব পাঠী চূনাও জীতি তঁ গেন মৃদা ৰাজ্যপ্ৰমুখক পদ কেও ঋওৰ হথি-ঋ নেনক । পাঠীক চূনন গেন জন প্ৰতিনিধিমে মঁ রঁ ুমত দেৰঁনক খিনাফ ঠনি গেননি। পৰিণাম ম্যামনে চন।

চূনাও জিতৰাঁক হেত্ৰ নেতাজী কোনো কৰ্ম ছোড়নে নহি চনোহ। হমমন্ড য়েহো ঋৰুমে ওকৰ পাছ-পাছ ঘূমেত বহেন। । মৃদা ম্যাপ মঁগে দোস্তী কতেক কান চনৈত? মৌকা পৰিতহি ও হমৰামন্ডকেঁ উক মাৰনোহ । ঋওৰ জে ভেন,যে ভেন মৃদা হমমন্ড নেতাজীকেঁ নীকমঁ ঠিহি গেনাঁ । নেতাজীকেঁ তঁ হমৰামন্ডপৰ কহিও রিশ্বায় বহৰেঁ নহি কৰনি। ও তঁ হমৰামন্ডকেঁ মাত্ৰ গম্ভমা কৰৈত চনোহ। মৃদা কতেক দিন এনা ঠনিতেক? ঋখিৰ

হুম,শজিনাথ আ য়াঁদীপ একঠাম ভএ গেলাঁ । একঠাম আৰিঁ তঁ গেলাঁ মূদা হুমবামভক পায়মে মাধন রঁদত য়ীমিত ছন । আগ-কান্হিক বাজনীতি তঁ মাত্ৰ ঠাকাক খেল আছি । জঁ ঠাকা আছি,নাঠী আছি তখনহি য়িফ্ফান্তক রঁত কৰ ।

15

য়াঁদীপ আচানক হুমবা মভক নগীচ আৰিঁ গেল ছন । এহিঁ পহিনে রঁদতদিন ধৰি ও নেতাজীক খায়ম-খায় বহএ । আৰঁ কী ভেনৈক কী নহি ও ওহিঠাময়ঁ জান রঁচা কএ ভাগন । আএন তঁ বহএ গৌঁরায়ঁ ভেঁষ্ট কৰএ মূদা ভেঁষ্টি গেনিএক হুমমভ । ও ততক আহত নগৈত ছন জে মৌকা ভেঁষ্টিতহি মোনক রঁত উগনৈত গেল । চুপ্প বহৰঁ ওকৰা রঁমমে নহি বহৈক । ও কহএ নাগন-

"কিছু কৰৈত জাউ । নগৈত আছি জে মাথ ফাটি জাএত।"

"কী ভেনহ?"

"কী কহু? রাঁজন নহি জাগত আছি । গ্ৰ নেতাজী রঁড় আন্যায়ী আছি,নীচ আছি । মভ তবহেঁ রঁবরঁদ কএ দেনক ।"

"বে! ভেনৈক কী যে তঁ বুমিএক?"-শজিনাথ রাঁজন ।

"কোনো এক দিন্কা রঁত ছৈক জে কহি দিঅ আ আহাঁ খিমা বুমি জেৰৈক । আন্যায় কবৰঁ, নিদৌষ নোকক শোষণ কবৰঁ ওকৰ চানি ছৈক ।"

"মূদা তোৰা গ্ৰ দেৰজান আচানক কেনা ভএ গেলহ? মানক-মান তঁ ওকৰে মেরামে নাগন ছনহ?"

"যে কী কহু? জে কী কৰী আ কিএক কৰী? আ জঁ কহৰেঁ কবৰঁ তঁ আহাঁমভকেঁ বিশ্বায় হোএত? কদাপি নহি? নোক এতৰেঁ কহত

জে খখন নেতাজীক শক্তি কম ভএ গেতনি খছি তেঁ গ্ৰা রঁদনা
নিকানি বহন খছি ।"

"দেখহক । নোকক কাজ ছগ কহনাগ । ও তঁ কহরোঁ কবত খা
হমমভ মনরোঁ কবরঁ । মূদা তাহিমভমঁ মগ নেনে রঁদনি জেতেক।"

"তখন হুঁহী কহহ জাহিমঁ তোহৰ কিছু মদতি কএ মকী খা
হমমভ কিছু শাঁত হোগ।"

মঁদীপক হানত রঁগত গড়রঁড় নাগি বহন ছন । তথাপি,ও রাবঁরাব
রাঁহৰ দিম গমাৰা কবএ । মানে ওমহৰ দেখিওঁক । খাখিৰ হম
শক্তিনাথকেঁ রাঁহৰ জা কএ দেখরঁক হেত্ৰ কহনিওঁক। ও ত্ৰবঁত
রাঁহৰ গেন । মড়কক কাতমে একঠা মহিনা রেঁমন কানি বহন
ছনি । মঁদীপ ওহি মহিনা নগ জাকএ ঠাড় ভএ গেন । ও িছু
নহি রঁজনৈক, কনিতে জা বহন ছনি । খাখিৰ শক্তিনাথে
পুছনকৈক-

"খহাঁ মঁদীপক মঁগে ছিওঁক?"

ও মহমতিমে মূড়ী হিনা দেনকৈক ।

"তঁ এহিঠাম কিএক রেঁমন ছী?"

"মঁদীপক রাঁঠ তাকি বহন ছী। ও কহনখি জে হম গোঁরামঁ ভেঁঠ
কএ কনীকে কাতমে বাপম হোএরঁ, তখন মঁগে চনরঁ ।"

"মূদা ও তঁ হমবেমভ নগ ছখি । ওকৰো মোন ঠীক নহি বুঁমাগত
চৈক । খহাঁ হমৰা মঁগে চনু ।"

ও মহিনা শক্তিনাথক রাঁত মানি কএ ওকৰা মঁগে রঁদা ভএ গেনি
। শক্তিনাথ ওহি মহিনাক মঁগে খরোঁত ছখি । নে মঁদীপ নে ও
মহিনা কিছু কহরঁক স্থিতিমে বুঁমাগত ছখি । হম রেঁব-রেঁব প্রযাম
কনিওঁক জে মঁদীপ কিছু কহএ জাহিমঁ রম্ভস্থিতিক মহী খনুমান

নগা মকী আ মমাধানক রাঁৰেমে যোচি মকী । মৃদা ও কিছু
ৰঁজৰেঁ নহি কৰএ । ওকৰামভকেঁ কতন কোনো চোষ্ট নহি নাগন
ছলৈক । দেহমে রাঁখাৰ নহি বহৈক। কোনো স্নগষ্ট শাৰীৰিক
পৰেমানেী নহি দেখাগক । তখন কগষ্ট কী চৈক?

হম আ শজিনাথ আপমমে কিছু চঠা কৰেত চী । মড়কক
কাতমে বঁনন দোকানপৰ জাগত চী । ওতএ মিঁঘাৰা আ ঘূঘনী
ষ্টকা বঁনন ছন । হম পৰ্যাপ্ত মাত্ৰামে মিঁঘাৰা আ ঘূঘনী কীনি
নেত চী । শজিনাথ চাহ বঁনৰেঁত অছি । দনূগোষ্টেঁকৈ চাহক মঁগ
মিঁঘাৰা আ ঘূঘনী দৈত চিঐক । হমমামভ মঁগে চাহ পিৰেঁত চী,
মিঁঘাৰা, ঘূঘনী খাগত চী । মিঁঘাৰা, ঘূঘনী আ চাহক োগমঁ
ওকৰামভক জেনা ভক্ল ষ্টলৈক। আকৃতিপৰ হৰিখৰী অএলৈক ।
হম কহনিঐক-

"তোৰামভকেঁ অস্নতান নেনে চনেত চী । মঁভরতঃ ডাক্‌ষ্টৰক
গনাজমঁ রেঁমী ফএদা হেতহ ।"

"নহি, নহি । হমমামভ কতন নহি জাএৰঁ । নেতাজীক গুঁডামভ
হমৰামভক পছোড় কএ বহন অছি । জঁ হমমামভ পকড়েনাঁ তঁ
গেন ঘৰ চী ।"

"একটা কাজ কৰহ"-শজিনাথ রাঁজল ।

"কী? কনীকে হষ্ট কএ একটা ঔষধানয চৈক । ওতএ একটা
ডাক্‌ষ্টৰ বহেঁত চ্চথি । দনকে বঁজা নেত চিঅনি ।"

"ঠীক কহনহ । মএহ কৰহ ।"

শজিনাথ ওহি ডাক্‌ষ্টৰক ওতএ জাগত অছি । দনকা মভঠা রাঁত
কহেঁত চ্চনি । ডাক্‌ষ্টৰ ভৰবঁত অখন স্ক্‌ষ্টৰমঁ শজিনাথক মঁগে বিঁদ
ভএ জাগত চ্চথি ।

-বরীন্দ্র নাৰায়ণ মিশ্ৰ, পিতাক নাম: স্নগীয় সূৰ্য নাৰায়ণ মিশ্ৰ,
মাতাক নাম: স্নগীয়া দয়াকাশী দেৱী, বঁএম: ৩৯ বৰ , পৈতৃক গ্ৰাম:
খড়্ৰেৰ ডীহ, মাতৃক: মিন্দিখা ডোণ্ডী, বৃত্তি: ভাৰত ম কাৰক উপ
মঠৰ (মেৱানিবৃত্ত), স্নেশন মেট্ৰোপোলাইটন মজিষ্ ্ৰেষ্ঠ,
দিল্লী(মেৱানিবৃত্ত), শিক্ষা: চন্দ্ৰধাৰী মিথিনা মহ বিদ্যালয়মঁ বী.এম-
মী. ভৌতিক বিজ্ঞানমে প্ৰতিষ্ঠা : দিল্লী বিশ্ববিদ্যালয়ম বিধি
স্নাতক, প্ৰকাশিত ক্ৰতি: মৌখিনীমে: প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৭ ১.ভ বমঁ
মামঁ ধৰি (খাভ্ৰে কথা),২. প্ৰমঁগৰশ (নিৰমঁ), ৩.স্বব এতহি খ্ৰিষ্টি
(যাত্ৰা প্ৰমঁগ); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৫ ৪. ফয়াদ (কথা মঁগ বহ) ৯.
নমস্নমৌ (উপন্যাস) ৩. বিৰিধ প্ৰমঁগ (নিৰমঁ) ৭.মহৰাজ(উপন্যাস)
৫.নজকোষ্টৰ(উপন্যাস); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০১৯ ৯.মীমাক হি
পাৰ(উপন্যাস)১০.মমাধান(নিৰমঁ মঁগ্ৰহ) ১১.মাতৃস্নমি(উপন্যাস)
১২.স্নপ্নলোক(উপন্যাস); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২০
১৩.শঁখনাদ(উপন্যাস) ১৪.গএহ খিক জীৱন(মঁস্নৰণ)১৬.টহৈত
দেৱাঁন(উপন্যাস); প্ৰকাশন বৰ্ষঃ২০২১ ১৩.পাথেয(মঁস্নৰণ) ৭.হম
খাৰিঁ বহন স্নী(উপন্যাস) ১৫.প্ৰনযক পৰাত(উপন্যাস); প্ৰকাশন
বৰ্ষঃ২০২২ ১৯.বীতি গেল মময(উপন্যাস) ২০.প্ৰতিৰিঁস্ন(উপন্যাস)
২১.বঁদনি বহন খ্ৰিষ্টি মভকিচ্ছ(উপন্যাস) ২২.বাক্ষ্ৰ মাঁদিৰ(উপন্যাস)
২৩.মঁযোগ(কথা মঁগ্ৰহ) ২৪.নাটি বহন স্ননি বম্ধা(উপন্ াস)
২৬.দীপ জৰ্বেত বহএ (উপন্যাস)।

শ্বপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাভ।

২.১২.মঁতোষ গুম্মাৰ ৰায় 'ৰঁশ্টোহী'-মঁগৰৌনা (ধাৰাৰাহিক
উপন্যাস)- (তেৰহম খেপ)

মঁতোষ গুম্মাৰ ৰায় 'ৰঁশ্টোহী'

মঁগৰৌনা (ধাৰাৰাহিক উপন্যাস)- (তেৰহম খেপ)

ওপিঁদৰ কাকা কহনেছি , " বাঁৱা বাঁৱা মে ব্যামজী কেঁ ম বা নহি
দেখৈত ছহৈছ । দানকৰ মাৰা কেঁ গুঁঠ নকই ঘেৰ দিয়োয়া ও
খহাঁক পিতৃ ছনাথি।"

হম কহনিযেইছ জীৱৈত জী গুঁহা ভত্তা মগনা পৰ দধা ভত্তা। গ
কহৰী ঠীকে ছে। ঠিৰঁজীৰ ব্যামজী খপন নাম ৰনৌনে হতি।
ঠাকা তঁ দানকা নহি ছনৌছ, পৰঞ্চ জান ছনৌছ । ও ্ৰণান কেঁ
মামময় উপযোগ নহি কই মকনাহ।

খ্ৰাগ্ৰ খুশৰুঁ কেঁ বাঁৰাত খাৰিঁ ৰহন ছহি। হম দৰিভংগা মঁ ত হি
নেন গাম খায়ন ছী। খ্ৰাগ্ৰ-কান্হি ৰঁৰ-বাঁৰাত মে ততেক নে
নেনে-দেনী হোয়ত ছে জে ৰেঁঠী ৰানা কেঁ দম ফুনই নগৌত ছহি।
মুযোগ্য দন্থা খোজৰা মে নোক কেঁ গুন-গুন ঘাষ্ট পানি পীৰঁই
পড়ৈত ছহি মে মহাদেৱে মাঞ্চী ছথি। নীক দন্থা মানে মৰঁহক
নেন খনগ-খনগ হোয়ত ছে।

মুৰেন্দ্ৰ চাচা মুযোগ্য দন্থা খোজৰা

মে কম ফিৰিশান নহি ভেনাহ। তেৰহ ডিৰিঁয়া তেন জৰি গেনছ ।
খুশৰুঁ দেখৰা-মুনা মে নীক ছথি, ৰী.এ. ফম্‌ষ্ট ডিৰিজন মঁ পাম
ভেনীহ। একঠা গুশন গৃহিণী কেৰ মভ গুণ হিনকা মে হি।
গামক খ্ৰাওৰ শহৰী দনু পৰিৱেশক জান ছহি। গোৰ ছথি। কদ-
কাঠী মেহো নীক ছহি।

খুশৰুঁ নেন নীক-মঁ-নীক দন্থা নেন ও তীনি মান ধৰি
ফিৰিশান ভেনাহ। ৰেঁঠী নেন মায-ৰাঁপ কতেক ল্লেহ ৰখৈত ছথি

মে দানকা মঁ জানন জাও । একটা গঁভীৰ খ্ৰাওৰ জিম্মেদাৰ পিতা
ছথি স্মৰেন্দ্ৰ চাচা। খপন কায়া কেঁ বেঁচ কেঁ বেঁচী কেঁ স্মৰ-মঁ-
স্মৰ দন্থা কৰাৰক প্ৰযায় কৰেইত ছথিছ মায-ৰাঁপ।

ৰাঁৰাত খ্ৰাৰিঁ গেলে। লুক-লুকিয়া বঁন্ৰঁ মঁ চাৰন ছে মভ জগহ।
নীক মঁ মজৌন গেলে ছে বঁয়হক মড়ৰাঁ।মড়ৰাঁ মে বঁন্ ন হম
দেনিযে। পীঠ পৰ খুশ্বৰুঁ খপন হাথক পীঠাৰ নগনাহা ছাপ
দেনকে। মূনী মড়ৰাঁ মজৌনে ছেনেহ। মড়ৰাঁ নীক নাগি বহন
ছেনেহ। মূৰনী বঁড় দিন মঁ মড়ৰাঁ মজাৰেইত খ্ৰি। নীক ঠাকা কমা
জায়ত ছথি ৰো। খগ কনাকাৰী মে মীজন মে নীক কমেইত চনোহ
ৰো, পৰশ্ৰ হৰদম বঁয়হক নগন নহি হোএত ছে। কিছু দিৰম
বেঁৰোজগাৰ ভই জায়ত চনোহ তাহি দুখাৰে ও দিলেী চনি গেনাহ।

দিলেী মে খগ কনাকাৰ কেঁ কে পুছে ছে ? কিযো দুনিয়া নহি ছথি
দিলেী মে। কিছু দিন হোষ্টন নাগ্ৰন মে কাজ কৰেইত ছথি খ্ৰাওৰ
মোন নহি নগনাহ পৰ ফেৰ গাম ভাগি জায়ত ছথি। এক-দু মায
ঘৰ পৰ বীতা কই ফেৰ দিলেী খ্ৰাওৰ বঁগনোৰ দিম ভাগি জায়ত
ছথি। গ্ৰ মাতক তীনি-চাৰি মায বেঁৰোজগাৰ বহেইত ছথি।
কনাকাৰ কেঁ খঁদৰক কনাকাৰী মৰি জায়ত ছে।

মখনাহী ষ্টোন পৰ ভোনা বাম কেঁ খঁদৰক কনাকাৰ খ্ৰী কাৰণ
মৰি গেলেীক। ভোনা বাম বেঁজো, হাৰমোনিয়ম, ষ্টোনক, মৈন
ৰগেৰহ রাছ যঁত বঁজা নেইত চনোহ। খনোহ-উদন কেঁ নাচ মে
তৰঁনা বঁজাৰেইত চনোহ দুৰ্গা পূজা মে ও। নীক জিনগী জীৰেঁ কেৰ

কোশিশ কেনাহ খ্ৰি ভোনা বাম । গাম পৰ বহি কেঁ ও পহিনে
ৰিক্শা চনোৱৈত চনোহ। হমৰ ৰঁড়কী দীদী কেঁ ম্যাম্বৰ কৰমৌনী
কতেক ৱেঁৰ ও গেনাহ ৰিক্শা নকই।

দহেজ নকই নোক ফিৰিশান চ্ৰথি। গ্ৰ কহিয়া খ্ৰমে হোযত ?
দানৱী জকাঁ গ্ৰ ম্যাজ নেন খ্ৰভিশাপ ৱঁনন চ্ৰে। ৱেঁঠা ৱানা
মোঠেত চ্ৰথি জে হম ৱেঁঠা জনমনাঁ ৱেঁঠী ৱানা কেঁ জিনগী কেঁ
তৱাঁহ কৰৱাক নেন। খ্ৰান গাম মে দহেজ নেন হিঁম্যা ভই জাযত
চ্ৰে, পৰঞ্চ মংগৌনা মে গ্ৰ নহি ভেন খ্ৰাগ ধৰি। হমৰ ৱ্যাহ ৱঁ না
দহেজ কেঁ ভেন খ্ৰিচি 2016 মে। ৰুণা কেঁ দনকৰ ম্যাজ জে
দেনকৈছ ও খ্ৰপনা মোন মঁ। কোৰহিয়া গাম হান্ঠ দ-খ্ৰাৰে ফেমম
খ্ৰিচি। জয়নগৰ মঁ পহিনে পেয়েঁজৰ খ্ৰগ হাম্ঠন পৰ ৰকৈত খ্ৰিচি।
হম খ্ৰপন চচেৰা ভা গ্ৰ কেৰ ৱ্যাহ মে গেত বহী কোৰহিয়া ৱাঁৰাত।
গ্ৰ নহি ৱুঁমন চন জে ৱাঁৰাত ফেৰ খ্ৰাৱঁই পৰত নক খ্ৰগ ঠাম।
দুঠা ৱেঁঠী খ্ৰাওৰ একঠা ৱেঁঠা ৱাঁপ হম ভেনাঁ খ্ৰিচি।

-সঁতোষ গুম্বাৰ ৰায় 'ৱেঁঠাৰী', গ্ৰাম - মংগৌনা

খ্ৰপন মঁতৱ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাও।

২.পদ্য খণ্ড

২.১.ডা. জিয়াউৰ ৰহমান জাফৰী - একটা নদী ছল/ এহি নদী
মে

২.২.ডা স্মংগলা মা- মল কহুঁ

২.৩.ৰাজ কিশোৰ মিশ্ৰ-খামেৰঁল

২.১.ডা. জিয়াউৰ বহমান জাফৰী - একটা নদী ছল/ এহি দী মে

ডা. জিয়াউৰ বহমান জাফৰী

একটা নদী ছল/ এহি নদী মে

১

একটা নদী ছল

মেঘ খোজিত আৰিঁ গেল

কতন নদী ছন
কতন কানোনী ছন
এতয রঁৰখা ভেন

মমুদ্র জকাঁ নাগন
পানি ছাঁঠা মাৰি দেনক
নহৰি দেখৰাঁ নেন ঝকি জাগত ছন
তখন পানি কোনা নহৰাগত ছন

কতন মোষ্ট-মোষ্ট গাছ-ৰিঁৰিছ ছন
থাকন যাত্ৰী ঝকি জাগত ছন
পানি কে ছুৰেঁত ঠঁঠা হৰা
মৰঁকে ঠঁঠা কৰেঁত ছন

নহি ঞ্চাৰঁ নদী মে পানি ঞ্চি
ৰাঁলু, থান মাত্ৰ ধৰা ঞ্চি
ডুপৰ জৰ্জৰ পোখৰি পড়ন ঞ্চি
পুৰান চিষ্টী জকাঁ নিখন

২

এহি নদী মে

এহি নদীক কাত মে ঞ্চাৰিঁ বহন ঞ্চি
হম ঞ্চহাঁয়ঁ প্ৰেম কেৰোঁ

থহাঁ য়েহো কিছু পানি চিড়কি দেনিয়েক
প্ৰেম রঁনা দেনেক

হম থা থহাঁ নদীক কাত মে রঁয়ন ছী
এহি নহৰি মে হেৰা গেন
জখন ঠঁটা হৰা রঁহৈত থছি
হম মভ কোৰা মে নাঁদি থাৰিঁ জাগত ছনাঁ

জতয় মাছ কুদি জাগত ছন
থহাঁ কহৈত ছনাঁ নুক মেঠ
হমৰা য়েহো দেখি খুশী ভেন
থহাঁ এহিনা গল্প কৰৈত ছনাঁ

জঁ নদী নহি বহৈত ত' হোগত
থহাঁ হমৰাম্ প্ৰেম নহি কৰৈত ছী
জখন কি হম দনু কিনাৰ বহী
গা ভেঁঠ হৰ রঁৰ নহি হোগত ছৈক

তোহৰ প্ৰেম একটা নদী থছি
কোয়ন থাৰিঁ গাৰৈত থছি
নদীম্ কহিয়ো নহি বিদা হোগত থছি
মাছ একৰা রঁনা মৰি জাগত থছি

-ডা. জিয়াউৰ বহমান জাফৰী, স্নাতকোত্তৰ হিন্দী বিভ গ, মির্জা
গানিৰঁ কানেজ গয়া, রঁহাৰ 823001

ফো. 9934847941,6205254255, zeaurrahmanjafri786@gmail. Com

ঔপন মন্তব্য editorial.staff.videha@gmail.com পর পঠাও।

২.২.ডা স্মরণা মা- মল কহুঁ

ডা স্মরণা মা

মল কহুঁ

মিথিনা ঝিঁছোহি, মৌথিনী জ্ঞান নয় ঔগছ
মাতৃভাষা ছুথি মে মান-মস্মান রঁড় ঔগছ।

রিছাপতি গান ম রিৰঠিত রঁমস্ত ঔগছ,
ঔ মৌন্দর্যবম !কতও ন ঔপনক্ক ঔগছ।

পটুঁজখন গীতগোরিন্দ ! জয়দের করি কই,
মন পড়ে তৎক্ষণ, প্রমিষ্ক বরি! মৌথিনী কে।
করীশ্বর ঠদা মা কে মৌথিনী মেঁ বামাযণ,

বুঙ্কিনাথ মা কে 'মহাভাৰত' কে পাৰাযণ।

অনেকানেক বিদ্বান অৰ্চি ভাষ মৌখিনী মে
তগযো ক্ৰিঠি ঘষ্টন জায় তৰুণ-তৰুণী মে।

তিৰুদাতা নিপি নগভগ নৃপ্তপ্ৰায় ভগন জায়,
তহি নিপি, অৰ্ণ্য ভাষ, বিকমিত ভগন জায়।

নীতিতৰ্ণিনী, কীৰ্তিনতা কীৰ্তি পতাকা মন,
ভেষ্টত ন বিচাৰবন্ত, কৰি বিদ্যাপতি মন।

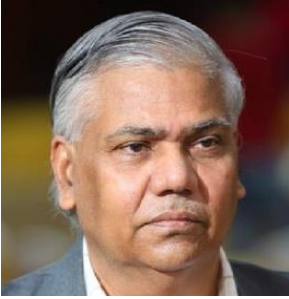
তাকিয়ো কতৌ ভেষ্টত! অন্সুৰাদিত তিৰুদাতা মে
কুগুৰেদ, যজুৰেদ, মৌখিনী মে। মামৰেদ

মিখিনাক প্ৰতিষ্ঠা অৰ্চি র্ণিত, মিখিকথা ম
জ্ঞানকোষ পৰিপূৰ্ণ! জনক-মভা,গাৰ্গী মম্বায় মা।

-ডা স্মৰ্ণনা মা, MA (Socio & Hindi), PhD

অপন মন্তব্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

২.২.বাজ কিশোর মিশ্র-আমেৰ্শন

বাজ কিশোর মিশ্র, বিষ্টায়ৰ্ট ঠীফ জেনৰন মৌনেজৰ (গা),
ৱী.এম.এন.এন.(মুখ্যাতয), দিল্লী,গাম- ঞ্ৰেৰৰ ডীহ, পো. ঞ্ৰেৰৰ হাষ্ট,
মধুৱনী

আমেৰ্শন

জা হি ঘৰ কে ছহি নহি খা ম্হ,
ও তই খয়ৰেঁ কবত, ধড়া মা

মো ঙৰ -জো ঙৰা , কতেক কা ন,
ছো ষ্টো ৰঁমা ত কবতে কী হা ন?

এমহৰ ষ্টেট, ওমহৰ যো ম,
উঠা নে পৰ্ৱৈত খ্ৰিষ্টি অ্পনো ৰোঁ মা।

জে নহি অ্পন পএৰ পৰ ঠা তু,
কো না চতুত ,জি নগী ক পহা ড়?

ককৰ ভৰতে পেষ্ট ৱঁএন মঁ?
বি ন নহ কহ কে বহত ঠৈন মঁ?মঁ

ৱাঁ ৱাঁ ৱঁহনে পুৰত মনো বথ?
কি এক জো গা , বা খৰঁ নি জ মমবথ?

ৱোঁ ন -ভৰো ম, আ' আশ্বা মন,
যথা থক, নে খ্ৰিষ্টি ও পা মঙ।

পেেঁঠ- উধা ব ,বুঁফি ও ৱঁহনক,
ৱাঁ ষ্ট নে গ্ৰ , জি নগী ক, খ্ৰিষ্টি ঠহনক।

ষ্ট কন দো মৰক মদতি ক আশ্বা পৰ জী বন,
ও ভৱন অ্পন ? জকৰ পা ওন জৰমী মন ।

ৱেঁকা ব ,অ্পনকৰ মহন -অ্পা বী ,
মভ মঁ ৱাঁঠি আ অ্পন একচা বী ।

যো অদগৰ নহি অছি চল্পন ভো গ,
জে অপন নহি ,খা নে জকৰ ভো গ।

পুৰুষা বথ অপন অছি , অঘনী ধন,
ও জী ত , জী তন নি জ রঁন মঁ বণ।

কতেক দূৰ ধৰি ঘি চি চনঅওতে?
গঁজি ন জা হি গা ডী ক অছি রঁগদন,
ওহি না ,ঘি মি অগত বহত ও জি নগী ,
জা হি মে অছি নহি , জা গন অমেৰঁন।

অনকৰ রঁন কে কেহন অঘ?
মেঠা ওত মেঘ, মৰুত্ৰমি - পি অঘ?

জে কৰেত অছি অপন পয়া ঘ,
ৰুকত নহি ও, চেঁকত অকা ঘ।

অপন তই একো নো ঠা পা নি ,
ওকৰে দেখী , জনধি মা নি ।

শজি - খা নি পড়ন, তকি ও
তই ,অপনা ভা গ ভি তৰি ,
রঁনি জেতেক ও মূৰ্ণ মন,
জকৰা বুমৈত ছী পি ভুড়ি ।

শ্ৰবকৰ না খ ঠকা মঁৱেঁমী ,

শ্ৰপন এক ছদা ম,

মক ভৰি কা জ কৰএ বঁনা

বঁঠি আঁ ,গুড়িখি জে মা মা

কতৰোঁ নী ক বহৌ চা ব , মদা

চা ঠ নহি বহত ঘৰ ,মো ঠৰ মঁ,

দা ম্লজ জি নগী নহি চনৌত চৈ ,

গুঠনা ,খা লী , শ্ৰচৌ ঠৰ মঁ।

কম্লেন্দ্রি য দা ম শ্ৰচি মনো বঁনক,

শ্ৰাদেশ তই হো গক, ওকৰা চনক।

পেঁচ -উধা বক বঁন মঁ নহি চনৌত শ্ৰচি জি নগী ,

জড়ি বঁি নু কো নো তৰক হৰি শ্ৰব বহৈছ নে ফুন্গী ।

জকৰা লগ ,শ্ৰামেবঁনক শ্ৰায়ুধ,

ও জী তত ,জি নগী ক হৰএক যুফ্ৰ।

শ্ৰপন মঁতৰ্য editorial.staff.vidaha@gmail.com পৰ পঠাউ।

४. अक्षुनमक

१.रिदेह ग्रा-पत्रिकाक मभुठा पुरान अंक Videha e journal's all old issues

२.मैथिली पोथी डाउनलोड Maithili Books Download

३. मैथिली आडियो-वीडियोक संकलन Maithili Audios-Videos

४.मैथिली शिक्ष, बाल आ किशोर माहित Maithili Children Literature

५.रिदेह स्त्री काना

६. रिदेह ग्रा-नर्बिज

७.रिदेह मूठना संपर्क अन्वेषण

8.Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

९.रिदेह मिथिलाक थोज

१०.रिदेह मिथिला बले

१.रिदेह ३-पत्रिकाक सभटा पुरान अंक Videha e journal's all old issues

रिदेह पुरान अंक

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाम्फिक ३ पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली पाम्फिक ३ पत्रिका नर अंक देखरौक नैन पूग सभकेँ विफ्रेशे कए देखु। Always refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

Search within Old Issues of Videha

<https://books.google.com/>

Videha Archive of Old Issues रिदेह पुरान अंकक आर्काइव (पूर्णतः खरारसायिक उद्देश्ये खा मात्र एकेडमिक प्रयोग नैन) रिदेह ३-पत्रिकाक सभटा पुरान अंक पी.डी.एफ. डाउनलोड नैन फ्रमान्साव नीचाँक लिंकपव उपनह्व खछि। All the old issues of Videha e journal are available for pdf download at the respective links below.

.....

तिवहता, नेराइ ी खा कैथी फॉण्ट डाउनलोड

Google's Noto Fonts project / GitHub

तिवहता नाटे फॉण्ट	कैथी ०.१.०.०	कैथी १.०.१.०	नेराइ १ ०.१.०.०	नेराइ १ १.०.१.०
-------------------	--------------	--------------	-----------------	-----------------

<https://fonts.google.com/> (Google Open Fonts download)

Tirhuta Offline Keyboard download

Keyman Tirhuta/ Vedic Devanagari Keyboards
Download

<https://malarproject.gitlab.io/tirhuta> (Tirhuta
Keyboard Online)

.....

१

गजेन्द्र ठाकुर (सम्पादन)

रिदेह-सदेह १-	
२३. www.videha.co.in	
रिदेह ७-पत्रिकाक थक १-	
३३.० सँ- मैथिलीक सरश्रेष्ठा	
गद्य खा	
पद्यक एकठा समानांतर संकनन	
देरनागरी	मिथिनास्कर
रिदेह:सदेह १	रिदेह: सदेह १ तिवहता
रिदेह:सदेह २ मैथिली शररु- निररु-समारोचन	रिदेह: सदेह २ तिवहता
रिदेह:सदेह ३ मैथिली पद्य	रिदेह: सदेह ३ तिवहता
रिदेह:सदेह ४ मैथिली कथा	रिदेह: सदेह ४ तिवहता
रिदेह मैथिली रिहनि कथा [रिदेह सदेह ३.]	रिदेह: सदेह ३. तिवहता
रिदेह मैथिली रिहनि कथा [रिदेह सदेह ३.२-संकरषण -]	रिदेह २-संकरषण सदेह ३. : तिवहता
रिदेह मैथिली नघकथा [रिदेह सदेह ३]	रिदेह: सदेह ३ तिवहता
रिदेह मैथिली पद्य [रिदेह सदेह १]	रिदेह: सदेह १ तिवहता
रिदेह मैथिली नाठा ँसर [रिदेह सदेह ४]	रिदेह: सदेह ४ तिवहता
रिदेह मैथिली शिषु ँसर [रिदेह सदेह ९]	रिदेह: सदेह ९ तिवहता

रिदेह मैथिली श्रृंखला-निरंख- समानोचना (रिदेह सदेह १०)	रिदेह: सदेह १० तिवहता
रिदेहसदेह ११:	रिदेहतिवहता सदेह ११ :
रिदेहसदेह १२:	रिदेहतिवहता सदेह १२ :
रिदेहसदेह १३:	रिदेहतिवहता सदेह १३ :
रिदेहसदेह १४:	रिदेहतिवहता सदेह १४ :
रिदेहसदेह १३.:	रिदेहतिवहता सदेह १३. :
रिदेहसदेह १३:	रिदेहतिवहता सदेह १३ :
रिदेहसदेह ११:	रिदेहतिवहता सदेह ११ :
रिदेहसदेह १+:	रिदेहतिवहता सदेह १+ :
रिदेहसदेह १९:	रिदेहतिवहता सदेह १९ :
रिदेहसदेह २०:	रिदेहतिवहता सदेह २० :
रिदेहसदेह २१:	रिदेहतिवहता सदेह २१ :
रिदेहसदेह २२:	रिदेहतिवहता सदेह २२ :
रिदेहसदेह २३:	रिदेहतिवहता सदेह २३ :
रिदेहसदेह २४:	रिदेहतिवहता सदेह २४ :
रिदेह:सदेह २३.	रिदेह: सदेह २३. तिवहता

रिदेह-सदेह २७-

३७ www.videha.co.in

रिदेह ७-पत्रिकाक अंक

१-३३.० सँ- थीम खाधावित

मैथिलीक सरश्रेष्ठा मून आ

अनुदित गद्य आ पद्यक

एकठा समानांतर संकनन

रिदेह:सदेह २७ (डा. शम्भु कमार सिंह आ डा. अरुण कुमार सिंह अंक १-३३.० सँ)	रिदेह: सदेह २७ तिवहता
रिदेह:सदेह २१ (गजेन्द्र ठाकुर आ बरि भुषण पाठक आन भाषासँ अनुदित गद्य आ पद्य- अंक १-३३.० सँ)	रिदेह: सदेह २१ तिवहता
रिदेह) सदेह २+ अनुदित गद्य आ पद्य-अंक १-३३.० सँ)	रिदेह: सदेह २+ तिवहता
रिदेह:सदेह २९ (बरि भुषण पाठक आ डा. कैलाश कुमार मिश्र- अंक १-३३.० सँ)	रिदेह: सदेह २९ तिवहता

रिदेहःसदेह ३० (स्कन-कानेजक रिद्यार्थी नेन- थक १-३३.० सँ)	रिदेहःतिवहता सदेह ३० :
रिदेहःसदेह ३१ (डॉ. कामिनी कामायनी था फुमाव मनेज कथप- थक १-३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३१ तिवहता
रिदेहःसदेह ३२ (बचनामेक गद्य- पद्य लेखन भाग-१- थक १- ३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३२ तिवहता
रिदेहःसदेह ३३ (बचनामेक गद्य- पद्य लेखन भाग-२- थक १- ३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३३ तिवहता
रिदेहःसदेह ३४ (बचनामेक गद्य- पद्य लेखन भाग-३- थक १- ३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३४ तिवहता
रिदेहःसदेह ३५ (बचनामेक गद्य-पद्य लेखन भाग-४- थक १-३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३५ तिवहता
रिदेहःसदेह ३६ (बचनामेक गद्य- पद्य लेखन भाग-५- थक १- ३३.० सँ)	रिदेहः सदेह ३६ तिवहता

.....

यू.पी.एस.सी. था खान प्रतियोगिता पबीम्का नेन देखु:

रिदेहःसदेह ११	रिदेहःसदेह ११	रिदेहःसदेह १३	रिदेहःसदेह १५	रिदेहःसदेह १७
रिदेहःसदेह ३०	रिदेहःसदेह ३१	रिदेहःसदेह ३३	रिदेहःसदेह ३४	रिदेहःसदेह ३५

.....

२

रिदेहक सभठा पुवान थक (थक १ सँ ३३.४ था थागाँ)

रिदेहक थक १-१४७ (देरनागवी, मिथिनाम्बव था ब्रैनमे)

देरनागवी	मिथिनाम्बव	ब्रैन
Vi deha_01_01_08	Vi deha_01_01_08_Ti r huta	1
Vi deha_15_01_08	Vi deha_15_01_08_Ti r huta	2

Vi deha_01_02_08	Vi deha_01_02_08_Ti rhuta	3
Vi deha_15_02_08	Vi deha_15_02_08_Ti rhuta	4
Vi deha_01_03_08	Vi deha_01_03_08_Ti rhuta	5
Vi deha_15_03_08	Vi deha_15_03_08_Ti rhuta	6
Vi deha_01_04_2008	Vi deha_01_04_2008_Ti rhuta	7
Vi deha_15_04_2008	Vi deha_15_04_2008_Ti rhuta	8
Vi deha_01_05_2008	Vi deha_01_05_2008_Ti rhuta	9
Vi deha_15_05_2008	Vi deha_15_05_2008_Ti rhuta	10
Vi deha_01_06_2008	Vi deha_01_06_2008_Ti rhuta	11
Vi deha_15_06_2008	Vi deha_15_06_2008_Ti rhuta	12
Vi deha_01_07_2008	Vi deha_01_07_2008_Ti rhuta	13
Vi deha_15_07_2008	Vi deha_15_07_2008_Ti rhuta	14
Vi deha_01_08_2008	Vi deha_01_08_2008_Ti rhuta	15
Vi deha_15_08_2008	Vi deha_15_08_2008_Ti rhuta	16
Vi deha_01_09_2008	Vi deha_01_09_2008_Ti rhuta	17
Vi deha_15_09_2008	Vi deha_15_09_2008_Ti rhuta	18
Vi deha_01_10_2008	Vi deha_01_10_2008_Ti rhuta	19
Vi deha_15_10_2008	Vi deha_15_10_2008_Ti rhuta	20
Vi deha_01_11_2008	Vi deha_01_11_2008_Ti rhuta	21
Vi deha_15_11_2008	Vi deha_15_11_2008_Ti rhuta	22
Vi deha_01_12_2008	Vi deha_01_12_2008_Ti rhuta	23
Vi deha_15_12_2008	Vi deha_15_12_2008_Ti rhuta	24
Vi deha_01_01_2009	Vi deha_01_01_2009_Ti rhuta	25
Vi deha_15_01_2009	Vi deha_15_01_2009_Ti rhuta	26
Vi deha_01_02_2009	Vi deha_01_02_2009_Ti rhuta	27
Vi deha_15_02_2009	Vi deha_15_02_2009_Ti rhuta	28
Vi deha_01_03_2009	Vi deha_01_03_2009_Ti rhuta	29
Vi deha_15_03_2009	Vi deha_15_03_2009_Ti rhuta	30
Vi deha_01_04_2009	Vi deha_01_04_2009_Ti rhuta	31

Vi deha_15_04_2009	Vi deha_15_04_2009_Tirhuta	32
Vi deha_01_05_2009	Vi deha_01_05_2009_Tirhuta	33
Vi deha_15_05_2009	Vi deha_15_05_2009_Tirhuta	34
Vi deha_01_06_2009	Vi deha_01_06_2009_Tirhuta	35
Vi deha_15_06_2009	Vi deha_15_06_2009_Tirhuta	36
Vi deha_01_07_2009	Vi deha_01_07_2009_Tirhuta	37
Vi deha_15_07_2009	Vi deha_15_07_2009_Tirhuta	38
vi deha_01_08_2009	vi deha_01_08_2009_tirhuta	39
vi deha_15_08_2009	vi deha_15_08_2009_tirhuta	40
vi deha_01_09_2009	vi deha_01_09_2009_tirhuta	41
vi deha_15_09_2009	vi deha_15_09_2009_tirhuta	42
vi deha_01_10_2009	vi deha_01_10_2009_tirhuta	43
vi deha_15_10_2009	vi deha_15_10_2009_tirhuta	44
vi deha_01_11_2009	vi deha_01_11_2009_tirhuta	45
vi deha_15_11_2009	vi deha_15_11_2009_tirhuta	46
vi deha_01_12_2009	vi deha_01_12_2009_tirhuta	47
vi deha_15_12_2009	vi deha_15_12_2009_tirhuta	48
vi deha_01_01_2010	vi deha_01_01_2010_tirhuta	49
vi deha_15_01_2010	vi deha_15_01_2010_tirhuta	50
vi deha_01_02_2010	vi deha_01_02_2010_tirhuta	51
vi deha_15_02_2010	vi deha_15_02_2010_tirhuta	52
vi deha_01_03_2010	vi deha_01_03_2010_tirhuta	53
vi deha_15_03_2010	vi deha_15_03_2010_tirhuta	54
vi deha_01_04_2010	vi deha_01_04_2010_tirhuta	55
vi deha_15_04_2010	vi deha_15_04_2010_tirhuta	56
vi deha_01_05_2010	vi deha_01_05_2010_tirhuta	57
vi deha_15_05_2010	vi deha_15_05_2010_tirhuta	58
vi deha_01_06_2010	vi deha_01_06_2010_tirhuta	59
vi deha_15_06_2010	vi deha_15_06_2010_tirhuta	60
vi deha_01_07_2010	vi deha_01_07_2010_tirhuta	61

vi deha_15_07_2010	vi deha_15_07_2010_tirhuta	62
vi deha_01_08_2010	vi deha_01_08_2010_tirhuta	63
vi deha_15_08_2010	vi deha_15_08_2010_tirhuta	64
vi deha_01_09_2010	vi deha_01_09_2010_tirhuta	65
vi deha_15_09_2010	vi deha_15_09_2010_tirhuta	66
vi deha_01_10_2010	vi deha_01_10_2010_tirhuta	67
vi deha_15_10_2010	vi deha_15_10_2010_tirhuta	68
vi deha_01_11_2010	vi deha_01_11_2010_tirhuta	69
vi deha_15_11_2010	vi deha_15_11_2010_tirhuta	70
vi deha_01_12_2010	vi deha_01_12_2010_tirhuta	71
vi deha_15_12_2010	vi deha_15_12_2010_tirhuta	72
vi deha_01_01_2011	vi deha_01_01_2011_tirhuta	73
vi deha_15_01_2011	vi deha_15_01_2011_tirhuta	74
vi deha_01_02_2011	vi deha_01_02_2011_tirhuta	75
vi deha_15_02_2011	vi deha_15_02_2011_tirhuta	76
vi deha_01_03_2011	vi deha_01_03_2011_tirhuta	77
vi deha_15_03_2011	vi deha_15_03_2011_tirhuta	78
vi deha_01_04_2011	vi deha_01_04_2011_tirhuta	79
vi deha_15_04_2011	vi deha_15_04_2011_tirhuta	80
vi deha_01_05_2011	vi deha_01_05_2011_tirhuta	81
vi deha_15_05_2011	vi deha_15_05_2011_tirhuta	82
vi deha_01_06_2011	vi deha_01_06_2011_tirhuta	83
vi deha_15_06_2011	vi deha_15_06_2011_tirhuta	84
vi deha_01_07_2011	vi deha_01_07_2011_tirhuta	85
vi deha_15_07_2011	vi deha_15_07_2011_tirhuta	86
vi deha_01_08_2011	vi deha_01_08_2011_tirhuta	87
vi deha_15_08_2011	vi deha_15_08_2011_tirhuta	88
vi deha_01_09_2011	vi deha_01_09_2011_tirhuta	89
vi deha_15_09_2011	vi deha_15_09_2011_tirhuta	90
vi deha_01_10_2011	vi deha_01_10_2011_tirhuta	91

vi deha _15_10_2011	vi deha _15_10_2011_tirhuta	92
vi deha _01_11_2011	vi deha _01_11_2011_tirhuta	93
vi deha _15_11_2011	vi deha _15_11_2011_tirhuta	94
vi deha _01_12_2011	vi deha _01_12_2011_tirhuta	95
vi deha _15_12_2011	vi deha _15_12_2011_tirhuta	96
vi deha _01_01_2012	vi deha _01_01_2012_tirhuta	97
vi deha _15_01_2012	vi deha _15_01_2012_tirhuta	98
vi deha _01_02_2012	vi deha _01_02_2012_tirhuta	99
vi deha _15_02_2012	vi deha _15_02_2012_tirhuta	100
vi deha _01_03_2012	vi deha _01_03_2012_tirhuta	101
vi deha _15_03_2012	vi deha _15_03_2012_tirhuta	102
vi deha _01_04_2012	vi deha _01_04_2012_tirhuta	103
vi deha _15_04_2012	vi deha _15_04_2012_tirhuta	104
vi deha _01_05_2012	vi deha _01_05_2012_tirhuta	105
vi deha _15_05_2012	vi deha _15_05_2012_tirhuta	106
vi deha _01_06_2012	vi deha _01_06_2012_tirhuta	107
vi deha _15_06_2012	vi deha _15_06_2012_tirhuta	108
vi deha _01_07_2012	vi deha _01_07_2012_tirhuta	109
vi deha _15_07_2012	vi deha _15_07_2012_tirhuta	110
vi deha _01_08_2012	vi deha _01_08_2012_tirhuta	111
vi deha _15_08_2012	vi deha _15_08_2012_tirhuta	112
vi deha _01_09_2012	vi deha _01_09_2012_tirhuta	113
vi deha _15_09_2012	vi deha _15_09_2012_tirhuta	114
vi deha _01_10_2012	vi deha _01_10_2012_tirhuta	115
vi deha _15_10_2012	vi deha _15_10_2012_tirhuta	116
vi deha _01_11_2012	vi deha _01_11_2012_tirhuta	117
vi deha _15_11_2012	vi deha _15_11_2012_tirhuta	118
vi deha _01_12_2012	vi deha _01_12_2012_tirhuta	119
vi deha _15_12_2012	vi deha _15_12_2012_tirhuta	120
vi deha _01_01_2013	vi deha _01_01_2013_tirhuta	121

vi deha_15_01_2013	vi deha_15_01_2013_tirhuta	122
vi deha_01_02_2013	vi deha_01_02_2013_tirhuta	123
vi deha_15_02_2013	vi deha_15_02_2013_tirhuta	124
vi deha_01_03_2013	vi deha_01_03_2013_tirhuta	125
vi deha_15_03_2013	vi deha_15_03_2013_tirhuta	126
vi deha_01_04_2013	vi deha_01_04_2013_tirhuta	127
vi deha_15_04_2013	vi deha_15_04_2013_tirhuta	128
vi deha_01_05_2013	vi deha_01_05_2013_tirhuta	129
vi deha_15_05_2013	vi deha_15_05_2013_tirhuta	130
vi deha_01_06_2013	vi deha_01_06_2013_tirhuta	131
vi deha_15_06_2013	vi deha_15_06_2013_tirhuta	132
vi deha_01_07_2013	vi deha_01_07_2013_tirhuta	133
vi deha_15_07_2013	vi deha_15_07_2013_tirhuta	134
vi deha_01_08_2013	vi deha_01_08_2013_tirhuta	135
vi deha_15_08_2013	vi deha_15_08_2013_tirhuta	136
vi deha_01_09_2013	vi deha_01_09_2013_tirhuta	137
vi deha_15_09_2013	vi deha_15_09_2013_tirhuta	138
vi deha_01_10_2013	vi deha_01_10_2013_tirhuta	139
vi deha_15_10_2013	vi deha_15_10_2013_tirhuta	140
vi deha_01_11_2013	vi deha_01_11_2013_tirhuta	141
vi deha_15_11_2013	vi deha_15_11_2013_tirhuta	142
vi deha_01_12_2013	vi deha_01_12_2013_tirhuta	143
vi deha_15_12_2013	vi deha_15_12_2013_tirhuta	144
vi deha_01_01_2014	vi deha_01_01_2014_tirhuta	145
vi deha_15_01_2014	vi deha_15_01_2014_tirhuta	146
vi deha_01_02_2014	vi deha_01_02_2014_tirhuta	147
vi deha_15_02_2014	vi deha_15_02_2014_tirhuta	148
vi deha_01_03_2014	vi deha_01_03_2014_tirhuta	149

रिदेहक थक १३०३४४-

VI DEHA_150	VI DEHA_151	VI DEHA_152	VI DEHA_153	VI DEHA_154
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

VI DEHA_155	VI DEHA_156	VI DEHA_157	VI DEHA_158	VI DEHA_159
VI DEHA_160	VI DEHA_161	VI DEHA_162	VI DEHA_163	VI DEHA_164
VI DEHA_165	VI DEHA_166	VI DEHA_167	VI DEHA_168	VI DEHA_169
VI DEHA_170	VI DEHA_171	VI DEHA_172	VI DEHA_173	VI DEHA_174
VI DEHA_175	VI DEHA_176	VI DEHA_177	VI DEHA_178	VI DEHA_179
VI DEHA_180	VI DEHA_181	VI DEHA_182	VI DEHA_183	VI DEHA_184
VI DEHA_185	VI DEHA_186	VI DEHA_187	VI DEHA_188	VI DEHA_189
VI DEHA_190	VI DEHA_191	VI DEHA_192	VI DEHA_193	VI DEHA_194
VI DEHA_195	VI DEHA_196	VI DEHA_197	VI DEHA_198	VI DEHA_199
VI DEHA_200	VI DEHA_201	VI DEHA_202	VI DEHA_203	VI DEHA_204
VI DEHA_205	VI DEHA_206	VI DEHA_207	VI DEHA_208	VI DEHA_209
VI DEHA_210	VI DEHA_211	VI DEHA_212	VI DEHA_213	VI DEHA_214
VI DEHA_215	VI DEHA_216	VI DEHA_217	VI DEHA_218	VI DEHA_219
VI DEHA_220	VI DEHA_221	VI DEHA_222	VI DEHA_223	VI DEHA_224
VI DEHA_225	VI DEHA_226	VI DEHA_227	VI DEHA_228	VI DEHA_229
VI DEHA_230	VI DEHA_231	VI DEHA_232	VI DEHA_233	VI DEHA_234
VI DEHA_235	VI DEHA_236	VI DEHA_237	VI DEHA_238	VI DEHA_239
VI DEHA_240	VI DEHA_241	VI DEHA_242	VI DEHA_243	VI DEHA_244
VI DEHA_245	VI DEHA_246	VI DEHA_247	VI DEHA_248	VI DEHA_249
VI DEHA_250	VI DEHA_251	VI DEHA_252	VI DEHA_253	VI DEHA_254
VI DEHA_255	VI DEHA_256	VI DEHA_257	VI DEHA_258	VI DEHA_259
VI DEHA_260	VI DEHA_261	VI DEHA_262	VI DEHA_263	VI DEHA_264
VI DEHA_265	VI DEHA_266	VI DEHA_267	VI DEHA_268	VI DEHA_269
VI DEHA_270	VI DEHA_271	VI DEHA_272	VI DEHA_273	VI DEHA_274
VI DEHA_275	VI DEHA_276	VI DEHA_277	VI DEHA_278	VI DEHA_279
VI DEHA_280	VI DEHA_281	VI DEHA_282	VI DEHA_283	VI DEHA_284
VI DEHA_285	VI DEHA_286	VI DEHA_287	VI DEHA_288	VI DEHA_289
VI DEHA_290	VI DEHA_291	VI DEHA_292	VI DEHA_293	VI DEHA_294
VI DEHA_295	VI DEHA_296	VI DEHA_297	VI DEHA_298	VI DEHA_299
VI DEHA_300	VI DEHA_301	VI DEHA_302	VI DEHA_303	VI DEHA_304
VI DEHA_305	VI DEHA_306	VI DEHA_307	VI DEHA_308	VI DEHA_309
VI DEHA_310	VI DEHA_311	VI DEHA_312	VI DEHA_313	VI DEHA_314
VI DEHA_315	VI DEHA_316	VI DEHA_317	VI DEHA_318	VI DEHA_319
VI DEHA_320	VI DEHA_321	VI DEHA_322	VI DEHA_323	VI DEHA_324
VI DEHA_325	VI DEHA_326	VI DEHA_327	VI DEHA_328	VI DEHA_329
VI DEHA_330	VI DEHA_331	VI DEHA_332	VI DEHA_333	VI DEHA_334
VI DEHA_335	VI DEHA_336	VI DEHA_337	VI DEHA_338	VI DEHA_339

VI DEHA_340	VI DEHA_341	VI DEHA_342	VI DEHA_343	VI DEHA_344
-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

रिदेहक सभ अंक सङ्ग्रही किछु आरथक पौथी/ जानकावी

Learn Maithili Sign Language- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

मेथिनी (मेथिनी संकेत भाषा सहित- मेथिनीमे पहिन रैब)

Learn Mithilakshar- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn IPA through Mithilakshar- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Braille through Mithilakshar- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Tirhuta Offline Keyboard download

Keyman Tirhuta/ Vedic Devanagari Keyboards Download

Learn Kaiti- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

कैथी निपि (मेथिनी साहित संस्थान डाउनलोड लिंक)

Learn Newari- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Calligraphic Newari (Ranjana)- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Urdu Script- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Tibetan Script- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Japanese Script for Haiku- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Brahmī- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

Learn Kharoshthi- Gajendra Thakur (2009/ 2023)

स्वायी सुम्भ जेना मिथिना-बने, मिथिनाक खोज, रिदेह अ-नरिझि, रिदेह म्त्री-कौना, रिदेह पेठाव (रिदेह अ-पत्रिकाक सभठा पुरान अंक; रिदेह पौथी डाउनलोड; रिदेह मेथिनी आडियो-रीडियोक संकनन आ रिदेह शिशु, रान आ किशोव साहित) आ सूचना-संपर्क-अभ्युषण (including Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement) सभ अंकमे समान अछि, तग हेतु अ सभ सुम्भ सभ अंकमे नै देन जागत अछि, अ सभ सुम्भ देखरी नेन किनक कक रिदेहक ३४७ म, ३४९ म, ३७७ म आ ३९४ म अंक। ए चाक अंकमे सम्विनित कर्पे अ सभ सुम्भ देन गेन अछि।

रिदेहक ३४३.म आ आगाँक अंक

देरनागरी	मिथिनाम्बर	आ.ग.ए.पी.	मेथिनी ब्लेन
VI DEHA_345	VI DEHA_345_Tirhuta	VI DEHA_345_IPA	VI DEHA_345_Braille
VI DEHA_346	VI DEHA_346_Tirhuta	VI DEHA_346_IPA	VI DEHA_346_Braille

VI DEHA_347	VI DEHA_347_Tirhuta	VI DEHA_347_IPA	VI DEHA_347_Braille
VI DEHA_348	VI DEHA_348_Tirhuta	VI DEHA_348_IPA	VI DEHA_348_Braille
VI DEHA_349	VI DEHA_349_Tirhuta	VI DEHA_349_IPA	VI DEHA_349_Braille

देवनागरी	यिथिनाम्बर	खाग.ए.पी.	यैथिनी ब्रैन	कैथी
VI DEHA_350	VI DEHA_350_Tirhuta	VI DEHA_350_IPA	VI DEHA_350_Braille	VI DEHA_350_KAITHI
VI DEHA_351	VI DEHA_351_Tirhuta	VI DEHA_351_IPA	VI DEHA_351_Braille	VI DEHA_351_KAITHI
VI DEHA_352	VI DEHA_352_Tirhuta	VI DEHA_352_IPA	VI DEHA_352_Braille	VI DEHA_352_KAITHI
VI DEHA_353	VI DEHA_353_Tirhuta	VI DEHA_353_IPA	VI DEHA_353_Braille	VI DEHA_353_KAITHI
VI DEHA_354	VI DEHA_354_Tirhuta	VI DEHA_354_IPA	VI DEHA_354_Braille	VI DEHA_354_KAITHI

नागरी	तिबहुता	खागपी	ब्रैन	कैथी	बजना	नरा: 1	खराणी	झाँकी
355	Tirhu	IPA	Brail	KAI	Ran	Newa	Kharo	Brahni

नागरी	तिबहुता	कैथी	बजना	शचनित	झाँकी	IPA	ब्रैन	खराणी	उर्दू	तिबहुता	तिबहुता-उमे
356	Tirhu	Kai	Ran	Newa	Brah	IPA	ब्रैन	खराणी	उर्दू	Ti b	Ume
357	Tirhu	Kai	Ran	Newa	Brah	IPA	ब्रैन	खराणी	उर्दू	Ti b	Ume

नागरी	तिबहुता	कैथी	बजना	शचनित	झाँकी	IPA	ब्रैन	तिबहुता	तिबहुता-उमे
358	Tirhu	Kai	Ran	Newa	Brah	IPA	ब्रैन	Ti b	Ume
359	Tirhu	Kai	Ran	Newa	Brah	IPA	ब्रैन	Ti b	Ume
360	Tirhu	Kai	Ran	Newa	Brah	IPA	ब्रैन	Ti b	Ume

नागरी	तिबहुता	कैथी	नरा: 1	खाग.पी.ए.	ब्रैन
361	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>
362	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>
363	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>
364	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>
365	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>
366	<u>Ti r hut a</u>	<u>Kai t hi</u>	<u>Newar i</u>	<u>IPA</u>	<u>Brail le</u>

<u>367</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>368</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>369</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>370</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>371</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>372</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>
<u>373</u>	<u>Ti r h u t a</u>	<u>K a i t h i</u>	<u>N e w a r i</u>	<u>I P A</u>	<u>B r a i l l e</u>

.....

३

रिदेहक रिशेयक

१) हागकू रिशेयक

<u>Vi de ha _15_06_2008</u>	<u>Vi de ha _15_06_2008_Ti r h u t a</u>	<u>12</u>
-----------------------------	--	-----------

२) गजन रिशेयक

<u>Vi de ha _01_11_2008</u>	<u>Vi de ha _01_11_2008_Ti r h u t a</u>	<u>21</u>
-----------------------------	--	-----------

३) रिहनि कथा रिशेयक

<u>vi de ha _01_10_2010</u>	<u>vi de ha _01_10_2010_t i r h u t a</u>	<u>67</u>
-----------------------------	---	-----------

४) रौन माहिन रिशेयक

<u>vi de ha _15_11_2010</u>	<u>vi de ha _15_11_2010_t i r h u t a</u>	<u>70</u>
-----------------------------	---	-----------

३.) नाटक रिशेयक

<u>vi de ha _15_12_2010</u>	<u>vi de ha _15_12_2010_t i r h u t a</u>	<u>72</u>
-----------------------------	---	-----------

७) समीक्षा रिशेयक

<u>vi de ha _15_01_2011</u>	<u>vi de ha _15_01_2011_t i r h u t a</u>	<u>74</u>
-----------------------------	---	-----------

१) नावी रिशेयक

vi deha_01_03_2011	vi deha_01_03_2011_tirhuta	77
------------------------------------	--	----

†) खनुवाद रिशेर्षाक (गद्य-पद्य भावती)

vi deha_01_01_2012	vi deha_01_01_2012_tirhuta	97
------------------------------------	--	----

९) रौन गजन रिशेर्षाक

vi deha_01_08_2012	vi deha_01_08_2012_tirhuta	111
------------------------------------	--	-----

१०) भुजि गजन रिशेर्षाक

vi deha_15_03_2013	vi deha_15_03_2013_tirhuta	126
------------------------------------	--	-----

११) गजन खानोचना-समानोचना-समीक्षा रिशेर्षाक

vi deha_15_11_2013	vi deha_15_11_2013_tirhuta	142
------------------------------------	--	-----

१२) काशीकांत मिश्रि मधुप रिशेर्षाक

[Vi deha_01_01_2015](#)

१३) खबरिन्द ठाकुर रिशेर्षाक

[Vi deha_01_11_2015](#)

सुतंत्रचेता- खबरिन्द ठाकुर: राजिह-प्रतिह (सम्पादक आशीष खनचिन्हाव) [रिदेह खबरिन्द ठाकुर रिशेर्षाकक शिष्ट कप]

१४) जगदीश चन्द्र ठाकुर अनि रिशेर्षाक

[Vi deha_01_12_2015](#)

१५.) रिदेह सम्मान रिशेर्षाक

रिदेह सम्मान: सम्मान-सूची (समानात्तुव साहित् आकादेमी, समानात्तुव ननित कना आकादेमी आ समानात्तुव संगीत-नाटक आकादेमी सम्मान/ प्रबन्काव नामसँ रिख्यात)

साङ्काकोव/ समारोह

साङ्काकोव	vi deha_15_12_2011	vi deha_15_01_2012	vi deha_01_02_2012	vi deha_01_03_2012
vi deha_01_09_2012	vi deha_15_01_2013	vi deha_01_03_2013	vi deha_15_04_2016	vi deha_01_07_2016

१६) मैथिनी सी.डी./ खन्म गीत संगीत रिशेर्षाक

[Vi deha_01_01_2017](#)

১৭) মৈথিলী ব্ৰেই পত্ৰকাৰিতা বিশেষাংক

VI DEHA 313

১৮) মৈথিলী বীহনি কথা বিশেষাংক-২

VI DEHA 317

১৯) বামনোচন ঠাফুৰ বিশেষাংক

VI DEHA 319

২০) বামনোচন ঠাফুৰ শ্ৰেফাংজনি বিশেষাংক

VI DEHA 320

২১) বাজনন্দন নান দাস বিশেষাংক

VI DEHA 333

২২) বৰীন্দ্র নাথ ঠাফুৰ বিশেষাংক

<u>VI DEHA_348</u>	<u>VI DEHA_348_Ti r h u t a</u>	<u>VI DEHA_348_I P A</u>	<u>VI DEHA_348_B r a i l l e</u>
--------------------	---------------------------------	--------------------------	----------------------------------

২৩ ক্ৰেদাব নাথ চৌধৰী বিশেষাংক (

<u>VI DEHA_352</u>	<u>VI DEHA_352_Ti r h u t a</u>	<u>VI DEHA_352_I P A</u>	<u>VI DEHA_352_B r a i l l e</u>	<u>VI DEHA_352_K A I T H I</u>
--------------------	---------------------------------	--------------------------	----------------------------------	--------------------------------

২৪ প্ৰেমনতা মিশ্ৰ ('প্ৰেম' বিশেষাংক

<u>Vi de ha _357</u>	<u>Vi de ha _357 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

২৫ শিবদিন্দু চৌধৰী বিশেষাংক (

<u>Vi de ha _358</u>	<u>Vi de ha _358 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

২৬ সঞ্জু দাস -সন্দৰ্ভ) ব্ৰিমৰ্শি বিশেষাংক-কনা (, প্ৰশ্ৰু ফুৰাব কথপ, শিশিৰানা, এস(স্বমন থা ত্বিতা বা চৌধৰী.সী.

<u>Vi de ha _368</u>	<u>Vi de ha _368 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

২৭ বচনাকাব খশৌক বিশেষাংক (

<u>Vi de ha _369</u>	<u>Vi de ha _369 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

২৮ বাম ভবোস কাপড়ি ('ভ্ৰমব' বিশেষাংক

<u>Vi de ha _370</u>	<u>Vi de ha _370 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

২৯ বিশেষাংক (.যু.এস.এম) মিথিনা স্টুডেণ্ট যুনিয়ন (

<u>Vi de ha _371</u>	<u>Vi de ha _371 _Ti r h u t a</u>
----------------------	------------------------------------

8

नेथकक थामंत्रित बचना था ओगपव थामंत्रित समीक्षकक समीक्षा सीबीज

१कामिनीक पाँच ठा करिता था ओगपव मधुकान्त नाक टिप्पणी.

Vi de ha _01 _09 _2016

२पव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी"माठिक रौसन" क"मन्न" जगदानन्द ना.

VI DEHA _353

३था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी "जिन्दगीक मोन" झुली कामतक एकाँकी.

VI DEHA _354

४ ठा कथा कपिलेश्वर बाँतक ३.था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी

VI DEHA _356

३.ठा कथा था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी उमेशी मल्लनक ३.

Vi de ha _357

७ठा कथा था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी वाम रिनास साहूक ३.

Vi de ha _358

गनित नरन सुभाष चन्द्र यादरसुभाष चन्द्र यादरक समस्त साहित्य था ओगपव गजेन्द्र -
ठाहबक टिप्पणी

नित नरन सुभाष चन्द्र यादर

नित नरन सुभाष चन्द्र यादर (मिथिनाम्बर)

+वाजदेर मल्लनक साहित्यपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी.

Rajdeo Mandal - Maithili Writer

६ठा कथा था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी आचार्य वामानन्द मल्लनक ३.

Vi de ha _360

१०नन्द रिनास बायक चाबिठा कथा. था एकठा एकाँकी था ओगपव गजेन्द्र ठाहबक टिप्पणी

Vi deha _361

११जगदीश प्रसाद मन्दनक साहित्यपत्र गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी.

JAGDISH PRASAD MANDAL - Maithili Writer

१२दुर्गानन्द मन्दनक पाँचठा कथा आ ओगपत्र गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी.

Vi deha _363

१३नावायण यादरक प. १ चठा कथा आ ओगपत्र गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी

Vi deha _364

१४दिनेश कर्मा मित्तिक समस्त लेखन आ ओगपत्र गजेन्द्र -नित नरन दिनेश कर्मा मित्तिक
ठाकुरक टिप्पणी

नित नरन दिनेश कर्मा मित्तिक (जाबी)

१५.सुशीलक समस्त साहित्य आ ओगपत्र गजेन्द्र ठाकुरक टिप्पणी -नित नरन सुशील .

नित नरन सुशील (जाबी)

.....

ॐ

"पाठक हमर पोथी किए पठथि"- लेखक द्वारा अम्पन
पोथी/ बचनक समीक्षा सीबीजे

१. आशीष अन्वित्तिक ०१ अगस्त २०२१

१).a) आशीष अन्वित्तिक ०१ मार्च २०२३

२.सितम्बर २०२२ गजेन्द्र ठाकुर ०१ .

.....

ॐ

एडिटरम चोगस सीबीजे

एडिटरम चोगस सीबीजे-

रिदेहमे रँनाकोवपव मेथिनीमे पहिन करिता प्रकाशित भेन छन । ७ दिसम्बर २०१२ क दिल्लीक निर्भया रँनाकोव काल्दक रँदक समय छन । ७ना ७ खनूदित बचना छन, तेन्गमे पम्पनेठी गीताक करिताक हिन्दी खनूराद केने छनीह खावशांता सुन्दरी खा हिन्दीसँ मेथिनी खनूराद केने छनाह रिनित ँपेन । हमव जानकारीमे ँसँ रँशी सिहवारँरँना करिता ँ रिषयपव कोनो भाषामे नै बचन गेन ख्छि । कताक मानक रँदो ७ समस्या ओहने ख्छि । ७ करिता सभकेँ पढ़रँक चाही, खाम क२ सभ रँठीक रँपकेँ, सभ रँहिनक भाकेँ खा सभ पनीक पतिकेँ । खा रिचावरँक चाही जे हम सभ खपना रँचा सभ नेन केहन समाज रँनेने छी ।

एडिठर्स चोगस सीबीज१- (डाउनलोड निंक)

एडिठर्स चोगस सीबीज२-

रिदेहमे रँस्ट्र कैसबक समस्यापव रिदेह मे मीना ना केव एकठा नघु कथा प्रकाशित भेन । ७ मेथिनीक पहिन कथा छन जे रँस्ट्र कैसब पव निखन गेन । हिन्दीमे सेहो ताधवि ँ रिषयपव कथा नै निखन गेन छन, कावण ँ कथाक ७-प्रकाशित भेनाक १-२ मानक रँद हिन्दीमे दू गोठेमे घोँघाँज भ२ बहन छन कि पहिन हम खकि हम, झुदा दूक तिथि मेथिनीक कथाक पवरती छन । रँदमे ७ रिदेह नघु कथामे सेहो संकनित भेन ।

एडिठर्स चोगस सीबीज२- (डाउनलोड निंक)

एडिठर्स चोगस सीबीज३-

रिदेहमे जगदीशे चन्द्र ठाकुर खनिक किछु रान करिता प्रकाशित भेन । रौदमे हुनकब ३ ठा रान करिता रिदेह शिषु उंसेरमे संकनित भेन जगमे २ ठा करिता रैरी चागण्डपव छन । पढ़ूँ ग्री तीनु करिता, रौदक दूनु रैरी चागण्डपव निखन करिता पढ़रौँ ठा कक से खाग्रह ।

एडिठर्म चोगस सीबीज३- (डाउनलोड लिंक)

एडिठर्म चोगस सीबीज४-

रिदेहमे जगदानन्द मा क एकठा दीर्घ रान कथा "मनु" कहि निख रौँ उपन्यास प्रकाशित भेन, नाम छन चोनहा । रौदमे ग्री वचना रिदेह शिषु उंसेरमे संकनित भेन, ग्री वचना रान मनोरित्तानपव खाधावित मैथिनीक पहिन वचना छी, मैथिनी रान साहित्य कोना निखी तकव ट्रेनिंग कोर्समे एँ उपन्यासकेँ बाखन जेरौँक चाही । कोना मॉडर्न उपन्यास खागाँ रँह छै, सृष्टप रौँग सृष्टप खा सेहो रान उपन्यास । पढ़रौँ ठा कक से खाग्रह ।

एडिठर्म चोगस सीबीज-४ (डाउनलोड लिंक)

एडिठर्म चोगस सीबीज३-

एडिठर्म चोगस ३ मे मैथिनीक माने "उंसने कहा था" । (साभाव खंतिका) "पगठ" ह्रमाव परनक दीर्घकथा हिन्दीक पाठक, जे हेता पढ़ने "उंसने कहा था", केँ रूमन छन्हि जे कोना खहि कथाकेँ बचि चन्द्रधर शर्मा चर्चा कइ खमव भइ गेनाह । हम "गुनेवी" बहन छी, ह्रमाव परनक रौद दीर्घकथाक । एकवा पढ़नाक "पगठ"

रिचित्र एकठा खहाँके, सुखद खा मोन होन करैरना खनुभर
भेठैत, जे सेकूपीबिखन ट्रेजेडी सँ मिनितो नागत खा
हबको। झुदा एँ बचनकेँ पढ़नाक रौद तामस, घृणा
सभपब नियंत्रणकेँ खा सामाजिकपाबिराबिक दायित्वकेँ /
खाब गं सेहो खहाँतीबतासँ नेरै, से धबि पक्का खँछि।
झुदा एकब एकठा शीर्ष खँछि जे एकबा समै निकानि क२
एकू उँखड़ हांमे पढ़ि जाग।

एडिटरस चोगस सीबीज३- (डाउनलोड निंक)

एडिटरस चोगस सीबीज७-

जगदीश प्रसाद मल्लनक नघुकथा क ४३-१९४२ : "रिसाँह"
नाथ नोक झुगना खकानमे रँगानमे १३, झुदा खमर्ह सेन
निथैत छथि जे हुनकब कोनो सबसम्रह्नी एँ खकानमे -
मे खा .ग़ा नै मबनहि। मिथिनोमे खकान खाएन १९७१
गन्दिबा गाँधी जखन एँ स्फ़ेत्र खएनी तँ हुनका देखाउन
झुसहब जात गेन जे कोना क नोक रिसाँह खा क२ एँ
खकानकेँ जीति नेनहि। मैथिनीमे नेखनक एकभगाह
स्थिति रिदेहक खागमनसँ पहिने छन। मैथिनीक नेखक
नोकनि सेहो खमर्ह सेन जेकाँ ओहि महारितीषिकसँ
प्रभारित नै छना खा तै रिसाँहपब कथा नै निथि सकना।
जगदीश प्रसाद मल्लन एँपब कथा निखनहि जे प्रकाशित
भेन चेतना समितिक पत्रिकामे, झुदा कार्यकारी सम्पादक
द्वारा रर्तनी परिवर्तनक कावण ओ मैथिनीमे नै रवण
खरहँधुमे निखन रूना पढ़न, खा ओतेक प्रभारी नै भ२
सकन कावण रिषय बहै खाँठी खा रर्तनी प्रत्रिम। से एकब
पुनः प्रकाशिन खपन खसनी रूपमे भेन रिदेहमे खा -

नघुकथा संग्रहमे । ए "गामक जिनगी" ङा संकनित भेन पोथीपव जगदीशे प्रसाद मलनकेँ टैगोव निठरेचव थरार्डि भेठेननि । जगदीशे प्रसाद मलनक नेखनी मेथिनी कथाधव ाकेँ एकलगाह हेरौसँ रँचा नेनक, था मेथिनीक समानात्रुव गतिहासमे मेथिनी साहिलकेँ दू कानखलुमे रँठि क२ पढ़ए जाए नागनजगदीशे प्रसाद मलनसँ पूरू था - जगदीशे प्रसाद मलन थागमनक रौद । तँ प्रसुत थछि थपन सूचा सुकपमे । -नघुकथा रिसाँह

एडिठर्स चोगस सीबीज७- (डाँउनलोड निंक)

एडिठर्स चोगस सीबीज१-

मेथिनीक पहिन था एकमात्र दनित थामेकथासन्दीप : रुमाव साहली । सन्दीप रुमाव साहलीक दनित थामेकथा था देत जे थहाँकेँ थपन नघू थाकावक थछैत हिनोडि थहाँक ङा स्थिति क२ देत जे समानात्रुव मेथिनी साहिल कतरौ पढ़ू थहाँकेँ थछौं ने हएत । ङा थामेकथा रिदेहमे ङा प्रकाशित भेनाक रौद नेखकक पोथी- मे संकनित भेन था ङा मेथिनीक "रैशीथमे दनानपव" थखन धविक एकमात्र दनित थामेकथा थिक । तँ प्रसुत सन्दीप : थछि मेथिनीक पहिन दनित थामेकथारुमाव साहलीक कनमसँ ।

एडिठर्स चोगस सीबीज१- (डाँउनलोड निंक)

एडिठर्स चोगस सीबीज१-

नेना त्रुठकारेँ वातिमे सुनेरौ नेन किछु नोककथा रिदेह) । (पेठावसँ

एडिठर्स चोगस सीबीज+— (डाउनलोड निंक)

एडिठर्स चोगस सीबीज—

मैथिनी गजनपव पविचर्चा । (रिदेह पेठावसँ)

एडिठर्स चोगस सीबीज— (डाउनलोड निंक)

.....

रिदेह सम्मान: सम्मानसूची— (समानानुब साहित् थकादेमी,
समानानुब ननित कना थकादेमी था समानानुब संगीत—
(पुवस्काव नामसँ रिख्यात /नाठक थकादेमी सम्मान

.....

मैथिनीक रर्तनी

१

मैथिनीक रर्तनी— रिदेह मैथिनी मानक भाषा था मैथिनी
भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापक

२

मैथिनीक रर्तनीमे पर्याप्ति रिदिधता थछि । झुदा प्रश्नपत्र
देखना उतुव एकव रर्तनी गणु BMAF001 सँ प्रेषित
रूनागत थछि, से एकव एकवा एक उंखड़ हांमे उंनठा—
पुनठा दिथो, ततरे धवि पर्याप्ति थछि । यू.पी.एस.सी.
क मैथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेन सेहो ग पर्याप्ति
थछि, से जे रिद्यार्थी मैथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेने

दुथि से एकव एकठा थाव फासुठ-वीडिंग दोसब-उंखड़ हामे कबथि।

I GNOU गनु **BMAF-001**

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents / documents.

२. मैथिली पौथी डाउनलोड **M a i t h i l i B o o k s** **Downl o a d**

रिदेह पौथी

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक
अ पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली
पाष्किक अ पत्रिका नर अंक देखरौक नेन पृष्ठ सभकेँ विहेशे कए देखु। Always
refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

Search for Books (including Audio-
Visual & Sign Language) relating to
M i t h i l a / M a i t h i l i

<https://books.google.com/>

Videha Archive of Maithili Books रिदेह
मैथिली पौथीक आर्काइव (पूर्णतः अर्यरसायिक उद्देश्य आ
मात्र एकेडमिक प्रयोग नेन) सभ पौथी पी.डी.एफ.
डाउनलोड नेन अमानुसाव नीचाँक निंक सभपव उपनहूँ

शुद्धि । All the books are available for pdf download at the respective links below

.....
तिरहुता, नेराड्डी खा कैथी फॉण्ट डाउनलोड

Google's Noto Fonts project / GitHub

तिरहुता नोटे फॉण्ट	कैथी ७पीएफ	कैथी १०पीएफ	नेराड्डी १०पीएफ	नेराड्डी १०पीएफ
--------------------	------------	-------------	-----------------	-----------------

<https://fonts.google.com/> (Google Open Fonts download)

Tirhuta Offline Keyboard download

Keyman Tirhuta/ Vedic Devanagari Keyboards Download

<https://malarproject.gitlab.io/tirhuta> (Tirhuta Keyboard Online)

.....
रौंफ चरुपिद (सौजन्य- म. म. हवप्रसाद शौस्त्री, १९०१, जयधारी सिंह, १९७९)

२३ करि ३० ठी चरुपिद संख्या [ब्रुगपाद १, २९; फुक्कुरीपाद २, २०, ४५; रिक्करपाद ३; गुल्दारीपाद ४; चतुनपाद ३; सुस्वरुपाद ७, २१, २३, २१, ३०, ४१, ४३, ४९; कान्हापाद १, ९, १०, ११, १२, १३, १५, १९, २४, ३७, ४०, ४२, ४३; कर्म्मनाम्बुवपाद ५; डोम्ब्रीपाद १४; शान्तिपाद १३, २७; महिधवपाद १७; रीणापाद ११; सबहपाद २२, ३२, ३५, ३९; शेरवपाद २५, ३०; थारुदेरपाद ३१; टेनठनपाद ३३; दाविकापाद ३४; भादेपाद ३३; ताडकापाद ३१; कनकनापाद ४४; जयनन्दीपाद ४७; धमपाद ४१; तंत्रीपाद २३.]

१७ बाग ४१ चर्यापिद संख्या- ३ ठा चर्यापिद संख्या -२४,
२३, ४+ (अनूदान २४; गीति- २३, पठह- ४+)- मे
बाग अरुपनरु [पतमरुवी १, ७, १, २, ११, ११, २०, २२,
३१, ३३, ३७; गरुड री गौड २, ३, १+; आरु ४; गुरुवा,
गुरुवी री कान्हा-गुरुवी ३, २२, ४१, ४१; देरकवी +;
देशीखा १०,३२; कामोद १३, २१, ३१, ४२; धनाशी री धनशी
१४; वामकवी १३, ३०; रनडी री रवाडी २१, २३, २४, ३४;
शरवी २७, ४७; मन्नावी ३०, ३३, ४४, ४३, ४२; मानामी ३२;
मानामी-गारुवा ४०; रंगन ४३; लेवरी १२, १७, १२, ३+]

चर्यापिद

महाकरि डारु (संकनन पं जीराननु ठारुव, १२३०)

डारुचन

मेथिनीक आदिकरि रिद्यापति (ज्यातिवीशुव पूरु) [सौजन्य-
डिजिटन नागरेवी आरु अल्लिया]

रिद्यापति पद्यारनी (सम्पादन नगेनुनाथ गुपु १२१०)

मेथिनीक आदिकरि रिद्यापति (ज्यातिवीशुव पूरु)- गजेनु
ठारुव

ज्यातिवीशुव ठारुव (सौजन्य- डिजिटन नागरेवी आरु
अल्लिया)

रुर्ण वनोकव

मेथिनी धुतसमागम

रिद्यापति ठरुव: [(१३३०-१४३३) मेथिनीक आदि करि
ज्यातिवीशुव-पूरु रिद्यापतिसँ भिन्न, संसुत आ अरुहृमे
नेखन]

र्याडीभुक्ति तवसिणी

गोवसुकरिजयम

Vi dyapati A Political Analysis – Dr
Shankar Kumar Jha

[सौजन्य पं शशिनाथ सा/ वामदेर सा]

शंकवदेर

पाविजातहवण

वामरिजय

दैलावि ठाकुर

श्यामंत हवण यात्रा (थंकिया नाठ)

माधरदेर

भूमि ब्रुटिया न्मूवा था पिम्पवा-गुचवा-न्मूवा

नम्मीदेर

ह्रमावहवण नाठ शीत स्कंध वारण रध (थंकिया नाठ)

जगतप्रकाशिमन्न

प्रभारतीहवण नाठक

सिंह नवसिंहमन्न

गीतारती सिंह

जगतज्यातिर्वमन्न

हवगौबी रिराह नाठक हङ्गरिहाव नाठक

हर्षनाथ सा

माधरानन्द नाठक

उषाहवण

हर्षनाथ कार्याग्रन्थारती (संकनन थमवनाथ सा १+२१-१२३.३.)

वनेपालि

उषाहवण नाठक

श्रीकांत

श्रीप्रह्लाद जन्म बहस्य

नन्दीपति

द्वन्द्वकेनिमाना

गीतमाना

कान्हा वामदास

गौबीस्रयंरव

नान

गौबीस्रयंरव नाटक

डुमापति

पाविजात हवण

भान्नाथ

श्रुभारती हवण

देरानन्द

डुषाहवण

वमापति

ककुणी पविचय

डुपाध्याय वामदास

थानन्द रिजयाभिदान नाटिका

शिरदत्त

गौबीपविणय सीतास्रयंरव दुर्गारिजय

पाविजात नाटक

.....

कथा रौह्र सिह्र मेहथपा (रौन साहिल केन्द्रित) मेहथमे
भेन +२ म सगव वाति दीप जवयमे पठित कथा सभक
संकनन

कथा रौह्र सिह्र मेहथपा

सथुथारानी (नावी रिमर्श केन्द्रित) भुपठियाहीमे भेन +३
म सगव वाति दीप जवयमे पठित कथा सभक संकनन

सथुथारानी

सब जी. ए. ग्रियर्सन (१+३९-१९४९)

मैथिनी ग्रामव

मैथिनी फ्रेस्टामेथी एन्ड रोकार्नेवी

श्री बघुनन्दन दास (१+७०-१९४३) (सौजन्य- बाधाप्रष्ठन् दास)

स्वभद्रा हवण

बासरिहावी नान दास (१+१२-१९४०) (सौजन्य- बमानन्द मा "बमण")

स्वमति

हबिनन्दन दास (सौजन्य- बाधाप्रष्ठन् दास)

स्वदामा चरित

प बासजी चौधरी (१+१५-१९३२) (सौजन्य- श्री श्रीमोहन चौधरी)

रिबिध भजनारनी

आचार्य बासनोचन शिवण (१+५९-१९१९) (सौजन्य- मैथिनी साहित्य संस्थान)

जयन्ती-स्वाबक ग्रन्थ

धनुषधारी दास (१+९३-१९७३) (सौजन्य- पङ्गीकाव रिद्यानन्द मा)

मैथिनी में रिहावी

हबिमोहन मा (१९०५-१९५४) (सौजन्य- मैथिनी साहित्य संस्थान/ गौरीनाथ)

अभिनन्दन ग्रन्थ

अंतिका (हबिमोहन मा रिशेषांक)

.....

डॉ. बास भरोस कापड़ि 'भ्रमव' (सौजन्य- बास भरोस कापड़ि 'भ्रमव')

महिषासुर ऋदराद एरं अन्त नाटक (१९९१)

नोक नाटक: जठ जठिन (२००१) (शोध)

हृगनी डुपव रूत गंगा आ आन कथा (कथा संग्रह) (२००५)

ड्रुव मेथिनी दीर्घ करिता (हिन्दी अन्तराद-अरै रूस नही) (२००९)

मेथिनी नोक संस्कृति (नेपाली भाषामे) (२००९)

भैया अणै अपन सोबाज (नाटक संग्रह) (२०१०)

घबडूँ (उपन्यास) (२०१२)- आ रूक रजन

घबडूँहा (उपन्यास) (२०१२)- प्रिठ रजन

Homebound (2023)

अनहबियाक चान (गजन संग्रह) (२०१३)

चीन जे हम देखन (यात्रा संस्वरण) (२०१४)

सूनी पव गजोत एरं अन्त नाटक (२०१३)

सीमाके आव-पाव (यात्रा संस्वरण) (२०१७)

हृङ्गभूमिक एसगव योङ्गा (करिता संग्रह) (२०११)

एँठीरायवस (कथा संग्रह) (२०१९)

कोरोनाक संत्रामे ओमवायन जिनगी (नेकडाँउन डायरी) (२०२०)

मिथिनाक नोकजीरन नोकसन्दर्भ (२०२२)

सोहगव गङ्क अण्णषी डा. प्रहृन्न हृमाव सिंह 'मौन'

मेथिनी नोक संस्कृति संगोष्ठी

स्वाबिका (२०१०)

आंगन अंक-४ (२०१२) सनहस रिशेषाक

आँजुव (अंक ररष ३७, अंक ३) सोमदेर रिशेष

गामघव-३०-०५-२०१५

गामघव-०४-१०-२०१५

गामघव-१७-०३-२०१९

गामघब-२१-०७-२०१९

बामभरोस कापड्डी "भ्रमब"क किछु नाठक

झुनजाडी द्वावा साम्झाकोव पृ. ३२१-३२५

देसिन रँयनाक रँहल्ल बामनोचन ठाहूव प्रसंग पृ. ३४१-३५१

हमब ज्ञान-पिपाशोक स्रातः शिवदिन्दु चौधरी पृ. ३१-३४

जठ जठिन पृ. ७७५-१०७

भैया, खएने खपन सोबाज पृ. ७७५-१०७

खानेथ कथा-झुशेरैक पृ. ५४-५५

खानेथ पृ. पृ. १११-१२७

खानेथ पृ. १२१७-१२९०

खानेथ पृ. ९१-९५

बायपुव यात्रा प्रसंग पृ. १७०-१७४

सनहमेस पविचर्चा विपोर्ठ पृ. ४१-४७

विपोर्ठ पृ. २३१-२४३

विपोर्ठ पृ. ४४७

विपोर्ठ पृ. ७७५-७०७

विपोर्ठ पृ. ७५३-७५७

गंगा प्रसादक स्वायत्तता खा हुगलीपव रँहत गंगा पृ. २२३-२२७

गीत पृ. १४४९-१४७०

गजन गीत पृ. २११

खन्हावक रिकहू खा खजाद गजन पृ. ७१९-७२१

बामभरोस कापड्डी भ्रमब (र्याङ्गिह्र एरं ध्रतिह्र)- प्रामिशा मिश्रा (सम्पादक चन्द्रशे)

रिदेह बाम भरोस कापड्डी 'भ्रमब' रिशैर्षाक

रँषेरी चन्द्र नान (सौजन्य- रँषेरी चन्द्र नान)

খান্দানন (করিতা সংগ্রহ)

টোনক (রাঁন করিতা সংগ্রহ)

স্বপ্নিমা (খনুদিত উপন্যাস)

মোদিখাগন (রী.পী.কোণবানাক কথা)

মান্ধা (কথা সংগ্রহ)

গোনরী (কথা সংগ্রহ)

পবমেশ্বৰ কাপড়ি (সৌজন্য- পবমেশ্বৰ কাপড়ি)

ধূখা-ধজা

খঁক ৭

খঁক ১৪

খঁক ১৩

খঁক ১৬

খঁক ১+

খঁক ১০ জুন ২০১২

খঁক ২৪ জুন ২০১২

২৩ জুনাগ ২০১২

০৩ খগস্ত ২০১২

২৩ ফবৰ্বী ২০১৬

খামিন ২০৭৩

স্বজীত ফমাৰ না (সৌজন্য- স্বজীত ফমাৰ না)

বিপোৰ্ণৰ ডাযবী (বিপোতজি)

চিহ্ন (নঘকথা-সংগ্রহ)

জিদ্দী (নঘকথা সংগ্রহ)

কোণনী ঘূবি খাউ (রাঁন নঘ-রিহনি কথা সংগ্রহ)

গহ্ন (নঘ কথা সংগ্রহ)

খজুবীৰানী (নঘ কথা সংগ্রহ)

ৰুনৰুন (কথা সংগ্রহ)

दूधमती- (नेपाली आ मेथिनीमे)
थंक ३१ थंक ३२ थंक ३३ थंक ३४ थंक ३५ थंक ३६ थंक
३७ थंक ३८ थंक ३९ थंक ४० थंक ४१

रिन्दुशेव ठाकुर

नेपालक नोब मकभूमिमे

रिनीत ठाकुर (सौजन्य- रिनीत ठाकुर)

रौंकी खट्टि हम्बुव दूधक कर्ज

संतोष मिश्र (सौजन्य- संतोष मिश्र)

पोसपुत (नघकथा-संग्रह)

उदास मोन (नघकथा-संग्रह)

एना-किए (करिता-संग्रह)

थएना (संपादन- करिता-संग्रह)

कनकमणि दीक्षित (मून नेपालीसँ मेथिनी खनुवाद कपा धीक
आ धीरेन्द्र प्रेमर्षि, रौन साहिल) (सौजन्य- धीरेन्द्र प्रेमर्षि)

भगता रेंडुक देशे-भ्रमण

**Ayodhyant h Choudhary (Courtesy -
Ayodhyant h Choudhary)**

Varied Verses (Maithili Verses in
English Translation)

...

डाँ शशिधर हम्बुव आ सुप्रिया रेंरी हम्बावी

भूकम्प (पृ. ७३+-७१४)

खलिमा सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

शिषु गीत खेन

गनावानी सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

प्रेम- एक करिता (खनुदित नाटक)

खकहती देरी (सौजन्य- वमानन्द या "वमण")

मिथिनाक रिदूषी महिना

डॉ. कमना चौधरी (सौजन्य- कमना चौधरी)

मैथिनीक रेशे-भूषा-प्रसाधन सम्वहणी शिद्धारनी २००५

समय-संकेत (कथा-संग्रह) २०१०

डॉ. ननिता या (सौजन्य- ननिता या)

मैथिनीक भोजन सम्वहणी शिद्धारनी २०११

प्रामिशा मिश्रा

वामभरोस कापड्डी भ्रमव (र्याङ्गिर एरं ध्रतिव)

सुस्मिता पाठक (सौजन्य- केदाव कानन)

पविचिति (करिता संग्रह)

कनोजड्डी (कथा संग्रह)

नन्दिनी पाठक (सौजन्य- केदाव कानन)

पाखवक शिहव (करिता संग्रह)

पन्ना या (सौजन्य- नरेन्द्र या)

खनुभूति (नघुकथा संग्रह)

कम्पना या (सौजन्य- कम्पना या)

गोसाङ्गिक गीत

नशीङ्गुङ्गि हित गारी गीत

निनियाँ

यायारवी- शैफानिका रमा (हिन्दी खनुवाद कम्पना या)

झुनी कामत (सौजन्य- झुनी कामत)

सुखन मन तबसन खाँधि (पद्य खा गद्य)

सुखन मन तबसन खाँधि (करिता)

अततः (करिता संग्रह)

चुक्का (रौन कथा संग्रह)

नीता ना (सौजन्य- नीता ना)

रिनाग मौमी (रौन नघुकथा संग्रह)

शैफानिका रमा (सौजन्य- शैफानिका रमा)

यायारवी (यात्रारुतान्त)

यायारवी (हिन्दी अन्वराद- कम्पना ना)

अर्थहग (नघुकथा संग्रह)

एकठा अकाम (नघुकथा संग्रह)

भाराजनि (गद्य गीत)

किसु-किसु जीरन (आमे कथा)

आखव-आखव प्रीत

नागफांस (उपन्यास)

Naagphans (In English)

रिभा बानी

रिभा बानीक दूठा नाटक (भाग रौ खा रौनचन्दा)

सुशीना ना (सौजन्य- प्रभा खेतान/ सुशीना ना)

छिन्नमस्ता- प्रभा खेतानक हिन्दी उपन्यासक मैथिनी अन्वराद

ফস্বম ঠাকুর

প্রলারতন (খামেকথা)(পৃ. ৪৩.৯-৩.৭২)

ডা. কামিনী কামাঘনী

রিদেহ:সদেহ ৩১ (ডা. কামিনী কামাঘনী খা ফমাব মনোজ
কণ্ঠপ- খংক ১-৩৩.০ সঁ)

প্রীতি ঠাকুর

গোনু না খা খান মেথিনী চিত্রকথা -পহিন মেথিনী
চিত্রকথা (রাঁন সাহিল)

মেথিনী চিত্রকথা (রাঁন সাহিল)

মিথিনাক নোকদেরতা (রাঁন সাহিল)

রিঘ্যাপতিক প্বকষ পবীক্ষা (রাঁন সাহিল)

বেস (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

এ রী সী ডী- প্রপ্ততি খক্ষব পোখী (খনুরাদ- রাঁন
চিত্রকথা)

সভ খাগত খষ্টি (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

রৌ ম্যাউ রাঁহ (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

বঙ সভ (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

(০৬) ছোষ্ট খা পৈঘ (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

(০৭) মান-জান খা জানরব দিস দেখু (খনুরাদ- রাঁন
চিত্রকথা)

(১৭) হমব পবিরাব (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

জানরব (খনুরাদ- রাঁন চিত্রকথা)

पौथी १३: १...२...३... (खनुराद- रान चित्रकथा)

राजाक खराज (खनुराद- रान चित्रकथा)

11000 PALM LEAF PANJI INSCRIPTIONS
(VOLUME I TO XXII) Compiled, Scanned &
Catalogued by Preeti Thakur

गजेन्द्र ठाकुर आ प्रीति ठाकुर (समानोचना)

नीतू क्मावी

मेथिनी चित्रकथा (रान साहित)

किवण चौधरी (खनूदित सचित्र मेथिनी रान कथा)

हमव रान-राड्डी

थार्या ककपिठ मे

दीपा कवमाकव- सही संतुनन मे

जंगन मे खहाँक स्वागत खड्डि

रुहेन छथि आकाशी मे

भैया के झुझान के चोरौनक

रीज मंचयक

खचंभित कवय "फिरौनाची"

शौचानयक थिम्सा

नान रवसाती

गुल्लिक जादूग पेंठी

समीबाक रिकठ भोजन

रिराह मे जाग्रा छी

प्रियंका न्ना (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

हमब माँछ ! तेँ हमब माँछ !

बग्नि प्रिया (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

कैयो सकै छी, नहियो कह सकै छी

स्वनीता ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

रँष्टी खा रँरनी

नीनिमा चौधरी (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

हमब सभसँ नीक संगी

स्नास्तिका ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

गप्पू रूते नाचन तेँ होग छै

तूनिका (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

हमबा ओ चाही !

मधूनिका मिश्र (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

ओघागत भीमा

नम्मी ठाकुर

जानरब सभ संगे भेँठ-घाँठ

पूनम मन्दन

स्रुते कानक थिम्सा

.....

बाम गकरौन सिंह 'बाकेशि' (१९१२-१९९४) [सौजन्य- ग-
पुस्तकानया]

मेथिनी लोकगीत (१९४२, १९३३)

तेज नाबायण नान 'शोम्त्री' [सौजन्य- ग-पुस्तकानया]

मेथिनी लोकगीतो का अध्ययन (१९७२)

डाँ शंकर क्खमार ना (सौजन्य- कीर्तिनाथ ना/ खाकगिर
डाँठ ओखाबजी)

Vidyapati A Political Analysis

बाधाप्रष्ठ चौधरी (१९२१-१९५३) (सौजन्य- प्रभात क्खमार
चौधरी/ I GNCA-ASI)

मिथिनाक गतिहास

A Survey of Maithili Literature

The Political and Cultural Heritage
of Mithila

Mithila in the Age of Vidyapati

जयकान्त मिश्र (१९२२-२००९) (सौजन्य- काशीब बिसर्च
गंस्पीठूठ नागब्रैवी, खाकगिर डाँठ ओखाबजी, गन्धियन
कलचर डाँठ जीओरी डाँठ गन, साहित-खकादेमी डाँठ
जीओरी डाँठ गन)

रूहत् मेथिनी शिङ्ककोशि भाग-१

A History of Maithili Literature Vol.
I

Introduction to the Folk Literature
of Mithila

Meet the Author

उपेन्द्र ठाकुर (१९२९-१९९१)[सौजन्य- डिजिटल
नागब्रैवी अँफ गन्धिया/ I GNCA-ASI]

History of Mithila
Studies in Jainism and Buddhism in
Mithila

सोमदेर (१९३४-२०२२) (सौजन्य- वाम भरोस कापडि
'भ्रमब')

खाँजुब सोमदेर रिशेष

प्रभास फुमाब चौधरी (१९४९-१९९५) (सौजन्य- खशोक)
सहान प्रभास रिशेष

नल्लन प्रसाद ठाकुर (१९३३-१९९३) (सौजन्य- फुसुम
ठाकुर)

नौगिया मिवचाग

नाठककाब नल्लन प्रसाद ठाकुर समग्र बचनारनी (३ ठा
नाठक, ४ ठा एकांकी आ ३ ठा गीति नाठिका सहित)

सुभाष चन्द्र यादर (सौजन्य- सुभाष चन्द्र यादर)

बाजकमन चौधरी: मोनोग्राफ

नित नरन बाजकमन

रँनेत रिगडत (नेघुकथा संग्रह)

गुनो

गुनो (हिन्दी खनुवाद- वमण फुमाब सिंह)

वमता जोगी

मडब

भोठ

गुनो: कना आ भाषा (सम्पादक तावानन्द रियोगी आ
केदाब कानन)

नित नरन सुभाष चन्द्र यादर (नेखक गजेन्द्र ठाकुर)

नित नरन सुभाष चन्द्र यादर (मिथिनाम्बर)

खशोक (सौजन्य- खशोक आ शिरशंकव श्रीनिराम)

- चक्रबृह (करिता संग्रह) (१९+७)
त्रिकोण (कथा संग्रह) (१९+७)
ओहि वातिक भोव (कथा संग्रह) (१९९१)
मातरँव (कथा संग्रह) (२००१)
संवाद (साम्प्रकाकोव संग्रह) (२००१)
थाँथिमे रँसन (यात्रा कथा) (२०१३)
रँत-रिचाव (खानोचना) (२०१३)
डेडीगाम (कथा संग्रह) (२०११)
थशोक-सेनेकशिस (रिधि)
थशोक-नर करिता
नीक दिनक रँगस्रूप (रँग्य संग्रह) (२०१+)
कथा-पाठ (मेथिनी कथाक खानोचनमेक थध्ययन) (२०२२)
प्रतिमान (सम्पादन)
किवण (प्रतिमान गोग्गी- सम्पादक मोहन भावद्वज)
सह्यान १ (सम्पादन)
सह्यान २ (सम्पादन)
सह्यान ३ (सम्पादन) प्रभास रिशेष
सह्यान ४ (सम्पादन)
झन्ना जी द्वावा साम्प्रकाकोव (पृ. ३+२-३+३)
रँनेत कम रिगडत रँसी (पृ. २०२३-२०३१)
सम्पादक बाजनन्दन नान दाम था कर्णमित (पृ. ११९-१२२)
वामनोचन ठाह्रवक करिता पढत (पृ. ३२१-३४१)
केदाव नाथ चौधरीक उपन्यास (पृ. १०१-१०७)
शिवदिन्दुजी (पृ. १०-१३)
रिदेह वचनाकाव थशोक रिशेषाक
वामदेर मा (सौजन्य- शँकवदेर मा/ योगानन्द मा)
सरयमाची (खन्निनन्दन ग्रन्थ)

মৈথিলী শিষ্ট সঁচয়

দত্ত-রতীক রসু কৌশল

সঁকল্প খঁক-৩ (সম্পাদক ডাঁ বামদের না, সহায়ক

সম্পাদক ডাঁ যোগানন্দ না) ১৯++

কীৰ্তিনাথ না (সৌজন্য- কীৰ্তিনাথ না/ খাক্কাগির ডাঁষ্ট
ওখাবজী)

ফবন: মৈথিলী ভাৱানুৱাদ (মুন তমিন খাদি-করি
তিকাৱল্লরব)

ধুঁঠন পাঁখি (খনীন জিব্রানক উপন্যাস 'দ ব্রাঁকন বিন্গস'ক
মৈথিলী খনুৱাদ)

কিছু পুবান গম্প, কিছু নর গম্প (কথা সংগ্রহ)

খনুপম মিশ্রি প্ৰাডকাস্ট এপীসোড ৪০ কীৰ্তিনাথ না

খাশীষ খনচিন্হাব

সঁদৰ্ভ সহিত (গজন-খানোচনা)

ফমাৰি গছা (গজন সংগ্রহ)

জঁঘাজোড়ী (গজন সংগ্রহ)

খনচিন্হাব খাখব (গজন, বরাঁগ খা কতাক সংগ্রহ)

মৈথিলী গজনক ৰ্যাকবণ ও গতিহাস

মৈথিলী ৱেঁ পত্রকাবিতাক গতিহাস (খনুনগ্নক: খঁতিকা

খানেখ: খঁতজনি খা মৈথিলী: গজেন্দ ঠাফব)

মৈথিলী গজনক ৱেডি বেকোনব

শিষ্ট-খর্থ-শিজি

স্বতঁবেচেতা- খবরিন্দ ঠাফব: ৰ্যজিব্ব-ধতিব্ব (রিদেহ

খবরিন্দ ঠাফব বিশেষাকক প্ৰিষ্ট ৰপ)[সম্পাদন]

ডাঁ যোগানন্দ না (সৌজন্য- যোগানন্দ না)

নোকজীৱন ও নোকসাহিব ১৯+৩

- संकल्प अंक-३ (सम्पादक डॉ वामदेर ना, सहायक
सम्पादक डॉ योगानन्द ना) १९५५
आनेथ सञ्चयन २००२
मेथिनी शोङ्ग साहित्य- शास्त्रीय भगवती गीत (सम्पादन)
२००२
मेथिनी पत्रकारिता के सौ र्ष २००७
नोक, साहित्य ओ शिद्ध-सम्पादा २००१
गहरव गीत (संकनन-सम्पादन) २००१
मेथिनीक पावम्पबिक जातीय रारसायक शिद्धारनी २००९
कथा-नोककथा २०१०
कपिनदेर ठाहव 'सहनता' धृत सीतारतवण (सम्पादन)
२०११
मंगन-प्रभात गांधीजी (खनुराद) २०१३
भोरे-भोव (डॉ ए. कीर्तिरर्हनक हिन्दी करिता संग्रहक
खनुराद) २०१४
तावानन्द रियोगी (सौजन्य- तावानन्द रियोगी/ स्वभाष
चन्द्र यादर)
प्रनय बहस्य (करिता संग्रह)
अतिक्रमण (कथा संग्रह)
Between the Two Dams (English
Translation by Prabhat Jha)
जेसे अंधेरे मे चाँद (हिन्दी खनुराद- खकणाभ
सौबभ)
रँचाने का यने (जीरकान्तु)- (अतिथि सम्पादक तावानन्द
रियोगी)
बाजकमन-जीरन का जिया (पृ. १७४-२१४)
महिषी की तावा

रूँह का दुख ठुं व मेवा (हिन्दी खनुवाद- खरिनाशि)

तुमि चि व सावथि (हिन्दी खनुवाद- केदा व कानन/ खरिनाशि)

तावा-चानीसा

गु भेठन तँ की भेठन

साथी (मेथिनी दनित-करिता)

करिव खा हनक मेथिनी पदारनी

धवाशीया हेरौक समय (करिता मे कोबोना कान)

दुनिया घ व मेहमान (प्रेम करिता)

खपन हनुक साम्क्य (गजन संग्रह)

छियानत (कथा संग्रह)

रहरचन (खानोचना)

गुनो: कना खा भाषा (सम्पादन)

सुधांगु शेख व चौधरी (सौजन्य- शिवदिन्दु चौधरी)

शेख व चित गजन उ गीत

शिवदिन्दु चौधरी (सौजन्य- शिवदिन्दु चौधरी)

जँ हम जनितहँ (२००२)

रँह खजगत देखन (२००३)

गौरवगणेशी (२०११)

कविया कक्काक कोवामिन (२०१७)

रात-रातप व रात खल-१ (२०१९)

ममन्त्रिक-शिङ्गानुभूति (रात-रातप व रात खल-२) (२०२०)

हम व खभाग: हनक नहि दोष (रात-रातप व रात-३)

(२०२१)

साम्कात (रात-रातप व रात-४) (२०२१)

रिदेह शिवदिन्दु चौधरी रिशेषांक

काशीकान्त मिश्र मधुप

रिदेह काशीकांत मिश्र मधुप विशेषांक

बाजनन्दन नान दाम

रिदेह बाजनन्दन नान दाम विशेषांक

प्रेमनता मिश्र प्रेम

रिदेह प्रेमनता मिश्र प्रेम विशेषांक

बरीन्द्र नाथ ठाकुर

रिदेह बरीन्द्र नाथ ठाकुर विशेषांक

मायानन्द मिश्र (सौजन्य- केदाव कानन)

थरांतव (गजन-गीतन)

कनानन्द भृष्ट (सौजन्य- केदाव कानन)

कान्ह पव नहाम हमव मेथिनी गजन संग्रह

थननग्लक-कोसी कानोनी सँ किशिन कर्ठीव धवि

बामधुञ्ज ना 'किसुन' (सौजन्य- केदाव कानन)

किसुन समग्र-१ (सम्पादक केदाव कानन था वमण क्माव सिंह)

किसुन समग्र-२ (सम्पादक केदाव कानन था वमण क्माव सिंह)

मेथिनीक नर करिता (सम्पादन)

रह्थायामी किसुनजी (सम्पादक महेन्द्र था केदाव कानन)

केदाव कानन (सौजन्य केदाव कानन/ CIIL/ स्वभाष चन्द्र यादर)

थम्क पव नचेत (संस्ववण: जीरकान्तुक पत्रक रहाने)

रह्थायामी किसुनजी (सम्पादन)

गुनो: कना था भाषा (सम्पादन)

किसुन समग्र-१ (सम्पादन)

किसुन समग्र-२ (सम्पादन)

थपना नजवि मे (सम्पादन)

सृजन केव दीप पर् (सम्पादन)

भावती मंडन थक-१७ (सम्पादन)

महेन्द्र (CIIL/ केदाव कानन)

जुआयन कनकनी

रहूआयामी कियुनजी (सम्पादन)

रौरौरैद्यनाथ (सौजन्य- रौरौरैद्यनाथ)

पहवा गमानपव (गजन संग्रह)

खवरिन्द ठाकुर (सौजन्य- खवरिन्द ठाकुर/ CIIL)

पवती धृष्टि बहन खड्डि (करिता संग्रह)

सरद मितवथ धाया (करिता संग्रह)

जडताक प्रतिराद मे (सोल्कन-दीठक खारोहण

गाथा- दीर्घ करिता)

रहूकपिया प्रदेशे मे (गजन संग्रह)

मीन तुनमीपात पव (गजन संग्रह)

खन्हावक रिवोध मे (नेघू कथा संग्रह)

रोशिनागक नोकपम्क (कथेतव गद्य)

सृजन केव दीप पर् (सम्पादन)

रिदेह खवरिन्द ठाकुर रिशेषांक

स्वतंत्रचेता- खवरिन्द ठाकुर: रयजिह्व-प्रतिह्व (सम्पादक

खशीष खनचिन्हाव) [रिदेह खवरिन्द ठाकुर रिशेषांकक प्रिष्ठ

कप]

नरेन्द्र मा (सौजन्य- नरेन्द्र मा)

चपन चवन चित चंन भान

रिकास ओ खर्थतंत्र

M i t h i l a R i s i n g

बाजेध्वेव मा (मेथिनी साहित संस्थान खार्कार)

मिथिनाम्कवक उंदुर ओ रिकास

सुरेन्द्र ना सुमन (खाकगिर ड़ाँठ काम)

दत्त-रती (मून)

गोरिंद ना ((IGNCA Site खाकगिर)

Maitthili-English Dictionary

ड़ाँ शीनेन्द्र मोहन ना (खाकगिर ड़ाँठ काम/ CIIL)

पविचय निचय

मैथिनी गद्य संग्रह- सं

बमानाथ ना (CIIL Site खाकगिर)

प्ररंभ संग्रह

बमानाथ मिश्री "मिहिव" (खाकगिर ड़ाँठ काम)

मैथिनी झहारवा एरम् नोकोजि प्रकाशि

खानन्द मिश्री (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

मिथिना भाषाक सुरोध र्याकवण

शामानन्द ना (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

मैथिनी गीत चन्द्रिका

मैथिनी संदेशी (रिभिन्न करिक करिता-सम्पादित)

पं नम्मीपति सिंह (सौजन्य बमानन्द ना "बमण")

हिन्दी-मैथिनी-शिक्षक

भरपीतानन्द ओना (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

पदारनी

गणनाथ-रिन्धानाथ पदारनी (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

गणनाथ-रिन्धानाथ पदारनी

कपनावायण ना "बाकेशी" (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

मनमोहन नड्डू

भोना नान दास (खाकगिर ड़ाँठ काम)

मैथिनी सुरोध र्याकवण

खड्ग रन्नभ दास 'सुजन' (सौजन्य- हेमन्त दास "हिम")

सीता-शीत

डॉ. मदनमोहन मिश्र (सौजन्य- पञ्जीकाव रिद्यानन्द ना)

एक छुनीह महावानी

यात्री (नागार्जुन) (सौजन्य- मिथिना सांस्कृतिक पविषद)

रैनचनमा

कानीकान्तु ना "रूच"

कनानिधि- करिता-संग्रह

उपेन्द्रनाथ ना "राम" (सौजन्य- मयंक ना)

करांगयात-ए-ओमव खेयाम (मेथिनी पद्यानुराद)

प्रतीक (करिता संग्रह)

संन्यासी (कार्य)

बमेशी नावायण (सौजन्य- शैफानिका रम्या)

पाथवक नार (नघकथा संग्रह)

गोपानजी ना "गोपेशी" (सौजन्य- गोपानजी ना "गोपेशी")

गुम्य भेन ठाह छी

रिजय नाथ ना (सौजन्य- रिजय नाथ ना)

खर्हीक नेन (गीत-गजन संग्रह)

कामायनी (खनुराद)

नगेन्द्र कमव (सौजन्य- प्रसन्न कमव ना)

ससवहानी

प्ररौध नावायण सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

खरुव नगवी (खनुराद)

चयनिका (सम्पादन)

रैजयन्ती (करिता)

हाथीक दाँत

ठँठका गप (सम्पादित कथा संकनन)

প্ৰেমক বোগ (নাটক)

মানক মেথিনী (হিন্দী শৌধ শ্ৰেঁহ)

খমবনাথ (সৌজন্য- খমবনাথ)

ক্ষণিকা- রিহনি কথা সংগ্ৰহ

শ্ৰফুল্ল ফুমাৰ সিহ 'মৌন'

পঁচদেৰোপাসক ভূমি মিথিনা পৃ. ১০০১-১০০০

ডা. গগেশী গুজন (সৌজন্য- গগেশী গুজন)

বাধা (১-৩০) পৃ. ১৩৭৩-১৩৮০

প্ৰথম-চৌৰ্টিয়া-নাটক (বুঁধিৰুঁধিয়া)

নাটক খাগ ভোব

কথা-সংগ্ৰহ উচিতৰজা

গীত-গজন দুখক দুপহবিয়া

কমনধব দাস (সৌজন্য- কমনধব দাস)

মেথিন কৰ্ণ কাযস্ক গৌত্র, শ্ৰব, মুন আ বৈৰাহিক সম্বন্ধ

কীৰ্তিনাবাষণ মিত্ৰ (সৌজন্য- কীৰ্তিনাবাষণ মিত্ৰ)

ধ্বস্ত হোগত শান্তি স্তূপ

সীমান্ত

খাদমীকেঁ জেহিত

খপন একান্ত মে

স্মৃতিযাত্ৰাক একান্তমে

বাজনাথ মিত্ৰ

Mi t h i l a _ P a i n t i n g - M o d e r n A r t - P h o t o s

প্ৰেমশংকৰ সিহ (সৌজন্য- প্ৰেমশংকৰ সিহ/ মিথিনা দৰ্পণ

প্ৰকাশন)

মেথিনী ভাষা সাহিব:রীসম শিতাঙ্গী (খানোচনা)

রিঘ্যাপতি প্ৰত ব্যাডীভজিতবঙ্গিনী (সম্পাদন)

ডা. বমণ না (সৌজন্য- বমণ না)

মৈথিলী কার্যমে খনফাঁব

খনফাঁব-ভাস্কব

মৈথিলী কার্যমে জ্যাতিষ

ভিন্ন-খভিন্ন

খহিবারণ-রধ (খন্ড কার্য)

পাবিজাত-মঞ্জুরী

ডা. বমানন্দ না 'বমণ' (সৌজন্য- বমানন্দ না

"বমণ"/ CIIL Site থাকিগির)

হিখাওন

সগব বাতি দীপ জবয

বাজু খা ঠাকাক গাছ (খনুরাদ)

খখিযাসন

কেদাব নাথ চৌধরী (সৌজন্য- কেদাব নাথ চৌধরী)

চমেনীবানী

মাহুব

কবাব

খরঁবা নহিতন

খযনা

হীনা

রিদেহ কেদাব নাথ চৌধরী রিশৌষাঁক

যোগেন্দ্র পাঠক "রিয়োগী" (সৌজন্য- যোগেন্দ্র পাঠক

"রিয়োগী")

রিজ্ঞানক রঁতকহী

রিজ্ঞানক রঁতকহী ভাগ-২

নবক রিজয (সম্পর্গ)

নবক রিজয (সংশোধিত)

হমব গাম (রঁন উপন্যাস)

- পিবামিডক দেশীমে
থকটা মিসিয়া (কথা সংগ্রহ)
বোরোষ্ট (খনুদিত সাগঁস-ফিবশীন নাষ্টক)
কিছু তীত মধুব (যাত্রা বৃত্তান্ত)
স্বশীন (সৌজন্য- স্বশীন)
ঘবাঙ্ ী (উপন্যাস) (১৯৭৩)
গামরানী (উপন্যাস) (১৯+২)
ভামতী (নাষ্টক) (পহিন মঁচন ১৯৯১, প্রকাশীন ২০১৩)
থস্মিতা (নঘুকথা সংগ্রহ) (২০১৬)
কামেশ্বেব ন্না 'কমন' (সৌজন্য- নরোঁনাবাষণ মিশ্ৰ)
কমন-তান (গীত সংগ্রহ)
বামনোচন ঠাফুব (সৌজন্য- বামনোচন ঠাফুব)
জে কহরঁ সাঁচ কহরঁ
থাঁথি ফ্ননে থাঁথি খোননে (সঁস্মবণা)
স্মৃতিক ধোখবন বঁগ (সঁস্মবণা)
থপূরা (করিতা সংগ্রহ)
গতিহাসহন্তা (করিতা সংগ্রহ)
দেশীক নাম চুনে সোন চিঙ্ যা (করিতা সংগ্রহ)
নাখ প্রশ্ন খনুত্তবিত (করিতা সংগ্রহ)
প্রতিধ্বনি (রিদেশী ভাষাক করিতাক মেথিনী কপান্তুবণা)
পদ্মানদীক মানী (খনুদিত উপন্যাস)
মেথিনী নোককথা
থাজুক করিতা (সম্পাদিত করিতা সংগ্রহ)
রোঁতান কথা (হাস্য-রঁগ)
দেসিন রঁযনা (খখঁরঁব)
রিদেহ বামনোচন ঠাফুব রিশেঁষাঁক
ডাঁ. দেরশঁকব নরীন (সৌজন্য- দেরশঁকব নরীন)

आधुनिक साहित्यक पविदुशु

डॉ रँचेशुव ना

निरह-निरह

जगदीशु चनुद ठाकुर "अनन" (सुुजनु- जगदीशु चनुद
ठाकुर "अनन")

आथुमे चरु हु सुथनुी कुव (आमेकथा- जवारी)

धावक उग पाव (दीरु कुरुता)

गीत गंगा (गीत संग्रह)

गजन गंगा (गजन संग्रह)

तुुवा अंगना मे (गीत संग्रह)

तुुवा अंगना मे (गीत संग्रह)- मुन

रुदुह जगदीशु चनुद ठाकुर अनन ररुशुषांक

वज कुरुशुव मरुशु

चानन (कुरुता संग्रह)

सुगुसुगु (कुरुता संग्रह)

वरुनुद नववषुण मरुशु (सुुजनु- वरुनुद नववषुण मरुशु)

तुुवसुँ सुँन धव (आमे कथा)

सुसंगरुशु (नरुंध)

सुसु आतुह अरुतु (यातु सुसंग)

हसुद (कथा संग्रह)

नसुसुसु (उपनुास)

ररुध सुसंग (नरुंध)

महवज (उपनुास)

नजकुठुव (उपनुास)

सुीमाक उह पाव (उपनुास)

सुमाधान (नरुंध संग्रह)

मातुतुुम (उपनुास)

सुप्लनोक (उपन्यास)

शंखनाद (उपन्यास)

गएह थिक जीरन (संस्ववण)

ठैत देरान (उपन्यास)

पाथेय (संस्ववण)

हम थारि बहन छी (उपन्यास)

प्रनयक पवात (उपन्यास)

रौति गेन समय (उपन्यास)

प्रतिरिञ्च (उपन्यास)

रौदनि बहन थछि सभ किछ (उपन्यास)

बाह्र मंदिर (उपन्यास)

संयोग (कथा संग्रह)

नाचि बहन छनि रसुधा (उपन्यास)

दीप जरेत बहए (उपन्यास)

ठैहा पबक मौनाएन गाछ (उपन्यास)

नन्द हमार मित्र 'नन्द' (सौजन्य- नन्द हमार मित्र 'नन्द')

गामघब (कथा संग्रह)

सुजाता (उपन्यास)

महावानी कैकेयी (प्ररचनामेक निरह)

गुदवीक नान (उपन्यास)

थनठिया हहब (उपन्यास)

थाडम्व (कथा संग्रह)

दिल्लीक पार्क (शेछ चित्र)

सुकन्या (उपन्यास)

सुर्ग कमन (रौन उपन्यास)

कार्य सविता (मेथिनी कार्य संग्रह)

पबिराव (संस्ववणामेक उपन्यास)

याचक के नधि (मैथिनी शिष्ट-चित्त)

सलानन्द पाठक (सौजन्य- सलानन्द पाठक)

हमब गाम (उपन्यास)

डॉ. उदय नावायण सिंह "नचिकेता" (सौजन्य-
नचिकेता)

नो एन्थी : मा प्रिशी

थान्दानन

एक छन बाजा

जनक था खन्याय एकांकी

नाटक क नेन

नायक क नाम जीरन

प्रनारतुन

बामनीना

प्रियंदा (एकांकी)

नचिकेता रिरिध (मैथिनी, रांग्ला, हिन्दी था खंग्रेजी)

मैथिनी करिता-त्रैमासिक (खप्रीन १९७९)

मैथिनी करिता-त्रैमासिक (जुनाग १९७९)

मिथिना दर्शन मार्च २०२१

मिथिना दर्शन नरसुब २०२१

बरी भूषण पाठक

बिहसन (नाटक)

रिदेह:सदेह २९ (बरी भूषण पाठक था डॉ. कैनाशि

रुमाव मिश्र- थक १-३३.० सँ)

रिदेह:सदेह २९ (गजेन्द्र ठाकुर था बरी भूषण पाठकक

थान भाषासँ खनुदित गद्य था पद्य- थक १-३३.० सँ)

डॉ. कैनाशि रुमाव मिश्र

रिदेहःसदेह २९ (बरि भूषण पाठक आ डाँ. कैनाशि
ह्माव मिश्री- अंक १-३३० सँ)

ह्माव मनोज कथप

रिदेहःसदेह ३१ (डाँ. कामिनी कामायनी आ ह्माव
मनोज कथप- अंक १-३३० सँ)

डाँ. शिम्भु ह्माव सिंह

(तुकाराम बामा शैठक कोकणी उपन्यासक मैथिनी खनुराद
डाँ शिम्भु ह्माव सिंह द्वारा) पाखनो

रिदेहःसदेह २७ (डाँ शिम्भु ह्माव सिंह आ डाँ अकण
ह्माव सिंह अंक १-३३० सँ)

डाँ. अकण ह्माव सिंह

रिदेहःसदेह २७ (डाँ शिम्भु ह्माव सिंह आ डाँ अकण
ह्माव सिंह अंक १-३३० सँ)

ह्माव परन (सौजन्य- अंतिका)

पगठ (मैथिनीक सरश्रेष्ठा कथा)

डायबीक खानी पन्ना

केशर भावद्वज

अजगृत अह्रीका (अह्रीका डायबी) पृ. २१४-४७७

किछ पहन आ किछ स्वनन- ग्रादी अमीन पृ. ४४४-३४४

खेनौना पृ. ४७१-४४१

पैरन्द पृ. ३४९-१९४

किछ कथा ३०-४७३

गोपान ना 'अभिषेक' (सौजन्य- गोपान ना 'अभिषेक')

आँ सुपन सामी कबी (करिता संग्रह)

आमोद ह्माव ना (सौजन्य- आमोद ह्माव ना)

रिम्बक पथाव (करिता संग्रह)

किशोर कारीगर (सौजन्य- किशोर कारीगर)

किछु फुवा गेन हमवा

झन्नाजी

मोकाम दिस (रिहनि कथा संग्रह)

प्रतीक (रिहनि कथा संग्रह)

माँन खाँगनमे कतिखाएन छी (मैथिनी गजन संग्रह)

हम पुछैत छी (साम्झाकोव)

तीन ठाँ रौन नाँक (मैथिनी रौन साहित)

खुबनुछी (मैथिनी रौन करिता- रौन साहित)

घाह (हागकु-ठँका संग्रह)

सन्दीप फुमार साहनी

रैशोखमे दनानपव (पहिन मैथिनी दनित खामेकथा सहित)

ओम प्रकाशि ना

कियो रूनि ने सकन हमवा (गजन, करौग खा कता संग्रह)

खमित मिश्र

नर खंशु (गजन-हजन, करौग संकनन)

चन्दन फुमार ना

मोनक रौत (गजन, हजन, रौन गजन, करौग खा कताक संकनन)

डॉ. खनमोन ना

समय साम्झी थिक (रिहनि कथा संग्रह)

ग जे समय खछि (रिहनि कथा संग्रह)

रिनय भूषण (सौजन्य- खाशीष खनचिन्हाव)

उजवा पवरक खोज (करिता संग्रह)

खानन्द फुमार ना

ठाँकाक मोन (नाँक)

कनह (नाटक)

रँदनेत समाज (नाटक)

धधागत नरकी कनियाँक नहाम (नाटक)

हठातु परिवर्तन (नाटक)

झुञ्जि यात्रा (नाटक)

शिर फुमाव मा "ठिन्नु"

झुणप्रभा-करिता-संग्रह

थंशु-समानोचना

देरांशु रसे

नताशा -मैथिनी रान चित्रशुंखना (कौमिक)

डॉ. रिनीत उपेन

हम पुद्धेत छी (करिता संग्रह)

रेहन पव बग्घु - कार्शीनाथ सिं'हक हिन्दी उपन्यासक

रिनीत उपेन द्वारा मैथिनी खनुवाद

मन्त्रदुर्गाधुष्यशुंङ्ग- नेखक हविशंकवशीरासुर "शिनभ"

(हिन्दीसं मैथिनी खनुवाद रिनीत उपेन द्वारा)

मोहनदाम- उंदय प्रकाशिक हिन्दी उपन्यासक रिनीत उपेन

द्वारा मैथिनी खनुवाद

मोहनदाम (मैथिनी-देरनागरी) मोहनदाम (मैथिनी-

मिथिनासुब) मोहनदाम (मैथिनी-ब्रैन)

जगदानन्द मा "मनु" (सौजन्य- जगदानन्द मा "मनु")

नर्हि या लुकेए हमव घवाडु पिव (गजन संग्रह)

तोहव कतेक बंग (रिहनि कथा संग्रह)

चोनहा- (रान उपन्यास)

रथा- (करिता-गीत संग्रह)

बाजदेर मन्दन

खनुवा-करिता-संग्रह

हमब ठैन (उपन्यास)

रसुंधवा(करिता संग्रह)

जान (पठकथा)

नाज (एकांकी)

जन भ्रव (उपन्यास)

त्रिरेणीक वंग (रिहनि खा नघ कथा संग्रह)

पंचैती (नघ पठकथा)

रापसी

Rajdeo Mandal – Maithili Writer by

Gajendra Thakur

दुर्गानन्द मन्दन

संचयिका

कथा हसुम (रिहनि खा नघ कथा संग्रह)

चम्कू

बाम रिनास साहू

थरुव- नघकथा संग्रह

बथक चक्का उनठि चने राठ (करिता/ ठनका संग्रह)

कर्म रिनु जग सुना (दोसब करिता/ ठनका संग्रह)

स्कूनक थिचइ ी (रिहनि/ नघ कथा संग्रह)

दुधरेचनी (नघ कथा संग्रह)

मनक मेन

नाबायण यादर (सौजन्य- उमेश मन्दन)

थानी घब

बामदेर प्रसाद मन्दन "साकदाब"

हमबा रिनु जगत सुना छै

गीतांजनि साक

कपिनेश्वर बाउत

উনহন (রিহনি - नघ् कथा संग्रह)

नंद रिनास बाघ

सखावी-पेठावी(नघ्कथा संग्रह)

मदन अमव (दोसव नघ् कथा संग्रह)

मवजादक भोज (तेसव नघ्कथा संग्रह)

भवदुतिया

छुठिक डाना

हमव चाकधाम

असन पूजा

ननन ह्माव कामत (सौजन्य- उमेशे मलन)

किछु रिहनि आ नघ्कथा

उमेशे पासरान

रर्षित वस

रौचन ठाहव

रौठीक अणमान आ छीनवदेरी (नाटक)

रौप भेन पित्ती आ अधिकार (नाटक)

रिसरामघात (नाटक)

डुँच-नीच (नाटक)

भौँठ (नाटक)

डॉ. उमेशे मलन

जगदीशे प्रसाद मलनक कारा संसार (अनुसन्धान रिह्णैषण)

अनुभव (संकन-सम्पादन)

हेन्डरूक सँ हेसरूक धवि (संकन-सम्पादन)

जेतए ने जाए करि ओतए जाए अनुभरी (संकन-सम्पादन)

निर्किण्प (संकन-सम्पादन)

समस्या सँ समाधान धवि (संकन-सम्पादन)

निशुक्ती- करिता संग्रह

मिथिलाक संस्कार गीत, रिध-रारहाव गीत आ गीतनाद
(संकनन)

मिथिलाक रनस्पति स्लागड शौ मिथिलाक जीर-जत्रु स्लागड
शौ मिथिलाक जिनगी स्लागड शौ

Mi t h i l a _ P a i n t i n g - M o d e r n A r t - P h o t o s

सगर वाति दीप जबय- गतिहास

सगर वाति दीप जबय- खावती हमावी हागन

दूध-पानि हवाक-हवाक (कथा एरं पाल्दनिपि जगदीशी
प्रसाद मल्लन)- (छाया एरं सम्पादन- उमेशी मल्लन)

हिन्दुस्तानी ह्मनमान ठुव हिन्दुस्तानियत - मून हिन्दी लेख-
गीतेशी शीर्मा, मैथिनी खनुवाद- उमेशी मल्लन

उमेशी मल्लन द्वारा मैथिनी लेखकक बचना संभावसँ रीछन
रिचावक पाम्फनेटक पोथी

जगदीशी प्रसाद मल्लन बाजुदेर मल्लन ड. शिर हमाव
प्रसाद वामदेर प्रसाद मल्लन "माकदाव" वाम रिनास
साह नन्द रिनास वाय कपिनेश्वर बाउत प्रीतम हमाव
निषाद

मिथिलाक सभ जाति आ धर्मक संस्कार, लोकगीत आ रारहाव
गीत (उमेशी मल्लन :सौजन्य)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27

28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39

40 41 42 43

खनुर्धनि -गोठ रीछन कथा जगदीशी प्रसाद मल्लनक (१३)
(उमेशी मल्लन -एरम् सम्पादन चयन

.....

जगदीश प्रसाद मन्दन

गामक जिनगी (नेघुकथा संग्रह)

मिथिनाक रैठी (नाटक)

मौनागन गाछक हुन (उपन्यास)

जिनगीक जीत (उपन्यास)

उथोन-पतन (उपन्यास)

जीरन-मबन (उपन्यास)

जीरन-संघर्ष (उपन्यास)

तरेगन (रौन प्रेबक रिहनि कथा संग्रह)

पंचरठी (एकांकी-संचयन)

खर्चांगि नी..सरोजनी.. स्वभद्रा.. भागक सिनेह गत्रयादि
(नेघुकथा संग्रह)

कमप्रामागज (नाटक)

नमेनिथा रिखाह (नाटक)

गन्दधनुषी खकाम (पद्य संग्रह)

शंभुदाम (तीनठा दीर्घ कथा मगङ्गाब, शंभुदाम आ हाँसी)

गीतांजलि (गीत संग्रह)

बाति-दिन (करिता संग्रह)

सतभैया पोखरि (नेघु कथा संग्रह)

तीन जेठ एगावहम माघ (गीत संग्रह)

रँजन्ता-रँमन्ता (रिहनि कथा संग्रह)

बनोकब डकैत (नाटक)

रँडकी रँहिन (उपन्यास)

भकमोड़ (नेघुकथा संग्रह)

उनरौ चाँव (नेघुकथा संग्रह)

सविता (करिता संग्रह)

स्वथाएन पोखरिबि जागठ (गीत संग्रह)

ने धाई ए (रौन उपन्यास)

सुर्यरव (नाटक)

पतनाई (नेघ कथा संग्रह)

हनहाव (नेघ कथा संग्रह)

गामक शिकन सूवत (नेघ कथा संग्रह)

नजरिजी (नेघ कथा संग्रह)

रैठेसव काका (नेघ कथा संग्रह)

थामक गाछी

थप्पन गाम

दिरानीक दीप

पंचदेर सीबीज

पंचदेर-१ पंचदेर-२ पंचदेर-३ पंचदेर-

४ पंचदेर-५ पंचदेर-६ पंचदेर-७ पंचदेर-

८ पंचदेर-९ पंचदेर-१० पंचदेर-१० पंचदेर-

३० पंचदेर-४० पंचदेर-५० पंचदेर-६० पंचदेर-

१० पंचदेर-१० पंचदेर-१० पंचदेर-१००

दुध-पानि हवाक-हवाक (कथा एरं पाल्दुनिपि जगदीश

प्रसाद मल्लन)- (छाया एरं सम्पादन- उमेश मल्लन)

जगदीश प्रसाद मल्लन जीक ७५ ठा पौथीक नर संस्करण

रिदेहक २३३ (Videha_01_09_2017) सँ २३०

(Videha_15_05_2018) धविक थकमे धावाराहिक

प्रकाशिन नीचाँक निंकपव पङ्क :-

VI DEHA_233	VI DEHA_234	VI DEHA_235	VI DEHA_236	VI DEHA_237	VI DEHA_238
VI DEHA_239	VI DEHA_240	VI DEHA_241	VI DEHA_242	VI DEHA_243	VI DEHA_244
VI DEHA_245	VI DEHA_246	VI DEHA_247	VI DEHA_248	VI DEHA_249	VI DEHA_250

पंगु (उपन्यास)- साहित्य अकादेमी मून प्रबन्धकार २०२१ सँ
सम्मानित पोथी

पंगु (हिन्दी अन्वयवाद वामेश्वर प्रसाद मल्हन)

अप्पन माती (नघकथा संग्रह)

मोड़पव (उपन्यास)

सुचिता (उपन्यास)

सेहन्ता सेहन्त बहि गेन (नघकथा संग्रह)

डॉ. शशिधर फुमव

उड़ि ने सकी पव चिड़ छी हम (भाग १-२) (पृ. १०३.४-
१०६.३)

थिम्मा अष्टार्कटिका केव (पृ. १०३.४-१०६.३)

रौन करिता (पृ. ११३-१२१.३)

रौन करिता (पृ. १००४-१११३)

सचित्र रौन करिता (पृ. १४१-१३४)

सचित्र रौन करिता (पृ. १४७+१-१+३.०)

.....
गजेन्द्र ठाकुर

मैथिनीक आदिकरि रिद्यापति (ज्यातिवीश्वर पुर)

गजेन्द्र ठाकुर आ प्रीति ठाकुर (समानोचना)

तेनगु कथा आ ओड़ि या, तेनगु, गुजवती, भोजपुरी आ
कश्मीरी करिता

तेनगु कथा आ ओड़ि या, तेनगु, गुजवती, भोजपुरी आ
कश्मीरी करिता (मिथिनाम्बर)

मैथिनी समीक्षाशास्त्र

मैथिनी समीक्षाशास्त्र (तिवहता)

मैथिनी समीक्षाशास्त्र (भाग-२, अन्वयप्रयोग)

मैथिनी प्रतियोगिता

प्ररँह-नरँह-समानोचना भाग-१

प्ररँह-नरँह-समानोचना भाग दु (हकफ्फेअम खतुर्मनक-१)

प्ररँह-नरँह-समानोचना (भाग-१, हकफ्फेअम खतुर्मनक खलु-+) (संस्क्ररुतु)

नरत नरन दरनेशर हमार मरशु

नरत नरन दरनेशर हमार मरशु (मरथरनरसुवर)

नरत नरन दरनेशर हमार मरशु (कैथर)

नरत नरन दरनेशर हमार मरशु (नेररडु १)

नरत नरन दरनेशर हमार मरशु (IPA)

दुषण पडुगी- The Black Book

दुषण पडुगी- The Black Book (मरथरनरसुवर)

परत डुपर डुमवर डे सुतन (रररहनर, नघु खर दररघु कथर संग्रह)

परत डुपर डुमवर डे सुतन (मरथरनरसुवर)

परत डुपर डुमवर डे सुतन (कैथर)

परत डुपर डुमवर डे सुतन (नेररडु १)

परत डुपर डुमवर डे सुतन (IPA)

सुगुने मरडुमवर डेगत

The _Science _of _Words

Rajdeo Mandal - Maithili Writer (Now with Supplement I & II)

JAGDISH PRASAD MANDAL - Maithili Writer

नरत नरन सुडरष डनुद डरदर

नरत नरन सुडरष डनुद डरदर (मरथरनरसुवर)

डुगदरशर डुरसरद मनुदन- डकडुठर रररडुगुररहर

जगदीश प्रसाद मल्लन- एकठाँ राँयोत्राही (हिन्दी खन्नुराद
बामेश्वर प्रसाद मल्लन)

गंगा ब्रिज (नाटक)

उक्काकूथ (नाटक)

संकर्षण (नाटक)

धांगि राँठ रँनेरँक दाम खगुरँव पेने छँ (करँग, कता
था गजन संग्रह)

सहस्रजित (पद्य संग्रह)

सहस्राँक चोपडपव (पद्य संग्रह)

ब्रुखारुथ था खसङ्गाति मन (दूठाँ गीत श्रँरुह)

सहस्ररँदनि (उपन्यास)

सहस्ररँदनि_ब्रँन-मेथिनी (मेथिनीक पहिन ब्रँन पोथी)

सहस्रशीर्षा (उपन्यास)

गण्प-गुछ (रिहनि था नघ् कथा संग्रह)

शेँरुशोम्वम (नघ्कथा संग्रह)

रँन मल्लनी/ किशोर जगत (रँन नाटक, नघ्कथा, करिता
थादि)

रुकरुक्केत्रम खनुर्मनक

देरनागवी रर्मन तिवहता रर्मन ब्रँन रर्मन

Learn Maithili Sign Language

Learn Mithilakshar Script

Learn Braille through Mithilakshar
Script

Learn International Phonetic Script
through Mithilakshar Script

Learn Kaiti

Learn Newari

Learn Calligraphic Newari (Ranjana)

Learn Urdu Script

Learn Tibetan Script

Learn Japanese Script for Haiku

Learn Brahmi

Learn Kharoshti

मिथिना बने/ मिथिना चित्रकला/ मिथिनाक पारनि तिहाव
(कथा) आ मिथिनाक संगीत

जनोदीप (रान-नाटक संग्रह)

अक्षवस्तुिका (रान-नघकथा संग्रह)

रौंठक रौंठोवा (रान-पद्य संग्रह)

नावारिंसी (गीत-प्ररुह)

मचलुड (नाटक)

रौंठ साहित (मून)- गजेनुद ठाकुर

भुंठ जाणरुं डु (मैथिलीक २०१२ मे प्रकाशित पहिल
कनागमेठ-फिक्शन प्ल- Maithili's first
climate-fiction play originally
published in 2012)

कमनाक भगत

तवहविमे पवीनोक

रैसी डुंठी कम गसकून

रुंठद करैए दाडन ने यो

रौंठ गजन

फिनिशे नागन

अनुदित साहित (खान भाषासँ)- गजेनुद ठाकुर

रिदेहःसदेह २१ (गजेनुद ठाकुर आ वरि भूषण पाठकक

खान भाषासँ अनुदित गद्य आ पद्य- अंक १-३३.० सँ)

रान साहित (खनुराद- द्विभाषिक- मैथिनी-खंथ्रेजी)- गजेन्द्र ठाकुर

मसाङ्ग केव परिवर्तनकावी बेरैका

शेष ४० ठा रान चित्र-पौथी नीचाँक निंकपव:-

सुनु	उव सउ	एकठा नीक दिन	छन हम तँ ठीक छी ने।	की खहाँ ए चिङ सउके देखने छी ?
देखै	रु टि। कसिमोटा।	एउह हम सउ बके छी	उपरबोक राइकमारी	उपरबोक राइकमारी (पिन शिक)
बगो	कउकउ- कउक	हमउक- गलोग	हम हउ रीकनर देवागत उव	उउत चिरेलानी खर-पुनरा
हक	खन ली, खन ली।	उयानिक उदेर जेउर	मोटे बाजा पाउव-दरु कउक	रिछा जे खन ठी ली हकि सकेत उव
खनडा	हम सुनि सके छी	मोटे रान-उदेर देरै	कक नीक जेणु नीक	ए सउठा रिगामि क लेख खि।
छोडा नाम।	हम ठेकक रीठ	उयन गक, उव लेव	मारी केव खिउ टोटा।	खमोके उयन मशीन सउ
छिप छेप	पाउयाउ-गउ	कउकक एकठा दिन	हमरा नीक वनैव	रिउक पर-कउव पविल दिन
कनी हिसिनी ने।	रान बकमो	उउवेक नामिशारा-	खिउ पव पाणी	कउत खि ए खि ३.७

रिदेह मैथिनी-खंथ्रेजी ठाँकिंग बीड-खनाउड आडियो रूक

<https://bloomlibrary.org/player/Wcf6zr5CoF> (मसाङ्ग केव परिवर्तनकावी
बेरैका)

<https://bloomlibrary.org/player/p3sHdYBgiT> (छन हम तँ ठीक छी ने!)

<https://bloomlibrary.org/player/f19pSdhGMo> (एकठा नीक दिन)

<https://bloomlibrary.org/player/b2l5wesxCp> (घव सउ)

<https://bloomlibrary.org/player/dAzC0Fubt7> (की खहाँ ए चिङ सउके
देखने छी ?)

NTA-UGC/ UPSC/ BPSC Maithili

Optional - गजेन्द्र ठाकुर

मैथिनी समीक्षाशास्त्र

मैथिनी समीक्षाशास्त्र (तिबहता)

मैथिनी समीक्षाशास्त्र (भाग-२, खनुरप्रयोग)

मैथिनी प्रतियोगिता

[Place of Maithili in Indo-European Language Family/
Origin and development of Maithili language (Sanskrit,
Prakrit, Avhatt, Maithili) भारोपीय भाषा परिवार मध्य मैथिनीक स्थान/
मैथिनी भाषाक उद्वर ओ रिकाम (संस्कृत, प्राकृत, खरहङ्ग, मैथिनी)]

(Criticism- Different Literary Forms in Modern Era/ test
of critical ability of the candidates)

(ज्यातिवीथिव, रिद्यापति आ गोरिन्ददाम सिनेरसमे छथि आ बसमय करि चतुव चतुवञ्ज रिद्यापति कानीन करि छथि । एतय समीक्षा शिखनाक प्राबल्य कबरसँ पूर्ण चाक गोठेक शिखरनी नर शिखरक पर्याय संग देन जा बहन थछि । नर आ पुरान शिखरनीक त्रानसँ ज्यातिवीथिव, रिद्यापति आ गोरिन्ददामक प्रशान्तबमे धार आओत, संगहि शिखरकोष रूढनासँ थाँठी मेथिनीमे प्रशान्तब निखरामे धाथ आस्तु-आस्तु खतम होयत, नेथनीमे प्रराह थायत आ स्रचा भारक थभिराजि भय सकत ।)

(रैदीनाथ आ शिखरनी आ मिथिनाक प्रथि-मञ्च शिखरनी)

(रैनु एडीशिन- प्रथम पत्र- नोबिक गाथामे समाज ओ संस्कृति)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- रिद्यापति)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- पद्य समीक्षा- रानगी)

(रैनु एडीशिन- प्रथम पत्र- नोक गाथा नू नाटक संगीत)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- यात्री)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- मेथिनी वामायण)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- मेथिनी उपन्यास)

(रैनु एडीशिन- प्रथम पत्र- शिखर रिचाव)

(तिवहता निपिक उद्भर ओ रिकास)

खनुनपक-१-२-३ खनुनपक- ४-३

(मेथिनी आ दोसब पुरबिया भाषाक रीचमे सञ्च (राँगा, असमिया आ ओडिया)

[यु.पी.एस.सी. सिनेरस, पत्र-१, भाग-"ए", क्रम-३.]

[मेथिनी आ हिन्दी/ राँगा/ भोजपुरी/ मगही/ संथानी- रिहाव नोक सेरा आयोग

(रौ.पी.एस.सी.) केव सिरिन सेरा परीक्षाक मेथिनी (ऐच्छिक) रिषय नेन]

मेथिनी

राँगा

असमिया

ओडिया

हिन्दी

उर्दू

नेपानी

संस्कृत

संथानी

NTA_UGC_NET_Maitthili_01- गजेन्द ठाकुर

NTA_UGC_NET_Maitthili_02- गजेन्द ठाकुर

Test Series-1- गजेन्द ठाकुर

Test Series-2- गजेन्द ठाकुर

GS (Pre)

Topic 1 - গজেন্দ্র ঠাকুর
গজেন্দ্র ঠাকুর (সম্পাদন)

বিদেহ-সদেহ ১-	
২৩. www.vidaha.co.in	
বিদেহ ৩-পত্রিকাক খঁক ১-	
৩৩.০ ম- মৌখিনীক সর্শ্রেণী	
গছ খা	
পছক একটা সমানান্তুব সঁকনন	
দেবনাগবী	মিথিনাম্বব
বিদেহসদেহ ১:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১ :
বিদেহ:সদেহ ২ মৌখিনী শ্রঁক- নিরঁক-সমানোচনা	বিদেহ: স্দেহ ২ তিবহতা
বিদেহ:সদেহ ৩ মৌখিনী পছ	বিদেহ: স্দেহ ৩ তিবহতা
বিদেহ:সদেহ ৪ মৌখিনী কথা	বিদেহ: স্দেহ ৪ তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী রিহনি কথা [বিদেহ স্দেহ ৩.]	বিদেহ: স্দেহ ৩. তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী রিহনি কথা [বিদেহ স্দেহ ৩.২-সঁকবণ -]	বিদেহ ২-সঁকবণ স্দেহ ৩. : তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী নঘকথা [বিদেহ স্দেহ ৩]	বিদেহ: স্দেহ ৩ তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী পছ [বিদেহ স্দেহ ৭]	বিদেহ: স্দেহ ৭ তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী নাষ্টা উসের [বিদেহ স্দেহ ৮]	বিদেহ: স্দেহ + তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী শিশু উসের [বিদেহ স্দেহ ৯]	বিদেহ: স্দেহ ৯ তিবহতা
বিদেহ মৌখিনী শ্রঁক-নিরঁক- সমানোচনা [বিদেহ স্দেহ ১০]	বিদেহ: স্দেহ ১০ তিবহতা
বিদেহসদেহ ১১:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১১ :
বিদেহসদেহ ১২:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১২ :
বিদেহসদেহ ১৩:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৩ :
বিদেহসদেহ ১৪:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৪ :
বিদেহসদেহ ১৩:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৩. :
বিদেহসদেহ ১৩:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৩. :
বিদেহসদেহ ১৭:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৭. :
বিদেহসদেহ ১৮:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৮. :
বিদেহসদেহ ১৯:	বিদেহতিবহতা স্দেহ ১৯. :

रिदेहसदेह २०:	रिदेहतिबहता सदेह २० :
रिदेहसदेह २१:	रिदेहतिबहता सदेह २१ :
रिदेहसदेह २२:	रिदेहतिबहता सदेह २२ :
रिदेहसदेह २३:	रिदेहतिबहता सदेह २३ :
रिदेहसदेह २४:	रिदेहतिबहता सदेह २४ :
रिदेहसदेह २३:	रिदेहसदेह २३ तिबहता
<p>रिदेह-सदेह २७-</p> <p>३७ www.videha.co.in</p> <p>रिदेह ७-पत्रिकाक अंक</p> <p>१-३३.० सँ- थीम आधारित</p> <p>मैथिलीक सर्वश्रेष्ठ मून आ</p> <p>अनूदित गद्य आ पद्यक</p> <p>एकठा समानांतर संकलन</p>	
रिदेहसदेह २७ (डॉ. शिबु कुमार सिंह आ डॉ. अरुण कुमार सिंह अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह २७ तिबहता
रिदेहसदेह २७ (गजेन्द्र ठाकुर आ बरि भूषण पाठकक आन भाषासँ अनूदित गद्य आ पद्य- अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह २७ तिबहता
रिदेहसदेह २७ (अनूदित गद्य आ पद्य-अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह २७ तिबहता
रिदेहसदेह २७ (बरि भूषण पाठक आ डॉ. किराशि कुमार मिश्र- अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह २७ तिबहता
रिदेहसदेह ३० (स्कूल-कॉलेजक विद्यार्थी लेन- अंक १-३३.० सँ)	रिदेहतिबहता सदेह ३० :
रिदेहसदेह ३१ (डॉ. कामिनी कामायनी आ कुमार मंगेज कुशुप- अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३१ तिबहता
रिदेहसदेह ३२ (बचनमेक गद्य- पद्य लेखन भाग-१- अंक १- ३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३२ तिबहता
रिदेहसदेह ३३ (बचनमेक गद्य- पद्य लेखन भाग-२- अंक १- ३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३३ तिबहता
रिदेहसदेह ३४ (बचनमेक गद्य- पद्य लेखन भाग-३- अंक १- ३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३४ तिबहता
रिदेहसदेह ३३ (बचनमेक गद्य-पद्य लेखन भाग-४- अंक १-३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३३ तिबहता
रिदेहसदेह ३३ (बचनमेक गद्य- पद्य लेखन भाग-३- अंक १- ३३.० सँ)	रिदेहसदेह ३३ तिबहता

.....
यू.पी.एस.सी. आ आन प्रतियोगिता परीक्षा लेन देखु:

विदेह:सदके ११	विदेह:सदके १५	विदेह:सदके १३	विदेह:सदके १७	विदेह:सदके १९
विदेह:सदके ३०	विदेह:सदके ३२	विदेह:सदके ३३	विदेह:सदके ३४	विदेह:सदके ३३.

.....

Vi de ha -S a de ha

भाषापक -रिदेह मेथिनी मानक भाषा खा मेथिनी भाषा
सम्पादन पाठ्यक्रम

रिदेह प्रवान थकक थकार्गिर

Vi de ha 1-50

Vi de ha 51-100

Vi de ha 101-149

Vi de ha 150-250

Vi de ha 251-Onwards

Audi o Archi ve Fol der

Mi th i l a _Pai n t i n g -M o d e r n Art -
Phot os

Vi de ha Ol d I ss u e s Fol der

Vi de ha Cl a s s i c a l Si t e s Fol der

.....

गजेन्द्र ठाकुर खा आशीष खनचिन्हाव (सम्पादन)

मेथिनीक प्रतिनिधि गजन

मेथिनी गजन: आगमन ओ प्रस्थान रिद (गजनक आनोचना-
समानोचना-समीक्षा)

.....

गजेन्द्र ठाकुर, नागेन्द्र कुरमाव ना खा पङ्गीकाव रिद्यानन्द
ना (सम्पादन)

जीनोम मैपिंग (४३.० ए.डी.सँ २००९ ए.डी.)--मिथिनाक
पङ्गी प्ररुह

जीनियोनोजिकन मैपिंग (४३० ए.डी.सँ २००९ ए.डी.)--
मिथिनाक पञ्जी प्ररिह - भाग-२

11000 PALM LEAF PANJI INSCRIPTIONS
(VOLUME I TO XXII) Compiled, Scanned &
Catalogued by Preeti Thakur

MAITHILI - ENGLISH DICTIONARIES

Maithili - English Dictionary Vol. I

Maithili - English Dictionary Vol. II

ENGLISH - MAITHILI DICTIONARIES

Videha English Maithili Dictionary

English - Maithili Computer Dictionary

.....

दिनेशे क्मब मिश्र (सौजन्य दिनेशे क्मब मिश्र)

रिन्दिनी महानन्दा

रौगमती की सद्गति !

दुग पाठन के रीच में.. (कोसी नदी की कहानी)

न घाँ न घब

रौगारत पब मजरुब मिथिना की कम्ना नदी

भुतही नदी ँब तकनीकी ञाँड-हुँक

The Kaml a River and People On
Collision Course

Bhutahi Balan - Story of a ghost river
and engineering witchcraft

Refugees of the Kosi Embankments

.....

पत्रिका-जनन-स्वाविका

मिथिना मिहिव (मिथिनाङ्क) १९३७ (सौजन्य- स्वरेन्द्र ना
स्वमन/ भूमिनाथ ना)

मैथिनी करिता-त्रैमासिक (सौजन्य- नचिकेता)

मैथिनी करिता-त्रैमासिक (अप्रैत १९७९)

मैथिनी करिता-त्रैमासिक (जुनाग १९७९)

कौशिकी (सौजन्य- पङ्गीकाव रिद्यानन्द ना)

कौशिकी (१९१९-१२)

देसिन रयना (अखरौव) (सौजन्य- वामनोचन ठाकुर)

देसिन रयना (अखरौव)

मिथिना दर्शन (सौजन्य- नचिकेता)

मार्च २०२१

नरसुव २०२१

Society Today (सौजन्य- स्वमित खानन्द)

अंक ११

संकल्प (सौजन्य- योगानन्द ना)

अंक ३ १९४४

अतिका (सौजन्य- गौरीनाथ)

जुनाग-सितसुव २००४ (हविमोहन ना रिशैषांक) अक्टुबर

२०१०सँ मार्च २०११ अक्टुबर २०११ सँ मार्च २०१२

भारती मंडन (सौजन्य- केदाव कानन)

अंक-१७

सहान (सौजन्य- अशोक)

सहान १

सहान २

सहान ३ प्रभास रिशैष

सहान ४

मिथिनांगन (सौजन्य केशी दत्त)

थप्रेन-सितम्बर २०२२

मैनोवंग (सौजन्य- प्रकाशि ना)

थक२-३

धूखा-धजा (सौजन्य- पवमेश्वर कापड़ि)

थक १ थक १४ थक १५ थक १७ थक १८ थक १९ थक २० जून

२०१२ थक २४ जून २०१२ 23February2016 २३

जून २०१२ ०३ अगस्त २०१२ थामिन २०१३

स्वाविका (सौजन्य- वामभरोस कापड़ि भ्रमव)

स्वाविका (२०१०)

थांगन (सौजन्य- वामभरोस कापड़ि भ्रमव)

थांगन थक-४ (२०१२) सनहेस रिशेषाक

थाँजूव (सौजन्य- वामभरोस कापड़ि भ्रमव)

थाँजूव (थक ररष ३७, थक ३) सोमदेर रिशेष

गामघव (सौजन्य- वामभरोस कापड़ि "भ्रमव")

गामघव-३०-०४-२०१४

गामघव-०४-१०-२०१४

गामघव-१७-०३-२०१६

गामघव-२१-०७-२०१६

दूधमती- (नेपानी था मैथिनीमे) (सौजन्य- स्वजीत ह्रमाव ना)

थक ३१ थक ३२ थक ३३ थक ३४ थक ३५ थक ३६ थक

३७ थक ३८ थक ३९ थक ४० थक ४१

घव-रौहव (सौजन्य- चेतना समिति)

थप्रेन-जून २०११

वचना (सौजन्य- स्वभाष चन्द्र यादर)

दिसम्बर "०३ मार्च "०७वाजकमन चौधरी: मोनोग्राफ

पन्नर (सौजन्य- धीरेन्द्र प्रेमर्षि)

पल्लर- १ गजन थक
पूरुओतव मेथिन (सौजन्य- प्रेमकान्त चौधरी)
थप्रिन-जून 2010 जूनाग-सितम्बर 2010 जनरवी सँ
मार्च 2011 थप्रिन-जून २०११ जूनाग-सितम्बर २०११
नानदाम भाराजनि स्याबिका २०२२ (सौजन्य डाँ संजीर
शेमा)

.....

किछ मेथिनी पोथी डाउनलोड सागठ (ओपन सोर्स)

NCERT BHASHA SANGAM

NCERT (M a i t h i l i - E n g l i s h - H i n d i
C o n v e r s a t i o n s)

मेथिनी-हिन्दी रातनाप (३ घण्टा)

मेथिनी (मेथिनी संकेत भाषा सहित- मेथिनीमे पहिन
रैव)

https://www.youtube.com/@videha_ejournal

<https://youtube.com/TebuC-lrSs8>

<https://ncert.nic.in/bs-2021.php>

S a h i t y a A k a d e m i

प्रकाशिन

डिजिटल-पोथी

C I I L

थथियासन (बमानन्द ना बमण)

जूथायन कनकनी- महेंद्र

प्ररंभ संग्रह- बमानाथ ना (बी.पी.एस.सी. सिनेरैस)

सूजन केव दीप पर- सं केदाव कानन था खबरिन्द

ठावर

मेथिनी गद्य संग्रह- सं शीनेन्द्र मोहन ना

[Archive.Org \(रिजयदेर मा\)](#)

[Videha Maithili eBooks / eJournals /](#)

[Audio-Video Archive](#)

[IGNCA](#)

[Maithili English Dictionary](#)

[रिज्ञान बनोकब](#)

[मिथिना दर्शन](#)

[तीरभुञ्जि](#)

[OLE Nepal's e-Pustakalaya](#)

[पौथीक निंक](#)

[IGNCA-ASI \(search keyword Mithila\)](#)

[History of Navya-Nyaya in Mithila](#)

[Studies in Jainism and Buddhism in](#)

[Mithila](#)

[Mithila in the Age of Vidyapati](#)

[Cultural Heritage of Mithila](#)

[Mithila under the Karnatas](#)

[Temple Survey Project](#)

[ASI - English](#) [था](#) [Hindi](#)

[मैथिनी साहित संस्थान](#)

[दर्शनीय मिथिना \(मैथिनी साहित संस्थान निंक\)](#)

[Brochure 1 \(मैथिनी साहित संस्थान निंक\)](#)

[Brochure 2 \(मैथिनी साहित संस्थान निंक\)](#)

[Brochure 3 \(मैथिनी साहित संस्थान निंक\)](#)

[Brochure 4 \(मैथिनी साहित संस्थान निंक\)](#)

Brochure 5 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

रनुम नागरेवरी मैथिनी

थविपन फाउण्डेशन

Pratham Books Maithili Storyweaver

मैथिनी अडियो रूक

Videha Read Aloud Talking Maithili

Audio Books (including Maithili Sign

Language - Ist time in Maithili)

पौथी डाँठ क़ाम

I Love Mithila (पौथी डाउनलोड निंक)

online maithili journal

owner I Love Mithila

प्यारे मैथिन टैनन- किवण चौधरी आ संगीता खानन्द

मिथिना टैप्टव

थिम्सा-पिहानी नेना त्रुठका नेन

जानकी एफ.एम समाचार

आकाशीराणी दवभंगा यू ठूरै टैनन

.....

INU

मैथिनी

मैथिनी नेक्लिकन

.....

Videha e-Learning YouTube Channel

.....

रिदेह सम्मान: सम्मानसूची- (समानानुब साहिव थकादेमी,
समानानुब ननित कना थकादेमी था समानानुब संगीत-
(पुवस्काव नामसँ रिखात /नाठक थकादेमी सम्मान

.....

मेथिनीक रतनी

१

मेथिनीक रतनी- रिदेह मेथिनी मानक भाषा था मेथिनी
भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापक

२

मेथिनीक रतनीमे पर्याप्तु रिदिधता थछि । झुदा प्रश्नपत्र
देखना उँतुव एकव रतनी गणू BMAF001 सँ प्रेषित
रूमागत थछि, से एकव एकवा एक उँखड़ हांमे उँनठा-
पुनठा दिथो, ततरे धवि पर्याप्तु थछि । यू.पी.एस.सी.
क मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेन सेहो ग पर्याप्तु
थछि, से जे रिद्यार्थी मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेने
छथि से एकव एकठा थाव फास्ट-वीडिंग दोसव-उँखड़ हांमे
कवथि।

I GNOU गणू

BMAF -001

These are print-on-demand books, send
your queries
to editorial.staff.videha@gmail.com. The
eBooks of some of these are
available for sale on Google Play [(c)
Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com],

send your queries
to sales.videha@gmail.com. The
contents and documents e-published
by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X
VIDEHA (since 2004) are periodically
being checked for accessibility
issues. People with disabilities
should not have difficulty accessing
these contents / documents.

३. मैथिली ऑडियो-रीडियोक संकनन **M a i t h i l i A u d i o s - V i d e o s**

रिदेह ऑडियो-रीडियो

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक
३ पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली
पाष्किक ३ पत्रिका नर थक देखरौक नैन पूंठा सभकेँ विहेशे कए देखु। Always
refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

Search for Audio-Video related
information (including Print, Audio-
Visual & Sign Language) relating to
Mithila/ Maithili

<https://books.google.com/>

"Videha" 1st Maithili Fortnightly
ejournal Archive of Audios-Videos
'रिदेह' प्रथम मैथिली पाष्किक ३ पत्रिका ऑडियो-
रीडियो थकगिर मैथिली ऑडियो-रीडियोक संकनन
(पूरुतः खरारसायिक उद्देश्ये था मात्र एकेडमिक प्रयोग
नैन)ऑडियो-रीडियो देखरौक नैन सरंधित निककेँ किनक
कक। For viewing audios-videos click
the respective links.

.....

मिथिनाक सभ जाति था धर्मक संस्कार, नोकगीत था
रारहार गीत (सौजन्यः उमेशे मंडन)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27
28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39
40 41 42 43

.....
गुराहाठी रिद्यापति पर २०१०

पहिन भाग दोसब भाग तेसब भाग चाबिम
भाग पाँचम भाग

गुराहाठी खन्तुवर्षिणीय मैथिनी सम्मनन खा रिद्यापति पर
२०११

01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19 20 25 26 27 28
29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40
41 42 43 44 45 46

.....
मैथिनी फिल्म

ममता गार्य गीत (सौजन्य- Saregama)

कन्यादान (सौजन्य- BEJ OD)

M a i t h i l i M o v i e s o n R e n t

BEJ OD

गामक घब

धुजन

चौरटिया (सौजन्य- धीरेन्द्र प्रेमर्षि)

चौरटिया

सौभाग्य मिथिना

ननका पाग भाग-१

ननका पाग भाग-२

.....

मिनाप-१

बुधियाव छौड़ १ था बाक्स

मिनाप-२

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४

.....

NCERT BHASHA SANGAM

NCERT (Mait h i l i -E n g l i s h -H i n d i
C o n v e r s a t i o n s)

प नक्षत्रीपति सिंह (सौजन्य बमानन्द या "बमण")

हिन्दी-मैथिली-शिक्षक

मैथिली-हिन्दी रातनाप (३ घण्टा)

मैथिली (मैथिली संकेत भाषा सहित- मैथिलीमे पहिन
रैब)

https://www.youtube.com/@videha_journal

<https://youtube.com/TebuC-lrSs8>

<https://ncert.nic.in/bs-2021.php>

प्यारे मैथिल चैनल- किवण चौधरी था संगीता खानन्द

मिथिबंग लोक तबंग

मिथिना चैप्टर

थिम्सा-पिहानी नेना लुठका नेन

मिनाप

मेनोवंग

मिथिनांगन

लुंगिमा

मेथिनी वंगमंच

कोकिन मंच

मिथिना दर्शन

मिथिना मिवव

स्मृति एठवठेनमेठ

BEJ OD

थचन चित्र

नीनम मेथिनी

मेथिनी गंगा

मिथिना जंक्शन

मेथिनी कनास

मेथिनी समाचार (जनता ठेनीरिजन)

मेथिनी ठाँक

थप्पन ठी.री.

ठी.री. डेडे, जनकपुर

দুঃখম মীডিয়া

সংস্কাব মিথিনা

সাবেগামা মেথিনী

নরবস মীডিয়া

জ্যাতি এণ্টবঠেনমেণ্ট

গজোবিয়া ফিল্মস

খযোধ্যানাথ চৌধুরী

বেডিয়ো জনকপুৰ

মিথিনা ঠী.রী.

মধুব মেথিনী

মেথিনী-নেপালী সীখু

খপন মেথিনী

মেথিনী পাঠ

স্বৰেন্দ্র বাউত

মিথিনাচন

খমিত ন্না

প্ররেশী মল্লিক

খাদিন ফিল্মস এন্ড মূজিক

নেপাল ঠেনীরিজন

খাকাশীরাণী মেথিনী সমাচাব

খাকাশীরাণী খমূত মহোসের

बश्मि दत्त

प्रिया मल्लिक

अनामिका झा

बहू कठूस, नचिकेता

रुङ्ग रिहावी

बाम राँवू झा

बी. जे., रिकाम झा

तिबहुत मिथिना

आग नर मिथिना

नोक कना केन्द्र

बजनी पन्नरी

पूनम मिश्र

बंजना झा

जूनी झा

मेथिनी ठाकुर

अनुपम मिश्र पाँडकास्ट एपीसोड ४० कीर्तिनाथ झा

रूनूम नागरेवी मेथिनी

अविपन हाउल्लशन

Pratham Books Maithili Storyweaver

मेथिनी आँडियो रूक

Videha Read Aloud Talking Maithili Audio Books (including Maithili Sign Language – Ist time in Maithili)

<https://bloomlibrary.org/player/Wcf6zr5CoF> (मसांग्र केव परिवर्तनकारी
बेरैका)

<https://bloomlibrary.org/player/p3sHdYBgiT> (चनू हम तँ ठीक छी ने !)

<https://bloomlibrary.org/player/f19pSdhGMo> (एकठा नीक दिन)

<https://bloomlibrary.org/player/b2l5wesxCp> (घब सभ)

<https://bloomlibrary.org/player/dAzC0Fuht7> (की खहाँ ए चिड़ सभकेँ
देखने छी ?)

जानकी एफ.एम समाचार

खाकाशीराणी दबभंगा यू थूँरँ चैनन

I Love Mithila

online maithili journal

owner I Love Mithila

.....

रूखेशी चन्द्र नान, जनकप्रबक सौजन्यसँ

निमिया

दोन-पिपही

परनकान्तु ना (काशुप कमन), भठसिमवि, मधुर्नीक
सौजन्यसँ

बसनचौकी

.....

रिद्यापति गीत

तूनिका

गीत-गोरिन्ददाम (गायन दीम्फा भावती)

गोरिन्ददाम-१

गोरिन्ददाम-२

गोरिन्ददाम-३

गोरिन्ददाम-४

गोरिन्ददाम-५

गोरिन्ददाम-७

.....

मेथिनी गजन (गजन- गजेन्द्र ठाकुर, गायन दीम्फा भावती)

रहरे झुतकाविर

गजन-२

गजन-३

गजन-४

.....

१५म अगव बाति दीप जवए (०२ अक्टूबर २०१०), गाम रैवमा , जिना मधुरनी (संयोजक- जगदीश प्रसाद मंडन)

ভাগ-১ ভাগ-২ ভাগ-৩ ভাগ-৪ ভাগ-
৩ ভাগ-৬

৪২ ম সগব বাতি দীপ জ্বল, স্থান- গজেন্দ ঠাকুর
জীক নি জ খারাম, গাম- মেহথ, জি না- মধুরনী ।
দি নাক- ৩১ মঞ্জ ২০১৪ (শিনি দি ন), সমএ- সন্ধ্যা
ছহ র্জেসঁ । গোস্ঠীক নাওঁ- কথা রৌহ সি ছ মেহথপা
সগব বাতি দীপ জ্বল । ঞাযোজনক খেপ- +২ ম
ঞাযোজন, সঁযোজক- গজেন্দ ঠাকুর । রি শৌষতা- রাঁন
সাহি ঞযপব কেন্দ্রি ত ।

.....

মৌনোবংগ-১ (মৌজন্য- প্রকাশি ঞা)

নচিকেতাক এক ছন বাজা - ভাগ-১

নচিকেতাক এক ছন বাজা - ভাগ- ২

কাঠক নোক- মহেন্দ মনংগিয়া ভাগ-১

কাঠক নোক- মহেন্দ মনংগিয়া ভাগ-২

মৌনোবংগ-২

কোসী সেমীনাব ১২ সিতম্ব্ব ২০০৮ ভাগ-১

কোসী সেমীনাব ১২ সিতম্ব্ব ২০০৮ ভাগ-২

.....

মিথিনাংগন

রিদেহ মেথিনী নাষ্টা ঙ্গের

যু ঙ্গুর নিংক

রিদেহ মেথিনী সাহিব/ নাষ্ঠা/ করিতা/ পবিচর্চা উমের

রিদেহ সমানান্তুব সাহিব থকাদেমী সম্মান সমারোহ

জনকপুব- রিছাপতি পর্ব

জিতেন্দ্র না, জনকপুব

বামভদ্র

সামা চকেরা 1

সামা চকেরা 2

মেথিনী করি সম্মানন (মিথিনা কলচবন
আর্গেনাগজেশিন, যু.কে.)

বিপর্নিক ডে 2009 (ভাবত)

সগব বাতি দীপ জবএ, করিনপুব, জুন ২০১০

ভাগ-১ ভাগ-২

প্রশ্ন ফমাব কণ্ঠপসঁ গজেন্দ্র ঠাফব দ্বাবা নেন সাক্ষাকোব

ভাগ-১ ভাগ-২ ভাগ-৩ ভাগ-৪ ভাগ-৫

ভাগ-৬ ভাগ-৭

প্ররোধ সম্মান: বাজমোহন না

(স্লাগডবকেঁ রীচমে ন' জাউ, থদহাক রাঁদ বাজমোহন
নাসঁ রিনীত উপেনক সাক্ষাকোব ছলি।)

সাহিব থকাদেমী পুবস্কাব: মন্বেশ্বিব না

মিথিনাক খোজ

1.গৌবীশিকব

भाग-१ भाग-२

2. रागसी-रसैठी

रषथन

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-७ भाग-१ भाग-+ भाग-९ भाग-१०

समन्य २-४ नरम्ब २०१२ गल्लिया हरैठैठ सैन्ठर भावतीय
भाषा महोसैर

Samanvay 2 -4 November 2012 IHC Indian Languages ' Festival . Venue: India Habitat Centre, Lodhi Road, New Delhi -- 110 003.

3rd November 2012 Maithili - Love's Own Language / Brahminism in Maithili / Pre - Jyotirishwar Non-Brahmin Vidyapati

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-७ भाग-१ भाग-+ भाग-९ भाग-१०

भाग-११ भाग-१२

2nd November 2012 Uzna Re - By Shovna Narayan (Pre -Jyotirishwar Non Brahmin Vidyapati's Life Episode)

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-७ भाग-१ भाग-+

१३.म सगव बाति दीप जबए मे झुनाजीक पहिन रिहनि
कथा पौसठुव प्रदर्शनी

मिथिनाक मुहून- (बसनचौकीक सुबक संग)

द्वदयनावायण न्ना

भाग-१ भाग-२ भाग-३

बंजन चौधरी आ हनी मिश्री (तर्रना)

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६ भाग-७ भाग-८ भाग-९

ननित बंग आ हनी मिश्री (तर्रना)

भाग-१ भाग-२ भाग-३

दीम्का भावती

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४

सुषमा

रैठगमनी

नन्द हमार मिश्रीक गजन पाठ

नन्द हमार मिश्री जीक करिता पाठ

भाग-१ भाग-२

मैथिनी- भोजपुरी थकादमी, नग्रा दिल्ली

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

मैथिनी- भोजपुरी थकादमी, नग्रा दिल्ली

सैमीनार 29 मार्च 2009

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६ भाग-७ भाग-८ भाग-९

मेथिनी- भोजपुरी थकादेमी, द्रावका, नग्न दिल्ली सेमीनार

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६

.....

रिदेह सम्मान: सम्मान-सूची (समानानुब साहित
थकादेमी, समानानुब ननित कना थकादेमी आ समानानुब
संगीत-नाटक थकादेमी सम्मान/ प्रबन्काव नामसँ रिख्यात)

.....

मेथिनीक रतनी

१

मेथिनीक रतनी- रिदेह मेथिनी मानक भाषा आ मेथिनी
भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापक

२

मेथिनीक रतनीमे पर्याप्त रिधिता थछि । कदा प्रश्नपत्र
देखना उतव एकव रतनी गणु BMAF001 सँ प्रेषित
रूनागत थछि, से एकव एकवा एक उंखड़ हांमे उनठा-
पुनठा दिखौ, ततरे धवि पर्याप्त थछि । यू.पी.एस.सी.
क मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेन सेहो ग्ना पर्याप्त
थछि, से जे रिद्यार्थी मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेने

दुथि से एकब एकठा खाब हासुठ-बीडिंग दोसब-उंखड़ हामे कबथि।

I GNOU गणू

BMAF-001

अपन मंतरा editorial.staff.videha@gmail.com पब पठाउ ।

8.मेथिनी शिशु, रान आ किशोब साहित् **Maithili Children Literature**

रिदेह शिशु, रान आ किशोब उंसर

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मेथिनी पाष्किक
अ पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मेथिनी
पाष्किक अ पत्रिका नर अक देखरौक नैन पृष्ठा सभकेँ विक्त्रेने कए देखु । Always
refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

Search for Children Literature
(including Audio-Visual & Sign

Language) relating to Mithila/
Maithili

<https://books.google.com/>

Videha Archive of Maithili Children Literature रिदेह मैथिली शिशु, रान आ किशोब साहित्यक आर्काइव (पूर्णतः खरारसायिक उद्देश्य आ मात्र एकेडमिक प्रयोग नैन) सब पोथी पी.डी.एफ. डाउनलोड नैन क्रमानुसार नीचाँक लिंक सभपर उपनहूँ खछि । All the books are available for pdf download at the respective links below

.....

NCERT BHASHA SANGAM

NCERT (Maithili -English -Hindi
Conversations)

पं नम्मापति सिंह (सौजन्य बमानन्द सा "बमण")

हिन्दी-मैथिली-शिक्षक

मैथिली-हिन्दी रातनाप (३ घण्टा)

मैथिली (मैथिली संकेत भाषा सहित- मैथिलीमे पहिन
रैब)

https://www.youtube.com/@videha_journal

<https://youtube.com/TebuC-lrSs8>

<https://ncert.nic.in/bs-2021.php>

रिदेह मैथिली शिशु उमेर

कथा रौह सिह मेहथपा (रौन साहिल केन्द्रित) मेहथमे
भेन +२ म सगव बाति दीप जबयमे पठित कथा सभक
संकनन

कथा रौह सिह मेहथपा

नेना लुठकारै बातिमे सुनेरौ नेन किछ नोककथा

भोना नान दास (थाकर्गिर डौठ काम)

मेथिनी सुरोध ब्याकवण

डौ. बमानन्द ना 'बमण' (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

बाजू था ठाकाक गाछ (खनुवाद)

योगेन्द्र पाठक "रियोगी" (सौजन्य- योगेन्द्र पाठक
"रियोगी")

रिज्ञानक रतकही

रिज्ञानक रतकही भाग-२

नबक रिजय (सम्पर्ण)

नबक रिजय (संशोधित)

हमव गाम (रौन उपन्यास)

पिबामिडक देशेमे

बोरौठ (खनुदित मागंस-फिक्शन नाटक)

बामनोचन ठाकुर (सौजन्य- बामनोचन ठाकुर)

मेथिनी नोककथा

कीर्तिनाथ ना (सौजन्य- कीर्तिनाथ ना)

हवन: मेथिनी भारानुवाद

जगदीश चन्द्र ठाकुर "खनिन" (सौजन्य- जगदीश चन्द्र
ठाकुर "खनिन")

रौन करिता

हनुजौ

तीन ठा रौन नाटक (मेथिनी रौन साहिल)

खुबबुछी (मेथिनी रौन करिता- रौन साहित)

देराशु रसे

नताशी -मेथिनी रौन चित्रशुंखना (कौमिक)

जगदानन्द ना "मनु" (सौजन्य- जगदानन्द ना "मनु")

चोनहा (रौन उपन्यास)

जगदीश प्रसाद मल्लन

तरेगन (रौन प्रेबक रिहनि कथा संग्रह)

ने धाङ्गे (रौन उपन्यास)

नन्द रुमाव मिश्री 'नन्द' (सौजन्य- नन्द रुमाव मिश्री 'नन्द')

सुर्ष कवन (रौन उपन्यास)

रुँषेरी चन्द्र नान (सौजन्य- रुँषेरी चन्द्र नान)

ढोनक (रौन करिता संग्रह)

सुज्जीत रुमाव ना (सौजन्य- सुज्जीत रुमाव ना)

कोगनी घुबि खाँ (रौन नघु-रिहनि कथा संग्रह)

डॉ. शिशुधर रुमव

उँङ्गे ने सकी पव चिङ्गे छी हम (भाग १-२) (पृ. १०३४-

१०९३)

थिम्सा अर्थाकार्तिका केव (पृ. १०३४-१०९३)

रौन करिता (पृ. ९९३-१०९३)

रौन करिता (पृ. १००४-१११३)

सचित्र रौन करिता (पृ. १४१-१३४)

सचित्र रौन करिता (पृ. १४३-१३९)

डॉ. शिशुधर रुमव खा सुप्रिया रैरी रुमावी

भुकम्प (पृ. ७३-७१४)

कनकमणि दीम्कित (मून नेपानीसँ मेथिनी खनुवाद कपा धीक

खा धीरेन्द्र प्रेमर्षि, रौन साहित) (सौजन्य- धीरेन्द्र प्रेमर्षि)

भगतता रैङ्क देशी-भ्रमण

अशिमा सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

शिशु गीत खेन

कम्पना न्ना (सौजन्य- कम्पना न्ना)

नशाङ्गि हित गारी गीत

निनियाँ

झनी कामत (सौजन्य- झनी कामत)

चुक्का (रौन कथा संग्रह)

शीति ठाकुर

गोनु न्ना था खान मेथिनी चित्रकथा - पहिन मेथिनी

चित्रकथा (रौन साहित)

मेथिनी चित्रकथा (रौन साहित)

मिथिनाक नोकदेरता (रौन साहित)

रिद्यापतिक पुरुष परीक्षा (रौन साहित)

बेस (खनुराद- रौन चित्रकथा)

ए री सी डी- प्रकृति अक्षर पोथी (खनुराद- रौन

चित्रकथा)

सभ थागत अछि (खनुराद- रौन चित्रकथा)

रौ म्याँ रौह (खनुराद- रौन चित्रकथा)

बडु सभ (खनुराद- रौन चित्रकथा)

(०७) छोट्ट था पैघ (खनुराद- रौन चित्रकथा)

(०९) मान-जान था जानरब दिस देखु (खनुराद- रौन

चित्रकथा)

(१९) हमब परिवार (खनुराद- रौन चित्रकथा)

जानरब (खनुराद- रौन चित्रकथा)

पोथी १३: १...२...३... (खनुराद- रौन चित्रकथा)

रौजाक अरौज (खनुराद- रौन चित्रकथा)

नीतू फुमावी

मैथिनी चित्रकथा (रौन माहिन)

नीता मा (सौजन्य- नीता मा)

रिनाग मौसी (रौन नघुकथा संग्रह)

किवण चौधरी (खनूदित सचित्र मैथिनी रौन कथा)

हमब रौन-राइ ी

थार्या कंकपिठ मे

दीपा कबमाकब- सही संतुनन मे

जंगन मे खहाँक स्वागत खछि

रहने छथि आकाशी मे

भैया के झुझान के चोरौनक

रौज संचयक

खचंभित कबय "फिरौनाची"

शौचानयक थिम्सा

नान रबसाती

गुलीक जादूग पेशी

समीबाक रिकठ भोजन

रिराह मे जाग छी

प्रियंका मा (खनूदित सचित्र मैथिनी रौन कथा)

हमब माँछ ! नै हमब माँछ !

बग्नि प्रिया (खनूदित सचित्र मैथिनी रौन कथा)

कैयो सकै छी, नहियो कह सकै छी

सुनीता ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिनी रौन कथा)

रँगी आ रँगी

नीनिमा चौधरी (खनूदित सचित्र मैथिनी रौन कथा)

हमब सभसँ नीक संगी

स्नास्तिका ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिनी रॉन कथा)

गम्पू रूते नाचन नै होग छै

तूनिका (खनूदित सचित्र मैथिनी रॉन कथा)

हमबा ओ चाही !

मधूनिका मिश्री (खनूदित सचित्र मैथिनी रॉन कथा)

उंघागत भीमा

नम्झी ठाकुर

जानरब सभ संगे भेँठ-घाँठ

पूनम मन्दन

स्युते कानक थिम्सा

गजेन्द्र ठाकुर

रॉन साहित (मून)- गजेन्द्र ठाकुर

रॉन मन्दनी/ किशोर जगत (रॉन नाटक, नघुकथा, करिता
खादि)

Learn Mithilakshar Script

जनोदीप (रॉन-नाटक संग्रह)

खम्बरुश्रुिका (रॉन-नघुकथा संग्रह)

रॉक रंठोवा (रॉन-पद्य संग्रह)

भ२ जाएरँ छु (मैथिनीक २०१२ मे प्रकाशित पहिन

बनागमेठ-शिकशिन श्र- Maithili's first

*climate-fiction play originally
published in 2012)*

কমনাক ভগতা

তবহবিমে পবীনোক

রৌসী ছুপ্তী কম গসকুন

রুঁদ কবেএ দাউন নে যৌ

রান গজন

ফিনিশী নাগন

রান সাহিব (খনরাদ- দ্বিভাষিক- মেথিনী-খংগেজী)-

গজেন্দ্র ঠাফব

মসাগ্ত কেব পবিরতনকাবী বেরেকা

স্বনু

ঘব সভ

একটা নীক দিন

চনু হম তঁ ঠীক ছী নে !

কী খহাঁ ঐ চিড় সভকেঁ দেখনে ছী ?

ঠেস্ট

রুঁদ ঠী ! কনিযেটা !

এতহ হম সভ বহ ছী

ভাবতোলুক বাজফমাৰী

ভাবতোলুক বাজফমাৰী (বিনু শিঙ্কক)

বুযো

कच-कच कचाक

छन्न-झन्नक नहेनाग

नेना जे रैनूनसँ डेवागत छन

खद्वुत फिरौनाची थक-शुंथना

हाक

थखन ने, थखन ने !

जन्मदिनक उँसेर भोज

मोठ बाजा पातव-दुँईइ फफइ

रँचिया जे थपन हँसी ने रोकि सकैत छनि

थंग्रैजी

हम सुँघि सकै छी

छोठ नान-ईहईह डोरी

कक नीक, भोगू नीक

ग सभठा रिनाइ क दोख थडि !

चोभा थाम !

हमव ठैनक राँठ

जखन गकइ, सूँन गेन

माछी फेव थाँड ठाँठा !

थमाचीक जूँवम मशीन सभ

টিংগ ঠেংগ

পাউ-ম্যাউ-রাহ

ফফড়ক একটা দিন

হমবা নীক নগৌএ

বীতাক নর-স্কুনমে পহিন দিন

কনী হঁসিয়ৌ নে !

নান রঁবসাতী

ভূত-শ্বেতক নাঠশোনা

খাউ পএব গানী

কতহ খছি গা থঁক ঙ ?

রিদেহ মেথিনী-খংগেজী ঠাঁকিং বীড-খনাউড আঁডিয়ৌ
বুক

<https://bloomlibrary.org/player/Wtf6zr5CoF> (মসাগ্রা কেব পবিরতনকাবী
বেৰেকা)

<https://bloomlibrary.org/player/p3sHdYBgiT> (চনু হম তঁ ঠাঁক ছী নে !)

<https://bloomlibrary.org/player/f19pSdhGMo> (একটা নীক দিন)

<https://bloomlibrary.org/player/b2l5wesxCp> (ঘব সভ)

<https://bloomlibrary.org/player/dAzC0Fubt7> (কী খহাঁ ঐ চিহঁ সভকেঁ

দেখনে ছী ?)

গজেন্দ্র ঠাঁফব (সম্পাদন)

রিদেহ মেথিনী শিশু উসের [রিদেহ সদেহ ৯]

রিদেহ: সদেহ ৯ তিবহতা

गजेन्द्र ठाकुर, नागेन्द्र कुमार झा आ पञ्जीकाब रिद्यानन्द
झा (सम्पादन)

English-Maithili Computer Dictionary

डा. कमना चौधरी (सौजन्य- कमना चौधरी)

मैथिलीक रेशी-भूषा-प्रसाधन सम्वहनी शिद्धारनी २००४

डा. योगानन्द झा (सौजन्य- योगानन्द झा)

मैथिलीक पाबम्पबिक जातीय ररसायक शिद्धारनी २००७

डा. ननिता झा (सौजन्य- ननिता झा)

मैथिलीक भोजन सम्वहनी शिद्धारनी २०११

गोरिंद झा)(IGNCA Site थाकगिर)

Maithili-English Dictionary

बामदेर झा (शिकबदेर झा -सौजन्य)

मैथिली शिद्ध संचय

.....
किछ मैथिली पोथी डाउनलोड सागठ (ओपन सोर्स)

Videha Maithili eBooks/ eJournals/

Audio-Video Archive

रिज्ञान बनोकब

OLE Nepal's e-Pustakalaya

पोथीक लिंक

IGNCA-ASI (search keyword Mithila)

History of Navya-Nyaya in Mithila

Studies in Jainism and Buddhism in
Mithila

Mithila in the Age of Vidyapati

Cultural Heritage of Mithila

Mithila under the Karnatas

Temple Survey Project

ASI – English आ Hindi

मैथिनी साहित्य संस्थान

दर्शनीय मिथिना (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 1 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 2 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 3 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 4 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 5 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

रूम नागबेबी मैथिनी

अविपन फाउण्डेशन

Pratham Books Maithili Storyweaver

मैथिनी आडियो रूक

Videha Read Aloud Talking Maithili
Audio Books (including Maithili Sign
Language - 1st time in Maithili)

पौथी डाँठ काँय

थिम्सा-पिहानी नेना लुठका नेन

जानकी एहसमाचाव एम.

थाकाशीराणी दवभंगा यू ठूरँ चैनन

.....

रिदेह सम्मान: सम्मानसूची- (समानानुब साहित् थकादेमी,
समानानुब ननित कना थकादेमी था समानानुब संगीत-
(पुवस्काव नामसँ रिख्यात / नाठक थकादेमी सम्मान

.....

मैथिनीक रतनी

१

मैथिनीक रतनी- रिदेह मैथिनी मानक भाषा था मैथिनी
भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापक

२

मैथिनीक रतनीमे पर्याप्ति रिरिधता थछि । झुदा प्रश्नपत्र
देखना उतुव एकव रतनी गणू BMAF001 सँ प्रेषित
रूमागत थछि, से एकव एकवा एक उंखड़ हांमे उंनठा-

पुनर्था दियौ, ततरे धवि पयपुि खडुि । यू.पी.एस.सी. क मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेन सेहो ङ पयपुि खडुि, से जे रिद्यार्थी मेथिनी (कम्पनसवी) पेपव नेने छथि से एकव एकठा खब हासुठ-वीडिंग दोसव-उंखडुि हासे कबथि।

I GNOU गङ्गा BMAF-001

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents / documents.

ॐ.रिदेह स्त्री कोना

रिदेह स्त्री कोना

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक
ॐ पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली
पाष्किक ॐ पत्रिका नर थक देखरौक नन पृष्ठा सभकेँ विक्त्रेने कए देखु। Always
refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

Search for Works (including Audio-
Visual & Sign Language) relating to

Mithila/ Maithili by Female Writers/ Artists

<https://books.google.com/>

(पूर्णतः खरारसायिक उद्देश्ये था मात्र एकेडमिक प्रयोग
नेन(सभ पोथी पीडाउननोड नेन फमान्सव .एफ.डी.
नीचाँक निंक सभपवउपनछ्छ् छत्ति । All the books
are available for pdf download at the
respective links below.

....

सखुखारानी (नावी रिमर्श केन्द्रित) भपठियाहीमे भेन +३
म सगव वाति दीप जवयमे पठित कथा सभक संकनन

सखुखारानी

खलिमा सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

शिशु गीत खेन

गनावानी सिंह (सौजन्य- नचिकेता)

प्रेम- एक करिता (खनूदित नाटक)

खकहती देरी (सौजन्य- बमानन्द ना "बमण")

मिथिनाक रिदूषी महिना

डॉ. कमना चौधरी (सौजन्य- कमना चौधरी)

मैथिनीक रेशी-भूषा-प्रसाधन सम्वहनी शिछारनी २००+

समय-संकेत (कथा-संग्रह) २०१०

डॉ. ननिता ना (सौजन्य- ननिता ना)

मैथिलीक भोजन सम्वन्धी शिष्टारनी २०११

प्रामिशा मिश्रा

वामभरोस कापड्डी भ्रमव (र्याङ्गिह्व एरं प्रतियह्व)

स्वस्मिता पाठक (सौजन्य- केदाव कानन)

पविचिति (करिता संग्रह)

कनोजड्डी (कथा संग्रह)

नन्दिनी पाठक (सौजन्य- केदाव कानन)

पाखवक शिहव (करिता संग्रह)

पन्ना ना (सौजन्य- नरेन्द्र ना)

खन्नुभूति (नघुकथा संग्रह)

कम्पना ना (सौजन्य- कम्पना ना)

गोसाङ्गिक गीत

नशाङ्गि हित गारी गीत

निनियाँ

यायारवी- शैफानिका रमा (हिन्दी खन्नुवाद कम्पना ना)

झन्नी कामत (सौजन्य- झन्नी कामत)

स्वखन मन तवसन खाँथि (पद्य खा गद्य)

स्वखन मन तवसन खाँथि (करिता)

खँततः (करिता संग्रह)

चूक़ा (रौन कथा संग्रह)

नीता ना (सौजन्य- नीता ना)

रिनाग मौसी (रौन नघुकथा संग्रह)

शैफानिका रमा (सौजन्य- शैफानिका रमा)

यायारवी (यात्रारुत्ता)

यायारवी (हिन्दी खबराद- कम्पना ना)

अर्थहग (नघुकथा संग्रह)

एकठा अकाम (नघुकथा संग्रह)

भाराजनि (गद्य गीत)

किसु-किसु जीरन (खामे कथा)

आखव-आखव प्रीत

नागफांस (उपन्यास)

Naagphans (In English)

रिभा बानी

रिभा बानीक दूठा नाटक (भाग रौ आ रौनचन्दा)

सुशीना ना (सौजन्य- प्रभा खेतान/ सुशीना ना)

छिन्नमस्ता- प्रभा खेतानक हिन्दी उपन्यासक मेथिनी खबराद

फसुम ठाकुर

प्रवारतन (खामेकथा)(पृ. ४३.९-३.१२)

डॉ. कामिनी कामायनी

रिदेहःसदेह ३१ (डॉ. कामिनी कामायनी था ह्रमाव मनोज कश्यप- अंक १-३३.० मँ)

श्रीति ठाहव

गोनू न्ना था खान मेथिनी चित्रकथा -पहिन मेथिनी चित्रकथा (रौन साहिल)

मेथिनी चित्रकथा (रौन साहिल)

मिथिनाक नोकदेरता (रौन साहिल)

रिद्युपतिक प्रकष पवीम्का (रौन साहिल)

बेस (खनुराद- रौन चित्रकथा)

ए री सी डी- प्रप्रति अम्भव पोथी (खनुराद- रौन चित्रकथा)

सभ थागत अष्टि (खनुराद- रौन चित्रकथा)

रौ म्याड रौह (खनुराद- रौन चित्रकथा)

बड सभ (खनुराद- रौन चित्रकथा)

(०७) छोट्ट था पैघ (खनुराद- रौन चित्रकथा)

(०९) मान-जान था जानरव दिस देखु (खनुराद- रौन चित्रकथा)

(१९) हमव परिवारव (खनुराद- रौन चित्रकथा)

जानरव (खनुराद- रौन चित्रकथा)

पोथी १३: १...२...३... (खनुराद- रौन चित्रकथा)

रौजाक अरौज (खनुराद- रौन चित्रकथा)

11000 PALM LEAF PANJI INSCRIPTIONS
(VOLUME I TO XXII) Compiled, Scanned &
Catalogued by Preeti Thakur

गजेन्द्र ठाकुर आ प्रीति ठाकुर (समानोचना)

नीतू कर्मावी

मेथिनी चित्रकथा (रान साहित)

किष्ण चौधरी (खनूदित सचित्र मेथिनी रान कथा)

हमब रान-राहूी

थार्या ककपिठ मे

दीपा कवमाकब- सही संतुनन मे

जंगन मे खहाँक स्वागत खछि

रुहेन छथि आकाशी मे

भैया के झुझान के चोरौनक

रौज संचयक

खचंभित कवय "फिरौनाची"

शौचानयक थिम्सा

नान रवसाती

खुलीक जादूग प्पेठी

समीबाक रिकठ भोजन

रिराह मे जाग छी

प्रियंका ना (खनूदित सचित्र मेथिनी रान कथा)

हमब माँछ ! नै हमब माँछ !

बग्नि प्रिया (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

कैयो सकै छी, नहियो कह सकै छी

स्वनीता ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

रँष्टी खा रँरनी

नीनिमा चौधरी (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

हमब सभसँ नीक संगी

स्नास्तिका ठाकुर (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

गप्पू रूते नाचन नै होग छै

तूनिका (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

हमबा ओ चाही !

मधूनिका मिश्र (खनूदित सचित्र मैथिली रान कथा)

उंघागत भीमा

नम्मी ठाकुर

जानरब सभ संगे भैँठ-घाँठ

पूनम मन्दन

स्रुते कानक थिम्सा

कनकमणि दीक्षित (मून नेपालीसँ मैथिली खनूदित कथा
धीक खा धीरेन्द्र प्रेमर्षि, रान साहिल) (सौजन्य- धीरेन्द्र
प्रेमर्षि)

भगतता रैँठक देशे-भ्रमण

डॉ शशिधर शर्मा आ सुप्रिया रैरी शर्मा

भूकम्प (पृ. ७३५-७१४)

....

नेथकक थामंत्रित बचना आ ओगपब थामंत्रित समीक्षकक
समीक्षा सीबीज

१. कामिनीक पाँच ठा करिता आ ओगपब मधुकान्तु नाक
टिप्पणी

Vi de ha _01 _09 _2016

३. श्रुती कामतक एकांकी आ ओगपब "जिन्दगीक मोन"
गजेन्द्र ठाशुबक टिप्पणी

VI DEHA _354

पञ्चपनेठी गीता

एडिठर्म चोगस सीबीज१-

मीना ना

एडिठर्म चोगस सीबीज२-

जगदीश चन्द्र ठाशुब ठा रान करिता जगमे ३) २ ठा
करिता रैरी चागण्डपब)

एडिठर्म चोगस सीबीज३-

....

रिद्यापति गीत

तुनिका

गीत-गोरिन्ददाम (गायन दीक्षा भावती)

गोरिन्ददाम-१

गोरिन्ददाम-२

गोरिन्ददाम-३

गोरिन्ददाम-४

गोरिन्ददाम-५

गोरिन्ददाम-६

मेथिनी गजन (गजन- गजेन्द्र ठाकुर, गायन दीक्षा भावती)

रहरे झुतकाविर

गजन-२

गजन-३

गजन-४

प्यारे मेथिन चैनन- किवण चौधरी आ संगीता खानन्द

सौम्या ना

बश्मि दत्त

प्रिया मल्लिक

खनामिका ना

बजनी पन्नरी

पुनम मिश्र

बंजना झा

जुनी झा

दीपशिखा झा

मैथिनी ठाकुर

अनुपम मिश्र पाँडकास्ट

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com.

The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents / documents.

७. विदेह ङा-नरिङ्ग

विदेह ङा-नरिङ्ग

[संघ लोक सेवा आयोग/ रिहाव लोक सेवा आयोगक
परीक्षा नैन मैथिनी (अनिरार्य आ ँष्टिक) आ आन ँष्टिक
रिषय आ सामान्य ज्ञान (अंग्रेजी माध्यम) हेतु सामिथी]
[एन.टी.ए.- यू.जी.सी.-नेट-मैथिनी नैन सेहो]

.....
मैथिलीक रतनी

१

मैथिलीक रतनी- रिदेह मैथिली मानक भाषा आ मैथिली
भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापक

२

मैथिलीक रतनीमे पर्याप्त रिबिधता छि । झुदा प्रश्नपत्र
देखना उतव एकव रतनी गनु BMAF001 सँ प्रेषित
रूनागत छि, से एकव एकवा एक उखड़ हांमे उनठा-
पुनठा दियो, ततरे धवि पर्याप्त छि । यू.पी.एस.सी. क
मैथिली (कम्पनसबी) पेपर नेन सेहो आ पर्याप्त छि, से
जे रिद्यार्थी मैथिली (कम्पनसबी) पेपर नेने छथि से
एकव एकठा आब फास्ट-वीडिंग दोसव-उखड़ हांमे कबथि।

I GNOU गनु BMAF-001

.....
Maithili (Compulsory & Optional)

UPSC Maithili Optional Syllabus

BPSC Maithili Optional Syllabus

मैथिली प्रश्नपत्र- यू.पी.एस.सी. (ईच्छिक)

मैथिली प्रश्नपत्र- यू.पी.एस.सी. (अनिरार्य)

मैथिली प्रश्नपत्र- री.पी.एस.सी.(ईष्टिक)

.....
यू. पी. एस. सी. (मेस) ऑप्शनन: मैथिली साहित्य रिषयक
टैस्ट सीरीज

यू.पी.एस.सी. क प्रिनिमिनरी परीक्षा सम्पन्न भइ गेल अछि ।
जे परीक्षार्थी एहि परीक्षामे उतीर्ण कबताह आ जँ मेसमे
हनकर ऑप्शनन रिषय मैथिली साहित्य हेतन्हि तँ ओ एहि
टैस्ट-सीरीजमे सम्मिलित भइ सकैत छथि । टैस्ट
सीरीजक प्राबन्ध प्रिनिम्सक विजल्लक तकौन राँद होयत ।
टैस्ट-सीरीजक उतुव रिद्यार्थी स्न कइ
editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा
सकैत छथि, जँ मेस पठेराँमे असोकर्ज होगन्हि तँ ओ
हमर द्वाइसएप नम्बर 9560960721 पर सेहो प्रश्नातुव
पठा सकैत छथि । संगमे ओ अपन प्रिनिम्सक एडमिस्ट
कार्डिक स्न कएन कऱपी सेहो रेवीफिकेशन नेन
पठारथि । परीक्षामे सभ प्रश्नक उतुव नहि देमय पड़त
छैक ह्दा जँ टैस्ट सीरीजमे रिद्यार्थी सभ प्रश्नक उतुव
देताह तँ हनका नेन श्रेयस्कर बहतन्हि । रिदेहक सभ
स्कीम जेकाँ गहो पूर्णतः निःशुक्ल अछि । - गजेन्द्र
ठाकुर

संघ लोक सेवा आयोग द्वारा आयोजित सिरिन
सर्भिस परीक्षा (ह्था), मैथिली नेन टैस्ट (ईष्टिक)
आ १ १ -पत्र-प्रश्न /सीरीज

Test Series-1 - गजेन्द्र ठाकुर

Test Series -2- गजेन्द्र ठाकुर

.....

NTA-UGC/ UPSC/ BPSC Maithili Optional - गजेन्द्र ठाकुर

मैथिली समीक्षाशिक्षण

मैथिली समीक्षाशिक्षण (तिवहता)

मैथिली समीक्षाशिक्षण (भाग-२, अनुप्रयोग)

मैथिली प्रतियोगिता

[Place of Maithili in Indo-European Language Family/
Origin and development of Maithili language (Sanskrit,
Prakrit, Avhatt, Maithili) भारोपीय भाषा परिवार मध्य मैथिलीक स्थान/
मैथिली भाषाक उद्भव ओ विकास (संस्कृत, प्राकृत, अरहट्ट, मैथिली)]

(Criticism- Different Literary Forms in Modern Era/ test
of critical ability of the candidates)

(ज्यातिवीश्वर, रिद्यापति आ गोरिन्ददास सिनेरसमे छथि आ बसमय करि चतुब चतुबनुज
रिद्यापति कानिन करि छथि । एतय समीक्षा शिखनाक श्रावमु कवरसँ पूर चाक गोठेक
शिद्धारनी नर शिद्धक पर्याय संग देन जा बहन अछि । नर आ पुवान शिद्धारनीक त्रानसँ
ज्यातिवीश्वर, रिद्यापति आ गोरिन्ददासक श्रानुभवमे धाव आओत, संगहि शिद्धकोष रूढनासँ
खण्डी मैथिलीमे श्रानुभव निखरामे धाख आसु-आसु खतम होयत, नेखनीमे श्रानुभव
आयत आ स्रचा भारक अन्विराजि भय सकत ।)

(रैदीनाथ आ शिद्धारनी आ मिथिलाक धुषि-मत्स्य शिद्धारनी)

(रैनु एडीशिन- प्रथम पत्र- नोबिक गाथामे समाज ओ संस्कृति)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- रिद्यापति)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- पद्य समीक्षा- रानगी)

(रैनु एडीशिन- प्रथम पत्र- नोक गाथा नूत नाटक संगीत)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- यात्री)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- मैथिली वामायण)

(रैनु एडीशिन- द्वितीय पत्र- मैथिली उपन्यास)

রৈন্য এডিশন- প্রথম পত্র- শিষ্ট রিচাব)

(তিবহতা নিপিক উদ্ভর ও রিকাস)

খন্ননগ্নক-১-২-৩ খন্ননগ্নক- ৪-৩

(মেথিনী খা দোসব পুরবিয়া ভাষাক রীচমে সম্বন্ধ (রাংগা, খসমিয়া খা ওর্ডি যা)
[যু.পি.এস.সী. সিনেরঁস, পত্র-১, ভাগ-'এ', ফম-৩.]

[মেথিনী খা হিন্দী/ রাংগা/ ভোজপুরী/ মগহী/ সখানী- রিহাব নোক সেরা খাযোগ
(রী.পি.এস.সী.) কেব সিরিন সেরা পবীক্ষাক মেথিনী (ঐচ্ছিক) রিষয নেন]

মেথিনী-হিন্দী রাতনিাপ (৩ ঘণ্টা)

মেথিনী

রাংগা

খসমিয়া

ওর্ডি যা

হিন্দী

উর্দু

নেপালী

সংস্কৃত

সখানী

NTA_UGC_NET_Mait hili _01

NTA_UGC_NET_Mai t hili _02

GS (Pre)

Topic 1

.....
যু.পি.এস.সী. খা খান প্রতিযোগিতা পবীক্ষা নেন দেখু:

বিদেহ:সদেহ ১৭	বিদেহ:সদেহ ১১	বিদেহ:সদেহ ১৩	বিদেহ:সদেহ ১৩	বিদেহ:সদেহ ১৬
বিদেহ:সদেহ ২০	বিদেহ:সদেহ ২২	বিদেহ:সদেহ ২৩	বিদেহ:সদেহ ২৪	বিদেহ:সদেহ ২৩

.....

General Studies

NCERT-Environment Class XI-XII

NCERT PDF I-XII

Sansad TV

<http://prasarbharati.gov.in/>

<http://newsnair.com/>

.....

Other Optionals

IGNOU eGyankosh

.....

पेठाव (बिसोर्म सेन्टव)

.....

मेथिनी झहारवा एरम् नोकोजि प्रकाशि- बमानाथ मिश्र
मिहिव (खाँठी प्रराह्यञ्ज मेथिनी निखरामे सहायक)

डॉ. कमना चौधरी-मेथिनीक रेशी-भूषा-प्रसाधन सम्वहनी
शेद्धारनी (खाँठी प्रराह्यञ्ज मेथिनी निखरामे सहायक)

डॉ योगानन्द मा- मेथिनीक पावम्परिक जातीय
र्यरसायक शेद्धारनी (खाँठी प्रराह्यञ्ज मेथिनी निखरामे
सहायक)

डॉ. ननिता मा- मैथिलीक भोजन सम्बन्धी शिष्टारनी (खाँटी प्रवाह्यञ्ज मैथिली निखरामे सहायक)

मैथिली शिष्ट संचय- डॉ. श्रीवामदेर मा (खाँटी प्रवाह्यञ्ज मैथिली निखरामे सहायक)

दत्त-रतीक रसु कौशिन- डॉ. श्रीवामदेरमा

परिचय निचय- डॉ. शीनेन्द्र मोहन मा

English Maithili Computer Dictionary (Complete)- Gajendra Thakur

Maithili English Dictionary- गोरिंद मा
अणिमा सिंह -शिशु गीत खेन

अनन्द मिश्र (सौजन्य श्री वमानन्द मा 'वमण')- मिथिला
भाषाक स्वरोध र्याकवण

मैथिली स्वरोध र्याकवण- भोना नान दाम

बाधाप्रश्न चौधरी- A Survey of Maithili
Literature

बाधाप्रश्न चौधरी- मिथिलाक इतिहास

जयकान्त मिश्र- A History of Maithili
Literature Vol. I

बाजेश्वर मा- मिथिलाक बक उद्भर ओ रिकास (मैथिली
साहित्य संस्थान आर्काइवर) (यू.पी.एस.सी. सिनेरस)

दत्त-रती (मून)- श्री सुरेन्द्र ना सुमन (यू.पी.एस.सी. सिनेरैस)

प्ररुह संग्रह- वमानाथ ना (रू.पी.एस.सी. सिनेरैस) CIIL Site

सुभाष चन्द्र यादर-बाजकमन चौधरी: मोनोग्राफ

शिर हमार ना 'ठिनु' अंश-समानोचना

डॉ. रैचेश्वर ना- निरह-निहङ्ग

डॉ. देरशंकव नरीन- आधुनिक साहित्यक पविदुथ

प्रेमशंकव सिंह- मैथिली भाषा साहित्य: रीसम शिताङ्गी (आनोचना)

डॉ. वमानन्द ना 'वमण'

हिआउन

अधियासन CIIL Site

दुगनिन्द मन्दन-चम्फु

हेव एहि मननगु हागन सभकेँ सेहो पढ़ू:-

वामनोचन ठाहव- मैथिली लोककथा

हमार परन (साभाव अंतिका)

पगठ (मैथिलीक सरश्रेष्ठा कथा)

डायरीक खानी पन्ना

केदावनाथ चौधरी

खुबारा नहितबन्	छमेनीबानी	यादेव	कुराव	अथना	वीना
-------------------	-----------	-------	-------	------	------

डॉ. बमण ना

विद्यु- शक्ति	मेथिनी काराये खरहाव	खरहाव- ताकव	मेथिनी काराये ज्ञाति	अविवाण-रु	पवित्रात-मखरी
------------------	---------------------	----------------	----------------------	-----------	---------------

योगेन्द्र पाठक 'रियोगी'

रिप्लमक रतकली	रिप्लमक रतकली ताप-१	अकठा मिनिया (कथा संहिता)
नुरक रिजय (सम्पूर्ण)	नुरक रिजय (संशोधित)	किरु तौत मधर (यात्रा वृत्त)
हमर गाय	पिबामिडक देशमे	बोरोट (अनुदित सागम-किरमन नाटक)

अनुदित साहित्य (खान भाषासँ)- गजेन्द्र ठाकुर

रिदेह:सदेह २१ (गजेन्द्र ठाकुर खा वरि भूषण पाठकक

खान भाषासँ अनुदित गद्य खा पद्य- अंक १-३३.० सँ)

रान साहित्य (खनुराद- द्विभाषिक- मेथिनी-अंग्रेजी)-

गजेन्द्र ठाकुर

मसाङ्ग केव पविर्तनकावी बेरैका

शेष ४० ठा रान चित्र-पौथी नीचाँक निंकपव:-

सु	यव सत	एकठा नीक दिन	हम हय तँ ठीक छी ने ।	की अर्थ ए छि "सतके देखने छी ?
तेपु	के छी । कलिबेठा ।	एतय हम सत वी छी	आबसोके बाजकमाबी	आबसोके बाजकमाबी (विपु धरक)
बगो	कुकक- कुकक	हमहमके- गलेग	हमा के विवरन देवागत छय	अद्वय चिरोलानी अंक-११११
हक	अथन ली, अथन ली ।	आयामिक डेवर जोग	योठ बाजा पातव-दरु ककर	रिछया जे अथन ली ली होकि सकेत छय
अजोग	हम सुधि सके छी	होठे बार-दुहरे होली	कक नीक, जोगा नीक	ए सज्जा विवाह क लेख अछि ।
होता थाम ।	हमर तेकर बीट	जखन अकर, खुद खेर	माथी केव खाँडे हाँडा ।	अथोके जखन मशिन सत
छिप छेप	पाँड्याँड-रात	ककरक एकठा दिन	हमरा नीक खोए	बिनाक नर-अथमे पहिल दिन
करी हिसो ली ।	बार बरवाते	उतपेके ना-समाग	आँडे पर पाणी	कतय अछि ए अंक ३.१ ?

रिदेह मेथिनी-अंग्रेजी ठाँकिंग बीड-अनाँड आँडियो

रुक

<https://bloomlibrary.org/player/W&f6zr5CoF>

(मसाङ्ग केव पविर्तनकावी

बेरैका)

<https://bloomlibrary.org/player/p3sHdYBgiT>

(चनु हम तँ ठीक छी ने !)

<https://bloomlibrary.org/player/f19pSdhGMo>

(एकठा नीक दिन)

<https://bloomlibrary.org/player/b2l5wesxCp> (घब सभ)
<https://bloomlibrary.org/player/dAzC0Fubt7> (की खाँ एँ चिड़ सभकेँ
देखने छी ?)

.....
किछ मैथिनी पोथी डाउनलोड सागठ (ओपन सोर्स)

NCERT BHASHA SANGAM

NCERT (Maithili -English -Hindi
Conversations)

प नम्मापति सिंह (सौजन्य बमानन्द सा "बमण")

हिन्दीशिक्षक-मैथिनी-

मैथिनी(घण्टा ३) हिन्दी रातनाप-

मैथिनी (मैथिनी संकेत भाषा सहितमैथिनीमे पहिन -
(रैव

https://www.youtube.com/@videha_journal

<https://youtube.com/TebuC-lrSs8>

<https://ncert.nic.in/bs-2021.php>

Sahitya Akademi

प्रकाशन

डिजिटल-पोथी

CIIL

अध्यासन (बमानन्द सा बमण)

अध्यासन कनकनी- महेंद्र

प्ररुह संग्रह- वमानाथ ना (रुी.पी.एस.सी. सिनेरुस)

सृजन केव दीप परु- सं केदाव कानन था खवरिन्द
ठावर

मेथिनी गद्य संग्रह- सं शैनेन्द्र मोहन ना

Archive.Org (रिजयदेर ना)

Videha Maithili eBooks / eJournals /
Audio-Video Archive

IGNCA

Maithili English Dictionary

रिज्ञान बनोकव

मिथिना दर्शन

तीवञ्जि

OLE Nepal's e-Pustakalaya

पौथीक लिंक

IGNCA-ASI (search keyword Mi thila)

History of Navya-Nyaya in Mi thila

Studies in Jainism and Buddism in
Mi thila

Mi thila in the Age of Vi dyapati

Cultural Heritage of Mi thila

Mithila under the Karnatas

Temple Survey Project

ASI - English थ Hindi

मैथिनी साहित्य संस्थान

दर्शनीय मिथिना (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 1 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 2 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 3 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 4 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

Brochure 5 (मैथिनी साहित्य संस्थान निंक)

रनुम नागब्रैवी मैथिनी

थविपन फाउण्डेशन

Pratham Books Maithili Storyweaver

मैथिनी अडियो रूक

Videha Read Aloud Talking Maithili Audio Books (including Maithili Sign Language - Ist time in Maithili)

पौथी डाँठ काँम

I Love Mithila (पौथी डाउनलोड निंक)

online maithili journal

owner I Love Mithila

प्यारे मैथिन टैनन- किवण चौधरी खा संगीता खानन्द

मिथिना टैप्टव

खिम्सा-पिहानी नैना लुठका नैन

जानकी एफ.एम समाचार

खाकाशिराणी दवभंगा यू ठूर टैनन

खाकाशिराणी मैथिनी समाचार

खाकाशिराणी खमृत महोसैर

सुवेन्द बाडत

.....

LNUN

मैथिनी

मैथिनी लेखिकन

.....

Videha e-Learning YouTube Channel

.....

रिदेह सम्मान: सम्मानसूची- (समानानुब साहित् खकादेमी,
समानानुब ननित कना खकादेमी खा समानानुब संगीत-
(पुवस्काव नामसँ रिख्यात /नाटक खकादेमी सम्मान

.....

Mai th i l i e B o o k s / e J o u r n a l s / A u d i o s -
V i d e o s c a n b e d o w n l o a d e d
f r o m : **Mai th i l i e B O O K S / e J o u r n a l s /
A u d i o s - V i d e o s**

थपन मंतरा editorial.staff.videha@gmail.com पब पठाड ।

१.रिदेह सूचना संपर्क खल्लषण (i n c l u d i n g
P a r a l l e l L i t e r a t u r e i n M a i t h i l i a n d
V i d e h a M a i t h i l i L i t e r a t u r e M o v e m e n t)

रिदेह सूचना संपर्क खल्लषण (including Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement)

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङा पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङा पत्रिका नर थक देखरौक नेन पृष्ठा सभकेँ विह्रेशे कए देखु। Always refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

**Search for Information relating to
Mi th i l a / Ma i t h i l i**

<https://books.google.com/>

Top of Form

सूचना

Do not judge each day by the harvest you reap but by
the seeds that you plant.

– Robert Louis Stevenson
.....

Videha: Maithili Literature Movement

Videha eJournal (link www.videha.co.in)
is a multidisciplinary online journal
dedicated to the promotion and
preservation of the Maithili language,
literature and culture. It is a
platform for scholars, researchers,
writers and poets to publish their
works and share their knowledge about
Maithili language, literature, and
culture. The journal is published
online to promote and preserve

Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

१

"रिदेहक जीरित लेखक-सम्पादक, खान्दाननी, सार्वजनिक
जीरन जीनिहाव, कना-संगीत-बंगमंचकर्मी आ बंगमंच-
निर्देशक पब विशेषांक शृंखना"

रिदेह खबरिन्द ठाहब विशेषांक

स्रुतब्रचेता- खबरिन्द ठाहब: रयजिह्र-ध्रतिह्र (सम्पादक
आशीष खनचिन्हाव) [रिदेह खबरिन्द ठाहब विशेषांकक प्रिण्ट
रूप]

रिदेह जगदीश चन्द्र ठाहब खनिन विशेषांक

रिदेह बामनोचन ठाहब विशेषांक

रिदेह बाजनन्दन नान दाम विशेषांक

रिदेह बरीन्द्र नाथ ठाहब विशेषांक

रिदेह केदाव नाथ चौधरी विशेषांक

रिदेह प्रेमनता मिश्र प्रेम विशेषांक

रिदेह शिवदिन्द चौधरी विशेषांक

रिदेह कना-रिमर्श विशेषांक (सन्दर्भ- संजू दाम, प्रहृष्ट
ह्रमाव कथुप, शिशिराना, एस.सी.सुमन आ श्वेता मा चौधरी)

रिदेह बचनाकाव अशोक विशेषांक

रिदेह वाम भरोस कापड़ि 'भ्रमव' विशेषांक

रिदेह अंपन जीरित लेखक-
सम्पादक, आन्दाननी, सारजनिक जीरन
जीनिहाव, बंगमंचकर्मी आ बंगमंच-निर्देशीक पब विशेषांक
शुंथनाक अणुआत (१)अवरिन्द ठाहव, (२)जगदीश चन्द्र
ठाहव अनिन, (३)वामनोचन ठाहव, (४) बाजनन्दन नान
दाम, (५)वरीन्द नाथ ठाहव, (६) केदाव नाथ चौधरी,
(७) प्रेमनता मिश्र 'प्रेम', (८) शिवदिन्द चौधरी, (९)
बचनाकाव अशोक आ (१०) वाम भरोस
कापड़ि 'भ्रमव' विशेषांक निकानने अछि । ई १० मे सँ
वामनोचन ठाहव, बाजनन्दन नान दाम आ वरीन्द नाथ
ठाहव आरँ हमवा सभक रीच ले छथि । शेष १ गोठे
माने (१)अवरिन्द ठाहव, (२)जगदीश चन्द्र ठाहव अनिन,
(३) केदाव नाथ चौधरी, (४) प्रेमनता मिश्र 'प्रेम', (५)
शिवदिन्द चौधरी, (६) बचनाकाव अशोक आ (७) वाम भरोस
कापड़ि 'भ्रमव' केव स्रुठस रिदेहमे 'नागहर्षागम हेलो'
सन बहत । ओ अंपन नर बचना कथा), करिता री कथेतव
गद्यबंगमंच] री नर पौथी री नर प्राडक्शन (पद्य-, स्रुक

नाटक रौं अन्त कोनो रिजुअन स-आडियो)हितजे ।।
निकननाक रौंदक ह्खय रौं रिदेहपव नै ह्खय रिशेषांक
प्रकाशिन -पठा सके छथि । ओकव हम समीक्षा सहित अ
कवरँ था ओगपव पाठक, आता, द्रष्टाक मध्य सम्रादक
आवम्र नैन प्रस्तुत कवरँ ।

"रिदेहक जीरित नेखकसम्पादक-, आन्दाननी, सारजनिक
जीरन जीनिहाव, कना वंगमंचकर्मी-संगीत-आ वंगमंच-
क चयन प्रक्रियाक रिधि "पव रिशेषांक शृंखना निर्देशक
निम्न प्रकारसँ अछि ।

निखम:

१) नगभग पाँच-छह मास पहिनेसँ रिदेह अपन पाठककेँ
सुमार देरौ नैन नैन सूचना दैत अछि ।

२) आएन सुमारमेसँ रिदेह मात्र जीरित लोकक चयन
करैत अछि ।

३) ई सभ लोकक नेखनकाज । एरँ आचरणक साम्यता
देखन जागत अछि । जिनकव नेखन/ काज ओ
आचरणमे रैसी साम्यता (कम हाँक) भेटैए तेहन छह ठा
नाम चयनित होगत अछि ।

४) छह नाम एनापव अ त्रुनना कएन जागत छै जे अ
छहो गोठेकेँ नेखनकाज ।क एरजमे समाजसँ की
भेटैननि ।

५) जिनका सभसँ कम भेटैन रूमागत अछि
तअ तीन लोककेँ अगिना चरण नैन बाधि नैन जागत
अछि ।

७) ए तीन चयनित जीरित लोकक बचना, काज खा उद्धृष्ट खादिक रीचमे पवस्पर त्तुनना कएन जागत खडि ।

१) अंतिम कपसँ रिदेह द्वारा एकठा नाम छुनि मानक अंतमे घोषणा कएन जागत खडि खा नियत समयपर ए विशेषांक निकानरौक प्रयास कएन जागत खडि ।

प्रश्न उठि सकैए जे की उपबका निखम एहन छै जगमे अंतिम कपसँ मभ सुयोग्य जीरित लोक केव चयन समयपर भूँ जेतनि ? तह एकव उतुव छै नै । रिदेहक पाठक नग सेहो अपन सीमा छुनि । झुदा खही सीमाक संगे हमवा मभकेँ अपन रेसुँ देरौक खडि खा मैथिनी नैन एकठा एहन बस्तु रँना देरौक छै जगसँ आरँय रँना ३,००७००- रँखक साहित रिदेहक नीकसँ प्रेवणा पारँय ।

खही रिचावक संग रिदेह ओहन संस्था, पत्रिका, लेखक, कनाकाव, सुयंसैरी री सार्वजनिक जीरन जीनिहावपर अपन धेखान सेहो केन्द्रित कइ बहन खडि जे सुयोग्य छुथि झुदा जिनकापर रिदेहक विशेषांक कोनो कावणरशी नै प्रकाशित भूँ सकन । एकव नाम भेन रिदेहक "नित नरन सिबीज", जकव रिरवण नीचाँ "नित नरन सिबीज"मे देन जा बहन खडि ।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक रिदेह, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDAHA.CO.IN/](http://VIDAHA.CO.IN/) ISSN 2229-547X VIDEHA

"रिदेह द्वावा एक रेवमे कोनो एकठा जीरित संस्था,
पत्रिका र्वा संस्था-पोथी-पत्रिकासँ जुड़न स्वयंसेरीक समग्र
मूल्यांकन शृंखना"

रिदेह अंक ३१९ (०९ जून २०२३) "मिथिना स्टूडेण्ट
यूनियन (एम.एस.यू.)" रिशेषांक

निखम:

१) संस्था कैठेगवी- संस्थक काज माना खादि पहिबेनाग,
पत्रिका-स्वाबिका खादि छपेनाग, जे मात्र बेकाँड
रनेराने हूखय, ले हूखय । संस्था द्वावा जातिरादी कष्टबता
ले रँह १०न जेरौक शीर्त बहत, संस्था पाँकेठ संस्था ले
हेरौक चाही खा जीरित हेरौक चाही ।

२) संस्था-पोथी-पत्रिकासँ जुड़न स्वयंसेरी कैठेगवी-
नेखक-प्रकाशिकसँ गतव खान जे लोक पोथी-पत्रिका केव
रिफ्री क२ खपन जीरय-यापनक संग मैथिनीक प्रचावमे
सहायक छथि, संगमे संस्था (बंगमंच संस्था सहित) सभसँ
सम्वन्धित स्वयंसेरी, तिनको मूल्यांकन रिदेह रिशेषांक
निकानि क२ कबत ।

३) पत्रिका कैठेगवी- मैथिनीक कोनो पत्रिकाक डुपव
रिदेह रिशेषांक प्रकाशित कबत । झुदा एनेन ओग
पत्रिकाक सभ अंक रिदेहपव डाँननोड नेन ओग
पत्रिकाक संपादक र्वा कँपीवागठ धावक देता, से शीर्त
खुष्टि ।

चयन प्रक्रियाक निखम "रिदेहक जीरित नेखक-संपादक,
खान्दाननी, मार्जनिक जीरन जीनिहाव, कना-संगीत-

বংগমঁচকৰ্মী ঞা বংগমঁচ-নির্দেশীক পব রিশৌষাঁক শৃঁখনা"ক
চযন প্ৰফ্ৰিয়াক নিখম মন বহত ।

-গজেন্দ্ৰ ঠাঁফব, মস্পাদক রিদেহ, whatsapp no
+919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://VIDEHA.CO.IN/) ISSN
2229-547X VIDEHA

৩

"রিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃঁখনা

রিদেহ ঞপন জীৱিত নেখক-মস্পাদক, ঞান্দাননী,
মার্জজনিক জীৱন জীনিহাব, বংগমঁচকৰ্মী ঞা বংগমঁচ-
নির্দেশীক পব রিশৌষাঁক শৃঁখনাক ঞন্তুঞাত (১)ঞবরিন্দ
ঠাঁফব, (২)জগদীশী চন্দ্ৰ ঠাঁফব ঞনিন, (৩)বামনোচন
ঠাঁফব, (৪) বাজনন্দন নান দাস, (৩.১)বরীন্দ্ৰ নাথ ঠাঁফব,
(৬) কেদাব নাথ চৌধবী, (৭) প্ৰেমনতা মিশ্ৰী 'প্ৰেম', (+)
শীবদিন্দ্ৰ চৌধবী, (৯) বচনাকাব ঞশৌক ঞা (১০) বাম
ভরোস কাপড়ী 'ভ্ৰমব' রিশৌষাঁক নিকাননে ঞছ্টি ।
ঞহী মন্দ্ৰভঁমে হিনকা মভপব "রিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃঁখনা
ঞন্তুঞাত "মোনোগ্ৰাফ" ঞামঁত্রিত কযন জা বহন ঞছ্টি ।
"রিদেহ মোনোগ্ৰাফ" শৃঁখনাক রিরবণ নিম্ন প্ৰকাব ঞছ্টি:
(১) গছ্ঢ়ক নেখক ঙুপবমে কোনো এক গৌঠেপব ঞপন
মোনোগ্ৰাফ নিখৰাঁক
গছ্ঢ়া editorial.staff.videha@gmail.com প
ব পঠা মক্ৰে ছ্টি ।
(২) রিদেহ নেখকক নাম মোনোগ্ৰাফ নিখৰাঁক নেন চযনিত
কহ ওকব মার্জজনিক ঘৌষণা কবত ।
"রিদেহ মোনোগ্ৰাফ" নিখৰাঁক নিখম:

- (१) मोनोग्राफ पूर्ण रूपेँ सम्वन्धित लोकपब केन्द्रित हूथय । साहित्य अकादेमी, एन.री.टी. आ किछु र्याजिगत रूपेँ निखन मोनोग्राफ/ र्वायोग्राफीमे लेखक संस्वरण आ र्याजिगत प्रसंग जोड़ि कय सम्वन्धित लोकक रहल अवन-आमे-प्रशंसा निथे छथि । "रिदेह मोनोग्राफ" हीहा रनेड कप हूठरान मन बहत । हीहा रनेड कप हूठरान एहेन एकमात्र ठूनिमेष्ट अछि जतय कोनो "उपेनिंग" र्वा "क्नाजिंग" सेबीमनी अतगसँ ले होग छे, पहिन आ अन्तिम मेचक सठे होग छे आ तकब कावण छे जे अतगसँ कएन "उपेनिंग" र्वा "क्नाजिंग" मे ठूनिमेष्टमे ले खेना बहन लोक झूथा अतिथि/ अतिथि होग छथि आ होकस थिनाइ ई सँ दूब चनि जाग छे । हीहा मात्र आ मात्र हूठरान थिनाइ ईपब केन्द्रित बहत अछि से ओकब ठूनिमेष्ट "उपेनिंग सेबीमनी" ले रबन् सोने "उपेनिंग मेच" सँ आवस्य होगत अछि आ ओकब समापन "क्नाजिंग सेबीमनी"सँ ले रबन् "हागनन मेच आ ध्रुही"सँ अतम होगत अछि आ होकस मात्र आ मात्र थिनाइ ई बहत छथि । तहिना "रिदेह मोनोग्राफ" मात्र आ मात्र सम्वन्धित लोकपब केन्द्रित बहत आ कोनो संस्वरण आदि जोड़ि कइ होकस अवनपब केन्द्रित कवरक अन्वयति ले बहत ।
- (२) मोनोग्राफ नेन "रिदेह पेठाव"मे उपनछ्छ सामथीक सन्दर्भ सहित उपयोग कएन जा सकैए ।
- (३) रिदेहमे अ-प्रकाशित बचना सभक कर्पीवागठ लेखक/संग्रहकर्ता लोकनिक नगमे बहतन्हि । सम्पादक 'रिदेह' अ-पत्रिकामे प्रकाशित बचनक प्रिंठ-रेरँ आकर्गिरक/ आकर्गिरक अन्वरादक आ मून आ अनूदित आकर्गिरक अ-प्रकाशिन/ प्रिंठ-प्रकाशिनक अधिकार बथेत

दुधि । ए ङ-पत्रिकामे कोनो बायन्टी/ पाविश्रमिकक
प्रारधान ले छै ।

(४) "रिदेह मोनोग्राफ"क फार्मेष्ट: सम्वन्धित लोकक
पविचय (सम्वन्धित लोकक जन्म, निराम-स्थान आ कार्यस्थनक
भौगोलिक-सांस्कृतिक रिरेचना सहित) आ बचना/ काजक
रिखण (समीक्षा सहित) ।

घोषणा: "रिदेह मोनोग्राफ" शृंखला खन्तुआत (१) बाजनन्दन
नान दाम जी पब मोनोग्राफ निर्मना कर्ण, (२) बरीन्द्र
नाथ ठाकुर पब झुली कामत आ (३) केदाब नाथ चौधरी
पब प्रेम मोहन मिश्र द्वारा निखन
जायत । शेष १ गोठेपब निर्णय शीघ्र कएत जायत ।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक रिदेह, whatsapp no
+919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://VIDEHA.CO.IN/) ISSN
2229-547X VIDEHA

४ (१)

रिदेहक "नित नरन सिबीज"

रिदेह द्वारा जे रिशेषांक प्रकाशित होग छै तकब संगे
रिदेह ओहन संस्था, पत्रिका, लेखक, कनाकाब, स्वयंसेवी री
सार्वजनिक जीरन जीनिहावपब खपन धेखान सेहो केन्द्रित
कबत जिनकापब रिदेहक रिशेषांक कोनो कावणरशि ले
प्रकाशित भइ सकन । एकब प्रक्रिया आ कार्यान्वयनक
रिखण एना खछि ।

निखम आ कार्यान्वयन:

१) हम एकठा कोनो संस्था, पत्रिका, लेखक, कनाकाब,
स्वयंसेवी री सार्वजनिक जीरन जीनिहावपब समग्र खानोचना

कवरँ जकब भाषा मैथिनी खथरा खंखेजी बहत । ए पौथीक पहिन कप ङ-रूक केव कपमे एत खा प्रयास बहत जे एकब प्रिंठ सेहो खारैय जे पबिस्थितिपब निर्भव कवत ।

२) ए शूखनामे:-

(i) सुभाष चंद्र यादरपब केन्द्रित "नित नरन सुभाष चंद्र यादर",

(ii) राजदेर मंडनपब केन्द्रित "Rajdeo Mandal - Maithili Writer" खा

(iii) जगदीश प्रसाद मंडन केन्द्रित "Jagdish Prasad Mandal - Maithili Writer" प्रकाशित भेन खछि ।

पहिन दूनु पौथीक नोकार्पण ३५ दिसम्बर २०२२ केँ ५५५म मगब बाति दीप जवय मे कएन गेन । तेसब पौथीक नोकार्पण २३ मार्च २०२३ केँ ५५२ म मगब बाति दीप जवय मे कएन गेन ।

(iv) "नित नरन दिनेश फ़मार मिश्र" खा

(v) "नित नरन सुशीन" जाबी खछि ।

खागाँक

घोषणा

नेन <http://videha.co.in/investigation.htm> देखेत बही ।

पूर्रपीठिकाममय :मैथिनी उपन्यास" कमनानन्द नाक पौथी : क शीर्षक भ्रामक खछि । ङ (२०२५) "समाज खा सरान

হুনকব কিছু সৰ্ণ উপন্যাসকাবপব কিছু মিল্ডিকেটেড কথিত সমীক্ষামেক খানেখক সংগ্রহ খছি, ২৩৩ পল্লাক গা পোখী হাৰ্ডিৰাউল্ডমে নাগৰ্বেবীকেঁ মাত্ৰ রৈচন জা সকত, জতহ গা সৰ্ণ জাযত, খমেজনসঁ হম গা চাবি ময পাঁচ ঠাকামে কিননৌঁ ফ্ৰদা ঐমে পাঁচো পাগক সামিগ্রী নে খছি ।

এতহ একটা ভূন স্বধাব খছি, একটা গএব সৰ্ণ নেখক স্বভাষ চন্দ্র যাদরক উপন্যাস 'গুনো'কেঁ বিন্ন পঙ্কনে ও দু পাঁতি নিখনছি খা নিপটা দেনছি, ও দুনু পাঁতি হম এতহ খহাঁক মনোবঁজনার্থী প্রস্তুত কহ বহন ছী । খহাঁ গুনো পঙ্কনহিয়ে হএৰ, জঁ নে পঙ্কনে ছী তঁ পহিনে পঙ্কি নিখ, কাবণ তখন রেশী মনোবঁজক খন্বভর হএত, গুনো স্বভাষ চন্দ্র যাদর জীক খন্বমতি সঁ উপনছঁ খছি রিদেহ খাকর্গরপব

ঐ <http://vidaha.co.in/pothi.htm> নিংকপব ।

"উপন্যাসক কমজোবী খছি নেখকক বাজনীতিক পূৰ্ণগ্রহ । বাজনীতি বিশেষক পক্ষধবতা বচনাক সংগ ন্যায় নহি কহ পৰ্ণিত খছি । "

জগ উপন্যাসমে বাজনীতি দুব দুব ধবি নে ছে ওতহ- 'বাজনীতিক পূৰ্ণগ্রহ' খা 'বাজনীতি বিশেষক পক্ষধবতা'ক তঁ প্রম্ন নে ছে । বাজনীতিক পূৰ্ণগ্রহ রা পক্ষধবতাক মোঙব ধূমকেতু খা যাত্রী প্রহাজ কেনছি । স্বভাষ চন্দ্র যাদর জীক 'ভোষ্ট' জে ২০২২মে খায়ন জে স্বভাষ চন্দ্র যাদর জীক খন্বমতি সঁ উপনছঁ খছি রিদেহ খাকর্গরপব ঐ <http://vidaha.co.in/pothi.htm> নিংকপব, মে বাজনীতিপব খছি ফ্ৰদা ওতহুও স্বভাষজীক ভগতা শীনীকেঁ বাজনীতিক পূৰ্ণগ্রহ রা পক্ষধবতাক মোঙবক খারশুকতা

ने पढ़ने। पढ़ूँ हमब पोथी 'नित नरन स्वभाष चन्द्र
यादर' जे उपनह्वं खिछि
एँ <http://videha.co.in/pothi.htm> निंकपब।

कमनानन्द नाक रिन्न पढ़ने स्वभाष चन्द्र यादरक रिक्छ
ब्राह्मणरादी जातिगत पूरग्रिह एकठा खतबाक घण्टी खिछि।
जग हिमारे ब्राह्मणरादकेँ खागाँ रँढ़रैने कमनानन्द ना
रामपथक सोडव पकड़ छथि आ सामाजिक न्यायक रनि
चढ़रँह चाहि छथि, तकब प्रति समानानुब धावा मचेत खिछि।
एँ अपन रायोडाठामे गएब सरणिसँ छीनि कइ, समानानुब
धावाक लोकक हककेँ माबि कइ नेन साहिल खकादेमीक
मेथिन खनुराद खसागनमेष्टक गरिसँ चर्चा करैत छथि।
आ एँ खसागनमेष्ट हिनका मेविठसँ ने जातिगत ठागठिनसँ
भेठन छन्हि, खही मभ किवदानीक एरजमे भेठन छन्हि।
हिनका मन लोक नेन मेथिनी रायोडेठाक एकठा पाँति
खिछि, समानानुब धावा नेन जीरनमवणक प्रश्न। -

आरँ खहाँ पृष्ठरँ जे तकब प्रतिकाब समानानुब धावा केना
केनक, ओ तँ कन्नारोहठ ने करैए, तँ तकब उँतव खिछि
हमब ३ ठाँ पोथी जे १९९५म मगब बाति दीप जवय मे
लोकार्पित भेन ३१ दिसम्बर २०२२ केँ, रएह मगब बाति
दीप जवय जकवा साहिल खकादेमी गत दस रँखिसँ गीर्डी
नेरौक प्रयास कइ बहन खिछि। खहाँसँ एँ तीनु पोथीपब
टिप्पणी

संस्कृत editorial.staff.videha@gmail.com

पब आमंत्रित खिछि। पहिन दू पोथी मे बाजदेर मन्दन
आ स्वभाष चन्द्र यादरक साहिलक समीक्षा खिछि जे हमब
तेसब पोथी मेथिनी समीक्षशोम्त्रक सिङ्गाँतक खाधाबपब

कएन गेन खछि । तकवा रौद जगदीश प्रसाद मन्दन जी पब पोथी निखन गेन (१९९२ मगब बाति दीप जबय मे लोकार्पण) सभठा पोथीक निक नीचाँ देन गेन खछि । 'नित नरन दिनेश क्माव मिश्र' खा 'नित नरन स्वशीन' जाबी खछि ।

Rajdeo Mandal - Maithili Writer (Now with Supplement I & II)

नित नरन स्वभाष चन्द्र यादर

नित नरन स्वभाष चन्द्र यादर (मिथिनाम्बर)

JAGDISH PRASAD MANDAL - Maithili Writer

नित नरन दिनेश क्माव मिश्र (जाबी)

नित नरन स्वशीन (जाबी)

मैथिनी समीक्षाशास्त्र

मैथिनी समीक्षाशास्त्र (तिवहता)

संगमे पढ़ू कमनानन्द या क ब्रह्मणारादपब प्रहार:

दूषण पङ्गी- The Black Book

दूषण पङ्गी- The Black Book (मिथिनाम्बर)

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक रिदेह, whatsapp no +919560960721 [HTTP://VIDAHA.CO.IN/](http://VIDAHA.CO.IN/) ISSN 2229-547X VIDEHA

४(२)

नित नरन दिनेशी फ़माव मिश्र

दिनेशी फ़माव मिश्रक 'दुग पाठन के रीच मे' कोसी नदीक
ऐतिहासिक आमेकथा थीक, ओ मिथिनाक आन धाव सभक
ऐतिहासिक आमेकथा सेहो निखने छथि जेना रँदिनी
महानन्दा, राँगमती की सद्गति ! , दुग पाठन के रीच में ..
(कोसी नदी की कहानी), न घाँट न घब, रँगारत पब
मजरूँव मिथिना की कमना नदी, भुतही नदी ओव तकनीकी
नाइफ़ूँक- , The Kaml a River and People On
Collisi on Course, Bhutahi Balan- Story
of a ghost river and engineering
wit chcraft, Refugees of the Kosi
Embankments । साहिब अक़ादेमीक मैथिनी
पवामर्शदात्री समितिक सदस्य पंकज ना पवशिव द्वारा
हिनकव पोथी सभसँ पैवाक पैवा मैथिनी अन्नराद कइ
अपना नामे उपन्यास छुपराँउन गेन अछि, जकवा छद्म
समीक्षक कमनानन्द ना एँ चोव नेखकक बिसर्च कइ छथि !
एतइ स्पष्ट कइ दी जे ओ चोव नेखक आ छद्म समीक्षक
ओ छथि । रिभागमे हिन्दी रिद्यानयक अस्लिम दूनू अनीगढ़
फ़म दिनेशी बिसर्च व मिश्रक थीक, जे आग .पी.आग.
१९७५मे .ठैक .मिरिन अन्जीनियरिङ मे रीं अइगपुवसँ
.आ अर्द्धकचवन अन्जीनियरिङमे एमठैक१९७०मे केने .
छथि, आ ओग बिसर्च नेन क्लानिहागड छथि । जखन कोनो
रिषयमे नामाँकन ले होग छै तखन लोक हाबिथाकि -
हिन्दीमे नामाँकन नगए, लेँ तँ कमनानन्द ना केँ रूँमइ मे
आरिँ जगतहि जे ओ बिसर्च कोनो मिरिन अन्जीनियरेक

भ२ सकैत खछि, भ२ सकैए रूमनो होगन्ह । हिन्दी मून
था मैथिलीक म्फ़ीनशींठ थांगा संनग्न खछि ।

दिनेशे क्माव मिश्र मिथिलाक ले छथि झुदा मिथिलाक सभ
धावक कथा ओ निखने छथि, हम सभ हुनका प्रति प्रतज्ञ
छी था हुनकब म्फ़ासँ मिथिलारामी कहियो उम्फ़ण ले भ२
सकता, झुदा मूनधावक प्रबन्ध था पाग नोरूप नोकसँ
प्रतज्ञते भेठेत से फेब सिद्ध भेन । ई लेखकेँ दस
रावह रर्थ पहिने सेहो तावानन्द रियोगी उम्फ़ावक भेठेत
छनखिन्ह जे निखने बहखिन्ह जे ओ करितामे प्रभारित
भ२ खनायामे खपन बचनामे दोसबक सामिग्री चोबि क२
नग छथि, एहने मन । थारै ई कमनानन्द ना क थाम्रिय
तकनन्हि झुदा दूतगिजग हिसारे ब्राह्मणरादकेँ थागाँ !
था छथि पकड़ सोडव रामपथक ना कमनानन्द रहरैने
छथि चाहे चहरै रनि न्यायक सामाजिक, तकब प्रति
समानातुव धावा सचेत खछि । सीनिंगसँ रचरा नेन जमीन-
जथोरना नोक कम्युनिस्ट रनन । था थारै ब्राह्मणराद
रचरानेन रामपथक शिषा, एहेन नोक सभसँ कम्युनिज्मकेँ
रहत ब्रकसान भेन छै ।

दिनेशे क्माव मिश्रक सभठा पोथी थारै हुनकब खन्मतिमँ
उपनद्ध खछि रिदेह थाकगिरमे:

<http://videha.co.in/pothi.htm>

एत२ एकठा गप मोन पाड़ि दी जे जखन रिन गेठसकेँ
पूछन गेनन्हि जे की ओ एक रँक़ भावतमे पागवेशीक
डबसँ देवीसँ थानि बहन छथि ? तँ हुनकब उतुव बहन्हि
जे मागफ़ासँथठ पागवेशीक डरे कोनो उपोद देवीसँ

ने उतावने छुट्टि । से रिदेह पेठावमे हम सभ ए तबहक बिस्व बहितो एकवा थाव समृद्ध करैत बहरँ, कावण समानानुब धावामे सङ्गन माँछ द्वावे पौखबिक सभ माँछ ने सङ्ग-ए, एतुक्का मनाह गोठ निकानेत माँछ गोठ कइ सङ्ग-छुथि बहन, निकानेत बहता ।

सिन्डीकेठेड समीक्षापव अन्तिम प्रभाव ।

मून दिनेशे रुमाव मिश्रि ...दुग पाठन के रीच में)
:(२००७ यह ध्यान देने की रीत है
कि 1923 से 1946 के रीच कोसी क्षेत्र में मनेबिया
से 5,10,000, कालाजार से 2,10,000, हैजे
से 60,000 तथा चेचक से 3,000 मौते
(रुन 7,83,000) हुई ।

चोव पंकज या पवाशिव)साहित् अकादेमीक मैथिनी
पवामर्शदात्री समितिक सदस्य([जनप्रतिब २०११ :[(१०३ .पृ)

ने अँग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब । 1923 सँ 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया
से पाँच लाख दस हजार, कालाजार सँ दू लाख दस हजार, हैजा सँ साठि हजार आ चेचक
सँ तीन हजार लोकक मृत्यु भेल ! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

मून दिनेशे रुमाव मिश्रि दुग)पाठन के रीच में ...
:(२००७ भावतरुष में रिहाव में कोसी नदी को रींधने का
काम 12वीं शताब्दी में किसी बाजा नम्नण द्वितीय ने
कवराया था एव गम काम के निए उमने प्रजा से 'रीव'
की उपाधि पाग एव नदी का तठरँह 'रीव रींध' कहनाया ।
गम तठरँह के अरशेष अन्ती नी स्वपौन जिने में भीम
नगव से कोग 5 किनोमीठव दक्षिण में दिखाग पडते
है । डॉ. ह्रांसिस रूकानन (1810-11) का अनुमान था
कि यह रींध किसी किने की स्वबम्हा के निए रनी राहवी

दीराव बहा होगा क्योंकि यह रंध्र धौस नदी के पश्चिमी किनारे पब तिनहगा से उमके संगम तक 32 किलोमीटर की दूरी में फैला हुआ था। डॉ. डर्रू. डर्रू. हन्टर (1877) रूकानन के उस तर्क के साथ सहमत नहीं थे कि यह रंध्र किसी किने की स्वभ्रमा दीराव था। स्थानीय लोगों के ह्राने से हन्टर का मानना था कि अधिकशि लोग उसे किने की दीराव नहीं मानते और उनके हिसार से यह ह्रुड और ही चीज थी मगव रह निश्चित रूप से ह्रुड कहने की स्थिति में नहीं थे। फिर भी जो आम धारणा रनती है वह यह है कि यह कोसी नदी के किनारे रना कोड़ा तर्कर बहा होगा जिससे नदी की धारा को पश्चिम की ओर थिसकने से रोकना जा सके। लोगों का यह भी कहना था कि ईसा नगता था कि उस तर्कर का निर्माण कार्य एकाएक रोक दिया गया होगा।

द्वय समीक्षक कमलानन्द ना द्वारा चोब उपन्यासकावक पीठ ठोकै, देखू द्वय समीक्षक कमलानन्द ना द्वारा उहृत चोब पकज ना पवाशिव मैथिली उपन्यास), समय, समाज आ सरान पृ:(२३+—२३१ .

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर'(2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दौंव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पदुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़ावेत पदुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे

छाव पंकज जग पवर्गिब)साहित् थकादेमीक मैथिली पवर्गर्शेदात्री समितिक सदस्य([जनप्रांतर २०११ :[(३९ .पृ)

पदुआ कका पछिला गप केँ आगाँ बढ़बैत कहलखिन, 'फूल बाबू कोसी नदीक बैसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढ़ैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा केँ लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवतः कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पदुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूड़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन ? लोक केँ बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पदुआ कका केँ आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि !

जलप्रांतर / 31

मून दिनेशे ह्माव मिश्रे ...दुग पाठन के रीच में)
:(२००७ कोसी के प्रवाह कि भयारहता की एक
मनकहिरोजशौह तुगनक की हौजे के मन् 1354 में
रँगान से दिल्ली नौठने के समय मिनती है। रँताया
जाता है कि जरँ सुतान की हौजे कोसी के किनारे
पहुँची तो देखा कि नदी के दूसरे किनारे पब हाजी
शम्सुद्दीन अनियाम की हौजे झकारने के निए तैयाव
खड्ी है। यह रही हाजी शम्सुद्दीन थे जिन्होंने हाजीपुव
तथा समसुतीपुव शैहव रँसाये थे। हिरोज की हौजे
शौयद ह्बसेना के खामपाम किमी जगह पब कोसी -
केकिनारे सोच में पड् गर्ग। नदी की बहताव उँह
खागे रँठने से रोक बही थी। खाथिबकाव ह्मना ह्खा
कि नदी के साथ ँव जाय साथ उँतव की ँव रँठ् 1-
थाह की पानी रहाँ जाय हो नायक कबने पाव नदी जहाँ
डुपव कोस सौ प्रायः हौजे की सुतान जाये। नी
पाम के जियावन ँव गर्ग, जो कि उँसी स्थान पब खरस्थित
था जहाँ नदी पहाड् 1' से मैदानों में उँतवती थी,
नदी को पाव किया। नदी की धारा तो यहाँ पतनी
जकव थी पब प्रवाह गतना तेज था कि पाँचपाँच सौ -
मन के भारी पथेव नदी में तिनकों की तबह रँह बहे
थे। जहाँ नदी को पाव कबना ह्मकिन नगा उँमके
दोनों ँव सुतान ने हाथियों की कताव खड्ी कव
दी ँव नीचे रानी कताव में बस्म नठकाये गये जिससे
कि यदि कोण खादमी रँहता ह्खा हो तो गम बस्मा की
मदद से उँसे रँचाया जा सके। शम्सुद्दीन ने कभी सोचा
भी न था कि सुतान की हौजे कोसी को पाव कव
नेंगी ँव जरँ उँस को गम रँत का पता नगा कि

स्वतन्त्र की होजो ने कोसी को पाव कबने में कामयाबी
पा नी है तो रह भाग निकना ।

चोब पंकज या पवशिव)साहित् थकादेमीक मैथिनी
पवामर्शदात्री समितिक सदस्य([जनप्रतिव २०११ :[(१०३ .पृ)

'बेश, तँ सुनु । 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली
घुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै । तुगलकी सेना जखन कोसी के
किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना
तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल । ई वएह
हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौने रहथि । फिरोजशाह
तुगलक के सेना संभवतः कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच
मे पड़ि गेल । पानिक रफतार देखि कए तुगलकी सेना के नदी पार करबाक हिम्मत
नहि भ' रहल छलै । अंततः तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-
किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय । जतय जा कए नदीक पाट कने कम बूझि पड़य,
ओतय पानिक थाह लेल जायत । एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल । कुरसेला
सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कने शिकस्त बुझेले । कोसी ओतहि
पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि । पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे
पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खढ़ जकाँ बहि रहल छल । तुगलकी सेनापति
केँ जतय नदी पार करब कने आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी
केँ ठाढ़ क' देल गेल । नीचाँ बला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे
जेँ बयो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत । एहि तरहेँ
फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल । हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि
सोचने छल, जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत । जखन हाजी शम्सउद्दीन केँ पता
लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल । तँ एहि
कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन ।'

(... शीघ्र थही तिकपव थाव र्फ़ीनशीाँठ थपडेठ कएन
जायत । (

रिदेहक ३७३ म थक दिनांक ०९ फ़ेब्रुवरी २०२३ सँ
प्राबन्ध... नित नरन दिनेशी र्फ़माव मिश्र

<http://videha.co.in/> रिदेहप्रथम मैथिनी :

पत्रिका-पाम्फ़िक ३I ISSN 2229-547X VI DEHA
(since 2004) पव ।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक रिदेह, whatsapp no
+919560960721 [HTTP://VI DEHA.CO.IN/](http://VI DEHA.CO.IN/) I ISSN
2229-547X VI DEHA

४ (३)

नित नरन स्वशीन

कमनानन्द नाकेँ हम किए छुदु समीक्षक कहनियनि ?

कावण ओ छुदु समीक्षक छथि ।

ओ निथे छथियात्राक नगभग मय -मेथिनी उपन्यास" -
रर्षक रौद मेथिन खलुवजातीय रिराहक सपना, संघर्ष आ
रिडम्लना पव गविमाहजु उपन्यास निखरौक श्रेय
गौरीनाथकेँ जागत छनि । "

तँ की कमनानन्द ना स्वशीनसँ ओ श्रेय छीनि नेननि ?
की ओ हुनकव ब्रौह्मणरादी संस्कावक खहंकावजे हम -
-छिँ सकेँ उतावि ककरो आ छिँ सकेँ ककरो चहँ ।
केव पवाकाष्ठा थीक, आकि हुनकव अध्ययनक खलारक
प्रमाण ?

चनू खहाँकेँ नहँ चनी कमनानन्द ना केव स्रार्थी दुनियाँसँ
दूब, छुनछुदुसँ दूब स्वशीनक जादूरना साहित्यक निष्ठुन -
दुनियाँमे ।

खहाँक स्रगत खछि स्वशीनक साहित्यक दुनियाँमे ।

प्रसुत खछि स्वशीनक 'गामरौनी' (१९+२जे खरँ ()
उपनह्रँ खछि रिदेह आकारमे

निंक <http://videha.co.in/pothi.htm> पव ।

पहिन पाँतीमे उपन्यास खबलुसँ पहिनहिये 'गामरौनी'
उपन्यासक सल्लहमे स्वशीन निथे छथि-

"रिधरा रिराह आ खलुवजातीय रिराहक समर्थनमे । "

থা ঔপন্যাস খাবম্ভ ।

গামৰাঁনীক মূহু থা তখনে নমেনা, গামৰাঁনীক দাহ সংস্কাব
কে কবটে ? ব্ৰাহ্মণ সমাজ কি জাদর সমাজ ?

মৌখিনীক সিল্ডীকেটেড সমীক্ষাপব খন্তিম শ্ৰহাব ।

রিদেহক ৩৩৩ ম অংক দিনাক ০১ ফবরবী ২০২৩ সঁ
প্ৰাবম্ভ... নিত নরন স্বশীন

<http://videha.co.in/> রিদেহপ্রথম মৌখিনী :

পত্রিকা-পাঙ্কিক গ্ৰা ISSN 2229-547X VI DEHA
(since 2004) পব ।

-গজেন্দ্র ঠাফব, সম্পাদক রিদেহ, whatsapp no
+919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://VIDEHA.CO.IN/) ISSN
2229-547X VI DEHA

৩.

রিদেহক "সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাব বিশেষাক"

রিদেহ "সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাব বিশেষাক" নেন নিম্ননিখিত
বিষয়পব খানেখ গ্ৰ-মেন

editorial.staff.videha@gmail.com পব
খাম্বিত খন্তি ।

১. সাহিত্য, কনা থা সবকাবী থকাদমী: -

(ক) প্ৰবস্কাবক বাজনীতি

(খ) সবকাবী থকাদেমীমে পেসরাক গএব-নোকতাংকিক
রিধান

(গ) সত্তাগ্ৰুথ থা থকাদমী কেব কাজ কবরাক তবীকা

(ঘ) সবকাবী সত্তাক ছদ্ম বিরোধমে ঔপজন তাকোনিক

- समानांतव सत्राक कार्यपद्धति
- (७) थकादेमी प्रबन्कावमे पाग हेकठवः मिथक री यथार्थ
२. र्याङ्गित साहित संस्थान था प्रबन्कावक बाजनीति
३. प्रकाशिन जगतमे पसवन भ्रष्टाचाव था नेथक
४. मेथिनीक उद्यु नेथक संगठन था ओकव पदाधिकारी
सरहक थाचवण
५. स्कून-कानेजक मेथिनी रिभागमे पसवन साहितिक
भ्रष्टाचावक रिरिध रूप-
(क) पाठ्यक्रम
(ख) अध्यायन-अध्यापन
(ग) निह्यङ्गि
६. साहितिक पत्रकाविता, विरू, मंच-माना-मागक था
नोकार्पणक खेन-तमाशी
७. नेथक सरहक जन्म-मरण शिताङ्गी केव चूनार ,
केनेडवरद था तकवा पाछुक बाजनीति
८. दनित एरं नेथिका सरहक संगे भेद-भार था ओकव
शौषणक रिरिध तवीका
९. कोनो थान रिषय ।

७

रिदेह ब्रॉडकास्ट निम्ष्ट

रिदेह WWW.VIDEHA.CO.IN सञ्जही सूचना नेन थपन
whatsapp नम्बर हमव whatsapp no
+919560960721 पव पठाड, ओकव प्रयोग मात्र रिदेह
सञ्जही समाचाव देरौक नेन कएन जाएत ।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक विदेह, whatsapp no
+919560960721 [HTTP://VIDEHA.CO.IN/](http://VIDEHA.CO.IN/) ISSN
2229-547X VIDEHA

.....
मैथिली खा मिथिलासँ संरक्षित किछु झूथा सांगठः- खान
निकक रिषयमे सूचना
editorial.staff.videha@gmail.com केँ ग
मेनसँ पठारौ ।

<http://www.videha.co.in/> ("विदेह" प्रथम मैथिली
पाम्फ्लिक ग पत्रिका)

<http://gajendrat hakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> (गंठबनेठपव
मैथिली भाषाक प्राचीनतम उपस्थिति/ मैथिलीक पहिन
रंनंग- मैथिली भाषा रंनंगक एग्रीगेठव, ३ जुनाग
२००४)

<http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> (गंठबनेठपव मैथिली
भाषाक प्राचीनतम उपस्थिति/ मैथिलीक पहिन रंनंग-
मैथिली भाषा रंनंगक एग्रीगेठव, ३ जुनाग २००४)

भानसबिक गाछ जे सन २००० सँ यादुमिठीजपव
छन http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.html, <http://www.geocities.com/ggajendra>

खादि निकपव खा खानो ३ जुनाग २००४ क
पोस्ट <http://gajendrat hakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> (किछु दिन
नेन <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> निकपव, त्रात

wayback

machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258
capture(s) from 2004 to

2016 - <http://videha.com/> **भानसबिक गाछ-प्रथम मैथिनी र्नांग / मैथिनी र्नांगक एत्रीगेठव)** केव कपमे गन्ठबनेठपव मैथिनीक प्रचीनतम उपस्थितिक कपमे रिद्यमान खछि । ए मैथिनीक पहिन गन्ठबनेठ पत्रिका थिक जकब नाम रौदमे १ जनरबी २००४ सँ "रिदेह" पड्ने । गन्ठबनेठपव मैथिनीक प्रथम उपस्थितिक यात्रा रिदेह- प्रथम मैथिनी पाम्फिक ए पत्रिका धरि पहुँचन खछि,जे <http://www.videha.co.in/> पव ए प्रकाशित होगत खछि । थारँ "भानसबिक गाछ" जानरूत 'रिदेह' ए-पत्रिकाक प्रजाक संग मैथिनी भाषाक जानरूतक एत्रीगेठवक कपमे प्रयुक्त भइ बहन खछि । रिदेह ए-पत्रिका ISSN 2229-547X VI DEHA पन्नरमिथिना (धीरेन्द्र प्रेमर्षि) २०३.९ माघे संक्रान्ति- २००३ जनरबी मैथिनीक दोसव गन्ठबनेठ पत्रिका खछि जे ई निंक www.pallavmithila.in पव छन झुदा थारँ ए उपनछ्ने खछि । ए टिप्पणी मात्र गतिहास शुद्धता नैन खछि ।

<http://videha-aggregator.blogspot.com/> (मैथिनी भाषा र्नांगक एत्रीगेठव)

<http://www.videha.com/> (गन्ठबनेठपव मैथिनी भाषाक सभसँ पुरान उपनछ्ने उपस्थिति/ लोकप्रिय र्नांग- मैथिनी भाषा र्नांगक एत्रीगेठव ३. जूनाग २००४ www.gajendrathakur.blogspot.com)

<http://esamad.blogspot.com/> (पुनम मंडन आ थियका नाक पहिन मैथिनी न्यूज पोर्टन, ९ अगस्त २००४ सँ)

<http://prakarantar.blogspot.com/> (प्रकाशितव मैथिनीक लोकप्रिय र्नांग, फरवरी २००३.)

<http://vidyapati.blogspot.com/> (मैथिनीक लोकप्रिय र्नांग, अगस्त २००३.)

<http://www.vidyapati.org/> (मैथिनीक लोकप्रिय र्नांग, अगस्त २००३.)

<http://hellomithila.blogspot.com/> (हेनो मिथिना- धीरेन्द्र प्रेमर्षि, सम्पादक-प्रकाशक, कपा ना, सम्पादन सहयोग, पन्नर, मैथिनी साहित्यिक, ३ मग २००६)

<http://pallav.blogspot.com/> (हेनो मिथिना- धीरेन्द्र प्रेमर्षि, सम्पादक-प्रकाशक, कपा ना, सम्पादन सहयोग, पन्नर, मैथिनी साहित्यिक, १९ मग २००६)

<http://hellomithilaa.blogspot.com/> (मैथिली गृज पोर्टन, सितम्बर २००१)

<http://www.hellomithila.com/> (मैथिली गृज पोर्टन, सितम्बर २००१)

<http://shampadak.wordpress.com/> (मैथिली गृज पोर्टन, जनरबी-फरबी २००५)

<http://www.esamad.com/> (मैथिली गृज पोर्टन, जनरबी-फरबी २००५)

<http://hellomithilaa.wordpress.com/>

<http://premarshi.wordpress.com/> (धीरेन्द्र प्रेमर्षि)

.....

<http://anchinharakharkolkata.blogspot.com/> (मैथिलीक लोकप्रिय गजनक ब्लॉग)

<https://mithilastudentunion.com/> (Mithila Student Union)

.....

<https://vignprasar.gov.in/vign-ratnakar/> (रिज्ञान बनोकव)

LNU

<http://sanskrit.jnu.ac.in/maithili/index.jsp>

http://sanskrit.jnu.ac.in/student_projects/lexicon.jsp?lexicon=maithili

.....

ALL INDIA RADIO DOORDARSHAN आकाशवाणी दूरदर्शन

<http://prasarbharati.gov.in/>

<http://newsnair.com/>

<https://doordarshan.gov.in/>

आकाशवाणी मैथिली

पोडकास्ट <http://prasarbharati.gov.in/podcast.php?filterlang=Maithili&from=1947-08-15&fromwp=2020-08-29&to=2050-12-31&search=GO>

आकाशवाणी पठना/ दूरदर्शन मैथिली रेजनल गृज टैकस्ट डाउनलोड-1 <http://newsnair.com/RNU-NSD-Audio-Archive-Search.aspx>

आकाशवाणी पठना/ दूरदर्शन मैथिली रेजनल गृज टैकस्ट डाउनलोड-2 <http://newsnair.com/Regional-Text.aspx>

आकाशवाणी दूरदर्शन <http://prasarbharati.gov.in/playersource.php?channel=282>

आकाशवाणी दूरदर्शन यू ट्यूब चैनल <https://www.youtube.com/channel/UCGdNveEFmv4pPolWTEMxVA>

आकाशवाणी भागनपुर <http://prasarbharati.gov.in/playersource.php?channel=359>

आकाशवाणी पूर्णिया <http://prasarbharati.gov.in/playersource.php?channel=256>

आकाशवाणी पठना <http://prasarbharati.gov.in/playersource.php?channel=122>

ALL INDIA RADIO ENGLISH NEWS

ALL INDIA RADIO NEWS ARCHIVE

ALL INDIA RADIO TALKS AND CURRENT AFFAIRS

RAJ YA SABHA TV NEWS DISCUSSIONS

SANSAD TV

VI DEHA e-LEARNING YOUTUBE CHANNEL

<https://www.youtube.com/@videha-learning>

Vi deha Read Aloud Talking Maithili Audio Books (including Maithili Sign Language- 1st time in Maithili)

https://www.youtube.com/@videha_journal

.....

<http://bramhanews.blogspot.com/> (मैथिनी समाचार)

<http://www.mithilakhabar.com/> (लेपानक मैथिनी अ पत्रिका)

<http://mithilaneews.com/>

<http://www.maithilineews.blogspot.com/> (मिथिना अ मैथिनीक समाचारक सागठ)

<http://www.hamargamin/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<http://mithiladotcom.blogspot.com/> (मैथिनी बाह्यीय दैनिक)

<https://mppdainik.com/> (मैथिन प्रनजर्गिबण प्रकाश, मैथिनी दैनिक)

<http://mithilasamad.blogspot.com/> (मिथिना समाद, मैथिनी दैनिक)

<http://janakpurnews.blogspot.com/> (मिथिना अ मैथिनीक समाचारक सागठ)

<http://www.mithilalok.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<http://mithimedia.blogspot.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<http://www.mithimedia.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<https://mithiladharohar.blogspot.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<https://simanchal.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

<https://maithilijindabaad.com/> (मैथिनी नूज पोर्टल)

.....

<https://kirtinath.blogspot.com/> (कीर्तिनाथ ना रङ्ग)

<http://jct27novmaithili.blogspot.com/> (जगदीश चन्द्र ठाकुर "अनिन" क रङ्ग)

<http://brikhesh.blogspot.com/> (ब्रूशेश चन्द्र नान)

<http://www.chetnasamiti.org/> (चेतना समिति, पठनाक रेससागठ)

<http://shiva-pustak-bhandar.blogspot.com/> (मैथिनी पोथी कानू)

<https://mishrarn.blogspot.com/> (भोवसँ साँस धवि)

<https://rjanakpuri.blogspot.com/> (साहित्यप्री)

<http://bataahmaithilin/>

<http://maithilpravahika.org/>
<http://ganeshbawra.blogspot.com/>
<http://maithilnews.com/>
<http://anandjhakavitakahani.blogspot.com/>
<http://chaaywala.blogspot.com/>
<http://maithilputr.blogspot.com/>
<http://maithilputramanu.blogspot.com/>
<http://mithilanchalpatrika.blogspot.com/>
<http://mithilakbat.blogspot.com/>
<http://maithilimesonline.blogspot.com/>
<http://mithilavi dehavajjitrhut.blogspot.com/>
<http://samadiya.blogspot.com/>
<http://jityumaitihili.blogspot.com/>
<http://pratipadamaitihili.blogspot.com/>
<http://bhatsimar.blogspot.com/>
<http://maithilirangmanch.blogspot.com/>
<http://www.mithilavaani.blogspot.com/>
<http://www.maitihilisongsjagat.co.in/>
<http://mithilablog.com/>
<http://www.lahakchahak.com/>
<http://www.jaimithila.com/>
<http://www.dahejmuktmithila.org/>
<http://mithilavaani.blogspot.com/>
<http://www.chamundanagarpachahi.com/>
<http://kisansankalplok.wordpress.com/>
<http://www.kisansankalplok.co.nr/>
<http://maithilisongshub.blogspot.com/>
<http://www.rajnipallavi.com/>
<https://maithilnewsnetwork.com/>
<https://mithilamirror.com/>
<https://www.emithilain/>

<http://csts.org.in/> (CSTS)

<http://www.samaysaal.com/> (समय सान)

<https://www.maitihili.org.in/> (रोशिन चौधरी)

<https://doorvaksata.org/> (मिशन दूरक्षित)

<http://mithilaksharshikshaabhiyan.in.net/> (मिथिनाम्बर शिक्षा खलियान)

<http://mithilakshar.in/> (मिथिनाम्बर शिक्षा खलियान)

<https://missionmithilakshar.blogspot.com/> (सिद्धिबन्धु- मिशन मिथिनाम्बर निपि)

<https://mithilani.in/> (मिथिनानी)

<https://www.mithilmanch.in/> (मेथिन मंच)

<http://madhubani.co.in/>

<http://www.premkumarmallik.com>

<http://apandalan.wordpress.com/>

<http://www.mithilaworld.tk/>

<http://www.mithilachowk.com/>

<http://maitihilisongsgeet.blogspot.com/>

<http://rayprabhatbhatt.blogspot.com/>

<http://amitmohanjha83.blogspot.com/>

<https://maitihiliswasthyaparicharcha.blogspot.com/> (मेथिनी स्नाह्य परिचर्चा- बमाकब चौधरीक ब्लाग)

<http://maitihili-darpan.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय ब्लाग)

<http://mithilatol.blogspot.com> (मिथिनाठेन मेथिनीक लोकप्रिय ब्लाग)

<http://maitihilicinema.blogspot.com/> (मेथिनी फिल्म)

<http://maitihilifilms.blogspot.com/> (मेथिनी फिल्म)

<http://maitihili-drama.blogspot.com/> (विदेह मेथिनी नाट्य ँसेर- रेचन ठाकुरक ब्लाग)

<http://mjnk.co.cc/> (अ जनकपुर गृज, तवांग मॉडन, मिथिना गल्फमेशन)

<http://www.TeraiNepal.co.cc/> (तवांग नेपाल मिथिना जनकपुर मधेशी तानचान Anytime Anywhere see)

<http://maitihilaurmithila.blogspot.com/> (मेथिनक आ मिथिनाक लोकप्रिय ब्लाग)

<https://www.mithiladaini.in/> (मिथिना दैनिक)

<http://www.mithilaamanch.blogspot.com> (मिथिना मंच)

<http://maitihilisong.blogspot.com/> (मिथिना आ मेथिनीक समाचारक ब्लाग)

<http://maitihilifoundation.blogspot.com/> (मेथिनी फाउन्डेशन)

<http://maitihilibhasha.blogspot.com/> (काथप कमनक ब्लाग)

<http://rkjteoth.blogspot.com/> (कपेशि क्खार ना "लथ"क र्बनाग)

<http://paraati.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://singarhaar.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://vaachik.wordpress.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://mithilainfo.blogspot.com> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://mithlasamachaar.blogspot.com> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://pilakhar.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://desilbayna.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://maithilynjha.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://gaam-ghar.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://mithila-mihir.blogspot.com/> (मेथिनीक लोकप्रिय र्बनाग)

<http://www.maithililekhaksangh.blogspot.com/> (मेथिनी लेखक संघक जानसुत्र)

<http://www.maithili.co.uk/> (मिथिनी कलचन अर्गेनागजेशन, यू.के.)

<http://minapjanakpur.org/> (मिनाप, जनकपुर)

<http://www.airdarbhanga.org/> (आकशिनी दबर्गक सागठ)

<http://mithilangan.org/> (मिथिनगनक सागठ)

<http://www.desilbayana.com/> (देसिन रयना, हदवारौद)

<http://www.vnymin/> (विद्यपति मेथिन हरा मठ)

<http://www.jaimithila.com/> (मिथिनीक सञ्चता, संस्कृति, रिभूति, गीत-संगीत आ र्बत बास जानकावीक लेन)

<http://sobhagyamithilatv.com/> (सौभाग्य मिथिनी- पहिन मेथिनी चैनल)

<http://kashyap-mithila.blogspot.com/>

<https://kashyapartschool.wordpress.com/> (प्रकृ क्खार कथप आ शिनीनीक सागठ)

<http://mithilapaintingtraining.blogspot.com/>

<http://dularuababumithilifilmblogspot.com/>

<http://senuraklaajmaithilifilmblogspot.com/>

<http://maithilivideosongs.blogspot.com/>

<http://kalikantjhabuch.org/> (कानी कति ना "रूच")

<http://saketanands.blogspot.com/> (साकेतानन्दजीक जानरूत)

<http://gunjang.blogspot.com/> (गुजजगीक जानरूत)

<http://darihare.blogspot.com/> (श्याम दबिहरेक जानरूत)

<http://deoshankarnavin.blogspot.com/> (देरशिकव नरीनक जानरूत)

<http://www.udayanarayana.com/> (नचिकेतक सागठ)

<http://www.indianembassy.org.np/> (भारतीय दूतवास नेपाल)

<http://www.purvottarmaithisamaj.com/> (पूर्वोत्तर मैथिल समाज)

<http://www.purvottarmaithis.blogspot.com/> (मिथिला सांस्कृतिक समन्वय समितिक त्रैमासिक पत्रिका)

<http://apanmihlatha.blogspot.com/>

<http://maithilikavita.blogspot.com/>

<http://pankajjha23.blogspot.com/>

<http://maithili-haike.blogspot.com/>

<http://manak-maithili.blogspot.com/>

<http://mihlathauday.org/>

<http://dsal.uchicago.edu/lsi/> (Linguistic Survey of India, Gramophone recordings)

<http://dsal.uchicago.edu/lsi/taxonomy/term/1718> (Linguistic Survey of India, Gramophone recordings, Maithili)

<http://music2.cooltoad.com/music/category.php?id=10576>

<http://maithiliacademy.org/>

<https://maithiliacademybihar.org/> (मैथिली अकादमी, पठना)

मैथिली भोजपुरी अकादमी, दिल्ली

http://artandculture.delhigovt.nic.in/wps/wcm/connect/doi_t_art/Art+Culture+and+Language/Home/Maithili-Bhojpuri+Academy/

<http://maithili.sourceforge.net/>

<http://ansi.ss.org/>

<http://fedoraproject.org/>

<https://fedorahosted.org/fuel/wiki/fuel-maithili>

<http://l10n.gnome.org/teams/mai>

<http://translate.fedoraproject.org/languages/mai>

<http://www.biharlokmanch.org/> (मिथिला-मैथिली पोथी अननागन कानू)

http://www.biharlokmanch.org/mithila_products_online.php (Buy Mithila-Maithili books online)

<http://mithila-haat.com/> (Buy Mithila-Maithili books/ other materials online)

<http://www.antikapakashan.com/> (अंतिका प्रकाशनक सागठ- मैथिली प्रकाशक)

<https://shashiprakashan.blogspot.com/> (शशि प्रकाशन- - मैथिली प्रकाशक)

<https://pallavipublication.blogspot.com/> (पल्लवी प्रकाशन- - मैथिली प्रकाशक)

<http://www.navarambh.com/> (नरावभ- - मैथिली प्रकाशक)

<http://www.gorkhapatra.org.np/>

<http://www.sajha.org.np/>

<http://www.kantipuronline.com/>

<http://mithilahyd.org/>

<http://www.jyoticonsultant.com/> (मेथिनक लोकवी डाँठ काम)

<http://www.mithilamantahan.com/>

<http://www.brandbihar.com/>

<http://www.biharbrains.org/>

<http://maithilijokes.blogspot.com/>

<http://www.rdo91fmblogspot.com/>

<http://www.kfn961.com/> (हेला मिथिना कार्यक्रम प्रहक शिनिके नेपाली समयानुसार बाति ९.३० रजेसँ ११ रजेधरि आ बाजनीतिक रिषयरसुपब केन्द्रित चौरठिया कार्यक्रम प्रहक सोमके बाति १० सँ ११ रजेधरि प्रसावण)

<http://www.radiokantipur.com/> (हेला मिथिना कार्यक्रम प्रहक शिनिके नेपाली समयानुसार बाति ९.३० रजेसँ ११ रजेधरि आ बाजनीतिक रिषयरसुपब केन्द्रित चौरठिया कार्यक्रम प्रहक सोमके बाति १० सँ ११ रजेधरि प्रसावण)

<http://www.jumptv.com/en/channel/nepal1/> (नेपाली टी.वी.-जम्प टी.वी. मेथिनी कार्यक्रम सूचना)

<http://janakifm.org.np/> (जानकी एफ.एम., मेथिनी समाचाव रेडियो)

<http://www.mithilaradio.com/> (मेथिनी रेडियो)

<http://www.youtube.com/user/Janakifm> (जानकी एफ.एम., मेथिनी समाचाव रेडियो Youtube channel)

<http://www.radiomithila.org/> (मेथिनी रेडियो)

<http://www.appanmithila.org/> (रेडियो खप्पन मिथिना ९४.४ MHz)

<http://www.janakpurtoday.com.np/>

<http://madanpuraskar.org/>

<http://www.madheshuk.org/> (एसोशिएशन अह नेपाली मधेसीज गन यु.के.)

<http://www.mithilaart.com/> (थीमति श्रला साक सागठ)

<http://www.mithilavihar.com/>

<http://www.sugatisopan.com/>

<http://www.maithilsamaj.org.in/>

<http://www.maithilsamaj.com/>

<http://www.janakpurcity.com/>

<http://www.janakpur.com.np/>

<http://home.att.net/~maithils/>

<http://shyanprakashjha.com/>

<http://ramanathjha.com/>

<http://www.ramajha.com/>

<http://sudhakar.co.in/maithili>

<http://www.maithils.net/>

<http://www.getpredictiononline.com/>

<http://www.bihartimes.com/>

<http://www.bihar.ws/>

<http://www.patnadaily.com/>

<http://www.krraman.blogspot.com/>

<http://www.adi-maithili-kavita.blogspot.com/>

<http://www.mithilasevasamiti.blogspot.com/>

<http://www.jankitoday.blogspot.com/>

<http://opjha.blogspot.com/>

<http://chittahajagat.in/> (देवनागरी लिपिक ब्रंागक एहीगैठब)

<http://mailorang.blogspot.com/> (मैलोरबंग नाँठ संस्रक ब्रंाग)

<http://mailorang.in/> (मैलोरबंग)

<http://mailorang.com/> (मैलोरबंग)

<http://vandanageet.blogspot.com/>

<http://www.darbhangaaraj.blogspot.com/>

http://mi thila _samachar.tripod.com/mithilasamachar/ (मिथिना आ मैथिनीक समाचाबक सागठ)

<http://www.ciilcorpora.net/maisamhtm>

<http://www.ilc.in/Maithili/Minde.aspx> (मैथिनी खोजाब आ फाँल)

<http://www.mithilaarts.com/>

<http://www.mithilapainting.org/>

<http://www.maithili.net/> (मिथिना-मैथिन-मैथिनीक लोकप्रिय सागठ)

<http://www.mithilaonline.com/> (मिथिना-मैथिन-मैथिनीक लोकप्रिय सागठ)

<http://www.onlinemithila.in/> (मिथिना-मैथिन-मैथिनीक लोकप्रिय सागठ)

<http://www.nnl.gov.np/>

<http://www.nepalacademy.org.np/>

<http://www.karnagoshti.org/>

<http://surmasti.com/>

<http://www.maitihiliworld.com/>

<http://www.mithila-museum.com/aboutMM/Index.html>

<http://www.tribhuvan-university.edu.np/>

<http://www.wastifoundation.com/> (स्वच्छि फाँडनेशनक सागँठ)

<http://foundationsaarcwriters.com/>

<http://www.opm.gov.np/>

<http://www.moe.gov.np/> (नेपान सबकावक सागँठ)

<http://lnmu.bih.nic.in/>

<http://gov.bih.nic.in/> (बिहार सबकावक सागँठ)

<http://www.India.gov.in/>

<http://rajbhasha.nic.in/>

<http://www.hindinideshalaya.nic.in/>

<http://themithila.tripod.com/>

<http://www.mithilaconnect.com/>

<http://www.esabha.net/> (मेथिन बिरालक सागँठ)

<http://www.maitihilvi.vah.com/> (मेथिन बिरालक सागँठ)

<http://www.kanyadan.net/> (मेथिन बिरालक सागँठ)

<http://www.maitihilbrahminivahbandhan.org/> (मेथिन बिरालक सागँठ)

<http://www.mithilashaadi.com/> (मेथिन बिरालक सागँठ)

<http://www.kalyanifoundation.org/>

<http://www.madhubani.com/>

<http://www.janakpur.org/>

<http://www.darbhanga-friends.com/>

<http://www.hindisansthan.org/>

<http://www.biharassociation.net/>

<http://www.nationallibrary.gov.in/> (नेशनल नागरेबरी क्लोनकता)

<http://dpl.gov.in/> (दिल्ली परिनिक नागरेबरी)

<http://www.connemara-public-library-chennai.com/> (क्लेमेरावा परिनिक नागरेबरी)

<http://rrrf.gov.in/> (बाजल बाय मोहन बाय नागरेबरी फाँडनेशन)

<http://www.sahitya-akademi.gov.in/> (साहित्य अकादमीक सागँठ)

<http://www.nbtindia.org.in/> (नेशनल बुक ट्रस्टक सागँठ)

<http://www.csuchi.co.edu/anth/mitihila/>

<http://web.mac.com/nadjagrimm/Website/WDC/Mitihila%20Art%20.html>

<http://www.southasianist.info/india/mitihila/index.html>

<http://www.mitihilalive.com/>

http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=mai

<http://linguistlist.org/forms/langs/LLDescription.cfm?code=mai>

<http://www.languageshome.com/English-Maitihili.htm>

<http://www.rosettaproject.org/archive/mai>

<http://www.nepal.gov.gov.np/>

<http://maitihili-mp3-songs.folkmusicindia.com/>

<http://www.ciil.org/> (ভাবতীয় ভাষা সংস্থানক সাগঠ)

<http://www.ciilibrary.org/>

<http://www.lisindia.net/Maitihili/Maitihili.html>

http://www.ntmorg.in/languages/maitihili/default_maitihili.asp (বাস্ত্রীয় ঞ্চরাদ মিশিন)

<http://www.samsung.com/in/news/localnews/2012/tagore-literature-awards-bring-together-india-best-literary-talent> (TAGORE LITERATURE AWARD)

<http://www.samsung.com/in/news/localnews/2011/samsung-felicitates-the-winners-of-tagore-literature-awards-2010> (TAGORE LITERATURE AWARD)

<http://www.samsung.com/in/Tagore-Awards/index.html> (TAGORE LITERATURE AWARD)

<http://jnanpith.net/> (ভাবতীয় জনপীঠক সাগঠ)

<http://bparishad.in/> (ভাবতীয় ভাষা পবিষদ, ক্রোনকাতাক সাগঠ)

<http://www.bharatiyabhashaparisad.com/> (ভাবতীয় ভাষা পবিষদ, ক্রোনকাতাক রাগর্থা)

<http://www.themanbookerprize.com/> (মেন-বুকব পুবস্কাবক সাগঠ)

<http://www.commonwealthfoundation.com/> (কামনরেনথ ফাউন্ডেশিনক সাগঠ)

<http://www.crossword.in/> (র্রোডাহেলন-ফাসরডক সাগঠ)

<http://www.pulitzer.org/> (পুলিতজব পুবস্কাবক সাগঠ)

<http://nobelprize.org/> (নোরেন পুবস্কাবক সাগঠ)

<http://www.goakonkaniakademi.org/akademi/aims.htm> (গোরা ক্রোকণী ঞ্চকাদমীক সাগঠ)

<http://www.museindia.com/>

<http://www.asiawrites.org>

<http://indianorway.wordpress.com/>

<http://samanvayindianguagesfestival.org/>

<http://jai pur literature festival .org/>

<http://dscprize.com/>

<http://www.hindu.com/lr/2011/04/03/stories/2011040350010100.htm>

<http://southasianlitfest.com/>

<http://www.varnamala.org/>

<http://india.poetryinternationalweb.org/>

<http://www.fortunecity.com/victorian/charcoal/49/>

<http://www.tarainews.comnp/>

VI DEHA I ST MAI THI LI FORTNI GHTLY EJ OURNAL ARCHI VE

<http://vi deha -archi ve .bl ogspot .com/>

रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङ पत्रिका मैथिली पोथीक ञकारिगर

<http://vi deha -pot hi .bl ogspot .com/>

रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङ पत्रिका ञडियो ञकारिगर

<http://vi deha -audi o .bl ogspot .com/>

रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङ पत्रिका रीडियो ञकारिगर

<http://vi deha -vi deo .bl ogspot .com/>

रिदेह प्रथम मैथिली पाष्किक ङ पत्रिका मिथिला चित्रकला, ञधुनिक कला ञ चित्रकला

<http://vi deha -pai nti ngs -phot os .bl ogspot .com/>

रिदेह ङ पत्रिकाक सभ्ठा पुरान ञक-Vi deha e journal 's all old issues

<http://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha />

रिदेह ङ ञक पत्रिकाक पतिन ३.०-

<https://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -archi ve -part -i />
रिदेह ङम ञक पत्रिकाक ३.०म सँ १४९-

<https://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -archi ve -part -ii />
रिदेह ङपत्रिकाक १३.०म ञ ञगर्क ञक-

<https://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -archi ve -part -iii />

मैथिली पोथी डाउनलोड Maithili Books Download

<http://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -pot hi>

मैथिली ञडियो सकनन Maithili Audio Downloads

<http://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -audi o>

मैथिली रीडियोक सकनन Maithili Videos

<http://sites.google.com/a/vi deha .com/vi deha -vi deo>

मिथिला चित्रकला ञधुनिक चित्रकला ञ चित्र /Mi thila Painting/ Modern Art and Photos

<http://sites.google.com/a/vidaha.com/vidaha-paintings-photos/>

सगव बाति दीप जवय

<http://sagarraatideepjarray.blogspot.com/>
<http://sagarraatideepjarray.wordpress.com/>

रिदेह मैथिली क्रिज :
<http://vidahaquiz.blogspot.com/>

रिदेह मैथिली जानरुत एशीपेठैव :
<http://vidaha-aggregator.blogspot.com/>
रिदेह मैथिली साहित्य खेज्जोमे खनूदित

<http://madhubani-art.blogspot.com/>
रिदेहक पूर्र-कप "भानसविक गाड" :

<http://gajendratyakur.blogspot.com/>
रिदेह गडेकल :

<http://vidaha123.blogspot.com/>
रिदेह फागन :

<http://vidaha123.wordpress.com/>

Mai thili Sign Language- पहिन मैथिली संकेत निपि र्बनांग

<https://maithili-sign-language.blogspot.com/>

रिदेह ब्राह्मी- ब्राह्मी निपिमे मैथिलीक पहिन र्बनांग

<https://maithili-brahmi.blogspot.com/>

रिदेह खरोष्ठी- खरोष्ठी निपिमे मैथिलीक पहिन र्बनांग

<https://maithili-kharoshti.blogspot.com/>

रिदेह कैथी निपिमे- मैथिलीक कैथी निपिमे पहिन र्बनांग

<https://maithili-kai thi.blogspot.com/>

रिदेह नेराइ ी निपिमे- मैथिलीक नेराइ ी निपिमे पहिन र्बनांग

<https://maithili-newari.blogspot.com/>

रिदेह खाग.पी.ए. निपिमे- मैथिलीक खाग.पी.ए.मे पहिन र्बनांग

<https://maithili-ipa.blogspot.com/>

रिदेह- उर्दू नस्तानिक निपिमे मैथिलीक पहिन र्बनांग

<https://maithili-urdu.blogspot.com/>

रिदेह- तिव्रती निपिमे मैथिलीक पहिन र्बनांग

<https://maithili-tibetan.blogspot.com/>

रिदेह: सदेह : पहिन तिवहता (मिथिनांफव) जानरुत (र्बनांग)

<http://vidaha-sadeha.blogspot.com/>

रिदेह: र्बैन: मैथिली र्बैनमे: पहिन र्बैन रिदेह द्वावा

<http://videha-braille.blogspot.com/>

रिदेह गूगन-ग्रुप

<https://groups.google.com/g/videha>

रिदेह फेसबुक ग्रुप

<https://www.facebook.com/groups/7436498043>

<https://www.facebook.com/groups/10299304978>

<https://www.facebook.com/groups/videha>

गजेन्द्र ठाकुर गडेकर

<http://gajendrat hakur123.blogspot.com>

लेना सुठका

<http://mangan-khabas.blogspot.com/>

Vi deha Radio रिदेह रेडियोपोडकास्ट सागठ करिता खादिक पहिन-मेथिली कथा:

<http://videha123radio.wordpress.com/>

<http://videha.listen2myradio.com/>

रिदेह मेथिली नाँठ उमेर

<http://maithili-drama.blogspot.com/>

समदिया

<http://esamaad.blogspot.com/>

मेथिली फिल्म

<http://maithilifilms.blogspot.com/>

मेथिली हागकु

<http://maithili-hai ku.blogspot.com/>

मानक मेथिली

<http://manak-maithili.blogspot.com/>

रिहनि कथा

<http://bihanikatha.blogspot.com/>

मेथिली करिता

<http://maithili-kavita.blogspot.com/>

मेथिली कथा

<http://maithili-katha.blogspot.com/>

मेथिली समानोचना

<http://maithili-samalochna.blogspot.com/>

Maithili Literature in English

<http://madhubani-art.blogspot.com/>

तिवहता- कैथी फ़ॉण्ट/ मैथिली ब्राह्मणिक पङ्गी खाधावित गतिहास

https://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/handle/2027.42/110341/pandey_1.pdf?sequence=1 (उत्तर-बिहारक मैथिली ब्राह्मणिक जाति)

<https://www.unicode.org/L2/L2009/09329-maitili.pdf> (यूनीकोड तिवहता फ़ॉण्ट नै आरेदन ३० सितम्बर २००९-बिदेहक सहयोग)

<https://www.unicode.org/L2/L2011/11175r-tirhuta.pdf> (यूनीकोड तिवहता फ़ॉण्ट नै आरेदन ३. मङ्ग २०११-बिदेहक सहयोग)

<http://www.tirhutalipi.4t.com/> (देरनागरी-तिवहता फ़ॉण्ट-रेस्टर्न खाधावित)

<http://www.anujha.co.cc/> (देरनागरी यूनीकोड खाधावित तिवहता फ़ॉण्ट-मिथिला)

"बिकीपीडिया"मे मैथिली

<http://translatewiki.net/wiki/Project:Translator>

http://meta.wikimedia.org/wiki/Requests_for_new_languages/Wikipedia_Maitili

<http://translatewiki.net/wiki/Special:Translate?task=untranslated&group=core-mostused&limit=2000&language=mai>

<http://incubator.wikimedia.org/wiki/Wp/mai>

<http://translatewiki.net/wiki/MediaWiki:Mainpage/mai>

अतिम पाछु सागठ बिकी मैथिली प्रोजेक्टक अछि । एहि निक सभ पब जा कय प्रोजेक्टके आगाँ रूँड ।

बिकीपीडिया/ गुणन प्रोजेक्ट/ मिथिलासभ (तिवहता) आ आन फ़ॉण्ट/ कौनों प्रोजेक्ट आवस्य:

बिकीपीडिया ०१ फेब्रुवरी २००९ निक

<https://books.google.co.in/books?id=VC-BD5Ad6z4C&pg=PA1&pg=PA1#v=onepage&q&f=false>

(मैथिली देरनागरी)

<https://books.google.co.in/books?id=cTezCU59bjwC&pg=PP1&pg=PP1#v=onepage&q&f=false> (मैथिली तिवहता)

<https://books.google.co.in/books?id=3zKudz6wA08C&pg=PP1&pg=PP1#v=onepage&q&f=false> (मैथिली ब्रह्म)

गुणन प्रोजेक्ट २३ जून २०११क निक

<https://www.facebook.com/groups/videha/permalink/138489416229195/>

गुणन प्रोजेक्टक धुनमे

"बिहारी" भाषाक बिदनामे मैथिली नै आन प्रोजेक्टक धुन बनेबाक आरेदन बिदेहक सदस्यगण द्वारा देन गेल अछि । अपन योगदान गुणन प्रोजेक्ट नै कक,

आ कएन सम्पादन बिदना कान कावण मे (अग्रजमे) "बिहारी" नामा कोनो भाषा नै लेबाक चर्चा कक । ए निकपब अग्रवाद कक;

गुणन एकाईटर्स नै गन केनाक बाद ।

<http://www.google.com/transconsole/giyl/chooseProject>

<http://www.google.com/transconsole/giyl/chooseActivity?project=gws&langcode=bh> (link closed)

मिथिलासभ (तिवहता) फ़ॉण्ट नै आरेदन ३० सितम्बर २००९ आ फेब्रु सँशोधित आरेदन ३. मङ्ग २०११ केँ श्री अशुमन पाण्डेय द्वारा देन गेल आ दुनु बेर एमे बिदेहक सहयोगक बनि भेल । ११ जूनकेँ श्री अशुमन पाण्डेय एक सँशोधित सूचना बिदेहक फेसबुक ग्रुपमे देननि । आरु ग फ़ॉण्ट बनि क२ तैयार अछि आ नीचाँक निकपब डाउनलोड नै उपलब्ध अछि ।

तिवहता, नेराही आ कैथी फ़ॉण्ट डाउनलोड [Google's Noto Fonts project/ GitHub](https://github.com/google/fonts)

तिवहता फ़ॉण्ट	कैथी एपीएफ	कैथी टीपीएफ	नेराही एपीएफ	नेराही टीपीएफ
---------------	------------	-------------	--------------	---------------

<https://fonts.google.com/> (Google Open Fonts download)

Tirhuta Offline Keyboard download

Keyman Tirhuta/ Vedic Devanagari Keyboards Download

<https://malarproject.gitlab.io/tirhuta> (Tirhuta Keyboard Online)

https://keymanweb.com/?_ga=2.7155890.1818820209.1675749426-2042013574.1675749426#mai-tirh.Keyboard_tirhuta

https://keymanweb.com/?_ga=2.241635586.1818820209.1675749426-2042013574.1675749426#mai-tirh.Keyboard_malar_tirhuta

<https://aksharamukha.appspot.com/converter> (Script / Website Convertor)

<https://aksharamukha.appspot.com/keyboards> [Input (IME)]

<https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> (fonts - opensource)

<https://www.cdac.in/> (Tirhuta/ Unicode Typing Tool)

यूनिकोड तिवहता फांठ, "रिक्कीपीडिया"मे मैथिली आ आरं मैथिली "गूगल ट्रांसलेट" / रिग-मागफासांयठ ट्रांसलेटवमे सेहो । अगिना नम्मा "अमेजन खनेक्का"

गूगल रीड / गूगल ट्रांसलेट (मैथिली)

<https://bard.google.com/> (गूगल रीड)

गूगल ट्रांसलेटक निंक

<https://translate.google.com/?sl=en&tl=mai&op=translate>

गूगल ट्रांसलेटकेँ खाव पुर, कवरीक अगता छै तग नैन अगिना काज अइ बहन छी:

<https://translate.google.com/about/contribute/>

[Crowdsourc](#) [e](#) [Maithili](#) [Community](#)

Please fill the form

Next Step

Download the Crowdsourc app from android play store and start contributing or go to web on the following link for contributing:

<https://crowdsourc.google.com/about/>

Crowdsourc by Google is a gamified platform that empowers users to directly train Google's artificial intelligence systems and make Google products work equally well for everyone, everywhere.

छैठ जी.पी.टी- जी.पी.टी.-४ / मागफासांयठ रिग ट्रांसलेट (मैथिली)

<https://openai.com/>

<https://openai.com/gpt-4>

<https://openai.com/chatgpt>

<https://www.bing.com/translator>

<https://translator.microsoft.com/>

CONTRIBUTE VOICE CLIPS TO MICROSOFT TRANSLATOR

GO TO <https://translator.microsoft.com/>

Download Microsoft Translator APP- (Android/ IOS)

Click three horizontal lines in the left top corner.

Click "on" to Contribute Voice Clips to contribute clips to teach Microsoft's speech technology more about Maithili.

Your contribution start confirmation date/ time appears, which could be sent to your email too.

AI 4BHARAT (MAI THILI)

AI 4BHARAT [Maithili Version 2 translation IndicTrans2 launched on May 26,2023; Nilekani Centre at AI 4Bharat launched on July 28, 2022]

<https://ai4bharat.iitm.ac.in/> (AI 4BHARAT IIT MADRAS)

<https://models.ai4bharat.org/#/nmt/v2> (Maithili Translation Version 2)

<https://github.com/AI4Bharat/IndicTrans2>

<https://arxiv.org/abs/2305.16307>

<https://github.com/AI4Bharat> (GitHub AI4Bharat)

<https://ai4bharat.iitmadras.in/models> (AI4Bharat Models)

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfEOrRdR4SxFbzFD9CSR1sCrREUMdbsg7wsbZ6Vfxn6FQoq8A/viewform?pli=1> Audio Transcriber Maithili Apply)

अमेजन अलेक्सा मैथिनी (श्री...)

किड मैथिनी रिक्विपिडिया पेजक निंक:

रिदेह (पत्रिका) <https://mai.wikipedia.org/s/kgv>

गण्डबनेठक संभावमे मैथिनी भाषा <https://mai.wikipedia.org/s/s6h>

भानसबिक गाड <https://mai.wikipedia.org/s/lipm>

रिदेह <https://mai.wikipedia.org/s/ie1>

रिदेहक फेसबुक भर्सन <https://mai.wikipedia.org/s/iu1>

रिदेह सम्मान <https://mai.wikipedia.org/s/ljc2>

रिदेह आकगित <https://mai.wikipedia.org/s/ljc0>

रिदेह मिथिना बने <https://mai.wikipedia.org/s/ljc3>

रिदेह मिथिनाक खोज <https://mai.wikipedia.org/s/ljc4>

रिदेह सूचना संपर्क अक्षरणा <https://mai.wikipedia.org/s/ljc5>

श्रुति प्रकाशन <https://mai.wikipedia.org/s/liu7>

अनचिह्वाब आखब <https://mai.wikipedia.org/s/ion>

मैथिनी गजन <https://mai.wikipedia.org/s/ldz>

मैथिनी बान गजन <https://mai.wikipedia.org/s/liex>

मैथिनी भाडि गजन <https://mai.wikipedia.org/s/lif1>

.....

किड मैथिन पोथी, ऑडियो-रीडियो, कनाह्रति/ यू ट्यूब चैनल डाउनलोड सागठ (उपन सोर्स)

[NCERT BHASHA SANGAM](#)

NCERT (Maithili-English-Hindi Conversations)

[मैथिनी-हिन्दी रातनाप \(३ घण्टा\)](#)

मैथिनी (मैथिनी संकेत भाषा सहित- मैथिनीमे पहिन लेब)

https://www.youtube.com/@vidaha_journal

<https://youtu.be/TebuC-lrSs8>

<https://ncert.nic.in/bs-2021.php>

[SAHI TYA AKADEMI](#)

<http://sahitya-akademi.gov.in/publications/e-books.jsp>

<http://sahitya-akademi.gov.in/general/Digitalbooks.jsp>

C11L

<http://corporaciil.org/maisamhtm>

अध्यासन (बमानन्द सा बमण)

<http://corporaciil.org/pdf/maidhili/pdf/MAI1.pdf>

अध्यासन कनकनी- महेंद्र

<http://corporaciil.org/pdf/maidhili/pdf/MAI2.pdf>

अध्यासन संग्रह- बमानाथ सा (बी.पी.एस.सी. सिनेरेंस)

<http://corporaciil.org/pdf/maidhili/pdf/MAI3.pdf>

अध्यासन केव दीप पर- स केदाव कानन आ अवरिन्द ठाकुर

<http://corporaciil.org/pdf/maidhili/pdf/MAI4.pdf>

अध्यासनी गण संग्रह- स शिनेन्द्र मोहन सा

<http://corporaciil.org/pdf/maidhili/pdf/MAI5.pdf>

ARCHIVE.ORG (बिजयदेव सा)

https://archive.org/details/vijay_deo_jha

Videha Maithili eBooks/ eJournals/ Audio-Video Archive

<http://videha.co.in/archive.htm>

IGNCA

<http://ignca.nic.in/coilnet/maithila.htm>

<http://ignca.nic.in/coilnet/kalyani.htm> (MAITHILI ENGLISH DICTIONARY)

अध्यासनी दर्शन

<https://maithiladarshan.com/> (online pdf of Maithili journal)

तीव्रभक्ति

https://archive.org/details/@teerbhukti_journal

OLE NEPAL's E-PUSTAKALAYA (<https://pustakalaya.org/en/>)

पौथीक विक

अध्या.जी.एन.सी.ए.- ए.एस.अध्या. <https://ignca.gov.in/divisions/asi-books/>

https://ignca.gov.in/Asi_data/16612.pdf (History of Navya-Nyaya in Mithila)

https://ignca.gov.in/Asi_data/42365.pdf (Studies in Jainism and Buddhism in Mithila)

https://ignca.gov.in/Asi_data/63227.pdf (Mithila in the Age of Vidyapati)

https://ignca.gov.in/Asi_data/64994.pdf (Cultural Heritage of Mithila)

https://ignca.gov.in/Asi_data/72754.pdf (Mithila under the Karnatas)

ए.एस.अध्या.अध्यासनी https://tspasibhopal.nic.in/assets/pdf/publication/temples_of_mithila_english.pdf

ए.एस.अध्या.हिन्दी https://tspasibhopal.nic.in/assets/pdf/publication/temple_of_mithila_hindi.pdf

अध्यासनी साहित्य संस्थान <https://www.maithilisahityasansthan.org/resources>

दर्शनीय मिथिला (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

Brochure 1 (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

Brochure 2 (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

Brochure 3 (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

Brochure 4 (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

Brochure 5 (मैथिली साहित्य संस्थान निक)

<https://bloomlibrary.org/language:mai> (ब्लूम नागब्रैरी मैथिली)

अविपन फाउण्डेशन (<http://www.arianafoundation.org/>)

PRATHAM BOOKS MAITHILI STORYWEAVER

https://www.youtube.com/playlist?list=PLAT74nNc2fmYaW29mRVAIgzRq63_9zWbI (मैथिली अडियो ब्क)

<https://www.youtube.com/channel/UCe1HEUJEzc-NUbMsHzklHLw> (विदेह मैथिली खनाड-वीड खत्रेजी ठाकिंग-
(दनु मैथिलीमे पहिन रेव -भाषा संकेत मैथिली संगमे आ ब्क अडियो)

<https://bloomlibrary.org/player/W6f6zr5CoF> (मसांग केव परिवर्तनकारी बरेका)

<https://bloomlibrary.org/player/p3sHdYBgiT> (चनु हम त ठीक छी ले !)

<https://bloomlibrary.org/player/f19pSdhGMo> (एकठा नीक दिन)

<https://bloomlibrary.org/player/b2l5wesxCp> (यब सन्न)

<https://bloomlibrary.org/player/dAzC0Fubt7> (की अहाँ ई चिह्न सन्नके देखले छी ?)

पोथी डाँठ काम

<https://store.pothi.com/browse/free-ebooks/?language=Maithili>

I LOVE MI THILA

<https://www.ilovemithila.com/maithili-books-pdf-free-download/> (पोथी डाउनलोड निक)

<https://www.ilovemithila.com/> (online maithili journal)

<https://maithili.comnp/owner/I-Love-Mithila/>

मैथिली फिल्म

<https://youtube.com/4jhaQ3Nw38I> (ममता गार्य गीत, सोजग- Saregama)

<https://youtube.com/V3KWtHhB6Kg> (कन्यादान, सोजग- BEJ OD)

<https://www.bejod.in/> (Maithili Movies on Rent)

<https://mubi.com/films/gamak-ghar> (Maithili Movies on Rent)

<https://mubi.com/films/dhain> (Maithili Movies on Rent)

प्यारे मैथिल

<https://www.youtube.com/channel/UCq30Llck2tNw8BI4t8jjzQg> (प्यारे मैथिल चैनल- किष्ण चौधरी आ
संगीता खान्द)

<https://www.youtube.com/@mihiranglaktarang677> (मिथिलंग लोक तबंग)

<https://www.youtube.com/MithilaChapter> (मिथिला चैप्टर)

<https://www.youtube.com/soumyajha> (थिम्सा-पिहानी नना भुठका न्नेन)
<https://www.youtube.com/@maitthiliranmanch9536> (मैथिनी बगमच)
<https://www.youtube.com/@kokilmanch4330> (कोकिन मंच)
<https://www.youtube.com/@mithilanatyakalaparishadmi5636> (MI NAP)
<https://www.youtube.com/@mlrmedia3097> (मैरोबग)
<https://www.youtube.com/user/mailorang> (मैरोबग)
<https://www.youtube.com/@praakshjha> (मैरोबग)
<https://www.youtube.com/@mithilangan109> (मिथिनागन)
<https://www.youtube.com/@bhangimamaitthilithatre9509> (भंगिमा)
<https://www.youtube.com/@MithilaDarshan> (मिथिना दर्शन)
<https://www.youtube.com/@MithilaMirror> (मिथिना मिवव)
<https://www.youtube.com/@SmritiEntertainmentMaitthili> (स्मृति एंठबठैनमैठ)
<https://www.youtube.com/@achalchitra> (अचन चित्र)
<https://www.youtube.com/@Bejod> (BEJ OD)
<https://www.youtube.com/@neelammaithili> (नीनम मैथिनी)
<https://www.youtube.com/@maitthiliganga4714> (मैथिनी गंगा)
<https://www.youtube.com/@MithilaJunction> (मिथिना जंक्शन)
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLgmlEgU89nhRIGV-rG2SXY3uuhnXGT-j5> (दीपशिखा झा)
https://www.youtube.com/playlist?list=PLT8LMrml4tPHxM64K8Iov_Arr_3uPaPgf [मैथिनी समाचार (जनता टैनीरिजन)]
<https://www.youtube.com/@maitthilitalks> (Maitthili Talks)
<https://www.youtube.com/@AppanTV> (Appan TV)
<https://www.youtube.com/@TVDAYJANAKPUR> (TV Today, Janakpur)
<https://www.youtube.com/@drishyambiharlok7552> (Drishyam Media)
<https://www.youtube.com/@sanskarmithila> (संस्कार मिथिना)
<https://www.youtube.com/@saregamaapanmaitthili3522> (सरेगामा मैथिनी)
<https://www.youtube.com/@NavrassMedia> (नरबस मीडिया)
<https://www.youtube.com/@jyotient778> (ज्योति एंठबठैनमैठ)
<https://www.youtube.com/@RKSMAITHILIPRODUCTION> (गजेबिया फिल्मस)
<https://www.youtube.com/@ayodhyanathchoudhary345> (अयोध्यानथ चौधरी)
<https://www.youtube.com/@RadioJanakpur97MhzOfficial> (रेडियो जनकपुर)
<https://www.youtube.com/@mithilatv1> (मिथिना टी.वी.)

<https://www.youtube.com/@Madhurmaithilichannel> (मधुव मैथिनी)

<https://www.youtube.com/@sktutorials8921> (मैथिनी-नेपाली सीखू)

https://www.youtube.com/playlist?list=PL_HQDKXbaRKq3YTS7-Pkks1Y-UI L33fiD (अपन मैथिनी)

https://www.youtube.com/playlist?list=PLH1UiGl69_SLRhxZMZ1TSxUi-JXcHhAZr (मैथिनी पाठ)

<https://www.youtube.com/@maithiliforiassurendraraut1589> (सुरेन्द्र बाडत)

<https://www.youtube.com/@UdayaSingh> (बह कइस, नचिकेत)

<https://www.youtube.com/@kunjbiharimithilaratna> (कुंज रिहारी)

<https://www.youtube.com/@RAMBABUJHA> (बाम बाबू झा)

<https://www.youtube.com/@VJEntertainments008> (वी. जे., विकास झा)

<https://www.youtube.com/@user-ib7pn3li5q> (तिबहुत मिथिनी)

<https://www.youtube.com/c/ilovemithila> (आग नर मिथिनी)

<https://www.youtube.com/@LokKalaKendra> (लोक कला केन्द्र)

<https://www.youtube.com/@rajnipallavi> (बजनी पल्लवी)

<https://www.youtube.com/@PoonamMishra> (पूनम मिश्र)

<https://www.youtube.com/@ranjanajhasangeetdivyam2908> (बंजना झा)

<https://www.youtube.com/@julijhaofficial8057> (जूनी झा)

<https://www.youtube.com/@maithilithakur> (मैथिनी ठाकुर)

<https://podcasters.spotify.com/pod/show/anupam-mishra04/episodes/Episode-40-e135mlu/a-a5uoe0r> (अनुपम मिश्र पॉडकास्ट)

जानकी एफ.एम समाचार

<https://www.youtube.com/user/JanakiFM/videos> (जानकी एफ.एम समाचार)

<https://www.youtube.com/@AmitJhaOfficial> (Amit Jha)

<https://www.youtube.com/@PMPCORNER> (Pravesh Mallick)

<https://www.youtube.com/@AdityaFilmsandmusic> (Aditya Films & Music)

<https://www.youtube.com/@NepalTelevision> (Nepal Television)

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLEqde8-nxNTHL78RKSiuTGeeTJXot3YrY> (AIR MAITHILI NEWS)

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLJuuojdiqz3NMKxKUbbc07cT3sPrgRejS> (AIR AMRI T MAHOTSAV)

<https://www.youtube.com/@Mithilanchal> (Mithilanchal)

<https://www.youtube.com/channel/UCsB8UkEYLZe471GrCAlcG1A> (Rashmi Dutt)

<https://www.youtube.com/channel/UCVYE4fcasReMXTpbXWgp2mg> (Priya Mallick)

<https://www.youtube.com/@AnamikaJhaOfficial> (Anamika Jha)

Videha e-Learning

<https://www.youtube.com/@videha-elearning>

संघ लोक सेवा आयोग/ रिहाव लोक सेवा आयोगक पब्लिका नेशन मैथिली (अनिरार्य आ ईडिक) आ आन ईडिक रिषय आ सामाज्य ज्ञान (अंग्रेजी माध्याम) हेतु सामिथी [एन.डी.ए.- यू.जी.सी.-नेट-मैथिली नेशन सेहो]

Videha Read Aloud Talking Maithili Audio Books (including Maithili Sign Language- Ist time in Maithili)

https://www.youtube.com/@videha_journal

.....

<http://www.youtube.com/user/ggajendra71> (रिदेह)

<https://www.youtube.com/gunjanshree>

<http://www.youtube.com/user/Maithilnews>

<http://www.youtube.com/user/jitumaithil> (जितेन्द्र मा, जनकपुर)

<http://www.youtube.com/user/sobhagya8> (सौभाग्या मिथिला)

<http://www.youtube.com/user/bhaskaranjha> (भास्कर मा)

<http://www.youtube.com/user/mahakalijha>

<http://www.youtube.com/user/karia1885>

<http://www.youtube.com/user/omuniv>

<http://www.youtube.com/user/sumankumar137>

<http://www.youtube.com/user/gyansjha>

<http://www.youtube.com/user/bclalan>

<http://www.youtube.com/user/gareri1986>

<http://www.youtube.com/user/avinashjha84>

<http://www.youtube.com/user/chandankumarjha1>

<http://www.youtube.com/user/chandanmishra2010>

<http://www.youtube.com/user/nirmana>

http://www.youtube.com/user/Janaki_fm1

http://www.youtube.com/watch?v=XpSuVHtbaQ8&feature=mfu_in_order&list=UL

<http://www.youtube.com/user/gxcng>

<http://www.youtube.com/user/gautankrishna85>

<http://youtube.com/3i30G5Nf3y8>

<http://youtube.com/sjnxSe-ckmo>

<http://www.youtube.com/user/jitmohanjha>

<http://www.youtube.com/user/Mi TJ nPNN>

<http://www.youtube.com/watch?v=-9KaC8ji9t4>

<http://www.youtube.com/user/luvvi vek2k7>

<http://www.youtube.com/user/bindassatyandra>

<http://www.youtube.com/user/rustymind1>

<http://www.youtube.com/user/MrDeveshKar na>

<http://www.youtube.com/user/rambabushah>

<http://www.youtube.com/user/mukeshjha84>

<http://www.youtube.com/user/Mauahi>
www.youtube.com/user/MrBasantjha
<http://www.youtube.com/user/themadan>
<http://www.youtube.com/user/sentukhu>

<http://www.youtube.com/user/lyarowjha>

<http://www.youtube.com/user/mkoxp>
<http://www.youtube.com/user/luvvic21>

<http://www.youtube.com/user/njyclubashok>

<http://www.youtube.com/user/MrRankisor>

<http://www.youtube.com/user/pratyushsangiata/>
<http://www.youtube.com/user/hellomithilaa>

<http://www.youtube.com/user/mariyoshj>

<http://www.youtube.com/user/dearshantanu/>

www.youtube.com/user/RajPrasadRajbanshi

www.youtube.com/user/premarshi
<http://www.youtube.com/user/DhirendraSharma> (धीरेन्द्र शर्मा)

<http://www.youtube.com/user/TheShubhprabhat>

<http://www.youtube.com/user/njyclubashok>

<http://www.youtube.com/user/mithilacnect>

<http://www.youtube.com/user/NAYAKSAURABH80>

<http://www.youtube.com/user/Rabinra888>

<http://www.youtube.com/user/uday88mandal>

<http://www.youtube.com/user/nimesdeatth>

<http://www.youtube.com/user/pawank6102>
<http://www.youtube.com/user/sahayogee>
<http://www.youtube.com/user/sunilkumarpanan>

<http://www.youtube.com/user/videhuk>

<http://www.dailymotion.com/video/xjophq-documentary-kosi-katha-shortfilms#from=embed>

<http://blakbuddhas.com/>

<http://youtube.com/CPwpkn5YI1I>

अपन मंत्रा editorial.staff.vidaha@gmail.com पब पठाउ ।

8.Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

Parallel Literature in Maithili and Videha Maithili Literature Movement

Issue No. 88 (November –December 2019)
of Muse India
at <http://museindia.com/> displays
Maithili literature in an extremely
poor light. Moreover, it wrongly claims
to be a representative review of
Maithili Literature, whereas it was
only in line with the Sahitya Akademi,
Delhi; a mere representation of the

so-called "dried main drain". It is expected that Muse India will correct itself by announcing an issue exclusively devoted to the parallel tradition of Maithili literature.

T.K. Oommen writes in the "Linguistic Diversity" Chapter of "Sociology", 1988, page 291, National Law School of India University/ Bar Council of India Trust book: "... the Maithili region is found to be economically and culturally dominated by Brahmins and if a separate Maithili State is formed, they may easily get entrenched as the political elite also. This may not be to the liking and advantage of several other castes, the traditionally entrenched or currently ascendant castes. Therefore, in all possibility the latter groups may oppose the formation of a separate Maithili state although they also belong to the Maithili speech community. This type of opposition adversely affects the development of several languages."

T.K. Oomen further writes: "... even when a language is pronounced to be distinct from Hindi, it may be treated as a dialect of Hindi. For example, both Grierson who undertook the classic linguistic survey of India and S. K. Chatterjee, the national professor of linguistics, stated that Maithili is a distinct language. But yet it is treated as a dialect of Hindi". (Ibid, page 293)

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. – Robert Louis Stevenson

...

Videha: Maithili Literature Movement

Parallel Literature

The references to parallel literature are found in Vedas, where Narashanshi is referred to as parallel literature.

Parallel Literature in Maithili

The need for parallel literature in Maithili arose due to the constant

onslaught on literature and dignity by the Public and Private Academies, for example, Maithili-Bhojpuri Akademi of Delhi, Maithili Akademi of Patna, Sahitya Akademi of Delhi, Nepal's Prajna Pratishthan, all of which are government Academies. In addition to these Academies, the onslaught on Maithili Literature and dignity was constantly done by the so-called literary associations which were recognised by the Sahitya Akademi and were the main tool for usurping all the literary space meant for this language. Besides these, the funding to these and other parochial associations and organisations led to the presentation of an interface in the name of Maithili, which was mediocre and non-representative.

The Book of Bi hari Literature (Abhay K. Editor)

This book contains five translations from non-representative Maithili short stories into English by Vi dyanand Jha. Nagarjun (Maithili's

Yatri) and Usha Kiran Khan are from the Hindi quota though both got the Sahitya Akademi prize from the Maithili quota. Vibha Rani and Rajkamal Chaudhary are from the Maithili quota though both wrote in Hindi also.

This book is edited by Abhay K. who has read Samskrit only up to high school. Yet he pretends to translate Arthashastra directly from Samskrit into English. I am Kovid in Samskrit and from the quality of the translation, I can presume that he has used some intermediary language in translating Samskrit texts into English. It is a matter of ethics to acknowledge the source.

Vidyanand Jha's translation is below par, for example, he has no inkling what would be the English word for 'olak sanna', and there are plenty of such instances. I have some suggestions for him: First, read A Bird's Eye View on Mithila by Rajnath Mishra, it mentions all the terms for

which you could not find English equivalents. Then go to the Videha archive (www.videha.co.in) and look for Umesh Mandal's Picture Dictionary containing vegetation, animals and skill sets of Mithila, here you will find the actual photographs too. Further, under A Parallel History of Maithili Literature ([Videha www.videha.co.in](http://www.videha.co.in)), you will find sample English translations of some Maithili short stories. Therefore, what Vidyanand Jha is presenting as exotic is the original thing of the Maithili Language (but not that of Maithili literature, as was two decades ago). Interestingly his choice of short stories reminds me of Contemporary Maithili Short Stories (Maithili short stories translated into English) edited by Murari Madhusudan Thakur and published by the Sahitya Akademi in 2005. It seems that the stories in this selection are leftover material from that collection. Rip Van Winkle awoke after two decades but Vidyanand Jha is still in slumber not realizing

the changes that have happened during the period.

If you compare the translation of this selection vis-a-vis the English translation of Latin American Spanish literature, you would be able to understand the difference.

But these types of selections are not known for their literary excellence, Harper Collins publishes these types of selections for five-star hotels and Airport lounges. The publishers announced this book on March 22, 2022. So, in 6-7 months, you will get old materials only.

The Bride: The Maithili Classic Kanyadan by Harimohan Jha (1908-1984) translated into English by Lalit Kumar (Assistant Professor, Department of English, Deen Dayal Upadhyaya College, University of Delhi)- Harper Perennial (Harper Collins Publishers)

I had pre-ordered the book, which was scheduled to be delivered to my kindle account on the 1st of December 2022,

but the delivery date was postponed, and it was delivered to my account on the 14th of December 2022.

When Maithili was recognised by the Sahitya Akademi (National Academy of Letters – of India) way back in 1965, Late Ramanath Jha stated that his Maithili language is saved now (Maithilik Vartman Samasya, Ramanath Jha).

Sh. Harish Trivedi has committed the same mistake. In his foreword Harish Trivedi writes – "In Hindi, the language to which Maithili is the closest (and of which it was indeed an integral part until it was granted recognition as a separate language by the constitution in 1993) ..."

Harish Trivedi refers to the inclusion of Maithili in the eighth schedule of the constitution of India. Here the year mentioned should be 2003 instead of 1993. Moreover, Maithili was a separate language in 2003, 1993, and 1965 and during the time of pre-Jyotirishwara Vidyapati. The status

granted to Maithili by Sahitya Akademi and the Constitution of India, on the other hand, strengthened the hands of the obscurantist elements like Ramanath Jha, Shardananda Jha (he is not a famous person but why I have taken his name, I will explain it later) and others who gaslighted Harimohan Jha. Harimohan Jha's Khattar Kakak Tarang, Pranamya Devata, Rangshala and Charchari all these books were eligible for the Sahitya Akademi Award initiated in 1966 for Maithili (because of recognition given to Maithili by Sahitya Akademi in 1965. But a philosophy treatise was awarded the prize in 1966, this philosophy book itself is a horrific one, and if one has read the book to understand the nuances of Indian Philosophy, then he will have to unlearn first to be able to grasp the philosophical concepts from a new book on Indian Philosophy. In 1967 no award was given for the Maithili Language.

Ramanath Jha's obscurantism vis-a-vis Panji is evident from one example (because Lalit Kumar also seems to have followed in his footsteps, though he gives credit for his ignorance to some other writers). He was casteist, conservative and confused. The inter-caste marriage in Panji was well known to him (but he chose to keep the Dooshan Panji secret - which has been released by us on google books in 2009), and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father (see our Panji Books Vol I & II available at <http://vidaha.co.in/pothi.htm>). Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mithila" -

"The family which was inferior in social status is now extinct in Mithila - Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name.", which is a total falsehood. He

writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha. So how would this casteist-conservative-confused allow the award to be given to Sh Harimohan Jha ? So, the Sahitya Akademi saved the Maithili Language by recognizing it, as asserted by Prof. R. Jha, is wrong and so is the assertion made by Sh. Harish Trivedi .

Mr Lalit Kumar is a young person, but he is being misused by some obscurantist elements, who gaslighted Harimohan Jha. Harimohan Jha stopped writing in Maithili following the recognition of it by Sahitya Akademi and was awarded the Sahitya Akademi prize for his autobiography in 1985, after his death, which means nothing.

Mr Lalit Kumar writes - "Yoganand Jha's Bhalmanusha (1944) and Shardananda Jha's Jayabara (1946) attack such social divisions that played a decisive role in marriages." Yoganand Jha's Bhalmanusha (1944) was indeed a pathbreaking novel, but Shardananda

Jha's novel was reactionary. Prof Radha Krishna Choudhary rightly observes – "Yoganand Jha's 'Bhalamanusa' deals with the social problems connected with the problem of marriage. As a reply to this novel, Shardanand Jha wrote a second-rate novel 'Jayabara,' having little literary merit. (RADHAKRISHNA CHOUDHARY A Survey of Maithili Literature)

Mr Lalit Kumar for his Panji-related ignorance gives credit to Mm Parmeshwar Jha's "Mi thila Tattva-Vimarsha." Prof Radha Krishna Choudhary rightly observes – "Mm Parmeshwar Jha's 'Mi thila Tattva-Vimarsha' is the history of Mi thila in Maithili prose and is based mainly on tradition. Mm Mukunda Jha Bakshi's 'Mi thilabhashamaya Itihas' gives an account of the Khandawala dynasty. From the point of view of modern Maithili prose, these two works are important, though from the historical point of view, are unreliable. (RADHAKRISHNA CHOUDHARY A Survey of Maithili Literature)

The following excerpt from Our Panji Paband ((part I & II) is being reproduced below for ready-reference:

-

महाबाज हवसिंहदेर- मिथिनाक कर्णाष्टि रंशिक । ज्यातिवी श्रुव ठाहवक रर्ण-

वनोकवमे हवसिंहदेर नायक थाकि बाजा हुनाह । 129 4 ग्रा. मे जन्म था 1307 ग्रा. मे बाजसिंहसन । घिया सुदीन तुगनकसँ 1324 -

25 ग्रा. मे हाविक रौद नेपान पनायन । मिथिनाक पङ्गी

-

प्ररंशक ब्राह्मण, कायसु था म्त्रिय मधा थाधिकारिक स्थाप क, मेथिन ब्राह्मणक हेतु ग्णाकव मा, कर्ण कायसुक नेन शंकवदतु, था म्त्रियक हेतु रिजयदतु एहि हेतु प्रथम तथा निहकतु भेनाह । हवसिंहदेरक प्रेषासँ- था ग्रा हवसिंहदेर नाग्यदेरक रंशिक हुनाह, जे नाग्यदेर काणाष्टि रंशिक 500९ शोकेमे स्थापना केने बहथि- नन्दद श्रुगं शोशि शोक रर्ये (505९ शोके)... मिथिनाक पण्डित नोकनि शोके 5२४+ तदनुमाव 5३२७ ग्रा. मे पङ्गी-

प्ररंशक रतमान सुकपक प्राबन्धक निर्णय कएनहि । पुनः रतमान सुकपमे थोडे रूहि रिनासी नोकनि मिथिनेशे महाबाज माधर सिंहसँ 5१७0 ग्रा. मे थादेशे कवरौए प ङ्गीकावसँ शोथा प्रसुकक प्रणयन कवरौनहि । ओकव रौद पाँजिमे (कখনो कान रर्णित 5७00 शोके माने 5७१+ ग्रा. रासुरमे माधर सिंहक रौदमे 5+00 ग्रा.क थामपास) श्राविय नामक एकठा नर ब्राह्मण उपजातिक मिथिनामे उ पेति भेन ।

So, the Srotriyas as a sub-caste arose around 1800 CE as per authentic panji files.

Sh. Anshuman Pandey [Gajendra Thakur of New Delhi provided me with digitized copies of the genealogical records of the Maithil Brahmins. The panjikaras whose families have maintained these records for generations are often reluctant to allow others to pursue their records. It is a matter of 'intellectual property' to them. I was fortunate enough to receive a complete digitized set of panji records from Gajendra Thakur of New Delhi in 2007. [Recasting the Brahmin in Medieval Mithila: Origins of Caste Identity among the Maithil Brahmins of North Bihar by Anshuman Pandey, A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (History) in the University of Michigan 2014]. Later these Panji Manuscripts were uploaded to google books in 2009).

The so-called Maharajas of Darbhanga were permanent settlement zamindars of Cornwallis, and there were so many in British India, but in Nepal there were none. In the annexure of our book (Panji Prabandh vol I&II), we have attached copies of genealogy-based upgradation orders (proof of upgradation for cash). So, before 1800 CE, there was no srotriya sub-caste in British India and there is no such sub-caste within Maithil Brahmins in Nepal part of Mithila even today. Srotriya before that referred to following some education stream in British India, in Nepal it still has that meaning.

Mr Lalit Kumar further tries to put his agenda by writing- "Harimohan choose a middle ground in his reformist agenda." He gives laughable reasons for his contention viz. "he espouses the significance of local traditions, languages, scripts, education system, and moral values" thereby meaning that these are conservative values !

(All the referred books are available for free pdf download from the link <http://videha.co.in/pothi.htm>)

VI DEHA MAI THIL I LI TERATURE MOVEMENT AND A PARALLEL HI STORY OF MAI THIL I LI TERATURE

Therefore, the missing portions, the ignored and non-represented aspects of society, started to be chronicled. It led to the depiction marked by the richness of vocabulary and experiences and was a revolution in literature and art as far as people speaking Maithili are concerned. The quality now has not remained mediocre. The real power of the Maithili language was realised by the native speakers, mediocrity was replaced by excellence. This attempt at the writing of History of Parallel Literature for the Maithili Language arose as the mediocre agency (private and governmental) funded so-called mainstream literature, which has no readership, and no acceptance among the speakers of Maithili continued to

be presented by these Akademies as representative literature. The mediocre interface of Maithili literature was presented by the government radio and television stations also. Literary journals like Museindia (www.museindia.com) & Publishers like Harper Collins were also used for their sinister design.

Pseudo-criticism in Maithili and the case of Kamalananda Jha

The title of Kamalanand Jha's book "Maithili Novel: Time, Society and Questions" (2021) is misleading. It is a collection of some syndicated so-called critical articles on some of his caste novelists. The 263-page book can only be sold in hardbound to libraries where it will rot. Here is a correction, a non-caste writer's work, i.e., Subhash Chandra Yadav's novel 'Gulo', has been dealt with by him in two lines, of course without reading it. I am presenting those two lines here for your entertainment. You must have read *Gulo*, if you haven't

already, read it first because then you will have a more entertaining experience. Gulo is available on Videha Archive with the permission of Subhash Chandra Yadav at this link <http://videha.co.in/pothi.htm>

"The weakness of the novel is the author's political bias. The partisanship towards a particular politics does not do justice to the work."

In a novel where politics is not remotely involved, there is no question of 'political bias and partisanship of a particular politics'. Dhumketu and Yatri used political bias or partisanship. Subhash Chandra Yadav's 'Vote' which came out in 2022 and is available with permission of Subhash Chandra Yadav on Videha Archive at this link <http://videha.co.in/pothi.htm>, is on politics but even there Subhashji's enchanting style obviates the need of any political bias... Read my book 'Nit Naval Subhash Chandra Yadav' which is

available at this link <http://vidaha.co.in/pothi.htm>. On the other hand, Mr Kamlanand Jha sounds like a spokesperson of some political party or a casteist organisation rather than a literary critic. Kamalananda Jha's Brahministic bias against Subhash Chandra Yadav is an alarm bell. The parallel stream is conscious of how Kamalananda Jha takes the leftist stance to promote Brahminism and wants to sacrifice social justice. In his biodata, he proudly mentions the Maithili translation assignment bestowed on him by the Sahitya Akademi, and this assignment was allotted to him not on account of merit but solely on the ground of his caste title and in lieu of these deeds. For people like him, Maithili-related work is merely a line in their *curriculum vitae*, but it is a question of life and death for the people of the parallel stream. Why did I call Kamalananda Jha a pseudo-critic? Because he is a pseudo-critic. He writes: "After nearly a

hundred years of journey, Gaurinath is credited with writing a dignified novel on the dreams, struggles and ironies of inter-caste marriage. So, did Kamalananda Jha take away this credit from Sushil? Is this the culmination of the arrogance of his Brahministic upbringing ("*Through my whims and fancies I can place some literature on top and can downgrade some to the bottom*") or is this the evidence of his lack of study? Let me take you away from the selfish world of Kamalananda Jha, away from deception and disguise to the sincere world of Sushil's magical literature. Welcome to the world of Sushil's literature. Here is Sushil's 'Gambali' (1982) which is now available in the Videha Archive at the link <http://videha.co.in/pothi.htm>. In the first line of this novel, even before the novel begins, Sushil writes about the novel 'Gambali': "In support of widow marriage and inter-caste marriage" and here begins the novel. The death of a village woman and then

the trouble ensues, who will cremate this village woman? Brahmin community or Yadav community of the village? Dinesh Kumar Mishra's 'Dui Patan Ke Bich Me' is a historical biography of the Kosi River. He has also written historical biographies of other rivers of Mithila like 'Bandini Mahananda,' 'Bagmati Ki Sadgati!', 'Dui Patan Ke Bich Me... (Story of the Kosi River)', 'Na Ghat Na Ghar, Kamla River, 'Bhutahi River and Technical Herbalism', 'The Kamla River and People on Collision Course, Bhutahi Balan— Story of a Ghost River and Engineering Witchcraft, Refugees of the Kosi Embankments. Pankaj Jha Parashar, a member of the Maithili Advisory Committee of the Sahitya Akademi, Delhi has plagiarised paragraph after paragraph from his books and has published a novel in Maithili in his name, which pseudo-critic Kamalananda Jha mentions as research of this thief author Pankaj Jha Parashar! Let me clarify here that both the thief writer and the

pseudo-critic are in the Hindi department of Aligarh Muslim University. This research is done by Dinesh Kumar Mishra, who is a graduate of IIT, Kharagpur in Civil Engineering (in 1968) and M. Tech in Structural Engineering (in 1970) and is qualified for that research. In Hindi, the cut-off for admission is the lowest across universities, otherwise, Kamalananda Jha would have known that this research could be done by a civil engineer only. The Hindi original and Maithili screenshots are attached below. Dinesh Kumar Mishra is not from Mithila, but he has authored the story of all the streams of Mithila. We are grateful to him, and the people of Mithila will remain indebted to him for this. This thief writer Pankaj Jha Parashar is a habitual offender. More than a decade ago he found a saviour in Mr Taranand Viyogi who wrote that he (thief writer Pankaj Jha Parashar) gets influenced involuntarily stole others' material in his works. Now he has found another saviour in

Kamalananda Jha. The parallel stream is conscious of how Kamalananda Jha takes the leftist side to promote Brahminism and wants to sacrifice social justice. Communism has suffered a lot from people who became communists to escape the land ceiling.

All books by Dinesh Kumar Mishra are now available in the Videha Archive with his permission:

<http://videha.co.in/pothi.htm>

Let us recall here that when Bill Gates was asked whether he was delaying the introduction of the X-Box in India for fear of piracy. His answer was Microsoft never delays the launch of products for fear of piracy. We will continue enriching Videha Archive

(<http://www.vidaha.co.in/archive.htm>),

despite such risks because not all the fish in the pond rot by some rotten fish in parallel streams. The fishermen here have been and will continue to remove such rotten fish.

The final blow to syndicated pseudo-literary criticism in Maithili.

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): It is noteworthy that between 1923 and 1946, 5,10,000 people died of malaria, 2,10,000 from Kala Azar, 60,000 of Cholera and 3,000 of smallpox in the Kosi region (783,000 total deaths). Thief Pankaj Jha Parashar (Member of Maithili Advisory Committee of Sahitya Akademi, Delhi) [Jalpranthar 2017 (p. 103)]:

ने अंग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब । 1923 से 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया से पाँच लाख दस हजार, कालाजार से दू लाख दस हजार, हैजा से साठि हजार आ चेचक से तीन हजार लोकक मृत्यु भेल ! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): On the Kosi River in Bihar, India, a dam was built by King Laxman II in the 12th century and for this, he received the title of 'Bir' from the people and the embankment of the river was called 'Bir Dam' The remains of this embankment are still visible in Supaul district, about 5 km south of Bhim Nagar. Dr Francis Buchanan (1810-

11) speculated that the dam must have been an outer wall built to protect a fort as it stretched over a distance of 32 kilometres from Tilyuga to its confluence on the western bank of the Dhaus river. Dr W.W. Hunter (1877) did not agree with Buchanan's contention that the dam was the protective wall of a fort. Quoting locals, Hunter believed that most people did not consider it a fortress wall and according to him it was something else but he was not in a position to say anything. Yet the common impression is that it must have been an embankment built along the Kosi River to prevent the river's current from sliding westwards. People also said that it seemed that the construction of the embankment had suddenly stopped.

The pseudo-critic Kamalananda Jha's saviour of the habitual offender thief Pankaj Jha Parashar quoted the plagiarised work as follows: (Maithili Novel, Time, Society and Questions pp. 257-258):

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर'(2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दौंव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़ात पढ़ा कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहें बान्हक मादे

**Thief Pankaj Jha Parashar (Member of
Maitihili Advisory Committee of
Sahitya Akademi, Delhi) [Jalprant
2017 (p. 31)]:**

पदुआ कका पछिला गप केँ आगाँ बढबैत कहलखिन, 'फूल बाबू कोसी नदीक बेसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा केँ लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयनेँ छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवतः कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्लू. डब्लू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पदुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूढ़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन? लोक केँ बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पदुआ कका केँ आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि!

जलप्रांतर / 31

Original Dinesh Kumar Mishra (Dui Patan Ke Beech Me... 2006): A glimpse of the horrors of the Kosi River can be seen in the event when the army of Feroz Shah Tughlaq returned to Delhi from Bengal. It is said that when the troops of the Sultan reached the banks of the Kosi, they saw that on the other side of the river, the troops of Haji Shamsuddin Ilyas were waiting, ready for a battle. This was the same Haji Shamsuddin who founded the cities of Hajipur and Samastipur. Feroze's troops were stranded on the banks of the Kosi somewhere around Kursela. The speed of the river was preventing them

from moving forward. It was finally decided to proceed northward along the river and to locate the water where it was navigable. The troops of the Sultan went up about a hundred *kos* and crossed the river near Ziaran, situated at the same place where the river descended from the mountains into the plains. The river was thin, but the flow was so fast that heavy stones weighing five hundred *manas* were floating like straws in the river. On either side of the river where it was found possible to cross it the Sultan erected a row of elephants, and ropes were hung in the bottom row so that if a man loses control he could be rescued with the help of these ropes. Shamsuddin never thought that Sultan's troops would be able to cross the Kosi and when he came to know that Sultan's troops had managed to cross the Kosi, he fled.

Thief Pankaj Jha Parashar (Member of Maithili Advisory Committee of Sahitya Akademi, Delhi) [Jalpranthar 2017 (p. 105)]:

'वेश, तँ सुनु। 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली चुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै। तुगलकी सेना जखन कोसी के किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल। ई वएह हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौने रहथि। फिरोजशाह तुगलक के सेना संभवतः कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच मे पड़ि गेल। पानिक रफ्तार देखि कए तुगलकी सेना के नदी पार करबाक हिम्मत नहि भ' रहल छलै। अंततः तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय। जतय जा कए नदीक पाट कर्ने कम बुझि पड़य, ओतय पानिक थाह लेल जायत। एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल। कुरसेला सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कर्ने शिकस्त बुझेले। कोसी ओतहि पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि। पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खड़ जकाँ बहि रहल छल। तुगलकी सेनापति केँ जतय नदी पार करब कर्ने आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी केँ ठाढ़ क' देल गेल। नीचाँ वला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे जे बयो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत। एहि तरहेँ फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल। हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि सोचने छल, जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत। जखन हाजी शम्सउद्दीन केँ पता लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल। तँ एहि कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन।'

A Parallel History of Maithili Literature

I

Introduction

FESTIVAL OF LETTERS OR FESTIVAL OF SHAME

SAHI TYA AKADEMI AND the DOWNFALL OF INDIAN LANGUAGES (IN SPECIAL CONTEXT OF MAITHILI LANGUAGE)

When Maithili was recognised by the Sahitya Akademi (National Academy of Letters – of India) way back in 1965, Late Ramanath Jha stated that his Maithili language is saved now

(Maithilik Vartman Samasya, Ramanath Jha).

He was wrong on this on two counts. What he referred to as applicable, if it applied at all, only to the part of Maithili speaking area, geographically located in India. Maithili is spoken, natively, in India and Nepal. After the treaty of sugauli (ratified in 1816), which was in the aftermath of the Anglo-Nepalese war of 1814-16, the hilly regions were incorporated in British India, including the Nepalese-speaking Darjeeling Area. Similarly in 1816 and 1860, the Britishers ceded some Terai region to Nepal. As a result, part of Maithili speaking Area, which was earlier ruled by Malla Kings (when Maithili was an official language of the region), was ceded to Nepal. Even today some Maithili scholars (!!) refer to the golden period of Maithili as the period of "Nepali (!!)" Malla Kings (Ramanath Jha, Introduction to Maithili Sahityak Itihas by Dr Durganath Jha "Shreesh").

Ramanath Jha himself admits that during his visit to "Vir Library" of Nepal (Kathmandu) he came to know about the Nepal legacy (his monograph on kirtaniya Natak, which he wrongly presents as Kirtaniya Nach) in respect of Maithili. So, he cannot be blamed for his lack of knowledge in this respect. He was wrong on the second count also, and this second count was an artificial creation. He began a tradition of elitism and conservatism in Sahitya Akademi, as the first convener of the Maithili language. The tradition got stronger and stronger in the last 55 years of the Existence of Maithili in that Akademi. So, he ensured that liberal writers, like Sh. Hari Mohan Jha, attacking casteism and conservatism did not get the award, even though the year 1967 went unrewarded and the 1st award in 1966 was given to a non-literary book in Maithili (academic book of Philosophy ! ! !).

He was casteist, conservative and confused. The inter-caste marriage in

Panji was well known to him, and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father. But he informed Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya in a distorted way. Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mi th i l a".

"The family which was inferior in social status is now extinct in Mi th i l a-Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name.", and he writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha. So how would this casteist-conservative-confused allow the award to be given to Sh? Hari mohan Jha. So, the Sahitya Akademi saved the Maithili Language by recognizing it, as asserted by Prof. R. Jha, was wrong on those two counts.

Now come to Nepal, the Prajna Pratisthan and other organizations

often recognize Indian Maithili writers, but Sahitya Akademi of India does not recognize Nepalese Maithili writers, be it the Seminars or the poets meet, be it an anthology of poems or prose published by the Akademi. Regarding the treatment of Nepalese Maithili writers by Sahitya Akademi Sh. Ram Bharos Kapari "Bhramar" laments that there is demand in Nepal that they should also not award Indian Maithili writers/ publish them in their anthologies as reciprocity demands this.

The narrow-mindedness of the Maithili advisory board of the Indian Sahitya Akademi has its origin in the organizations that are recognized by the Sahitya Akademi, the basis of which is extra-literary credentials. These are pseudo-organizations running on paper, political organizations or casteist organizations pocket-run by a few. The complete list is:

MAI TH I LI L I T E R A R Y A S S O C I A T I O N S
(! ! !) R E C O G N I Z E D b y S A H I T Y A A K A D E M I

1. The Secretary, All India Maithili Sahitya Samiti, Tirbhukti, 1/1B, Sir P.C. Banerjee Road, Allahabad-211 002.

2. The General Secretary, Akhil Bharatiya Maithili Sahitya Parishad, C/o Dr. Ganapati Mishra, Lalbag, Darbhanga-846 004.

3. The Secretary, Chetna Samity, Vi dyapati Bhawan, Vi dyapati Marg, Patna-800 001.

4. The Secretary, Mi thila Sanskritik Parishad, 6 B, Kailash Saha Lane, Kol kata-700 007.

5. The Secretary, Vi dyapati Seva Sansthan, Mi thila Bhavan Parishar, Darbhanga-846 004.

6. The Secretary, Centre for the Study of Indian Traditions, Tantrabati Geeta Bhavan; Ranti House, Ranti, Madhubani - 847 211

Now the Literary Association lists read as under. Serial no. 1 & 6 above

have been derecognised and has been replaced by other non-literary associations at sr no 5, 6 & 7 below.

(1) The General Secretary, Akhil Bharatiya Maithili Sahitya Parishad, Professors' Colony, Digahi West, Opp. of Primary School, Darbhanga-846 004, (Bi har)

2) The Secretary, Chetna Samiti, Vidhya Pati Bhavan, Vidhyapati Marg, Patna-800 001 (Bi har)

3) The Secretary, Mithila Sanskritik Parishad, 6B, Kailash Saha Lane, Kolkata-700 007, (West Bengal)

4) The Secretary, Vidhya Pati Sewa Sansthan, Mithila Bhavan Parishad, Darbhanga-846 004, (Bi har)

5) The Secretary, Anand, Samajik Sanskritik Sahityik Manch, Rajkumarganj (Mirzapur Chowk), Darbhanga-846 004, (Bi har)

6) The General Secretary, Mithila Sanskritik Parishad, Rosebery 5032, Sahara Garden City, Adityapur-2, Jamshepur-831 014, (Jharkhand)

7) The General Secretary, Akhil Bharatiya Mithila Sangh, G-6, Hans Bhavan, Wing 2 I.T.O., Bahadurshah Zafar Marg, New Delhi -110 002, (Delhi)

What is the literary credential of the Centre for the Study of Indian Traditions (now recognised and replaced by another pocket association)? Chetna Samiti and Vidyapati Seva Sansthan are casteist political outfits, vehemently displaying the casteist attire of a great ancient poet, whose caste is still uncertain (VIDYAPATI), but who was certainly not Brahmin. All India Maithili Sahitya Samiti (now derecognised and replaced by a non-literary association) became non-existent even during the lifetime of the Late Jaykant Mishra, same is the case with Akhil Bhartiya Maithili Sahitya Parishad. Mithila Sanskritik Parishad has done a crime through an investiture ceremony of the great Vidyapati, they tried to convert Vidyapati and "Maithili" language to the language of only the Brahmins (the

name of the artist who sketched the Vidyapati has still not been disclosed by this organisation). When these non-existent organizations exercise voting powers granted by Sahitya Akademi and chose a convener, it is not a coincidence that for successive times only conservative people among the Maithil Brahmin caste, are chosen. The complete list is:

1. Ramanath Jha, 2. Jaykant Mishra, 3. Surendra Jha Suman, 4. Sureshwar Jha, 5. Ramdeo Jha, 6. Chandranath Mishra Amar, 7. Vidyanath Jha Vidit, 8. Veena Thakur, 9. Prem Mohan Mishra, 10. Ashok Avichal.

The result is now for everybody to see. The complete list of Sahitya Akademi awards (till 2019) is:

Total booty distribution- 50 times, Maithil Brahmins - 42 times, Kayasthas - 6 times, Rajpoots - 3 times; Others - 0 times!!! (Now in 2021 Sh. Jagdish Prasad Mandal has been awarded this

prize for his novel "Pangu", so the count is now not zero but one.

The result is not based on the quality of the books but solely upon the caste-based other considerations and the disease has its root in the faulty seedling that the Sahitya Akademi of India found through the faulty literary associations.

What were the objectives of the setting of this Akademi ?

Sahitya Akademi was established (National Academy of Letters to be called Sahitya Akademi) by Government of India resolution No F-6-4/51G2(A) dated December 1952 "to set high literary standards, to foster and coordinate literary activities in all the Indian languages and to promote through them all the cultural unity of the country; to promote good taste and healthy reading habits, to keep alive the intimate dialogue among the various linguistic and literary zones and groups through seminars, lectures, symposia, discussions, readings and

performances, to increase the pace of mutual translations through workshops and individual assignments and to develop a serious literary culture through the publications of journals, monographs, individual creative works of every genre, anthologies, encyclopedias, dictionaries, bibliographies, who's who of writers and histories of literature."

The Akademi boasts of publishing "one book every thirty hours" and holding "at least thirty seminars every year" at regional, national, and international levels, "along with the workshops and literary gatherings—about two hundred in number per year".

The Akademi recognises "Besides the twenty-two languages enumerated in the Constitution of India", English and Rajasthani as languages. Sahitya Akademi has constituted twenty-four language Advisory Boards "to render advice for implementing literary programmes in these 24 languages".

The Akademi gives prizes in twenty-four languages recognised by it for original and translated works. It gives " special awards called Bhasha Samman to a significant contribution to the languages not formally recognized by the Akademi as also for contribution to classical and medieval literature"; "It has also a system of electing eminent writers as Fellows and Honorary Fellows and has also established a fellowship in the names of Dr Anand Coomaraswamy and Premchand".

FESTIVAL OF LETTERS (SHAME) ! ! ! !

In February every year, Sahitya Akademi "holds a week-long Festival of Letters; It begins with the ceremony to present the Akademi's Annual Awards for creative writing".

In February every year, there is a need to examine whether Sahitya Akademi is fulfilling its objective and whether Sahitya Akademi is aware of the rich cultural and linguistic variety prevalent in India.

On scrutiny it is revealed that Sahitya Akademi believes in "forced standardisation of culture through a bulldozing of levels and attitudes" and it is not "conscious of the deep inner cultural, spiritual, historical and experiential links that unify India's diverse manifestations of literature".

The Akademi boasts of publishing "one book every thirty hours" and holding "at least thirty seminars every year" at regional, national, and international levels, "along with the workshops and literary gatherings – about two hundred in number per year". If we see the data in respect of Maithili it comes out that every year around twelve books should have been published in Maithili and the Maithili writers might have attended thirty seminars every year at regional, national, and international levels and might have participated in eight literary gatherings every year. The number of Maithili books published by the Akademi is

pathetically low, and when we see the assignments, through which these books get artificially prepared (be it translation, anthology or monograph), then the people getting these assignments are often related to the members of the advisory board (as the answer to RTI application by Sh. Vinit Utpal brings forth). The quality suffers, and as a result, there is no readership.

How this Akademi failed? And why this Akademi failed? And what action should be taken against Akademi for its intentional failure?

Firstly, Akademi is not the name of a man or woman. Akademi or its member of the Advisory Board consists of persons, and if the group of persons is failing the Akademi, that language itself is to blame! But again, the language is not the name of a man or woman. So, the people speaking that language are to be blamed for the failures of the Akademi. Really!!

Even if it is partially true, the Sahitya Akademy cannot shirk its responsibilities. How an advisory committee can be considered representative of Maithili-speaking people (even that of India), when the Convener of that language is nominated by six organisations (recognised by the Sahitya Akademi for reasons best known to it), having no remote connection with literature? Sahitya Akademi sowed seeds of Acacia and expected Mango fruit. Having said that it is also true that the Akademi or any organisation can transform itself, but only when the conservative people representing these find pressure from the literary fraternity, change themselves or are replaced.

What is the solution ?

The literary fraternity has already taken initiative by establishing parallel Sahitya Akademi awards and parallel literary meets. It should be taken further. All legal means should be explored to take the Akademi to the

task. On all available forums, the fact is made clear that the literature being prepared by Sahitya Akademi through assignments is not grammatically correct, that it is not up to mark and is of inferior quality. On all available forums, it should be made clear that the thin, casteist-looking (quantitatively and qualitatively) and pale Maithili literature, which is being shown by the Sahitya Akademi of India to the world, has no readership or respect in its native speaking area of India and Nepal. And that Maithili has moved not because of Sahitya Akademi but despite it.

Demand

The six organisations representing Maithili should be derecognized with immediate effect and an inquiry initiated to ascertain their genuineness. A committee should be set up to scrutinize the work done by the Sahitya Akademi (in respect of Maithili) in the last 55 years. The

awards should be kept in abeyance till the results of the inquiry are made public and corrective steps are taken.

II

THE CELEBRATION BEGINS

Videha Ist Maithili Fortnightly International e-journal has published more than three hundred issues to date. Meanwhile, we will enumerate the problems faced and the solutions found by us. The Journey began in the year 2000 at yahoo Geocities – the first words on the internet in Maithili were written by me on the yahoo Geocities sites (now yahoo has discontinued Geocities) towards the end of 2000 when I suffered a major accident which kept me confined to crutches for one and a half years. But that shaped my destiny. I could concentrate on my Maithili writings and my research on Tirhuta Manuscripts. On 5th July 2004, the first blog in Maithili came (gajendrathakur.blogspot.com) as "Bhalsarik Gachh", which was

rechristened as Videha ejournal from 1st January 2008. From 1st January 2008 it came to be published as a fortnightly journal. The first rechristened issue brought the story of the life and creations of a forgotten Maithili poet Late Ramji Choudhary (1878-1952).

Till the eighth issue of Videha the columns on Music, Mithila Painting, Children column, learn samskrit through Maithili got strengthened. Moreover, the projects on digitalisation of Maithili Classics and Panji Manuscript-leafs got started. The searchable dictionary (Maithili-English_Maithili) was designed and strengthened. From the eighth issue, a latest unpublished Maithili Play of Nachiketa "No Entry Maa Pravish" began its e-publication in Videha. Nachiketa, the greatest dramatist of Maithili Literature was silent for the last 25 years, as far as the drama was concerned.

Technology has two aspects, bad (its chances of misuse) and good (its effective use). It is a great leveller; it challenges status quo forces. It is applicable in all areas of knowledge. So, school-going children today have a clearer understanding of the universe and atoms than the Aryabhata or Sir Issac Newton had. After mass-scale use of printing education and literature expanded its wings, but only after the "Internet and electronic transformation of tools of knowledge", it has become universal, it has jumped geographical boundaries. All shackles unfurled, the weak links of the chain were identified, and the chain which tried to capture knowledge, which tried to thwart its expansion, started breaking down. And the greatest beneficiary became the Maithili Literature. What is Videha, nothing, it is only its commitment to the Maithili Language, which helped it expand its base, and Videha became the means that were able to bind together the Maithili-speaking areas in both

parts of the boundary (India & Nepal). Videha gave Maithili a batch of committed writers and a batch of committed readers. It challenged the status quo and casteist forces. It challenged confused writers, who were using Maithili as a tool to ride the ladder of Hindi. The lack of criticism, the lack of teeth in criticism was the reason that some writers and dramatists were using Hindi-Mix Maithili for cheap popularity, they were using derogatory language for the so-called lower castes of their society (some were finding plea in Natyashastra- when even the modern-day Samskrit Drama is not using Prakrit etc.!!), and for their mimicry, those castes started keeping distance with this kind of literature. And once the confusion of the confused thinned, a new type of awakened literature, stage, and drama (top-class) became the norm.

Videha is regularly getting some excellent brains. Since its inception, Videha, the idea factory, is dependent

upon them. As far as their versatile qualities are concerned, people associated with Videha are different. All are known for their perseverance and resilience. All are known for their arduous work. All are known for their quality work. All are known for their discipline. And all are committed; committed to Maithili and the Mithila. The cumulative force resulted in a natural revolution. A revolution in the field of Maithili Literature, art, music, craft, stage, and drama. The only international e-journal in Maithili started this quality movement in Maithili. Nothing less than world standard was acceptable. The awards were instituted to recognize the parallel field of Maithili Literature, art, music, craft, stage, and drama. Only the best was selected, there was no scope for the second best. The participation of readers in the decision-making processes was encouraged. The readers got full access to the digitalised Maithili Literature. More than five

hundred Maithili books and around 11000 palm-leaf mithilakshar manuscripts were digitalised and made available online under the "Videha Archive" section of www.videha.co.in (and the number is increasing every day). The audio-video-paintings-photographs were archived, and all these archived "art and lifestyle" of the people of Mithila were then placed online. The Videha Archive is a unique gift to the world.

So, what is the ideology of people associated with Videha? Is it collective thinking? No, of course not. In Videha all are welcome. Here all are welcome to discuss their respective ideology. Having said this, it needs emphasis that there are some basic human principles where no compromise is possible. The casteists, those having genetic superiority complex (which is another name for an inferiority complex), the practitioners of plagiarism, those who are unable to take part in a healthy discussion and persons who are not

able to withstand the criticism of their creation, Videha is not a platform for them. The ideology of people associated with Videha may have different tinges, not all need to toe the line taken by any member of the editorial board. Videha believes in the individuality of ideas and the editorial board never imposes its ideology upon its members. At the same time, it is being emphasized that each member of the Videha editorial board has a strong ideological leaning, the ideology of humanism is practised by all.

Videha-Maithili Literature Movement has its roots in the year 2000 when I started making Maithili Websites on Yahoo Geocities. After Yahoo Closed Geocities these sites were automatically deleted. However, the early form of Videha "Bhalsari Gachh" was started on 5 July 2004, and it is the earliest presence of Maithili on the internet. Videha and its vibrant members did their utmost in translating lacs of words on

Wikipedia, and they successfully opposed the nomenclature "Bihari Languages" (Gerard M accepted the role of Umesh Mandal, the co-editor of Videha, go to Gerard M's blog and click the Dasipat Aripan photo from Videha archive (Preeti Thakur) placed at his blog, you will reach <http://videha.co.in/>). In Google translate/Wikipedia localisation drive, in Tirhuta and Kaithi script research and the localisation of Braille in consonance with the Maithili Language, Videha shouldered the responsibility as a pioneer in technology viz-a-viz Maithili Language. It was a pioneer in many respects. It started for the first time a Maithili Websites Aggregator at <http://videha-aggregator.blogspot.com/>, the first braille site in Maithili, the first mithilakshar site in Maithili among others (total list).

Videha has organised several dozen Maithili book fairs to date. The 16th Videha Maithili book fair was held at

Sagar Rati Deep Jaray, Patna on 10-11th December 2011 and the 17th Videha Maithili book fair was held at Guwahati, on 22-23 December next year at the Vidyapati Parv organised by Mithila Sanskritik Samanvay Samiti. The detailed list of all the venues (date wise). Videha also organised a parallel Sahitya Akademi Kavi Sammelan, besides awarding parallel Sahitya Akademi prizes, as corrective measures, as the awards and Kavi Sammelans of Sahitya Akademi were awarded/ organised in a unilateral manner where merit took a beating. Videha has, thus, fulfilled its obligation by interfering in the murky affairs of government organisations. Videha cannot remain a silent spectator, be it plagiarism or copyright violations. So, the authors like Pankaj Parashar, and Ashok Sahu, who were engaged in lifting other articles/ stories/ poems were banned after verifying the sources and target writings.

Literature in translation is a major issue with Videha. Lack of translation in America resulted in Americans lagging in quality literature. We practise literature in translation in both directions – from Maithili into English and from other languages into Maithili. As far as translations from other languages into Maithili are concerned English, Nepali, Sanskrit and Hindi function as buffer languages in the process. Direct translations into Maithili are limited; and it is done directly only from English, Sanskrit, Hindi, Nepali and Bengali, although there are some exceptions. As far as the question of translations from Maithili into other languages is concerned, directed translations are again limited; and it is again done directly only into English, Hindi, Sanskrit, Bengali and Nepali, barring some exceptions. Videha contacted some notable personalities of class literature, took permission, and translated that literature into Maithili. Most of the

time English was used as a buffer language and translation work from English, Hindi, Konkani, Telugu, Gujarati, Odiya, Kannada, Nepali and Telugu into Maithili was completed; and these works were regularly published in Videha. Maithili novels, poems, and short stories, on the other hand, were translated from Maithili into English and were published regularly in Videha.

VIDEHA became a Maithili Literature movement. No, VIDEHA was from day one of the Maithili Literature movement. Many established misconceptions got cleared through VIDEHA. The well-known facts, the not-so-obvious plot of some people to kill Maithili through its twin institutions the Sahitya Akademi and the CIIL was unearthed. The Right to Information came in handy. Sri Vinit Utpal asked for information from Sahitya Akademi through his RTI application dated 23.09.2011 (file no. RTI-125) and sought information on "Assignment assigned by Maithili Advisory Board, Sahitya Akademi under

the convener ship of Sri Vidyanath Jha 'Vidit'. The information included a proposal received, a proposal rejected, and a proposal kept in abeyance." The statutory mandatory information supplied by the Sahitya Akademi unearthed a vicious circle of Maithili-speaking so-called litterateurs, hell-bent upon making Maithili a language- "of the Maithil Brahmin, for the Maithil Brahmin and by the Maithil Brahmin". More than 90% of the assignments went to the friends, relatives, and acquaintances of the 10-member Maithili Advisory Board. No assignment to Sh. Jagdish Prasad Mandal, Sh. Rajdeo Mandal, Sh. Bechan Thakur (the greatest Short-story-novel writer of Maithili, the greatest living poet of Maithili and the greatest living Maithili dramatist; respectively), Sh. Umesh Paswan, Sh. Umesh Mandal, Sh. Ramdev Prasad Mandal "Jharudar", Sh. Durganand Mandal, Sh. Sandeep Kumar Safi or to Sh. Anand Kumar Jha. When every member of the Maithili advisory board is hand

in glove with the Sahitya Akademi to kill the Maithili language then where lies the hope? The demand for Mithila state by these people will see that 10 Maithil Brahmin families would loot the Mithila state. Then where lies the hope? Here lies hope. Sh. Bechan Thakur has created a parallel Maithili stage and theatre, a slap on the existing slapstick humouristic Maithili theatre. Sh. Umesh Paswan is a discovery of the Parallel Sahitya Akademi Poetry festival organised by Videha. Sh. Jagdish Prasad Mandal, Sh. Rajdeo Mandal, Sh. Jharudar, Sh. Sandeep Kumar Safi and Sh Umesh Mandal have pumped their energy, wealth, and time into our Maithili Language. This language will live...proofs are given below: -

Google Translate:

<http://www.google.com/transconsole/giyl/chooseProject>

then Wikipedia translate:

<http://translatewiki.net/wiki/Special:Translate?task=untranslated&group=core-mostused&limit=2000&language=mai>

<http://translatewiki.net/wiki/Project:Translator>

<http://translatewiki.net/wiki/Project:Translator>

http://meta.wikimedia.org/wiki/Requests_for_new_languages/Wikipedia_Maithili

<http://translatewiki.net/wiki/Special:Translate?task=untranslated&group=core-mostused&limit=2000&language=mai> <http://incubator.wikimedia.org/wiki/Wp/mai>
<http://translatewiki.net/wiki/MediaWiki:Mainpage/mai>

<http://ultimategerardmbl.blogspot.com/2011/05/bihari-wikipedia-is-actually-written-in.html>)

[Monday, May 09, 2011

The #Bihari #Wikipedia is written in #Bhojpuri

This is the kind of article that has many people's eyes glazed over. It is about standards and scientific documents, and it is about languages most of my readers have never heard about. For the people that do speak one of the languages that are considered Bihari, it is extremely relevant, and it has implications for Wikipedia.

This is information provided by Umesh Mandal that explains the "Bihari group of languages" with the Maithili language:

Kellogg (1876/1893) and Hoernle (1880) regarded Maithili as a dialect of Eastern Hindi; Beames (1872/reprint 1966: 84-85), regarded Maithili as a dialect of Bengali, Grierson has done

a great service to the Maithili language, however, he erred when he gave a false notional term of "Bi hari " language after that western linguists started categorizing Maithili as a dialect of "Bi hari " language; although there is nothing known as "Bi hari Language" and both Maithili and Bhojpuri are spoken in Bihar (of India) as well as in Nepal .

Umesh is working on the localisation of MediaWiki for the Maithili language and as this language is currently in the Incubator, the language committee does its due diligence and trying to understand if Maithili can have a place in the Bi hari W k i p e d i a . The information provided by Umesh makes it quite clear: "no".

This still leaves us with the misnomer that is the Bi hari W k i p e d i a . The language used for the localisation and the articles is Bhojpuri . Bhojpuri has the ISO-639-3 code "bho".

Are you still following all this ? Ok, there is one question I am not asking: How about the Kaithi script ?

Thanks , GerardM]

Excerpt from a Maithili e-journal published as PDF (from Videha 2011: 22; Videha: A fortnightly Maithili e-journal. Issue 80 (April 15, 2011), Gajendra Thakur [ed]. <http://www.videha.co.in/>."Gajendra Thakur of New Delhi graciously met with me and corresponded at length about Maithili, offered valuable specimens of Maithili manuscripts, printed books, and other records, and provided feedback regarding requirements for the encoding of Maithili in the UCS."- Anshuman Pandey.] |

TIRHUTA UNICODE See the final UNICODE Mithilakshara Application (May 5, 2011) by Sh. Anshuman Pandey at Page 23 of the Videha 80th issue (Tirhuta version) is attached"Figure 11: Excerpt from a Maithili e-journal published as PDF (from Videha 2011: 22" and at Page 12 Videha is included in

References Videha: A fortnightly Maithili e-journal. Issue 80 (April 15, 2011), Gajendra Thakur [ed]. <http://www.videha.co.in/>. and role of Videha's editor is acknowledged on Page 12 "Gajendra Thakur of New Delhi graciously met with me and corresponded at length about Maithili, offered valuable specimens of Maithili manuscripts, printed books, and other records, and provided feedback regarding requirements for the encoding of Maithili in the UCS."]

The Maithili Speaking area is shrinking. It is shrinking due to a conscious-subconscious policy of the Governments of India and Nepal, and the situation became critical due to the invasion of Hindi and Nepali media and the biased educational system in Maithili-speaking areas, and due to the large-scale migration, which has happened in one single generation. The question of Hindi saw to it that Vajjika, Angika and now Thethi, Surjapuri etc. languages should get the tacit support of supporters of

Hindi, first in the name of religion and second in the name of caste. Through this they did not support Vajjika, Angika, Thethi or Surjapuri; but they tried to weaken Maithili, which resulted in the weakening of Vajjika, Angika, Thethi and Surjapuri. For all this, the Maithili-speaking people, more so the officials (I will explain it later), are also responsible, as they tried to delimit Maithili within the two castes and four districts. All other people and areas, than these, were considered northern, southern, eastern, and western deviations of so-called pure Maithili, which was fictitiously considered as being spoken by these Maithil Brahmins/ Karna Kayasthas of Madhubani, Darbhanga, Saharsa and Supaul districts. For the last 45 years the officials, yes, I call them officials, the officials of the Maithili Department of Sahitya Akademi, did not try to accommodate the people outside this fictitiously delimited domain. But the major

problem lies somewhere else. The slow poisoning was given in many disguises, be it the faulty top-heavy education system, which neglected primary and middle school education through the Mother Language Maithili, or be it through the concept of dialect, which initially conveniently declared languages like Maithili as dialects. Elementary education through Maithili was a non-starter because the Maithili books published by the Bihar State Textbook Publishing Corporation Limited seemed to be in Avahatt, it was not fit for children. Further, the authors and subjects selected for these books had a casteist bias. Maithili became a tool for caste-based politics, as once Hindi had been a tool for religion-based politics. Still, these officials, of the Maithili Department of Sahitya Akademi, are residing in their own built ghetto, bereft of any thinking or vision. Another reason for the present plight of Maithili is the policy undertaken by the tax collectors of Mithila

(permanent settlement Zamindars of Cornwallis), whom the sycophants call King or the great king (Raja/ Maharaja) or Mithilesh (King of Mithila) these were mere tax collectors, the right for which were given to the highest bidders permanently; and there was not one such Mithilesh (tax collectors), but many within the borders of Mithila. These tax collectors employed mostly those two castes from four districts in their merchandise venture, and as the selection was based on sycophancy, so the work suffered. So, they imported the lathiyals from outside the Mithila region. The masses of Mithila suffered a blow from the double-edged weapon. First, from their people who did not consider them as their own and second, the outsiders looted them. Now after some time these outsiders, the non-Maithili speaking people, found it convenient to declare the masses (not belonging to the two castes from four districts) as non-Maithili speaking people, and the officials/ sycophants

from those two castes from four districts tacitly agreed to it. Now these outsiders, the non-Maithili speaking people, formed a majority in many places of Mithila, and they led the rumour that Maithili, like Sanskrit, is an upper-caste phenomenon, and thus they legitimized their anti-Maithili stance (all these facts have been brilliantly dealt with in the Maithili Novels of Sh. Jagdish Prasad Mandal) and they propagated the case of Hindi, first based on religion and second based on caste. But why our people fell into their trap, why these tax-collector Maharajas did not consider the masses of Mithila as their own and imported the perpetrators to loot their masses? The simple answer is that merit took a downward leap in auction-based tax collection rights allocation.

We started from one and reached number three, then thirty and now three hundred!! and we are growing... and are three hundred not out and are

creating a grand history. <http://www.videha.co.in/> Videha 1st Maithili Fortnightly e-Journal ISSN 2229-547X has e-published its 300th issue recently. When I began this venture in the year 2000 with a Samsung TV net appliance, and when the existing was posted on 5th of July 2004, I moved all alone. Then on 31st January 2007, I suddenly thought to include the public, as after some groundwork I was ready for it. I decided to e-publish Videha and did publish it, on a fortnightly basis, the first issue that came on 1st January 2008 tried to include all the previous posts.

From all corners of this planet earth, the people tried to change the destiny of Mithila and Maithili. Now Sh. Ashish Anchinhar, Sh. Munnaji (Manoj Kumar Karn), are part of our team; and together we are three hundred not out now. With three hundred plus issues, 30,000 pages of Maithili literature (one hundred lac words corpora) creation and 11000 Tirhuta manuscript

transcription we maintained a 50000-word Maithili-English vocabulary database. Now we are 350 strong, with 350 authors.

Videha has faced challenges and has withstood them. We never shirk from any question and/or problem. The question of the state of Mithila is one such question which often comes calling. We are in favour of the states of Mithila within the sovereign borders of India and Nepal. We are in favour of Mithila. But which type of Mithila, that type that we had during the Zamindari Raj, where means of sustenance and avenues of existence remained limited for a few castes? Or that culture that existed within "Aryavarta-Indian Nation newspaper" and other Industries during that Raj. A dozen families of Mithila galloped all these mostly from a single caste!! No, we are not in support of that Mithila, that Mithila where Maithili would be swallowed, as it is being swallowed by the Sahitya Akademi and the CIIL, swallowed by

another dozen families. We are not in favour of that Mithila where the proceeding of the legislative assembly would be held in a language other than Maithili. Till the misgivings of the people of Mithila are addressed, we cannot support any Mithila state movement. So the people striving hard for Mithila state should sit on a protest before the advisory board members of the Sahitya Akademi / CIIL and sing patriotic songs in front of their houses, and pressurise them not to misuse government funds by unscrupulously awarding functions of Akademi outside Mithila and not to misuse the power of assigning translation and other rights to themselves and to those people who are hell-bent upon destroying our language. The RTI application by Sh. Vinit Utpal has thwarted an attempt to strangulate Maithili, but if the supplementary work is not done the sinister design would resurface again. We request the Maithili advisory board members of

Sahitya Akademi immediately return their assignments taken in their name and the name of the members of their family. Otherwise, pressure should be mounted to force these 10-member Maithili Advisory Board members to voluntarily resign from their membership in the larger interest of Maithili. So, what is our answer viz-a-viz demand of Mithila state: it is a categorical Yes.

The technology-centric venture called Videha became a success. The native speakers of Maithili reside in Bihar (of India) and South-East Nepal. The net connectivity had been extremely poor in these areas. Then how the authors, new and old, started using Unicode for writing for Videha. The Nepal Side of Mithila had been using Preeti, Kantipur, Himala etc. fonts, the Kolkata Maithili-speaking population had been using the Marathi fonts and the rest had been using the fonts based on the old Remington keyboard. All these three types of fonts are ASCII fonts. We researched these fonts

and provided font converters to our Nepal-based authors. We also provided phonetic and Remington-based Unicode writers to all Maithili authors, who asked for them. We asked the authors if they may send their creations in any font, but at the same time, we encouraged them to use Unicode fonts. The technical support that we provided resulted in numerous receipts of typed entries from persons like Sh. Gangesh Gunjan, who in earlier stages had been sending their creations in their handwritings. As Sh. Gangesh Gunjan was well versed in Remington keyboard typing, so he made wonderful use of the Remington Unicode typewriter. He sent that software to some of his friends too and he was courteous enough to intimate about this to us, although there was no need for that. Sh. Saketanand also used that software and sent his short story कानबात्रिश्च दाकणा in Unicode, and it was published in one of the issues of Videha. The technology-centric

venture called Videha became a success because we made it simple and intelligible at a time when even the technologists were not sure about the future of this Unicode. The virtual medium was being seen with anxiety by the literary fraternity, and the copy-paste system of theft was rampant in those days. But we assured the authors that with Videha they may rest assured that the copyright thieves would not be spared, while at the same time we were firm, that only for fear of misuse of technology we should not stop our venture midway. With the internet and technology, the geographic barrier became non-existing. The end of the problem of distribution in Maithili literature became possible due to our technology-friendly attitude and it proved a boon for our Maithili language. And it made the technology-centric venture called Videha a success... It is the success of the parallel Maithili literature movement.

III

**HONOUR KILLING OF GANGESH UPADHYAYA
(FIRST BY RAMANATH JHA, THEN BY
UDAYANATH JHA 'ASHOK' (A PARALLEL
HISTORY OF MITHILA AND MAITHILI
LITERATURE, WHY TODAY ITS NEED BEING
FELT MORE INTENSELY ?)**

I was not surprised, though I must have been when I saw a monograph on Gangesh Upadhyaya, whose copyright is being held by Sahitya Akademi, the author of the monograph is Udayanath Jha 'Ashok'. I thought that Udayanath Jha 'Ashok', who has been given Bhasha Samman also, by the same Sahitya Akademi, would do some justice. But truth and research seem elusive in Sahitya Akademi monographs, at least that I found in this monograph.

I searched and searched through chapters, that now the author will show courage. But the author like Ramanath Jha seems ashamed of the roots and offspring of Gangesh Upadhyaya. He tries to confuse the issue, but there is no confusion now at least since 2009. But in 2016

Sahitya Akademi seems to carry out the casteist agenda. Udayanath Jha mockingly pretends to search his name, lineage etc, where nothing is there to search for, yet he could not muster the courage, to tell the truth, and ends up just repeating the facts in 2016 that Dineshchandra Bhattacharya already has published way back in 1958.

The honour killing of Gangesh Upadhyaya by Prof. Ramanath Jha is being taken forward by Sahitya Akademi, Delhi in a most hypocritical way.

Ramanath Jha's obscurantism *vis-a-vis* Panji is evident from one example. The inter-caste marriage in Panji was well known to him (but he chose to keep the Dooshan Panji secret - which has been released by us in 2009), and it was apparent that the great navya-nyaya philosopher Gangesh Upadhyaya married a "Charmkarini" and was born five years after the death of his father (see our Panji Books Vol I &

II available at <http://vidaha.co.in/pothi.htm>). Sh. Dinesh Chandra Bhattacharya writes in the "History of Navya-Nyaya in Mithila". (1958)

"The family which was inferior in social status is now extinct in Mithila----- Gangesha's family is completely ignored and we are not expected to know even his father's name-----...As there is no other reference to Gangesa we can assume that the family dwindled into insignificance again and became extinct soon after his son's death." [1958, Chapter III pages 96-99), which is a total falsehood. He writes further that all this information was given to him by Prof. R. Jha, and he seemed thankful to him.

The following excerpt from Our Panji Prabandh (parts I&II) is being reproduced below for ready reference:

—

महाबाज हवसिंहदेर- मिथिनाक कर्णाष्टि रंशिक । ज्यातिवीश्वेव
ठाहबक रर्ण-बनोकबमे हवसिंहदेर नायक थाकि बाजा
छनाह । 1294 ग्रा. मे जन्म था 1307 ग्रा. मे
बाजसिंहसन । घियासुद्दीन तुगनकसँ 1324-25 ग्रा. मे
हाबिक राँद नेपान पनायन । मिथिनाक पङ्गी-प्ररँहक
ब्राह्मण, कायसु था ऋत्रिय मध्य थाधिकारिक स्थापक, मैथिन
ब्राह्मणक हेतु गणाकब ना, कर्ण कायसुक नेन शंकवदतु, था
ऋत्रियक हेतु रिजयदतु एहि हेतु प्रथमतया निहकतु
भेनाह । हवसिंहदेरक प्रेवणसँ- था ग्रा हवसिंहदेर
नाग्यदेरक रंशिक छनाह, जे नाग्यदेर कर्णाष्टि रंशिक १००९
शोकेमे स्थापना केने बहथि- नन्दद शुनं शशि शोक रर्ये
(१०१९ शोके)... मिथिनाक पण्डित नोकनि शोके १२४५
तदनुसार १३२७ ग्रा. मे पङ्गी-प्ररँहक रतमान सुकपक
प्राबन्धक निर्णय कएनहि । पुनः रतमान सुकपमे थोडे
रुँहि रिनासी नोकनि मिथिनेशे महाबाज माधर सिंहसँ १७७०
ग्रा. मे थादेशे कवरौए पङ्गीकावसँ शोखा पुस्तकक प्रणयन
कवरौनहि । ओकब राँद पाँजिमे (कখনो कान रर्णित
१७०० शोके माने १७१५ ग्रा. रासुरमे माधर सिंहक राँदमे
१५०० ग्रा.क थामपास) श्रीत्रिय नामक एकठा नर ब्राह्मण
उपजातिक मिथिनामे उपेति भेन ।

So, the Srotriyas as a sub-caste arose around 1800 CE as per authentic panji files. Sh. Anshuman Pandey [Gajendra Thakur of New Delhi provided me with digitized copies of the genealogical records of the Maithil Brahmins. The panjikaras whose families have

maintained these records for generations are often reluctant to allow others to pursue their records. It is a matter of 'intellectual property' to them. I was fortunate enough to receive a complete digitized set of panji records from Gajendra Thakur of New Delhi in 2007. [Recasting the Brahmin in Medieval Mithila: Origins of Caste Identity among the Maithil Brahmins of North Bihar by Anshuman Pandey, A dissertation submitted in partial fulfilment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy (History) in the University of Michigan 2014].

Later these Panji Manuscripts were uploaded to Videha Poti at www.videha.co.in and google books in 2009).

The so-called Maharajas of Darbhanga were permanent settlement zamindars of Cornwallis, and there were so many in British India, but in Nepal there were none. In the annexure of our book

(Panji Prabandh vol I & II), we have attached copies of genealogy-based upgradation orders (proof of upgradation for cash). So, before 1800 CE, there was no srotriya sub-caste in British India and there is no such sub-caste within Maithil Brahmins in Nepal part of Mithila even today. Srotriya before that referred to following some education stream in British India, in Nepal it still has that meaning.

ORIGINAL PANJI REFERENCES ARE PLACED BELOW

DOOSHAN PANJI – THE BLACKBOOK

४९.

१५५/१	चर्मकारिणी	मान्दव	रत्ननियाम	छादन
तत्र चिन्तामणि कावकगणेश	छादनगणेशिक	नाँझ	बनोकवक- मात्रक (खत्रोत)	गणेश
	बल्लभा	भराग	माहेन्द्रव	
			जीरे	

२१/१० छादनसँ तत्र चिन्तामणि कावक जगद्गुरु गणेश

छादनसँ तत्र चिन्तामणि कावक

गंगेशिक रत्नेभा चर्मकाविणी पितृ परोम्फे पञ्च र्ष र्यतीते
तत्र चिन्तामणि कावक गंगेशोपति- चर्मकाविणी मेधाक
सन्तानक नागिमे हुनहि

छादन सँ तत्र चिन्तामणि कावक म०म० गंगेशे

"तत्र चिन्तामणि कावक म. म. पा. गंगेशिक रिषयक लेख प्राचीन
पञ्जीसँ उपनद्ध १ । ।

पितृ परोम्फे पञ्च र्ष र्यतीते गंगेशोपेति: गति प्राचीन
लेखनीय: कृत्रापि

देरानन्द पञ्जी ३९-२ छादनसँ जगदग्वक ग्वक गंगेशे स्वताय
रत्नियामसँ जयादिल स्वत साधुकर पनौ

देरानन्द पञ्जी ३३९-३ जगदग्वक गंगेशे स्वत स्वपन दौ
भुलाविममसँ हवादिल दौ । । पत्र स्वताच गोवा जजिरान सँ
जौरे पनौ ए स्वत मन्दगहि भरेश्वेव । खत्रस्थाने स्वपनभ्रात
हविशेर्म दाविति कृचित् जजिरान ग्राम

देरानन्द पञ्जी ३०=३ छादनसँ उपायकावक म.म. पा. रश्मान
स्वताच खल्लरनासँ रिश्वेनाथ स्वत शिरनाथ पनौ गंगेशे- म.म.
रश्मान/ स्वपन/ हविशेर्म

Gangesh, the author of the
Tattvachintamani, wrote one text
equivalent to 12,000 texts. Now come
to the fact mentioned in the Panji -
it clearly states that Gangesh of
Tattvachintamani was born five years
after the death of his father and he
married a tanner, so why did Ramanath
Jha hide this from Dinesh Chandra

Bhattacharya ? Vardhamana, son of Gangesh, calls Gangesh *sukavikairavakananenduh*. But the conspiracy under which the poems of a famous scholar like Gangesh are not available today is clear from the example given above. Vasudev of Bengal was a classmate of Pakshadhar Mishra of Mithila, he came to study in Mithila, passed the *shalaka* examination and received the title of *sarvabhaum*. Vasudeva memorised the *tattvachintamani* of Gangesh and the *nyayakusumanjali karika* of Udayana. Pakshadhar and other Mithila teachers did not allow writing (copying) *tattvachintamani*. Raghunath Shiromani, a disciple of Vasudeva, took the right of certification after he defeated his guru Pakshadhar Mishra in a scriptural debate (*shastrartha*). The *Navya Nyaya* school was founded in Navadvipa by Vasudeva-Raghunath. Pakshadhar Mishra was a contemporary of Vidyapati (distinct from the Padavali writer who was of the pre-

Jyotirishwar period) who wrote in Sanskrit and Avahatta. And the arrival of Mithila students of Bengal from Bengal stopped after Raghunath Shiromani. Gangesh Upadhyaya enjoyed 'param guru' as well as 'jagad guru' titles, the highest titles of the time and as per Panji only Vacaspati Mishra II was the other person who enjoyed the title of 'param guru'. The extinction of Navya-Nyaya School from Mithila, as described above, was a revenge of nature against the honour killing of Gangesh Upadhyaya and his family.

[Translation of the Maithili Short Story, 'Shabdashastram' (based on the true Panji records of Gangesh Upadhyaya) was done by the author Gajendra Thakur himself: published as The Science of Words Indian Literature Vol. 58, No. 2 (280) (March/April 2014), pp. 78-93 (16 pages) Published By: Sahitya Akademi]

Kamlanand Jha has written a book on Nagarjun (Maithili's Yatri) where he credits him with giving a new direction to Maithili literature. Chandradhar Sharma Guleri wrote 'Usne kaha tha', a marvellous short story in Hindi, the best one of its time. But his literary corpora is very little in quantity, so if anyone tried to give him credit for giving direction to Hindi short story writing would make himself a laughing stock. And Yatri's Maithili literary corpora is even thinner than Guleri's. Moreover, Rajkamal Chaudhary calls him of the medieval age (Rajkamal Monograph, Subhash Chandra Yadav, Page no 14). He wrote Chitra (25 poems). He wrote, rather hurriedly published his 'Patrahin Nagn Gachh' (44 poems) for Sahitya Akademi Award in Maithili, which he got in 1968. After that he stopped writing in Maithili, so how can he influence anybody when after getting the award one stops writing in that language? This is one example of his instability so far as

his ideology is concerned. He became a Buddhist monk when he left for Sri Lanka and became a Brahmin again when he returned after a 2nd sacred thread ceremony performed in his village. This is another example of his instability so far as his ideology is concerned. Kamlanand Jha does not know Maithili literature. His comments should be exposed, as he tries to give a bad name to the great tradition of Maithili literature. There were mainstream writers, but there were writers of parallel tradition also (see below Annexures 1 & 2). He has confused the Sanskrit and Avahatt Vidyapati Thakkurah with the Padavali writer pre-Jyotirishwar Vidyapti. He should read the writing of Vijay Kumar Thakur, a leftist historian, who has given ample light on pre-Jyotirishwar Vidyapati. *[My article on Vidyapati in Prabandh Nibandh Samalochna Vol.II (available in Videha Archive) covers all these, the logo of Videha is the photograph of Pre-Jyotirishwar Vidyapati, sketched by Panak Lal*

Mandal, recipient of Videha Samman for fine arts.]

Annexure 1

चन्दा चा (१+३९-१९०१), मूननाम चन्द्रनाथ चा, ग्राम-
पिन्डाकड्ड, दवळंगा । करीश्रिव, करिचन्द्र नामसँ
रिभूषित । ग्रिअर्मनकेँ मेथिनीक प्रसंगमे झूथा सहायता
केनिहाव । प्रति- मिथिना भाषा बामायण, गीति-
सुधा, महेशीराणी संग्रह, चन्द्र पदारनी, नम्मीश्रिव
रिनास, खहिन्याचरित खां रिद्यापति बचित संस्कृत पुरुष-
परीष्काक गद्य-पद्यमय खनुराद ।

१

न्यायक भवन कचहरी नाम ।
सभ खन्याय भवन तेहि ठाम ॥
सल रचन रिबने जन भाष ।
सभ मन धनक हवन खभिनाष ॥
कपठ भवन कत कोठिक कोठि ।
ककब न कब मर्यादा छोटि ॥
भन करि 'चन्द्र' कचहरी घूस ।
सभ सहमत ककवा के दूस ।

२

बतिया दिन दूबगतिया हे भोना !

गैया जगतक मैया हे भोना

कठय कसैया हाथ

हाकिम भेन निबदैया हे भोना

कतय नगायर माथ

रबसा नहि भेन सबसा हे भोना

खबसा कए गेन मेह

बतिया दिन दूबगतिया हे भोना

जन तन जिरन संदेह

झथिया रँड रँड स्वथिया हे भोना

खन्नरक दूथिया डोन

के सह कान कनथिया हे भोना

स्वथिया रिबना ठेन

३

खम्व शिम्व रोक खार मायिनाक मावि ।

भाग भागकेँ पठेँ छ निह निह गावि ॥

ठक्क नोक हक्क पार साधु केँ उँजावि ।

दैर जे ननाँठ नेथ के सकैछु ठावि ?

चाही नहि धन, ननितराम, पकरान जिनेरी,

मनोरिनोदक हेतु खमवपति सदन न ठैरी ।
ॐ खन्तुव खभिनाष हमव ककणामयि देरी
भक्ति भार सँ सतत खहिक पदपकज मेरी ॥
खन्न महग, डगमग खष्टि भावत, हयत कोना निस्तुवा
उत्तव पश्चिम भूमि खगया परत खसह तुषावा ।
धर्म-रिबोधी सहसह कवगछ, हमत कथा रिस्तुवा
कवखु ध्रुपा जगजननी देरी महिसीरानी तावा ॥
मिथिना की छनि की भय गेनि,
याज्ञरकेय म्नि, जनक नृपतिरव
ज्ञान भक्ति सौं गेनि ।
राचस्पति मिश्रीदि जगद्गुरु
निर्जित रौह्र नमेनि
से शोबदा सुखा जनि गेनी
रँठन हरिद्या केनि ।
रणशिम रिधि ककवह् कचि नहि
श्रुति श्रेष्ठाकेँ ठेनि
पूजा पाठ ध्यान रकम्हदा
सभङ्गा रंचन खेनि ।
कह करिचन्द्र कचहवी भविदिन

रहूत भोग कब जेनि,
कनह कबाय धर्म धन नाशे
कनिक दबिदा चेनि ।

४

मय केहन भेन घोब हे शिर !
गोधन रिपति, धवम खरनति देखि कत हिय कबर
कठोब ॥

साधु समाज बाजसँ पीडा त खति हबषित-चित चोब ।
खरनिन नोकेँ धवषि पबिपूबित हरनिन समादब थोड ॥
धवम सुनीति प्रीति ककबहु नहि, खनहिक चनगछ जोब ।
कन्द-मून-हन सेहो खरँ दुबनभ खल्ल गेन देशीक ओब ॥
किछ शुभ साधन रनि नहि पडगछ थाकन मन, मति
भोब ।

कह करि चन्द्र हमब दुख मेठत होयत ध्रुपा शिर तोब ॥

५

सुमक सुमक मन ! शंकब समय भयंकब जानि ।
ककब ह्रदय नहि कब्रषित शीसन कनि नृप पानि ॥
केरन शिर ककणाकब सेरयित नहि जन हानि ॥
भङ्गि कम्पनति जानह पबम पबशेमनि खानि ॥

कतह् रिषयमे न नागह वागह खन्नचित मानि ।
सुखसौँ खल्लु रिनसरह 'चन्द्र' चूड् वजधानि ॥

ANNEXURE 2

१

हत्तुबीनानक खकानी करिताखकानी करित्तु ।

हत्तुबीनानक हम्मती रँर्थ १२+१ .ञा १४-१+१३)मनमानक (
खकानी करिता

/ग्रियमर्न / (मैथिनी फ्लेस्टामैथी एन्ड रोकार्बुनेबी)

मान एकामिक रर्णन सुनूखकान चोदिस पड़न ।
भेन रँविसात थिन्न एँ मानककहाँ नगि रबनौँ हान ।
रोहिणि खादि थीक रँविसातक ।जेहिँ एना तेहिँ गेना
त्रिगिसिवा मन प्वबन मनोवथदै मीसा किछु गेना ।
खवदड़ । खाडम्वव भावीगवजत हँ चहूँ ओव ।
प्वख कथ बाखन धवती केवभेन रँवखा केव ओव ।
प्वनरँसु थिक रँड़ प्वनीताकसरेम ओहो रँड़ । ।
रिखा रिड़ ।वक जे किछु उँपठनधनि रँविसन खसरेम ।
मघा भेन मंगहिखा कन्नवजगभवि के नै जान ।
प्ववराँ प्व पछु नै बाखनककवा कवरँ रँखान ।
उँतवा खाग जाय घव रँमनमपतोँ नै नै रँून ।
हथिखा शृंग मूँड़ दै मूननतनिकोँ नागन घून ।
चितवा चित मित नै बाखनओहो भेन डोकू धाती ।

नाक बंगौनन्हि सन्ते नहुतुवदोम नुकौनन्हि खाती /
जोतिष पढ़ि साधि भूगोन-साधि / एनाह जन जे पढ़ि -
रेखागणित रीजसौँ ओथाकिहतनि कौँ कछी रौन /
श्रीराम ध्रुपागति ओहो ने जानथिजाहि ध्रुपा सभ काज /
पानिक प्रश्न करौँ जौँ पृच्छिँन्हिसेहो कहत होगन्हि /
नाज

जेहिखन नदी नान ने भवनेतेहिखन रौदी सबती /
रिना जने जग किछु ने उपजनदगध भेन छथि /
धवती

ते नव रौदीक आगम रूमनजे छन धरि किमान /
दैर रैपछु पछु ने बाखनधान कठौनक जड़ि /
कोदो मड़्खा एको ने उपजनने उपजन किछु साम /
गमुड़्गी गदवि खेतहि सुखाएनभेन रिधाता राम /
मर्तुनुरनमे के कब बछाकहाँ जाग केँ भागि /
सुखन पतान हान ने ओतहूँनागन आगि सगबहुँ /
धुक जीरन ओग नृपति गन्दकेँजे रोकन गहि पानि /
जीराजन्-तु रिजन पृथमीमेतारकेँ हो ने खानि /
बरीचीन ओ ने खेहूँगी / वाय एको ने उपजन-
घबदुबदिन भेन खरँ रीन / नावी-घब सोच करै नव-
धनिक लोक सभ मनहि मगन छथिबाखथि रहूँतो टेबि /
हसोथि कपेया घब केँ बाखथिसेव महगी भेन खरँ /
केओ हबथी खेत मासु रैसाहन छन जाहि कौड़ि /
अपना

कतेक जना हविरामब ठाननभात रहूँत केँ सपना /
कतेक जना मिनि जनेव रैसाहननिबधन रैसन तकग /
भेन धनत्रिवि दूग हसिन जगमकग आओव बाहड़ि /

কান পড়ন তিবহুতিমে ভাবীতে ঙ্গ রহি গেন হারা /
ঘবফাঁকি মকগ কেব নারা / নাবী-ঘব মগন করে নব-
মানিক ঔব মহাজন সভকেঁঘব ঠেবী খল্ল-ঘব /
নোক বঁমাওন ওহো তকেঁ ছুখিমুঁহ / গবীরক সন
সমৈ দেখি বঁনিখাঁ সভ সনকনডরৈঁ নগৌনক ঠষ্টী /
স্বল্ল দোকান সহবমে পবি গেনস্বল্ল ভেন সভ চষ্টী /
সূখন গাত রাত ভৌ নষ্টপষ্টকতেক রাত খরঁ সহনা /
নব নাবী সভ মান তেখাগনরিকবী ভেন খরঁ গহনা /
মঁগঠীকা খুঁঠী ঔ তড়কীনকফ্লনী লৈ নাক /
কষ্টসবি রিঁছিখা ঔ নিমমিমিখাঁরাজুরন্দ ঔ রাঁক /
চন্দ্রহাব, ঠেকন ঔ সিকড় িঔব ঘমৌবিক দানা /
সূতি, নরগ্রহ ঔ পচখঁড় িনশ্বনী ভেন নিদানা /
তাপব দরঁজাত লৈ রঁচনেকবম ভেন নিখষ্ট /
তমঘেন, খঁহঁখা ঔ পিকদানীলৈ তসনা ঔ তষ্ট /
রাঁঠী, বঁষ্টা ঔ পনরঁষ্টাভোজন কবৈক খাবী /
মাধর সীহি সহিত মোরঁবনালৈ রঁচনে ঘব মাড় ি /
ধন মঁপতি ঘব কিছ লৈ রঁচনে/ সভঠা পড়ি গেন রঁধক
তেও ভুঁখ ছুঠন লৈ ককরোএহন পেষ্ট ভেন খঁধক /
দৈরঁ খঁশি খরঁতবন কম্পনীজা পব বাম সহাএ /
মিখিনাপ্বব বঁড়ন জরঁ নাগযমে স্বনি পহঁচন ধাএ /
খবিদ খনাজ জহাজহিঁ রৌমনভবতী কবি কবি রৌবা /
সদব তিনঁগা ওখা পব ভবতীঔব ওনাগতি গোবা /
হাজীপ্ববমে নাখ হজাবমকৈ নাখন হগ পষ্টনা /
রাঁজিতপ্বব স্বনতানপ্বব গোনালৈ জানত হৌঁ কেতনা /
গাড় ি, রৌন, ছকড়, ঙুঁঠ রিঁহাবেউরঁহত হগ সভ দানা /
মিসব কন্থখা কেঁ পোখবন মেঠেকানা পহিব্বক খঁড় ি /

শ্রী নক্ষত্রীশিব সিংহ নৃপতিমহাবাজ মিথিনেশে /
খচন বাজ দড়ি ভুঁগাশ্রীপতি হবহি কনেশে /
গাছ ী রৈন নাখন হজাবনতাকে পরে ঘড়বে /
পহিবুক গোনা মধুরন, ভৌড় জফবা ঔব খড়বে /
রৈনীপঙ্কী, ঔ পচমহনাফুন্দরৌন ঔ কমতৌন /
হবিহবপুব, পিড় াকছু রবনৌকাবজ কেতেকাঁ রবিঔন /
রাবি পোখবি, রিবসায়ব রবনৌপল্ডৌন কো লৈ জান /
নরহদ, সবিসো ও ভুঁপবা, তা সোঁ দক্ষিণা উঁজান
সংসাবপুব, মহরৈন, কন্থীনীমধেপুব হগ খাস /
রৈনীপুব, কমান, নরৈহিওঁরবনৌঁ ফুনপবাস /
সমনা হগ জগজানিত জগমেমহথা ঔব রঁছৌব /
দুহরী ঔ মহিনাথপুবঔব জৈনগব তক হগ দৌব /
রঁনদেরঁপুব ঔ টংগা রবনৌমিবজাপুব নঘু হাঠ /
সীরীপঠী ঔ কপসীখাসদব গোনা সৌবাঠ /
গুবরাকেঁ পবরঁবসী হাকিমকব তিবহুতমে থাকে /
লৈ তো মবতে কত নব নাবীরানে রঁচে সৃখা কে /
কত ফুবদা গবদা মে মিনতেখসংখ জীর চন জাতা /
সব সমধী কেঁ সঁভা লৈ নম্বনলৈ রঁচতে জনদাতা /
সভকেঁ সভ ঔপছৈ ভৈ গেনধুব পোখব ঔ সড়ক /
বহি গেন ব্রাহ্মণ সোতী পল্ডিতকাযথ পছিমা ঠাফব /
ফবক

কেও ওবসিখব নাম নিখাওনভেঁঠ কেও মোহবিব /
ধর্মকার্যমে ব্রুঠখি কপৈখাতে ভেন সভ কেব ভেঁঠ /
কেও জমানত দৈকেঁ রঁচনাহজিনকা খমনা নেহী /
ককরো মাবি কেঁত পিঠি তোড় নিঁউতরৈছি জন্মক ঠেহী /
ককবহুঁ গাবত গাত সৃখাওনরঁহুতো হোখয চনানা /
মাতৃপিতা ঘব পবিজন বোরযরৌঁ গেনাহ জহনখানা /

ककबहूँ घब भेन खानातनामीभेठे मोहर्विब घोँछु /
केओ खदानतिमे डिङ्गि खाग छथिककबहूँ उपरैन्हि मोँछु /
एतना सुनि हाकिम बिमिखाउनतेँ नागन जन ठीका /
नाक बंगौनन्हि सभे मोहर्विबनागन चूनक ठीका /
जोग, रिकौखा, नौकिक रंशिककिबिखामंत सुकून /
गाछी, राँस, रैन ओ महिसिजगह केन भुकथून /
ताहि कपेखा सोँ कवा गजबवीन तेँ कोवठ सोँ /
तेँ काबन रहूतो घब नगड़ भाग भतीजा भिन /
खाए नाठ रहदुब ओ /दङ्गि भुंगा धाम
राँरू ओ रँरूखान सहित मिनिकीन्ह फुमेठी खान /

.....

.....

.....

एह सभ संग रैठि केजाय फुमेठी भेन /
खजरँ काब सबकाब केतिबहुत पहुँचन रेन /
राजितपुवसँ सङ्क निकानेदोड़ ी खाये दोड़ि ह /
हहेया गंडक पुन रँहाएखाए चौबही चौबी /
धर्मधीब, रँनरीब, कम्पनी जानत हग /जगदीशिन
नछुमी मागब के पोखबिमेताहि कीन्ह गसठीसन /
रँड़ १ नाठ कनकपुरानेश्रीदुर्गा होए संग /
खागवा के छोठा नान रँहादुबरैठे सभ एकबंग /
जूठे कमिगब ओब कनछुबरौनहि राँत नेखँठ /
एह पाचो गजनास पब रैठेएह जँठ संग जात /
खरँबि गए खखराब मोँमेथिन के एह हान /
सुनहूँ फिबंगी खरण दैकेँमेठहूँ दुख के जान /
हूँम दीन्ह दोड़ नाठ कोसुनहूँ हमारै रैन /
मदति कबहूँ रेखाखानकोक्या रैठे होँ चैन /

रैङ्ग । नाँठ दोड रीब उठाएसहैरैँ उँ जवनेन ।
मेजव मजिस्ट्रुव उँव कनष्ट्रुवसंगजात कवनेन ।
देस देससौँ खन्न मंगाउनदीन्ह सभनि के दाम ।
महामूँग, गहूम उँ चाँडवरदाम उँव रैङ्ग । ।
डोनी, पठना उँ भठसारेदीनी उँ खजमेव ।
खागवा उँव कान्हपुव टाकाजहाँ खन्न के ठेव ।
भए बमाना खन्न तिवहृतिमेरैँन उँव नादि गाँइ । ।
गज, तुवंग, गदहा उँ छुकड़संग सिपाही छैन ।
छत्री उँ पैठान मोगन सभरौँकारीव बजपूत ।
सोभा रँबनि नजात हगजेसे हनुमन्त दूत ।
खागे सहव उँ मैनापनठन रीव जमान ।
रँवछी उँ तकखावि गहकव गह तीव कमान ।
चहँ तुवंग पव करै करगतजमादाव होए संग ।
सोभा रँबनि न जात हगदेखि तखन्नक बंग ।
कवत काम सभ धाममेठूँठ खँठ सभ नूँठ ।
टाहि भिँइ गाँछी सहितपून उँ रौँइ सड़क ।
जिने पठने उँ भठसारेप्रगन्ना महिसौव ।
तहाँ रँसहिँ एक मज्जनतेहि घब जा नम्मा दौँइ ।
श्री द्वाविका प्रसादितधर्मधीव रूँहिमान ।
तहमीनदाव कोवठ के खामाजानहिँ सकन जहान ।
रौँ गसवी प्रसाद दियौँठीसो मधूरनमे खाए ।
हूम दीन्ह सपवनडेँठेँठेँने ठेँने होए जाए ।
मन पँचा मनगव भे निथेखात रँहतो निथे ।
धन्य धन्य खंगरेज रँहादुवसभकेँ जूँठन गात ।
गविरँ, गनी, ग्वरौँ, कक जे, जेब्रौँहण देत खसीस ।
श्री बघुनाथ रँहँ रँदसाहीगदी नाथ रँवीस ।

फतुव नान करि रँवनत हँएह रौदी के हान ।
गौबमिंठ गौबनन रँहादुवतिबहुति बाखहिँ रँहान ।

२

बाधाप्रुष्ट चोधवी (मिथिनाक गतिहास) (रिदेह पेठावमे
उपनह्रुं)

"१११० क थकान मिथिनाक गतिहासमे थद्वितीय ह्रुन थ
मिथिनाक जनसंख्या घटिकेँ एक दम्भ कम्भ भुं गेन ह्रुन ।
१५१३मे पुनः एकठाँ ओहने थकान मिथिनामे भेन १४-
ह्रुन जकव रिरवण ह्रुमवा ह्रुतुवी नान करिक थकानी
करितुसँ भेठेँगये, थकानी करितु थप्रकाशित थह्रुि ।
थकानकेँ दूव कवरौक हेतु थ मजूवकेँ रोजी देरौक
हेतु ताहि कान बेनगाह्रु कि योजना चनाउन गेन जकवा
सम्भ्रुमे ह्रुतुवीनान निथेत ह्रुथि-

'कम्पनी थजान जान कननको रँनाय शान ।
परन को ह्रुकाय मेँदानमे धवायो हे ॥
ह्रुहेत हे थह्रु दाव रँह्रु । रँच धाय धाय ।
सभेनोग ह्रुठाजात केताजात थह्रु । हे ॥
तावकी थपावकाव थरँवि देत राव राव ।
चेत गयो ठिकमदाव बेन की उँराग हे ॥
कवत हे थनोव शोव पीह्रुे कत नगत ह्रुोव ।
जोव की धमाक से मशीन की रँह्रु ।ग हे ॥
कम्पसन पह्रुवदाव कोथी सरँ थजरँदाव ।
कोगना भव कवन काव धूथाँसे उँह्रु ।यो हे ॥
रँजा एक रँजन नाग हाथी थस ।
पिकन नाग जेसा जो चह्रुनदाव रेसाधव पायो हे ॥

गंगाकेँ भवन धाव उँतवि गयो हतूव पाव गहू की ।
थजरँकाव करित्त यह रँनाया है ॥ ' "

-Gajendra Thakur, editor, Videha (be part of Videha www.videha.co.in -send your WhatsApp no to +919560960721 so that it can be added to the Videha WhatsApp Broadcast List.)

थपन

मंतरा editorial.staff.videha@gmail.com
पव पठाऊ ।

विदेह मिथिनाक खोज

विदेह मिथिनाक खोज

विदेह विदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> विदेह प्रथम
मैथिली पाम्फिक ज्ञा पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly
ejournal विदेह प्रथम मैथिली पाम्फिक ज्ञा पत्रिका नर खंक देखरौक नैन पृष्ठा
सभकेँ विहेशे कए देखु। Always refresh the pages for viewing
new issue of VIDEHA.

प्रस्तुत खड्डि विदेह, मिथिना, तीव्रजुडि आ तिवहृतक नामसँ विख्यात रहुमान भावत आ नेपालमे
पसबन माठिक प्राचीन आ नर स्थापन, चित्राकित खड्डिनेथ आ मूर्तिकनाक एकठाँ छोट संग्रह। ए
संग्रहकेँ पूर्ण कवरौक हेतु अपन रहुमना संग्रह editorial.staff.videha@gmail.com
केँ पठाउ। आकाङ्गक सराधिकार बचनाकाब, सङ्ग्रहित होएतेप्राखर आ संग्रहकतुकि नगमे छुह्लि।
होएते सभ पठेरौ नैन धन्यवाद पाठकगण। साभाव। विशेष विवरण देखरौ नैन किनक
कर, दर्शनीय मिथिना, Brochure 1, Brochure 2, Brochure 3, Brochure
4, Brochure 5 (मैथिली साहित्य संस्थान निंक), IGNCASI (Cultural Heritage
of Mithila – search keyword Mithila), Temple Survey Project
ASI – English आ Hindi .पुर्तः खरारसायिक उद्धृथ आ मात्र एकेडमिक प्रयोग नैन।

भुरनेश्वरी
भगरतीपुव
(Madhubani ,
Bi har) रौह
तावा सँ समानता
नाकमे फुन्दन
देखु

सूर्य भगरतीपुव
(Madhubani
Bi har)

विहू भगरतीपुव
(Madhubani ,
Bi har)

দুর্গা, পোখবিসাঁ
ভেঠন, ওতহি
রঁহেবী মন্দিব
(রঁজাবসাঁ
দক্ষিণ)মে
স্থাপিত

হবদ্রাব মন্দিব
ঘনশ্যামপুব
(দবভংগা)-
চোবি ভ২ গেন

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

গৌবীশাঁকব, জমথবি, হঁঠী
রঁানী, মধুরঁনী

রাঁগসী-
রঁসঁঠী, খববিযা মিথিনাঙ্কব
তাম্রনেথ

রাঁগসী-
রঁসঁঠী, খববিযা মিথিনাঙ্কব
তাম্রনেথ

রাঁগসী-
রঁসঁঠী, খববিযা মিথিনাঙ্কব
তাম্রনেথ

রাঁগসী-
রঁসঁঠী, খববিযা মিথিনাঙ্কব
তাম্রনেথ

ধবহবা, রঁনমনখী, পূর্শিযাঁ,
নবসিংহ খরতাব

ধবহবা, রঁনমনখী, পূর্শিযাঁ,
নবসিংহ খরতাব

পূবণদেবী, পূর্শিযাঁ

রিদেহিব স্থান খভিনেখ, মধু
রঁনী

খন্দ্রাঠাঠা খভিনেখ, মধু
রঁনী

বুঁফ খগুঁধাত্ত, সিসর রঁসঁত
পুব, রঁগহা

12 শিতাঈ, কোগনখ, মধু
রঁনী

খগ্নি রিদেহিব স্থান, মধু
রঁনী বুঁফ, ঙ্গেব

খহিন্যা স্থান

খন্দ্রাঠাঠা, মধু
রঁনী

খশৌক স্তঁভ, রঁসঁত, রে
শীনী

বুঁফ

খরনোকিতেশ্বর তাবা, ভাগ
নপুব

বুঁফ, তাঅ

রঁসাত, রেশানী

বুঁফ মস্তুক, সুনতানগজ

বুঁফ ভূমিস্পর্শ

রেশানী মূর্তি

চাম্ভা নাগ-
নাগিনী, ঙ্গেব

ঙ্গেবধারী বুঁফ, খঁতীচক,
ভাগনপুব

নাট্যেত গণেশী,
10ম শিতাঙ্গী, দবভঁগা

দবভঁগা মূর্জিয়ম

দবভঁগা মূর্জিয়ম

দুর্গা, কার্তিকেয

10ম শিতাঙ্গী, ভীঠ ভগরান
পুব, খঁন্থা ঠাটী

গণেশী বুঁফ

গোতম বুঁফ, রেশানী

हविहव रूँह

चिङ्केँ खुँखरैत महिना,
बाजमहन

नौबिया नन्दनगत, खशोक
सुँभ

नोमशि सुँदामा गृहल

मंगेव

नागबाज तीर्थकव

ह्रमाविन भुँठुँ हकेनाह,
नानन्दा

रिहमशिना रिशुरिद्यानय,
भागनपुव

ठाठ रूँह

पारती

वामायण

वामपुवरा वृषभ

वामपुवरा

रूँहक खरशेष

मंकिसा

सप्तमातृका

सरतो भद्र मन्दन

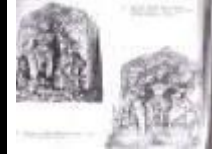
सूर्य

सूर्य

सूर्यक संगी

सूर्य, मधुरनी खा भागनप्रव

मूर्ति

मूर्ति

मूर्ति, रेशोनी

उमा माहेश्वर, कन्याशसुन्दर

रेशोनी वृषभ शीर्ष

रेशोनी, शानभञ्जिका भाग
नप्रव

रिष्णु वृष्णा

पाँखिचक्र महिना

खहिन्या

श्रृंगयोगिनी मन्दिर, सहवसा

रैनगंगा

दवभंगा

दवभंगा नगर,
1934

दवभंगा मेडिकल काने
ज

दुलदुलिन मन्दिर, जनकपु
व

गन्धीश्रिव

गंगासागर पोखवि, मधुरनी

हनुमान मन्दिर, मधुरनी

हविहवस्थान

मधुरनी हॉस्पिटल

जनकपुर जानकी मन्दिर

जानकी मन्दिर

जानकी मन्दिर, सीतामठी

जानकी मन्दिर, सीतामठी

জিনা স্বাস্থ্য কার্যনিয় বাজরি
বাজ, নেপান

কননেশ্বিব রাঁরা

কপিনেশ্বিব

কোষনেখাকাযনিয়, বাজরিবা
জ, নেপান

মিথিনা বিশ্ববিদ্যালয়, দবভু
গা

নক্ষ্মেশ্বিব পেনেস,
1934

মাধ্যমিকবিদ্যালয় , জনকপুব

মহেন্দ্র চৌক, জনকপুব

জনকপুব মন্ডপ

মিথিনা,
1988 ভূকম্প

পগনারাঁরা ধমশিনা, জনক
পুব, নেপান

পঁডৌন খহন্যা

मधुर्नी रस स्टैंड

बाज हेड ऑफिस,
1934

बाज हास्पीटल, दवतंगा,
1934

सौवाठ सभा

शिर मन्दिर,
1934

शिरशंकव सिनेमा, मधुर्नी

श्यामा मन्दिर

रिद्यापति मूर्ति, रिस्ली

उग्रतावा, तावाहान, महिषी
, सहवसा

रिद्यापति स्थावक, रिस्ली

रिस्ली, उदना महादेव

रिस्ली, रिस्लीवी भगवती

शहन्या मन्दिर, शहियावी

शशोक स्तंभ, रेशानी

स्तूप शशोक स्तंभ, रेशानी

রনিবাজপুৰ কিনা পূৰী গেট

রনিবাজপুৰ কিনা মীনাব

চল্ডী স্থান, রিবাঠপুৰ, মহ
বসা

গান্ধী পোখবি, ঠাকা, মোতি
হাবী

গান্ধী রিছানয়, ঠাকা, মো
তিহাবী

গিবিজা স্থান, মধুরনী

হবিহব মন্দিব, সোনপুৰ

জেন মন্দিব, ভাগনপুৰ

জেন মন্দিব, রেশানী

কমনাদিন স্থান

কপিনেশ্বৰ শির মন্দিব

নৌবিয়া নন্দনগত

মদনেশ্বৰ শির মন্দিব

মন্দাব পৰিত, রাঁকা

মোতিহাবী সবাগ্রহ স্মাবক

पवमेश्वरी मन्दिर, ठाठी, मधु
बनी

बामजानकी मन्दिर, सीताम
ठी

सबाग्रह स्थावक, सीतामठी

शांति स्तूप, रेशोनी

उच्च भगवती

उच्च मन्दिर

सिंघेश्वर स्थान, मधेपुरा

सूर्यधाम, पवसा

उग्रतावा मन्दिर, महिषी, स
हवसा

रेशोनी स्तूप

रिक्शमशिना विश्वविद्यालय,
भागनपुर

रिवाठपुर मन्दिर, मधेपुरा

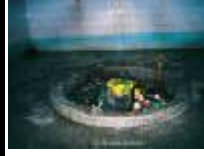

বৃষভ শীর্ষ, বামপ্ৰবরা

পাঁখিহকত্ত দেৱী, ব্ৰেশানী

সিংহ শীর্ষ, বামপ্ৰবরা

ৱাঁৱা ৰঁডেশ্বৰ, দেৱনা, ৰঁন
গাঁৱ

শিবভ, নেপাল

ৰঠ বৃক্ষ, ৰঁনগাঁৱ

ভগৱান ৰিগ্ধু, দেৱনা, ৰঁনগাঁ
ৱ

শাম্ভৱাৰ্থ স্থন, তাবাস্থান মহি
ষী

শাম্ভৱাৰ্থ স্থন, তাবাস্থান মহি
ষী

তাবাস্থান মহিষী

মাতা তাবা, তাবাস্থান মহি
ষী

উগ্ৰতাৰা (খাদব ৰাণী তা
বা) মূৰ্তি, মহিষী

ৰশিগ্ধ স্থানি, তাবাস্থান মহি
ষী

খাৰধিত কানী উটঠ

ৰৌহ্ৰদেৱী তাবা ৱাবী সম
স্তীপ্ৰব

ভগরতী দেফনী

ভগরতী গিবিজা ফুল্হব

ভগরতী মৃণমূর্তি গঙ্করৌবি

ভগরতী রাবী সমস্তীপ্ব

ভুরনেশ্বরী কোর্থ

দেবীকানী কোর্থ

গঙ্গামূর্তি নগবডীহ দবভংগা

গোসাউনি মন্দিব কোর্থ

হৈহষ্ট্র দেবী হারীডীহ

কানী উটঠ

মহিষাস্ববমর্দিনী রঁহেবী দব ভংগা

মহিষাস্ববমর্দিনী হারীডীহ

মহিষাস্ববমর্দিনী নাহব-
ভগরতীপ্ব

উমা ল্লঙ্ঘমর্দিনী মিজাপ্ব দ
বভংগা

যক্ষনা ভৈবর রঁনিয়া মধুর
নী

ভৈবর, ভৈবর-
রনিয়া

নষ্টবাজ, তাবানালা

শির-
পার্বতী মন্দির, কপিনেশ্বর
স্থান

শির-
পার্বতী মন্দির, কপিনেশ্বরস্থান

শির মন্দির, সিংগিয়া, রি
স্পী

উমামাহেশ্বর, মহাদেবমঠ

উমামাহেশ্বর, তিবহৃত

রিঙ্ক, ভরানীপুব

রিঙ্ক, ভীঠ ভগরানপুব

রিঙ্ক, জয়নগব

রিঙ্ক, নদহো

রিঙ্ক, সাহো-
পবরী, হারীডীহ

शैशनाथी रिशु, सरास, झज
हहवपुव

रवाह मूर्ति, तिनकेशुवसुवान

मिथिनासुव अडिनेथ, रिशु
रुसु मूर्ति

भगवती उठुठ, रेनीपडुडी

भगवती राणेशुवरी, डंडावी
सम

चामुडा मनुदिव, कठवा, झ
जहहवपुव

अशुडुज गणेशी, हारीडीह

अशुडुज गणेशी, कोरुथ

गंगा, थानुडुवा-
ठाहूी

महिसासुवमरुदनी, दुर्गा

मलुडुमरुदनी मनुदिव, मिजपुव,
दवडुंगा

नठुवाज

बाममन्दिर, खहिन्यास्थान

सूर्य, देहनी

उमामाहेश्वर

सेहनी, रेशोनी, रिष्कु तिन
क-यत्रापरीतधावी

सूर्य मूर्ति, डिनारी

यम्हना, खान्धा-
ठाही

कपनगब शिर मन्दिर

सूर्य मूर्ति, रिष्कु, रँकखाव

सिमरौनागढ़ मूर्ति

खादि कानी, चैनपुव सहवसा
चैनपुव सहवसा- मिथिनाक
एकमात्र नीनकंठ मन्दिर, संग
मे खादिकानीन त्रय कानी-
मन्दिर सेहो एहि गाममे
खड्डि । महाशिरवात्रि खा का
नीपूजा रँड धूमधामसँ चैनपु
वमे होगत खड्डि ।

लाथागढ़क स्नामी माध्वानन्द
कौनाचार्य कानी मन्दिर
लाथा गढ़ नग । पुवान गढ़
। एकव पूरमे ब्रह्मपुवा
क रौरा हविहवनाथ महादे
र मन्दिर खा दक्षिणमे उ
ठठ भगरती छथि ।

लाथागढ़क दसम्हथी कानी
लाथा गढ़ नग । पुवान गढ़
। एकव पूरमे ब्रह्मपुवा
क रौरा हविहवनाथ महादे
र मन्दिर खा दक्षिणमे उ
ठठ भगरती छथि ।

কোণনখ (মধুরীনি) দেৱীক
মন্দিৰ

১. খণ্ডভূজ গণেশী, কোৰ্থ ২.
শিৱ মন্দিৰ, সিঁঘিয়া, বিন্ধলী

খকৌব, বৈনীপষ্টী, ভগৱতী
দুৰ্গা, ভগৱতীপীঠ

১. ব্ৰৌহ্ম দেৱী তাৰা, ৱাবী,
সমস্তীপুৰ ২. উত্ৰতাৰা ম
ন্দিৰ, মহিষী, সহবসা

খকৌব, বৈনীপষ্টী, ভগৱতী
দুৰ্গা, ভগৱতীপীঠ

১. ভগৱতী, ৱাবী ২. ভগৱতী
, দেফনী

১. ভগৱতী গিবিজা, ফুনহৰ
২. কানী, উট্ট

১. ভৈবৰ, ভৈবৰ বঁনিয়া ২.
. উমামাহেশ্বৰ, মহাদেৱমঠ

১. দেৱীকানী, কোৰ্থ ২. গু
সাউনি স্থন মন্দিৰ, কোৰ্থ

১. গণেশী, নহেবিয়াসৰায ২.
উমামাহেশ্বৰ ৩. নটৰাজ, ৪.
ৰিঙ্কু, তিনক, জনউ ধাৰী,
সেহান, বৈশালী

১. গংগা মূৰ্তি, নগবডীহ,
দবভংগা ২. ভগৱতী মূৰ্মু
ৰ্তি, গফ্ৰাবি

১. হৈহষ্ট দেৱী, হাৰীডীহ ২.
. ভুৱনেশ্বৰী, কোৰ্থ

১. কথিত কানী, উট্ট, ২. খ
ণ্ডভূজ গণেশী, কোৰ্থ

	<p>१. महिषासुर मर्दिनी, हारी डीह, २. उमा, म्लच्छमर्दिनी, मिर्जापुर, दबभंगा</p>	<p>१. महिषासुरमर्दिनी, भगवती पुर, नाहव, महिषासुर मर्दि नी, रौहेवी, दबभंगा</p>
		
<p>१. म्लच्छमर्दिनी भगवती, मिर्जा पुर, दबभंगा २. वाम मन्दि व, अहिनास्थान</p>	<p>१. म्लच्छमर्दिनी भगवती, मि र्जापुर, दबभंगा २. सिंहेश्वर स्थान, मधेशपुरा</p>	<p>१. नठबाज, तावानाही २. उमामाहेश्वर</p>
		
<p>१- शेषसायी, सरास, ऋज अश्वपुर, २- नठबाज-तावा नाही ३- भगवती ४- उमा माहेश्वरी</p>	<p>१- शिव पार्वती मन्दिर, कपि नेश्वर स्थान २. सूर्य मूर्ति डिनाही</p>	<p>१- सूर्यमूर्ति, रिङ्गु रकखाव २. गंगा, आन्ध्रा ठाढ़ी</p>
		
<p>१- उठठ भगवती, रौनीपट्टी २- महिषासुरमर्दिनी, दुर्गा ३- - चाम्पुडा मन्दिर, कठवा, ऋजअश्वपुर ४- भगवती रानेश्वरी, भुडारिसम</p>	<p>१. रवाहमूर्ति, तिनकेश्वरस्थान, २. रिङ्गु, भरानीपुर</p>	<p>१. रिङ्गु, जयनगव २. रिङ्गु, भौठ भगरानपुर</p>

১_রিঙ্কু, নদহো, ২.সূর্য, দে
ফনী

১_রিঙ্কু_সাহো পবড়ী, স্থা
পিত-হাভীডীহ ২.বুঁফ-
রিঙ্কু মূর্তি খভিনেখ

১_রিঙ্কু, সেহান, ২_রবাহ
৩_গণেশী ৪.শির মন্দিব_
কপনগব

১_যক্ষনা, খান্ধা ঠাঙ্কী, ২.
খঙ্কভুজ গণেশী, হারীডীহ

১_যক্ষনা, ভৈবর রনিয়া,
২_শেষসায়ী, সরাস, ক্ষজ
হফবপুব, ৩_নটবাজ_তা
বানাহী ৪_ ভগরতী ৩_
উমা মাহেশ্বরী

কখিত, কানী, উচঠ, রৈনী
পঙ্কী

মূর্তি (মিথিনা
ক্ষেত্র)

সম্ভরত: সূর্য

রেণুগোপান, মিথিনা

রিঙ্কু, জানে, দবভংগা

রিঙ্কু

রিঙ্কু, ওমোন, দবভংগা

মিথিনাক খোজ

ॐ आनेथ हमर दशकसँ उपबक मिथिनाक यात्राक उपबान्त्रक
सूत्र-रूतान्त्र खच्छि आ एमे ए सभ स्थानक स्थानीय निरामी
आ गागड सभक अकथनीय योगदान छन्हि । कখনो
कानठँ भाइ कि गाइ कि द्रागुरब लोकनि सेहो नीक गागड
सिद्ध भेना । -गजेन्द्र ठाकुर

"मिथिनायदयश्च मध्यांते विपरौ गति मिथिना नगरी" -
मिथिना जतः शत्रुकै मथन जागत खच्छि- पाणिनीक
रिखण ।

किना आ गढ़

रनिबाजपुर किना- मधुरनी जिलाक रौरौरवही प्रखण्डसँ ३
किनोमीठव पूर रनिबाजपुर गाम खच्छि । एकव दक्षिण
दिशामे एकठा पुरान किनाक अरशेष खच्छि । किना चाबि
किनोमीठव नमगव आ एक किनोमीठव चाकव खच्छि । दस
हण्टक मोठ देरानसँ ॐ घेवन खच्छि ।

असुवगढ़ किना- मिथिनाक दोसव किना मधुरनी जिलाक पूर
आ उत्तर सीमा पव तिनहगा धावक कातमे महादेर मठ
नग ३.० एकड़मे पसवन खच्छि ।

जयनगव किना- मिथिनाक तेसव किना खच्छि भारत नेपाल
सीमा पव प्राचीन जयपुर आ रतमान जयनगव नग ।
दवडंगा नग पंचोत्त गामसँ प्राप्त ताम्र खडिनेख पव
जयपुर केव रर्णन खच्छि ।

नन्दनगढ़- रैतियासँ १२ मील पश्चिम-उत्तरमे ॐ किना
खच्छि । तीन पकितमे १३ ठाँ डूँच डीह खच्छि ।

নৌবিয়া-নন্দনগড়- নন্দনগড়সঁ উত্তৰ স্থিত খ্ৰিষ্টি, এতহ
খশৌক স্তম্ভ আ রৌহ্ৰ স্তূপ খ্ৰিষ্টি ।

দেফনীগড়- শিরহৰ জিনাসঁ তীন কিনোমীঠৰ পূৰ্ণ হাগৰে
কেব কাতমে দু ঠা কিনাক খৰশৌষ খ্ৰিষ্টি । চাক দিস
খধাগ খ্ৰিষ্টি ।

কঠবাগড়- ক্ষজহফবপুবমে কঠবা গামমে রিশান গড় খ্ৰিষ্টি,
দেফনী গড় জকাঁ চাক কাত খধাগ খুনন খ্ৰিষ্টি ।

নৌনাগড়-ৰেঁগুমবায়সঁ ২৩ কিনোমীঠৰ উত্তৰ ৩৩.০ একড়মে
পসবন গ্ৰা গড় খ্ৰিষ্টি ।

জয়মংগনগড়- রেঁগুমবায়মে রঁবিয়াবপুব থানাে কাৰঁব নীনক
মধ্য একঠা ঙ্গুচ ডীহ খ্ৰিষ্টি । এতহ গ্ৰা গট্ খ্ৰিষ্টি ।
নাওকোঠী (মনোন) গাম নগ গ্ৰা গট্ খ্ৰিষ্টি ।

মংগনগড়- সমস্তীপুব জিনাে হমনপুব রঁনাকমে দুধপুব
রঁজাব নগ দেওট গাম নগ । ভগরান রঁফক উপদেশে
এতহ ভেন, স্থানীয় বাজা মংগনদেরক খাগ্ৰহপব রঁফ কিছু
দিন এতহ নিরাস সেহো কেনহি ।

খনৌনীগড়- খগড়ি যাসঁ ১৩ কিনোমীঠৰ উত্তৰ খনৌনী গাম
নগ ১০০ একড়মে পসবন গ্ৰা গড় খ্ৰিষ্টি ।

কীচকগড়- পূৰ্ণিয়া জিনাে ডেংবঘাঠসঁ ১০ কিনোমীঠৰ উত্তৰ
মহানন্দা নদীক পূৰ্ণমে গ্ৰা গড় খ্ৰিষ্টি ।

ৰেঁনুগড়- ঠেঁগাছ থানাে করন ধাবক কাতমে গ্ৰা গড়
খ্ৰিষ্টি ।

रविजनगढ़- रौहदुवर्गजमँ छह किनोमीठव दक्षिणमे नोनसरवी धावक कातमे ङा गढ़ थछि ।

नेडुवी- दवभंगक रिबोन प्रखलुमँ १३ किनोमीठव पश्चिममे एकठा गढ़ थछि जे नोबिकक मानन जागत थछि ।

रूह

रुन्दग्राम- हाजीपुरमँ रौहम किनोमीठव उतव-पूरमे रसाह-रेशीनी था नगमे रामोहलुद नग गाम गढ़-ठीनामँ २ कि.मी. उतव-पूर थछि रुन्दग्राम , जतह जैनक २४म तीर्थकव महारीवक जन्म भेन छनहि । एतह रूहक छाँव, थभिषेक पुरषकवणी (बाजा थभिषेकमँ पूर एतह नहागत बहथि), थशोक सुमु था संसद-भरन (बाजा रिशीनक गढ़) थछि ।

पजेरौगढ़ रनही ठेन- एतह एकठा रूह मूर्ति भेठन छन, रुदा ओकव थारि कोनो पता नै थछि । ङा सुन सेहो बखरौवी गामक नगे थछि ।

मंगनगढ़- समस्तीपुर जिनामे हसनपुर रूहकमे दुधपुरा रौजाव नग देओठ गाम नग । भगरान रूहक उपदेशे एतह भेन, स्थानीय बाजा मंगनदेरक थग्रहपव रूह किछु दिन एतह निराम सेहो केनहि ।

रुसहबनियाँ डीह- थंधवा ठाह मँ ३ किनोमीठव पश्चिम पसुठन गाम नग एकठा डुँच डीह थछि । रूहकानीन एकजनियाँ कोठनी, रौहकानीन मूर्ति, पाग, रौठनक ठूकड़ ी था पजेरौक थरशेष एतह थछि ।

थकौब- मधुरनीसँ २० किलोमीटर पश्चिम था उतुवमे थकौब गाममे एकठा डूँच डीह थछि, जतह रौहकानक मूर्ति थछि ।

नौबिया-नन्दनगढ़- नन्दनगढ़सँ उतुव स्थित थछि, एतह थशोक सुंभ था रौहक सुप थछि ।

रिहमशिना- भागनपुरमे स्थित प्राचीन रिहमशिनाथ । भागनपुर जिलाक अतीचक गाममे राजा धर्मपानक रनाउन रूह रिहमशिनाथ थछि । १०+ राख्याता नेन बहराक स्थान था राहवसँ पढ़य रना नेन सेहो स्थान एतह निर्मित थछि ।

चम्पानगर- भागनपुरक पश्चिममे, थार नगरसँ सठि गेन थछि । ए जैन लोकनिक एकठा परिवसुन थछि, एतह महारीव तीनठा रसारास केने बहथि । दू ठा जैन मन्दिर एतह थछि, जे जैनक रावहम तीर्थकव रासुपूज्य नाथकेँ समर्पित थछि । महारीव रिदेहमे छह ठा रसारास रितेनछि । रखा भुतुमे चाबि मास एक ठाम निरामकेँ रसारास कहन जाग छन । रूह एकोठा रसारास रिदेहमे ले रितेनछि, झुदा रेशीनी नगरीमे थाम्रपानीक उद्यानमे निहुरीगणकेँ सन्दर्श देने छन । थाम्रपानीसँ भिक्षा ग्रहण कह रूह गेना रेणुमती कवय चाबि मासक रसारास ।

अभिनेथ

गौरी-शंकर स्थान, मधुरनी जिलाक जमथवि गाम था हठी रानी गामक रीच ए स्थान गौरी था शंकरक सम्विनित मूर्ति था एपव मिथिनासुवमे निखन पानरशीय अभिनेथ । रिदेहस्थानसँ २-३ किलोमीटर उतुव दिशामे ए स्थान थछि ।

भीठ-भगरानपुव खभिनेख- बाजा नागुदेरक पुव मल्लदेरसँ संरंधित खभिनेख एतह खछि । मधुरनी जिनाक मधेपुव थानामे ग्रा सुन खछि ।

भगीवथपुव- पल्लोन नग भगीवथपुव गाममे खभिनेख खछि जेजसँ उगनराव रंशिक खंतिम दनु शीसक वामभद्रदेर खा नम्मीनाथक प्रशीसनक रिषयमे सूचना भेटैत खछि ।

मंदाव परत- राँका स्थित सुनमे मिथिनाम्बरक गुपुंशीय गम् शिताङ्गीक खभिनेख खछि । समुद्र मंथनक हेतु मंदावक प्रयोग भेन छन । निकठमे रौमीमे जैनक राँवहम तीर्थकव रासुपूज्य नाथक दूठा मूर्ति खछि, पैघ मूर्ति नान पाथवक खछि तँ दोसव काँसाक जकव सोनाँ दूठा पदचिन्ह खछि । जैनक राँवहम तीर्थकव रासुपूज्य नाथक जन्म चम्पानगवमे खा निरर्षि एतु भेन छनन्हि ।

रिदेश्वर- मधुरनी जिनामे नोहनारोड स्मृतीन नग स्थित शिरधामक स्थापना महाबाज माधरसिंह केनन्हि । तग हगक मिथिनाम्बरक खभिनेख सेहो एतह खछि ।

रसैठी (राँगसी-रसैठी), खबबिया खभिनेख - पूषियाँमे श्रीनगव नग मिथिनाम्बरक ग्रा खभिनेख मिथिनाक पहिन महिना शीसक बानी गद्दारतीक बाज्यकानक रर्णन करैत खछि । बानी गन्दारती (११+४-१+०२) जे खकानक समय हूड-फाँव-रक खा खन्य कन्याणकारी कार्यक प्राबन्ध केने बहथि ।

जयनगव किना- मिथिनाक तेसव किना खछि भावत नेपाल सीमा पव प्राचीन जयपुव खा रर्तमान जयनगव नग ।

दवभंगा नग पंचोत्त गामसँ प्राप्त ताम्र खभितनेख पव
जयपव केव रर्णन खछि ।

रिष्कु

हनामपष्टी- मधुरनी जिनोक हुनपवास थानोक जागेश्वर स्थान
नग हनामपष्टी गाम खछि । कावी पाखवक रिष्कु भगरानक
मूर्ति एतह खछि ।

पिपवाही- लोकहा थानोक पिपवाही गाममे रिष्कु मूर्तिक
चाक हाथ भग्न भह गेन खछि ।

मधुरन- पिपवाहीसँ १० किनोमीटर उतव नेपानक मधुरन
गाममे चतुर्भुज रिष्कु मूर्ति खछि ।

कमनादिल स्थान- खंधवा ठाह १ नगमे कमनादिल स्थानक रिष्कु
मंदिर कर्णठि बाजा नाचदेरक मंत्री श्रीधर दाम द्वारा स्थापित
भेन ।

नान्नावपव खनुमलनक बखरावी गाममे रूम्क नीचाँ बाखन
रिष्कु मूर्ति, गांधावशीनी मे रनाउन गेन खछि ।

मठिहानी- रिष्कु मंदिर

जनकपव- रूहद रिष्कुपवाणमे मिथिनामाहाय्येमे जनकपव
स्केत्रक रर्णन खछि । सत्रहम शताब्दीमे संत सूब किशोवकेँ
खयोध्यामे सबयू धावमे वाम था जानकीक दू ठाँ भरा
मूर्ति भेठनन्हि, जकवा ओ जानकी मंदिर, जनकपवमे
स्थापित कह देनन्हि । रर्तमान मंदिरक स्थापना ठीकमगहक
महावानी द्वारा १९११ अ. मे भेन । नगवक चाककात
यम्हनी, गेकथा था दुखरती धाव खछि । वाम नरमी (चैत्र

शुक्ल नरमी), जानकी नरमी (रेशीख शुक्ल नरमी) आ रिराह पंचमी (खगहन शुक्ल पंचमी) पब एतह मेना नगैए ।

अंधवा-ठाढ़ीक स्थानीय राचस्पति संग्रहानय- गौड़ गामक यम्फिणीक भरा मूर्ति एतह बाखन अछि ।

गौतम तीर्थ- कमतौन सृष्टीनसँ ७ किनोमीठब पश्चिम ब्रह्मपुव गाम नग एकठा गौतम हल्द पृष्कवणी अछि ।

अंगेवक पूर 'सीता-हल्द'गर्म हल्द अछि, सीता जी एतु पृथ्वीमे समाहित भेन छनी । ठाढ़ी जनक हल्द 'वामहल्द', नम्फणी हल्द, भवत हल्द, आ शिवुग्न हल्द सेहो अछि, भैयाबीमे रहु मिनान । से मिनान राँरू गढ़ नाबिकेनमे सेहो छै, रैसी पढ़न निखन गाममे से आर कहाँ ?

हनारत- जनकपुवसँ ३.५ किनोमीठब दम्फिणी पश्चिममे सीतामढ़ी नगबमे हनरेश्वर शिव मन्दिर आ जानकी मन्दिर अछि । एतसँ डेढ़ किनोमीठब पब पुलबिक क्षेत्रमे सीताहल्द अछि । हनारतमे जनक द्वाब हब चनेरौ कान सीता भेटनि छनी । वाम नरमी (चैत्र शुक्ल नरमी) आ जानकी नरमी (रेशीख शुक्ल नरमी) पब एतह मेना नगैए ।

हूनहब-मधुरनी जिनोक हबनाथी थानामे हूनहब गाममे जनकक पुष्पराटिका छन जतह सीता हून नोढ़ छनी ।

धनुषा- जनकपुवसँ १.५ किनोमीठब उतुव धनुषा स्थानमे पीपबक गाछक नीचाँ एकठा धनुषाकाब खल्द पढ़न अछि । वामक तोड़न अ धनुष अछि । एसँ पूर राणगंगा धाब रहैए जे नम्फणी द्वाबा राणसँ उद्धाटित भेन छन ।

স্বগ্গা- জনকপুব নগ জনেশ্বের শিরধামক সমীপ স্বগ্গা গ্রামমে শ্বকদেরজীক আশ্রিম খ্চি । শ্বকদেরজী জনকসঁ শিক্ষা নেরোক হেত্ত মিথিনা ঐন ছনা- ঐ ঠাম হুনকা ঠহবেরোক ব্যরস্থা ভেন ছন ।

সিংহেশ্বের- মধেশ্ববাসঁ ৩ কিলোমীঠবপব গৌবীপুব গাম নগ সিংহেশ্বের শিরধাম খ্চি ।

কপিনেশ্বের- কপিন ঙ্গনি দ্বাব স্থাপিত মহাদের মধুরনীসঁ ৬ কিলোমীঠব পশ্চিমমে খ্চি ।

হুশেশ্বের- সমস্তীপুবসঁ উত্তব-পূর, নহেবিযাসবায়সঁ ৬০ কিলোমীঠব দক্ষিণ-পূর আ মহবসাসঁ ২৩ কিলোমীঠব পশ্চিম ঙ্গ একটা প্রসিহ্ন শিরস্থান খ্চি । এতহ চিহ্ন-খ্চাবণ্য মেহো খ্চি জতহ উজ্জব আ কাবী গেরব, নানসব, দিঘৌছ, মেন, নকটা, গৌবী, গগন, সিল্লী, খ্চানী, হবিখন, চাহা, কবন, বতরা চিহ্ন সন্ত নরম্ববসঁ মার্চ ধবি দেখরামে খ্চিএ ।

সিমবদহ- খনরাবা স্টমিন নগ শিরসিংহ দ্বাবা রঁসাওন শিরসিংহপুব গাম নগ ঙ্গ শিরমন্দিব খ্চি ।

সোমনাথ- মধুরনী জিনাক সৌবাঠ গামমে সভাগাছী নগ সোমদের মহাদের ছথি ।

মদনেশ্বের- মধুরনী জিনাক খ্চববা ঠাছ সঁ ৪ কিলোমীঠব পূর মদনেশ্বের শির স্থান খ্চি ।

চন্দ্রেশ্বের- নংনাবপুবমে হবহী গাম নগ চন্দ্রেশ্বের ঠাফব দ্বাবা স্থাপিত চন্দ্রেশ্বের শিরস্থান খ্চি ।

शिनानाथ- जयनगर नगर कमना धावक कातमे शिनानाथ महादेर छथि ।

उग्रनाथ- मधुरनीसँ दक्षिण पल्लोन सृष्टीन नगर भरानीपुर गाममे उगना महादेरक शिरनिंग छति । रिद्यापतिकेँ प्यास नगरन्हि तँ उगनाकपी महादेर जठसँ गंगाजन निकानि जन पियेनथिन्ह । रिद्यापतिक हठ केनापव एँ स्थान पर उगना हुनका अपन अमन शिरकपक दर्शन देनथिन्ह ।

उठठ छिन्नमस्तिका भगरती- कमतोन सृष्टीनसँ १७ किनोमीठर पूरैतुव उठठमे कानिदाम भगरतीक पूजा करैत छना । भगरतीक मौनिक मूर्ति मस्तुक रिहीन छति ।

उग्रतावा- मल्लन मिश्रिक जन्मभूमि महिषीमे मल्लनक गोसाँनि उग्रतावा छथि ।

भद्रकानिका- मधुरनी जिनोक कोगनथ गाममे भद्रकानिका मंदिर छति ।

चामुन्दा- अजयपुरपुर जिनोमे कठवागढ़ नगर नक्षत्रा रा नथनदेग धाव नगर दुर्गा द्वारा चन्द्र-मल्लक रथ कएन गेन । ओग स्थानपर ग्रा मंदिर छति ।

पवसा सूर्य मंदिर- नानापुरपुरमे सग्रामसँ पाँच किनोमीठर पूर पवसा गाममे साढ़े चाबि हीठक भरा सूर्य मूर्ति भेठन छति ।

चैनपुर सहवसा- मिथिनाक एकमात्र नीनकंठ मंदिर, संगमे आदिकानीन भरा कानी-मंदिर सेहो एँ गाममे छति ।

महाशिरवात्रि आ कानीपूजा रङ्ग धूमधामसँ चैनपुवमे होगत
थछि ।

धवहवा, रैनमनथी, पूर्णियाँमे नवसिंह खरतावक स्थान थछि,
एकठा खोह जकाँ पैघ पाया थछि जगमे जे किछ
हैकरौ तँ रङ्ग ी कान धवि गों-गों खराज होगत
बहत । आ स्थान आरँ नवसिंह भगरानक मूर्ति आ मन्दिरक
कावणसँ रैम रिकमित भइ गेन थछि । एतु नवसिंह पाया
हवाँ खरतवित भेन छना ।

रिसहरी- मधुरनी जिलाक रैनीपञ्ची थानामे कमतौन बेनरे
सृष्टीनसँ ७ किनोमीठव पूरँ आ कपिनेश्वर स्थानसँ ४
किनोमीठव पश्चिम रिसहरी गाम थछि । ज्योतिर्विश्वर पूरँ
महाकरि रिद्यापतिक जन्म-स्थान आ गाम थछि ।

मिथिलाक रीस ठाँ सिद्ध पीठ- १.गिबिजास्थान (हुनहव,
मधुरनी), २.दुर्गास्थान (उँचैठ, मधुरनी), ३.बहेश्वरी (दोखव,
मधुरनी), ४.भुरनेश्वरीस्थान (भगरतीपुव, मधुरनी), ५.
भद्रकानिका (कोगतथ, मधुरनी), ६.चक्रुन्दा स्थान (पचाही,
मधुरनी), ७.सोनामाग (जनकपुव, नेपाल), ८.योगनिद्रा
(जनकपुव, नेपाल), ९.कानिका स्थान (जनकपुव स्थान),
१०.बाजेश्वरी देरी (जनकपुव, नेपाल), ११.छिनमस्ता देरी
(उँजान, मधुरनी), १२.रैनदुर्गा (खववथ, मधुरनी), १३.सिधेश्वरी
देरी (सबिसर, मधुरनी), १४.देरी-स्थान (खंधवा ठाँ ी,
मधुरनी), १५.कंकानी देरी (भावत नेपाल सीमा आ बामरांग
प्लस, दवभंगा), १६.उग्रतावा (महिषी, सहवसा), १७.कालानी
देरी (रँदनाघाँ, सहवसा), १८.पुवन देरी(पूर्णियाँ), १९.कानी
स्थान (दवभंगा), २०.जैमंगनास्थान(झंगेव), २१. जनकपुव

परिष्कारक १३. सुन खा ओतुका म्हा देरता १.
हनुमाननगर- हनुमानजी, २. कन्याशेखर- शिरनिंग,
३. गिबिजा-सुन- शिञ्जि, ४. मठिहानी- रिञ्जु मन्दिर,
५. जानेशेखर- शिरनिंग, ६. मनाङ्ग- माल्दर ऋषि, ७. श्रुत
हल्द- ध्रुव मन्दिर, ८. कंचन बन- कोनो मन्दिर ले मात्र
मनोबम दृष्ट, ९. परत- पाँच ठा परत, १०. धनुषा- शिर
धनुषक ठुँकड्डी, ११. सतोखड्डी- सप्तर्षिक सात ठा हल्द,
१२. हकषाहा- रिमनागंगा, १३. ककणा- कोनो मन्दिर ले
मात्र मनोबम दृष्ट, १४. रिमोन- रिश्नामित्र मन्दिर खा
१५. जनकपुर ।

दवभंगा केथोनिक चर्च- १+११मे स्थापित ङा चर्च १+११
केव भूकम्पमे क्षतिग्रस्त भऱ गेन । एकवा होनी बोजेवी
चर्च सेहो कहन जागए । सेठ हर्षिस आंसिमी चर्च
म्हाजहफवपुरमे खड्छि ।

भिखा सनामी मजाव- गंगासागर पोखरि दवभंगक
महावपुर ङा मजाव खड्छि । मकदूम रौरक मजावःनित
नावायण मिथिना रिश्नरिद्यानय खा कामेशेखर सिंह संस्कृत
रिश्नरिद्यानय दवभंगक रीच स्थित ङा मजाव हिन्दू खा मुस्लिम
मतारनश्लिक एकठा पारन सुन खड्छि । दवभंगा ठारव
मस्जिद गल्लाम मतारनश्लिक एकठा भर्य मस्जिद खा धार्मिक
सुन खड्छि ।

९. रिदेह मिथिना बने

रिदेह मिथिना बने

रि दे ह रिदेह Videha विदेह <http://www.videha.co.in> रिदेह प्रथम मैथिली पाम्फिक ङा पत्रिका Videha 1st Maithili Fortnightly ejournal रिदेह प्रथम मैथिली पाम्फिक ङा पत्रिका नर थक देखरौक नेन पृष्ठ सभकेँ विहेशे कए देखू। Always refresh the pages for viewing new issue of VIDEHA.

भावत आ नेपानक माटिमे पसवन मिथिनाक धवती प्राचीन कानेसँ महान प्रकष ओ महिना नोकनिक कर्मभूमि बहन छडि। प्रस्तुत छडि मिथिना बनेक एकठाँ छोट संग्रह। ए संग्रहकेँ पूर्ण कवरौक हेतु अपन ईमेल संग्रहकेँ editorial.staff.videha@gmail.com केँ पठाउ। आकगिरक सराधिकार बचनाकाव, सङ्ग्रहित होएछेआखब आ संग्रहकतुकि नगमे छडि। होएछे सभ पठेरौ नेन धन्यवाद पाठकगण। साभाव। पूर्णतः अरारसायिक उद्देश्य आ मात्र एकेडमिक प्रयोग नेन। विशेष रिरवण देखरौ नेन किनक

कक [VI DEHA_346](#), [VI DEHA_347](#), [VI DEHA_366](#), [VI DEHA_374](#) आ [मिथिना बनेखा मिथिनाक संगीत \(कथा\) मिथिनाक पारनि तिहार /मिथिना चित्रकना /](#) ।

रैदिक जनक

'रिदेह बाजा' ङगरैदिक कानक नमी सपाक नामसँ छनाह, यज्ञ करैत सदेह स्रज्ञ गेनाह, ङगरैदमे रर्षन छडि। ओ गन्दक संग देनछि अस्व नद्धाक रिबद्ध आ ताहिमे गन्द हनका रँचओनछि। शतपथ ब्राह्मणक रिदेघमाथर आ पुराणक निमि दूनु गोठेक प्रबोहित गौतम छथि से दनु एके छथि आ एतएसँ रिदेह बाजाक प्राबन्ध। माथरक प्रबहित गौतम मित्रबिन्द यज्ञक/ रैनिक

राश्वीकि

सीतापति वाम

শ্রাবস্ত কএনহি ঋ পুন:
একব পুন: স্থাপনা ভেন
মহাজনক-২ ক সমযমে
যাত্তরলেক্য দ্বাবা। নিমি
গৌতমক ঋশ্রিমক
নগ জযন্তু ঋ মিথি -
জিনকা মিথিনা নামসঁ
সেহো সোব কএন জাগত
ছহি, মিথিনা নগবক
নির্মাণ কএনহি। নিমীক
জযন্তুপুব রটমান
জনকপুবমে ছন, মিথীক
মিথিনানগবীক স্থান এখন
ধবি নির্ধাবিত নহি ভএ
সকন ঋছি, ঋন্থমানিত
ঋছি জনকপুবক নগ
। ❖সীবপ্লজ
জনক❖ সীতাক পিতা
ছথি ঋ এতযসঁ মিথিনাক
বাজাক স্বেদ পবস্পবা
দেখরামে ঋরিত
ঋছি। ❖প্রতি
জনক❖ সীবপ্লজক
বৌদক 18ম পুস্তমে ভেন
ছনাত। প্রতি
হিবণ্যানাভক পুব ছনাত
ঋ জনক বঁহ্নান্থিক পুব
ছনাত। যাত্তরনক্য
হিবণ্যানাভক শিষ্য
ছনাত, হ্নকাসঁ যোগক
শিক্ষা নেহে ছনাত।
কবান জনক দ্বাবা একঠা
ব্রৌহ্মণ হরতীক শীন-
ঋপহবণাক শ্রযাস ভেন ঋ
জনক বাজরশি সমাপ্ত ভএ
গেন (সঁদর্ভ ঋশ্রয়োষ-
বঁক্ষচবিত ঋ কৌটিনা-
ঋশিশাস্ত্র)।

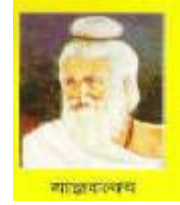
নর কৃশী

রিদেঘ মাথর

শিতপথ ব্রৌহ্মণাক রিদেঘ
মাথরক রিদেহ
ঋগমন, ঋগিক সঁদানীবাসঁ
ঋগাঁ নহি বঁহ্নরীক চর্চ।

শিতপথ ব্রৌহ্মণাক
রিদেঘমাথর ঋ পুবণাক
নিমি দনু গৌঠেক
পুবোহিত গৌতম ছথি সে
দনু একে ছথি ঋ এতএসঁ
রিদেহ বাজ্যক শ্রাবস্ত।

রাজমনেযী যাত্তরলেক্য

যাত্তরলেক্য মিথিনাক দার্শনিক
বাজা প্রতি জনকক দবরীবমে
ছনাত। হ্নকব যাতাক রা
পিতাক নাম সম্ভরত: রাজসনী
ছনহি। ওনা হ্নকব পিতা
দেববাতকঁ মানন জাগত
ছহি। যাত্তরলেক্য ১. শুবন
যজুবরেন্দ, ২. শিতপথ
ব্রৌহ্মণ, ৩. বঁহ্নদাবণাক উপনিষদ
ঋ ৪. যাত্তরলেক্য স্মৃতিক
দৃষ্টান্তক ছথি।

খংগবাজ কর্ণ

রৈশেযিক দর্শন কর্ণাদ

রৈশেযিক দর্শন কর্ণাদ

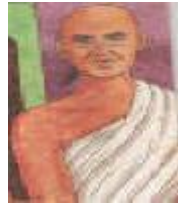
মহাৰীৰ জৈন 599-527

মহাৰীৰ ৰিদেহমে ছহ ঠা
ৰস্মাৰাস ৰিতেনহি ।

গৌতম ব্ৰহ্ম BC 563-483

ওনা তঁ মহাৰীৰ ৰিদেহমে
ছহ ঠা ৰস্মাৰাস ৰিতেনহি
হুদা ব্ৰহ্ম একোঠা লৈ হুদা
মিথিনামে ব্ৰৌহ্ম ধৰ্মক
শ্ৰভাৰ পছাতি ৰহ্নন ।
ব্ৰহ্ম ব্ৰৈশানী নগৰীমে
খাত্ৰপালীক উগ্ৰানমে
নিছৰীগণকে সন্দশি দেলে
ছনাত ।

চাণক্য BC 350-283

ধৰ্ম খা ৰিধিক ক্ষেত্ৰমে কৌটিল্যক
খৰ্মশাস্ত্ৰ খা যাত্ৰৰকে স্মৃতিমে
ৰহ্ন সমানতা খছি জে চাণক্যক
মিথিনাৰাসী হোযৰীক শ্ৰমাণ
খছি ।

খৰ্মশাস্ত্ৰমে(১.৩ বিনযাধিকাৰিকে
শ্ৰমাধিকাৰণে ষডেংধ্যায়:
গন্ধিযজযে
খবিষড্ৰহ্মাণগ:) কবান জনকক
পতনক সেহো চৰ্চা খছি ।

তদ্বিকক্ষৰুভিবৰখন্দ্রিযশচাত্তবন্তাংপি
বাজা সগ্ৰা বিনশ্ৰুতি- যথা
দাশ্ৰক্যা নাম ভোজ: কামাদ্
ব্ৰৌহ্মণ কগ্ৰায়মভিমগ্ৰমান:
সৰহ্মবাহুধ্ৰী বিননাশি কবানশ্চ
ৰেদেহ: ।

চন্দ্ৰগুপ্ত মৌৰ্য চাণক্যক শিষ্য BC 340-293

চাণক্যক শিষ্য

आर्यभट्ट रैत्राणिक
476-550

पञ्चमी आर्यभट्टक रिवरणा-
(२१)
(३४/०५) महिपतियः मंगरौनी
मास्तुव सि पीतासु व सुत दाम्
दो माण्डु सि राजी
विनयनभट्टः ए
सुतो **आर्यभट्टः** ए सुतो
उदयभट्टः ए सुतो रिजयभट्ट
ए सुतो
सुनोचनभट्ट (सुनयनभट्ट) ए
सुतो भट्ट ए सुतो
धर्मजठमिश्र ए सुतो धावाजठ
मिश्र ए सुतोब्रह्मजरी मिश्र ए
सुतो त्रिपुवजठमिश्र ए सुत
रिपुजठमिश्र ए सुतो
अजयसिंहः ए सुतो
रिजयसिंहः ए सुतो ए सुतो
आदिरवाहः ए सुतो
महोरवाहः ए सुतो दुयेधिन
सिंहः ए सुतो सोठव
जयसिंहकटायसिंहसु मरुसु
रिद्या पावङगत महामहोपाध्या
यः नवसिंहः । ।

म.म.गोनु या 105
0-1150

कवमहे सैनकविषयाम गोनु
याक रर्नि पञ्चमी
अडि- महामहोपाध्याय धुर्तवाज
गोनु । पञ्चमी अन्सुव
पीहूक गणा कएनासँ गोनुक
जन्म (गोनुक सैनकविषयाम
कवमहे-रसेमे २४म पीहूक
चनि बहन अडि) **आर्यभट्टक**
रौद (आर्यभट्टक मास्तुव-
काथपमे ३७ म पीहूक चनि
बहन अडि) आ रिद्यापतिक
पहिले (रिद्यापतिक रिषएराव
रिस्की-काथपमे १४म पीहूक
चनि बहन अडि) नगभग
१०३.० अ.मे सिङ्ग होगत
अडि । कावण एहि तवहेँ एक
पीहूक ४० सँ गणा केना सँ
आर्यभट्टक जन्म नगभग ४१७
अ. आ रिद्यापतिक जन्म
नगभग १३३.० अ. अरौत
अडि जे गतिहासमन्मत
अडि ।

सिङ्ग सबहपाद 700-
780

सबहपाद-सिङ्गिबहे मण पद्धमे
पहू अडि **मन्त पिरतौ रिसवड**
एमगडड । मिथिनामे अस्सुवावडु
सिङ्गिबडु जकव पूर्वमे
सिङ्गिबडु, गणेशजिक अरुशि
अरुशि, निखन जागत अडि ।
मिथिनामे अ धावणा जे माँह
पिनसँ सुवण शिङ्गि मरुण होगत
अडि; अ सबहपादक मिथिनारामी
होएराक प्रमाण अडि ।

अङ्गावाम आ हाथी सुर्वन

मिथिनाक यादर (अङ्गाव) जातिक
लोकदेरता अङ्गावाम अपन हाथी
सुर्वनपव सराव ।

आदि शंकराचार्य 788-
820 **मंडन मिश्रसँ शास्त्रार्थ**

रशीधर ब्राह्मण

ছেঙন মহবাজ

মিথিনাক ডোম জাতিক
লোকদেবতা

দীনা- ভদবী

মিথিনাক মুসলিম জাতিক
লোকদেবতা

জ্যাতি পঁজিয়াব

বাজা সনহেস

মিথিনাক দুধরশী (দুসাধ)
জাতিক লোকদেবতা

দুব্বা দযান

গোবু মাক গাম
ভরৌই ক বাজফুমাৰ,
"বুব্বা গোটিন নদু"খা
দযান" লোককথাক মনাত
কথানাযক। ভরৌই আমে
এখনো হিনকব গহরব
উহি।

কানিদাস

রৌধি কাযস্থ

বিদ্যাপতিক পুৰুষ-
পবীক্ষামে মূলকানমে গঙ্গা
নদীক আযবঁ খা রৌধি-
কাযস্থকৈ অপনামে
সমেরাক খিসা রপিত খুছি
জে বাদমে বিদ্যাপতিকৈ
নহ কহ সেহো শচনিত
ভেন।

বাধাপ্তু খা কবতাবাম মল্লিক

মিথিনাক খমতা ঘলেনক শ্রাবস্তিক গরৈয়া

মহাবাজ নাগুদেব

মিথিনাক কপটি
বঁশিক 1097 গ্ৰ. মে
স্থাপনা। 1147 গ্ৰ. মে
মুৎ।

मल्लदेर

मिथिनाक कर्ण्टि रशिक
संस्थापक नागदेरक पुत्र ।
मिथिनाक गधरबिया
बाजपूत मल्लदेरके खपन
बीजीपुत्रम मानेत छथि ।

महाराज हवसिंहदेर

मिथिनाक कर्ण्टि रशिक ।
ज्यातिबीम्बर ठाकुरक रर्ण-
बनोकबमे हवसिंहदेर नायक
आकि बाजा
डनाह । 1294 ग. मे जन्म
आ 1307 ग. मे
बाजसिंहसन । यियासुद्धीन
तुपनकसँ 1324-25 ग. मे
हाबिक रौद नेपान पनायन ।
मिथिनाक पञ्चरी-प्ररञ्जक
ब्रौह्मण, कायस्थ आ ऋत्रिय मध्य
आधिकारिक स्थापक, मेथिन
ब्रौह्मणक हेतु ग्णकब
ना, कर्ण कायस्थक नेन
शिकबदत, आ ऋत्रियक हेतु
रिजयदत एहि हेतु प्रथमतया
निग्रकतु भेनाह ।
हवसिंहदेरक प्रेवर्णसँ- आ ग.
हवसिंहदेर नागदेरक रशिक
डनाह, जे नागदेर कर्ण्टि
रशिक १००९ शकेमे स्थापना
केने बहथि- नन्दद गुण शशि
शक बर्ये (१०१९
शके)... मिथिनाक पण्डित
लोकनि शके ११४५ तदनुसाव
१३२७ ग. मे पञ्चरी-प्ररञ्जक
बर्तमान स्वरूपक श्रावस्तुक
निर्णय कएनहि । पुनः
बर्तमान स्वरूपमे थोडे रूँछि
रिनासी लोकनि मिथिनेश
महाराज माधर सिंहसँ ११७० ग.
मे आदेशे कबरौए पञ्चकावसँ
शाखा पुस्तकक प्रणयन
कबरौनहि । ओकर रौद
पौजमे (कखनो कान रर्णित
१७०० शके माले १७१५ ग.
रासुरमे माधर सिंहक रौदमे
१५०० ग.क
आसपास) *त्रात्रिय* नामक एकठा
नर ब्रौह्मण उपजातिक
मिथिनामे उपेतु भेन ।

मंग्री गणेश्विव

मिथिनाक कर्ण्टि रशिक
नरेश हवसिंहदेरक
मंग्री । *सुगतिमोपानमे*
मिथिनाक सारिधानिक
गतिलासक रर्णन ।

मीर्वा साहेर

अमव रौरा

गवीरन रौरा

মিথিনাক মুল্লিম নোকনিক
রীচ শ্রমিচ্ছ নোকগাথাক
নাযক ।

নানরৈন রাঁরা

মিথিনাক চর্মকাব জাতিক
নোকদেৱতা ।

মিথিনাক মনাহ জাতিক
নোকদেৱতা ।

ৰঠা চমাব

মিথিনাক ধোৱি জাতিক
নোকদেৱতা ।

কাৰিখ পজিয়াব

নোৰিক

বায় বণপান

খযাচী মিশ্ৰ

পন্দ্রহম শিতাঙ্কীক ভৱনাথ
মিশ্ৰে ৰেড পেঘ লৈয়াথিক
ছনাহ খা কহিযো
ককৰোসঁ কোনো বস্তুক
যাচনা নহি কএনহি, তাহি
নেন সন্ত হুনকা খযাচী
মিশ্ৰে কহএ নগনহি ।

শঁকব মিশ্ৰ

"রাঁনোহে জগদানন্দ ন মে
রাঁনা সবস্বতী । খপুৰ্ণে
পচমে ৱৰ্ধে ৱৰ্ণযামি
জগত্ৰযম্ ॥ " ক
ৰজা । পন্দ্রহম শিতাঙ্কীমে
ভৱনাথ মিশ্ৰেক ঘবমে
মধূৱনী জিনাক সবিসৱ
গ্রামমে শঁকব মিশ্ৰেক জন্ম
ভেন । শঁকব মিশ্ৰে মহাবাজ
ভৈবৰ সিহক কনিষ্ঠ পুত্ৰ
বাজা পুৰুষোত্তমদেৱক
খাশ্ৰিত ছনাহ । একব
ৱৰ্ণ বসৰ্গৰ গ্ৰ্থমে

পক্ষধব মিশ্ৰ

বিদ্যাপতিক সমকানীন
জযদেৱ মিশ্ৰে, জে খপন
খকাষ্টা তৰ্কক কাবা
পক্ষধব মিশ্ৰেক নামসঁ
জানন গোনাহ ।

মৈথিনীক খাদিকৰি ৰিদ্যাপতি
(জ্যাতিবিশ্বিব পূৰ্)

মৈথিনীক খাদিকৰি ৰিদ্যাপতি (ৰিদ্যাপতিক
চিত্ৰ: ৰিদেহ চিত্ৰকনা সম্মানসঁ প্ৰবস্কৃত
পনকনান মন্তন দ্বাৰা)

কৰীশ্বৰ জ্যাতিবিশ্বিব(নগভগ ১১৭৩-১২৩০)সঁ
পূৰ্ (কাবণ জ্যাতিবিশ্বিবক গ্ৰন্থমে হিনক চৰ্চ
খাঙি), মৈথিনীক খাদি কৰি । সস্কৃত খা
খবহষ্টক ৰিদ্যাপতি ঠকুব: সঁ ভিন্ন ।
সম্ভৱত: ৰিস্বী গামক রাঁৱব কাষ্টক শ্ৰী
মহেশ ঠাকুবক পুত্ৰ । সমানাত্ৰব পবস্পবাক
ৰিদ্যাপত নাচমে ৰিদ্যাপতি পদাৱনীক

ভেট্টেত খিচি । শিকব
মিশ্র
কবি, নাটককাব, ধর্মশাস্ত্রী
আ গায়-রৈশেখিকক
রাখ্যাকাব বহখি । শিকব
মিশ্র গ্রথারনী- ১.গৌবী
দিগম্বব শ্রহমন ২.প্রশু
রিনোদ নাটক
৩.মনোভরপবাভর
নাটক৪.বসার্ণ৩.দুর্গা-
ঐকা৩.রাদিরিনোদ৭.রৈশেখিক
সূত্র পব
উপস্কাব+ক্ষুস্মাজনি পব
খামোদ৯.খল্ডনখল্ড-খাঘ
ঐকা ১০.ভুন্দাগালিকোক্ষাব
১১.ত্রাফ শ্রদীপ
১২.প্রায়শচিত শ্রদীপ ।

মহাবাজ শির সিংহ

মিথিনা নরেশি রিঘ্যাপতিক
আশ্রিয়দাতা ওগনরাব রশিক
মহাবাজ শির সিংহ ।

উগনা মহাদেব

মহাদেব রিঘ্যাপতিক
খিঠাম গীত সুনরা নেন
উগনা নোকব রনি বইত
ভনাহ ।

(জ্যাতিবীম্বিস পূর্বস) নুব-অভিনয় হোগত
খিচি । জ্যাতিবীম্বিস পূর্ব রিঘ্যাপতি:- কশ্মীবক
খিচিনর গুপ্ত (দেশম শতাব্দীক খন্তু আ
এগাবহম শতাব্দীক শ্রাবন্ত)- গ্রথ্য ঙ্গম্বিব
শ্রাবান্ত্রো- রিভর্ষিণী মে রিঘ্যাপতিক উল্লখ
করে ছখি । শ্রীধব দাসক সদ্ভিকগামিত,
(বেচনা ১১ ফবরবী ১২০৩, মধ্যকালীন মিথিনা,
রি.ফ. ঠাফব)- শ্রীধব দাস রিঘ্যাপতিক পাঁচ
ঠা পদ উচ্চুত কেনে ছখি জে রিঘ্যাপতিক
পদারনিক ভাষা ছী ।

জার ন মানতো কব পবগাস

তারে ন তাহি মধুকব রিনাস ।

ক্ষুন্দনা ক্ষুন্দন কতয মকবন্দ

জ্যাতিবীম্বিস (১২৭৩-১২৩০) ষগ্গা:
কল্লান- ॥ অথ রিঘ্যারন্তু রর্ণনা ॥ অগ্রম:
কল্লান: - ॥ অথ বাজ্য রর্ণনা ॥ মে
উল্লখ ।

মহাকরি রিঘ্যাপতি ঠাফব 1 350-1435

(মৈথিনীক আদি করি জ্যাতি
বীম্বিব-

পূর্ব রিঘ্যাপতিসঁ ভিন্ন, সংস্কৃ
ত আ খরহষ্টমে নেখন)

মহাকরি রিঘ্যাপতি ঠাফব 1350-1435

রিঘ্যাপতি ঠাফব: 1350-1435 রিষংরাব
রিঙ্খী-কাথপ (বাজা শিরসিহক দবরীবী) আ
সংস্কৃত আ খরহষ্ট লেখক । কীর্তিনতা,
কীর্তিপতাকা, পুঙ্কষ পবীক্ষা, গৌবক্ষরিজয়,
নিখনারনী আদি গ্রথ সমেত রিপুন সংখ্যামে
কানজয়ী বচনা । ঙ্গ মৈথিনীক আদিকরি
রিঘ্যাপতি (জ্যাতিবীম্বিস পূর্বসঁ ভিন্ন ছখি ।

(চিত্রক আধাব মিথিনা সাংস্কৃতিক পবিষদ,
কোনকাতা দ্বাবা কোনো কনাকাবসঁ রঁনরাওন ,
কনাকাবক নাম ৩০-৭০ সানসঁ খডোত
কাবসঁ গুপ্ত বাখন গেন খিচি ।)

शिकंदर 1449-
1569

पाविजातरुवण ।

जगज्यातिर्मल्ल १७१३-
३१

हरगोवी रिराह नाठक, कृष्ण रिराह
नाठक ।

डॉ. सब आशुतोष खजुर्जी
१५७४-१९२४

मेथिनी प्रेमी । कनकता
रिश्निरिद्यानयमे अपन कनपतिरुमे
मेथिनी अध्यापन शुकसँ स्नातकोत्तर
धवि, प्रिन्सिपल आ सरसिडियरी
दनु रिषयक कपमे, सत्र-१९११-
१५ सँ श्रावस्तु केनन्हि । मेथिनीक
पहिन रैव रिश्निरिद्यानयमे
अध्यापन शुक भेन ।

मदन मोहन
मानरीय १५७१-
१९४७

मेथिनी प्रेमी ।
काशी हिन्दू
रिश्निरिद्यानयमे अपन
कनपतिरुमे मेथिनी
अध्यापनक श्रावस्तु
केनन्हि । कनकता
रिश्निरिद्यानयक रौद
डा देसव
रिश्निरिद्यानय भेन
जत२ मेथिनीक
अध्यापनक श्रावस्तु
भेन ।

खुदी ना १५७१-
१९२१

गाम कोगनख । कनकता
रिश्निरिद्यानयमे मेथिनीक
अध्यापनक १९११-१५ सत्रमे
श्रावस्तु भेनापव गम्भीरपति
सिंह पहिन अश्रेजी निगु
मेथिनी अध्यापक आ खुदी
ना पहिन संस्कृत निगु
मेथिनी अध्यापक निहाऊ
भेना ।

रंजूखा मिश्र १५५९-१९७९

गाम कोगनख । रंजूखाजी मिश्र (श्रीप्रह
मिश्र), ज्यातिष
तीर्थ (कनकता), ज्यातिषाचार्य (रैनावस) ।
कनकता रि.रि. मे प्राचीन भावतीय
गतिहास आ संस्कृति रिभागमे हिन्दू
गणित आ ज्यातिषक अध्यापक, संगे
कनकता रिश्निरिद्यानयमे सत्र १९११-१५ सँ
मेथिनीक अध्यापनक श्रावस्तुक पछाति
मेथिनी रिभागमे सेहो १९४७ धवि
अध्यापन । स्मृति कमाव चठजी सङ्गे
ज्यातिवीथे करिशेखाचार्यक 'रर्ण
बनोकव' क सम्पादन (१९४०) ।

सुनीति कुमार चट्ट
जी १+१०-११११

मैथिली प्रेमी । रंखुआ
मिश्र (रंखुआजी
मिश्र) सङ्गे ज्यातिवीथी
करिशेखवाचार्यक 'रर्ण
बनोकव' क
सम्पादन (१९४०) ।

अबरिन्द घोष १+१२-
१९३०

मैथिली प्रेमी ।
रिद्यपति गीतक
अग्रजेमे अन्नराद ।

सब जी. ए. ग्रियर्सन
१+३९-१९४९

मैथिली
प्रेमी । 'मैथिली
ग्रामव' आ 'मैथिली
फेस्टामेथी एन्ड
रोकारनेवी' ।

करि चन्दा ना 18
31-1907

मूननाम चन्द्रनाथ
ना, ग्राम- पिन्डाबड, दवर्तगा
। करीम्वर, करिचन्द्र नामसँ
रिभुषित । ग्रियर्सनके
मैथिलीक प्रसंगमे अन्ध
सहायता केनिहव ।

प्रति- मिथिला भाषा
वामाया, गीति-
सुधा, महेशराणी संग्रह, चन्द्र
पदारनी, नम्बरीश्वर
रिनास, अहिनाचवित आ
रिद्यपति वचित संस्कृत
पुक्क-परीक्षाक गद्य-पद्यमय
अन्नराद ।

महाकरि नानदास 1856-
1921

हिनक जन्म अहोखा ग्राममे १+३७ अ.
मे तथा मू १९२९ अ. मे लेनहि ।
हिनक अनेक वचना उपनख होगत
अछि, यथा अमेश्वर चवित
वामाया, अमरी शिक्षा, अमरी-
संरान, अमरी चवित, अमरी
अमरीदरनी, अमरी
सपुशी, अमरी तन्त्राज मिथिला
माहो, अमरी आदि । मैथिलीक अतिविज
अ संस्कृत, हिन्दी तथा हावसीक त्रता
डनाह । करिताक अतिविज गद्यमे
सेहो अ वचना कएन । वमेश्वर
चवित वामाया हिनक सभसँ रिशिष्ट, अन्ध
अछि । वाम-कथाक अन्धमे सीताक
महिमाक महत्त्व दए मिथिला तथा
मैथिलीक प्रति अ अपन शिक्षा तथा
अजिके राज कएन अछि ।

म.म. हवप्रसाद
शाम्नी (१+३३-
१९३९)

२३ करि ३० ठा रौख
चर्यापिद अन्धक लेपान सँ
१९०१ मे
रिद्यपति । [बिगपाद ९,
२९; अमरीपाद २, २०,
४५; रिक्कपाद ३;
अमरीपाद ४; चतुरपाद
३; अमरीपाद ३, २९,
२३, २१, ३०, ४९, ४३, ४९;
कान्हापाद १, ९, ९०, ९९,
९२, ९३, ९५, ९९, ९४, ३७,
४०, ४२, ४३;
कमलेश्वरपाद ५; डोलीपाद
९४; शान्तिपाद ९३, २७;
महिधवपाद ९७; रीपाद
९१; सबहपाद २२, ३२,
३५, ३९; शिवपाद २५, ३०;
आर्यदेवपाद ३९;
अमरीपाद ३३;
दाविकापाद ३४; भादेपाद
३७; ताडकापाद ३१;
कनकनापाद ४४;
जयनन्दीपाद ४७; धमपाद
४१; अमरीपाद २३.]

नगेन्द्रनाथ
गुप्त (१९३५-
१९८०)

रिश्वापति
पद्यारनीक
संकनन आ
सम्पादन (१९९०)

म. म. पवमेश्वर ना 1856-
1924

जन्म 1856 अ. मे तरौनी ग्राम (दरभंगा)
जिनामे भेन छनन्हि तथा निधन 1924 अ.
मे । संस्कृत व्याकरणक अ दिग्गज विद्वान्
छनाह तथा **रैयाकवण केशरी** क उपाधिसँ
रिभूषित छनाह । मैथिली साहित्यमे अपन
प्रति **मिथिलातंत्र रिमर्श** तथा **संमतिनी**
आख्यायिकाक कावणे महत्वपूर्ण स्थान बथैत
छथि । अ महाबाज वमेश्वर सिंहक दरवारबमे
बाज-पडितक पदपत्र अनेको रर्य धरि
स्वप्रतिष्ठित छनाह ।

खरध रिहावी प्रसाद शाही 1
859-1929

सर्वतंत्र स्वतंत्र ररछा
ना 1860-
1921

मधुर्नी जिनातज्ञात
नराणी(नरानी) गाममे दिनकब
जन्म भेलन्हि । दिनक प्रति
सभ अछि । 1. स्मोचन-
माधर चस्पू कारा,
2. गायरात्रिक तापेर्य आख्यान,
3. गृह अर्थ तत्रनोक(श्री
मदभागरतगीता आख्यात
मधुसूदनी षीका पत्र)
4. रात्रिपचक
शीका 5. खरडदकन्न निरकित
रिरेचन 6. सरात्रिचाव
टिप्पण 7. सतप्रतिपक्ष
टिप्पण 8. रात्रुगन
रिरेचन 9. सिम्हात नक्षत्र
रिरेक 10. रूपेतिराद गृठार्थ
तत्रनोक 11. शक्तिराद
टिप्पण 12. खन्डन-खन्ड आद्य
टिप्पण 13. अद्वित सिद्धि
चन्द्रिका
टिप्पण 14. कककाङ्गनि प्रकाशि
टिप्पण ।

म. म. शशिनाथ ना 1860-
1930

श्री बधुनन्दन दास 1860
-1945

गाम-सखरौब, जू ना-मधुर्नी । "मिथिला
नाटक" आ "दूतगद आयोग"क लेखक ।

मधुसूदन दासा 18
66-1939

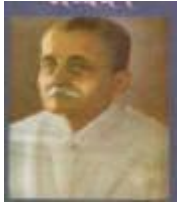
म.म. मुकुर्जीदास दासा १९७९-
१९२९

जन्म- गाम- भवाय (जिना
मधुर्नी), अपन मातृक श्यामसुधामे रसि
पेनाह । काशीसँ १९०७ अ. मे
अ "मिथिनायोद" नामक मासिक मैथिनी
पत्रिकाक प्रकाशन शुक केनहि ।
हितोपदेश (अनुवाद), मैथिनी ब्याकवा,
"अर्जुन तपस्या" (उपन्यास) प्रकाशित ।

मुकुन्द दासा "रंश्री"
1869-1936

जन्म हविपुर रंश्री ठेन ग्राम
(मधुर्नी जिना)
मे 1869 अ. मे भेन तथा
हिनक निधन
काशीमे 1937 अ. मे
भेनहि । हिनक निधन
संस्कृत मे अनेक ग्रंथ अछि
। मैथिनीमे हिनक
महत्त्वपूर्ण प्रति
अछि मिथिना भाषामय
गतिहास । एकव
अतिविज्ञ मैथिनीमे हिनक
स्रष्ट निरंभ सभ सेहो
प्रकाशित भेन । मिथिनाक
ऐतिहासिक रचन सभसँ पहिले
हिनके प्रकाशित भेन ।
एहि गतिहासमे मिथिनाक
सर्वतोमुखी परिचय प्रस्तुत
कएन गेन अछि ।

डा. सब गंगानाथ
दासा 1871-
1941

जन्म मधुर्नी जिनाक सविसर-
पाली ग्राममे 1871 अ. मे
भेन तथा निधन
प्रयागमे 1941 अ. मे ।
अ अपना समयक संस्कृतक
प्रकाशक रिद्वान म. म. चित्रधर
मिश्र, म. म. जयदेव मिश्र
तथा म. म. शिरहमाव
शास्त्रीसँ यीमासा एरु दर्शनक
अध्यायन कएनहि तथा दर्शनक
रिचित द्वादश ग्रंथक
अंगरेजीमे अनुवाद कए
पाश्चात्य संसारक ध्यान अर्पण
कएनहि । अ गरन्मेन्ट
संस्कृत कान्जेज
रिनावसमे 1917 सँ 1923 ध
वि प्रिन्सिपल छनाह तथा

जनार्दन दासा जनसुदन 1872-
1951

बासुरिहारी दासदास 1872-
1940

"मिथिना दर्पण" क लेखक ।

এনাহারীদ
রিপ্ত্রিগ্ৰনয়ক 1923 সঁ 193
2 পর্যন্ত কনপতি বহনাত ।
মৈথিনীমে দিনক সম্পাদিত
চন্দা নাক মনেশেরাণী
সংগ্রহ তথা গণনাথ-
বিন্দানাথ পদারনী প্রকাশিত
খড়ি । মৈথিনী সাহিত্য
পরিষদ দ্বারা প্রকাশিত
দিনক রেদান্ত দীপক
(দর্শন) বিষয়ক ঋপূর্ব গ্রন্থ
খড়ি । এহিসঁ তিন্ন দিনক
নিরঁধ সন্ত সাময়িক মৈথিনী
পনে-পনেকামে প্রকাশিত খড়ি
।

বামচন্দ্র মিশ্র "চ
ন্দ্র" 1873-
1937 মৈথিন প্র
ভা

মহারৈয়াকবণাচার্য পঁ দীনরঁক্ষু ন্যা
1878-1955

ভরনাথ মিশ্র 1879-
1933

মৈথিনী শেঙ্ককোষ "মিথিনা শেঙ্ক
প্রকাশি"ক লেখক ।

কীরিন্দ সিংহ

ঠকনাথ চৌধরী 1884-
1928

ভরপ্রীতানন্দ ওমা 1886-
1970

কপিনেত্রিব মিশ্র 1
887-1987

গাম সনেমপুব, থানা-
উজিয়াবপুব, জিনা

রঁনেন্দ্র মিশ্র 1888-
1948

রঁনেন্দ্র মিশ্র 1890-
1975

দিনক জন্ম সহবসা জিনাক
রনগাঁর গ্রামমে 1890 গঁ মে এর
নিধন ফবরবী, 1975মে ভেনেহি
। শ্রাবস্ত্রমে পঁ. গেনানান

समस्तप्रब । ❖सीतादाग❖ प्र
स्तुक लडावसँ प्रकाशित ।

आचार्य बामनोचन
शिवण 1889-
1971

सीतामह िमे जय आ
दवडंगामे मू । "मैथिनी
बामचरित यानस" सहित
तुनसदीदासक समस्त बचनक
मैथिनीमे लेखन ।
मिथिनाम्बवमे मैथिनीक
प्रकाशिनक प्रावम्भ केनिहव ।
प्रकाशिन संस्था "प्रस्तुक
लडाव", नहेबियासबाय, पठना
क संस्थापक ।

सीतावाम मा 1891-
1975

जय चोगामा ग्राममे १८९१ ज.मे
तथा निधन १९७५ ज. मे भेनेह
। संस्कृतमे ज्योतिष शास्त्रक
अनेक बचनक अतिविज्ञ
मैथिनीमे हिनक ❖अथ चरित❖
(महाकारा), ❖सृजि स्रधा❖ लोक
नम्बण,❖ ❖पद् आचरित,❖
❖पूरुपिब रारहाव,❖ उण्टा
रसात,❖ ❖अनकाव दर्पण❖,
❖तुकम्प रर्नि❖, ❖कारा षट्-
वस❖, ❖मैथिनी
कार्यापरन❖, आदि ग्रन्थ उपनद्ध
अछि । हिनक गीताक मैथिनी
अनुवाद सेहो उपनद्ध अछि ।
मिथिना मोदक सम्पादन १९२०
ज.सँ १९२१ ज. धरि ज. कएन ।

चौधरीसँ ज्योतिष पद्मि ज
काशीमे पं. सुधाकर द्विरेदीजीक
शिष्य भेनाह । रूत रर्य धरि
सबन्धती भुरन (रावासी) मे
हस्तनिथित रिभागमे कार्य कएन
। पश्चात् पठनाक काशीप्रसाद
जयसरान बिसर्च संस्थानमे अनेक
प्राचीन तिरती हस्तनिपिठे
देरनारीमे निपातुवित
कएन । ❖मिथिनामोद❖ प्रकाशिन
एवं म.म. ऋवनीधर नाक
प्रासोहनसँ ज्योतिषीजी १९१०
ज.सँ ❖मोद❖मे निथए
नगनाह । हिनक प्रकाशित बचना
अछि❖❖बामायण शिक्षा❖, ❖चन्दा
मा❖, ❖संस्कृति❖, ❖भावत
शिक्षा❖, ❖गणप-सप रिरक❖,
❖समाज❖ आदि । पण्डितजी
यारतु धरि पठना बहनाह
रवारवि ❖मिथिब❖मे निथेत
बहनाह ।

तावाचण मा 1892-
1928

রুদ্রীনাথ না 189 3-1973

জন্ম মধুৱনী জিনাক সবিসৰ
গ্রামে ১৮৯৩ গ্ৰ. মে ভেনেছি
তথা ১৯১৪ গ্ৰ. মে গ্ৰ কাশী
নাভ কএনহি । বহুত দিন
ধৰি গ্ৰ জ্ঞানফলবপুবক ধৰ্ম
সমাজ সঙ্কৃত কানেজমে
সাহিত্যক খধ্যাপক হুনাহ ।
মৈথিলীক লিখাত কৰি লোকলি
যথা
স্বমনজী, মধুপজী, মোহনজী
আদি হিনক শিষ্য হুখিহ ।
সঙ্কৃত সাহিত্যে হিনক অনেক
বচনা খুছি । জাহিমে বাধা
পৰিণয় (মহাকারা) ক স্থান
লিখি গ্ৰু ছি । মৈথিলীমে
হিনক একাৱনী পৰিণয়
(মহাকারা) এক নৱীন কীৰ্তিমান
স্থাপিত কএনক । কোনো
খনকাবক দুগ্ৰান্ত তকরীক
হেতু একাৱনী
পৰিণয় পৰ্যাপ্তি খুছি ।

রাঁৱু ধনুষধাবী দাস 1895-1965

মৈথিলীমে লিহাবী কৰিক
খনৱাদ শকাশিত ।

জীৱনাথ বায় 1893- 1964

সবিসৰ পালীঠেন গ্রামে ১৮৯৩ গ্ৰ.
মে ভেন । হিনক লিখন পঠনামে
জখন গ্ৰ লিহাব লোক সেৱা
আযোগক খধ্যক্ষ হুনাহ, ১৯৩৩.
মে ভেনহি । গ্ৰ এনাহাৱাদ
লিথিৱিগ্ৰানয়ক নও বৰ্ষ ধৰি
কনপতি বহি পশ্চাত্ হিন্দু
লিথিৱিগ্ৰানয়ক সেহো কনপতিক
পদকে সুশোভিত কএনহি । গ্ৰ
খগলজীক শকাব্দ লিহান
হুনাহ, তাহি সগ
হিন্দী, উৰ্দু, ফাবসী, সঙ্কৃত, বঁওনা
এৰ মৈথিলীক সেহো খুছি ত লিহান
হুনাহ । মৈথিলীমে হিনকা দ্ৰাবা

খমবনাথ না 1897- 1955

সবিসৰ পালীঠেন গ্রামে ১৮৯৩ গ্ৰ.
মে ভেন । হিনক লিখন পঠনামে
জখন গ্ৰ লিহাব লোক সেৱা
আযোগক খধ্যক্ষ হুনাহ, ১৯৩৩.
মে ভেনহি । গ্ৰ এনাহাৱাদ
লিথিৱিগ্ৰানয়ক নও বৰ্ষ ধৰি
কনপতি বহি পশ্চাত্ হিন্দু
লিথিৱিগ্ৰানয়ক সেহো কনপতিক
পদকে সুশোভিত কএনহি । গ্ৰ
খগলজীক শকাব্দ লিহান
হুনাহ, তাহি সগ
হিন্দী, উৰ্দু, ফাবসী, সঙ্কৃত, বঁওনা
এৰ মৈথিলীক সেহো খুছি ত লিহান
হুনাহ । মৈথিলীমে হিনকা দ্ৰাবা

উমেশ মিশ্র 1895- 1967

জন্ম মধুৱনী জিনাক গজহবা
গ্রামে 1895 গ্ৰ. মে ভেন
হুনাহি । গ্ৰ একহতবি বৰ্ষক
আহমে ১৯৩৭ গ্ৰ. মে শ্ৰয়াগমে
স্বস্কাৱাসী ভেনাহ । গ্ৰ খপন
স্বনাম-ধন পিতা ম. ম. জযদেৱ
মিশ্ৰ তথা ম. ম. ডা. গগানাথ
নাক সাল্লিধ্যমে লিহাৰ্জন
কএন । ১৯২৩ সঁ ১৯৩৯ ধৰি
মিশ্ৰজী এনাহাৱাদ লিথিৱিগ্ৰানয়মে
সঙ্কৃতক আধ্যাপক হুনাহ ।
দবভঁগা মৈথিলী শোধ
সস্থানক নিদেশক পদপব কিছ
সময় কাৰ্য কএ ১৯৩২ সঁ ৩৩.
ধৰি কামেশ্বৰ সিহ সঙ্কৃত
লিথিৱিগ্ৰানয়ক কনপতি বহনাহ
। ম. ম. কবনীধব নাসঁ
শ্ৰভাৱিত ভএ মৈথিলীমোদমে
গ্ৰ লিখৰ শ্ৰাবস্ত কএনহি তথা
খপন লিথিৱি শ্ৰকাবক বচনাসঁ
মৈথিলীক গদ্যকে সমূহ কএনহি
। মৈথিলীমে হিনক শ্ৰসিফ গ্ৰন্থ
খুছি কমনা
(শৈল্পপীয়বক ঠেস্কাষ্টক
ভাৱানৱাদ), ননোপাখ্যান,
মৈথিলী-সঙ্কৃতি তথা অনেক
ৰ্ণনামেক এৰ আনোচনামেক
লিথিৱি; মনৰোধক গ্ৰন্থজন্মক
সম্পাদন, লিহাপতিক
কীৰ্তিনতা, কীৰ্তিপতাকা, গোবক্ষ
লিহয় আদিক খনৱাদ-সম্পাদন
সেহো কএন ।

ভোনান দাস 1897- 1977

হিনক জন্ম দবভঁগা জিনাক কসৱৌব
মে ভেনহি । সাহিত্য সৰ্জনাক
খতিবিজ খপন সগঠন ক্ষমতা তথা
মৈথিলী সাহিত্যক সৰ্তোমুখী লিহাসক
হেতু সতত তপেব বহৰীক কাৰণে
ভোনা রাঁৱু মৈথিলী সমাবক এক
স্তম্বক কপমে বহনাহ । হিনক
লিখন 1977 গ্ৰ. মে ভেন ।
মৈথিলীক শ্ৰচাব-শ্ৰসাবমে গ্ৰ খপন
জীৱন সমাপিত কএন হুনাহ ।
পাঠ্যক্রমে মৈথিলীকে স্থান হো তাহি
হেতু গ্ৰ রাঁৱু ১ উঠওনহি । লিহান
স্তবক অনেক পোখীক লিমাণি কএন
। মৈথিলী সাহিত্য পৰিষদক গ্ৰ

सम्पादित ❖ चर्चनाथ कारा
ग्रन्थारणी❖ तथा ❖ गोरिन्ददासक
श्रीगुणवत्जन❖ महत्त्वपूर्ण अर्द्धि
। एहिसेँ भिन्न हिनक मैथिली
साहित्य पविषदक अध्यापनीय भाषण
तथा अग्र लेख प्रकाशित अर्द्धि ।

संस्थापक मन्दनक सदस्य हुनाह
। 1931 सँ 1940 अ. पर्यन्त
उकव प्रधान मन्त्री बहनाह । हिनक
मन्त्रिद्वयकानमे ❖ भावती❖ नामक
मासिक पत्रक प्रकाशन भेल ।
एहिसेँ पूर्व (१९१९-२१) कश्मिरी
कम्बोजीक संग संशुद्ध
सम्पादनमे ❖ मिथिला❖ नामक पत्र
चलाओल । अ. नरीन एर प्रगतिशील
रिचावक लोक हुनाह । ननर
लेखककेँ प्रामोहित कवर, शैलीमे
एककपता अखर, नर प्रकाशनसँ
मैथिलीक साहित्य उडावक पुर्ति कवर
हिनक कर्तव्य रनि गेल हुन ।
हिनक निखन ❖ मैथिली
बाकबण❖ तथा हिनकहि द्वारा
सम्पादित ❖ गद्यकस्त्रमाजनि रूढत दिन
धरि रिद्यालयमे पढ़ाओल जागत
बहल । हिनक निखन अनेक निरर्थक
समारोचना, करिता, संशुद्ध, जीवनी-
साहित्य मैथिलीक पत्र-पत्रिकामे
छिड़ि अएन अर्द्धि ।

कामा गंगानन्द सिं
ह 1898-1971

जन्म❖ रौलेनी
बाजपविरावमे 24-9-
1898, मूल:-श्रीनगव
पूर्णाङ्ग 17-1-1970 ।
भूतपूर्व शिक्षामन्त्री, रिहाव एर
कनपति, कामेश्वर सिं
दवर्तगा संस्कृत रिश्नरिद्यालय
। बचना❖ अर्धिनली (अपूर्ण
उपन्यास) तथा अनेक कथा
एर एकिकी । युगक अग्रकप
सामाजिक कर्वाति अर्द्धिकेँ
आधाव रनाए सुधावरादी दृष्टि, अ
कथा सभतिक बचना ।

ब्रजमोहन ठाकुर 1899-
1977

नुरनेश्वर प्रसाद 1902-

दवर्तगा जिनाक रौलेनी गाम, निरास
बायसाहेर पौखरि नहेबियासबाय ।
सवस्वती स्कूल नहेबियासबायमे १९२०-
१९३४ अ. धरि अध्यापन ।
मैथिलीमे "रान बायाषण❖ प्रकाशित ।

नरेन्द्र नाथ दास रिद्यानकाव १९०
४-१९९३

सुधाकर मा "शोम्त्री"
1904-1974

जयनाबायण मा 'रि
नीत' 1902-
1991

दामोदर नान दाम
रिशावद 1904-
1981

रैरूखाजी मा 'खत्रात'
1904-1996

२००५- रैरूखाजी मा ✨खत्रात✨
(प्रतिज्ञा पाल्दर, महाकार)नेन
साहित् खकादमी प्रबन्काव ।

श्रीरन्नभ मा हापी 1905-
1940

बमानाथ मा 1906
-1971

जन्म दवर्तगा जिनक उजान
(धर्मप्रव) ग्राममे 1906 ज. मे
मे एर हिनक निधन
दवर्तगामे १९९१ ज. मे
भेनहि । 1930 ज. मे
खुंरेजीमे एम. ए. कएनाक
रौद ज. कतेक रर्थ धवि
मधेप्रव उच रिगानयक
प्रधानाध्यापक हुनाह, तकवा
रौद दवर्तगा-वाज-
नागर्बेवीक पुस्तकानयाध्यापक
कपमे 1936 सँ खलिय समय
धवि बहनाह ।

। 1952 सँ 62 चन्द्रधारी
मिथिना कानेजमे प्रा. मा
खुंरेजीक प्राध्यापक कपे
काजका पश्चात् ओही
कानेजमे मैथिनी
रिभागाध्यापक रैनाउन गेनाह
। 1965 मे बमानाथ रौद
साहित् खकादमीक मैथिनीक
प्रतिनिधि निर्वाचित भेनाह
जाहि पद पव ओ जीरनक
खलिय समय तक बहनाह ।

हिनक बचनाक स्केने रैहूत
र्यापक हुन । हिनक

बाम गकरौन
सिंह
बाकेशी (१९१२-
१९६४)

जन्म १४ जूनाग
१९१२, मून् २९
नरझव
१९६४, हिनकव
मैथिनी
लोकगीत (संग्रह
था
सम्पादन) एकठा
नेजेलदवी पौथी
रैनि गेन
खुछि ।

काशीकान्त मिश्र "मधुप"
1906-1987

१९९०- काशीकान्त मिश्र ✨मधुप✨
(बाधा रिवह, महाकार) पव साहित्
खकादमी प्रबन्काव प्राप्त मैथिनीक
प्रशस्त करि आ मैथिनीक प्रचाव-
प्रसारक समर्पित
कार्यकर्ता ✨सकाव✨ करितसँ
फ़ान्ति गीतक खान्न कएननि ।
प्रज्ञति प्रेमक रिनम्पण करि
। ✨घसन खँली करितक नेन
कथा आ शिष्प-सरेदनादुछ सुव
पव चवम लोकप्रियता भेठननि ।

ঋনসংধানামেক নিরীক দৃ গোষ্ট
সংগ্রহ ❖ নিরীকমানা❖ তথা ❖
শ্রীধ সংগ্রহ❖ শ্রীকাশিত ঋষ্টি
। সঁকনিত সস্পাদিত পুস্তক
সভমে ❖ মৈথিনী পদ্ম-
সংগ্রহ❖, ❖ মৈথিনী গদ্য-
সংগ্রহ❖, ❖ শ্রীচীন গীত❖,
❖ কথ্য কাব্য❖, ❖ নরীন
গীত❖, ❖ করিতা কুসুম❖,
❖ কথ্য সংগ্রহ❖ ঋদি ঋষ্টি
। ❖ কথ্যসবিসোগব❖ক
ঋধাব পব শ্রীক্লেণ গদ্য শীনীমে
হিনক ❖ উদয়ন-
কথ্য❖ তথা ❖ বঁবকচি-
কথ্য❖ বঁশে ঋতি পওনক
। বাকবগক ❖ মৈথিনা ভাষা
শ্রীকাশি❖,
❖ ঋনকঙাবশ্রেশে❖ ঋদি
ঋলেক হ্রস্ব শ্রীকাশিত ঋষ্টি
। ❖ মৈথিনী সাহিন
পত্র❖ নেমাসিক পত্রিকাক
সঁপাদক ।

নস্মরীনাথ গোসাঙ
1793-1872

মৌ দাস

ধবহবা কোঠী_বঁনমনখী_ঋসনী
নাম_বামানুগহনান
দাস_ঋশ্রিম_মাযামোহল্লা, কুপ্পাঘাষ্ট, ভাগনপুব

বঁচন ভগত, সঁত 1928-
1991

ঋভিবাম দাস

মিথিনাক শ্রীসিক্ ভাগরত
রাচক ।

ম্লহনতা 1909-
1993

গাম- ডরোহী, সমস্তীপুব । পূর্ন
নাম- কপিনদের
ঠাকুব "ম্লহনতা" । বামশ্রীযী বসিক
সম্প্রদায়ক সঁত । হিনকব বচিত
বঁদেহী রিরাহ সঁকীর্তন, বিনয
পদারনী, শিররাণী, চেতারনী, নুনা-
সঁকীর্তন, সীতারতবণ শ্রীক্লেণকার্য ঋ
ম্লহশেতক- দোহারনী-করিত ঋদি
মিথিনাক মহিনা রক্ ঋ
সঁকীর্তনকাব লোকনিক কঠমে
পবির্যাপ্ত ঋষ্টি ঋ লোকমগনক
ঋনুগ্লেণমে ব্যাপক কপেঁ বরহত

স্বতঁত্রতা সেনানী
স্ব. বামফন
মন্ডন

खुद्धि । हिनक "रैदेही
रिवाह" मिथिलाक कीर्तनिया नाँठ
पवम्पवारके लोककचिक खन्कून
रँनौले खुद्धि ।

सुन्दर ना "शाम्बरी"
1930-1998

जनकपुर, नेपाल, ह्यारबसुवाक
जेनक दुर्गत होएते । नेपाल
प्रज्ञा प्रतिष्ठानक मानद
सदस्यता- स. सुन्दर ना
शाम्बरी ।

कांछीनाथ ना "किबंग"
1906-1988

जन्म ह्यन-धर्मपुर, नौहना
रोड, दरभंगा रिवाह । मैथिली
भाषा खँदोननमे महत्त्वपूर्ण
भूमिका । **पवाशिव** महाकारा
नेन साहित्य खँकादमी ओ **कथा**
किबंग नेन रैदेही पुरस्कारसँ
सन्मानित । प्रकाशित प्रति:
चंद्रग्रहण (उपन्यास), रीब-प्रसून
(बौनकथा), जय जन्मभूमि
(एककी), रिजेता
रिग्यापति (नाटक), कथा-किबंग
(कथा-संग्रह), किबंग-
करितारनी, कतेक दिनक
रौद (करिता-संग्रह), पवाशिव
(महाकारा) ओ किबंग-निर्धारनी
(निर्बंध-संग्रह)
खँदि । १९५९- कांछीनाथ
ना **किबंग**
(पवाशिव, महाकारा)पव मैथिली मे
साहित्य खँकादमी पुरस्कारसँ
सन्मानित ।

श्यामानन्द ना 1906-
1949

भाम्कान्त ना

बमार्कान्त ना, नेपाल
न 1907-1971

रँह्कथी प्रतिभाक करि ।
प्राचीन आ नरीन पञ्चतिक कारा-
बचनाक रिनरूप संयोग हिनकब
करितामे भेटैते खुद्धि ।
दरित रत्ना, शौषणक
समस्या, स्वदेशे प्रथमक यथार्थवादी
बचनाक संग संग राजनिग्य
कम्पनाक खँलेक रिशिग्य करिता
मैथिलीमे निखननि ।

गुपिनाथ ना 1907-
1965

खँपन खँह्क रँह्कथी प्रतिभाक
करि । प्राचीन आ नरीन वीतिक
करिताक बचना रिपुन संख्यामे
कएननि । **सुरन**
भावती करिता संकनन प्रकाशिनसँ
मैथिली ओज आ नर चेतनाक
शेख हँकननि ।

सुरनेश्वर सिंह 'सुरन'
1907-1944

खँपन खँह्क रँह्कथी प्रतिभाक
करि । प्राचीन आ नरीन वीतिक
करिताक बचना रिपुन संख्यामे
कएननि । **सुरन**
भावती करिता संकनन प्रकाशिनसँ
मैथिली ओज आ नर चेतनाक
शेख हँकननि ।

हविमोहन ना 19
08-1984

हिनकव मेथिनी प्रति १९३३
मे **कग्यादान**
(उपन्यास), १९४३
मे "द्विवागमन" (उपन्यास), १९४४
३. मे **श्रमा देरता**
(कथा-संग्रह), १९४९
मे **वर्गशाना** (कथा-
संग्रह), १९७०
मे **चर्चवी** (कथा-
संग्रह) १९४५
३. मे **खट्टव ककाक**
तवंग (रांग्या) खट्टि ।
मूलापवति १९५३. मे (जीवन
यात्रा, आमेकथा) पव मेथिनीक
साहित्य अकादमी पुरस्कारवस
सम्मानित ।

कानीकालु ना 1909-

मून गाम ठगा (हविपुर), मधुरनी ।
हेव मातक रवदरुष्टी, पो.
उवनाहा, भाया- मदनपुर, जिना-
पूर्वियामे रसि गेनाह । सतयवा
(मधुरनी), मदनपुर आ काशीमे
पाणिनी र्याकवपक
अध्यायन । "हनुमान चवित"क
लेखक ।

तंत्रनाथ ना 1909-
1984

जन्म १९०९ ३ मे दवर्तगा जिनाक
धर्मपुर ग्राममे जेनेहि हून् ४-
३.-४.४.४. चन्द्रधारी मिथिना
कारेजमे अशिसनेक प्राध्यापक
हुनाह । अरकाशि ग्रहण क कारा
साधनामे नागन बहनाह ।
महाकार, हूजक, एककी सभ
विधामे ३ सिद्ध हस्त हुनाह ।
हिनक **कीचक रथ** महाकार
अउबेजीक **रुनेक** **भर्म**
(अमिनोस्त्रव हुन्द) म निखन खट्टि
। मेथिनीमे **सोनेष्ट** एर
रुनेक **भर्म** ३ प्रथम प्रयोजा
थिकाह । संस्कृत पवस्वामे कारा
वचना कवितहूँ पाश्चात् शैलीक
नरीनता हिनका वचनामे जेने ।
हिनक **कीचक रथ** ओ **प्रष्ट**
चवित महाकार **मझन-**
पथाशिका एर **नम्या** मेथिनी
साहित्यमे अपन विशिष्ट, स्थान बथेछ
। तकर अतिविज हूजक
कारामे विषय रसुक र्यापकता एर
शिष्प शैलीक प्रचवता अरैत खट्टि
। एक दिशि यदि प्राचीन ठगक
अरुव रन्दनाक वचना कएनेहि त
दोसर दिस **सोनेष्ट**
(चतुर्दशपदी) **रुनेक** आदि
निखरामे पूर्ण सफलता प्राप्त
कएनेहि । **प्रष्ट**
चवित महाकार पव
हिनका 1979 ३ क साहित्यक
अकादमी पुरस्कार जेठनेहि
। 1980 ३. मे हिनका
अभिनन्दन ग्रन्थमार्पित कएने
गेनेहि ।

जीवननाथ ना 191
0-1977

सुरेन्द्र ना 'सुमन'
1910-2002

जन्म: ग्राम : रंलीपुर, जिना-समस्तीपुर
। प्रकाशित प्रति:

पं. वामचन्द्र ना 1910-

गाम तलेनी । काशी मिथिना ग्रन्थमालाक
सम्पादक ।

প্রতিপদা, ঋচনা, সাওন-
ভাদর, ঋকারনী, ঋন্তুনাদি, পয়স্বিনী, উত্তবা
ঋদি তীসর্ষ ঋধিক মৌলিক করিতা-
পুস্তক: পুৰুষ-পৰীক্ষা, ঋনুগীতাজলি, ঋতু
ঋগাব তথা রুর্বিনোকব, পাৰিজাত-
হবণ, ঋষ্ঠজন্ম, ঋনন্দ-রিজয় ঋদি
কতিপয় ঋন্থক ঋনুবাদ-সুপাদন;
◆মৈথিলী কারা পব সঙ্কৃতক
প্রভার◆ নামক সমীক্ষা-
গ্রথ । ◆পয়স্বিনী◆ নেন ১৯৭১ মে
সাহিত্য ঋকাদেমৌ পুৰস্কাব
তথা ◆উত্তবা◆ পব ১৯১+ মে মৈথিলী
ঋকাদেমৌক রিছাপতি পুৰস্কাব প্রাপ্ত ।
মৈথিলীক প্রথম দৈনিক পত্র ◆সুদেশী◆ক
নহুপ্রতিগ্রা সুপাদক । ১৯৯৩.- সুবেন্দ
মা ◆সুমন◆ (বরীন্দ
নাঠকারনী- বরীন্দনাথ
ঠৈগোব, রাঁগা)নেন সাহিত্য ঋকাদেমৌ
মৈথিলী ঋনুবাদ পুৰস্কাব । ২০০০
গা.- প. সুবেন্দ
মা ◆সুমন◆, দবভুঁগা; যাত্রী-চেতনা
পুৰস্কাব ।

'নাগার্জুন' রৈছনাথ
মিশ্র 'যাত্রী'
1911-1998

জন্ম ঋপন মায়াগাম
সতনখামে ভৈনহি, জে
হুনকব গাম তরৌনীক
সমীপহিমে ঋভি, জিনা-
দবভুঁগা । য়ুন নাম:
রৈছনাথ মিশ্র । হিন্দীমে
নাগার্জুন নামে প্রখ্যাত ।
প্রকাশিত প্রতি: চিত্রা, পত্রলীন
নগ্ন গাভ (মৈথিলী করিতা-
সংগ্রহ); পারো, রনচনমা, নরভ
বিয়া (মৈথিলী
উপন্যাস); হুগধাবা, সতবুঁগে
পখোরানী, প্যাসী পথবাগ
ঋর্থে, ঋিচহু ী রিপুর দেখা
হমনে, তুমনে কহা থা, হজাব
হজাব রাঁহো রানী, পুৰানী
জুতিযো কা
কোবস, বনেগর্ভা, ঐসে ভী
হম কা ! ঐসে ভী তুম
কা ! (হিন্দী করিতা-
সংগ্রহ); বতিনাথ কা
চাচী, রনচনমা, নগ্ন
পৌধ, রাঁরা রৈঠেসবনাথ, রকশ
কে
রৈঠে, দুখমোচন, হুস্তীপাক,
ঋভিনন্দন, উগ্রতাবা, গমবতি
যা (হিন্দী উপন্যাস); ঋসমান

ঋবসীপ্রসাদ সিংহ 1911-
1996

জন্ম: গ্রাম-এরৌত, জিনা-সমস্তীপুর ।
প্রকাশিত প্রতি: মাঠিক দীপ, পূজাক
ফুন, সূর্যক্ষুখী (করিতা-সংগ্রহ), মেঘদূত
(ঋনুবাদ), ঋবসী, নন্দদাস, সঞ্জীরনী (হিন্দী
কারা সংগ্রহ) । ◆সূর্যক্ষুখী◆ নেন ১৯+৪
মে সাহিত্য ঋকাদেমৌ পুৰস্কাব প্রাপ্ত ।

গুংক জয়দের মিশ্র 1911-
1991 শিষ্য গুংগানাথ মা

मे चन्दा तेरे (कहानी संग्रह); भस्माक्षर (हिन्दी खल्ल कारा); अन्नहीनम् फियाहीनम् (निर्झर-संग्रह); गीत गोरिन्द; मेघदूत; रिद्यापति के गीत, रिद्यापति की कहानियाँ (अनुवाद)

। ♦पत्रहीन नग्न गाछ♦ नेन १९७५ मे साहित्य अकादेमी पुरस्कार प्राप्त । यायारबी जीवन । मेथिनी प्रतिनिधिक रूपमे कस भ्रमण । नागार्जुन (स्र. श्री रैद्यनाथ मिश्र ♦यात्री♦), हिन्दी आ मेथिनी करि, १९९४ अ.मे साहित्य अकादेमीक हेरनो (भावत देशक सर्वोच्च साहित्यक पुरस्कार) ।

यशोधर मा

मिथिना रैक्टर, दर्शन मेथिनी पोथीपत्र 1966 मे पत्तिन साहित्य अकादेमी पुरस्कार मेथिनी नेन प्राप्त ।

रैद्यनाथ मल्लिक 'रिधु' 1912-1987

१९१७- रैद्यनाथ मल्लिक ♦रिधु♦ (सौतायन, महाकारा) नेन मेथिनीक साहित्य अकादेमी पुरस्कार ।

भीम मा 1912 -

पूरुषिया जिलाक मदनपुर गामक । जन्म ३ नवम्बर १९१२ अ. । रत्नलीक श्री स्थामानन्द सिंहक अध्यात्मतामे ♦नावायण संकीर्तन महामन्त्री♦क स्थापना ।

बाधानाथ दाम १९१२ -

उपेन्द्र ठाकुर 'मोहन' 1913 - 1980

जन्म १९१३ अ. मे दरभंगा जिलाक चतबिया ग्राममे भेलन्हि । मूल १४-३-१९५० । संस्कृत शिक्षामे साहित्यकार्य ओ रङ्गोदा वाजक रिद्धत-परीक्षार्थी ♦साहित्य-बने♦क उपाधिसँ रिद्धित भेलाह । दैनिक आर्यवर्तमे आदिअधिसँ, पश्चात् १९७० सँ मिथिना मिहिक उप-सम्पादक एरु सह-सम्पादक रूपेँ कार्य करैत १९११ मे सेरा निवृत्त भेलाह । मोहनजी कवीर पचास वर्ष साहित्य साधनामे नागन बहलाह । रिजयानन्द, ऊर्जवर्जन, सुदर्शन, प्लुडवीक, शासनो, रौ मन आदि छद्म नामसँ पने-पनेकामे विविध विषयपर हिनक लेख सत् प्रकाशित भेल अछि । मोहन

जयनाथ मिश्र 1913 - 1985

জীক ♦রাজি উঠন ফুবনী♦মে ১০১ গোট করিতাক
সঁকনন খ্ৰি জাহিমে হিনক স্বদীর্ঘ কাৱা-খাবাধনাক
বিভিত্তি বিচাবধাবাক ও বিভিত্তি খ্ৰনভূতিক সামগ্রী
উপনঙ্ক খ্ৰি । এহি প্ৰস্তুকপব মোহন♦জীকে ১৯৭৫
মে সাহিল খ্ৰকাদম্ প্ৰবন্ধাক ভেঠনহি । এহিসঁ ৰঁহ্
পূৰ্ব হিনক ♦ফুনডানী♦ নামক করিতা সঁগ্রহ সেহো
প্রকাশিত ভেন ছন ।

শ্রীকান্ত ঠাকুর "রি
দ্যানকাব"

পঞ্জীকাব মোদানন্দ না 1914 -
1998

নঙ্ক দৌত পঞ্জীশাস্ত্র মার্ভিল্ড পঞ্জীকাব মোদানন্দ
না, শিরনগব, খববিয়া, পূর্ণিয়া । পিতা-স্ব. শ্রী
ভিথিয়া না । গুৰু- পঞ্জীকাব ভিথিয়া না ।
পূর্ণিয়া জিনাক ৰঁলেনী নগক শিরনগব গামক ।
জন্ম ২২ সিতম্বৰ ১৯১৪ গ্ৰ. । সৌবাঠমে খপন
মৌসা স্ব. নৃঠনমা সঁ পঞ্জীশাস্ত্রক খ্ৰযাযন ।
১৯৪৫-১৯৩.১ গ্ৰ. ধবি দবভংগামে বহি খ্ৰাচার্য
বমানাথ নাৰ্কে পাঁজি প্ৰওননি । শাস্ত্রার্থ
পৰীক্ষা- দবভংগা মহাবাজ ফুমাৰ জীৰেশ্বৰ সিহক
যজ্ঞাপরীত সঁস্কাবক খ্ৰসব পব
মহাবাজাধিবাজ(দবভংগা) কামেশ্বৰ সিহ দ্বাবা
খ্ৰায়োজিত পৰীক্ষা-1937 গ্ৰ. জাহিমে মৌখিক
পৰীক্ষাক ফুখ্য পৰীক্ষক ম.ম. ডা. সব গগানাথ
না ছনহ ।

খানন্দ না 1914 -
1988

শৈক্যা হাসেগারা,
নিদেশিক মিথিনা ম্
জিয়ম, নিগাঠা

মাঁগনি খরাস 1908 -
1943 সংগীতজ্ঞ

পচগড়িয়ামে জন্ম খা খপ্প ৰঁএসমে
মূল । পচগড়িয়াক বায়ৰঁহাদ্ৰ
নক্ষত্রানাবাযণ সিহক শিষ্য ।

বামাশ্রিয় না 'বামবং' খ্ৰভিন
ৰ ভাতখন্ড 1928-2009

জন্ম ১১ খগন্ত ১৯২৫ গ্ৰ. তদনসাবভাদ
দ্ব্যপক্ষ একাদশী তিথিকে মধুৰনী
জিনান্তস্ৰাত খ্ৰজুৰা নামক গামমে ভেনহি ।
খ্ৰভিনৰ গীতাজনি, ফুনকব উচকোঠিক শাস্ত্র
বচনা খ্ৰি । মিথিনারাসী শ্রী বামবং বাগ
তীবন্তকিত্ত, বাগ ৰৈদেহী ভেবৰ, খ্ৰাং বাগ
বিদ্যাপতি কন্যাণ কেব বচনা সেহো কখনে
ছথি খ্ৰাং মৌখিনী ভাষামে হিনকব
খ্ৰযান ♦বঁজযতি গতি বাগ: ♦ কেব
খ্ৰনকপ খ্ৰি ।

বামচতুৰ মল্লিক ধ্ৰু
পদ সংগীত 1905
-1990

খন্ডযনাবাষণ মল্লিক

হুমাৰ তাবানন্দ সিং, সংগীত
ত্ৰে

সংগীতাচাৰ্য বাঘৰহা
দুৰ নক্ষ্মীনাৰাষণ
সিংহ

পণ্ডিত পৰমানন্দ চৌধৰী, সংগীত
ত্ৰে

দ্বন্দযনাবাষণ ঝা

সংগীত ভাস্কৰ বা
জহুমাৰ শ্ৰীমানন্দ
সিংহ ১৯১৬-১৯৯৪

গুবুদেৰ কামত
শাস্ত্ৰীয সংগীত

মিথিনেশী হুমাৰ ঝা, তৰঁনা
বাদন

নাগেশ্বৰ নান কৰ্ণ,
তৰঁনা বাদক

ৰাঁবু সাহেৰঁ চৌধৰী 1916-
1998

দবৰ্ভগা জিনাক দুনাৰপুৰ গায়ক। ১৯৪৩
ঙ্ৰ. মে জীৱিকাৰ্থ কনকতা খণনাহ। নৰম
কক্ষামে স্নবাজ্য খন্দাননমে ৰাঁমি কএ
শিক্ষাক গতিশী। কনকভামে স্থানীত
মৈথিন সংঘমে শ্ৰৱেশী। কনকভামে মৈথিনী

নক্ষ্মণ (নখন) ঝা 1916-
2000

মিথিনা বাজ্য খন্ডযানী।

आर्टि प्रेश. ६/५, थिनात घोष
नेन, कनकता-१००००३ सँ मैथिली-मिथिला
आन्दोलनमे
सक्रिय । **कहसे** आ **चापका** दृष्टी
नाटक । १९१५-१९ धरि **मिथिला**
दर्शन आ **मैथिली दर्शन** मैथिली
मासिकक सम्पादन ।

शुक्रदेव नारा 'उपेन्द्र
' १९१६-

गोड्डा जिलाक अखण्डत-
महेशपुरक निवासी । जन्म १३
अक्टूबर १९१६ ज। ।

रामचन्द्र पाण्डेय "अशु" १९११-
२०१०

नम्कानाथ नारा मिथिला चित्रक
नारा १९१७-१९९०

उपेन्द्र नारा नारा
'नारा' १९१७-
२००२

जन्म स्थान-हनुमान
रक्षीठेन, मधुवनी, बिहार ।
१९३९- उपेन्द्रनारा
नारा **नारा** (दू
पत्र, उपन्यास) नेन साहित्य
अकादेमी पुरस्कारसँ सम्मानित
। साहित्य अकादेमीक अखण्डत
पुरस्कार प्राप्त । प्रकाशित
ग्रन्थ: नारा, दू पत्र
(उपन्यास), रिडरना, भजना
भजने (कथा-संग्रह), पतन
संग्रह, प्रतीक
(कारा), महाभावत (पहिल दू
परि) आदि ।

मनमोहन नारा १९१८-
२००९

जन्म
सबिसरमे, अशुका, रीबतोगा, मिथिलाक
निशापुरमे । २००९- स.मनमोहन
नारा (गंगापुर, कथासंग्रह)पब मूलापवात
साहित्य अकादेमी पुरस्कार ।

ब्रजकिशोर शर्मा 'मणिपद्म'
१९१८-१९८६

जन्म स्थान-बैरह १, दवर्तगा बिहार ।
१९१३- ब्रजकिशोर शर्मा **मणिपद्म**
(लेका रनिजावा, उपन्यास) नेन साहित्य
अकादेमी पुरस्कारसँ सम्मानित ।
उपन्यासकार, कथाकार ओ करि ।
प्रकाशित ग्रन्थ:
कोब्रागर्न, कनकी, अर्धनारीशुभ, नोबिक
रिजय, लेका-रनिजावा, नरहवि-
कशहवि, बाय वणपान, आदिय ग्रन्थ
आदि उपन्यास ओ कथकार (नाटक)
आदि ।

रौद ओ चित्रकूठ
ग्रामोदय
रिश्नुरिद्यानयमे
भाषा आ समाज
रिज्ञानक डीन
कपमे कार्य
कएनन्हि । स्र.
मित्री अखिन
भावतीय मैथिनी
साहित्य समिति,
गनाहारौदक
अध्यक्ष, गंगानाथ
बिसर्च अंस्पीठकूठ,
गनाहारौदक
अखैतनिक मचिर
आ सम्पादक,
हिन्दी साहित्य
सम्मानन, प्रयागक
प्ररंभ रिभागक
संयोजक आ
साहित्य अकादमी,
नग्रा दिल्लीक
मैथिनी प्रतिनिधि
आ भाषा
सम्पादक बहन
छनाह । मैथिनी
साहित्यक
अतिहास, होक
निठैरेचव अँफ
मिथिना,
कीर्तनिया ड्रामा
सभक अिठिकन
एडीशन, नेकचर्स
अँन थामस
हाडी, नेकचर्स
अँन होव
पोएथर्स आ द
काम्प्लेक्स स्थागन
अन अँगनिशि
पोएथ्री हिनक

निखित किछ
ग्रंथ अछि ।
हिनकब बृहत
मैथिनी शिद्ध
कोष मात्र दू
खल प्रकाशित
भए सकन,
जाहिमे
देरनागरीक संग
मिथिनाम्बर आ
होनेष्टिक
अंग्रेजीमे सेहो
मैथिनी शिद्धक
नाम बहए । ३
फरबरी २००९
केँ मात रजे
साँममे हिनकब
निधन भए
गेनहि ।

उपेन्द्र ठाकुर
१९२९-१९९९

History of
Mithila,
Madhubani
Painting,
Studies in
Jainism
and
Buddhism
in
Mithila आदि
पौथी
प्रकाशित ।

गोविन्द ना 1923-

जन्मस्थान- गसहपुर, सविसर
पाली, मधुबनी, बिहार । सिद्ध
कथाकार, उपन्यासकार, नाटककार, भाषा
रैज्ञानिक ओ अन्वयदक । साहित्य
अकादेमी पुरस्कार, साहित्य अकादेमी
अन्वयद पुरस्कारसँ सम्मानित । बिहार
सबकाबसँ कामिन बुद्ध पुरस्कार, ग्रियर्सन
पुरस्कार आदिसँ सम्मानित । प्रकाशित
कृतियाः
उपन्यास, नाटक, कथा, कविता, भाषा
रैज्ञान आदि रितिन रिवामे अहतीस
ठाँ पौथी प्रकाशित । प्रकाशिनः
सामाक पौती, नेपाली साहित्यक गतिहास
(अत्र) आदि । १९९३- गोविन्द
ना (सामाक पौती, कथा) पुस्तक जेन
साहित्य अकादेमी पुरस्कारसँ सम्मानित
। १९९३- गोविन्द ना (नेपाली
साहित्यक गतिहास- कथा)
प्रधान, अंग्रेजी) जेन साहित्य अकादेमी
मैथिनी अन्वयद पुरस्कार । प्रबोध
सम्मान 2006 सँ सम्मानित । रिदेह
सम्पादकक समानांतर साहित्य अकादेमी

योगानन्द ना 1923-
1986

हिनक जन्म मधुबनी जिलाक कोगनाथ
ग्राममे 1923 अ. मे भेलहि ।
मू. 1986 मे भेलनि । अंग्रेजीमे
एम. ए. कएनाक पश्चात् अ किछ दिन
चन्द्रधरी मिथिना कालेजमे प्राध्यापक
बहनाह । बिहार प्रशासनिक
सेवामे 1981 धरि रितिन पदपत्र
कार्य कएन । तपेचामैथिनी
अकादेमीक निदेशक 84 धरि
। योगानन्द नाजी मैथिनी साहित्यमे
अपन
उपन्यास अन्वयद आर परिचालक
हेतु ख्यात छथि । हिनक
नाटक अन्वयद मतिभ्रम आर कथा
संग्रह अहतीस रशी यथेष्ट, प्रतिष्ठा
प्राप्त कएने अछि । एकब अतिविज अ
महामो गान्धीक अमेकथाक अन्वयद
आर अमेक जनधरी नामक एक कथा
संग्रहक सम्पादन सेहो कएने छथि ।

হেনো প্ৰবন্ধাব ২০১০ (সমগ্র যোগদান
নেন)

বামপ্রসন্ন দাস 'কিস্ত
ন' 1923-1970

ঋণিক ধাবাক বিশিষ্ট
কবি, কথাকাব, চিত্ৰক ।
প্রকাশিত প্ৰতি: ঋণেনেপদ
(কবিতা সংগ্ৰহ), মৈথিলী
নরকবিতা (সম্পাদন) ।

উমানাথ দাস 1923-
2009

জন্ম:-01-01-
1923, মূ 07-12-
2009 মহবেন, ভূধূবনী
। ভূতপূৰ্ব ঋণেজী বিভাগাধ্যক্ষ
এৰ প্ৰতি-ক্ৰনপতি মিথিনা
বিশ্ববিদ্যালয়, দবভংগা ।
বচনা:-বেখাচিনে, ঋতীত (কথা
সংগ্ৰহ): মৈথিলী নরীন
সাহিত্, গন্দ ধনুষ, বিদ্যাপতি
গীতশতী
(সম্পাদন) । ১৯৭৭- উমানাথ
দাস (ঋতীত, কথা) পব মৈথিলীক
সাহিত্ ঋকাদমী প্ৰবন্ধাবসঁ
সম্মানিত ।

জগদীশকব দাস 1923-
2006

প্রদ্যোত নাৰায়ণ সি
হ 1924-2005

হিন্দী, সংস্কৃত, মৈথিলী, পানী
এৰ হাবসীক বিদ্বান্ ।
মিথিনা, মৈথিন এৰ মৈথিলীক
ঙ ঋনচ ভঙ ভূথি ।
কনকভা বহি মিথিনা
দৰ্শন, মৈথিলী
কবিতা, মৈথিলী
বংমচ ঋদি পনেকাক
প্রকাশনক মাধ্যমসঁ শ্ৰী
প্রদ্যোতজী মৈথিলীক জে সেরা
কএন ঋছি তকব বর্ন
খোহমে সম্ভব নহি । ঋনেক
ৰঁঙনা প্ৰতিক ঙ ঋনবাদ
সেহো কএন ঋছি । হিন্দীমে
সেহো হিনক কবিতা
সংগ্ৰহ প্রকাশিত ঋছি
। কনকভা বিশ্ববিদ্যালয়মে
হিন্দীক পূৰ্ব ঋধ্যক্ষ ।
২০০২- ডা. প্রদ্যোত নাৰায়ণ

মদনেশ্বিব মিশ্ৰী 1924-
2004

"এক ভনীহ মহাবানী" প্রকাশিত ।

খমোঘ নাৰায়ণ দাস "খমোঘ
" 1924 -

सिंह (पतञ्जलक स्रव- कर्तुन
एन हैदर, उर्दू) नेन साहित्य
अकादेमी मैथिली अन्नुराद
प्रबन्काव ।

अवनीधर सिंह, ब्रै
जमोहन ठाकुर, शु
भंकव मा, मदनेश्वर
व मिश्र 1924-
2004, ननित ना
बायण मिश्र, देरना
थ बाय

डॉ. जयमन्त मिश्र
१९१३-२०१०

जन्म १३-१०-१९१३, मूल ०१-
०९-२०१०, गाम-ठगा-हविप्रव-
मजबही ।

१९९३- जयमन्त मिश्र (करिता
कस्मार्जनि, पद्य) नेन साहित्य
अकादेमी प्रबन्काव- मैथिली ।

मतनाथ मिश्र मतंग 1924-

अनन्द मिश्र 1924-
2007

चन्द्रनाथ मिश्र अमव 1925-

जन्म: खोजप्रव, मधुनी । रविश्रु
करि, कथाकाव-उपन्यासकाव । हास्य-रांग्यक
करितामे रोजेङ्ग । मैथिलीक नेन समर्पित
राजिन्न । पाँच दर्जनसँ रैसी कथा आ
रिदागरी, रीवकग्या (उपन्यास) जन समाधि
(कथा संग्रह) प्रकाशित । १९५३- चन्द्रनाथ
मिश्र अमव (मैथिली प्रकावितक
गतिहास) नेन साहित्य अकादेमी प्रबन्कावसँ
सम्मानित । एम. एन.
एकेडमी, नहेविबिद्यासबायसँ शिक्षकक रूपमे
अरकाशि प्राप्त । आशि
दिशा, ग्दग्दनी, हागचक्र, उनठा पाल आदि
करिता संग्रह प्रकाशित । १९९५- चन्द्रनाथ
मिश्र अमव (पवधुवामक रीङ्गन रैवायन
कथा- बाजशेखर रँस, रँगा) नेन साहित्य
अकादेमी मैथिली अन्नुराद प्रबन्काव । चन्द्रनाथ
मिश्र अमव २०१० मे मैथिली साहित्य
नेन साहित्य अकादेमीक अज्ञे (भोवत देशिक
सरोच साहित्यक प्रबन्काव) ।

अजिनाथ मा (1926-
2009)

মহিষী, সহবসা।
বচনা:— খাদি
কথা, আন্দানন, পাখব
ফুন (উপন্যাস), স্নবগণা (করি
তা সংগ্রহ), ননকা পাগ (কথা
সংগ্রহ), কথা পবাগ (কথা
সংগ্রহ সম্পাদন)। হিন্দীমে
খলেক উপন্যাস, করিতাক
বচনা, চৌবঙ্গী (ৰঙনা
উপন্যাসক হিন্দী
কপান্তব) খলন্ত শ্ৰমিক।

শিকেন্দ্র মোহন মা
1929-1994

১৯৯২- শিকেন্দ্র মোহন
মা (শিবচন্দ্র রাজি ঞা
কনাকাব-স্বৰৌধচন্দ্র
সেন, ঞ্ৰঞ্জী)নেন সাহিন
ঞকাদেয়ী মৈথিনী ঞন্বরাদ
পুবস্কাব।

গোপানজী মা 'গো
পেশী' 1931-
2008

জন্ম মধ্বনী জিনাক মেহথ
গামমে ১৯২১ ঞ.মে
ভেনহি। হিনকব
বচিত ঞসোন দাগক চিষ্টী,
ঞগুম ভেন ঠাঁ ডী,
ঞএনরম ঞ ঞখাঁ কছ মন
কেহন নগৌঞ, "মখানক
পাত" শ্ৰকাশিত ভেন জাহিমে
সোনদাগক চিষ্টী রেশী
লোকশ্ৰিয় ভেন। ২০০৬ ঞ.-শ্ৰী
গোপানজী মা
গোপেশী, মেহথ, মধ্বনী,যাত্ৰী-
চেতনা পুবস্কাব।

"বাম স্নয়শে সাগব" (মৈথিনী
বামাযশী) ১৯+০ ঞ. মে শ্ৰকাশিত।
২৩. জনরবী ২০০৩. ক্ৰে মুল।

রিজয়নাথ ঠাকুর 1929-
2008

রিরেকানন্দ ঠাকুর 1931-

২০০৩.- রিরেকানন্দ ঠাকুর (চালন ঘন
গঙ্ঘিয়া, পছ)মৈথিনী নেন সাহিন ঞকাদেয়ী
পুবস্কাব।

সমীক্ষক, করি। শ্ৰকাশন:
রৌক্ষগানমে তাত্ৰিক সিঙ্ফাত, সমীক্ষা
শাস্ত্ৰা ঞদি। বামপ্ৰস্তু
কানেজ, মধ্বনীমে মৈথিনী
রিভাগক পূৰ্ব ঞধ্যক্ষ।

বমেশচন্দ্র রমা 1930-

তাবাকাত মিশ্র 1931-

ननित 1932-
1983

जन्म स्थान रैमठ चानपुरा
मधुबनी, बिहार । प्रसिद्ध
कथाकार ओ उपन्यासकार
। प्रकाशित ग्रन्थः
प्रतिनिधि, (कथा
संग्रह), पृथ्वी-पुत्र
(उपन्यास) आदि ।

मूबारी मधुसूदन ठाकुर 1932-

तावर्शिकर रैदोपाध्यायक रैगना उपन्यास "आरोग्य
निकेतन"क मेथिनी खन्नुराद नेन साहित्य अकादमीक
खन्नुराद पुरस्कार 1999 जेठेन छन्हि ।

रिद्यानावायण ठाकुर 1933-

धूमकेतु 1932-
2000

जन्म स्थान
कोजनथ, मधुबनी, बिहार
। प्रसिद्ध
कथाकार, उपन्यासकार ओ
करि । प्रकाशित ग्रन्थः
दू ठा कथा संग्रह ओ एक
ठा उपन्यास ।

बाजमोहन ना 1934-

जन्म स्थान कमवराजितपुर, रैशानी, बिहार ।
प्रख्यात कथाकार ओ संपादक । आग कान्हि
पबसू (कथा-संग्रह) नेन १९९७ मे साहित्य अकादेमीसँ
सम्मानित । प्रकाशित ग्रन्थः एक आदि
एकत, मुठ साँ, एकठा तेसब, खन्नुनरक, आग
कान्हि पबसू (कथा संग्रह), गनतीनामा, लनहि
रिद्यपति, धीपपीवादि (खानोचना) । आबसु पत्रि
काक संपादन । प्ररौध सम्मान 2009 सँ सम्मानित ।

डॉ. धीरेन्द्र 1934-
2004

जन्म स्थान नोहना, मधुबनी, बिहार
। प्रसिद्ध कथाकार, उपन्यासकार ओ
करि । प्रकाशित ग्रन्थः क्रहेस
आ किवण, पन्नागत घुबक
आगि, शतकपा ओ मन्नु खपन
मन्दिब (कथासंग्रह) हेगवमे ठाँगन
कोठे, कान्हि ओ आग (करिता
संग्रह) सहित कैक रिधामे रिभिन्न
पोथी ।

बमेशे नावायण १९३८-
२०११

नाम- बमेशे नावायण
दास, जन्म १३. मार्च १९३८ रै
मधुबनीक रैहोवा गाममे ।
पिता-श्री लविरल्लाल नान
दास । शिक्षा मधेपुर, मधुबनी
आ पठनामे । १९७१ आसँ

रौरू श्री संस्नावायण सिंह आ बाघ
राचार्य

मायानन्द मिश्र 1934-

दिनक जन्म ११ अगस्त १९३४ आ. रै
सुरपौन जिलाक रैलेनियाँ गाममे
जेननि । भाई नोठा, आगि मोम
आ पाथब आओव चन्द्र-
रिन्दू- दिनक कथा संग्रह सब
छन्हि । रिहोडा पात
पाथब, मंत्र-पुत्र, खोता
आ चिठे आ सूर्यास्त दिनक

१९९४ ङ. धवि
ए.एन. कान्नेज, पठनामे
हिन्दी रिभागमे खधापन ।
पाखबक नार (मेथिली कथा
संग्रह, १९१२) प्रकाशित । मूह
१२ जनरवी २०११ कै
पठनामे ।

तावानन्द तक्श १९
३३-२०११

सोमदेर १९३४ -

उपन्यासकाव ओ करि । साहित्य
खकादेयी प्रबन्कावसँ सम्मानित ।
प्रकाशित प्रति: चानोदाग, होठन
खनाबकनी (उपन्यास), कान धनि
(करिता संग्रह), चरिरेति (गीति
नाष्ट) सोम सतसग
(दोहा) । २००२- सोमदेर (सहस्रश्रुती
चोक पव, पद्य) नेन साहित्य
खकादेयी प्रबन्काव । २००१ ङ. - श्री
सोमदेर, दवर्तगा;यात्री-चेतना
प्रबन्काव, प्ररौध साहित्य सम्मान
२०११ ।

उपन्यास सभ खडि ॥ दिशोतव
हिनकव करिता संग्रह खडि । एकव
खतिविङ्ग सोने की लेया माठी के
रोग, प्रथम शैल प्रुत्री
च.मंत्रप्रुत्र, प्ररोहित खडि - मत्री-धन
हिनकव हिन्दीक प्रति
खडि । १९५५- मायानन्द
मिश्र (मंत्रप्रुत्र, उपन्यास)पव
मेथिलीक साहित्य खकादेयी प्रबन्कावसँ
सम्मानित ।

प्ररौध सम्मान २००७सँ सम्मानित ।

बाजनन्दन नान दास १९३४

-
"कामृतक"क सम्पादन । "चित्रा-रिचित्रा"
प्रकाशित ।

बमानन्द रेणु १९३
४-२०११

जन्म स्थान
उसमामठ, दवर्तगा, रिहाव ।
रविष्ठा करि, कथाकाव ओ
उपन्यासकाव । साहित्य
खकादेयी प्रबन्कावसँ
सम्मानित । प्रकाशित प्रति:
कचोष्ट, त्रिकोण, खतहीन
खकाशि (कथा-संग्रह), दूधधून
(उपन्यास), खततः, ओकरे नाम
(करिता-संग्रह) ।
२०००- बमानन्द रेणु (कतेक
बास रीत, पद्य)नेन साहित्य
खकादेयी प्रबन्काव । रिदेह

कानीकांत ना "रूच"
१९३४-२००९

हिनक जन्म, महान दार्शनिक
उदयनाचार्यक कर्मभूमि
समस्तीपुर जिलाक कवियन
ग्राममे १९३४ ङ. मे भेननि
। पिता म्र. पंडित
बाजकिशोर ना गायक मध्य
रिगानयक प्रथम प्रधानाध्यापक
डनाह । माता म्र. कना देरी
गृहिणी डनीह । खतवन्नातक
समस्तीपुर
कान्नेज, समस्तीपुरसँ कयनाक
पश्चात् रिहाव सबकावक प्रखड
कर्मचारीक रूपमे सेरा खार्वत

श्याम चन्द्र १९३४ -

उपन्यास "कपा
दीदी" प्रकाशित । गाम
मर्गिया, जिना- मधुर्नी ।

सम्पादक समानांतर साहित्य
अकादेमी फेलो प्रवक्ता
२०११ (समग्र योगदान लेन)

कयननि । रौनहि कानसँ
करिता लेखनमे विशेषे कचि
डन । मैथिली
पत्रिका - मिथिला
मिहिव, माष्टि - पानि, भाखा
तथा मैथिली अकादमी पठना
द्वारा प्रकाशित पत्रिकामे
समय - समय पव हिनक
बचना प्रकाशित होगत बहननि
। जीरनक विरिध विधार्के
अपन करिता एर गीत प्रस्तुत
कयननि । साहित्य अकादमी
दिल्ली द्वारा प्रकाशित मैथिली
कथाक विकास (संपादक डा
रामकानाथ मा) मे हास्य
कथा कावक सूची मे डा
विद्यापति मा हिनक
बचना **धर्म शास्त्राचार्यक**
उल्लेख कयननि । मैथिली
अकादमी पठना एर मिथिला
मिहिव द्वारा प्रशिक्षा पत्र
भेजन जागत डन
। शुभावस एर हास्य वसक
संग-संग रिचाव मूलक
करिताक बचना सेहो कयननि
। डा दुर्गनाथ मा श्री
सकनित मैथिली साहित्यक
इतिहासमे करिक रूपमे
हिनक उल्लेख कएन गेन अछि
। **प्रकाशित**
प्रति (मूलप्रति) : कनानिधि-
करिता-संग्रह ।

डोरीनान शर्मा "श्री
त्रिय" १९३३-

"मिथिला की पाल्दित पवसवा"
पोथी प्रकाशित ।

बामभद्र, धन्या, नेपाल १९३३-
२०२०

साहित्य तथा अग्रगण्य स्केचक कतोक सहन
राजिसभ अपन प्रेरणात्रात आ पथ-प्रदर्शक
मानैत छथि । मैथिली साहित्य-क्षेत्रमे हिनक
पविचयक मादे एतरीए कहर पर्यपु होएत जे
मैथिलीक मुहूर्त साहित्यकार डा धीरेन्द्र हिनका
मैथिली साहित्यक सर्वश्रेष्ठ कथाकार मानैत छथि
। हिनक कथामे प्रतीकामेकताक अद्वैत
प्रयोगहिं नहि, अपितु एकठा आदर्श कथाक
समस्त रेशिष्ठसंभरिद्यमान बहैत अछि ।
कथाकारक अतिविज्ञ अ उकृष्ट
समारोचक, नाटककार आ करि सेहो छथि ।
नेपालमे मैथिलीक पहिन मोलोट्रामा निखरौक
श्रेय सेहो हिनका जागत छनि । सामाजिक
कुरीतिसंभर कुरीतसँ चित्रण कवरौमे, चिन्तनीय
बनएरौमे आ मन-मस्तिष्कपव अमिठ छाप छोड़रौमे
बामभद्र सिद्धहस्त छथि । धन्या जिलाक कर्था
गाममे जनमन बामभद्रक पूर्ण नाम बामभद्र कर्ण
छनि । अठ्ठरेजी विषयक अरकशिप्राप्त शिक्षक

केदावनाथ
चौधरी (१९३७-)

मैथिलीक पहिन हिन
'ममता गारय गीत' केब
निर्माता द्वयमेसँ एकठा
निर्माता छथि केदावनाथ
चौधरी आ देसव
मदनमोहन दास । रौदमे
आर्थिक मजदूरवीरशे तेसव
सहनिर्माता तेनथिन
उदयभार सिंह । माता-
सु. कसुमपरी देरी,
पिता- सु. किशोरी
चौधरी, जन्म: ०३/०५/१९३७

श्री.पत्रा. लेहवा
(दवर्तगा), अग्र
पाविवाविक सदस्य-पनी-
श्रीमती कसुमपरी देरी,
सतान- प्रथम पत्री-

बामभद्र बाकवण, पाठयपुस्तक आ सहायक पुस्तकसभ निखरौक काजमे निबन्धन सफिय छथि ।

श्रीमती किवण मा, द्वितीय पुत्री-श्रीमती अर्चना चौधरी, शिक्षा- १९३५+ ३.मे अर्थशास्त्रमे स्नातकोत्तर, १९३९ ३.मे नॉ. १९३९ ३.मे केनिफोर्निया रि.रि.स अर्थशास्त्र मे स्नातकोत्तर, १९५१ ३.मे मार्केटिंग एंड डिस्ट्रीब्यूशन विषयमे गोलडन गेट यूनिवर्सिटी, सानफ्रान्सिस्को, USA सँ एम.बी.ए., १९५५ मे भावत आगमन । १९५९-५७ क रीच तेहरान आ प्रकफर्टमे । फेब रँड्रंग, पुणे होगत विठायवमेंठक रौद २००० सँ नहेरियामबाय, दवर्तगामे निराम । ७ ठाँ उपन्यास- चमेनीबानी २००४, कबाब २००७, माह्व २००५, अरौबा नहितन २०१२, हीना २०१३, अयना २०१५, सम्मान- १) रिदेह साहित्य सम्मान, रँथ-२०१३ (नाबखड मैथिली मंच, बाँची द्वारा), २) प्ररौध साहित्य सम्मान, रँथ-२०१७ आ ३) केदाव सम्मान, रँथ-२०१७, 'अरौबा नहितन' जेन ।

जीरकांत 1936 -

नाम- जीरकांत मा.पिता- गणानन्द मा, माता-महेन्द्रवी देवी, जन्म-२३.०१.१९३७ अंतुआठ, जिना-सुपौन । लौकरी-रिज्ञान शिक्षक (डॉ.रि.खजौनी १९७१-७९), हिन्दी शिक्षक (डॉ.रि.डेउठ एर डॉ.रि.पोखराम १९५९-६५) । पहिल बचना- गजोडाँ या आ टिठही (करिता, जनररी १९७३ मिथिला मिहिव) । पहिल छपन पोथी- दू फसेसक रौठ (उपन्यास १९७५) । नूतन पोथी-खिखिक रीखवि (२००१ बान पद्य कथा), अठनी खसनग बनमे (पद्य-कथा संग्रह) आ पजवि प्रेम प्रकाशिया (जीरन-बृत्तक अंश) । पुबकाव-साहित्य

हरिदास १९३७- २०१७

पनी महानम्त्री संग ड्याचित्र । "जनम जू आ मति हावह" प्रकाशित ।

देरकांत मा 1936 -

श्रकादेयी 1998 तके श्रद्धि
चिडो, पद्य, किवण
सम्मान (१९९५), त्रैदेली
सम्मान (१९९३)। श्रकाशित
पोथी-

करिता संग्रह: नाचू हे
पृथ्वी (१९), धाव नहि होगळ
झुज (१९), तक्रैत श्रद्धि
चिडो (१९३), श्रॉडो (१९९९
३), पानिमे जोगले श्रद्धि
रंस्तु (१९), हूनगी
नीनाकाशमे (२०००), गाड
मून-मून (२००४), डार
सोहाउन (२००३), श्रिथिबिक
रौश्रि (२००१)

कथा-संग्रह: एकसवि ठाठो
कदम तव रे (१९), सूर्य गनि
बहन
श्रद्धि (१३), रस्तु (१३), कवमी
मीन (१९)

उपन्यास: दुःखसेक
राठो (३५), पनिपत (११), नहि,
कतहु नहि (१३), पीयब थुनार
डन (१९), श्रगिनरौन (१९)

हिन्दी श्रनुराद- निशान्त की
चिडो या (तक्रैत श्रद्धि
चिडो, साहित् श्रकादमी, दिल्ली
२००३)।

श्ररौध सम्मान 2010 सँ
सम्मानित।

**डॉ. श्रमरेशे पाठ
क 1936 -**

हिनक जन्म सीतामह्नी जिनोक
श्रन्तुश्रत सामावि ग्राममे १९३३
मे भेनहि । १९३९ मे
पठना रिश्रिठानयसँ मैथिनीक
एम. ए. पवीष्कामे श्रथम
श्रैणीमे श्रथमस्थान पाउन ।
१९३९ सँ १९७० धवि वामश्रुत
महारिठानय, मधुवनीमे
राश्रयाता कर्पे तकरा रौद
पठना रिश्रिठानयमे राश्रयाता
कपमे कार्य कवए नगनाह ।
पठना रिश्रिठानयमे मैथिनी
विभागाध्याक् कर्पे । मैथिनी
उपन्यासक श्रानोचानामेक

**रौनवाम 1936 -
2008**

जन्म स्थान
पचली, मधुवनी, बिहार ।
रिश्रिठ, कथाकार ।
श्रकाशित श्रुति : दकचन
देरौन (कथा-संग्रह)।

मैथिनीपुत्र श्रदीप 1936 -

ग्राम- कथराव, दवर्तगा । श्रशिष्कित
एम.ए., साहित् बने, नरीन शास्त्री, पचाश्रि
साधक । हिनकव बचित "जगदश्रि श्रही
श्रनुरन हभव" श्र "सलक श्रुधि श्रहो नए
डी हे श्रद्धि, हभव किए रिसले डी ये"
मिथिनामे नेजेड भव गेन श्रद्धि ।

अध्यायन◆ शोध प्ररंरूपव
हिनका रिहाव रिशु-रिद्यानय
द्वारा डि. निर्हक उपाधि
भेठनहि । अ शोध प्ररंरूप
पुस्तकाकाव कर्पे सेहो
प्रकाशित भेन अछि रिहाव
बास्त्रभाया परिवषदक रिद्यापति
ग्रन्थारनीक सम्पादक मन्दनक
सदस्य । हिनक अग्र
प्रकाशित बचना अछि ◆निरंरूप
संकनन◆ । एकवा छेहँ
रिभित्र पने-पनेकामे हिनक
कतेको निरंरूप प्रकाशित छुहि
। मैथिनी अकादमी द्वारा
प्रकाशित कथा-संग्रहक गहो
एक सम्पादक छुधि । अ
अधिकतव उच्च स्तरीय
अनोचामेक निरंरूप निखेत
छुधि । २०००- डॉ. अमरेश
पाठक, (तमस- तीष्ण
साहनी, हिन्दी)नेन साहित्
अकादेमी मैथिनी अग्रवाद
पुबस्काव ।

वामदेर ना 193
6 -

कथाकव, समीक्षक, अग्रवादक,
ग्रंथ सम्पादक । साहित्
अकादेमीक मून एर अग्रवाद
पुबस्काव प्राप्ति कर्ता न. ना.
मिथिना रिशु-रिद्यानय दवर्तगाक
मैथिनी रिभागक पुर्व प्राचार्य
। प्रकाशिनः पसिमैत पाखव,
(अग्र.) अदि ।
१९९१- वामदेर ना (पसिमैत
पाखव, एककी)नेन साहित्
अकादमी पुबस्कावसँ सम्मानित
। १९९४- वामदेर
ना (सगाग- बाजिन्दव सिंह
रेदी, उर्दू) नेन साहित्
अकादेमी मैथिनी अग्रवाद
पुबस्काव ।

वरीन्द नाथ ठाहव 1936 -

जन्म पूर्णिगा जिनक धमदाल
ग्राममे 1936 अ. मे भेनहि । नेने
अरुससँ गीत गएरामे एर करिता निखरामे
रिशेष बचि । कोनो मंच पव ठाह भेना
पव अ सहजति शीतकेँ अल्लादित करैत
छुधि । हिनक सात गेष्ट मैथिनीक गीत
संग्रह, एक मिनी महाकारा, एक शयोगधर्मी
कारा, एक उपन्यास, एक नाटक ◆एक
वाति◆ एर एक हिन्दी नाटक, प्रकाशित
भेन छुहि ।

रिनोद रिहावी रमा 1937 -
2003

मैथिल कवण कायस्थक पाजिक
सर्केष्ण, रनानक रोनहाव ओ पन्नरी तथा
अग्र कथा (कथा संग्रह)

रीबेन्द्र मल्लिक 1937-

जन्म-
3 जनरुवरी 1937 ज़. पवसौ
नी, मधुवनीमे । करि, ससुपादक,
समीक्षक ।
आखव, अगुनिसुत्रक ससुपादन
। अगुनि-शिक्षा (करिता
संग्रह) ।

हृगुन किशुव मिशु
१९३५-२००१

मैथिली शिषुकुष ।

कीरुतिनलवलय मिशु 1937-

जन्म ११ जूनज १९३१ ज़. कैं हुराम
शुकलवव (रुवौनी), जिनल रूगुसुवलयमे
नुनहल । हुनकव सुकलशित हुति अडुडि
सीमलनु,महलनगव (दुीरुय करिता), रुम सुतरन
नहल निखरु, हुसुत रुगुगत शीति सुुप (एहल
पुुथीपव सलहल
अकलदमी 1997 सुवकलव), आदमीकैं
जुहित (करिता संग्रह) । ससुवषण-अपन
एकलतमे, सुुति यलतुरल, पत्रक दुर्पणमे ।
ससुपादन- आखव मलसलक पत्रलकल, आधुनलक
मैथिली सलहल, '63, वलजकमन जुरन अ
सलहल, '68, कथल-सुकनन- कलन
कुुठरुव । आनुलकलनल- अखतलव-2004

शुहलनु कुरमलव सुलह 'मौन'
1938 -

हुरलम+पुुसुठ- हुसनसुव, जलनल-
समसुतुीसुव । मैथिलीमे १.नुनपलनक मैथिली सलहलक
गुतलरुस(रलवलठनगव,१९१२ ज़.), २.बुरुकुगुरलम(वलपुुतलरुज
दुवलठुंगल १९१२ ज़.), ३.मैथिली तुरलमलसलक
ससुपादन (रलवलठनगव,नुनपलन १९१०-
१३ ज़.), ४.मैथिलीक नुनलगुीत (पठनल, १९५५
ज़.), ५.नुनपलनक आधुनलक मैथिली
सलहल (पठनल, १९९५ ज़.), ६. सुुतुरलकनुद कथनलत
कथल, तुलग- १ आ२ २ (अनुवरलद), १. रलखीकलक
दुशुमे (महलनलव, २००३ ज़.) । २००४- डल. शुहलनु
कुरमलव सुलह 'मौन' (सुुतुरलकनुद की कलहली-
सुुतुरलकनुद, हलनुदुी) नुन सलहल अकलदमी मैथिली
अनुवरलद सुवकलव ।

कुरनलनुद मिशु 1940-
2000

जन्म पकडुी
कुुठरुी, सीतलमहलुी, रलवलव ।
सुवलरुखलत
करल, ससुपादक, समलनुलकक ।
सुुकलशलत हुति- तलरत
एतरुु, तुुवलक सुुतुीकलमे (करलत)

गुुीवरीकलत कुुधुवरीकलत 1937-2001

महेशुुवलनलथ मल्ललक 1938-

पवशुवलय नल १९३५-
-

गलम- मेशुथ (मधुवनी), हुति-
डलगमेशुनल अरुफ पूस गन
गलनुनलशु डुरलमल,फललशलकन
पुुुथलक डुरलमल ।

वलनठु पलसुरलन 'रलहंगम'
1940 -

जन्म मधुवनी जलनलक एकलहुथुु गुरलममे
१९४० ज़. मे नुनहल ।

संग्रह), भावतक भाषा
संस्कृत, पारो, बाजकमन चौधरी
की ग्यावह कहानियाँ (खुबराद) ।

फज्रुव बहमान हा
समी 1940-
2011

जन्म-पठना जिलाक रवाह
गाममे । वृत्ति अध्यापक ।
हिन्दी करिता संग्रह "बन्धि
बाशि" आ मैथिली करिता
संग्रह "निमोहि" प्रकाशित ।
१९९३मे खंनकनाम
आजाद- खंनकर
देसनरी, उर्दूस मैथिली
खुबरादपव साहित् खादमीक
मैथिली खुबराद प्रबन्काव ।

गुणनाथ न्या

गुणनाथ न्या "लोक मन्थ" मैथिली नाँठ पत्रिकाक संचालन- सम्पादन केले छथि । मैथिलीमे आधुनिक नाँठक क प्रणयन । हुनकर नाँठक सभ अछि:

मध्यामिनी: एकाँई नाँठ शैलीमे दुँठा पात्र, प्रकष संयुज परिवारक पक्ष लेनिहाव आ स्त्री तकव विरोधी ।

पाथेय: एकाँई नाँठ शैलीमे बचित, झुदा पुष्कि सभ रिलेशता एमे लेतेत । झुदा अलिनेता मिथिनाक अधोगतिर्स दुँठी भन् गामके कर्मसुनी बनरैत छथि, स्रजन विरोध करे छथि ।

नान-बुनकर: एकाँई नाँठ शैलीमे बचित । दाही लौदीस नयावन निम्न आ मध्य-निम्न रज्ज स्रतत्रताक पलिनहियो आ बादो जरीकोपार्जन लेन श्राम करवा लेन अलिशुपु छथि ।

सातम चबित्र: एकाँई नाँठ शैलीमे बचित । मैथिली वगमचपव महिना अलिनेत्रीक अन्तर, सातम चबित्रक प्रतीकामे पूरुत्वास खतम भन् जागत अछि ।

शेष नफि: आधुनिक सामाजिक पुष्कि नाँठक । पिता-माताक मूलक रौद अखजक अखजक प्रति पितरत रारहाव ।

खजक लोक: पुष्कि नाँठक । रिषय निम्नमध्यरणीय रेलोजगारी आ रियाहक दायिद्रक रौन ।

जय मैथिली: पुष्कि नाँठक । मिथिनाक भाषिक-सांस्कृतिक समया एकव कथारसु अछि ।

महाकरि रिद्यापति: रिद्यापतिक नर रिह्यष ।

प्रभास कुमार चौधरी 1941-1998

गाम- पिडाकड, जिला- दवतंगा । प्रख्यात कथाकार ओ उपन्यासकार । प्रभासक प्रकाशित प्रति : कथा-प्रभास, प्रभासक कथा, नर घब उठय प्रबान घब खसय, दिदरन (कथासंग्रह), अलिशुपु, ह्यगप्रकष, ठमवा नग बहर, नराबन्ध, बाजा पोथविमे कतेक मन्डवी (उपन्यास) । रिबिन्न महत्त्वपूर्ण पत्रिकाक सम्पादन । त्रिमासिक कथा गोष्ठी 'सगव बाति दीप जवय' केव थावन्ध । १९९०- प्रभास कुमार चौधरी (प्रभासक कथा, कथा) लेन साहित् खादमी प्रबन्कावर्स सम्मलित ।

साकेतानन्द 1940

गंगेशी गुजन 1942-

जन्म स्थान- पिनखरी, मधुवनी । श्री गंगेशी गुजन मैथिलीक प्रथम

प्रेमशंकर सिंह 1942-

ग्राम+पोस्ट- जोगियावा, थाना- जाने, जिला- दवतंगा । मौनिक मैथिली: १.मैथिली

रविश्री कथाकाव, गणनायक (कथा-संग्रह) नेन साहित् अकादेमी प्रबन्कावसँ सम्मानित । प्रकाशित प्रतः मैथिली कथा साहित्ये 1962 सँ सफ़िय । गोडेक चालिस-पचास ठाँ कथा, विपेतातर्ज. संभव, या त्रा-रिबवण मैथिलीमे प्रकाशित अधिकांश पत्र-पत्रिकामे छपन । पहिन मैथिली कथा श्रुसियवद 1962मे मिथिलासिंहमे प्रकाशित । हिन्दीयोमे दू दर्जन कथा आदि प्रकाशित । सन 99मे छपन पहिन कथा-संग्रह गणनायक के ओही रर्ष साहित् अकादेमी प्रबन्काव । पैघ रौन् सँ अरैरना रिपत्रिके रेखांकित करैत, पर्यवर्ण के कथा रतु रैना क बाजकमन प्रकाशिन सँ प्रकाशित एर अंत चर्चित उपन्यास (डोकुमेन्ट्री फिक्शन) सँरगत । आकाशवाणीक बास्त्रिय कार्यक्रममे प्रसारित दू ठाँ उल्लखनीय रूत कपक- महानन्दा अन्वयवण पव आधावित जगन रौनता हे एर मावखड के ग्रामीण स्केत्रक अर्नत डागनक समझा पव आधावित रूतकपक लेना जोगन चर्चित एर प्रसिद्ध ।

चौरटिया नाटक र्थिर्थियाक लेखक छथि आ हिनका उचितरजा (कथा संग्रह) क नेन साहित् अकादेमी प्रबन्काव लेठेन छथि । एकव अतिविकृत मैथिलीमे ह्य एकठाँ मिथ्या पविचय, लोक स्नु (करिता संग्रह), अन्व- गजोत (कथा संग्रह), पहिन लोक (उपन्यास), आग भोव (नाटक)प्रकाशित । हिन्दीमे मिथिलाचन की लोक कथाँ, मणिपद्मक लेका- रनिजावक मैथिलीसँ हिन्दी अन्वराद आ शिद्ध तैयार हे (करिता संग्रह) । १९९४- गणेश गजन (उचितरजा, कथा)पुस्तक नेन सहित् अकादेमी प्रबन्कावसँ सम्मानित ।

नाटक ओ बगमच,मैथिली अकादेमी, पठना, १९९५ २.मैथिली नाटक पविचय, मैथिली अकादेमी, पठना, १९९५ ३.प्रबन्कार्य ओ रिद्यापति, अका प्रकाशिन, भागनपुव, १९९७ ४.मिथिलाक रिभूति जीरन सा, मैथिली अकादेमी, पठना, १९९७.नाठान्याचय, शेख प्रकाशिन, पठना २००२ ७.आधुनिक मैथिली साहित्ये हास्य-रंगा, मैथिली अकादेमी, पठना, २००४ १.प्रपाशिका, कर्णाग्री, कौनकाता २००३, +.अक्षय, अका प्रकाशिन भागनपुव २००५ ६.ह्यगसधिक प्रतिमान, अका प्रकाशिन, भागनपुव २००५ १०.चेतना समिति ओ नाठमच, चेतना समिति, पठना २००५ । २००९ अ.-श्री प्रेमशैकव सिंह, जोगियावा, दवर्गगा यात्री-चेतना प्रबन्काव ।

मार्कण्डेय प्ररामी 1 942-2010

जन्म ग्राम: गकथाव, जिना: समस्तीपुव । प्रकाशित प्रतः अगमवायिनी (महाकारा); एतदर्थ (करिता संग्रह), अक्षर चेतना (कार संग्रह) । अन्वियान, ह्य कानिदास (उपन्यास) । अगमवायिनी नेन १९५१मे साहित् अकादेमी प्रबन्काव प्राप् ।

देवेन्द्र न्या १९४३-

गाम- चानपुवा (मधुर्नी), प्रतः- रिद्यापतिक श्रुगाविक पदक कारशास्त्रीय अघयन, नानदास, सुधाकव न्या "शास्त्री", अन्वन्तर, र्दनि जागड यरे ठाँ ।

डॉ. भिम्नाथ न्या 1945-

जन्म:रोगनथ, मधुर्नी, रिहाव । प्रथव करि, समानोचक, प्राधापक । अरिर्था निरर्भ पुस्तक नेन सन् १९९२मे सहित् अकादेमी प्रबन्कावसँ सम्मानित । प्रकाशित प्रतः त्रिधावा, रीणा, की हरेव की नहि, नाम त्थिक ओएह (करिता संकनन), पविचायिका, सीतावाम न्या, करि चूह मणिक कार साधना, रिर्था (निर्भ, आनोचना),ठाँरव चैकसँ आदि ।

गोवा, एहि जनपदमे, दोहा तीन सय दू कहनि पनौ, सबजमान, अपस, प्रग राचक (करिता-संग्रह), धूरी (सहयोगी करिता संग्रह); जाँत (कथा संग्रह), उदास गाछक रसंत (नाटक) । **माँटि पानि**क ररेण्य सम्पादक । २००३, ज. -श्री उदय चन्द्र मा **रिनोद**, बहिका, मधूरि नी:यात्री-चेतना प्रबन्धक ।

बलेश्वर मिश्र 1945 -

खनुरादक, निरंधकाव । प्रकाशिन: तमिन साहित्यक गतिहास, भ्रूत (दू खनुराद) ।

महाबाजाधिवाज न श्मीश्वर सिंह 1858-1898

जगदीश प्रसाद मंडन

गाम-रैबमा, तद्दविषा, जिना-मधूरिनी । एम.ए. । कथाकाव (गामक जिनगी-कथा संग्रह आ तरेण्य- रान-श्रेवक नयकथा संग्रह), नाटककाव(मिथिनाक रैठी- नाटक), उपन्यासकाव(मोनागन गाछक हून, जीरन संघर्ष, जीरन मवण, उथोन-पतन, जिनगीक जीत- उपन्यास) । मारुनुरादक गहन अध्यायन । हिनकर कथामे गामक लोकक जिजीविषाक रर्णन आ नर दृष्टि, कौण दृष्टि, गौचव गौगत अछि । रिदेह सम्पादकक समानांतर साहित्य अकादेमी प्रबन्धक २०११ मुन प्रबन्धक- श्री जगदीश प्रसाद मन्डन (गामक जिनगी, कथा संग्रह) । मैथिली उपन्यास 'पंथ' जेन साहित्य अकादेमी प्रबन्धक २०२१

महाबाजाधिवाज बमेश्वर सिंह 1860-1929

हिन्दी खनुराद **कंडनी** नामसँ प्रकाशित । दि हून्स पैवाडागज (अश्रेजामे ननित निरंध) । २००४ ज. -श्री मेश्वर मा, नानगज, मधूरिनी यात्री-चेतना प्रबन्धक । २००४- मेश्वर मा (केतेक डारि पव, आमेकथा) पव साहित्य अकादेमी प्रबन्धक ।

बाज

महाबाजाधिवाज कामेश्वर सिंह 1907-1962

सब हबगोरिन्द मि
श्री, खनीगढ़ खा का
मेश्वर सिंह

रिनोदानन्द मा 1895-
1971

ननित नावायण मिश्री 1922
-1975

डॉ. वामरवन याद
व, नेपाल राष्ट्रप
ति

सुर्गाय रिन्धाम्बरी प्रसाद मंडन, वा
जनेता 1919-1982

भूपेन्द्र नावायण मन्दन

कपूर्वी ठाकुर 192
1-1988

वामरिनास पामरान १९४७-

जन्म ३, जूनाग १९४७, गाम-
शिवरंझी, जिना खगर्हा या। भारतीय
वाजनीतिज्ञ।

वाम नथिंग वाम "वमण"

भोगेन्द्र मा

चतुवानन मिश्री

वमाकांत मिश्री

বমানাথ মিশ্র "মিহিব"

"মৈথিলী ক্ষুদ্ররবা এরম্ নোকো জি প্রকাশি" প্রকাশিত।

গজেন্দ্র নাবাযণ চৌধবী, পত্রকাব
1929-2008

মোহন ভাবদ্বাজ 1943-

গাম- নরানী, জিনা- মধুর্ণনী ।
মৈথিলীক প্রখর সমালোচক । ২০০৭ জা.-
শ্রী খানন্দ মোহন
মা, ভাবদ্বাজ, নরানী, মধুর্ণনী:যাত্রী-
চেতনা পুবস্কাব । শ্রৌধ
সম্মান 2008 সঁ সম্মানিত ।

যোগানন্দ মা 19
55 -

২০০৩.- ডা. যোগানন্দ
মা (রিহাবক
নোককথা- পী.সী.বায়
চৌধবী, খ্রুথ্রোজী)নেম সাহিব
খ্রুকাদেমী মৈথিলী খ্রুন্নরাদ
পুবস্কাব । **প্রকাশিত**
প্রতি: নোকজীরন ও নোক
সাহিত্য (নির্ল্ধ)
1986, পবিণীতা (কখাকরুযশি
) 1987, ফকীব মোহন
সেনাপতি (খ্রুন্নরাদ)
2000, খ্রুন্নোখ
সংঘযন (নির্ল্ধ)
2002, রিহাবক
নোককথা (খ্রুন্নরাদ)
2003, সনেহনতা (বিনির্ল্ধ)
2006, মৈথিলী পত্রকাবিতাকৈ
সৌ রর্ষ (নির্ল্ধ)
2006, গহরবগীত (নির্ল্ধ)
2007, নোক-সাহিত্য ও
শির্দ-সম্পদা (নির্ল্ধ)
2007, মৈথিলীক পাবস্পবিক
জাতীয় ব্যয়রসায়ক
শির্দারনী (শৌয-গ্রন্থ) 2009

হীবানন্দ মা "শৌমত্ৰী"
, পত্রকাব

দীনানাথ মা, পত্রকাব

नरेंद्र मा, अर्थशा
स्त्र-पत्रकाव

"रिकास ओ अर्थतत्र" प्रकाशित
।

प्रेमशंकर मा, पत्रकाव

शिवदिन्दू चौधरी, पत्रकाव

बाजेश्वर
मा (१९२३-१९९९)

जन्म- सहस्रमा जिनाक बन्धुखाव
गाम (खरि सुपौन जिना) ।

प्रति- मिथिनाम्बक उद्धर ओ
रिकास, खरहङ्गः उद्धर ओ
रिकास, मैथिनी साहित्यक
खादिकान, रिद्यापतिक संगीतमे
रर्षित नायक-नायिका भेद एर
बाग-बाग्नि रर्षिकवण ।

महाकरि रिद्यापति
नाटक, शास्त्रार्थ
नाटक, कन्दर्पीयाट
नाटक, एकादशी, रिद्याधव-
कथा, उरुशी, धर्मर्याध- कथा,
येनका ।

एस.एन.समार्थी

मिथिनाक कना आ
शिष्पकनापव लेखन ।

बाधाप्रहृष्ट चौधरी, गतिहासका
व 1921-1985

मिथिनाक गतिहास, A Survey of
Maithili Literature, THE
POLITICAL AND
CULTURALHERITAGE OF
MI THILA प्रकाशित ।

प्रा. वामशैवण शर्मा
१९२०-२०११

रिजयकान्त मिश्र गतिहासकाव 19
27-1994

डॉ. रिजयकांत मिश्रक जन्म १० अगस्त १९२९
मंगरौनी गाम - जे नरा गाय आ तत्रिक साधनाक
जन्म-सुनी खडि- (जिना मधुरनी) मे भेनहि ।
ओ 1948 मे प्राचीन भारतीय गतिहास आ संस्कृति

द्विजेन्द्र नावायण मा, गति
हासकाव

रिषयमे एनाहारौद रिश्नरिद्यानयसँ सनातुक्रोतुव ँपाधि कएनाक रौद कतेक रँवथ धवि रिहाव सबकार था पठना रिश्नरिद्यानयसँ सञ्चरु बरुनाह था 1957 ङा. सँ भावतीय पुवातुव्व रिभागमे काज कएनहि था ओकव शिपुपानगढ़, कौशान्नी, रेशोनी, लुत्तिनापुव, रुम्बुवाव, पाठनिपुव, कवियन, सोनपुव, रिनारनी, नानन्दा, बाज गीव, चन्द्ररुली, था हम्पी खुदागमे रिभिना भुमिकामे भाग जेनहि । हिनकव निखन-सम्पादित पोथी सभमे थुद्धि: 1.रेशोनी,1950 2.रुम्बुवाव एक्करेशेस: 1950-1957 3.पुवातुव्व की दृष्टिमे रेशोनी 4.नागेशि भुङ्गाज पाविभाषेन्दुशेखव 5.मिथिना थार्ठ एन्ड थार्किठेकचव (सम्पादित) 6.कलचवन हेविठेज अरु मिथिना 7.शुंगुवाव भुजनारनी- एक अरुधायन 8.रुम्बुव पुवातुव्वरिज्ञान- 9.पुवातुव्व शिद्धारनी ।

सुरेश्वर मा, बाज नीति रिज्ञान

२००५- सुरेश्वर मा (अनुविष्कमे रिष्कार्ठ- जयसु रिष्कु नानीकव, मवाठी)नेन साहित अरुकादेयी मैथिनी अरुवरुद पुवस्कार ।

भागीवथ नान दाम

भावतक कएक देशमे बाजदुत बहन छथि था जी.ए.पी.पी. मे भावतक प्रतिनिधि सेहो छुनाह ।

नर्मलीकान्तु मा बिजर्र रँक गरुनव 1913-1988

एन. एन. मा डिप्ला मेठ

कामेन्द्रनाथ मा "अमन" 1938 -

जन्य- 4 जनरवी 1938, गाम कोगनथ (मधुवनी) । छिभास (कथार्सग्रह) श्रुकाशित ।

भागानाबाषण मा 1941 -

বমাকার্ত বায় "বমা " 1947

জন্ম- ভাদো পূর্ণিমা
সম্বৎ ২০০৩, শ্রম বচনা-
রুইক, রান মাসিক
শ্রয়াগ, কথা রি শৈষিক
দ্বি তায়
ভাগমে 1964 গ্., শ্রকাশি ত
প্রতি (ক) তী নঠী রারাজী-
(কসীসঁ মেথি নীয়ে মেথি নীয়ে
ঠান্ঠায়ক কথাক খন্বরাদ-
1967 গ্.মে, (খ)
ফুনপাত, করি তা
সংহত 1978, (গ) ভাগক
পোনা (2004 গ্.মে), (ঘ)
কঠেত পাঁখি : ঠসঁত
খাঁখি , কথা সংহত-
2005, শীঘ্র শ্রকাশ্য-
দ্রুশকালত মি শ্রি (রিনি রঁধ)
সাহি ৩য় খকাদেমী নগ
দি ল্নী। শ্রায়: ডেট্ সৎ
বচনা (কথা-নি রঁধ
করি তা) মেথি নী হি ন্দীক
পত্র-পত্রি কা, খকাশিরাণী এর্
দুবদর্শনসঁ শ্রকাশি ত/
শ্রসাবি ত। সাহি ৩য়
খকাদেমী দ্বাবা খায়োজি ত
করি সম্মেননক খায়োজনক
ক্রমে লেনক চপেঠমে
পডাঁ দহি না পএব ছারী
ধবি গমা রি কনাগ। সেরা
নি বৃত খধ্যাপক (উচচ
রি ছানয) সম্পর্ক- শ্রী
বমানি রাস, মানাবায় ঠেন
পো. নবহন (সমসতীপুব)।

স্বভাষচন্দ্র যাদব 1948 -

জন্ম ০৩ মার্চ ১৯৪৮, মাতক
দীরানগজ, স্বপৌনমে।
পৈতৃক স্থান: রনরী-
মেনারী, স্বপৌন। ঘবদেখিযা (মৈথিলী কথা-সংহত), মৈথিলী
খকাদেমী, পঠনা, ১৯৮৩, তালী
(খগ্রেজীসঁ মৈথিলী
খন্বরাদ), সাহিৎ খকাদেমী, নগ
দিনী, ১৯৮৮, রীডন
কথা (হবিমোহন নাক কথাক
চয়ন এর্ ভূমিকা), সাহিৎ
খকাদেমী, নগ
দিনী, ১৯৯৯, রিহর্ডি

প্রাফেসব মহেন্দ্র 1947 -

জন্ম: ভেনারী, স্বপৌন, রিহাব।
শ্রসিহ্ন: করি, কথাকাব, খানোচক।
বৃত্তি: ভূ.না. রিশ্রিগানযক স্নাতকোত্তব
কেন্দ্র, সহবসামে মৈথিলী রিভাগাধ্যক্ষ।
শ্রকাশিত প্রতি সাহিৎ খকাদেমীসঁ
শ্রকাশিত মোলোগ্রাফ শ্রেনেদ্র মোহন না
। সহযোগী সঁকনন-সঁকপ্প
। ❖বাজকমন জয়ন্তী শ্রসঁগক
সঁপাদন।

স্বভদ্র না 1909 - 2000

"ফর্মেশন অফ মৈথিলী
লৈগ্ণএজ"ক লেখক।
১৯৮৩- স্বভদ্র না (নাতিক
পত্রক উত্তব, নিরঁধ)পব
মৈথিলীক সাহিৎ খকাদেমী
পুবস্কাবসঁ সম্মানিত।

মহেন্দ্র 1944 - 2009

জন্ম মধুবনী জিনাক
জয়সম গামমে। শ্রসিহ্ন
মৈথিলী গীতকাব খা
গায়ক।

বামারতাব যাদব, মৈথিলী ভাষিকী, নেপাল 1942 -

দেশে-রিদেশীক ভাষারিত্তান জর্ননেমে পচাসো
খালেখক দ্বাবা মৈথিলীক রিশিষ্টতার্কে উজাগব
কেনিহাব। মৈথিলী ধ্বনিশাস্ত্র 1984 গ্. মে
জর্মনীসঁ খা মৈথিলীক সন্দর্ভ
রাকবণ 1996 গ্. মে রঁর্নিৎ খা ন্যূয়ার্কসঁ
শ্রকাশিত। 2000 গ্.মে রঁর্দনসঁ
শ্রকাশিত ভাবতীয় খায়ভাষা পস্তক মে
সঁকনিত হিনকব মৈথিলী ভাষা সঁর্ধী খালেখ
রিশেষ উল্লখনীয়। নেপাল বাজকীয় শত্রা-
প্রতিগ্গানসঁ পাসাও ল্হাঙ্গ শত্রা-পুবস্কাবসঁ
সম্মানিত।

खाँड (रँगना सँ मैथिली
खन्नराद), किस्मन संकल्प
लोक, सुपौन, १९९३, भावत
-रिभाजन ँव हिन्दी
उपन्यास (हिन्दी
खानोचना), रिहाव बाह्यभाषा
पविषद, पठना, २००१, बाजकम
न चौधरी का सखव (हिन्दी
जीरनी) सावशि प्रकाशिन, नग्रा
दिल्ली, २००१, रनेत-रिगङ्गा
(कथा-संग्रह) २००९ ।
मैथिलीमे करीर सतवि षा
कथा, तीस षा समीक्षा षा
हिन्दी, रँगना तथा ष्रग्रेजी मे
खलेक खन्नराद प्रकाशित ।

योगेन्द्र प्रसाद या
दर, भाषिकी,सिबहा
, नेपान 1946 -

1998 ङा. मे जर्मनीसँ
प्रकाशित *अथज गन मैथिली
सिस्टैम* षा *ठेपिअ गन
नेपानीज निश्रिस्टैम*, *वीडिंस
गन मैथिली
नग्राज- निठेवेच एन्ड
कनच* षा *नेक्रीश्रिखी गन
नेपान* (सम्पादित) प्रकाशित ।
नेपान बाजकीय श्रजे-
श्रतिगानमे भाषा-रिभागक
श्रजे बहि कतेक महत्पूर्ण
कार्यक सम्पादन । नेपान
श्रजे श्रतिगानक सदस्यता श्री
योगेन्द्र प्रसाद यादर
(1994) । नेपान श्रजे
श्रतिगान षाजीरन सदस्यता श्री
योगेन्द्र प्रसाद यादर ।

बमानन्द मा 'बमण'
1949 -

जन्म: 02 जनरबी 1949, शिक्षा-
एम.ए., पीएच.डी., षाजीरिका-
भावतीय विजर
रैक, पठना (सेरा
निवृत्त) । **प्रकाशिन:** 1. नरीन
मैथिली करिता, 1982, 2. मैथिली
नहर करिता, 1993, 3. मैथिली
साहित्य ओ बाजनीति, 1994,
4. षथियासन, 1995,
5. रैसाहन, 2003, 6. भजावन,
2005., 7. नियति कैसे श्रुक
करे ? हिन्दी- विजर
रैक, पठनाक प्रकाशिन
सम्पादित 8. मैथिलीक षावस्रिक
कथा, 1978 समीक्षा, 9. श्रथामानद
बचनारनी, 1981, 10. जनादन
मा जनसदीन श्रत
निर्दयीसाम्बु (1914) षा
पुनरिवाह (1926), 1984,
11. चेतनाखमाश्रत श्रीजगन्नाथपुवी
यात्रा (1910), 1994,
12. तेजनाथ माश्रत
सुवबाजरिजय नाथक (1919),
1994, 13. बासरिहारीनान
दासश्रत सुमति (1918), 1996,
14. जीरठ मिश्रश्रत
बामेश्रव (1916), 1996,
15. भेठेयश्र 'ठ' (भेठेरार्ता),
1998, 16. कचय तँ सव ले तँ
हुसि, 1998, 17. पुगानन्द
माश्रत मिथिना दर्पण (1925),
2003, 18. यदरव
बचनारनी (1888-1934) 2003,
19. श्रीरल्लत मा (1905-
1940) श्रत रिद्युपति रिबरवा,

बामनोचन ठाकुर 1949 -

श्री बामनचन ठाकुर, जन्म १५ मार्च १९४९
ङा.पनिमोहन, मधुरनीमे । रविग्रा
करि, बगकमी, सम्पादक, समीक्षक । भाषाग्रा
खानदानमे सक्रिय भागीदारी । **प्रकाशित**
श्रति- गतिहासहस्ता, माठिपानिक
गीत, देशक नाम छन सान
चिह्नया, षपुर्वा (करिता संग्रह), रैतान
कथा (रांगा), मैथिली लोक
कथा (लोककथा), श्रतिगान (खन्नदित
करिता), *जा सके छी, किन्तु किए*
जाऽऽ (खन्नदित करिता), नाथ श्रम
खन्नदित (करिता), जादूगव (खन्नराद), सू
तिक धोखवत बग (संश्रवणामेक
निर्दय), षथि फनने: षथि
थोमने (निर्दय) । खन्नराद नेन **भाषा-**
भावती समान 2003 -
04 (सी.षाग.षाग.एन., मैसूव) *जा सके*
छी, किन्तु किए जाऽऽ- श्रिजि चष्टापाध्यायक
रँगना करिता-संग्रहक मैथिली खन्नराद नेन
प्राप्त । रिदेह सम्पादकक समानानुव साहित्य
षकादेमी पुवस्काव २०१२ खन्नराद
पुवस्काव- श्री बामनोचन ठाकुर- (पद्मानदीक
मानवी, रँगनासँ मैथिली खन्नराद, रँगना-उपन्यास
- मानिक रँगनापाध्याय)

2005, 20. मैथिली उपन्यासमे
चित्रित समाज, 2003 । खनुवाद
जेन **भाषा-भावती सम्मान 2004-
05** (सौ. खा.ग. खा.ग. एन., मैसूर) छुओ
रिगहा खाँठ कण्ठा- हकीब मोहन
सेनापतिक ओइ या उपन्यासक
मैथिली खनुवाद जेन प्राप्त ।

गंगा प्रसाद मंडन
"खकेना", नेपाल
1944 -

पं सुन्दर न्या शोम्त्री बाङ्गिष्ट्रिय
प्रतिभा पुबकावर्स सम्मानित ।
मिथिनाचनक किड लोक
कथा (संकनन आ सम्पादन) आ
शिबीयक
हून (खनुवाद) प्रकाशित ।

महेन्द्रनारायण मिश्र, धनुषा, नेपा
न

पवमेश्वर कापड्डी, धनुषा,
नेपाल

जयनारायण म्या "
जिज्ञासु", नेपाल

डॉ. कमलकांत
भंडारी 1952-

करौब (मैथिली) पब शोध ।

सुरेश म्या, नेपाल 1920 -
1995

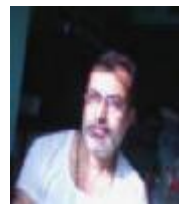

रिनोद रिहावी नान 1953 -

जन्म स्थान पचली, मधुवनी, रिहाव । चर्चित
कथाकाव । समसँ उपब कथा प्रकाशित ।

रोहिणी बमण म्या 1950 -

खबरिन्द ठाकुर 1954 -

पवती धूँटि बहन खड्डि (करिता
संग्रह), खन्दावक रिबोधमे (कथा
संग्रह), रँहकपिया प्रदेशे मे (गजन संग्रह)
।

श्याम दबिहरे 1954 -

जन्म स्थान रँवहा, रँवनीपट्टी मधुवनी, बिहार ।
करि, कथाकार । प्रकाशित प्रति : सबिसोमे भूत (कथा संग्रह) अन्वुदित प्रति : कनिप्रिया (धर्मवीर भारती)

दिनेशी कुमार मा

मेथिनीक गतिहासपत्र लेखन ।

अशोक कुमार ठाकुर

जन्म 2 जनवरी 1944 ज.।
गाम रँड गौर (पटौन) ।
नागमंडन (नाटक-अनुवाद), निशित, रसुधाक संसार (उपन्यास)

प्रतापनाबायण मा,
नेपाल

शीतन मा, नेपाल

उग्रनाबायण मिश्री "कनक"

डा. शिमुनाथ चौधरी
1920-2008

गन्द्रकांत मा

पंचानन मिश्री

प्रोफेसर ग्वमैता

जातिविश्लेषण लेखन ।

महेन्द्र नाबायण सिंह "मगन"

सूर्यकांत मा, जनकपुर

बमणी न्ना (1957-
)

बचना: पश्चात्ताप (कथा-
संग्रह)-1995, कारा-
वाटिका (कविता-संग्रह)-
1999, अर्नकाव-
भास्कर (पूर्व-खण्ड) -
2002, अर्नकाव-
भास्कर (अर्नकाव शोम्ब)-
2003, भिन्न-
अभिन्न (समीक्षा)-
2008, संग
सम्पादन: मैथिली (मिथिला
विश्वविद्यालय, मैथिली विभागक
शोध-पत्रिका) -
1996, सम्पादन: मैथिली (मि
थिला विश्वविद्यालय, मैथिली
विभागक शोध-पत्रिका)-
2007,2008

रिजयनाथ न्ना

"अहीक जेन" (गीत-गजन
संग्रह प्रकाशित) ।

योगानन्द हीवा

रौरी रौद्यनाथ

पहवा गमानपव (गजन संग्रह)

जगदीश चन्द्र ठाकुर "अनिन" १९
३०-

मून नाम जगदीश चन्द्र ठाकुर, जन्म:
27.11.1950, शिबुखाव, मधुबनी । सेरा निवृत रैक
अधिकारी । मैथिलीमे प्रकाशित पोथी-1. तोबा
अडनामे -गीत संग्रह-1978; 2. धावक उग पाव-
दीर्घ कविता-
1999, गीत गंगा (गीत संग्रह), गजन गंगा (गजन
संग्रह) ।

विद्यानन्द न्ना 1965-

बुङ्गपुर्निया, १९३३के
कैथिनियाँ, संभावपव मधुबनीमे
जन्म । पवाती जकाँ, रिङ्गन
कोनो पिवात जकाँ, दण्डक हुन
जकाँ (कविता संग्रह) प्रकाशित
। मूनतः करि, थोड कथा
निखननि, जे अपन मार्मिक
अभिराजिक कावण रैस चर्चित
तेन । रिङ्गनापूर्ण पविष्टितिक
पाछु जिन्दगाव समाजार्थिक कावणक
थोड हिनकव मून सृजन प्रेषणा
थिक ।

हरेन्द्र ना 1950 -

जन्म १० जून १९३०
 ज. गाम- कोणनखमे ।
 अतिर्यत्राणक अध्यापन क्षेत्री
 माल्लरादी बाजनीतिमे सफिय ।
 अलेक करिता आ
 आनोचानामेक निरंर
 प्रकाशित । अन्नराद एर
 रिकाम रिषयक शोध कार्यमे
 बचि । स्रतत्र लेखन ।
 प्रप्रति एर जीरनक तदामो
 रौधक अत्राणी करि । "एना
 त नदि जे" (करिता
 संग्रह) । २००+ ज. - श्री
 हरेन्द्र नाके करिता
 संग्रह एना त नदि जेनेन
 कीर्तिनावापण मिश्री साहित्
 सम्मान ।

उदय नारायण सिंह नचिकेता 1951 -

जन्म-१९३९ ज. कनकतामे । पहिन कार
 संग्रह करयो रदन्ति । १९९९ अमृतस्य पुत्राः
 (करिता संकनन) आः नायकक नाम जीरन
 (नाटक) । १९९४ मे एक छन बाजा / नाटकक
 लेन (नाटक) । १९९७-९९ श्रवारर्तन /
 वामनीना (नाटक) । १९९९मे जनक आः अ
 एककी । १९९९ अन्नरवण (करिता-संकनन) ।
 १९९९+ श्रियरदा (नाटिका) । १९९९-वरीन्द्रनाथक
 रौन-साहित् (अन्नराद) ।
 १९९९+ अन्नप्रति- आधुनिक मैथिली करिताक
 रंगनामे अन्नराद, संगति रंगनामे दृष्टी करिता
 संकनन । १९९९+ अत्रि ओ पवितास ।
 २००२+ आम खेयानी । २००३मे मध्यमपुत्र
 एकरचन (करिता संग्रह) । २००९+ ज. मे नाटक "नो
 एः श्रिः मा श्रिः" सम्पूर्ण
 कर्पे "रिदेह" ज- पत्रिकामे धावाराहिक कर्पे ज-
 प्रकाशित भए एकठा कीर्तिमान रनेनक । २००९ ज.-श्री
 उदय नारायण सिंह नचिकेताके नाटक नो
 एः श्रिः मा श्रिः लेन कीर्तिनावापण मिश्री साहित्
 सम्मान ।

आशीष अनचिन्हाव

यून
 लेखन: क्मावि गडा (गजन संग्रह), जघाजो
 ङी (गजन संग्रह), अनचिन्हाव आखव (गजन,
 बर्राग आ कताक संग्रह), मैथिली गजनक
 राकवण ओ गतिहास, मैथिली रेरे पत्रकावि
 ताक गतिहास, मैथिली गजनक रेडी रेकोन
 व, शिद्ध-अर्थ-शिद्धि ।

गजेन्द्र ठाकुर आ आशीष अनचिन्हाव
 (सम्पादन): मैथिलीक प्रतिनिधि गजन, मैथिली
 गजन: आगमन ओ प्रस्थान रिद् (गजनक
 आनोचना-समानोचना-समाप्ता)

कुमाव परन 1958

गाम कुरैठा । कथा
 संग्रह, करिता संग्रह आ रांग्य
 संग्रह शीघ्र प्रकाश ।
 मैथिलीमे १९९० ज सँ रिबन
 लेखन । २००९+ ज. सँ दस
 सानक मैन उगक रौद पुनः
 बचनक दोसव पालीक
 प्रावम्भ ।

कीर्तिनाथ ना 1955 -

कवन: मैथिली भारावराद

महेन्द्र हजारी

स्व. चन्द्रकांत मिश्र,
खासी, दवलुंगा

स्व. महेंद्र नावायण मा, रैनौजा,
मधुवनी

स्व. राजकुमार मल्लिक, सोहवा
य (पोखबिडी १), मधुवनी

नश्मतीपति सिंह

हूनुचन्द्र मिश्र वमण

किशोवनाथ मा

गाम- रिष्ठा, पो.
सबिसरपाली, मधुवनी ।
"नोकवेद" पोथी
प्रकाशित ।

सूर्यनारायण मा "स
वस"

पोथी "मेथिनी श्री
सीतारामचरितमानस"
प्रकाशित ।

कनानन्द भर्तृ

कान् पव नहस हयव मेथिनी गजन संग्रह

दयानाथ मा

गाम नागदह, मधुवनी ।
मेथिनी बगमडन मिथि-
यात्रिक, कोनकाता ।

डॉ. सुधाकव चौध
वी १९४७-

जन्म १३. मार्च १९४७ अ. ।
प्रकाशित पोथी: काजव, तीन

किशोवीकान्त
मिश्र

कोनकाताक मिथिना
सांस्कृतिक पविषदक सफिय

धनाकव ठाकुर

खतवस्त्रिय मेथिनी
पविषद आ मिथिना
खतियानसँ जूहन ।

बर्ग तेवह चित्र (कथा संग्रह), पत्ती जी छत्रा (प्रहसन), रिप्लरी सुभाष (नाटक) ।

सु. चूनचून मिश्री, ब
हिका, मधुरनी ।

मिथिना बाजक खादानन
कर्मा ।

सदस्य । गाम- गौपीपट्टी
ठर्रा या (कमतोन)

सलनाबायण नान कर्ण

मिथिना चित्रकना

ने. कर्नन मायानाथ ना 19
45 -

जन्म 1 अश्विन 1945 अ. ।
गाम- भवाम (मधुरनी) । जकब नाबि चतुब
होग (मैथिनी लोक कथा
संग्रह) प्रकाशित । रिदेह सम्पादकक
समानासुब साहित् अकादेमी पुरस्कार २०११
रान साहित् पुरस्कार- ने.क. मायानाथ ना
(जकब नाबि चतुब होग, कथा संग्रह)

श्याम किशोब सिंह

सचिन्द्रनाथ ना

मिथिना लोक चित्रकना

कानीनाथ ठाकुर

श्याम सरसीमा

बाजेन्द्र रिमन, ज
नकसुब, नेपाल 19
49 -

मैथिनी, नेपाली आ हिन्दी
भाषाक प्राज्ञ रिमन शिक्षाक
हकमे
रिद्यारविधि (पी.एच.डी.)क
उपाधि प्राप्त कएने छथि । कम्पा
निथिक२ यथेष्ट, यश
अवजनिहाब डा. रिमनक
नेखनीक प्रशंसा मैथिनीक

नरेशि क्मब रिमन 1950 -

जन्म २१ जूनाग १९३० भगवानपुर देसुखा
(समसुतीपुर) । कारा- अविपन, महुथा मदन
बस ठपकय, रिम रीती दीप जवय । कथा-
संग्रह- भवि गेन दर्दक गनाव । उपग्यास-
ठहकैत ठीस । नाटक- चोखगब थोच ।

जनक किशोब नान दास

सम्प्रसर्ग नेपाली आ हिन्दी
साहित्यमे सेहो होगत बहननि
खुँडि । विन्तुरन
रिश्तेरिश्तानयखुँडि
वा.वा.रै. कैम्पस, जनकपुरवधाम
मे स्थापन कएनिहोब
डा. रिमनक पूर्ण नाम बाजेन्द्र
नाथ छियनि । हिनक जन्म
१७ जुलाई १९४९ अ. क२
भेन खुँडि । साहित्यकारक नर
पीठे ईके निवन्तुव उ०.प्रेवित
कवरौक कावणे अ
डा.धीरेन्द्रक रौद जनकपुर-
पबिसवक साहित्यिक ग्रन्थक
कपमे स्थापित भ२ गेन
छथि ।

प्रद्युम्नचन्द्र मा "मर्य
क"

नर्मदा मा "सागव"
1953 -

"उचरि रेसू कौथा" मेथिनी
करिता संग्रह प्रकाशित ।

बहुरीब मोची

शिवदानन्द दास "प
विमन"

शशिरौध मिश्र "शशि"
1946 -

सुरेन्द्रनाथ

खमबनाथ

१९१३
अ. मे "स्फुरिका" नयकथा
संग्रह प्रकाशित । हास्य
कथाकार ।

रिषा ठाकुर

रिषिनाथ मिश्र

बाजाबाम सिंह बा
ठौर, धनुषा

रैद्यनाथ रिमन 1955 -

डॉ रासुकीनाथ सा 1940
-

जितेन्द्र मिश्र "जी
रन"

रीरेन्द्र नावायण सा

रीरेन्द्र सा 1956 -
गोनू सा पव
नेथन ।

रैरुश सा 1954
-

पिता-

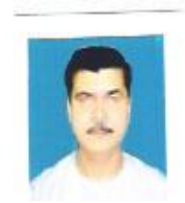
सुर्गीय रामचन्द्र सा, जन्म-
१४ - ०१ - १९३४ (ग्राम-
भबराइ १, जिला-
दवलुंगा), शिक्षा-
माकोतव (अर्थशास्त्र), पेशा-
शिक्षक ।

मेथिली, हिन्दी तथा अंग्रेजी
भाषा मे लगभग २०० गीतक
बचना । गोनू सा पव खाधा
बित नाठक "लाम्बशिरामणि गो
नू सा तथा अग्र कहानी" क
नेथन ।

एकव अनारा हिन्दीमे लगभग
१३. उपास तथा कथाक लेख
न ।

रैरुश सा

रिद्यानन्द सा 'पङ्गीकाव'
1957 -

जन्म-

09.04.1957, पल्लुखा, ततेन, ककरोइ(मधु
नी), बशाइया(पूर्विया), शिरनगव (अवबिया) आ
समप्रति पूर्विया । पिता नरु द्योत पङ्गीशास्त्र
मार्डिन्द पङ्गीकाव मोदानन्द
सा, शिरनगव, अवबिया, पूर्विया। पितामह-
सु. श्री लुथिया सा । पङ्गीशास्त्रक दस ररु
धवि 1970 अ.सँ 1979 अ. धवि अघायन,
22 ररुधक ररुधक-शरुधक सरुधन आ
सर्वम्भामे सवल्ल । प्रति- पङ्गी शाखा
पुस्तकक निर्पातवण आ सरुधन ।

মহেন্দ্র নাবাযণ ক
র্ফ

ডা. রিশ্বেশ্ব মিশ্র

খর্জুন নাবাযণ চৌধবী

নরেন্দ্র
গজনকাব ।

মহেন্দ্র মিশ্র, নেপান

কমন কাঁত না 1943 -

মহাপ্রকাশি 1946 -

জন্ম: বনগাঁও, মহাবসা, রিহাব
। রবিগ্ৰ, কবি ও
কথাকাব। প্রকাশিত গ্ৰুতি:
করিতা সঁভরা, সঁগ সময় কে
(করিতা সঁগ্রহ)।
কীর্তিনাবাযণ মিশ্র সাহিল
সম্মান ২০১০ গ্ৰা.- শ্রী
মহাপ্রকাশি (করিতা
সঁগ্রহ) সঁগ সময় কে।

সুব্রানন্দ সিংহ না 1946 -

খ্যোধ্যানাথ চৌধবী, ধনুসা,
নেপান 1947 -

মুনত: কবিক রুপমে পবিচিত ছথি ।
নেপানক ঞ্খানিক করিতাক স্ফেত্রমে তিনক
নাম উল্লেখনীয় ঞ্ছি । শ্রী চৌধবীক
লেখনমে মানরীয় সঁরেন্দনাক প্রতিরিন্গ পাওন
জাগত ঞ্ছি । করিতাক সঁগ কথা ঞ্খা
নিরঁঝমে সেহো গ্ৰা কনম চনরঁত ছথি ।
ফর্দি ছাএন লেখন তিনক রিশেষতা থিকনি
। ধনুসা জিনাক দ্ধরী গামক বহনহাব শ্রী
চৌধবীক জন্ম ৩খক্টরঁব ১৯৪৩ক২ ভেন ছনি
। তিনক স্ফিতিকক ওতিপাব নামসঁ এক
করিতা-সঁগপ্রহ প্রকাশিত ছনি ।

বিদ্যানাথ না 'রিদি
ত'

সিযাবাম না "সবস"
1948 -

খল্লিপ্পুস্প 1948 -

জন্ম স্থান মেহেখ, মধুরনী
বিহাব । শ্রমিষ্ণ
গীতকাব, বাদমে কথা লেখন
শ্রাবস্ত কেলনি । প্রকাশিত
প্ৰতি খাঁজুব ভবি
সিংবহাব, শৌশিতাখন উগ্ৰেত
সূর্যক ধন্যক (কথা সংগ্রহ) ।

জন্ম: তরৌনী, দবভঁগা ।
মূলেণাম : মল্লেন্দ্র না ।
মেথিলীমে সল্লেব্রীচ্ করিতা
সংগ্রহ প্রকাশিত । ঋজি
প্রসংগক খল্লুরাদ প্রকাশিত
। রামপথী খান্দাননেমে
সফ্রিয় । শিক্ষা, সন্ন্যাদ
খাদি পত্রিকাক সম্পাদন ।
রামপথী বিচাবধাবাক সশিঞ্জ
করি ।

মধুকান্ত না 1949
-

রীনু ভাগ

সলানন্দ পাঠক

যোগীবাজ

ক্ষণান 1951 -

বাম ভবোস কাপড়ি ভ্রমব,
ধন্বষা, নেপান 1951 -

জন্ম-বঁঘচৌবা, জিনা
ধন্বষা (নেপান) । বঁল্লকৌঠবী: ঔনাগত
ধঁখা (করিতা সংগ্রহ), নাহি, খারি নাহি (দীর্ঘ
করিতা), তোবা সংগে জএরৌ বে
ক্ষজরী (কথা সংগ্রহ, মেথিলী খকাদম্যী
পঠনা, ১৯+৪), মোমক পঘনেত
খধব (গীত, গজন সংগ্রহ, ১৯+৩), খপ্পন
খনচিন্ধাব (করিতা সংগ্রহ, ১৯৯০ জ.), বানী
চন্দ্রারতী (নাটক), একঠা খাওব
বঁসন্ত (নাটক), মহিষাসুর ঋদবীাদ এৰ খ্ৰ
নাটক (নাটক সংগ্রহ), খন্তত: (কথা-
সংগ্রহ), মেথিলী সংস্কৃতি বীচ
বমাউদা (সাক্ষতিক নিৰঁক্ষ সন্তক
সংগ্রহ), বঁসবন-বঁসবন সন (করিতা-
সংগ্রহ), জনকপুব নোক চিত্র (মিথিনা
পেট্টিস), নোক নাট: জট-
জটিন (খল্লসঙ্ঘান) । নেপান প্রজ্ঞা
প্রতিগ্ৰানক সদস্যতা- শ্রী বাম ভবোস
কাপড়ি 'ভ্রমব' (2010) ।

धीरेन्द्रनाथ मिश्र

शिरेंद्रनान कर्ण, धनुषा, नेपाल
1951 -

लेखकसँ अधिक शिक्षकक रूपमे परिचित आ प्रतिष्ठित छथि । विन्तुरन रिश्निरिद्यालयखन्नुआतवा, वा. र. कैम्पस, जनकपुर-धामक सह-प्राध्यापक श्री कर्णक इतिहासिक विषय-रसुपब निखन कतोक लेख मैथिली, हिन्दी आ अङ्गरेजी भाषामे प्रकाशित छथि । स्नात-स्नातक आ कहियो कानक करिता-कथा सेहो निखि तैत छथि । हिनक लेखन ज्ञानरत्नक, जानकारीमूनक एर सोमावहन बहत छथि । देखनापब बुझना जागत छथि जे आ हिनक गम्भीर अध्यायनक परिणति थिक । सामाजिक तथा साहित्यिक सङ्घ-संस्थासभमे सेहो सक्रिय प्राध्यापक कर्णक जन्म धनुषा जिनक देरडीहा गाममे २ जनवरि १९३१ आ क२ भेन छनि ।

ब्रह्मदेर नान दाम

चन्द्रशेव खान

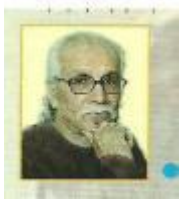
गाम- पट्टीठेन, जिना मधुवनी । नघकथा लेन चर्चित प्रशंसित ।

दयकान्तु मा

गजेन्द्र नारायण सिंह, नेपाल

पद्मश्री श्री गजेन्द्र
नारायण सिंह

हविकान्तु मा

गन्दनारायण मा

श्रवासी साहित्यानंकार

सीताराम सिंह

भुवानन्द मिश्र

श्रीनेन्द्र कुमार न्या
1952-

जन्म स्थान हविप्रव, रकशी
ठेन, मधुबनी रिहाव ।
प्रकाशित प्रति: खरोह
खररोह, दशम थुष्टी (कथा
संग्रह), अकालोमिक हिस्ट्री
अह मिथिना (खुशेजी) ।

शिरशंकर श्रीनिराम 1953-

जन्म स्थान नोहना मधुबनी, रिहाव ।
चर्चित कथाकार ओ अलोचक । गीत ओ
करिता सेहो कहियो कान निथेत छुथि
। प्रकाशित प्रति :
त्रिकोण, अदहन, गाड-पात, गामक नोक
(कथा संग्रह) ।

खशोक 1953-

जन्म स्थान
नोहना, मधुबनी, रिहाव ।
चर्चित कथाकार, करि
ओ संपादक । प्रकाशित
प्रति : चक्रव्यूह (करिता
संग्रह) त्रिकोण (सहयोगी
कथा संग्रह), ओहि वातिक
लोव (कथा-
संग्रह), मातरव (कथा
संग्रह) ।

रिभूति खानन्द 19
53-

जन्म: शिरनगव, मधुबनी, रिहाव
। चर्चित
करि, कथाकार, संपादक ।
प्रकाशित प्रति थुष्टी उपन्यास
थुष्टी समीक्षा, तीन ठा कथ
संग्रह, थुष्टी गीत-गजन संग्रह
ओ चाविठा कथा-संग्रह
प्रकाशित । २००७- रिभूति
खानन्द (काठ, कथा)मैथिनी
नेन साहित अकादमी प्रवकाव
।

केदार कानन 1959-

जन्म स्थान सुपौन, रिहाव । चर्चित
करि, कथाकार ओ संपादक ।
प्रकाशित प्रति : अकार नैत
शेख (करिता संग्रह), अतुदित प्रति
बाजा बाय मोहन
बाय, प्रायश्चित । संपादन
संकल्प, भावती मडन (पत्रिका) ।

डॉ. शशिनाथ न्या 1954-

गाम-दीप, जिना- मधुबनी ।
मैथिनी, रांग्ला, नेरारी आ देरनागरी
पांडुनिपिक विशेषज्ञ । साहित अकादमीक
भाषा सम्मान 2007 कनासिकन आ
मधुकालीन साहित नेन ।

ধনুৰ্ব না

গাম- বিশৌন। "বাক্যার্থিরে
চনম্" নেন শীরাণীহরানকবণ
পুবস্কাব 2010 শ্রাপ্ত।

শিরকান্ত পাঠক

হিতনাথ না

"ক্লোগনথ
গ্রামকথা" প্রকাশিত।
করি সহ কথাকাব।
মৈথিলী সাহিত্যিক
লেখকান (সম্পাদন)

ডা. যোগেন্দ্র পা
ঠক "রিয়োগী"
, ব্ৰৈজ্ঞানিক

"ব্ৰিজ্ঞানক বঁতকলী" প্রকাশিত
।

বাজনন্দ না

১০০৩- বাজনন্দ
না (কানরেনা- সমরেশ
মজুমদাব, বঁগ্গা)নেন
সাহিত্য ঞ্কাদেমী মৈথিলী
ঞন্ববাদ পুবস্কাব।

ঞ্খাদ্গানাথ না "নরীন"

ঞমনতাস 1956-

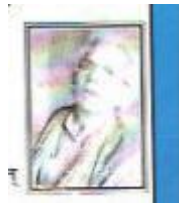
যঁত্রনাথ মিশ্র

দিগম্বর ঞ্ঠাকুর

গণেশ না 1950
-

কন্দর্পনাবাযণ নাান কর্ণ

শীকেন্দ্র ঞ্খানন্দ 1955-

कमनाकांत त्वा

अध्यापक, मैथिली
अकादमी, पटना

नलन प्रसाद ठाकुर 1951- 1995

जन्म ३ फरबरी १९५१ ऋषेव मे श्रीमती
सुभद्रा देवी आ श्री लीबानंद ठाकुरक द्वितीय
बानक । हिनक ग्राम- समौन, जिला-
मधुबनी । सिरिन अर्जनीयव, ठाँठा स्त्रीनमे
चाकरी । प्रकाश नामक अरि अ "कथा
माधोपुर की" मे अरि लुमिका । नाटककार
आ मंच अभिनेता । हुनक लिखन किछ
प्रसिद्ध मैथिली नाटक छति : रैडका
साहेब, मिस्ट्रिब निरौ काका, नोगिया
मिबचांग, रैकनेन आदि रा अत ।

ननित क्माव

हविमोहन नाम केव
उपन्यास कथादानक
अग्रजि मे अरुवास 'The
Bride' नामस
प्रकाशित ।

मिथिनेशी क्माव ना

'Language
Politics and
Public Sphere in
North India:
Making of the
Maithili
Movement' प्रकाशित ।

डॉ. कमनानन्द त्वा

नोकनाथ मिश्र

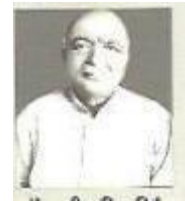
डॉ. वरीन्द्र क्मा व चौधरी 1966-

जन्म: 5 मार्च 1966 अ.
गणपतगंज, सुपौल ।
मैथिलीक प्राध्यापक ।
बन्धुमार्गीक पदक आ रिहाव
आ नावखन्ड सबकाव द्वा

अशोक अरिचन

जन्म- ३ जनरवी
१९७१, गाम- बहुआ
संग्राम, जिला मधुबनी ।
मैथिली प्राध्यापक ।
बचना: एक रँनु मेक रँनु
(नम् नाटक), मैथिली
भाषा: सर्वेक्षण आ

डॉ. श्रीपति सिंह १९४४-

"उमंग-तवंग" करिता-संग्रह प्रकाशित ।

প্ৰবন্ধত। নাবখল্ক মৈথিলী
খান্দানমে খ্ৰণী।

বিদ্বাষা, হমবা দেশিক
ভাগমে (মৈথিলীক শ্ৰথম
খ্ৰমগত নাঠক), সম্পাদন:
নাবখল্ক সনেশ, কচোট
(লৌ খ্ৰক), নাবখল্ক রাণী
(হিন্দী সাপ্তাহিক), সম্মান:
খ্ৰন্তবহিষ্ট্রীয় মৈথিলী
সম্মানমে সম্মান
(২০০০), পবমঠস নক্ষ্মীনাথ
গোয়ামী সমিতি সম্মান
(২০০৫)

ডা. উমাকান্ত

মৈথিলী রাগা-খানেক
পোখী "খপন রাত"
প্রকাশিত।

স্বশীন 1942-

খ্ৰমিতা (নঘুকথা সংগ্রহ), ভামতী (নাঠক) প্রকাশিত
।

শ্রীদেব

মুন নাম- রাগেশ্বব ন্না।
কথা-
সংগ্রহ "হিনকোব", নাঠক "নোহক
কঙনা", গীত-
প্রবন্ধ "প্নোমা" প্রকাশিত।

স্বকাত সোম 1950-
0-

জন্ম দবভংগা জিনাক তরৌনী
গামমে 1950 ঙ্গ. মে ভেনহি
। রা. এ. পাস কএ ঙ্গ
পঠনাক দৈনিক **জনশজি**ক
সহায়ক সম্পাদক ভনাত ।
হেব নর ভাবত
ঠাগস, পঠনামে। রান্যবস্থাসঁ
খপন পৈতক (পিতা যালৌজী)
গ্ৰণ করিতা কবরীক তথা
কথা নিখরীমে সেহো যশি
খর্জন কএনহি খ্ৰিষ্ট ।
বর্ভমান বাজনীতি সামাজিক
রিষয়সঁ সন্ন্থ রাগামেক, সবন
ভাষামে নিখন নর করিতা
হিনক রিশেষতা ছহি ।
গামঘবক পবিরেশি তদনুকুন
শেঙ্ক এর রিষ্ট বচনামে ফ্রমহি
সিঙ্ক ছহি ।

ডা. দেবকাত মিশ্র 1952-

পিতা করিচুডক্ষামণি প. কশীকাত
মিশ্র "মধুপ", "রৌপব খন্বমভনমে
মৈথিলী" পোখী প্রকাশিত।

ডা. নিলানন্দ নান দাস

পিতা স্নগ্গীয় সূর্যনাবাষণ দাস। ফাবরিসগজ
কানেজ, ফাবরিসগজ সঁ খ্ৰেজী
বিভাগাধ্যক্ষ পদসঁ ১৯৯৫ মে খরকাশিপ্রাপ্ত।
ডা. সুরেন্দ্র না "স্বমন"ক সংযোজকল্পক
কার্যকানমে "মৈথিলী পবামর্শদাত্ত সমিতি"
(সাহিব খ্ৰকাদেয়ী, দিল্লী)ক সদস্য। মৈথিলী
পত্রিকা সভ জেনা বইক, শ্রযাগ; মৈথিলী
মিহিব, পঠনা; স্নদেশী, দবভংগা; পইচ, পঠনা
থা পবতী পনাব, খববিযামে বচনা
প্রকাশিত। ১৯৬৭ ঙ্গ. সঁ বাষ্ট্রীয় স্নর্যসেরক
সংয মে সক্রিয়। প্রতীয় প্রতিনিধি ২০০৪
ধবি জিনা সবসংঘচানক। জে.পী.খান্দাননমে
নোকতত্র সেনানী। ডা. এ.পী.জে. খ্ৰছুন
কনামক খ্ৰেজী পোখী "গল্লাগটেড
মাগ"ডস"ক মৈথিলীমে "প্রছ্বনিত
প্রভা" নামসঁ খন্ববাদ। সাহিব খ্ৰকাদেয়ী
মৈথিলী খন্ববাদ পবস্কাব ২০১০- ডা.
নিলানন্দ নান দাস- (গল্লাগটেড মাগ"ডস-
ডা.এ.পী.জে. কনাম, খ্ৰেজী) নেন।

বাজনাথ মিশ্র 19
50 -

"ঋ র্ভূর্স ঋগ্ বৃ জ্ঞান
মিথিনা" প্রকাশিত।

শশুপতিনাথ না, মহোত্তরী, নেপাল
1954 -

হিন্দক লেখন রিবরণামেক হোগত খিছি ঋ সল্পক্ষ
রিষযমে নীকজকা জানকাবি দৈত খিছি । রিভিন্ন
পত্র-পত্রিকামে হিন্দক লেখ-বচনা ররোরবি দেখরামে
খরিত বৈছ । বা.বা.র. ক্রেস্পস, জনকপুবধামমে
মৈথিলী রিষযক প্রাধ্যাপনমে সনল্প শ্রী না
মৈথিলীসল্পক্ষী সপ্ওঠনামেক গতিরিধিসঁ সেহো জ্বল
ছথি । মৈথিলী ভাষাক নোপোমুখ ঋরস্থামে বহন
ঋপন নিপি তিবতুতামে বিশেষত্ৰতা বখনিহাব শ্রী না
একব সর্বক্ষণ-সল্পক্ষনক দিশামে সেহো ফিয়াশীন ছথি
। প্রধ্যাপক না মৈথিলী মহাকারামে বস নিকপণ
রিষযপব রিগ্গারবিধি কএনে ছথি ঋ শিক্ষা তথা
কানুন রিষযমে সেহো স্নাতক ছথি । মহোত্তরী
জিনাক একবহিয়া বহনিহাব শ্রী নাক জন্ম ৪ দিসল্পব
১৯৩৪ ক২ ভেনছনি । চেয়েমে মিথিনা বনেসঁ
সম্মানিত ।

ঋনিচন্দ্র ঠাকুর 1954 -
2009

জন্ম 13 সিতল্পব 1954 ঞ.কৈ কঠিহাব
জিনাক সমেনী গামমে
ভেনছি । 1982 ঞ.মে হিন্দী সাহিবমে
স্নাতকোত্তব ক্রেনাক বাদ নরল্পব '93 সঁ
নরল্পব '94 ধবি "স্বরঁহ" হস্তনিখিত
পত্রিকাক সম্পাদন-প্রকাশিন কএনছি ঋ
কৌশী ক্ষেত্রীয গ্রামাণী ক্রৈকমে ঋধিকারী
বহথি । মৈথিলী, ঋগিকা, হিন্দী ঋ
ঋগ্গেজীমে সমানকপে লেখন । মূলক পূর্
ব্রেন ঠুমবসঁ রীমাব চনি বহন
ছনাত । **প্রকাশিত প্রতি:** ঋর মানি
জাউ(মৈথিলী উপন্যাস)- পহিলে ভাবতী-
মঁডন পত্রিকামে প্রকাশিত ভেন, ফেব
মৈনোরবগ দ্বাবা পুস্তকাকাব প্রকাশিত
ভেন । ; কচ(ঋগিকাক পহিল খন্ড
কার,1975); এক ঔব বাম (হিন্দী
নাটক,1981); এক ঘব সডক
পব (হিন্দী উপন্যাস, 1982); দ
পপেঠস (ঋগ্গেজী উপন্যাস,
1990); ঋনত কঠাঁ স্বথ পাঠে (হিন্দী
কহানী সংগ্রহ,2007) । ঋর মানি
জাউ (মৈথিলী উপন্যাস) - এহি
উপন্যাসমে এক এহন হারতীক সংঘর্ষ-গাথা
ঋকিত খিছি জে ঋপন নগনসঁ জীরন
রঁদনৌত খিছি । ঋসঁখা গামক ঞ কথা
ফনীনতাক ঋধ: পতনক
কথা, সঁস্কাবরিহীনতাক উদ্ধাঠন ঋ
ভরিষাক পীঠী কৈ রঁচএরাক চেতৌনী
ছী ।

রূমেশ চন্দ্র নান

জন্ম 29 মার্চ 1955 ঞ. কৈ
ভেনছি । পিতা:
স্ব. উদিতনাবাষণ নান,মাতা:
শ্রীমতী ত্তরনেশ্বরী দেব ।
হিন্দকব ছট্টিহাবক নাম
রিষ্টেশ্বর ছিছি । মুনত:
বাজনাতিককর্মী । নেপানমে
নোকতন্ত্রনের নিবন্তব সংঘর্ষক
এমমে ১৭ বেব গিবহতাব ।
নগন্তগ + রর্ষ জেন

নাবাষণজী 1956 -

জন্ম: যোগবডীহা (মধুরনী) ।
মৈথিলী ভাষা-সাহিবমে এম.
এ., পী-এচ. ডী. কামেশ্বর
নতা সঁস্কৃত
রিগ্গানয, যোগবডীহামে
ঋধ্যাপন । প্রকাশিত
প্রতি: **ঋঘবি ঘবি বহন ছী**
(কার-সংগ্রহ) ।

ডা. শ্রী শ্রীশিকর না 195
2 -

। समप्रति तवाङ्गमधेशि
लोकतान्त्रिक पार्टीक
वाङ्मयीय उपाध्याय ।
मैथिलीमे किड कथा रिभिन्न
पत्रपत्रिकामे प्रकाशित ।
खान्दान करिता संग्रह आ
बी.पी. कोठवालक प्रसिद्ध नग्
उपन्यास योदिआङ्गनक मैथिली
रुपासुवण तथा नेपालीमे
सर्घीय शासनतिब नामक पुस्तक
प्रकाशित । ओ रिद्धिभुव
प्रसाद कोठवालक प्रतिरुद्ध
वाजनीति खन्यायी आ
नेपालक प्रजातान्त्रिक
खान्दानक सफिय योद्धा
हुथि । नेपाली वाजनीतिपव
रुरोरवि निथेत बहत
हुथि ।

जगदीपनारायण "दीपक"

बाजदेर मंडन

शिक्षा- एम.ए.द्वय, एन एन बी.,पता- ग्राम-
रुसहबनियार्, बतनसारा (निर्मली, मधुवनी) । प्रकाशित
द्विति- खन्या-करिता-
संग्रह, रुमव ठेन (उपन्यास), रसुधवा(करिता संग्रह),
जान (पठकथा), नाज (एककी), जन रुवव (उपन्यास
, त्रिरेणीक वग (रिहनि आ नग् कथा संग्रह), पठेती
(नेग् पठकथा), रापसी ।

शिरप्रसाद यादर

हीरेन्द्र कुमार ना
1958-

जन्म 30 अगस्त 1958, गाम-
कोठवाल (मधुवनी), पिता श्री
कामेन्द्र नाथ ना ।
ट्रान्सफर्मिब (मैथिली कथा
संग्रह) प्रकाशित ।

मानेश्वर मनुज 1958-

जन्म गन्धबिया (मानपौव, मधुवनी)मे,
1978सँ 1992 धरि लौसेनामे
रिभिन्न जहाजपव कार्यवत, फेब
यात्री रेनमे । सङ्ग्रह (कथा
संग्रह) प्रकाशित ।

नरौनाथ ना

महेन्द्र नावायण बार्म 1958-

तारानन्द रियोगी 1966-

महिषी, सहवसामे जन्म । पहिन पौथी
अपन हङ्क सार्व (गजन संग्रह) १९९९
मे प्रकाशित । अग्य पुस्तक
हस्तक्षेप, प्रनय बहस(केरिता-
संग्रह), अतिश्रमण (कथा-
संग्रह), शिनारेख (नघुकथा
संग्रह), कर्मधारय । राजकमन चौधरीक
कथाप्रति एकठाँ चपाकनी एकठाँ रिषधव
संकनन-सपादन । साहित् अकादेमी
मैथिली रान साहित् प्रबन्काव २०१०-
तारानन्द रियोगीके पौथी "अ भेठेन तँ
की भेठेन" नेन । यात्री-चेतना प्रबन्काव
२०१० अ. - डा. तारानन्द रियोगी ।

भानचन्द्र ना

ए.पी.डी., बी.ए.,
(अर्थशास्त्र), इन्टरनेट थिएटर
करामे डिप्लोमा । मैथिलीक
अतिविज हिन्दी, मवाठी, अश्रोजी
आ गुजरातीमे निष्ठात । १९७४
अ.सँ मवाठी आ हिन्दी थिएटरमे
निदेशक । महाबाहुरै राज्य
उपाधि १९७३ आ १९९९ मे ।
आग.एन.पी. केव नेन
नाटक **सूता** क
निदेशन । **राशुदेव**
संगति **आग.एन.पी.क** लोक
कराक शोध आ प्रदर्शनसँ
जुडन छथि आ नाट्यशास्त्रसँ
जुडन छथि बिकर्नाग रान नेन
थिएटरसँ । निम्न
पी.पी. मीडियामे बचनमेक
निदेशक कर्पे कार्य । लेखन-
रीडन रेवायन मवाठी
एकरा(अनुवाद), सिंहारलोकन
(मवाठी साहित्क १३.०
रर्थ), आकाशि (जी.पी.पी.क
धारावाहिकक ३०
एपीसोड), जीरन सन्धा(मवाठी
साप्ताहिक, डी.डी, इन्टरनेट), धनाजो
नाना चौधरी (मवाठी), सुयञ्जव
(मवाठी), हिन नही कती नही
(हिन्दी), आहटे (हिन्दी), यात्रा (मवाठी
सीबयन), मयुवपन्थ (मवाठी
रान-
धारावाहिक), हेल्थकेअर अन
२०० ए.डी.) (डी.डी.) । २००९
मे- भानचन्द्र ना (रीडन
रेवायन मवाठी एकराकी- सम्पादक
सुधा जोशी आ बनोकव
मतकवी, मवाठी)नेन साहित्
अकादेमी मैथिली अनुवाद
प्रबन्काव ।

मनमोहन ना

हमाव शिनेन्द्र

बमेशी 1961-

जन्म स्थान
मेंहथ, मधुबनी, बिहार । चर्चित

मेघन प्रसाद 1961 -

प्रदीप रिहारी 1963 -

जन्म स्थान कन्होनी मल्लिक
ठेन, खजौनी, मधुवनी, रिहारी।
चर्चित कथाकार, उपन्यासकार
उ बंगकर्म। प्रकाशित प्रति: ग्रमकी
उ रिहारी, रिसुरियस
(उपन्यास), उतीह कमना जयतीह
कमना, खल्ल-खल्ल जिनगी, सरोकार
(कथा संग्रह)। २००१- प्रदीप
रिहारी (सरोकार, कथा)मेथिनी जेन
साहित्य अकादमी पुरस्कार।

चन्द्रमोहन ना परी

डॉ. सुरेन्द्र नाथ,
नेपाल

रोशिन जनकपुरी, नेपाल

डॉ. खबरिन्द्र खकू 1957 -

हूचन्द्र ना "प्ररी
री" 1961 -

गाम तुमोन दवर्तगा, थायन
नरन प्रभात, पागन गाडक
छाहवि, तमवा मोनक खजन
चिहिया, रिसंतक

बामानप्रह ना

जन्म: सुपौन, रिहारी।
मेथिनी करि अ
थारोचक।

ननिदेश मिश्र

"रीच रैतवणीमे" (कथा संग्रह),
Pied Poesy (Anthology
of Maithili Poems
translated into

रैंजनिष्ण (करिता संग्रह), तूत
होगत भरिष्ण (कथा
संग्रह) ।

देरशैकव नरीन 1
962 -

उ ना मा सी (गद्य-पद्य
मिश्रित हिन्दी-मैथिलीक
श्रावणिक सर्जना), चानन-
काजव (मैथिली करिता
संग्रह), आधुनिक (मैथिली) सा
हिलक पविदृथ, गीतिकार क्रे
कप मे रिद्युपति
पदारनी, बाजकमन चौधरी का
बचनार्कर्म (आलोचना), जमाना
रंदन गया, सैना रारु का
याव, पढचान (हिन्दी
कहानी), अन्धिया (हिन्दी
करिता-संग्रह), हाथी चलए
रंजाव (कथा-संग्रह) ।

बाजेन्द्र किशोव,
नेपाल

रुमाव मनीष खबरिन्द 1964 -

श्याम सुन्दव शशि, नेपाल

श्याम सुन्दव
शशि, जनकपुरधाम, नेपाल । पेशा-
पत्रकारिता । शिक्षा: त्रिभुवन
विश्वविद्यालयसँ, एम.ए. मैथिली, प्रथम
श्रेणीमे प्रथम स्थान । मैथिलीक प्रायः
सभ रिधामे बचनावत । रंहत बास
बचना रिभिन्न पत्र-पत्रिकामे
प्रकाशित । हिन्दी, नेपाली आ
अंग्रेजी भाषामे सेहो बचनावत आ
रंहतबास बचना प्रकाशित ।
सम्प्रति- कान्तिपुर श्रासक खबर
रूरोमे कार्यबत ।

English), पबथ, प्रस्तारना, बचना
बसायन (आलोचना) प्रकाशित ।

रंदवी नावायण रर्म

हिमांशु चौधरी, नेपाल

पिता : सुर्गीय कामेश्वर
चौधरी, माता: श्रीमती चन्द्रारती
चौधरी, जन्म: रि स २०२०/७/३,
नहान, सिवहा, शिक्षा:
स्नातकोत्तर(नेपाली), पेशा:
पत्रकारिता (सम्प्रति : वाशिष्ठय
समाचार समिति), प्रति : की
भाव सार्हु ? (मैथिली करिता
संग्रह), रिगत दू दशकसँ नेपाली
आ मैथिली लेखन तथा
अभियानमे निवृत्तव फियाशीन आ
रिभिन्न संघ संस्थासँ आरिष्ण ।

সন্কাৰাৰাশ মেহতা

অনুৰাশ্বৰ পাথেয়

ৰাজেন্দ্ৰ না, ধন্যা

অশোক কুমাৰ মেহতা

ধৰ্মেন্দ্ৰ ৰিছৱন, সিৰহা, নেপাল 1967-

ধীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ না

বস্তু তক্ৰিত জিনগী, এক সৃষ্টি, এক কৰিতা, এক সময়ক ৰীত, ধূখনাএন খাঙ্গতি সন্ত (মৈথিলী কৰিতা সঁগ্ৰহ), জুমবকা উক্ৰেষ্ঠ, নাঠকলক, গোনুমাৰা কখালক (মৈথিলীসঁ নেপালী খনুৱাদ), মৈথিলীক কক্ষা 1 সঁ 5 খা ৰীন-সাহিব সঁদৰ্ভক তীনঠা পোখীক সন-লৈখক। পত্ৰকাৰিতাক মুন সিদ্ধাত (মৈথিলী, প্ৰেসমে), দনিত বিপোৰ্ঠিগ য়েনুখন (নেপালী, প্ৰেসমে)।

নিমিষ না, নেপাল

গৌবীনাথ (অননকান্ত)

"অন্তিকা"ক সম্পাদন।

শ্ৰীধৰম

কখাকাব, সমালোচক

বমণ কুমাৰ সিংহ
১৯৬৯-

"ফ্ৰেব সঁ হৰিয়ব",
"দঃ স্পলক ৰীদ" (কৰিতা

অন্তাব খানম

"পৰিচয় ৰলিত শিদ্ধ"
(কৰিতা সঁগ্ৰহ)
প্ৰকাশিত।

ডাঃ ৰিজয়েন্দ্ৰ
না ১৯৬৪-

संग्रह), "हमब पसाब संसाव साव" (ननित निरंन), "तिबपेडन" (आनोचना), "डडि जेो रे सुग्गा" (बाजसुानीसँ मेथिनी अन्नराद) प्रकाशित ।

अजित खजाद

"पेन ड्रागर मे पुथरी" जेन साहिन अकादमी प्रबन्काव ।

रिद्धी नाथ
बाय 'अमाव'

'मेथिन भैया कक रिचाव' प्रकाशित ।

"मेथिनी बाकवण ओ बचना", "मेथिनी भाषा रिज्ञान" प्रकाशित ।

किशन कारीगब

"किड्ड हुवा गेन हमबा" प्रकाशित ।

रुमा मजोड
कथुप

रिदनेत
समय (मेथिनी
नघु कथा संग्रह)

रिनोद मिश्र

डॉ. रिनोद मिश्र सम्प्रति
आज्ञा आज्ञा ठी
कडकी, उतुवाखडमे
अंग्रेजी पठनेत छथि आ
हिनक बचन आ अंग्रेजी आ
हिंदी मे प्रकाशित भेन
छन्हि । अहि रस्य हिनक
करिता संग्रह Silent
Steps and Other
Poems प्रकाशित भेन
छन्हि । एकव अतिविज्ञा
अंग्रेजीमे आनोचनाक
स्केब्रमे आठ ठी पोथी
संपादित केले छथि ।
हिनक
पोथी Communication
Skills for
Engineers and
Scientists रिदनेत
अज्ञानियविग संस्थानमे पाठ
पुस्तक रूपमे पठनेत
जागत अछि ।

आनन्द रुमा 1977-

जन्म स्थान: मेरठ, संसावपुव; पिता
स. अन्तयकारत ना, माता श्रीमती
अन्तकानी देरी, प्रकाशिन- "धवागत नरकी
कनियार्क नहास", "हठात् परिवर्तन",
"रिदनेत समाज", "ठाकाक मोन", "कनह"
(पाँचू मेथिनी नाँक) प्रकाशित । रिदेत
सम्पादकक समानात्तव साहिन अकादमी
प्रबन्काव २०११ हरा प्रबन्काव- आनन्द
रुमा ना (कनह, नाँक)

रनदेरीपुत्र भरनाथ
, नाईककाव

चन्द्रशे

बाम सेरक सिंह

श्रीधर दूर्गनिन्द ना,
नेपाल

उदयनाथ ना "खशोक"

कपिनेश्वर बाडत

उनहन (रिहनि - नमू कथा संग्रह) प्रकाशित
।

कपिनेश्वर साह

डॉ. शिशु कुमार सिंह

जन्म: 18 अश्विन 1965 सहबसा
जिनाक महिषी प्रखडक नख्खार
गाममे । आर्वाभिक
शिक्षा, गामहिसँ, आ.ग.ए., बी.ए.
(मैथिली
सम्मान) एम.ए. मैथिली (स्वर्णपदक
प्राप्त) तिनका माँमी भागनपुव
रिश्निरिद्यालय, भागनपुव, रिहाव
सँ । BET [रिहाव पात्रता
परीक्षा (NET क समतुना) राख्याता
हेतु उत्तीर्ण, 1995] मैथिली
नाटकक सामाजिक रिर्तुन रिसय
पुव पी-एच.डी. वर्ष 2008, तिनका
माँ. भा.रिश्निरिद्यालय, भागनपुव, रिहाव
सँ । मैथिलीक कतेक प्रतिष्ठित
पत्र-पत्रिका सभमे
करिता, कथा, निर्रर आदि समय-
समय पुव प्रकाशित । रतमानमे
शिक्षिक सनाहकाव (मैथिली) बास्त्रीय
अनुवाद मिशन, केन्द्रीय भावतीय
भाषा संस्थान, मैसूर-6 मे
कार्यरित ।

प्रद्युम्न यादव, नेपाल

মহাকাবুৰ ঠাকুৰ

ৰিচেম্ৰিব চা, নিৰ্মলী

"নিৰংক-নিৰুঞ্জ" প্ৰকাশিত।

ধীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ, নিৰ্মলী

চন্দ্ৰশেখৰ কামতি
1959 -

মৈথিলী কবি। শি ক্ষা-
এম.এ.
(বাজনীতি শাস্ত্ৰ), পি তা-
স. যোগেন্দ্ৰ কামতি, গায়-
পোস্ট- কবি যন, ভাষা-
গন্যাস
নগৰ, থানা- রোসডা, জি
না- সমসতীপুৰ, ঠি হাব।
সংগতি প্ৰখণ্ড সহকাৰি তা
প্ৰসাব পদাধি কবি
(ৰেণীপষ্টী)।

নন্দ বিনাসম বায়

"ভবদূতিয়া", "ছটিক
ডানা", "হমব
চাকধাম" প্ৰকাশিত।

ৰিনয় ভূষণ

উজবা পবৰাক খোজ (কৰিতা সংগ্ৰহ)

স্বধাকৰ চা, মহো
ভুবী, নেপাল

সংগীত শিল্পী সঙ্কলন বাণেশ্বৰ
মচন।

সদৰে খানম "গৌহৰ"

গায়- পুৰসোনিয়া, ভাষা-
জয়নগৰ, জিনা মধুৰী।

ডা. সুরন কিশোৰ মিশ্ৰ "
সুরনেশি"

মৈথিলী কথা সংগ্ৰহ- গৌৰবভূতা।

दिनकर कुमार

"पुरोहित मेथिन"क
सम्पादन ।

डॉ. रिनय रिशिराज

बामदेर प्रसाद मण्डन नाक
दाब

मेथिलीक भिखारी ठाकुरक नामसँ प्रसिद्ध
मेथिलीक पहिल जनकरि बामदेर प्रसाद
मण्डन **नाकदाब** ।

"हमबा रिम जगत सूना डै" आ "गीताङ्गलि
माहू" प्रकाशित ।

उमेशी पासरान

"रहित बस" प्रकाशित ।

ओम प्रकाशि ना

घोषवडीहा (मधुबनी) ।

"कियो बुमि ले सकन हमबा" (गजन, करौंग आ क
ता संग्रह) प्रकाशित ।

जगदानन्द ना मनु

नहीं या बुकैए हमब घवाड़ पीब (गजन संग्रह),
तोहब कतेक बंग (रिहनि कथा संग्रह),
चोनहा- (बौन उपन्यास), राथा- (करिता-
गीत संग्रह) ।

खड्डनान शास्त्री

डॉ. खमोन बाय

नन्द कुमार मिश्र नन्द

डॉ. नन्द कुमार
मिश्र

शिर कुमार प्रसाद

खुरशुदबीश्रिब (१९३३-
)

दिनीप कुमार मा

डा. तावाकान्त मा

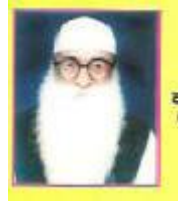

खमबकान्त, नेपाल

अनुबन्धु मा

करिनपुर, दवभंगा। रान
कथा संग्रह "पिनपिनहा
गाड" (2010) प्रकाशित।

कमन्धव दास

"मैथिल कर्प कायस्थक
गोत्र, प्रब, मून आ
रैरातिक सम्वन्ध" पोथी
प्रकाशित।

श्रीकान्त मन्डल, मैथिनी बंगम
च

रौचन ठाकुर

गाम: चलौवागंज, मधुवनी।
प्रकाशित प्रति: रौचनीक
अपमान आ छीनवदेरी
(नाटक), राप भेल पित्री
आ अथिकार
(नाटक), बिसरासयात
(नाटक), डूँच-नीच
(नाटक), लोँट
(नाटक); एक दर्जनसँ रेशी
नाटक प्रकाशिनक
प्रतीक्षामे।

गंगा मा

मैथिनी बंगमडन कोकिन
मंच, कोनकता।
कोनकता आ गाम
पञ्चाविडीह ठेनमे
मैथिनी बंगमच निर्देशन।

नरौनाबायण मिश्र 1955-

पिता-श्री गोरिन्द मिश्र, माता- श्रीमति
अहूना देरी।
गाम- कुशमोन, पौ. नागदह-
रौनागन, भाया-अरेहहाट, जिना-
मधुवनी। मैथिनी बंगमचसँ
सम्वन्ध "कोकिन मंच" संस्थाक माध्यमसँ।

কমনেশি ফুৰাৰ দা
স, বংগমঁচ কনাকাৰ

কিশৌৰ কেশিৰ, মৈথিনী বংগমঁচ

ফুৰাৰ গগন, মৈথিনী বংগমঁচ

খশৌক দত্ত, জন
কপুব

মদন ঠাকুৰ

চৰ্চিত বংগকৰ্মী, জনকপুবক
চৰ্চিত সন্ধ্যা মিথিনা
নাট্যকনা পৰিষদক
সংস্থাপক । তিন দশকসঁ
ৱেসী সময়সঁ বংগক্ষেত্ৰমে
সক্ৰিয় । কবীৰ ২০০৪০
গোষ্ঠ মঁচীয নাট্যকক সযো
প্ৰস্তুতি , ২০০২৩. গোষ্ঠ
মহুক নাট্যকক হজাবসঁ
ৱেসী প্ৰদৰ্শনমে খলিনয
। ২০ গোষ্ঠ ঠেঁনী-সঁবিযন
আ আৰা দৰ্জন মৈথিনী
ফীচৰ ফিল্মমে খলিনয
। পুবস্কাৰ: সপ্তম
খলতবৰ্ষিত্ৰিয় মহো৩সৰমে
সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ খলিনেতা ২০৪৯
ৱি.স., ক্ষেত্ৰীয় প্ৰতিভা
পুবস্কাৰ (নেপান
সবকাৰ) ২০৩২ ৱি.স. ।

খলয ফুৰাৰ যাদৱ, মৈথিনী
বংগমঁচ

খশুতোষ যাদৱ খ
ভিত্ত

প্ৰদ্যু ফুৰাৰ কথপ 1949 -

জন্ম ১৩. সিতপ্তৰ ১৯৪৯ ঙ্গ. ।
পিতা- কৰি-উপন্যাসকাৰ স্ন. গন্দনাৰাযণ
নান "সঁৱনিয়া" । জনৱৰী ১৯৩৩. ঙ্গ. মে
নেনা সন্ত নেন "নাগঠ স্কুল", ১৯৫১
ঙ্গ. মে "কনা খাধাবিত জীৱন আ শিক্ষণ
পক্ষতি"ক প্ৰৱৰ্তন আ তকৰ কাযল্লিযন নেন
শিৱা কথপ আ শিশিৱানাক

ননিত ফুৰাৰ

सहयोगसँग "भावती विकास संस्था"क
स्थापना । बचना: शिशिरानाक
संग "मेघदूत" आ "गीत-गौरिन्द"क
मैथिनी खनुवाद, माड-भात, मिथिना चित्र-
शिक्षा, भाग-१, मिथिना चित्र-कोव, भाग-
३ ।

रंठेही ना, मिथिना
चित्रकना

श्ररीण रुमाव ठाकुर

जन्म तिथि -31 दिसम्बर 1977; जन्म स्थान -
कन्हौनी, सकवी, मधुवनी; शिक्षा- सूर्य नावायण
हाइ
स्कूल - नवपतिनगर, री. एस. सी - मेमोबिखन
कालेज - दवर्तगा, डिप्लामा गन फेशन
डिजाइन (नेशनल अस्ट्रिट्यूट अफ फेशन
डिजाइन - नयी दिल्ली), चित्रकना आओव फेशन
पुर्वनिमानमे विशेष योग्यता, निराम
स्थान- दिल्ली, अडिया; पिता- श्री सन् नावायण
ठाकुर, सकवी - कन्हौनी; माता- श्रीमती मानती
ठाकुर, सकवी - कन्हौनी । र्त्तमानमे अपन
एकपोस्ट रिजन्स एस्टेट) क नामसँ
शुकथात, पुर्वमे प्राडकट डेरनोस्पष्ट आओव मर्ठक
कपमे कार्यबत ।

नाना पंडित, मिथिना मूर्तिक
ना

बाजेन्द्र पंडित,
मिथिना मूर्तिकना

गिरीश चन्द्र नान

नरेन्द्र रुमाव ना, पत्रकाव

चन्द्र किशोब नान,
पत्रकाव, नेपाल

उपेन्द्र भगत नागरंशी, नेपाल

सहक नाटक ।

बमेशि बंजन, पवराहा, नेपाल
न 1966 -

पवराहा, नेपालमे जन्म । नेपालीय कथा-
जगतक नरीन रुदा सम्मानित नाम ।

बिनीत ठाकुर

"बाँकी अछि तन्मव दूधक कर्ज" प्रकाशित ।

सुजित कुमार भट्टा, नेपाल

जिन्दो (नेघुकथा संग्रह), चिड्डो (नेघुकथा-संग्रह), विपोठैव डायरी (विपोतर्ज), गन्न (नेघु कथा संग्रह), खजूबीरानी (नेघु कथा संग्रह), कोगनी घुबि आँउ (बौन नेघु-बिहनि कथा संग्रह), दूधमती- (सम्पादन- नेपाली आ मेथिलीमे) ।

सरोज थिनाङ्गी

नेपालक पहिल मेथिली रेडियो नाटक संचालक

देराश रसे

जन्म- तुनापट्टी, सुपौल ।
मास कम्युनिकेशनमे एम.ए., हिन्दी, अंग्रेजी आ मेथिलीक रिभिन्न पत्र-पत्रिकाके
कथा, नेघुकथा, रिज्ञान-कथा, चित्र-कथा, कर्तुन, चित्र-प्रलेनिका गलादिक प्रकाशिन । विशेषः गुजवात बाजा शाना पाठ्य-पुस्तक मडन द्वावा आठम कक्षाक नेन रिज्ञान कथा **जग** प्रकाशित (2004 ज.), नताशीः मेथिलीक पहिल-चित्र-श्रुथना (कामिन्ना) प्रकाशित ।

संतोष मिश्र, नेपाल

पोसपत (नेघुकथा-संग्रह), उदास मोन (नेघुकथा-संग्रह), एना-किए (करिता-संग्रह), अएना (संपादन- करिता-संग्रह) ।

सुनीन कुमार मल्लिक, गायक, जनकपुर, नेपाल 1968-

मेथिलीक गायक-संगीतकारक रूपमे प्रसिद्ध छथि । मेथिली भाषाक गीतसभमे मोनिक तथा सार्थक संगीतक सृजनमे हिनक सक्रियता प्रशंसनीय छनि । सुनीनक गायन तथा संगीतमे कैसेट एनरमस सभ सेहो बाँहव भेल अछि । नेथनदिस हिनक सक्रियता परिवर्णामेक रूपमे कम बहितिहूँ गुणामेक दृष्टिहूँ हृदयस्पर्शी मानन जागत अछि । पेशासँ रिज्ञान-शिक्षक छथि ।

धीरेन्द्र प्रेमर्षि, सि
वहा, नेपाल 196
7 -

रि.सं.२०२४ सान भाद्र १५
गते सिवहा जिल्ला
गोरिन्द्रपुर-१, रंजिपुर गाममे
जन्म लेनिहा प्रेमर्षि पूर्ण
नाम धीरेन्द्र ना
डियनि । कान्तिपुरसँ लेला
मिथिला कार्यक्रम प्रस्तुत कर्ता
जेष्ठ १ कपा-धीरेन्द्रक
धीरेन्द्रक खराज गामक रंजा-
रंजा चिन्हित
खडि । पन्नर मेथिली
साहित्यिक पत्रिका
खा समाज मेथिली
सामाजिक पत्रिकाक सम्पादन ।

वरौन्द नावायण मिश्र

पिताक नाम: स्वर्गीय सूर्य नावायण मिश्र, माताक नाम: स्व
र्गीया दयाकाशी देवी, पैतृक ग्राम: थडेव जीह, मातृ
क: सिन्धुवा डाहा । बृति: योजना आयोगक उप स
चिव, दिल्लीमे स्लेशन मेट्रोपॉलिटन मजिस्ट्रेट । आर
सेवा निरुत्त । शिक्षा: चन्द्रधारी मिथिला महारिद्यालय
सँ बी.एस-
सी. भौतिकी रिडानमे प्रतिया: दिल्ली विश्वविद्यालयसँ
रिधि स्नातक । प्रकाशित ग्रंथ: मेथिली:-

१. **भोवसँ साँम धवि** (आमे कथा), २.
श्रसंगरश (निबंध), ३.
स्वप्न एतहि खडि (यात्रा श्रसंग), ४.
ह्रसाद (कथा संग्रह) ३.
नमस्तुत (उपन्यास) ३. रिबिध श्रसंग (निबंध) १.म
हवाज (मेथिली उपन्यास)
+.नजकोठेव (मेथिली उपन्यास)
.१.सीमाक ओहि पाव (मेथिली उपन्यास) १०.समाधान(निबंध
संग्रह) ११.मातृभूमि(उपन्यास) १२.स्वप्नलोक(उपन्यास) १
३.शिक्षाद(उपन्यास) ।

ह्रमाव भास्कर

खमरेन्द्र यादर, ने
पान

खामोद ह्रमाव
ना १९७५-२०२१

रिस्त्रक
पथाव (करिता
संग्रह) प्रकाशित

मनोज ह्रमाव
मन्डन

प्रसिद्ध करि ।
गद्य बचना
सेहो ।

वरि भूषण
पाठक

बिहसन (नाटक),
रिदेह:सदेह २९
(वरि भूषण
पाठक आ डा.
कैनाशि ह्रमाव

संदीप ह्रमाव साहनी

"रेशाखमे दानपव" प्रकाशित, ए
पोथीमे मेथिलीक पठिन दनि
आमेकथा संकनित लेन ।

डा. जियाउब
बहमान जाह्नवी

सम्प्रति स्नातकोत्तर हिन्दी
रिभाग, मिर्जा गानिर
कानेज, गया ।

मिश्रि- अंक १-
३३.० सँ),
रिदेहःसदेह २१
(गजेन्द्र ठाकुर
आ बरि भूषण
पाठकक आन
भाषासँ अनूदित
गद्य आ पद्य-
अंक १-३३.० सँ)

बघुनाथ मिश्रिया

प्रदीप प्रसाद

अनुराग जी

मोकाम दिस
(रौहनि कथा
संग्रह), प्रतीक
(रिहनि कथा
संग्रह), माँस
आंगनमे
कतिआएन छी
(मैथिनी गजन
संग्रह), हम
प्रच्छेद छी
(साम्झाकोब),
तीन ठाँ रौन
नाटक (मैथिनी
रौन साहित्य),
खूबबूछी (मैथिनी
रौन करिता-
रौन साहित्य),
घाह (हागकू-
ठँका संग्रह)

बाम चन्द्र बाय

सपना
साकाव (कथा
संग्रह) प्रकाशित ।

रिनीत उपेन

हम प्रुष्टेत छी
(करिता संग्रह),
बेहन पब बग्घू
- काशीनाथ
सिंहक हिन्दी
उपन्यासक मैथिली
खनुवाद,
मन्त्रद्वयश्रीश्री-
नेखक
हविर्शकवशीरासुर
"शिनभ" (हिन्दीसँ
मैथिली खनुवाद),
मोहनदास- उदय
प्रकाशिक हिन्दी
उपन्यासक मैथिली
खनुवाद

आचार्य बामानन्द
मण्डल

सामाजिक चिंतक
सीतामठ ी.सेरानिवृत्त
प्रधानाध्यापक, माता-चन्द्र
देवी, पिता-शुभाजेश्वर
मंडल, पत्नी-प्रमिला देवी,
जन्म तिथि-०५ जनवर
१९३० योग्यता- एम-
एससी (बसायन शास्त्र), एम
ए (हिन्दी)। कवि-
साहित्यिक, मैथिली-हिन्दी
करिता -कहानी लेखन आ
आलेख। प्रकाशित पौथी
- मैथिली करिता संग्रह
भासा के न रूठियो।
२०२२ प्रकाशित बचना -
समिया करिता संग्रह
पौथी - जनक नंदिनी
जानकी आ शौर्य गान।
२०२२ पत्रिका -मिथिला
समाज, घब -रौतब आ
अपूर्वा (मैसाम)। अखबार
-दैनिक मैथिल
पुनर्जागृषण प्रकाश।
सामाजिक-सामाजिक
चिंतन, दायिद्र- पूर्ब जिना
प्रतिनिधि, प्राथमिक शिक्षक
सम, डूमवा,
सीतामठ ी। स्थायी
पता- ग्राम-पिपवा
रिशनपुर थाना-पविहार
जिना-सीतामठ ी। रउमान
पता-पिपवा
सदन,रुबनियाचक राड-०४
सीतामठ ी पोस्ट-
चकमहिरा जिना-सीतामठ ी
बाजा-रिहार पिन-
843302

पं रॉन
गोरिन्द 'आर्य'

नानदेर कामत

पं केनाशि हमाव
मिश्र

घबक
नाम- गोरिन्द
यादर । रर्ण-
प्रकवण-
भाय (आधुनिक
मेथिनी
र्याकवण) प्रकाशित
।

बामधुञ्ज पवार्थी

"दू पठवीक रीच",
"प्रतिकाव एखन
रौकी अड्डि" करिता
संग्रह प्रकाशित ।
दनित लेखन नेन
प्रसिद्ध ।

चन्द्रमणि

दिरा दृष्टि (निर्द्व-
प्रर्द्व-
समानोचना) प्रकाशित ।

नारायण यादर

सन्धता-
धुवमेता (अमृत
परक अरसव पव
स्वतंत्रता सेनानी
लोकनिक
स्ववण) प्रकाशित ।

स्व. हेमकान्त मा, गायक

समाजशास्त्री- मानर
रिज्ञानी । कथा
करिता आ मानर
रैज्ञानिक आनेख
सभ प्रकाशित ।

उमेशे मंडन

निशुक्ती- करिता संग्रह, मिथिनाक संस्काव गी
त, रिध-रारहाव गीत आ गीतनाद (सकनन),
"मिथिनाक रनस्पति ग्लागड शौ मिथिनाक जी
र-
जत्रु ग्लागड शौ मिथिनाक जिनगी ग्लागड
शौ", सगव बाति दीप जवय- गतिहास, दध
-पानि हवक-
हवक (कथा एर पाल्दुनिपि जगदीश प्रसाद
मल्लन)-
(छाया एर सम्पादन- उमेशे मल्लन), हिन्दुस्तान
नी हसनमान गुव हिन्दुस्तानियत - मूल हिन्दी
लेख- गीतेशे शर्मा, मेथिनी अन्नराद- उमे
शे मल्लन ।

हवनीधव, मेथिनी फिल्म नि
देशिक

হুঁজ় ঝিহাবী, মেথি
নী গায়ক

জিতেন্দ্র সহযোগী

বামরৌঁ ন্না, গায়ক

উদিতনাবাষণ ফিল্ম গায়ক

ঝি.পি.উদাসী

প্রকাশী ন্না, ফিল্ম নির্দেশীক

কার্তি খাজাদ ফি
কেঠ

শ্রীবাম ন্না শিতবঁজ

খভিষেক ন্না গোল্ফ

খশোক ক্হমাব 19
81 -

সাধাবণ কাষ্ট্রকাবক পবিরাবমে
সমস্তীপুব জিনাক মোখিযাবপুব
সখনানী গামমে জনমন
খশোক ক্হমাব কহিযো স্কুন
নহি গেনাহ। দিনমে পচাস
ঠাকাক কমেনিহাব দিল্লীক একঠা
গোল্ফ বনরঁক এহি
কৈডীকৈ 1994 ঙ. মে
চৌবিক মিখ্যারোপ নগা কএ
গোল্ফ কোর্সসঁ রাহব কএ দেন
গেন। রেহ কৈডী দস সানক
ভীতব ভাবতক নম্বব এক
গোল্ফব বঁলি গেন।

বাজেশী বঁজন, মেথিনী ফ্লেডোবা
প্রাজেবঁঠ

সঁজয ন্না

স্বনতানগঁজ, ভাগনপুব।
মোঠোরোনাক সী.ঙ.ও.।

रिन्दश्रिव पाठक

बाजकमन ना, खंखेजी लेखक, पत्रकार

हिनकव खंखेजी उपन्यास "द रून् रेंडमप्रेड", "गफ यू खाव खंखेजेड अफ हागडेस" आ "हायवप्रूफ" प्रकाशित छन्हि । "द रून् रेंडमप्रेड" (१९९९)पव हुनका "कामनरेथे बागठम प्रागज हाव रेंसुट हसुट बुक- यूरेशिया" भेटन छन्हि । बाजकमन ना श्री हनीश्रिव ना आ श्रीमती वंजना नाक पुत्र छथि, "आग.आग.टी.खडगपुव"सँ री.ठेक.छथि, आ आग कालि दिग्रीमे बह छथि, जतए ओ "गन्डियन एक्स्प्रेस" मे एडिटर छथि ।

मानस रिहारी बर्म, रैत्रानिक

हशीश्रिव नाथ 'रेणु' मिथिना बने 19 21-1977

बामधावी सिंह 'दिनकव' मिथिना बने 1908-1974

बामबृष्ण रैनीप्रवी 1899-1967

डॉ. हविरंश तवण 1927-2009

जन्म 21 जून 1927 ज.। गाम- चकसनेम, पो. - पठेवी, जिना- समस्तीपुर। तीन दर्जन सँ रेशी हिन्दी पोथी जाहिमे कारा-कथा-श्रवण सम्मिलित छन्हि ।

हवशंकव श्रीरासुवर "शिनभ" 1934-

स्व. जनार्दन प्रसाद ना 'द्विज'

हिन्दीक साहित्यकार ।

वामेश्वर प्रेम
हिन्दीक नाटककार ।

डॉ. नरन किशोर दास "नरन"

मोहनानन्द मा 1955-

वामात्रा शशिधर

गणेशि चंन १९३०-
२०११

डॉ. खमबेन्द

गोरेनान मनीषी

फन्दन खमिताभ

शिल्पा खगेही

जन्म + जनरवी
१९४१, प्रकाशित
प्रति:उमराधन डीह (कथा-
कार) १९९४, सतजा (कथा
संग्रह)१९९९, तेसवी
रेविखा (कथा
कार)२००३, रज्जिका उद
विभास २००१

पौद्दार वामरताव
खरुण १९२३-
१९९९

मजहब गमाम १९३०-
२०१२

खरुण प्रकाशि १९४४-
२०१२

अशुमन पाल्दय

तिवहता युनीकोडक
खारेदनकर्ता ।

दिनेश कुमार मिश्र

मिथिनाक रौह क एक्स्पर्ट ।
मिथिनाक मोठा-मोठी सभ
धावपव कितारै प्रकाशित ।
उत्तर बिहार की राखा
कथा (१९९०), कोसी- उत्र
क्रेद से सजा-ए-मोत
तक (१९९२) रीदिनी महानदा
(१९९४), रोया पेड रीवून
का- रौह निर्यत्रा का
बहुम्य (२०००), रौगारत पव
मजरुव मिथिना की कयना
नदी (२००४), सुतली नदी
उव तकलीकी माड- हूक
(२००३), . दूग पाठन के
रौच मे- कोसी नदी की
कहानी (२००३) तथा रौगमती
की सल्लति (२०१०) ।

ओमप्रकाश भावती १९७५-

कोसी नदीक लोक सांस्कृतिक अध्यायन - नदि
याँ गाती है, बिहार के पारम्परिक नाट्य आ
मैथिलीक लोक नाट्य प्रकाशित

रिदेही सीता

यात्ररकेक पनी मैत्रेयी

यात्ररकेकक दू ठा पनी डनखिह
पहिन काशयनी आ दोसव मैत्रेयी ।
मैत्रेयी ब्रह्मरादिनी डनीह ।
काशयनीस दुनका तीलठा पुत्र
डनखिह- चन्द्रकात्रा, महामेघ आ
रिजय ।

मोतीदास

मिथिनाक बजक (धोरि)
जातिक लोकदेरता

रिहना

चसानगवक रिहना ।

गांगो देरी

मिथिनाक मनाह जातिक
लोकदेरता । गांगोदेरीक
भगतता खखनो मिथिनाक

बेशमा, कुसुमा, हुमा

মনাহ লোকনিমে প্রচলিত
থন্ডি ।

মোবংগক মোতীসায়
ব

বিন্দ্যারাসিনী দেৱী মেথিনী নোকগী
ত 1920-2006

কামেশ্বৰী দেৱী 1922 -

মধুৱনী জিনাক নৱানী গায়ক । জন্ম
১৯২২ গ্ৰ. মে খপন মালুক নাহবমে
ভেননি । পতি প মদনমোহন স্মা ।
বৰৌনীৱাসী শ্ৰমিক তান্ত্ৰিক পন্ডি
কেশৱ মিশ্ৰ হিনক পিতা ডুনথিন ।
"মিথিনা সংস্কাৰ গীত" পোখী ।

হুস্মনতা কৰ্ণ

খশিমা সিংহ 1924 -

সম্বাধিকা, খবুৱাদিকা, সম্পাদিকা
। প্ৰকাশন: মেথিনী
নোকগীত, বসৱেশ্বৰ (খবু.), শিশু
খেন গীত খাদি । নেভী
ব্ৰেব্ৰৌন কানেজ, কনকভামে
পূৰ্ব প্ৰাধ্যাপিকা ।

নিনী বে 1933 -

জন্ম: ২৩ জনৱৰী, ১৯৩৩, পিতা: ভীমনাথ
মিশ্ৰ, পতি: ডা. এচ. এন. বে, দুৰ্গগিজ, মেথিনীক
বিশিষ্ট, কথাকাব এৰ উপন্যাসকাব ।
মৰীচিকা উপন্যাসপৰ সাহিত্ৰ খকাদেমীক
১৯৫২ গ্ৰ. মে পুৰস্কাৰ । মেথিনীমে
নগভগ দু সয় কথা খা পাঁচ ঠা উপন্যাস
প্ৰকাশিত । বিপুন ৰাঁন সাহিত্যক সূজন ।
খনক ভাৰতীয় ভাষামে কথাক খবুৱাদ-
প্ৰকাশিত । পতিন প্ৰবোধ সন্মান 2004 সঁ
সন্মানিত ।

চিত্ৰলেখা দেৱী 19
35 -

মোহিনী স্মা 1937 -

ডা. সাৱিত্ৰী স্মা

करिता देरी 1942 -

प्रयिना मा

शिक्षि स्वमन 1942 -

जन्म 15 सितम्बर 1942, कासिमपुर, सहवसा, रिहाव, प्रकाशित प्रति, ♦७ प्रतीकित, पबछाङ्ग धृष्टती, स्वनगते पसोने, पसोने के बिस्त, मौसम ह्था करीव, समय चेतारनी नही देता, तप रेहे कचनाव, भीतव-भीतव खाग, मेघ गन्दनीन (मैथिली गीत संग्रह), शोध प्रबंध: मधुरगीय चेतना गुं व हिन्दी का आधुनिक कारा, उपन्यास: जन मुका हिवन। सम्मान: साहित्य सेरा सम्मान, करि बने सम्मान, महादेरी रमा सम्मान। अध्यापन कार्य।

प्रभारती मा 1945-1999

स्र. अनावानी सिंह 1945 - 1993

अनावानी सिंह: जन्म 1 जूनाङ्ग, 1945, निधन : 13 जून, 1993, पिता : प्रा. प्रबोध नावायण सिंह सम्पादिका : मिथिला दर्शन, विशेष अध्यायन : मैथिली, हिन्दी, रंगना, अष्टोत्तरी, भाषा रिज्ञान एर लोक साहित्य। प्रकाशित प्रति : सनोमा (आस्कर रागन्डक फ्रेच नाटकक अन्वराद 1965), प्रेम एक करिता (1968) रंगना नाटकक अन्वराद, विषय (1968) रंगना नाटकक अन्वराद, बिन्दती (1972), स्वरचित: मैथिली करिता संग्रह (1973), हिन्दी संग्रह।

उष्काकिषण खान 1945 -

जन्म: २४ अक्टूबर १९४३, कथा एर उपन्यास लेखनमे प्रख्यात। मैथिली तथा हिन्दी दूनू भाषाक चर्चित लेखिका। प्रकाशित प्रति: अन्नवित प्रश्न, दूरकित, हसीना मर्जा न, भायती (उपन्यास)। २०१०-श्रीमति उष्काकिषण खान (भायती, उपन्यास) लेन साहित्य अकादेमी पुरस्कार- मैथिली।

रीणा ठाकुर 1954 -

ज्ञानसुधा मिश्र

नीबजा रेणु 1945

—

जन्म: ११ अक्टूबर
१९४३, नाम: कामाख्या
देवी, उपनाम: नीबजा रेणु, जन्म
स्थान: नरठेन, सविसरपारी
। शिक्षा: बी.ए. (खानसी)
एम.ए., पी-एच.डी., गृहिणी
। प्रकाशित बचना : ओसकण
(करिता मि.मि., १९७०) लेखन
पत्र पावित्रारिक, सांस्कृतिक
पब्लिकेशन प्रसार । मैथिली
कथा धारा साहित्य अकादेमी
नग्न दिवसीय स्नातकोत्तर
मैथिली कथाक पन्द्रह ठा
प्रतिनिधि कथाक सम्पादन
। सृजन धार पियासन कथा
संग्रह, अगत स्फुल्ल ले करिता
संग्रह, अतसुवा कथा
संग्रह, प्रतिष्ठित हिन्दी कथा
संग्रह, १९७० सँ आगधरि संग्रह
अधिक
कथा, करिता, शोधनिरन्ध्र, ननि
तनिरन्ध्र, आदि अनेक पत्र-
पत्रिका तथा अन्तर्द्वन्द्वमे
प्रकाशित । मैथिलीक
अतिविज्ञ किञ्च बचना हिन्दी
तथा अंग्रेजीमे
सेहो । २००३- नीबजा
रेणु (अतसुवा, कथा)नेन
साहित्य अकादेमी पुरस्कार ।

जन्म- भरानीपुर, पन्डीन (मधुवनी) ।
पिता श्री श्रीमोहन ठाकुर ।
प्रकाशित छति: मैथिली बामकारक
पत्रपत्रा, अतिहास-
दर्पण (समीक्षा), रिद्यापतिक
उसे (समारोचना), भावती (उपन्यास)

भावतक उच्चतम
ग्यायनयक चाबिम महिना
ग्यायारीशे आ पहिन
मैथिलानी ।

जस्रिष्ठिस मृदुना मिश्र

रीणा कर्ण 1946 -

जन्म 3 नरव्वर 1946, गाम- पठेरी, पो. पचगछिया,
जिला- महबसा । सदस्य, मैथिली साहित्य अकादेमी
पवामर्शदात्र समिति 1987-1993, सदस्य, भाषा
पवामर्शदात्र समिति (मैथिली), भावतीय त्रजनपीठ ।
अरकाशिशोभु रिश्वरिद्यालय आचार्य आ अर्धसक, मैथिली
रिभाग, पठेना रिश्वरिद्यालय । **प्रकाशित**
छति- अज्ञाना, भावनाक अस्तिपत्र (मैथिली कारा
संग्रह), शिखनाद, तुन्धमेर समर्पये, अन्धरन्ध्र (हिन्दी
कारा संग्रह) । **प्रकाश:** सपुपदी (मैथिली निरन्ध्र
संग्रह), चाबिब्रिक पुग्नभूमिमे मैथिलीक अस्मिन्
उपन्यास, मैथिली-उपन्यासक कथा किञ्च कहैत
अछि (मैथिली आलोचना); जिन्दगीनामा (हिन्दी कारा
संग्रह), फमशी: (हिन्दी आलोचना) ।

शैलानिका रमा 1943 -

जन्म: ९ अगस्त, १९४३, जन्म स्थान : रंगानी
ठेना, भागनपुर । शिक्षा: एम., पी-एच.डी.
(पठेना रिश्वरिद्यालय), ए. एन. कारेज, पठेना
मे हिन्दीक प्राध्यापिका पदसँ सेवानिरुद्ध ।
नारी मनक अन्धिरैके खोनि: ककण बससँ भवन
अधिकतव बचना । प्रकाशित बचना: महरेत
नोव, रिजुकेत ठोव; रिश्वरन्ध्रा (करिता
संग्रह), स्मृति रेखा (संस्मरण संग्रह), एकठा
आकाशि (नमूकथा संग्रह), यायारवी (यात्रा-
वृत्तान्त), भाराङ्गनि (कारा-अंगीत) , किञ्च-
किञ्च
जीवन (आमेकथापत्र साहित्य अकादेमी पुरस्कार
व) । अर्थहाग (नमूकथा संग्रह) आख-
आख प्रीत, नागर्हास (उपन्यास) । २००४
अ. - डा. श्रीमती शैलानिका
रमा, पठेना; यात्री-चेतना पुरस्कार ।

नीता न्या 1953-

जन्म : २९-०९-
१९३३, रारसाय: प्राधापिका ।
नेखन पव समाजक पवस्वरा
तथा आधुनिकताक संस्कार सँ
होगत रिमगतिक
श्रुतार । प्रकाशित ग्रन्थि :
हलबिद्ध, कथा संग्रह
१९५४, कथानरनीत
१९९०, सामाजिक अमन्ताष ओ
मैथिनी साहित्य शोध समीक्षा
। रिनाग मोसी (रान
नघकथा संग्रह) ।

आशा मिश्र 1950-

जन्म: ७-१-१९३० अ., प्रकाशित
कथा मे मैथिकीक संग हिन्दी
मे सेहो । सभसँ पैघ
रिजय मैथिनी कथा संग्रह ।

डॉ. सुनीति न्या

प्रेमनता मिश्र 'प्रे
म' 1948-

जन्मस्थान: बहिका, माता: श्रीमती
बृन्दा देवी, पिता: प. दीनानाथ
न्या, शिक्षा: एम.ए., बी.एड., प्रसिद्ध
अभिलेखी दू समयसँ रेशी
नाटकमे भाग लेनि
। उंगिया (नाटक) क
भूतपूर्व उपाध्याय, पत्रिकाक
सम्पादन, कथानेखन आदिमे
कृशर । ❖ अविपन ❖ आदि
खलेक संस्था द्वारा प्रबद्ध-
सन्मानित ।

डॉ. गन्दिवा न्या 1957

मेनका मल्लिक 1966-

नानपवी देवी

शिकंतना चौधरी

शिवदा सिन्हा मैथि
नी नोकगीत 195
3 -

गोदारबी दत्ता, मि
थिना चित्रकना

उषा रर्मा 1948 -

कमना चौधरी 1953 -

धृति- मैथिनीक रेशे-भूषा-असाधन
सम्बन्धी शिद्धारनी, प्रकाशनाधीन: रौंठे
रिनायन पानि (कथा संग्रह), पिया
मध्यास (करिता संग्रह), अशापूर्णा
देरीक रँगना नघ् उपग्यास **मन
मंजूषा**क मैथिनी खनुराद ।
श्रीजयन्तवपुवस प्रकाशित मैथिनी
साहित्यिक पत्रिका **स्वातीक** सम्पादन
(१९+४-+३.) ।

सीता देरी, मिथिना
चित्रकना

गंगा देरी
१९२+ - १९९१

मिथिना चित्रकना

सबस्नती चौधरी, जनकपुव

डॉ रन्दना मा

कशी हिन्दू रिश्वरिद्यालयमे
मदन मोहन मानरीय द्वारा
मैथिनी अध्यापन शुक लेन
श्रद्धा ओ रीदमे रन्द भन्
गेन । पुनः एकव
अध्यापन लेन उप-
कनपति बाकेश
भर्तनागवक कार्यकानमे

डॉ. खरुषा चौधरी

रिश्ता बानी 1959 -

मैथिनी क 3 साहित्य अकादमी
पुवस्काव रिजेता
लेखकक 4 पोर्ठ
कितारि "कग्यादान" (हेविमोहन
न्या), "बाजा पोखरे मे
कितनी मञ्जुषा" (प्रभास
रुमाव चाङ्धरी), "रिन ठेनव
की डायरी" र "पठास्केप"

मेथिनी अध्यायन केन्द्रक स्थापनाक २०२० मे घोषणा भेल, कना संकाय प्रकाशना. रिजय रंजित समन्वयक आ रमंत महिना महारिद्यालय बाजघाठक प्राध्यापक डॉ. रंजना ना के सह-समन्वयक रंजित गेल ।

ज्यासेना चन्द्रम 1963 -

जन्मतिथि: १३ दिसम्बर, १९७३, जन्मस्थान : मकखवा, सिधिया खुर्द, समस्तीपुर, पिता : श्री मार्कण्डेय शरमा, माता: श्रीमती सुशीला ना, अध्यापन । स्वपत्रिचित करियत्री, कथाकार । प्रकाशित प्रति: रौनसांग (करिता संग्रह), मिमिबकौना (कथासंग्रह) ।

यशोदा देवी, मिथिना चित्रकना

पन्ना ना

अनुभूति (नघकथा संग्रह) ।

स्वस्मिता पाठक 1962 -

जन्म: स्वपौन, रिहाव । पत्रिचित करिता संग्रह प्रकाशित । कथाराचक, कथासंग्रह प्रकाशनाधीन । बाजनीति शान्त्रमे एम.ए. । संगीत, पेटिंगमे बचि । मेथिलीक पोथी पत्रिका पत्र खलेक रेखाचित्र प्रकाशित । समकालीन जीवन, समय, आ तकर स्पंदनक करियत्री । खलेक भाषामे बचनक अनुवाद प्रकाशित ।

यशोदा देवी, मिथिना चित्रकना

स्वधा कर्ण

(निनी रे) हिन्दीमे अनुदित छन्हि । 2 गोष्ट नोककथाक पुस्तक "मिथिना की नोक कथा" र "गोनु ना के किस्म" । मेथिनी कथा संग्रह "थोहरस निकसत" ।

उर्मिला देवी, मिथिना चित्रकना

बमा ना, सम्पादक मिथिना दर्पण

नूतन दास

सम्पादिका, मिथिनांगन

बाधिका मा, थुंग्रे जी लेखिका

हनुकर थुंग्रेजी
उपन्यास "स्नान" आ "लेन्टर्न
आन देयव टार्म" आ थुंग्रेजी
नम् कथा संग्रह "द एनीफ्लेन्ट
एन्ड द मार्कटि" प्रकाशित
अछि । उपन्यास "स्नान" नेन
हनुका "फ्लेन्ट थिन्ग
गुएबनेन" पुबस्काव भेठेन छहि
आ ग पौथी सानह भाषामे
अनुदित भेन अछि ।
बाधिका "एमहस्टु
कानेजे"सँ "एन्थ्रपोजी" प
हने छथि आ "शिकागो
रिभ्युरिग्यानय"सँ बाजनीति
रिजनेमे मास्टुर्म डिग्री नेने
छथि । ओ "हिन्दुस्तान
गैगम्स" आ "रिजनेस
रन्ड"मे काज केने छथि आ
संगमे "बाजरी गंधी
फाउन्डेसन, दिल्ली" मे
सेहो, जतए ओ आंतकरादसँ
पीछि त रँचा सभ नेन संपर्क
कार्यक्रमक श्रावम्भ केने
बहथि । आग काल्हि ओ अपन
पति आ रँचाक संग ठेकामे
बै छथि ।

सूर्यप्रभा मा 1970-

कपा धीक 1973-

कपा धीक- जन्मस्थान-
मयनाकडेरी, सप्तरी, श्रीमती
पूनम मा आ श्री अकाक्याव
नाक पुत्री । स्वायी
पता- अथन-
सगवमाथा, जिन्ना- सिवहा ।
प्रथम प्रकाशित बचना-कोगनी
कानए, माटिसँ
सिनेह (करिता), भगता रेंडक
देशे-भ्रमण (कनक दीक्षितक
पुस्तकक धीरेन्द्र प्रेमसिर्ग
मेथिनीमे सहअनुवाद, समीतसम्प्ले
प्रति- बाह्येयगान, भोव, नेहक
रण, चेतना, प्रियतम हमब
कमोआ (पहिल मेथिनी
सीडी), प्रेम भेन
तबधुकीमे, स्वम्भित मातुन्न
गीतयाना, सुथक सनेस ।
सम्पादन-पल्लव, मेथिनी साहित्यिक
मासिक पत्रिका, सम्पादन-
सहयोग, हमब मेथिनी
पौथी (कम्पा १, २, ३, ४ आ
५ आ कम्पा ९-१० क अँडिक
मेथिनी रिषय पाठ्यपुस्तकक
भाषा सम्पादन) ।

बंजना मा, रिद्यप ति संगीत गायिका

बश्मि दत्त, गायिका, जनकपुर

कामिनी कामायनी

झुली मा हरा बच
नाकाब

कण्पना मिश्र, मैथि
नी बंगमंच

कामिनी 1978- हरा करियत्री

ज्याति मा,
, मैथिनी बंगमंच

बकलाना सिद्धीकी

किबण मा, मैथिनी बंगमंच

प्रियंका मा, मैथि
नी बंगमंच

शुभु कर्ण, मैथिनी बंगमंच

ज्याति रसे, बंगमंच

नेहा रर्मा, बंगमंच

सरिता

खनुप्रिया

मृदूना प्रधान

खरुण मिश्र, महिना रँक्किंग

बाथी दास, मिथिना चित्रकना

रिनावसी पंडित, मिथिना चित्रकना, धनुषा, नेपाल

देरकना देरी कर्ण, मिथिना चित्रकना, नेपाल

मदनकना कर्ण, मिथिना चित्रकना, नेपाल

महासुन्दरी देरी, मिथिना चित्रकना

निर्जना सा, मिथिना चित्रकना, नेपाल

ह्रुनो साह, मिथिना चित्रकना, महोत्तरी, नेपाल

बजनी पल्लरी

संगीता कुमारी, मेथिनी फेडोवा प्रोजेक्ट

रिन्दुश्री दास

गौरी सेन

सीमा सा

राणी मिश्र, करियत्री १९३३-१९९७

कोगनथ, मधुवनी । जन्मस्थान तिनारी, नेपाल ।

मौसमी रँनजी, क
रिथित्री

शिन सा

शीलि देरी

शिशिराना

पिता श्री उग्र नावायण
नान, पति श्री उमेश
कुमार कर्ण (रिसलथ) ।
शिरा कर्णप था पुत्र
कुमार कर्णपक
सहयोगसँ "भावती विकास
संस्था"क स्थापना । बचना:
पुत्र कुमार कर्णपक
संग "मेघदूत" था "गीत-
गोरिन्द"क मेथिनी
खनुवाद, माड-
भात, मिथिना चित्र-
शिक्षा, भाग-१, मिथिना
चित्र-कोव, भाग-३ ।

अनी कामत

सुखन मन तबसन खाँधि, खततः
(करिता संग्रह), चूका (रान कथा
संग्रह) प्रकाशित ।

प्रेवणा सा

मिथिना लोक कना

खुशुबाना

मेथिनी लोकगीत ।

सुनेता सा चौधरी, चित्रकाव

गाम सबिसर-पाली, ननित कना था गृहरिज्ञानमे
स्नातक । मिथिना चित्रकनामे सर्टिफिकेट कोर्स । कना
प्रदर्शनी: एन.एन.खाव.था.ग., जमशेदपुरक सांस्कृतिक
कार्यक्रम, ग्राम-श्री मेना जमशेदपुर, कना मन्दिब
जमशेदपुर (एकजीरीशिन था रर्कशिप) । कना
संस्कारी कार्य: एन.था.ग.ठी. जमशेदपुरमे कना
प्रतियोगितामे निर्णायक कपमे सहभागिता, २००२-
०१ धवि रसेवा, जमशेदपुरमे कना-शिक्षक (मिथिना
चित्रकना), बुमेन कानेज पुस्तकानय था हाठेन
बुनेरार्ड लेन रान-पेठिंग । प्रतियोगिता
स्पांसर: कावपोरेठ
कम्युनिकेशन्स, टिस्का; टी.एस.खाव.डी.एस, टिस्का; ए.था.ग.

सुनेता सा

मिथिना चित्रकना, सम्प्रति
सिगापुरमे निवास ।

ए.डी.ए., स्टूट बैक अफ
गल्डिया, जमशेदपुर: रिभिन्न राजि, हाठेन, संगठन
था राजिगत कना संग्रहक ।

हारी: मिथिना चित्रकना, नवित कना, संगीत था
भानस-भान ।

वानी मा

मोती कर्ण

मिथिना चित्रकना

निकी प्रियदर्शिनी

शिक्षा मा

डॉ. ननिनी चौधरी

नीनम चौधरी, कथक नृसंगना

गवा मल्लिक

पिता स्र. शिरनन्दन
मल्लिक, गाय-
महिमावि, दवभंगा । पति
श्री कमनेश
फ्रमाव, भवद्वी, दवभंगा ।

गुंजन कर्ण

बाँटी मधुनी, सम्प्रति यू.के.मे बह
छुथि । www.madhubaniarts.co.uk पव
हकव कनाप्रति देथि सकै छी ।

पूनम मंडन

प्रियका माक संग मेथिनी नृज
पोर्शन "समदिया"
www.esamaad.blogspot.com क
संचालन ।

प्रियंका मा

सुति नावायण

डॉ. ननिता मा १९३९

পুনম মডনক সগ মৈথিলী
ব্লগ পোর্টাল "সমাদিয়া"
www.esamaad.blogspot.com ক সঁচানন ।

খাবতী হুমারী ১৯৬
৭-

"মৈথিলী হুজুক কারামে
নারী" প্রকাশিত ।

মীনা না

ব্রেক্স্ট ক্রেসবক সমস্চাপব রিদেহ মে মীনা না কেব এ
কঠা নম্ব কথা প্রকাশিত ভেন । ঙা মৈথিলীক পতিন
কথা ছন জে ব্রেক্স্ট ক্রেসব পব নিখন গেন । হি
ন্দীমে সেহো তাধবি এহি বিষয়পব কথা নহি নিখন
গেন ছন ।

জন্ম
পনিচোভ, দবভঁগামে । "মৈথিলীক
ভোজন সল্পহনী
শিষ্টারনী" প্রকাশিত" ।

অনুপমা প্রিয়দর্শিনী

পতি ডা. বতন কর্ণ, গাম-
উজান (বৈষ্ণবগাম), পো.
লোহনা বোড, জিনা
দবভঁগা । সমপ্রতি নোজিয়ান
(সংহুজ বাজ
খযেবিকামে), শিক্ষা-
এম.এস.সী. (জঁতু
রিত্তান), ন.না. মিথিনা
রি.রি., দবভঁগা; বী.এস.সী.
বী.খাব. ঞ্ছঁডকব রি.রি.
হুজখফবপবস, হারী, মিথিনা
চিত্রকনা, কমপূঠবাগজড
চিত্রকনা, ননিত কনা ।
উপনহি: ঞ্খিন ভাবতীয় কনা
খা দস্তকারী প্রতিযোগিতাক
পুবস্কাব 1995 মে; সঁস্কাব
ভাবতী ভাৱ নূ
প্রতিযোগিতা 1989 মে
সহভাগী ।

মৈথিলী ঠাকুর

মৈথিলী নোকগীত ঞা
শোম্ব্রীয় সগীত গায়িকা ।

সোনি নীনু না

মৈথিলী বগমচ । "ঔনী-
পখারী" করিতা সঁগ্রহ
প্রকাশিত ।

শিখা

মৈথিলী বগমচ ।

শ্রীতি ঠাকুর

গায়- জগেনী, ভায়া
তাবানগব, পূর্ষিা।
মৈথিনী বান
সাহিলমে "গোনু না ঞা
খান চিত্র কথা ২০০৮",
"মৈথিনী চিত্রকথা
২০০৯" ঞা "মিথিনাক
লোকদেবতা
২০১০", বিখ্যাপতিক পুৰুষ
পৰীক্ষা (বান
সাহিল) ২০১৪ প্রকাশিত।

বেরতা মিশ্র

ডাঁ কল্পনা মণিকান্ত মিশ্র

পিতা ডাঁ শির কুমাব
না, গায় বাঠী, সাসুব-

খনুপমা না

ট্রুসিপেলসী
ওঠিবনেশিনন, ভাবত।

খনামিকা বাজ

ফস্বম ঠাকুর

বিনীতা মল্লিক

শান্তি নক্ষ্মা চৌধবী

গ্রাম গোরিন্দপুৰ, জিনা
স্বপোন নিরাসী ঞা বাজেন্দ্র
মিশ্র মহাৰিখানয়, সহবসা মে
কাৰ্যবত পুস্তকানযাধক্ষ শ্রী
শ্র্যমানন্দ বাক জেগ্ৰ
স্বপুত্রী, ঞাওব গ্রাম মহিষী
(পুনৰাসি ঞাবাপুত্রী), জিনা
সহবসা নিরাসী ঞা দিল্লী স্কুল
লক্ষ অকালোমিক্স সঁ জুৰন
ঞল্লষক ঞা সমাজশাস্ত্রী শ্রী
ঞক্ষয় কুমাব চৌধবীক
ঞৰ্ধাণিনী ভুথি। প্রাণীশাস্ত্র
সঁ স্নাতকোত্তৰ বহিতো
শিক্ষশাস্ত্রক স্নাতক শিক্ষার্থী
ঞা ঞকঠা সমাজশাস্ত্রী সঁ
সানিধাক চনিতো ঞাম জীবনক
সামাজিক বিষয়-বৌদ্ধ ঞা
খাস ক২ মহিনাজয়
সামাজিক সমস্যা ঞা
প্রঘটনামে দিনক বিশেষ
ঞভিকচি স্নভাৰিক।

নন্দিনী পাঠক ১৯৩১-

गजहावा । मेडिकल
शिक्षा जे. जे.
हॉस्पिटल/ ग्रान्ट
हॉस्पिटलसँ सम्बन्ध कय
स्त्री-रोग विशेषज्ञ ।
द्वैगुणसँ १९५०-५२ मे
प्रकाशित होगर्ना मैथिली
पत्रिका "रिदेह"क पति
डा० मणिकान्त मिश्र
(नियति- मैथिली फिल्म-
खाँड पिया हम्ब नगरी)
संग सम्पादन ।

कण्पना मा
१९७३-

गोसाँडनिक गीत, नशाद्विजि
हित गारी गीत, निरियाँ
(बीन साहित्य) आ
यायारबी- शैफलिका रमा
(हिन्दी खन्नुराद कण्पना
मा) प्रकाशित ।

सरिता
मा "सोनी"

"स्त्रीक अकाश"- करिता
संग्रह आ "मिथिलामे
सियावाम" प्रकाशित ।

प्रवारतन
(आमेकथा)

स्वाति शिकशुबी

करिता संग्रह पूरगमन
प्रकाशित

खाम्भा मा

कले हम्बरो
सुनु, टिनरौब (करिता
संग्रह), प्रतीक्षा (कथा
संग्रह), सिलेहक
दाम (बीहनि कथा
संग्रह), आनोचनाक
रातायन (आनोचना), सीताक
सुब (शुंखनारिह
कारा) प्रकाशित ।

पाखक शिहब
(करिता संग्रह)

बोमिशो मा

आँजूब भवि
गजोत (करिता
संग्रह) प्रकाशित ।

दीपा मिश्र

सम्पादिका- राचा ।

पन्नरी मन्दन

करि ।

निर्मला कर्ण (१९७०-)

शिक्षा - एम् ए, लेहव -
खराजपुर,दवलझी, सापुर
- गोट्टा यावी (बनहा),
रठमान निरास -
बाँटी,सावखड, सावखड
सबकाव महिना एरँ रौन
रिकास सामाजिक सुबका
रिभाग ये रौन रिकास
परियोजना पदाधिकारी
पद सँ सेरानिबृति
उपबालु स्रतत्र लेखन ।

सरिता मा

Centre for Studies
of Tradition and
Systems (CSTS) आ MLF
(मधुवनी निष्ठरेचव हेरिष्टरन)
क माधमसँ येथिनी नेन
अतिथान ।

रिजेता चौधरी

करिता संग्रह-"धाराक
रिबद्ध" आ कथा
संग्रह "कहूँ" प्रकाशित ।

अतिनाया

१९९९-

मुन नाम- अतिनाया
क्यावी । "पह", "उ
ट्टे १" (कथा संग्रह) आ
पोथी-पाठ (आलोचना)
प्रकाशित ।

रिशा रिमर्श

१९९९-

मुन नाम- रिशा मा ।
पिता: श्री सुखचंद्र
मा, पति:श्री शिवनाथ मा,
शिक्षा/ बी.ए., बृति-
र्यापाव, स्यायी पता-
पैत्रिक- जिन्ना महोत्तवी
/ग्राम महोत्तवी जनेश्वर
(नेपान), रठमान-
नामपाठी माझ ३.९९,
काठमांडू (नेपान) ।
साहितिक उपनद्धि-
गोवखापत्र, आँजूव, आँडन,
समय बाग, यात्री
नोकरोसेर स्याविका-
असभमे करिता
प्रकाशित । येथिनीये
प्रकाशित पहिन बचना-
रिषक भूजा (करिता)
२०५+ ये । करिता
संग्रह "नहि सीता
नहि" प्रकाशित ।

(c)२०००- २०२३। रिदेह: प्रथम मैथिली पाष्किक ङ-पत्रिका (since 2000) ISSN 2229-547X VI DEHA (since 2004). सम्पादक: गजेन्द्र ठाकुर। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. बचनाकाव/ संग्रहकर्ता अपन मौनिक आ अप्रकाशित बचना/ संग्रह (संपूर्ण उतबदायिन्न बचनाकाव/ संग्रहकर्ता मध्य) editorial.staff.videha@gmail.com के मेन अटैचमेण्टक रूपमे पठा सकैत छथि, संगमे ओ अपन सम्मिपु पविचय आ अपन स्कैन कएन गेन फोटे सेनो पठारथि। एतइ प्रकाशित बचना/ संग्रह सबक कापीवागठ बचनाकाव/ संग्रहकर्ताक नगमे छन्हि आ जतइ बचनाकाव/ संग्रहकर्ताक नाम ले अछि ततइ ङा संपादकाधीन अछि। सम्पादक: रिदेह ङ-प्रकाशित बचनक रेर्-आकर्गिर/ थीम-आधावित रेर्-आकर्गिरक निर्माणक अधिकार, ए सब आकर्गिरक अनुराद आ निपांतवण आ तकरो रेर्-आकर्गिरक निर्माणक अधिकार; आ ए सब आकर्गिरक ङ-प्रकाशिन/ प्रिंठ-प्रकाशिनक अधिकार बथैत छथि। ए सब नेन कोनो बायलै/ पाविश्रमिकक प्रारधान ले छै, से बायलै/ पाविश्रमिकक गडुक बचनाकाव/ संग्रहकर्ता रिदेहसँ ले जडुथु। रिदेह ङा पत्रिकाक मासमे दू ठा अंक निकलैत अछि जे मासक ०९ आ १३ तिथिके www.videha.co.in पव ङा प्रकाशित कएन जागत अछि। The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VI DEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

(c) २०००-२०२३ सराधिकार स्वबन्धित। रिदेहमे प्रकाशित सबठा बचना आ आकर्गिरक सराधिकार बचनाकाव आ संग्रहकर्ताक नगमे छन्हि। भानसबिक गाडु जे सन २००० सँ यादुसिंठैजपव छन http://www.geocities.com/.../bhalsarik_gachh.htm, <http://www.geocities.com/ggajendra> आदि निकपव आ अथनो ३ जुनाग २००४ क पोस्ट <http://gajendrat hakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.htm> (किछु दिन नेन <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.htm> निकपव, त्रात wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> भानसबिक गाडु-प्रथम मैथिली र्नाग / मैथिली र्नागक एगीगेठव) केव रूपमे गलठबनेठपव मैथिलीक प्राचीनतम उपस्थितक रूपमे रिद्यमान अछि। ङा मैथिलीक पहिन गलठबनेठ पत्रिका थिक जकब नाम रादमे ९ जनरवी २००५ सँ 'रिदेह' पडले। गलठबनेठपव मैथिलीक प्रथम उपस्थितिक यात्रा रिदेह- प्रथम मैथिली पाष्किक ङा पत्रिका धवि पहुँचन अछि, जे <http://www.videha.co.in/> पव ङा प्रकाशित होगत अछि। आर 'भानसबिक गाडु' जानरुत 'रिदेह' ङा-पत्रिकाक प्ररजाक संग मैथिली भाषाक जानरुतक एगीगेठवक रूपमे प्रयाजु भइ बहन अछि। रिदेह ङा-पत्रिका ISSN 2229-547X VI DEHA

